

L 0442

DE OUDE DEKENATEN
CUIJK, WOENSEL
EN
HILVARENBEEK
in de 15de- en 16de-eeuwse registers
VAN HET AARTSDIAKENAAT KEMPENLAND

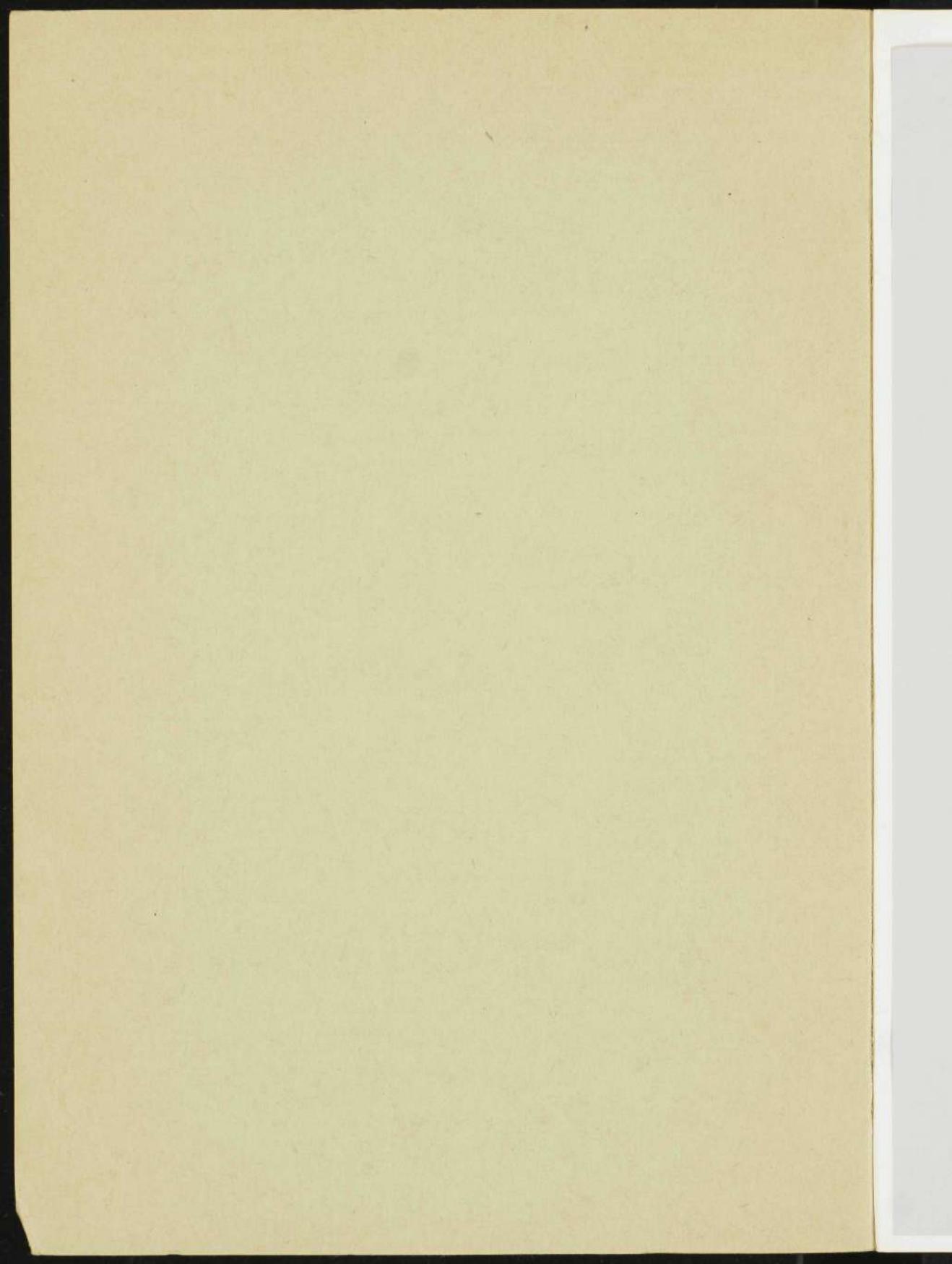
DEEL I

DR. G. BANNENBERG †

A. FRENKEN †

H. HENS

Toelichting bij de uitgave:

De Oude Dekenaten Cuijk, Woensel en Hilvarenbeek

Deel I

Jaartallen

De *uitspringende* jaartallen betreffen allereerst de *beneficiebezitter*, wiens naam dan ook daarachter – steeds met de titel „rector” – wordt vermeld. Ze geven aan, in welk jaar of gedurende welke *periode* deze beneficiant in de pouillé's genoemd wordt. De volledige duur van de periode, waarin iemand dat beneficie bezat, is daarmee niet steeds gegeven, aangezien niet alle registers bewaard zijn gebleven en het beginjaar dus vroeger en (of) het eindjaar later kan vallen. (Zie de lijst op blz. XVIII).

Behalve de naam van de „rector” wordt ook vermeld, welk *bedrag* betaald moest worden wegens absentie en (of) placet; meermalen ook de reden (functie, relatie, studie, privilege), waarom iemand van betaling was vrijgesteld. Dit kon van jaar tot jaar verschillen, hetgeen dan blijkt uit de tussengevoegde jaartallen.

[Blanco] achter een jaartal: in dit jaar komt het betreffende beneficie voor het eerst in de pouillé's voor. Dat er geen beneficiëbezitter genoemd wordt, is eigenlijk een goed teken: de beneficiant resideert blijkbaar ter plaatse en heeft dus geen plaatsvervanger nodig en valt niet in de termen om als betaler van absentie- of placetgeld geboekt te worden. Hoe meer blanco's, hoe normaler de situatie!

De *inspringende* jaartallen worden gevuld door gegevens aangaande de *plaatsvervangers*, niet zelden ook aangaande voordracht en aanstelling van beneficianten (soms betreffende hun wijding) of omtrent de fundatie, het ruilen, combineren etc. van beneficiës.

Spelling

Meerdere woorden krijgen in de pouillé's een spelling, die de klassiek-geschoold lezer wat onwennig aandoet. Men lette op het volgende:

„Ae” bijna altijd gespeld als „e”: Marie (= Mariae), ecclesie (= ecclesiae), zo ook secularis, predictus, presentatio.

„C” en „t” worden in bepaalde combinaties vaak dooreen gebruikt: fundacio, tercius, Servacius, maar ook offitium, sotius(socius).

Condemnare en solemnis worden condemnare, solempnis.

„I” wordt „y” in ydoneus, dyaconatus, laycus enz.

Afkortingen

- d. = dominus; duidt praktisch altijd een priester aan, soms meer speciaal de aartsdiaken of de bisschop (R^{mus}d.).
- abs. = absentia; pl. = placet(um). Zie blz. XIII.
- presb. sec. = presbyter secularis.
- coadiut. = coadiutor(is); deservit. = deservitor(is). Zie blz. XIII.
- mod. sil. = modius siliginis (mud rogge).
- mal. = maldrum (malder of mauwer: half mud).
- sext. = sextarius (sester: 1/6 mud).

Muntwaarden

fl. = florenus (florijn, gulden). Er is sprake van fl. Arn. (arnoldusgld.), fl. Bavarie (beiersgld.), fl. Brab. (brabantsgld.), fl. Car. (carolusgld.), fl. Holl. (hollandsgld.), fl. Horn. (hoornsgld.), fl. Philippeus (Philipsgld.), fl. postulatus (postulaatgld.) en vooral fl. Ren(ensis) (rijnsgld.), soms ook van fl. aureus of auri (goudgld.).

gr. = grossus (groot: vaak halve stuiver).

sc. of sch. 1 sc(h)utum (écu, schild), soms sc(utum) vet(us).

sol. = solidus in verschillende betekenissen, soms schelling, soms onderdeel van een stuiver.

sol. gr. = solidus grossus.

cor. Fran. = corona Francie (franse kroon).

boddr. = boddreger (botdrager).

Voor al deze muntaanduidingen, waarvan de identificatie en waardebepaling uitermate moeilijk, zo niet onmogelijk is, zie men b.v. Dr. H. Enno van Gelder, De Nederlandse Munten, Utr. Antw. (z.j.).

Bij sommige betalingen wordt gezegd: *cum protestatione* de addendo vel minuendo; men betaalde dan een voorlopig bedrag onder beding, dat men zo nodig zou bijbetalen of het teveel betaalde terugkrijgen.

Een vaak voorkomende post begint met de volgende of soortgelijke termen: *Pro iuribus et sigillo litterarum proclamatorialium et admissorialium concess(arum)* etc. Bij vergeving van sommige beneficies kreeg de candidaat op drie zondagen in de betreffende parochiekerk „roepen” (*proclamationes*) en wanneer geen canonieke bezwaren binnenkwamen, kon hij zijn inbezitstelling (*institutio*) en toelating (*admissio*) krijgen. Bij deze procedure werden rechten (*iura*) geheven, en voor de zegeling (*sigillum*) en het klaarmaken (*expeditio*) der desbetreffende brieven (*littere*) werden de kosten betaald. Iets dergelijks had plaats bij afstanddoen (*resignatio*) van of het ruilen (*commutatio*) van beneficies.

Voor de betalingen werd gewoonlijk een termijn gesteld, b.v. infra (festum) Purif., Nativ. Christi, B.M.V. of S.Iohannis Bapt., (festum) S.Egidii (1 sept.), Lamberti (17 sept.); ook wel infra capitulum of concilium (pastoorsvergadering) Pasche, Remigii (1 oct.), T(h)eclle (23 sept.) of zonder meer „proximum” (het eerstkomende).

DE OUDE DEKENATEN

CUIJK, WOENSEL

EN

HILVARENBEEK

DEEL I

HILVARENBEK

in de 15de en 16de eeuw

VAN HET AANTOONENAT KEMPENLAND

DEEL I

DR. J. Bontjer-Groothuys

A. J. van der Velde

W. H. Huisman

желательно

предоставить

так

запросы для

этого

DE OUDE DEKENATEN
CUIJK, WOENSEL
EN
HILVARENBEEK
in de 15de- en 16de-eeuwse registers
Voorwoord
Inleiding
Hoofdstukken
Noten, bronnen, verwijzingen
Bijlagen
Vervolg
Glossaris
Index
Voorwoord
Inleiding
Hoofdstukken
Noten, bronnen, verwijzingen
Bijlagen
Vervolg
Glossaris
Index

DE OUDE DEKENATEN
CUIJK, WOENSEL
EN
HILVARENBEEK
in de 15de- en 16de-eeuwse registers
VAN HET AARTSDIAKENAAT KEMPENLAND

DEEL I

DR. G. BANNENBERG †
A. FRENKEN †
H. HENS

1968

DRUKKERIJ GEBR. JANSSEN N.V. — NIJMEGEN

DE OUDE DERNSTEIN
GUNK WOENSEL
EN
HILDARENBEEK
in de 12de- en 13de-eeuwse historie
van Gent
VAN GENT

DEEL I

• GENTSE HISTORISCHE VERENIGING
• 1854
• 1900

1900

1900

• GENTSE HISTORISCHE VERENIGING •

INHOUD / DEEL I

	blz.
Voorwoord	VII
Inleiding	IX
I Pouillé's van het dekenaat <i>Cuijk</i>	I
II Pouillé's van het dekenaat <i>Woensel</i>	129
III Pouillé's van het dekenaat <i>Hilvarenbeek</i>	266
Index van parochies en kapellen der dekenaten Cuijk en Woensel	269

Kaarten

1 Oude bisdom Luik vóór 1559: indeling in 8 aartsdiakenaten (indeling aartsdiakenaat Kempenland in 7 dekenaten)	VIII
2 Dekenaten Cuijk en Woensel	naast XVIII
3 Dekenaat Hilvarenbeek	265

Facsimile's

Begin van pouillé Cuijk I. 129 = 1441	naast I
Begin van pouillé Woensel I. 131 = 1443	naast 129

LIEGE'S QUOTAS

497
498
499
500
501
502
503
504

... 800 millions lire in gold reserves; only under such conditions
can the Bank of Italy be considered fit to become a central bank.
In this case, however, the Bank of Italy would have no right to
make its own monetary policy and could only follow the policy of
the Bank of England.

RESULTS

From this it follows that if the Bank of Italy were to become a central bank,
it would have to be given the power to issue banknotes and to control
the money supply. This would give the Bank of Italy the power to
control the economy.

RESULTS

It follows from this that if the Bank of Italy were to become a central bank,
it would have to be given the power to issue banknotes and to control
the money supply. This would give the Bank of Italy the power to
control the economy.

VOORWOORD

Dit Voorwoord moet helaas een In Memoriam worden.

Op initiatief van Mgr. G. Bannenberg, voortrekker op het gebied van het Brabantse heem, was in 1960 het plan opgevat om te komen tot publicatie van de talrijke gegevens betreffende het bisdom 's-Hertogenbosch en de daartoe behorende parochies, welke grotendeels nog onbenut en onbekend lagen te sluimeren in Belgische archieven, meer speciaal in dat van het bisdom Luik. Dit in navolging van Pastoor Juten, die in de 20-er jaren van deze eeuw reeds een en ander gepubliceerd had in het tijdschrift „Taxandria” betreffende het vroegere Luikse dekenaat Hilvarenbeek. Dit plan kreeg vaste vorm na een bezoek aan het genoemde archief. Toen werd nl. besloten, dat de initiatiefnemer zelf, verder em.-pastoor Mgr. A. Frenken, die zich al zoveel jaren had ingezet voor de historie van het Bossche bisdom, en als Dritte im Bunde ondergetekende zouden samenwerken aan de totstandkoming van een tekstuitleg, die aan vele plaatselijke historiebeoefenaars, maar ook aan mensen met een ruimer blikveld stof zou kunnen bieden voor een beter inzicht in de 15de- en 16de-eeuwse kerkgeschiedenis van Noord-Brabant.

Mgr. Frenken, die als emeritus over de meeste tijd beschikte, nam het leeuwedeel van het te verzetten werk op zich en begon met de Sisyphusarbeid van het afschrijven der registerbladen en het combineren der gevonden gegevens. Vergelijking van de afschriften met de originelen en het eventuele corrigeren daarvan werd aan ondergetekende toevertrouwd, terwijl Mgr. Bannenberg de zorg voor het overtypen der geschreven teksten en het ontwerpen van een inleiding op de komende uitgave op zich nam.

Gestaag vorderde het moeizame werk, en de plannen tot het uitgeven begonnen reeds enigszins vaste vorm aan te nemen, toen onverwacht Mgr. Bannenberg op 31 januari 1967 zeer plotseling kwam te overlijden. Zijn stimulerende activiteit nam hiermede abrupt een einde. Onverpoosd werd echter doorgewerkt en toen een oproep tot belangstelling en financiële steun in het Bossche Bisdomblad alsmede een rechtstreeks beroep op parochies, ook buiten het bisdom, een verblijdend resultaat opleverde, werd besloten tot publicatie over te gaan. Terwijl de eerste proeven van de pers kwamen en de correctie daarvan in volle gang was, terwijl dus de hoogbejaarde Mgr. Frenken de succesvolle bekroning van zijn laatste onverdroten arbeid in een niet al te ver verschiet zag opdagen, werd hij na een kort ziekbed door de dood verrast op 27 mei 1968. „Als achter mijn naam maar geen kruisje hoeft te staan!...”, schreef hij al in 1963!

Van het oorspronkelijke driemanschap bleef nu alleen ondergetekende nog over. Hij kan alleen maar hopen, dat het hem gegeven zal zijn het begonnen werk tot een goed einde te brengen als een postume hulde aan zijn aanvankelijke medewerkers – en stuwers –, die beiden zich een niet geringe faam verworven hebben op het gebied van de Brabantse heemkunde en meer speciaal van de Brabantse kerkelijke geschiedenis. De thans gerealiseerde publicatie van het eerste resultaat van onze gezamenlijke inspanning moge de voorbode zijn van de lang verhoopte „schone voleinding”.

's-Hertogenbosch, juni 1968.

H. Hens

BISDOM LUIK voor 1559

— GRENS BISDOMMEN

— GRENS AARTSDIAKENATEN

— GRENS DEKENATEN van A.D. KEMPENLAND

• HOOFDPLAATSEN der DEKENATEN

+---+ GRENS HUIDIGE PROVINCIES

NOORD-BRABANT EN LIMBURG

INLEIDING

Aanleiding tot de publicatie, die hier wordt ingeleid, was het eenvoudige feit, dat zich in meerdere Belgische kerkelijke archieven een aanzienlijke hoeveelheid archiefstukken bevindt, die voor de geschiedenis van de Noordbrabantse parochies van belang zijn en die tot op heden slechts voor een klein gedeelte benut zijn en voor het overige deel vrij moeilijk hanteerbaar. Het betreft hier in het bijzonder een groot aantal 15de- en 16de-eeuwse registers, die berusten in het bisschoppelijk archief te Luik en, in geringer hoeveelheid, in het aartsbisschoppelijk archief te Mechelen en het kloosterarchief der Norbertijnerabdij te Tongerlo.

In feite zijn deze registers ontstaan in de tijd, dat het oude, reeds uit de 9de eeuw stammende bisdom Luik zich ook uitstrekte over vrijwel geheel het huidige Noord-Brabant. Daarom volgt hier een beknopte weergave van de vroegere geografische situatie.

Het bisdom Luik vóór 1559

Het oorspronkelijke bisdom Luik¹, waartoe het Brabantse deel van de bisdommen 's-Hertogenbosch en Breda² en het bisdom Roermond vrijwel geheel behoorden, omvatte vóór de uitvaardiging van de pauselijke bul „Super universas ecclesias” van 12 mei 1559 een gebied, dat ongeveer geheel Oost-België, een klein stukje Rijnland en de huidige provincies Noord-Brabant en Limburg besloeg. Het werd toen begrensd door de bisdommen Utrecht (N. en N.-W.), Keulen (O. en N.-O.), Trier (Z. en Z.-O.), Reims (Z.) en Kamerijk (W.).

Van dit territorium hebben in verloop van tijd niet minder dan 12 bisdommen een kleiner of groter gedeelte van hun grondgebied gekregen, te weten: naast het uitermate gereduceerde bisdom Luik, de diocesen 's-Hertogenbosch, Breda, Roermond, Rotterdam³, Mechelen-Brussel, Antwerpen, Hasselt, Doornik, Namen, Luxemburg en Aken.

Bestuurlijk was Luik onderverdeeld in acht zgn. aartsdiakenaten: Stad Luik, Haspengouw, Henegouwen, Brabant, Famenne, Condroz, Ardennen en Kempeland. Dit laatste was veruit het grootst, strekte zich uit over bijna heel ons tegenwoordige Limburg en Noord-Brabant en telde zeven dekenaten – gewoonlijk „concilia” geheten –: Hilvarenbeek („Beke” of „Beeck”), Cuijk, Woensel, Maaseik („Eyck”), Beringen, Susteren en Wassenberg⁴.

De parochies van het oude dekenaat Beringen, dat in 1559 een zestal parochies⁵

¹ Zie hiernaast Kaart Bisdom Luik vóór 1559.

² Het land van Heusden en Altena alsmede de Bommelerwaard maakten deel uit van het Utrechtse bisdom, terwijl het land van Maas en Waal en het rijk van Nijmegen onder het aartsbisdom Keulen ressorteerden. Zie *Analecta bisd. Den Bosch*, jrg. 1 (1961) bl. 25–29 en 70–76.

³ Ongeveer de helft van de Hoeksche Waard.

⁴ De kaart op blz. 265 geeft het dekenaat Hilvarenbeek, de kaart naast blz. xviii de dekanaten Cuijk en Woensel. Voor het tekenen van de bijgevoegde kaarten zijn wij veel dank verschuldigd aan de Z.E. Heer F. Schreuder.

⁵ Dit waren Balen, Bel, Dessel, Millegem, Mol en Retie.

leverde voor het nieuwe bisdom 's-Hertogenbosch, behoren sinds lang tot de Belgische kerkprovincie evenals die van Maaseik. Susteren en Wassenberg zagen hun gebied toevalen aan de bisdommen Roermond en Keulen. De grote meerderheid echter van de parochies onder de oude dekenaten Hilvarenbeek, Cuijk en Woensel maken thans deel uit van het bisdom 's-Hertogenbosch; een gedeelte van Cuijk kwam onder Roermond, een groot deel van Hilvarenbeek onder Breda (via het bisdom Antwerpen), terwijl een beperkt aantal thans behoort tot de Belgische bisdommen Antwerpen en Hasselt.

Aangezien de registers, waarvan de inhoud hier in het licht gegeven wordt, veel licht werpen op de periode van vóór de oprichting der nieuwe bisdommen in 1559, is kennisname en bestudering daarvan van groot belang voor een beter inzicht in de situatie der betrokken parochies vóór genoemd jaar. Schaarste van geschiedenisbronnen betreffende de periode vóór de tweede helft der 16de eeuw maakt deze voor vele parochies tot een echt „misteige“ tijd.

Vroegere publicaties

Verscheiden historici hebben de grote waarde van deze registers ingezien wegens de vele daarin opgenomen lijsten van parochiekerken, kapellen, altaren, beneficies en beneficianten en een menigte andere interessante gegevens. Zo publiceerde de Brusselse kapelaan C. B. de Ridder in de eerste drie jaargangen van het tijdschrift „*Analectes pour servir à l'histoire ecclésiastique de la Belgique*“ (1864–66) een volledige lijst van alle parochies en beneficies van het gehele bisdom Luik uit het jaar 1558.

Later gaven de pastoor van Orthen, L. Schutjes⁶, en kapelaan (later riksarchivaris in Limburg) Jos. Habets⁷ ieder een pouillé van 1553 uit, de eerste betreffende de parochies van de dekenaten Hilvarenbeek, Cuijk, Woensel en Beringen (gedeeltelijk), de tweede van de dekenaten Cuijk, Maaseik, Susteren, Wassenberg en het tot het aartsdiakenaat Haspengouw behorende dekenaat Maastricht, doch beiden (evenals De Ridder) zonder vermelding van de beneficianten of andere bijzonderheden.

In 1906 publiceerde Mgr. E. Schoolmeesters in het zo juist genoemde tijdschrift⁸ uit het aartsdiakenale register van 1400 de volledige lijst der dekenaten, parochies en beneficies van het gehele aartsdiakenaat Kempenland mèt daarbij de namen van beneficianten, die wegens absentie een boetegeld schuldig waren, en ook van degenen, die tegen betaling van een „placet“-geld als plaatsvervanger of als medehelper mochten fungeren.

Nog verder ging de Tongerense kapelaan, J. Paquay, die in 1908 een pouillé van 1497 uitgaf, omvattend alle acht aartsdiakenaten met alle dekenaten en parochies, echter ook zonder beneficianten of andere gegevens toe te voegen. Hij gaf deze editie de titel: *Le plus ancien pouillé du diocèse de Liège*, maar op de omslag luidt deze: *Pouillé de l'ancien diocèse de Liège en 1497*, hetgeen ongetwijfeld juister was.

Tenslotte nam enkele jaren later de pastoor van Willemstad, G. Juten, het overmoedige besluit een uitgave te realiseren van alle registers aangaande de drie Kempens-dekenaten Hilvarenbeek, Cuijk en Woensel, maar al spoedig kwam hij tot de bevinding, dat zo iets de macht van één persoon te boven ging, zodat hij zich uit-

⁶ *Schutjes*, Geschiedenis van het bisdom 's Hertogenbosch, 1870, I, 27–46.

⁷ *Habets*, Geschiedenis van het bisdom Roermond, 1875, I, 350vv. Hij benutte hierbij ook de pouillé's van 1400 en 1485.

⁸ *Analectes etc.* XXXII, 289–344.

eindelijk tevreden hoeft moeten stellen met de bewerking en uitgave van de registers van alleen Hilvarenbeek. Het resultaat van deze arbeid heeft hij neergelegd in een reeks publicaties onder de titel „Kerkelijke beneficiën in het voormalige dekenaat Hilvarenbeek”, die verscheen in de 26ste tot en met de 30ste jaargang van het tijdschrift „Taxandria”. Deze artikelenreeks is na voltooiing ook in boekvorm verschenen onder de titel: „Consilium de Beke”⁹. Nog kan worden opgemerkt, dat Juten in 1925 in de „Publications de la Société Historique et Archéologique dans le Limbourg” lijsten van beneficies enz. betreffende de dekenaten Susteren, Wassenberg en Maaseik heeft gepubliceerd.

Ondergetekenden besloten – misschien ook wel wat overmoedig, al waren ze gedreën – het werk van Juten voort te zetten en te voltooien door ten behoeve van de geschiedenis van de dekenaten Cuijk en Woensel de bewerking en uitgave der betreffende pouillé's op zich te nemen. Aanvankelijk niet zo gelukkig als Juten in zijn tijd, die de registers jarenlang in zijn pastorie ter beschikking kreeg, zijn zij genoodzaakt geweest deze op microfilm te laten opnemen en zich, na vergroting daarvan, met overigens zeer bruikbare fotocopieën te behelpen¹⁰. Een veel latere terbeschikkingstelling heeft het wel mogelijk gemaakt een aantal dubia tot oplossing te brengen.

Nadere beschrijving der registers

We stellen voorop, dat alle hier verwerkte registers eenzelfde soort doel hadden. De *aartsdiakenale* registers dienden namelijk voor de inning van bepaalde inkomsten, die de aartsdiaken van Kempenland toekwamen, de *bisschoppelijke* insgelijks voor de inning der inkomsten van de bisschop. Dit maakt begrijpelijk, waarom de laatste behalve Kempenland dikwijls ook andere aartsdiakenaten van het Luikse bisdom betreffen: deze blijven hier echter onbesproken, omdat ze geheel buiten het bestek van dit werk vallen.

Elk register, ook van de bisschoppelijke reeks, loopt over tweejaargedeelten, d.w.z. van St. Jans-geboorte tot St. Jans-geboorte, dus b.v. het oudste door ons benutte register van 24 juni 1400 tot 23 juni 1401. Kortheidshalve zullen ze door ons gesteld worden op het eerste jaar, waarin ze ook aangelegd zijn. Staat evenwel in een register een aantekening expressis verbis op een datum van het tweede (half)jaar, dan stellen wij die vanzelfsprekend ook op die juiste datum.

De inventaris van het Luikse archief heeft de aartsdiakenale registers indertijd samengebracht onder het hoofd „Institutiones” en voorzien van de aanduiding: I.121, I.122 enz. tot en met I.160, maar daarnaast hebben ze gedeeltelijk ook nog een nummering, die bij I.121 begint met DIII 11, vervolgens DIII 12 enz., waarbij zij opgemerkt, dat noch de ene noch de andere altijd beantwoordt aan de chronologische volgorde der registers¹¹.

Evenals Juten hebben wij voor ons werk ook nog gebruik gemaakt van een pouillé –

⁹ Enigszins verwonderlijk is het, dat Juten in deze titel de spelling „Consilium” koos. In alle pouillé's wordt steeds geschreven „concilium” als aanduiding van de dekenaten. (Aangezien de nummering der bladzijden in de overdruk-uitgave een zelfstandige is, zal bij eventuele verwijzing naar Jutens bewerking naast de paginering van Taxandria ook die van de overdruk vermeld worden.)

¹⁰ Dank zij de Achelse Trappisten Dominicus de Jong en Angelus Scheepers waren wij in staat, deze opname op microfilm te bewerkstelligen.

¹¹ I.131 is genummerd als D III 21, I.132 als D III 21bis. Of I.133 bij de nummering is overgeslagen of dat een register met deze nummering verloren ging, is niet na te gaan.

het is een copie – betreffende het jaar 1520, dat opgetekend is door de bekende Bossche aartsdiaken Gysbertus Coeverincx; dit bevindt zich in een handschriftenverzameling van genoemde aartsdiaken, welke enkele tientallen jaren geleden gevonden werd op de zolder der Bossche pastorie van St. Pieter en via de nalatenschap van Juten terecht kwam in het archief van het bisdom, waar ze nog steeds berust. Wij zullen, waar nodig, dit pouillé van 1520 aanduiden als „Reg. Coev.”¹².

Voor wat de opschriften van de „aartsdiakenale” registers betreft, verwijzen we naar de Inleiding van Jutens artikelen in „Taxandria”, jaargang 26 blz. 75–78 (Consilium de Beke, blz. IV–VII). Hierover evenwel enkele aanvullende en corrigerende opmerkingen.

De auteur vermeldt onder I.150^b een fragment van 6 opeenvolgende bladen, beginnende met Cnech(s)el. In feite bestaat het fragment uit 9 folio's, n.l. fol. 3 en de folio's 5 t.e.m. 12, welke alle het dekenaat Hilvarenbeek betreffen. – De onder de nummers I.154^b, 154^c en 154^d vermelde fragmenten waren bij nasporing niet meer terug te vinden. Met meerdere fragmenten is trouwens dikwijls slordig en ondeskundig omgesprongen: soms zijn losse bladen gevoegd bij een onvolledig register, waar ze niet bij thuis hoorden. Zo is register I.152 na bijvoeging van een aantal „misplaatste” onderdelen weer volledig, op een 8-tal folio's van het dekenaat Hilvarenbeek na, maar de foliering is zeer inconsequwnt.

Door Juten werden in zijn bewerking *niet* benut vier registers, die nu aan het licht zijn gekomen. Deze zijn in het Luikse archief geregistreerd als DIII 31 (over het jaar 1530/31), I.159 (1556/57), DIII 32 (1560/61) en I.160 (1562/63). Door ons is natuurlijk van deze registers gebruik gemaakt.

Ofschoon de „bisschoppelijke” registers, zoals gezegd, in het archief van het aartsbisdom Mechelen berusten, moeten ze toch uit het archief van het bisdom Luik afkomstig zijn. In de Mechelse inventaris staan ze dan ook als „Leodiensia” gemerkt en wel als L.1, L.2, L.3, L.4, L.10, L.13, L.15 en L.18. Zij lopen over diverse jaren tussen 1481 en 1566. Meerdere ervan zijn echter een latere compilatie van bij-elkaar gebonden registers of register-delen, hetgeen de overzichtelijkheid en de datering van bepaalde gedeelten soms niet gemakkelijk maakt.

Alvorens de inhoud der registers nader te beschrijven dient nadrukkelijk geconstateerd te worden, dat deze vanaf 1400 tot 1566 geen aaneengesloten reeks vormen. Indien elk jaar een nieuw register is aangelegd, moeten er in de loop der eeuwen meer dan 100 verloren zijn gegaan. De opeenvolging der jaren vertoont dus diverse hiaten, hetgeen tot gevolg heeft, dat men niet steeds een aaneensluitende reeks van rectoren der kerken en altaren (en hun plaatsvervangers) mag verwachten. Alleen in de 40-er, 60-er en 70-er jaren der 15de eeuw en in de 50-er jaren der 16de eeuw vindt men een kortere of langere nagenoeg gesloten reeks van opeenvolgende jaartallen. In het schema op blz. xviii van deze inleiding is dat gemakkelijk na te gaan.

De inhoud

De inhoud van beide soorten registers, aartsdiakenale zowel als bisschoppelijke, bestaat uit zgn. pouillé's en een grote menigte aantekeningen betreffende ontvangsten van aartsdiaken of bisschop, welke niet alleen „computations”, maar ook wel „com-

¹² Zie over Coeverincx: *Schutjes* a.w. dl.II blz. 18vv. en 181. Over zijn handschriftenverzameling verscheen een artikel van A. Frenken in *Bossche Bijdragen*, dl. XXIV blz. 121 vv., waar ook enige aanvullende gegevens voor deze pouillé-uitgave te vinden zijn.

positiones" (schikkingen), „manualia”, „sigillum ad causas” enz. genoemd worden. Boven de pouillé's staat heel vaak alleen maar „Absentia et placet”.

Al deze rekeningen bestaan uit reeksen van notities, waarin telkens wordt omschreven, van wie en uit welken hoofde de ontvangen gelden afkomstig zijn met daarachter het bedrag der verschuldigde betalingen¹³. Vanzelfsprekend hebben de pouillé's en notities van beide registers, bij alle overeenkomst, toch ook aanmerkelijke onderlinge verschillen, al was het maar, dat de bisschoppelijke zich niet, zoals reeds werd geconstateerd, tot Kempenland beperken, maar ook gegevens over de andere aartsdiakenaten van het bisdom bevatten. Aangaande register L.10, dat gegevens verstrekt uit de jaren 1550-1564, valt echter op te merken, dat het grotendeels conform is met de aartsdiakenale registers. Dit vindt zijn verklaring in het feit, dat de bisschop in die tijd ook als aartsdiaken fungerde nl. vanaf de dood van aartsdiaken Michiel Lombaerts van Enckevoirt - hij stierf 26 april 1550 - tot 17 dec. 1556, toen Willem van Poitiers als diens opvolger werd aangesteld¹⁴. Voornoemd register bevat twee pouillé's over 1550, vermoedelijk omdat de toenmalige bisschop èn als bisschop èn als „administrerend” aartsdiaken inkomsten uit Kempenland had.

De pouillé's

Onder „pouillé”¹⁵ wordt verstaan een enigszins alfabetische lijst van per dekenaat gerangschikte parochies met vermelding van de daaronder behorende kerken, kapellen en matricularieën (kosterijen). Naargelang de bedoeling van het pouillé wordt daaraan toegevoegd, wie het vermelde beneficie bezit en wat de jaarlijkse revenuen daarvan zijn, of alleen, zoals bij veruit de meeste hier verwerkte pouillé's, welke beneficianten absent zijn en verlof kregen om een plaatsvervanger te hebben, of ook wel, wie resideerden, maar een medehelper mochten aantrekken¹⁶. Wat zij voor dit verlof te betalen hadden, werd genoteerd.

De *niet-residerende* beneficianten betaalden 1° voor het verlof tot absentie, 2° voor het placetum van hun deservitor, een dubbele belasting dus, welke vaak als één post van inkomsten voor de aartsdiaken staat ingeschreven, b.v. „Rector d. Gerardus pro absentia et placet d. Iohannis 5 fl.” Om misverstand te voorkomen zij opgemerkt, dat dan met „pro abs.” niet de absentie van de invaller, maar die van de eigenlijke beneficiebezitter bedoeld wordt. De naam van de deservitor wordt heel dikwijls niet uitgedrukt en er staat dan alleen „placet deservitoris” of „placet ydonei”, niet zelden zelfs „placet” zonder meer.

De *residerende* beneficianten behoefden slechts te betalen voor het placetum om een coadjutor te mogen hebben.

¹³ Men zal in deze publicatie geconfronteerd worden met een zeer gevareerd gamma van munten en muntwaarden, die de lezer niet zelden voor een raadsel stellen. Het is zelfs niet altijd zonder meer duidelijk, hoe de latijnse muntbenaming in het (middel)nederlands moet worden weergegeven.

¹⁴ Vergelijk L.10 f.46 en 77. De beneficianten werden in die tijd aan de bisschop-aartsdiaken voor benoeming voorgedragen, zoals de pastoor van Escharen 26 sept. 1551. (L.10 f.177; zie in dit deel blz. 22).

¹⁵ Het woord „pouillé” schijnt een verbastering te zijn van het grieks-latijnse woord „polypticum”, waarmee werd aangeduid een register voor de inschrijving van bepaalde akten, meer speciaal van cijnzen en cijnsplichtigen.

¹⁶ De plaatsvervanger van een niet-residerende beneficiant werd „deservitor” genoemd, de medehelper van een residerende „coadjutor”; tussen beide wordt echter niet altijd onderscheid gemaakt.

De beneficianten bezaten dikwijs meer dan één beneficie. Hoewel een misbruik, werd dit in deze tijd – we leven nog vóór het Trentse Concilie – door de kerkelijke overheid praktisch toegelaten, behalve wanneer een beneficie krachtens zijn fundatie residentie vereiste, en dan alleen was de bezitter van meer dan één beneficie, naar wij menen – uit de registers blijkt het niet –, boetplichtig.

Aan de hand van de pouillé's konden aartsdiakenen en bisschop de toestand der parochies min of meer kennen en bijzonder de geestelijkheid in de verschillende parochies controleren. De canonieke kerkvisitaties, die door de aartsdiakenen of namens hem door een van zijn beambten, de zgn. foranei, ook wel collectoren geheten, jaarlijks gehouden moesten worden¹⁷, werden dan ook verricht aan de hand van het pouillé van het voorafgaande jaar. De pastoors waren verplicht bij of kort na de parochievisitatie een lijst van alle kerkelijke beneficies en officies, die in hun parochie bestonden, bij de aartsdiakenale curie of de dekenen in te leveren. Deze door de pastoors opgemaakte lijsten werden Rescripties geheten. Reeds vóór de visitaties had men op de curie de namen der parochies en beneficies aan de hand van het register van het voorgaand jaar of althans van een der voorgaande jaren ingeschreven en pas na de visitatie werden de nodige namen uit de ingekomen Rescripties overgenomen¹⁸. Zoals Juten opmerkt, was dat overschrijven maar al te dikwijs oorzaak, dat een of ander reeds opgeheven beneficie toch nog een of meer jaren in de pouillé's bleef voorkomen¹⁹. Daarnaast doet zich meermalen het geval voor, dat een kortgeleden gefundeerd beneficie op de plaats, waar het thuishoort, in het pouillé wordt tussengevoegd, b.v. altare Marie noviter fundatum.

Als de pastoors in hun Rescripties de namen van de Brabantse parochies onduidelijk geschreven hadden en de inschrijvende curie-beambte bovendien een franssprekende Waal was, dan kon het niet anders, of de spelling van deze plaatsnamen onderging daarvan de invloed. Vaak ook komt het voor, dat eenzelfde altaar onder verschillende namen van heiligen vermeld staat. Juten stelt dit op rekening van de pastoors, die hun jaarlijks lijstje waarschijnlijk uit het geheugen opmaakten zonder de stichtings-oorkonde te raadplegen²⁰. Dit zal zeker dikwijs het geval geweest zijn, maar daarnaast is het een feit, dat vele altaren gebenedicteerd waren ter ere van meerdere heiligen en deze kunnen dus nu eens met de naam van deze dan weer met die van een andere heilige zijn aangeduid.

De gegevens uit de pouillé's van de dekenaten Cuijk en Woensel vindt men in het hierna volgende Deel I van deze publicatie verwerkt²¹.

¹⁷ Daar Kempenland 346 parochiekerken, 17 appendices en 23 kapellen telde in 1400 en dit aantal later nog is toeegenomen, was het begrijpelijkerwijze onmogelijk, dat de jaarlijkse kerkenvisitatie door slechts één persoon verricht werd.

¹⁸ Het pouillé betreffende het dekenaat Cuijk in register L.15 draagt zelfs uitdrukkelijk de titel: „*Rescriptiones beneficiorum Concilii Cuijkensis*”. Zulke rescripties werden nog met nadruk voorgescreven in de „*Statuta primae Synodi Buscoducensis*”, welke synode gehouden werd onder bisschop Metsius in 1571. Zie aldaar onder het hoofd „*De Pastoribus*” Cap. XV.

¹⁹ *Taxandria*, jrg. 26 blz. 85v. (C.d.B. blz. XIV). Vergelijk ook *Analectes* t.I. p.243 en *E. de Moreau*, S.J., *Histoire de l'Eglise en Belgique*, Tome complémentaire I (Bruxelles, 1948), p.9.

²⁰ *Taxandria* jrg. 26 blz. 85v. (C.d.B. blz. XIV).

²¹ Omrent die van het dekenaat Hilvarenbeek zie blz. 265. Hoewel dit dekenaat, gezien de volgorde in de pouillé's voorop zouden moeten gaan, zijn de summiere gegevens, die we daarover verstrekken, pas na Cuijk en Woensel in dit Deel opgenomen. Om dezelfde reden ook is Hilvarenbeek op de derde plaats in de titel van dit werk opgenomen.

De notities

De zeer talrijke aantekeningen, welke in de registers voorkomen²², – door ons bij gebrek aan een betere, meer sprekende, term als „notities” aangeduid – dienden, zoals reeds gezegd, evenals de pouillé’s voornamelijk voor de inning van gelden, welke geestelijken of leken aan de bisschop of aartsdiaken verschuldigd waren. Zo b.v. moesten de geestelijken zekere jura-gelden betalen voor het ontvangen van de H. Wijdingen, voor de proclamaties en admissie bij aanvaarding van een beneficie en het verlenen van verlof tot absentie of voor absolutie van een opgelopen suspensie, doch ook voor boetegelden wegens begane misdrijven (*excessus*), bijzonder incontinentie op het terrein van het celibaat, en leken b.v. wegens het breken van trouwbeloften, het sluiten van clandestiene huwelijken, voor absolutie van excommunicatie, remissie van opgelegde pelgrimstochten, bezegeling en ondertekening van vonnissen en bepaalde contracten enz.

De excessen, waardoor geestelijken en leken boetplichtig werden, zullen meestal bij gelegenheid van de parochievistituties aan de aartsdiaken of zijn eventuele plaatsvervanger bekend geworden zijn en, door deze, aan het aartsdiakaanal en het bisschopelijk gerechtshof²³.

Zeker niet minder dan de pouillé’s verdiensten bovenvermelde notities de belangstelling der kerkhistorici. Voorzover ons bekend heeft alleen Juten – en dan nog slechts voor een relatief klein gedeelte – er gebruik van gemaakt, en dit geldt dan slechts in zoverre ze betrekking hebben op fundatie van altaren en benoeming van functionarissen. Ook wij zullen de pouillé’s der dekenaten Cuijk en Woensel in Deel I met dit laatste soort notities trachten toe te lichten, doch alle overige notities, ook van het dekenaat Hilvarenbeek, zullen in Deel II aan de beurt komen en gesplitst worden in „Personalia” en „Parochialia”, al naargelang ze personen betreffen of voor bepaalde parochies onder enig opzicht van belang zijn.

Onder de vele aantekeningen, die in de registers voorkomen, zijn er enkele meer op-zichzelf-staand en ook van geheel andere aard dan de bovenvermelde. Het lijkt ons gewenst deze afzonderlijk te behandelen en enigszins nader toe te lichten. Omdat ze niet weinig zullen kunnen bijdragen tot goed begrip van de andere notities in Deel II, zullen wij ze als „Praenotamina” daaraan vooraf laten gaan.

Supplementen

In het rijke archief der Norbertijnerabdij van Tongerlo ontdekten wij nog enige registers, wel geen aartsdiakenale of bisschoppelijke registers zoals de Luikse en Mechelse, maar toch in veel opzichten daarmee overeenkomend. Sommige van deze Tongerlose registers, betreffende de dekenaten Hilvarenbeek, Cuijk en Woensel in de jaren 1510, 1524, 1541 en 1566, zullen we bespreken in Supplement I, sommige andere, die betrekking hebben op alle beneficies, waarvan de abdij in de 16de eeuw het collatierecht bezat, in Supplement II. Verder volstaan we hier met te verwijzen naar het Voorwoord, dat we aan elk van beide Supplementen zullen laten voorafgaan.

²² In de aartsdiakenale registers staan deze per dekenaat achter het pouillé van dat dekenaat (uitgezonderd o.a. in de eerste twee, van 1400 en 1405, waar ze ontbreken).

²³ Bekend zijn de middeleeuwse rechtszittingen (synoden, seenden), waarbij de aartsdiaken of deken als synodale rechter optrad, en die vooral ten doel hadden publieke zondaars op te sporen en te berechten. ’n Dergelijke synode bestond nog te Maastricht (aartsdiakaatal Haspengouw) in de 15de eeuw (*Habets*, a.w. I 423 v., 602). Of zulke synoden toen ook nog in het aartsdiakaatal Kempenland bestonden, valt zeer te betwijfelen.

NOTANDA

Tot goed begrip van de registers en de hierna te geven uittreksels achten wij het raadzaam tenslotte nog de volgende opmerkingen onder de aandacht der gebruikers van deze publicatie te brengen²⁴.

Allereerst deze algemene opmerking.

Wat de opzet van onze uitgave betreft, hebben wij zeer bewust gekozen voor de methode van wijlen pastoor Juten zoals hij die in zijn „Consilium de Beke” gevuld heeft. De bedoeling immers was van den beginne af om de inhoud van de onoverzienbare reeks pouillé's c.q. rescripties bereikbaar te maken voor hen, die uit de tijd vóór 1559 gegevens omtrent het noordelijk gedeelte aan het oude bisdom Luik en de aldaar gelegen parochies willen benutten. Uitgave van de registers in originele vorm zou een onbegonnen en al te kostbare affaire worden. Daarom hebben wij parochiegewijze alle gegevens, die we van jaar tot jaar in de registers tegenkwamen, samengebracht onder de respectieve jaartallen. Zoals reeds werd gezegd, hebben we de notities betreffende fundering van altaren en aanstelling van beneficianten in dit eerste deel tussengevoegd, omdat ze er organisch bijhoren.

Behalve de talrijke *beneficies* in de parochie- of kloosterkerken en kapellen waren soms ook één of meer *officies* gesticht. Tussen beide soorten fundaties bestond slechts dit verschil, dat voor de stichting van een beneficie de kerkelijke goedkeuring aangevraagd en verkregen moet worden, en dat voor een officie geen kerkelijke goedkeuring nodig was. De aan beide verbonden lasten bestonden hoofdzakelijk in een zeker aantal missen, die de beneficianten of officianten, gewoonlijk „rectoren” genoemd, per week of per jaar moesten celebreren, persoonlijk of door een priesterplaatsvervanger. De inkomsten der rectoren bestonden voornamelijk in de jaarlijkse opbrengsten in geld of in natura (zekere maten rogge of ander graan), die de stichters aan de fundaties vermaakt hadden.

Achter het bedrag der jura- of boetegelden staat in de registers soms aangetekend: „h(abet) Io(hannes)” of „h(abet) P(etrus)”, met welke personen dan vermoedelijk de collectors zijn bedoeld, die de gelden nog niet hadden afgedragen.

De kerken, kapellen en altaren met alle daarop gevestigde beneficies vermelden wij met aanduiding van het eerste jaar, waarin ze in de registers voorkomen. Worden in dit en de daaropvolgende jaren geen beneficianten vermeld, dan wordt achter dat jaartal het woord [”blanco”] geplaatst, opdat men weet, of het desbetreffende beneficie reeds in 1400 of eerst vanaf een later jaar bestond.

Was een kerk geïncorporeerd bij een kapittel of abdij, dan kwam het rectoraat (pastoraat) toe aan dit kapittel of deze abdij, die het rectoraat lieten uitoefenen door een plaatsvervangende „vicaris”, die dus feitelijk als pastoor fungerde en in het dagelijks leven ook pastoor genoemd zal zijn. Zulk een kerk werd dan „vicarie” genoemd. In verscheiden andere kerken bestond naast het rectoraat(pastoraat) een gefundeerd beneficie, dat eveneens „vicarie” genoemd werd, omdat het bediend werd door een

²⁴ Om de gebruikers van dit werk – de term „lezers” wil ons niet uit de pen! – een leidraad bij de hantering van de verstrekte gegevens te geven, hebben we een *los blad* laten toevoegen, dat hen helpen kan om gemakkelijker een juist inzicht te krijgen in het verwerkte materiaal. De ervaring heeft aangetoond, dat men niet zelden door gemis aan een juiste kijk op de materie op een dwaalspoor werd gebracht. Bovendien zullen op dat blad enige telkens terugkerende termen, die niet direct duidelijk zijn, worden verklaard.

beneficiant met zielzorg, die ook „vicaris” heet. Beide soorten vicarieën en vicarissen behoren wèl van elkaar onderscheiden te worden.

Meermalen is er in de pouillé's sprake van een „appendix” of „appendicium”. Het is misschien goed hier op te merken, dat het in deze gevallen niet per se gaat over „afhankelijke” kerken. In feite heeft men te maken met filiaalkerken, die een oudere kerk als moederkerk (matrix) hadden en die, zolang zij geen eigen pastoor hadden, als „aanhangsels” werden beschouwd. Ze hadden wel hun eigen zelfstandigheid, eigen kerkbestuur en kerkmeesters, eigen parochiaal gebied, bezittingen enz. In het Nederlands zou men ze „bijkerken” kunnen noemen en in het Latijn komt men de termen „ecclesia annexa” of „ecclesia unita” tegen. Bij de kerken van Swalgen en Meerlo (appendices van Blitterswijk) wordt in 1441 uitdrukkelijk toegevoegd, dat ze werden gesepareerd van de matrix en verheven tot parochiële kerk, bij Horst (appendix van Blerik) wordt dat niet gedaan, maar deze kerk blijkt rond die tijd wel een eigen pastoor gekregen te hebben.

Ook zij er op gewezen, dat het woord „capella” niet altijd in zijn gewone betekenis voorkomt, maar een zeldzame keer niets anders dan kerkaltaar betekent.

Opvallend is, dat de grote parochiale en collegiale kapittelkerk van St. Jan in Den Bosch slechts heel even in de pouillé's vermeld wordt en dat de vele daarin gevestigde altaren en beneficies helemaal verzwegen worden. Ook over de andere vóór of sinds 1400 bestaande kapittelkerken te Hilvarenbeek, Oirschot, Breda, Eindhoven en zo meer zijn opvallend weinig aantekeningen te vinden; die van Sint Oda, de oude kapittelkerk van St. Oedenrode, wordt zelfs niet eens vermeld. De oorzaak daarvan is vermoedelijk hierin te zoeken, dat de plaatselijke kapittels wegens de exempie, die zij van ouds genoten, geen jurisdictie van bisschop of aartsdiaken over hun kerken erkenden en geen bisschoppelijke of aartsdiakenale visitaties hunner kerken hoefden toe te laten, als ze niet wilden.

Bij de spelling van persoons- en plaatsnamen moet, zoals terloops reeds werd opgemerkt, niet op al te grote nauwkeurigheid en betrouwbaarheid gerekend worden. Varianten van deze namen komen legio voor. Waar het persoonsnamen betreft, hebben we tussen haakjes vrij constant deze varianten aangegeven. Als opschrift boven de behandelde parochies hebben we steeds de thans gebruikelijke naam en spelling van de plaatsnaam gezet en daarachter de in de pouillé's voorkomende spellingen opgenomen, al verhelen we ons niet, dat hier en daar toch nog een zoveelste spelling op kan duiken. Al te bizarre weergaven van een plaatsnaam door het verkeerd overnemen van een onduidelijk geschreven naam hebben we als regel weggelaten.

Velen zullen het als een bezwaar voelen en als een handicap, dat dit werk niet in het Nederlands werd uitgegeven. Het zou evenwel een onbegonnen werk geweest zijn om alle teksten in verstaanbaar Nederlands om te zetten. En waar het hier toch gaat om een „bronnen”uitgave, moeten deze ook hun eigen taal kunnen spreken. Hetgeen ook zijn eigen charme heeft!

Een tweede bezwaar kan gelegen zijn in het gebruik van vele afkortingen. Omdat deze echter juist vanwege hun veelvuldigheid de omvang van het werk zeer aanzienlijk konden bekorten en na enig „wennen” veel van hun bezwarend karakter verliezen, zal men vrij gemakkelijk over dit bezwaar heen stappen. Voor zover ze evenwel niet voor zichzelf spreken, is getracht aan dit euvel tegemoet te komen door op het reeds vermelde inlegvel een aantal van deze afkortingen te verduidelijken.

Onze laatste opmerking – „last but not least” – is deze:

De gegevens, die de pouillé's der aartsdiakenale registers verstrekken, liggen in bijna elke regel zo dicht opeen, dat het telkens verwijzen naar de registernummers al

te omslachtig zou zijn. Gelukkig is dit ook niet nodig, als men slechts de jaren, waarop betrekking hebben, in het oog houdt: die jaren wijzen immers de registers aan. Daarom laten we hier die jaren met de nummers der corresponderende registers volgen.

1400 = I. 121	1463 = I. 137	1510 = I. 153
1405 = I. 122	1464 = I. 138	1520 = Reg. Coeverincx
1418 = I. 123	1469 = I. 139	(arch. bisd. 's-Bosch)
1419 = I. 124	1470 = I. 140	1523 = I. 154
1421 = I. 125	1472 = I. 141	1530 = D. III 31
1427 = I. 126	1473 = I. 142	1536 = I. 152
1436 = I. 127	1474 = I. 143	1537 = I. 151
1438 = I. 128	1475 = I. 144	1552 = I. 155 en 156
1441 = I. 129	1476 = I. 145	1554 = I. 157
1442 = I. 130	1477 = I. 146	1555 = I. 158
1443 = I. 131	1478 = I. 147	1556 = I. 159
1445 = I. 132	1479 = I. 148	1560 = D. III 32
1459 = I. 134	1485 = I. 149	1562 = I. 160
1460 = I. 135	1487 = I. 150	
1462 = I. 136	1502(?) = I. 150 ^b	

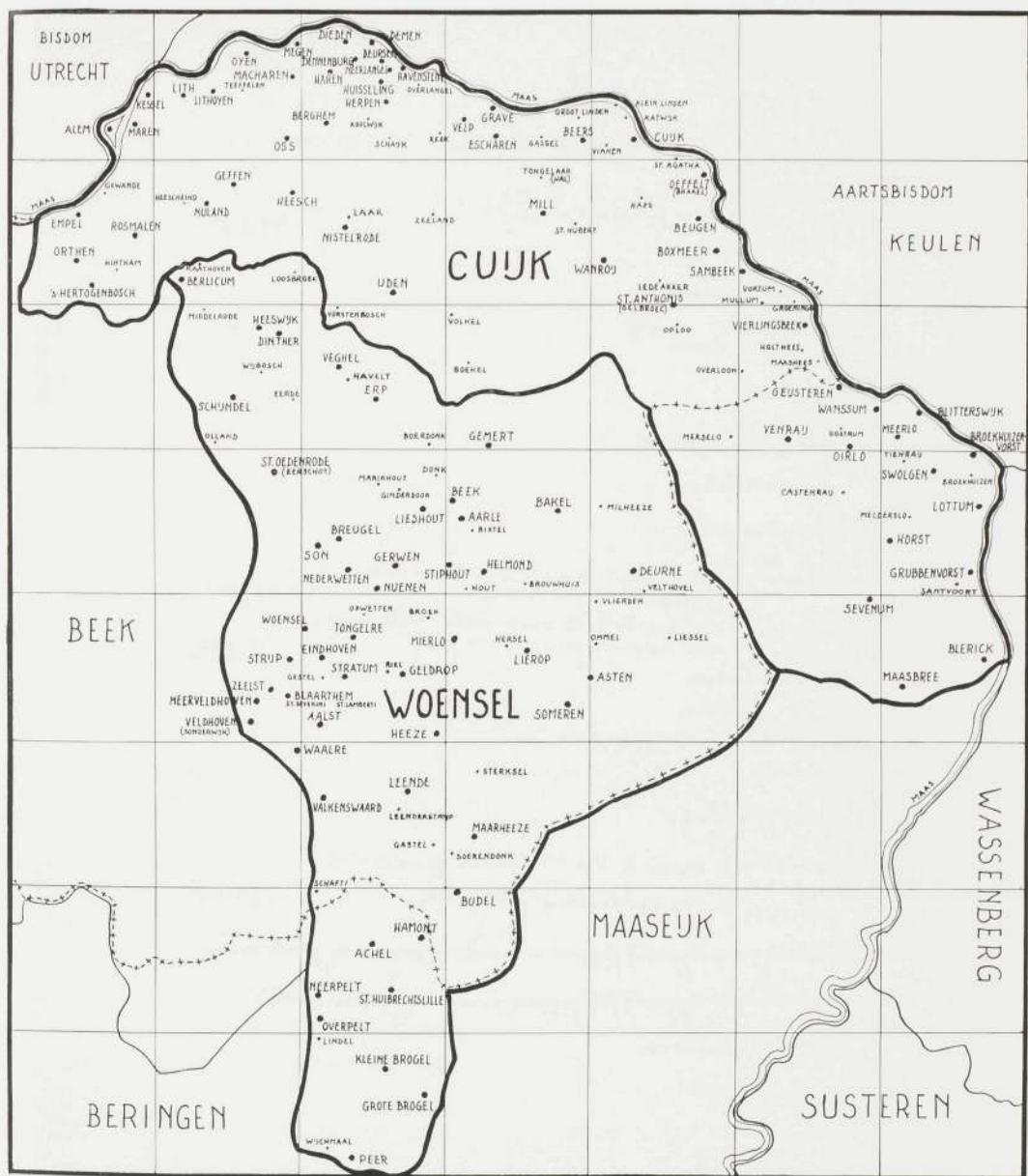
Wie dus de door ons uit de aartsdiakenale registers vermelde gegevens betreffende een of andere parochie in de originele registers of de fotocopieën (voor zover aanwezig in het archief van het bisdom 's-Bosch) zou willen controleren, kan dadelijk en gemakkelijk genoeg terecht, aangezien wij in onze uitgave de parochies behandeld hebben in vrijwel dezelfde volgorde als waarin zij in de pouillé's voorkomen. Deze volgorde is niet volledig alfabetisch, maar gezien de betrekkelijk niet al te grote omvang der per dekenaat gerangschikte parochies, is het vinden der gezochte parochie vrij gemakkelijk.

Op welke bladzijden de iemand interesserende parochie in de nu volgende pouillé-uitgave van de dekenaten Cuijk en Woensel behandeld worden, kan hij zien in het achter dit eerste deel opgenomen alfabetische register. Ook de gehuchten met een kapel, die pas in later tijd parochie werden, zijn daarin opgenomen. Voor parochies etc. van het dekenaat Hilvarenbeek moge nogmaals verwezen worden naar blz. 266 van dit Deel.

Dat geen alfabetisch *personen*-register werd toegevoegd, is misschien te betreuren, maar zeker te billijken. Het aantal vermelde personen is immers zo groot en de patronymica zijn zo veelvuldig, dat zulk een register welhaast een verdubbeling van het werk zou betekenen en voor een deel ook vrij onoverzichtelijk zou worden.

Ondanks de onvolkomenheden van het werk en de desiderata, die er zeker zullen blijven, vertrouwen de ondergetekenden, dat hun arbeid voor velen een rijke bron van wetenswaardigheden betreffende hun parochie of gemeente zal blijken te zijn.

Dr. G. Bannenberg †
A. Frenken †
H. Hens

DEKENATEN CUIJK EN WOENSEL vóór 1559

— GRENS DEKENATEN

+--- GRENS HUIDIGE PROVINCIES

NOORD-BRABANT EN LIMBURG

• KERKEN

• KAPELLEN

Fin Cuke
delen vond

109

plaat
Altegoegijt Relynt en Viscont gheleue
Altegoegijt
Gyndulana

Gherick vond

plaat
Altegoegijt
Gyndulana

Horst appen

Altegoegijt d' hertog d' mondermo
Altegoegijt
Gyndulana

Grode vond

plaat
Altegoegijt

Ghelyghet vond K. d' a. d' h. h. m. d' d. d.

plaat en oadseley plaat
Ghelyghet appen sepat a made et creca in gheleue
Ghelyghet appen sepat zereca in gheleue
Altegoegijt Gisberen

Goerken vond

plaat
Altegoegijt
Altegoegijt Nicholau
Gyndulana

POUILLES VAN HET DEKENAAT
I

POUILLES VAN HET DEKENAAT

CUIJK

[Dittee] Sint-Lambertuskerk, Cuijk.

Saint-Lambertuskerk te Cuijk.

Romeins klooster, Cuijk.

A. Gijssels, "Cuijk en omgeving,"

Historische en Monumentale Beschrijving van de Oude en Nieuwe Provincie Noord-Brabant (Den Haag, 1883), blz. 123.

Romeinse villa. De villa was een landgoed dat bestond uit een gebouw op een heuvel die tegenwoordig verder niet meer te zien is. Het gebouw was een grote zaal met een rechthoekige vloer.

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

W. L. Vos, "De historie van de gemeente Cuijk, de oude en nieuwe geschiedenis,"

Nederlandse Geschiedenis (Den Haag, 1885).

ARMED THE HAVELLIAN

CHIEF OF CHIEFS

Shiva

POUILLE'S VAN HET DEKENAAT CUIJK

ALEM

Ecclesia 1520 cum 2 missis in hebdom[ada] demptis festis valet 25 fl[orenos]

1400	[blanco]
1420-1421	Investitus d. Petrus (I.124 f. 27 n. 4, I.125 f. 29).
1470-1475	Rector d. Arnoldus (I.140 f. 24 ^v , I.143 f. 32 ^v n. 3).
1536-1537	Rector mag. Henr. de Molendino pro abs[entia] et plac[eto] 1536
d. Goswini de Ghestel 1 sc[utum], 1537 d. Ghisberti 1 sc. ¹
1550-1551	Rector d. Henr. de Molendino 1550 pro abs. 10 gr[osso] 1550-1551
pro abs. 1 sc. (L.10 f. 7, 51 ^v , 123).
1553-1556	Rector d. Nicol. Pompen [pro abs.] 10 gr. (L.18), 1556 deservitur per
d. Alardum Bierens, valet 24 fl. Bavarie, quolibet ad 14 fl. Brabantie
computato (L.15).

Altare prepositione²

1418	[blanco]
15..-1537	Rector d. Iohannes Boeghaers.
1556	Prepositura vacat (L.15).

Altare S. Georgii, 1474 S. Marie et Georgii, 1520 cum onere 2 missarum 18 fl.

1441-1442	Rector Balduinus Arnoldi Vis(s)chers pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
1556	Rector Gerardus fil. Godefr. Adriani absens, deservitur per deservi-
torem d. Alardum, valet annue 18 fl. Bavarie (L.15).

Matricularia, 1520 est annalis et est officium³

1400	[blanco]
1419	Ioh. Ackerman matricularius (I.124 f. 27 n. 4).
1556	Officium, deservitur per Godefr. Adriani clericum (L.15).

¹ Rector (pastoor) Van der Molen (de Molendino) moest dus in 1536 en 1537 voor zijn
absentie, dus niet-resideren, en voor het verlof (placatum) om 'n plaatsvervangende deservitor
te hebben jaarlijks een scutum of schild betalen.

² De Benedictijnerabdij van Sint Truiden, die oudtijds tot tegen het midden van de 17de
eeuw het patronaatsrecht over de parochiekerk van Alem had, bezat daar ook een uithof
(grangia), waarin zij een laat- of cijnshof had gevestigd, die door een van haar monniken als
proost (prepositus) bestuurd werd en die daarom proostdij (prepositura) werd genoemd.
Zie *Brabantia*, 5 (1956) blz. 187 vv.

³ Evenals misfundaties konden ook matricularieën (kosterijen) kerkelijke beneficies zijn,
mits door het kerkelijk gezag (bisschop of paus) kerkelijk goedgekeurd. Ontbrak de kerkelijke
goedkeuring – ze werd soms niet verlangd – dan waren het slechts officies, waarvan de rectoren
maar voor een jaar aangesteld werden; vandaar de uitdrukkingen: „matricularia annalis”,
„altare annale”.

BLERIK [Blerije, Bleric, vanaf 1436 Blerick]

Ecclesia integra, 1520 cum onere 4 missarum in hebdom. valet 40 mal[dra] silig[inis]

1400	[blanco]
1419–1421	Investitus d. Walterus (I.124 f. 30, I.125 f. 29).
1442–1444	Investitus d. Walterus Crauwels can. reg. monast. Averbodiensis ord. Praem. (I.130 f. 25 n. 1, I.131 f. 23 ^v n. 6).
1523	Pro iuribus litt[erarum] proclam[atorialium] et admiss[orialium] concess[arum] fr. Ioh. van den Ertwech religioso professo monast. Everbodiensis ord. Praem. ad eccl. paroch. de Blerick, vacantem per mortem d. ac fr. Ioh. Wellens, per d. Gerardum abbatem monast. predicti presentato 13 fl. (I.154 f. 35 ^v n. 2).
1523	Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. fr. Christiano Hoze professo monast. Everbod. ad eccl. paroch. de Blerick, vacantem per simplicem resign[ationem] fr. Ioh. van den Ertwech, per d. Gerardum abbatem monasterii predicti presentato 13 fl. (I.154 f. 35 ^v n. 6).

Altare S. Marie, 1520 valet cum onere 3 missarum in hebdom. 12 maldra silig.

1400	[blanco]
1405	Rector Ghiselbertus pro abs. et plac. d. Ghiselberti 6 gr.
1427	Rector d. Ioh. fil. Iacobi Andree pro abs. et plac. d. Wilhelmi de Berkel 1 fl.
1469	Rector d. Iacobus de Bouchout pro abs. et plac. ydonei 4 gr.
1523–1537	Rector d. Henr. Noetkens pro abs. et plac. 6 gr.

Altare S. Nicolai

1520	[blanco]

Matricularia

1400	[blanco]

Horst, appendix, 1445 ecclesia integra.

Altare S. Martini

1400	[blanco]
1405	Rector Gerardus Michaelis pro abs. et plac. d. Petri 6 gr.
1418–1438	Rector Michael, fil. Michaelis de Venlo(n) pro abs. et plac. 1418 d. Ioh. Bryen 6 gr., 1419–21 d. Wilh. de Horst presb. sec., 1427 d. Wilhelmi de Berkele 6 gr., 1438 d. Petri de Hatert presb. 6 gr.
1441–1445	Rector d. Barth. de Novadomo pro abs. et plac. ydonei 6 gr.

Altare S. Marie

1400	[blanco]
1418	Rector Ioh. Bryen pro abs. et plac. d. Wilh. de Berkel presb. sec. 2 fl.

- 1419 Rector d. Ioh. Pollen fil. Ioh. Pollen pro abs. et plac. d. Wilh. de Berkel 2 fl. Ren[enses].
- 1420 Pro proclaim. concess. Iohanni fil. Iacobi Andries presentato per ven. d. Iohannem abbatem monast. Averbodiensis ord. Praem. ad alt. B. Marie in eccl. de Horst, appendix de Bleric, vacans per resign. Ioh. Pollen via permutationis cum d. Ioh. Andries, rectore alt. B. Marie in monast. Bonorum Puerorum Leod., debet Jac. Andries pater dicti Ioh. in Venloe commorans 2 fl. Ren. Pro admiss. predicti Iohannis et pro fructibus d. archidiacono competentibus 3 scuta Holland. (I.124 f.27 n. 2, 3).
- 1421 Rector Ioh. fil. Iacobi Dries pro abs. et plac. d. Wilh. de Berkel presb. 2 fl.
- 1436-1445 Rector mag. Ioh. de Zuetenda(e)l(e) jr., 1436-45 stud. Lovan., 1436 pro plac. d. Wilh. de Berxsel 8 gr., 1438-45 pro plac. ydonei 8 gr.

Altare S. Barbare

- 1420 Pro proclaim. concessis Wilhelmo de Horst fil. Floerkini clero, per investitum eccl. paroch. de Vorst prope Gribben presentato ad alt. B. Barb. in Horst, vacans per resign. Arnoldi de Baesdonk 2 fl. Ren. Pro admiss. eiusdem et pro fructibus 1 fl. Ren. (I.124 f.27^v n. 1, 2).

Matricularia

- 1400 [blanco]

Zoals men heeft kunnen opmerken, zijn tot hiertoe geen rectoren (pastoors) der kerk van Horst vermeld, omdat de rector der moederkerk van Blerik tevens rector was van de dochterkerk en appendix te Horst. Eerst vanaf 1459 worden rectoren der kerk van Horst genoemd. Vóór dat jaar moet Horst dus van Blerik afgescheiden zijn en een eigen rector gekregen hebben. Toch blijven alle latere registers tot en met dat van 1562 Horst steeds appendix van Blerik noemen, waarschijnlijk tengevolge van de automatische manier, waarop de pouillé's uit de oude registers werden overgeschreven in de nieuwe. De gegevens, die de pouillé's vanaf 1459 verschaffen over de kerk en de verdere beneficies van Horst, zullen wij onder het afzonderlijke hoofd „Horst” meedelen op blz. 37.

MAASBREE [Brede]

Ecclesia, 1520 quarta capella, valet 60 maldra silig.

- 1400 [blanco]
- 1473-1474 Rector d. Eustatius de Brede residet.
Plac. d. Petri de Tongerloe presb. sec. coadiut. 1 sc.
- 1523-1556 Rector d. Arnoldus Raymundi pro abs. 3 sol[idos]⁴.
- 1523-30 Plac. d. Danielis Fabri deservit. 1 sc.

⁴ Solidus, in het middelnederlands: schelling.

1537 Plac. d. Martini Spickartz, anno 38 1 sc.
1551 Rector d. Arnoldus Raymundi pro abs. 3 sol. (L.10 f. 78).

Altare S. Nicholai, 1520 valet 18 maldra silih.

1400 [blanco]

Altare S. Marie, 1520 valet nihil praeter castrale

1459 [blanco]

Altare S. Anthonii

1459 [blanco]

Altare Crucis

1520 [blanco]

Matricularia

1472 [blanco]

BLITTERSWIJK [Blitterswijk(k)]

Ecclesia integra, 1520 cum onere 3 missarum in hebdom. valet 34 maldra silih.

1400 [blanco]
1428 Pro proclaim. concess. Goeswino Roever, presentato per Arnoldum de Blitterswijck, dominum temporalem dominii de Blitterswyck, ad eccl. de Blitterswyck, vacantem per resign. Ioh. de Blitterswyck in suis manibus factam ratione minoritatis annorum etatis sue et non promocionis ad ordines eiusdem Iohannis, aut alias quovismodo vacantem, 2 flor. Ren. Pro admissione Goesw. Roever et pro rata fructuum 10 cor[onas] Francie (I.126 f. 29 n. 3, f. 29^v n. 3).
1436 D. Petrus de Hatert officians ecclesiam (I.127 f. 26^v n. 4).
1441–1445 Rector d. Arnoldus Roever, stud. Colon.
1441 Plac. d. Wilh. Saelden presb. sec. 1 sc.
1445 Plac. d. Walrami de Merica 1 sc.
1462–1463 Rector d. Gerardus Didden pro abs. 2 sol gr.
Plac. d. Henr. Loen presb. sec. 1 sc.
1550 Pro iuribus litt. proclaim. mag. Petro Iacobi ad eccl. parochialem dive virg. Marie in Blitterswijck, vacantem per mortem quondam d. Theoderici in Gheen Hoffken, ultimi rectoris, per Arnoldum de Lynden, dominum temporalem de Blitterswijck, ratione iuris patronatus dno. archid. presentato, concess. Dat. 4 iunii 18 gr.
Pro iuribus institutionis 5 fl. 12^{1/2} st. (L.10 f. 79^v n. 2).
1556 Rector d. Petrus Iacobi, deservitur per eumdem cum 4 missis, valet 30 maldra silih. (L.15).

Altare B. Marie et Anthonii 1520 non dotatum, et ob id non habet certum rectorem

- 1459 [blanco]
1471 Pro iuribus et sigil. institut. et admiss. – remissis proclamationibus – concess. Leonardo de Stolberch clericu Leod. dioc. ad alt. S. Anthonii in eccl. de Blitterswyck, vacans per mortem Cornelii, per generos. virum Arnoldum de Blitterswyck, dominum temporalem ibidem, iure patronatus presentato, necnon pro presentat. eiusdem ad omnes ordines titulo dicti beneficii, debet ipse et d. Florencius vander Horst, rector eccl. de Wanssem, 1½ fl. Ren. (I.140 f. 24 n. 4).
1556 Est officium, celebrantur in eodem aliisque misse per d. Florentium de Horst (L.15).

Altare S. Cather. castrale

- 1556 Habet 3 missas, que aliquando in eccl., aliquando in castro celebrantur ad beneplacitum domicelli, nunc autem deservitur per d. Florentium de Horst (L.15).

Altare S. Katharine novum, 1520 cum onere 3 missarum in hebdom. valet 24 maldra silig.

- 1470 [blanco]

Altare S. Marie novum

- 1476 [blanco]

Altare S. Nicholai

- 1487 [blanco]

Altare Marie et Katharine

- 1530 [blanco]

Altare S. Anne

- 1556 [blanco]

Capella S. Anne

- 1556 Rector d. Florentius prefatus, deservitur per eundem cum 2 missis valet 10 maldra siligin. (L.15).

Swalghen [Swolgen] appendix, 1441 separata a matrice et erecta in parochiale ecclesiam.

- 1400 [blanco]
1441 Pro proclamat. concessis d. Ioh. Fabri presb. ad eccl. ville de Zwolgen noviter a matrice eccl. de Blitterswyck, cui ut capella subesse consuevit, ordinaria auctoritate separatam, per Arnoldum de Blitterswyc armigerum, dominum temporalem de Blitterswyck, presentato 2 fl. Ren.

Pro admissione d. Ioh. Fabri, necnon pro rata fructuum 3 fl. Ren.
(I.129 f. 25 n. 5, 25^v n. 2).

Matricularia

- 1443 Pro collatione fr. Iohanni Roveri clero de matricularia eccl. paroch. de Zwolgen, cuius collatio ad nos per lapsum legitimi temporis fuit devoluta, debet d. Arnoldus, rector eccl. de Blitterswyck, 2 fl. Ren. (I.130 f. 26^v n. 8).
1556 Matricularia nihil valet ultra deservitaram (L.15)⁵.

Meerlaer [Meerlo] appendix, 1441 separata a matrice et erecta in parochiale ecclesiam

- 1400 [blanco]

Altare S. Gheweri (Guerici), 1438 alt. Gilberti⁶

- 1400 [blanco]
1439-1444 D. Ioh. Greve officians ecclesiam de Merlaer (I.128 f. 22^v n. 5, I.131 f. 24 n. 5).
1441 Pro proclamationibus concessis d. Nicholao Spiker presb. ad eccl. ville de Meerlaer, noviter a matrice eccl. de Blitterswyc, cui ut capella subesse consuevit, ordinaria auctoritate separatam, per Arnoldum de Blitterswijck dominum tempore presentato, 2 fl. Ren.
Pro admissione d. Nich. Spiker ad ecclesiam necnon pro rata fructuum 3 fl. Ren. (I.129 f. 25 n. 4, 25^v n. 1)⁷.

BEUGEN [Bo(e)ghen, Boegen]

Ecclesia integra, 1520 valet 100 fl. Philippi cum 3 missis in hebdom.

- 1400 Rector d. Ioh. de Palude pro abs. 3 sol. gr.
Plac. d. Jordani Bornmeker 1 sc.
1418-1441 Rector d. Goeswinus Fabri residet.
1418-19 Plac. d. Ghiselberti de Heyda, 1418 presb. sec., ut possit esse coadiutor 1 sc., 1419 coadiutoris 1 sc.
1421 Plac. d. Wilh. de Loen presb. sec. 1 sc.
1441 Pro plac. d. Laurencii Fabri presb., ut a tempore obitus d. Goeswini Fabri, dudum rectoris eccl., usque ad festum Nativ. B. Ioh. Bapt. prox[imum] possit ecclesie deseruire 8 gr.
1442 Pro proclam. concessis d. Warnhero Zystmeester, presb. Colon. dioc. ad eccl. de Boegen, vacantem per mortem d. Goesw. Fabri, per Edwardum de Iuliaco filium naturalem d. quondam Reynaldi de Iuliaco, Gelrie ducis, comitis Zutphanie, prefecti de Bell, presentato, debet

⁵ Zie verder Swolgen pag. 103

⁶ De middelletter *w* van Gheweri voor *lb* aanziende, zal de klerk-copiëst in 1438 Gilberti gelezen hebben. De latere pouillé's hebben nu eens Gilberti dan weer Gheweri.

⁷ Zie parochie Meerlaer pag. 60

	ipse 2 fl. Ren. Pro admissione predicti d. Warnheri ad eccl., necnon pro rata fructuum 10 fl. Ren. (I.129 f. 26 ^v n. 4, 5).
1442–1445	Rector d. Warnerus Cynstmeister (Chysmeester), stud. Colon., 1442–43 plac. presb. sec. ydonei 1 sc.
1445–60	Plac. d. Laur. Fabri presb. sec. 1 sc.
1462–1464	Rector mag. d. Lamb. de (van den) Langhenhove stud. Colon. in facultate theol., ideo abs. gratis, 1463–64 pro abs. 3 sol.
1462–64	Plac. d. Laur. Fabri 1 sc.
1469–1487	Rector d. Godefr. E(y)merici (Eymerick, Emmeric) pro abs. 3 sol. (gr.).
1469–72	Plac. d. Henr. de Eescharen presb. sec. 1 sc.
1477	Plac. fr. Ghiselberti de Wyck, religiosi ord. s. Bened., 1 sc.
1478	Plac. d. Henr. Rutgheri presb. 1 sc.
1485–87	Plac. d. Iacobi de Venroede presb. 1 sc.
1530–1537	Rector d. Pancrasius Fabri residet.
1530–37	Plac. d. Wynandi (s)Groeten (Groet) coadiut. 1 sc.
1550–1553	Rector d. Symon Creeft, 1550–51 qui deponi fecit loco absentie cum protestatione de addendo et minuendo etc. iuxta antiqua registra, 3 sol. gr. (L.10 f. 7, 51 ^v , 124), 1553 3 sol. gr. (L.18).
1556–1566	Rector mag. Simon Creeft ⁸ absens, deserbitur per d. Theodericum Bloemaerts, cum 3 missis valet 100 scuta Philippi (L.15), 1558–66 pro abs. 3 sol. (L.10 f. 201 ^v , L.13 f. 5, f.142 ^v).

Altare Marie

1400	[blanco]
------	----------

Altare S. Nicholai, 1520 valet 5 maldra silig.

1400	[blanco]
1400	Pro proclaim. concessis Arnoldo fil. Henr. dicti Graet clero, presentato per domicellum Ioh. de Meghen, dominum temporalem de Meghen et de Haeps, ac domicellam Ermgardem eius conthoralem ad alt. S. Nicholai, situm in eccl. de Boghen, vacans per mortem Reyneri de Scardenberghen. Dat. 6 iulii 2 flor. (I.121 f. 25 n. 1).
1400	Pro proclaim. concessis Wilhelmo fil. quondam Wilhelmi Bertensoen clero, presentato per domicellam Iohannem de Kuyt, dominam temporalem dominii de Kuyt, ad alt. S. Nicholai, situm in eccl. parochi ¹¹ de Boghen, vacans ad presens per mortem Reyneri fil. Henr. de Scardenbergh, ultimi rectoris eiusdem. Dat. 8 iulii, 2 fl. (I.121 f. 25 n. 2).
	Item pro admiss. dicti Wilhelmi ad dictum altare ac [pro] fructibus 6 septimmarum etc. debet ipse et Petrus Goddonis de Gravia infra Omnium Sanctorum. Dat. 21 sept. 2 fl. (ib. n. 3).

⁸ Simon Creeft, zoon van Henrick, rentmeester van de stad Grave en het land van Cuijk, was vanaf 1529 kanunnik van het kapittel te Grave, later pastoor te Sambeek, Vierlingsbeek en Bergen (L.), wordt in 1550 als landdeken van Cuijk vermeld (L.10 f. 66) en was dat nog in 1565. Hij stierf als kapitteldeken van Grave 7 apr. 1570. Zie *Taxandria*, 20 blz. 58–59.

- 1427 Rector Ioh. de Wisschel pro abs. et plac. d. Theoderici Droege presb.
sec. 1 fl.
- 1553 Rector d. Ioh. Vervoert 4 gr. (L.18).
- 1556 Rector d. Iacobus Vervoert absens, deservitur per dnos Lamb. Sartoris et Henr. vander Ee, cum 3 missis valet 15 mald. silig. (L.15).
- 1558–1566 Rector d. Ioh. Vervoert [van der Voert] pro abs .4 gr. (L.10 f.201^v, L.13 f. 5, 142).

Altare S. Katharine et Lucie, non confirmatum

- 1400 [blanco]
- 1441 Rector d. Ioh. Leonis (I.129 f. 26^v n. 2).
- 1556 Rector d. Ioh. Pancratii, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet 13 mal. sil. (L.15).

Altare S. Barbare et Lucie

- 1459 [blanco]

Altare Katharine et Barbare, 1520 cum 1¹/₂ missa [3 missis singulis 2 hebdom.] valet... maldra.

Altare S. Marie Anthonii et Barbare novum, 1533 Marie, Bartholomei et Anthonii, 1520 cum 4 missis valet 20 maldra.

- 1462 Pro iuribus et sigil. proclam. institut. et admiss. concess. d. Wilhelmo Fabri presb. de alt. B. Marie virg. ac SS. Anthonii et Batbare in eccl. de Boeghen noviter fundato et dotato, per mag. Lambertum Tenlangenhouen legum doctorem, investitum dicte eccl., pro hac prima vice presentato, necnon pro rata fructuum 2 fl. Ren. (I.136 f. 26 n. 3).
- 1463 Pro signatura collationis facte iure devoluto Iohanni de Gerwen clericu Leod. dioc. de altare S. Marie, Anthonii et Barbare sito in eccl. parochiali de Boegen, necnon pro present. eiusdem Ioh. ad omnes sacros ordines titulo dicti beneficii, debet ipse infra capitulum Pasche. Dat. 5 marci 2 fl. Ren. (I.136 f. 26^v n. 2).

Altare Anthonii et Catharine

- 1552 [blanco]

Altare S. Anthonii

- 1556 Rector d. Godefr. Fabri, deservitur per eumdem, cum 4 missis valet 20 mald. sil.
[in margine:] Obiit d. Wernerus, eidem competebant adhuc 4 maldra sil. qui sunt levati per modernum rectorem et arrestati per d. Ioh. de Voirt; nichil est de re ex quo transtulit huiusmodi 4 maldra rectori altaris Anthonii etc. (L.15).

Altare S. Annae, 1556 et Ioachimi, 1520 valet 15 maldra cum 3 missis

- 1556 Rector d. Theodoricus Bloemaerts, deservitur per eumdem cum 3 missis valet 15 mal. sil. (L.15).

Altare S. Sebastiani, 1520 nihil [valet] ultra deservituram

Altare S. Severini et Pancratii

1556 [blanco]

Altare S. Sebastiani et Pancratii (L.15)

1556 Rector d. Lamb. Sartoris, deservitur per eumdem cum 3 missis, valet 14 mal. sil. (L.15).

Matricularia, 1520 est officium dominorum, valet 22 maldra silig.

1442 [blanco]

1556 Rector Godefr. Poyen, deservitur per eumdem; est officium dominorum temporalium, nil certi per annum habens (L.15).

OEFFELT [Brakel]⁹

Ecclesia dimidia, 1520 cum 4 missis in hebdom. valet 50 fl. Arnoldi aut alias Hornenses

1400 [blanco]

14.. -1438 Rector d. Iohannes.

1439 Pro plac. d. Symonis de Beermont officiantis ecclesiam de Brakel, ut a tempore obitus d. Iohannis, ultimi rectoris, usque ad festum Nativ. B. Ioh. Bapt. futurum in divinis deservire possit, 8 gr. (I.128 f. 20 n. 6).

1441-1445 Rector Rutgerus fil. Leonis de Blitterswyc, 1441 subdyaconus.

1442 Pro eius presentatione ad ordinem dyaconatus 1 fl. Ren., item ad ordinem presbyteratus 1 fl. Ren. (I.129 f. 27 n. 2, 7, f. 27^v n. 3).

1556 Rector d. Ioh. Hose, deservitur per eumdem, cum 4 missis valet 50 fl. Arnoldi (L.15).

Altare S. Salvatoris et Barbare, 1520 annale cum onere 2 missarum valet 12 maldra silig.

1445 Pro iuribus proclam. et adm iss. d. Gerlaci Roeck presb. ad alt. S. Salvatoris et Barb. in eccl. de Brakel, noviter ad 12 maldra silig. dotati, per d. Rutgh. de Blitterswyc investitum dicte eccl. presentati 3 fl. Ren. (I.132 f. 26 n. 5).

1556 Est officium; deservitur per d. Henr. Oelisleger, ad nutum pastoris singulis annis amovibilis, valet 12 mal. sil. (L.15).

Altare S. Katherine, 1497 Marie et Cather. 1556 Barbare et Kather. (L.15)

1469 [blanco]

1556 Rector d. Ioh. de Vivario, deservitur per eumdem, valet annue 12 mal. sil. (L.15).

⁹ De pouillé's noemen deze parochie altijd onder de naam Brakel. Verscheidene pouillé's vanaf 1530 verwisselen de naam Brakel met die van de Kempenlandse parochie Bladel!

Matricularia, 1520 valor est pauci valoris

- 1469 [blanco]
1556 Offitium parum valens deservitur per Henr. de Porta (L.15).

BEERS [Berse, Beers(s)e]

Ecclesia, 1520 cum 3 missis in hebdom. [valet] 40 postulatos Hornenses

- 1400–1405 Rector d. Henr. Zantman pro abs. et plac 1400 d. Ioh. Walstart 1 sc.,
1405 d. Wilhelmi de Culenborgh 1 sc.
1436–1438 Rector d. Robinus Gruyter pro abs. 2 sol. gr.
1436 Plac. d. Gerardi de Ghere presb. 1 sc.
1438 Plac. d. Gerardi de Venrode presb. sec. 1 sc.
1445 Investitutus d. Theodericus Roever (I. 132 f. 26 n.1).
1462–1464 Rector d. Theodericus Heydelo(e)ff pro abs. 2 sol. gr.
1462–64 Plac. d. Ioh. Haerd presb. sec. 1 sc.
1469–1478 Rector d. Godefr. de Elmpt pro abs. 2 sol. gr.
1469–78 Plac. d. Ioh. Ha(e)rd(e), presb. sec. 1 sc.
1485–1487 Rector d. Ludovicus de Doess pro abs. 2 sol. gr.
1485–87 Plac. d. Ioh. die (vander) Hart presb. sec. 1 sc.
1497–1502 Rector d. Ludov. Dose (Doze) 2 sol. gr. (L. 3, L. 4, f. 3v).

Ecclesia, quarta capella

- 1556 Rector d. Evanus Wamel¹⁰, deservitur per eumdem cum 3 missis
valet, 40 postulatos (L.15).

Altare S. Marie, 1520 cum 2 missis valet 12 maldra silig.

- 1400 [blanco]
1418–1421 Rector Nich. Walteri Stavaige [Sta- of Scanaige?] pro abs. et plac. d.
Wilh. Priem 8 gr.
1438–1441 Rector d. Hermannus Roesinc pro abs. et plac. 1438 d. Wilh. Prime
8 gr., 1441 ydonei 8 gr.
1442 Rector d. Ioh. Rosinc pro abs. et plac. ydonei 8 gr.
1445 Rector d. Hermannus Roesinc pro abs. et plac. Petri Lachart 8 gr.
1556 Rector d. Marcellius de Fine, deservitur per eumdem, cum 2 missis
valet 12 mal. sil. (L.15).

Altare S. Cornelii, 1441 S. Cornelii, Andree et Ioh. Evang.

- 1418 [blanco]

Altare S. Petri, Andree et Barbare, 1497 Petri, Andree, Katherine et Barbare

- 1443 Pro present. Ioh. fil. Ioh. Hard acoliti, rectoris altaris, ad ordinem
subdyaconatus Datum 20 dec. 1 fl. Ren.

¹⁰ *Schutjes*, Geschiedenis van het Bisdom 's Hertogenbosch, III blz. 219 noemt Ywanus
van Wamel in 1545 en Udo van Wamel in 1548.

1444 Pro presentatione ejusdem ad ord. dyaconatus et presbyteratus
Datum 6 marcii 1 fl. Ren. (I.131 f23^v n. 5, 7).

Altare B. Andree apost.¹¹

1556 Rector d. Ioh. Veler, deservitur per eumdem, cum 4 missis valet
18 mal. sil. (L.15).

Altare S. Ioh. Bapt. et Anthonii, 1520 cum 4 missis valet 30 maldra silig.

1445 [blanco]

1556 Rector d. Nicolaus Wetten, deservitur per eumdem, cum 4 missis valet
30 mal. sil. (L.15).

Matricularia, 1520 valet 8 maldra silig.

1400 [blanco]

1556 Offitium valens favorem vicinorum, deservitur per Marcum de Beerse,
clericum coniugatum (L.15).

CUIJK [Cuke, Cuyck, Cuijck, Kuyck(k)]

**Ecclesia integra, 1520 valet cum onere 4 missarum 80 fl. Ren. de quibus capitulum in
Gravia habet 48 aureos.**

1400 Rector d. Gerardus de Vorlaer. Deservitur coadiutoria(?) per d. Ioh.
Bunck 1 sc.

1400 Pro proclam. concessis Iohanni fil. domicelli quondam Ioh. de Cuke
de Vonst (Vorst?) senioris, clero presentato ad eccl. de Cuke per
domicellam Iohannam de Cuke, dominam tempor. de Cuke, vacantem
per mortem d. Gerardi de Voirlaer. Dat. 23 nov. 2 fl. (I.121 f.25^v n. 1).
Item pro admiss. Iohannis quondam domicelli Ioh. de Kuyck, domini
tempor. de Kuyck, et [pro] rata fructuum, facta 6 dec., debet idem
admissus, qui iuravit ut in forma, et una secum Petrus Guddenis,
notarius in curia Leod., quem relevare tenetur dictus admissus, infra
Purificat. 6 scuta [ibidem n. 2].

1418 Investitus Ioh. de Frambach de Birgelem (I.123 p. f.26 n. 4).

1427-1464 Rector d. Theodericus Neve (Nepotis) presb. residet.

1427 Plac. d. Theoderic Goyling presb. sec. coadiut. 1 sc.

1436-38 Plac. d. Tilmanni Kenel de Wicrode coadiut. 1 sc.

1441 Plac. d. Iacobi de Gaesbeke coadiut. 1 sc.

1442-43 Plac. d. Petri Wetten coadiut. 1 sc.

1445 Plac. d. Sigeri de Groesbeke coadiut. 1 sc.

1459-63 Plac. d. Ioh. de Doerne presb. sec. coadiut. 1 sc.

1469-1470 Rector d. Wilh. Collaert pro abs. 4 sol.

1469-70 Plac. d. Ioh. de Doerne presb. sec. 1 sc.

1473 Pro iuribus et sigillis proclam. institut. et admiss. concess. d. ac
mag. Ioh. Schut, canonico capelle collegiate in castro opidi Gravien-

¹¹ Dit en de twee vorige altaren waren waarschijnlijk identiek.

sis, de eccl. paroch. de Cuyck, vacante per resign. aut religionis ingressi-
onem seu alias ultimi rectoris in manibus illustr. principis d. Arnoldi Dei providentia Gelrie et Iulie ducis comitisque Zutphanie tamquam patroni et collatoris eiusdem eccl. libere et simpliciter factam per nosque receptam et admissam, per eumdem d. ducem iure patronatus laycalis presentato, necnon pro rata fructuum d. archidiacono competente debet ipse d. et mag. Iohannes ad relationem d. Symonis de Palude, canonici prediche cappelle colleg. Graviensis, ipseque d. Symon insolidum 15 fl. Ren. (I.141 f.16).

- 1473 Rector d. Ioh. Schut residet.
Plac. d. Ionathe de Palude presb. sec. coadiut. 1 sc.
1497 Rector d. Goeswinus Ten Hove 4 sol. gr. (L.3).
1519 Rector d. Gerardus Clingels stud. Lov. in iure can., ideo gratis (L.4 f.210).
1523-1537 Rector d. Gerardus Clinckghels (Clinghel, Clinckgelt, Clynghel), 1523 pro abs. 4 sol., 1530-37 residet.
1523-30 Plac. d. Ioh. Martini coadiut. 1 sc.
1536 Plac. d. Theoderici Potten coadiut. 1 sc.
1537 Plac. d. Arnoldi Everardi coadiut. 1 sc.
1550 Rector d. Gabriel Bruel, 4 sol. gr. (L.10 f.7), pro plac. deservitoris d. Wilh. Walteri, per deputatos rev*mī* d*nī* nostri [episc.] examinati et bene ydonei iudicati, 4 sol. gr. 1 schut. (L.10 f.51^v).
1553 Rector d. Gabriel Brueelle can. Leod.
1556 Rector est d. Gabriel Bonruel (Bourrel?) absens, deservitur per d. Petrum de Espt, cum 4 missis valet 30 fl. Brab., quia ex fructibus dictae eccl. erecta est una prebenda in castro Graviensi per regem Philippum (L.15).

Altare S. Petri et Pauli

- 1400 [blanco]

Altare S. Marie novum, 1520 cum onere 3 missarum valet 16 fl.

- 1400 [blanco]
1421 Pro proclaim. concessis d. Petro Laghart presb., presentato ad alt. S. Marie in novo choro eccl. Cukensis per Iohannem rectorem eiusdem eccl. vacans per resign. d. Hermanni Roestinc, via permutat. cum dicto d. Petro rectore alt. S. Nicholai in Mouwijk Colonie(?) canonice faciente 2 fl. Ren. Pro admiss. eiusdem d. Petri et pro fructibus d. archidiacono competentibus 1 fl. Ren. (I.125 f.24).
1556 Rector d. Ioh. vanden Hove, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet 14 fl. Ren. (L.15).

Altare S. Marie et Katherine medium

- 1400-1405 Rector d. Henr. (de) Lollebeke deservit cum sua eccl. de Moudic. Traject. dioc. - 1405 ultra Mosam - illic residens pro abs. 4 gr.
1418 Pro proclamat. Wilhelmo fil. Wilh. de Doerne clericu, presentato ad alt. B. Katherine in Kuyck per Ioh. de Frambach de Birgelem in-

vestitum in Kuyck, vacans per resign. d. Henr. de Lollenbeke ex causa permutat. cum Wilhelmo predicto, rectore S. Nicholai in monast. Bonorum Puerorum Leod., 2 fl. Ren. Pro admiss. iam dicti Wilhelmi et pro fructibus 1 cor. Francie (I.123 f.26).

Altare S. Nicholai Andree et Iohannis, 1459 S. Ioh. et Andree, 1520 cum 2 miss. in hebdom. 10 fl. Ren.

- 1400 [blanco]
1556 Rector d. Zegerus Brouwer absens, deservitur per mag. Ioh. Raet, cum 2 missis valet 12 fl. Ren. (L.15).

Altare SS. Marie et Nicholai, 1520 cum onere 2 missarum valet 14 Ren.

- 1400 Rector Ioh. de Berchem pro abs. et plac. d. Ioh. Bunck 12 gr.
1418 Rector dictus Brencken (Vrencken?) pro abs. et plac. d. Ioh. Gruter presb. 12 gr.
1556 Rector d. Ioh. Esscharen absens, deservitur per Martinum de Wel, cum 2 missis valet 14 fl. Ren. (L.15).

Altare Omnia Sanctorum noviter fundatum, 1497 S. Marie et Omnia Sanctorum, 1520 valet cum onere 3 missarum 16 maldra silig.

- 1459 [blanco]
1480 Pro signo et sigil. decreti lati in causa beneficiali super altari B. Marie et Omnia Sanctorum, sito in eccl. parochiali de Cuyck, per et inter dd. Fredericum Neve per Iohannem de Erpe armigerum ratione iuris patronatus ex una, necnon Wilhelnum vander Horst presbyteros Leod. dioc. per Henricum de Baex, seniorem filium Walteri de Baex, ratione iuris patronatus laicalis nobis hincinde presentatos ex alia partibus, per quod decrevimus dictum d. Fredericum ad dictum altare admittendum fore et admisimus iure cuiuslibet salvo, ac pro rata fructuum debet ipse infra fest. Nat. B. Ioh. Bapt. prox. Dat 15 maii 3 fl. Ren. (I.148 f.35^v).
1556 Rector d. Walramus Visscher absens, deservitur per d. Marcellum de Beers, cum 3 missis valet 16 fl. Ren. (L.15).

Altare S. Katharine, 1520 cum onere 2 missarum (valet) 10 fl. Ren.

- 1459 [blanco]
1523 Rector Theodorus vander Voert pro abs. et plac. 6 gr.
1556 Rector d. Ioh. vander Voert absens, deservitur per d. Ioh. de Elen, cum 2 missis valet 10 fl. Ren. (L.15).

Altare Marie et Iohannis, 1552 Marie Iohannis et Nicolai

- 1459 [blanco]

Altare Crucis, 1520 cum onere 2 missarum valet 10 fl. Ren.

- 1485 Pro iuribus et sigil. proclaim. et admiss. concess. d. Goeswino Henrici presb. ad alt. S. Crucis, vacans per ingressum religionis per d. Ioh.

de Reno presb. ultimum rectorem eiusdem, per domicellum Walramum de Nyderloen ratione iuris patronatus laycalis presentato, necnon pro rata fructuum 2 $\frac{1}{2}$ fl. Ren. (I.149 f. 31).

1556 Rector d. Albertus Gassel absens, deservitur per d. Ioh. vanden Hoeff, cum 4 missis valet 14 fl. Ren. (L.15).

Altare Marie et Anthonii valet cum 2 missis in hebdom. 12 maldra silig.

1520 [blanco]

Altare S. Martini novum, 1556 **Martini et Alexandri** (L.15)

1520 [blanco]

1553 Pro iuribus litt. proclaim. d. Francisco Theoderici presb. ad altare SS. Martini et Anthonii in eccl. de Cuyck situm, vacans per resign. d. Ioh. Viller presb. per generosum d. Gabrielem Brueelle, can. Leod. uti rectorem predicte eccl. ratione investiture predicte sue eccl. rev^{mo} et ill^{mo} d. Episcopo Leod. uti administratori archidiaconatus Campinie presentato, concess. Datum ultima maii 1553 6 gr. Iura institutionis et alia Lovanii quia patria Brabant. fideiussit d. Michael Grummelier (I.156 f.17). Rector d. Franciscus Veler absens, deservitur per d. Ioh. Veler, cum 4 missis valet 18 fl. Ren. (L.15).

Altare Stephani, 1556 **Stephani et Magdalene**, 1562 **Stephani et Elizabeth** (L.15), 1520 cum onere 2 missarum valet 16 maldra silig.

1520 [blanco]

1556 Rector d. Corn. Dolen(?) abs., deservitur per d. Martinum [de Wel], cum 2 missis valet 10 fl. Ren. (L.15).

Altare Alexandri

1562 [blanco]

Matricularia perpetua, 1520 officium dominorum

1427 Rector Wilh. Gerardi de Gravia, servitor d. sigilliferi, ideo gratis.

1441 Rector absens est.

1556 Offitium domini temporalis, deservitur per d. Hermannum Vergeest (L.15).

Capella S. Agathe in Cuke

1400 [blanco]

Capella in Lynen (Linden) 1400 appendix, 1459 **capella in Magno Lynden** (Groot Linden), 1520 valet cum 2 missis 18 fl. Ren., 1556 annexa ecclesie [cure] de Cuyck

Altare [ibidem] S. Marie et Nicholai, 1441 S. Marie et Cornelii

- 1400 Rector Iacobus Cox, familiaris domicelli de Perweys, ideo gratis. [in margine:] de mandato d. vicarii¹².
1405 Rector Iacobus de Padbroec, familiaris domicelli de Perweys, ideo [abs.] gratis.
1459 Rector Iacobus Jeger, stud. Colon. in iure can., unde docuit et pro plac. deservit. 4 gr.
1460 Rector d. Iacobus Jeger, stud. Lovan. in iure can., pro plac. deservit. 4 gr.
1462 Rector d. Iacobus Jegher, stud. Lovan.¹³ in iure can., pro plac. deservit. 4 gr.
1463 Rector d. Iacobus Jeger, stud. Colon. in iure can., pro plac. deservit. 4 gr.
1469-1472 Rector mag. Iacobus Venatoris, stud. Colon. in iure can., pro plac. deservit. 4 gr., 1472 solvit ad bonum computum 4 gr.
1473-1475 Rector mag. Iacobus Venatoris, stud. Lovan., 1475 in decretis, pro plac. deservit. 4 gr.
1478 Rector d. Iacobus Venatoris, stud. Lovan. in theol., pro plac. deservit. 4 gr.
1485 Rector mag. Iacobus Venatoris, pro abs. et plac. deservit. simul 12 gr.
1487 Rector d. Iacobus Venatoris, stud. Colon. in theol., ideo abs. gratis et pro plac. deservit. 4 gr.
1556 Rector d. Ioh. vander Voert, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet 18 fl. Ren. (L.15).

Altare (ibidem) S. Stephani et Elizabeth

- 1556 [blanco]

Capella S. Anthonii in Parvo Lynden [Klein Linden], 1556 capella in Minoris Linden, 1520 cum onere 1 missae valet 6 fl. Ren.

- 1459 [blanco]
1556 Rector d. Wilhelmus Vlodrop abs., deservitur per d. Henr. Boeghen, cum 4 missis valet 15 fl. Ren. (L.15).

Capella S. Nicholai in Hoeps [Haps], 1520 valet cum 2 missis 16 fl. Ren.

- 1400 [blanco]
14..-1427 Rector d. Ghisbertus Ysebrandi de Heyden.
1427 Rector Henr. de Botho[e]llen, pro abs. et plac. presb. sec. 1 fl.

¹² Alle nu volgende Jacobussen stamden hoogstwaarschijnlijk uit de familie Die (De) Jeger of (s)Jegers, in het latijn Venatoris, van wie sommige leden zich Van Padbroeck noemden. Dat men in het lijstje niet overal met een en dezelfde persoon te doen heeft, is zonder meer duidelijk. Genoemde rectoren te identificeren zou echter uiterst moeilijk, zo niet onmogelijk zijn. Wij geven hun namen met enkele bijzonderheden, zoals wij ze in de registers gevonden hebben. Zie ook voetnoot 21.

¹³ Naast „Lovan.” staat hier „Colon.” Vergelijk hierbij de notering onder Heesch bij het altaar van St. Jan en Kath., en onder Sevenum bij het altaar van St. Kath. en Nicolaas.

- 1427 Pro proclaim. concess. Henr. de Bothoelen rectori alt. S. Nicholai in paroch. eccl. de Moudick Colon. dioc., presentato per d. Theod. Ne-
potis, investitum eccl. de Cuke, ad capellam S. Nicholai in Hoeps
parochie de Cuke, vacantem per resign. d. Ghisberti Ysebrandi de
Heyden in manibus nostris via permutat. cum dicto d. Henrico, solvit
ipse presentatus 2 fl. Ren. (L.126 f. 27^v n. 1).
Pro admissione d. Henrici ad capellam et pro rata fructuum 2 fl. Ren.;
pro presentatione eius ad ordinem subdyaconatus titulo sue capelle 1 fl.
Ren.; pro presentatione Henr. de Bothoelen subdyaconi rectoris ca-
pelle S. Nicholai in Hoeps ad ord. dyacon. 1 fl. Ren. (L.126 f. 28 n. 2),
(1428) pro present. eius ad ord. presbyteratus 1 fl. Ren. (L.126 f. 27^v
n. 2, 3, f. 28^v n. 2).
- 1439 Pro presentationibus d. Petri de Wetten, rectoris capelle in Hoeps, ad
omnes sacros ordines titulo dicte capelle 3 fl. Ren. (L.128 f. 23 n. 2).
- 1556 Rector d. Ioh. van der Voert abs., deservitur per d. Iacobum de Horst,
cum 2 missis valet 20 libr. parvorum denariorum (L.15).

Altare Alexandri in capella ten Haeps [Haps]

- 1556 [blanco]
1556 Rector d. Martinus a Wel, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet
8 mal. silig. (L.15).

DEMEN [Dydenhem, Dijedenhem, vanaf 1459 Deemen]

Ecclesia, 1520 cum 2 missis valet 16 fl. Ren.

- 1400 [blanco]
1405 Rector d. Petrus de Beerse pro abs. et plac. d.... 6 gr.
1418-1445 Rector d. Arnoldus Spapen [Pape, Paep] pro abs. et plac. 1418 d.
Henr. de Helmont 6 gr., 1421 d. Reyneri de Langhel 6 gr., 1427 d.
Arnoldi Weelden presb. sec. 6 gr., 1436-38 d. Reneri de Langel 6 gr.,
1441 d. Iacobi de Tula presb. sec. 6 gr., 1443 d. Leonii de Langel
presb. 6 gr.
1441 Pro plac. d. Iacobi de Tula presb., ut ecclesiis de Dyechden et Dye-
denhem simul possit deservire, debet 8 gr. (L.129 f. 23^v n. 3).
1459-1486 Rector d. Leonius de Langel (L.134 f. 24^v, L.149 f. 32).
1530 Rector d. Waltherus Egidii pro abs. et plac. d. Ioh. Iacobi deservit.
6 gr.

Ecclesia, 1556 quarta capella

- 1502 Rector d. Henr. de Eesch hoc anno 4 gr. (L.4 f. 3^v).
1556 Rector d. Otto Moecht, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet
12 fl. Ren. (L.15).

Altare S. Catherine

- 1553 [blanco]

i in
Ne-
eps
de
lvit

n.;
fl.
ca-
2),
27^v
ad
2).
rst,
let

Matricularia

- 1400 [blanco]
1556 Officium pauci valoris (L.15).

DEURSEN [Doernen]

Ecclesia, 1556 quarta capella, 1520 cum 3 missis, demptis dominicis et festis, valet 12 Ren.

- 1400 [blanco]
1405 Rector d. Gerardus de Mameren pro abs. et pl. 1 sc.
1439–1441 Rector d. Gerardus Na[s]charts (I.128 f. 22^v).
1441 Pro abs. et plac. d. Ioh. de Arena presb. 1 sc.
1556 Rector d. Theodericus Mont, deservitur per eumdem, tribus annis valet 12 fl. Ren. (L.15).

Altare Anthonii et Sebastiani

- 1556 [blanco] L.15.

Matricularia, 1520 annalis

- 1400 [blanco]
1556 Offitium parum valens deservitur pro accidentalibus per Rodolphum Iohannis cleric. coniug. (L.15).

DENNENBURG [Derenborgh, Derenborch]

Ecclesia, 1556 quarta capella, 1520 cum onere 3 missarum valet 12 Ren.

- 1400 [blanco]
1427–1438 Rector d. Ioh. Lunen, pro abs. et plac. 1427 Gerardi Nasscharts presb. 1 sc., 1436–38 d. Reneri de Langel simul 1 sc.
1436 Pro plac. d. Reneri de Langel, presb., ut ecclesiis de Derenborch et Dydenhem unacum altari suo in Loen [Neerloon] possit deservire, solvit 12 oct. 4 gr. (I.127 f. 24^v n. 3).
1441–1477 Rector d. Ioh. de Arena (I.146 f. 37).
1441 Pro plac. d. Ioh. de Arena, rectoris eccl. de Derenborch, ut cum illa ecclesie de Doerne possit deservire 1 sc. (I.129 f. 23^v n. 4).
1550–1551 Rector d. Iacobus de Groet 1 sol. gr., depositus pro abs. 1 schut., 1551 pro abs. 1 schut. (L.10 f. 7, 52, 125^v).
1556 Rector d. Anth. Cuypers, deservitur per eumdem, cum 1 missa demptis festis valet 12 fl. (L.15).

Matricularia, 1520 annalis

- 1400 [blanco]
1556 Deservitur per Jordanum Iacobi pro accidentalibus (L.15).

DIEDEN [Dyechden]

- Ecclesia dimidia,** 1520 cum 3 missis in hebdom., demptis dominicis et festis, valet 13 fl. Ren.
- 1400 [blanco]
 1436 [Rector] habet dilationem usque Cathedram Petri.
 1438-1441 Rector d. Lambertus de Valkenare presb.
 1439 Pro absentia d. Lamberti Valkenere, rectoris eccl. de Dyechden, ut a data subscripta usque festum Nativ. B. Ioh. Bapt. prox. futurum a dicta eccl. abesse [posset] et pro placeto eiusdem debet ipse et d. Renerus de Langel in solidum infra concilium prox. post Pasche. Datum 28 ian. 2 sol. gr. (I.128 f. 20).
 1441 Pro abs. et plac. d. Iacobi de Tula hoc anno simul 2 sc.
 1462-1464 Rector d. Iacobus de Gelre, cappellanus d. ducis Gelrie, ad eius preces habet abs. gratis.
 1469 Rector d. Henr. de Best pro abs. et plac. d. Rumoldi Fabri presb. sec. simul 12 gr.
 1470 Pro iuribus et sigil. proclam., institut. et admiss. concessarum d. ac mag. Theoderico de Gelria clero Traiect. dyoc. de eccl. parochiali de Dyechden, vacante ad presens per lib. resign. d. Henrici de Beste, ultimi possessoris eiusdem eccl. in manibus illustris principis d. Adolphi Dei gratia Gelrie et Julie ducis comitisque Zutphanie tamquam patroni et collatoris eiusdem ecclesie libere et simpliciter factam per nosque receptam et admissam, per eundem d. ducem iure patronatus laycalis presentato, necnon pro rata fructuum dno [archidiacono] competente, debet ipse mag. Theodericus infra fest. B. Egidii prox. Dat. 15 iunii 4 fl. Ren. (I.139 f. 24v).
 1474-1479 Rector d. Bartholom. Cromme pro abs. 1 sol. gr. (I.148 f. 35).
 1523-1537 Rector d. Ioh. de Wyenhoven pro abs. et plac. 1523 d. Iacobi Groet 1 sc., 1530-37 d. Ioh. Gobbelin (Gobelini) deservit. 1 sc.
 1556 Rector d. Wilh. Hessel, deservitur per eumdem cum coadiutore, cum 3 missis valet 15 fl. Ren. (L.15).

Altare S. Laurentii [in 1553 bij vergissing alt. S. Lamberti] 1520 valet 5 fl.

- 1400 [blanco]
 1405-1427 Rector Philippus de Cymiterio, 1405 pro abs. et plac. d. ydonei infra capitulum [Cuyckense] nominandi 4 gr.
 1427 Pro proclamat. concessis d. Wilhelmo Anholte presb. dioc. Osnaburg., presentato per Theod. de Bronchorst ad alt. S. Laurenti[i] in Dieghden, vacans per mortem d. Philippi de Cymiterio, 2 fl. Ren. (I.126 f. 27v n. 6).
 1428 Pro admissione d. Wilh. Anholte et pro rata fructuum 1 fl. Ren. (I.126 f. 28 n. 5).
 14..-1479 Rector d. Ghiselbertus de Bronckhorst.
 1479 Pro iuribus et sigil. proclam. et admiss. concess. d. et mag. Ghiselberto Bye presb. super altari S. Laur. in eccl. de Dyechden, vacante per mortem d. Ghiselb. de Bronckhorst, nobis per d. Barth. Cromme,

	rectorem dicte eccl., ratione sue eccl. presentato ac pro rata fructuum 2½ fl. Ren. (I.148 f.35).
1556	Rector d. Ioh. Nulant abs., deservitur per d. Gerardum Cuiper (Cuyter?) cum 1 [missa] valor mihi incognitus. Rector moratur in Novi[o]magio et fructus sunt siti in episcopatu Coloniensi (L.15).
Altare Omnipotentis Dei et Marie, 1556 Alt. B. Marie virg., 1520 valet cum 2 missis in hebdom. 10 fl. Ren.	
1520	[blanco]
1556	Rector d. Wilh. Iohannis, deservitur per eumdem, cum 1 missa valet 10 fl. Ren. (L.15).
Matricularia, 1520 annalis	
1436	[blanco]
1556	Deservitur per Henricum Erp, pauci valoris (L.15).

ESCHAREN [Eesscharen, Eescheren]

	Ecclesia dimidia, [ab anno 1486] incorporata eccl. colleg. S. Elizabeth opidi Gravensis, solvit capitulum pro iuribus incorporationis 2 sol.
1400	[blanco]
1441	Investitus d. Henr. Incrode (I.129 f. 26).
14..-1459	D. et mag. Mackarius Busseck.
1459	Pro sigillis et iuribus proclam. institut. et admiss. concess. d. Gerardo Koenkens presb. ad eccl. paroch. de Eesscharen, vacantem per resign. tam d. Iaspardi de Herteveld(?) quam etiam d. Ioh. Fabri, procuratoris legitimi et eo [nomine] d. et mag. Makarii Busseck in manibus nostris, per illustr. principem d. ducem Gelrie presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum d. [archidiacono] competente, debet ipse Gerardus 12 fl. Ren. (I.134 f. 24 n. 3).
1459-1463	Rector d. Gerardus Koenkens (Conrardi) residet (I.134 f. 25).
1462-63	Plac. d. Ioh. Waltvorst(er) presb. sec. coadiut. 1 sc.
1464	Rector d. Conrardus Koenken ¹⁴ residet.
1464	Plac. d. Ioh. Waltvorst coadiut. 1 sc.
1473-1487	Rector d. Gerardus Koenen (Coeneri, Koenkens), 1473 residet, 1485-87 pro abs. 2 sol. gr.
1473	Plac. Ioh. Waltforster coadiut. 1 sc.
1485	Plac. d. Ioh. de Gassel presb. sec. 1 sc.
1487	Plac. d. Wilh. de Zoemeren presb. sec. 1 sc.
1523	Plac. deservitoris 1 sc.
1530	Plac. d. Iohannis deservit. 1 sc.
1536-37	Plac. deservit. 1 sc.
1497-1502	Rector d. Gerardus Coenen 2 sol. gr. (L.3 L.4 f.3v).

¹⁴ Vermoedelijk verschrijving voor „Gerardus” Koenken.

- 1550-51 Pro plac. deservitoris d. Ioh. Henrici presb. secul. per deputatos d. nostri Leod. examinati 2 sol. 1 schut. (L.10 f. 52, f.126).
- 1551 26 sept. 1551 venerab. viri dⁿⁱ decanus et capit. eccl. coll. B. Eliz. opidi Graviensis nominarunt et presentarunt apud registrum archidiaconatus Campinie rev^{mi} dⁿⁱ nostri Episc. Leod., tamquam illius pro hoc tempore administratoris, ad eccl. parochiale ville de Eescharen, incorporatam dicto capitulo, vacantem per obitum quondam d. Cornelii Mathie alias Bachoven eorum confratris canonici defuncti, d. et mag. Iohannem Ploenis de Kempis, etiam eorum confratrem; et hoc iuxta concordiam inter dudum archidiaconum Campinie et capitulum pretactum factam. Solv. d. decanus eiusdem eccl. presente d. Henrico Lamberti, notario capituli 7 fl. auri. (L.10 f.177 n. 2).
1556 Ecclesia deservitur per d. Ioh. Henrici; valor eiusdem incognitus vicecurato (L.15).

Altare S. Marie et Iudoci, 1556 alt. B. Marie virg.

- 1497 [blanco] L.3.
1556 Rector d. Henr. Lamberti, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet 8 mal. sil. (L.15).

Matricularia, 1497 annalis

- 1400 [blanco]
1556 Offitium dⁿⁱ temporalis nihil habens certi, deservitur per Ioh. Henrici L.15.

Capella, 1400 S. Katherine in Tonglaer, 1421 B. Marie, 1520 S. Katherine in Tongerlaer

- 1400 [blanco]
1428 Pro present. Ioh. de Malle clericu ad ordines tytulo unius beneficij, scilicet capelle de Tongerlaer, debet ipse et d. Ioh. Sebastiani investitus de Waleviacastri [Waleffe] 2 fl. Ren. (L.126 f. 28v).
1446 Pro iuribus proclam. et admis. concessarum d. Theoderico fil. Ioh. Rutgheri presb. de Mill Leod. dioc. ad capellam de Tongerler parochie de Eescharen augmentatam per generosum virum Cornelium de Meerwyc et vacantem per lib. resign. d. Wilhelmi Cock, ultimi rectoris eiusdem, per eumdem Cornelium presentato ac pro rata fructuum tempore proclam. dno competentium, solv. ipse 25 febr. 4 fl. Ren. (L.132 f. 26v n. 2).
1523 Pro present. ad omnes ordines concess. Henrico Merwyck sub tit. altaris seu capelle de Tongerlaer sub paroch. de Escheren 17 st. (L.154 f. 35v)¹⁵.

Capella S. Ioh. Bapt. in Gassel, 1520 in Gastel

- 1400 Deservit investitus ex officio.

¹⁵ Een Johanna van Meerwijck (overl. 21 sept. 1550) bezat in die tijd het kasteel Tongelaar onder Gassel. In de kapel aldaar waren 3 wekelijkse Missen gefundeerd; voor elke daarvan moesten jaarlijks 6 malder rogge uit de kasteelgoederen voldaan worden. *Taxandria*, 24, blz. 100-101. (In plaats van 6 malder moet waarschijnlijk 6 mud gelezen worden).

- 1421 Pro abs. et plac. ydonei 4 gr.
 1460 Pro iuribus et sigill. proclaim. institut. et admiss. concess. d. Wilhelmo vanden Hornick presb. de capella S. Ioh. in Gassel paroch. de Eescheren, vacante per assecutionem seu dimissionem d. Gerardi Conradi, investiti eccl. de Eescheren, per eumdem d. Gerardum ratione sue eccl. presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum 3 fl. Ren. (I.134 f. 25).
- 1462 Pro iuribus et sigil. proclaim., institut. et admiss. concess. d. Henrico fil. Wilhelmi Bruynen de capella S. Ioh. in Gassel parochie de Eescheren vacante ad presens per lib. resign. d. Wilhelmi vanden Hornick, ultimi rectoris eiusdem, coram notario et testibus factam, per d. Gerardum Koenkens, rectorem dicte eccl. de Eesscharen, presentato necnon pro rata fructuum sex septiminarum dno competentium, solvit ipse 24 sept. 2 fl. Ren. (I.136 f. 25^v n. 3).
- 1463 Rector d. Henr. Bruyn pro abs. et plac. ydonei 4 gr.
 1550 Pro iuribus sigilli et expedit. litt. proclaim. altaris S. Ioh. Bapt. in capella de Gassel parrochie de Eescharen vacante per obitum quondam Gerardi de Loen illius ult. rectoris in favorem d. Iohannis Henrici de Mil ex present. ven.^{rum} virorum dnorum decani et capituli eccl. colleg. S. Elizabeth Graviensis. Dat. ult. mart. 18 gross.
- 1556 Pro iuribus institut. et 8a parte fruct. 2 Ren. (L.10 f. 60).
 Rector d. Iasparus Godefridi, deservitur per eumdem, valet nihil (L.15).

Capella op Hall - altare Marie ibidem

- 1556 [blanco]
 1556 Rector d. Hermannus Coenen, deservitur per d. Ioh. Henrici, ultra deservituram nihil valet (L.15).

EMPEL

Ecclesia, 1556 quarta capella, 1520 cum 3 missis, demptis dominicis et festis, valet 14 fl.

- 1400 [blanco]
 1436-1443 Rector d. Ioh. [de] Haze pro abs. et plac. 1438 d. Stephani Lecker presb. sec. simul 2 sol. gr., 1441 d. Egidii vander Voecht presb. 2 sol. gr., 1442 presb. ydonei 2 sol. gr., 1443 d. Henr. de Voert presb. 2 sol. gr. (I.127 f. 26).
 1445 Rector d. Arnoldus pro abs. et plac. d. Henr. vander Voert 2 sol. gr.
 1519 Rector d. Anthonius Kale pro abs. 1 sol. gr. (L.4 f. 120).
 1556 Rector Iudocus Campere absens, deservitur per d. Ioh. Theoderici de Oss, valet communibus annis 16 fl. Ren. (L.15).

Altare S. Marie et Anthonii novum, 1520 cum 2 missis valet ultra deservituram 4 fl.

- 1459 [blanco]
 1460 Pro confirmatione erectionis fundationis et dotationis alt. B. Marie virg. et S. Anthonii in eccl. paroch. de Empel per nonnullos incolas

eiusdem ville ad 12 Petros antiquos et sub onere 2 missarum septimam
natim erecti et noviter fundati, neconon pro institut. et admiss. Petri
de Haren clerici, primi rectoris eiusdem, ac pro rata fructuum sex
septiminarum domino [archidiac.] competente, debet Adrianus de Ha-
ren frater predicti Petri 3 fl. Ren. (I.135 f. 25^v n. 3).

1462-1464 Rector Petrus de Haren pro abs. et plac. ydonei 4 gr.

1556 Rector mag. Godefr. Iohannis abs., deservitur per d. Ioh. de Leendt,
cum 2 missis valet 6 fl. (L.15).

Matricularia, 1520 annalis

1400 [blanco]

1556 Deservitur per dictum d. Ioh. de Leendt pro accidentalibus (L.15).

GEYSTEREN [Gheysteren]

Ecclesia integra – personatus – 1520 valet 34 maldra silig.

1400 [blanco]

14..-1421 Rector Alardus de Bruyehusen.

1421 Pro proclaim. concess. Ioh. de Overbeeck clericu Camerac. dioc., pre-
sentato per generosum Wilh. de Bruyehusen, dominum temporalem
de Gheisteren armigerum, iure patronatus ad eccl. paroch. de Gheis-
teren, vacantem per resign. Alardi de Bruyehusen, ultimi rectoris, 2 fl.
Ren. Pro admissione Ioh. de Overbeeck et pro rata fructuum 2 fl.
Ren. (I.125 f. 23, f. 23^v).

1436 Rector d. Henr. de Harten, capellanus d. ducis Gelrie, ad preces ipsius
habet abs. gratis.

1438 Rector d. Henr. Jeger, confessor d. ducis Gelrie, ad preces ipsius d.
ducis habet abs. gratis.

1441 Pro proclaim. concess. mag. Wilhelmo fil. Suederi de Broechusen ad
eccl. de Gheysteren, vacantem per mortem d. Henrici, per Ioh. de
Broechusen dominum temporalem de Gheysteren Loe et Broechusen
presentato 2 fl. Ren. Pro admiss. predicti mag. Wilhelmi ad eccl.,
neconon pro rata fructuum debet d. Alardus, investitus de Lothem
4 fl. Ren. (I.129 f. 25^v n. 7, 8).

1462-1464 Rector d. Gobb(el)inus de Mosa, secretarius ducis Gelrie, ad eius
preces abs. gratis.

1469 Rector d. Godefridus de Mosa pro abs. 2 sol.

1487 Rector d. Sanderus pro abs. 2 sol. gr.

1551 Rector d. Gerardus Rynden pro abs. 2 sol. (L.10 f. 78).

1556 Persona personatus Gerardus de Exel habet in decimis sine onere
28 mal. sil. (L.15).

Vicaria perpetua, 1520 valet cum 3 missis 18 maldra silig.

1400 [blanco]

1464 Pro iuribus et sigil. proclaim., institut. et admiss. concess. d. Henrico
Belen presb. de vicaria perpetua eccl. parochialis de Gheysteren, va-

- cante ad presens per mortem seu lib. resign. d. quondam Henrici Henselmanns, ultimi rectoris eiusdem, per nobilem virum d. Adrianum de Broeckhusen, dominum temporalem de Gheisteren et de Oirle, iure patronatus laycalis presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum dno [archidiacono] competente, debet ipse infra fest. B. Remigii prox. Dat. 20 iunii 5 fl. Ren. (I.137 f. 23^v n. 4).
- 1523-1537 Rector mag. Ioh. Haghens pro abs. 6 gr.
- 1523 Plac. d. Theod. de Merloe deservit. 1 sc.
- 1530-37 Plac. d. Petri Ronghen deservit. 1 sc., solvit anno 38 per Ganghelt.
- 15.-1555 Rector d. Petrus Ronghen.
- 1556 Pro iuribus litt. proclaim. d. Gerardo de Oploie presb. ad eccl. parochialem seu vicariam perpetuam de Ghe[i]steren, vacantem per mortem d. Petri Rongen, per nobilem et generos. virum Iacobum de Eijll, unum dominorum dominii de Ghe[i]steren, de iure patronatus ratione dicti dominii rev.^{mo} d. Episcopo Leod. presentato, concessarum. Datum 8 febr. 1556 6 gr.
- Pro iuribus institutionis 27 febr. 1556 12 gr.
- Pro octava parte fructuum videlicet 19 maldra silig. maldo estimato ad 45 st. prout valet de presenti, uti affirmavit 6 fl.
- Pro vino vicarii 2 fl. 8^{1/2} st. (I.158 f. 27^v).
- 1556 Rector d. Gerardus Plo, deservitur per eumdem, cum 4 missis valet 17 mal. sil. (L.15).
- 1562 Pro iuribus et expeditione litt. proclaim. d. Anthonio... presb. ad vicariam de Gheisteren, vacantem per resign. d. Gerardi van Apploe(!) in manibus nobilis et generosi viri Iacobi van Eyll, domini temporalis de Gheisteren tanquam ordinarii collatoris eiusdem vicarie ratione et seu de iure patronatus laycalis sponte factam et per eumdem rev. d. archidiacono Campinie presentato, concessarum. Datum 2 sept. 1562 6 gr.
- Pro iuribus institut. 14 oct. 12 gr.
- Pro octava parte fructuum, videlicet 18 maldra 4^{1/2} fl.
- Pro 20th parte 36 st.
- Pro rata fructuum 20 st.¹⁶ (I.159^a f. 83).

Altare B. Marie novum, 1520 cum 3 missis valet 12 maldra silig.

- 1459 [blanco]
- 1556 Rector d. Ioh. Hoelen, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 9 mal. sil. (L.15).

Altare S. Anthonii

- 1510 Pro presentat. ad omnes ordines Iohannis Coeppens clerici, rectoris alt. S. Anthonii in eccl. de Geysteren titulo sui beneficii 2 Ren. 5 st. (I.153 f. 31).

¹⁶ Behalve zekere jura-gelden ontving de aartsdiaken bij de aanstelling van een beneficie-rector voorerst 1/8ste en 1/2oste deel van de beneficieopbrengst van een jaar en vervolgens „pro rata fructuum” de opbrengst van het beneficie vanaf de dag van zijn vacatie tot aan het feest van St. Jan Bapt. d.a.v. Zie Ceyssens, Les doyens ruraux dans l'ancien diocèse de Liège, in Bulletin de la Soc. d'Art et d'Histoire du diocèse de Liège IX (1895) blz. 184-185.

Capella [altare] S. Georgii, 1469 in Maesheze [Maashees]

- 1459 [blanco]
 1556 Rector capelle d. Rutgerus Custodis, deservitur per eumdem cum
 2 missis valet 9 mal. sil. (L.15).

Altare Nicolai et Georgii

- 1556 [blanco]

Matricularia, 1520 nihil valet ultra deservitaram

- 1469 [blanco]
 1556 Officium parvi valoris (L.15).

GRAVE [Gravia]

Ecclesia collegiata, incorporata capitulo ibidem¹⁷; -1523 solvit capitulum Graviense pro iuribus incorporationis 2 sol., 1553 1 sol. gr. (L. 18).

- 1400 [blanco]
 1421-1438 Rector d. Leonius de Blitterswyc residet.
 1421 Plac. d. Ghiselberti Iacobi coadiut. 1 sc.
 1438 Plac. d. Gerardi Althaze coadiut. 8 gr.
 1473 Rector d. Theoderic. de Vourdt residet.
 1477 Plac. d. Goeswini Iohannis presb. sec. coadiut. 1 sc.
 1485 Rector d. Philippus de Beeck pro abs. et plac. d. Symonis Cortste presb. sec. simul 2 sc.
 Mag. Walterus de Hese, deservitor eccl. (I.149 f.32).

Plebania

- 1497-1519 Solvunt dⁿⁱ decanus et capitulum eccl. huiusmodi [S. Elizabeth Graiensis] iuxta incorporationem desuper expeditam 1 sol. gr. (L.3, L.4 f. 210).
 1550-1551 Solverunt dⁿⁱ dec. et cap. eccl. Graviensis pro iuribus incorporationis plebanie iuxta formam incorp^{is} huiusmodi 1 sol. gr. 1551 2 sol. gr. (L.10 f. 7, 52, 126^v).

Altare S. Marie

- 1400 [blanco]

Altare S. Nicholai

- 1400 [blanco]

Altare S. Georgii [probabiliter in capella S. Georgii in castro]

- 1556 [blanco]

¹⁷ De incorporatie geschiedde in 1487, zie *Tax.* 21 blz. 311.

Matricularia

1469 [blanco]

Hospitale

1497 [blanco] L. 3

Altare S. Katherine

1497 [blanco] L. 3

GEFFEN [G(h)iffen, G(h)eften]

Ecclesia integra, incorporata [ab aº 1423] capitulo Buscoduc., 1520 valet 60 modios silig., 1534 solvit capitulum Graviense pro iuribus incorporationis

- 1400–1421 Rector d. Philippus de Gheldorp pro abs. 3 flor., 1418–21 pro abs. 5 fl.
1400 Plac. d. Egidii de Os cum suo [beneficio] in Os 1 sc.
1405 Plac. fr. Nicholai Maeslant 1 sc.
1418–21 Plac. d. Ioh. de Vijfeyken presb. 1 sc., 1421 unacum suo altari ibidem [in Geffen] 1 sc.
1439 Pro plac. d. Henrici coadiutoris in Gheffen, ut pro aliquo tempore deservire possit eccl. de Geffen ut coadiutor d. Arnesti [de Hilten], vicarii perpetui ibidem 6 gr. (I.128 f.20).
1530 [In margine:] Vacat.
1556 Ecclesia valet annue 60 modios sil. masure loci (L.15).
1556 Pro mediis fructibus eccl. de Ghiffen, cuius rector est d. Iohannes de Platea, quia plurimis septimanis et diebus absfuit a sua eccl. illamque per alium in divinis deserviri fecit, debet intra unum mensem 3R. (L.15 f.130).

Vicaria perpetua, 1520 cum 3 missis in hebdom. valet 10 modios silig.

- 1436 Pro eo quod d. Ernestus de Hilten, perpetuus vicarius in Gheffen, paciens defectum in visu oculorum a festo Omnim Sanctorum usque ad festum B. Ioh. Bapt. prox. recipere possit d. Iohannem Daggevere in suum coadiutorem, debet ipse in conc. prox. post fest. Pasche 6 gr. Dat. 11 oct. Solv. ipse 20 april totum (I.127 f.24v n. 4). Vicarius d. Arnestus de Hilten.
1438 1438 Pro plac. d. Arnesti de Hilten, vicarii perpet. eccl. de Gheffen, ut Wellinum fil. Wautgheri Martini in suum possit habere coadiutorem 12 gr. (I.128 f.19v n. 11).
1441–1445 Vicarius perpetuus d. Daniel de Molendino (I.129 f.25v, I.132 f.26).
1502–1519 Rector d. Nicolaus Hoy[en]berchs pro abs. 1 sol. gr. (L.4 f.4, f.120).
1523 Rector d. Nicol. Hoyberchs pro abs. et plac. d. Ioh. Thome 2 sol.
1550–1551 Rector d. Ioh. de Platea, 1550 1 sol. gr., 1550–51 pro abs. et plac. deservitoris d. Gerardi Kepkens, per deputatos Rev^m dⁿ nostri examinati 1550 simul 2 sol. gr., 1551 superiori anno examinati 2 sol. 1 schut. (L.10 f.7, 52, 126).

- 1556 Rector d. Ioh. de Platea, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 10 mod. sil. (L.15).
 1558 Rector d. Ioh. de Platea pro abs. 1 sol. gr. (L.10 f. 201v).

Altare S. Marie, 1520 cum 3 missis in hebd. valet 16 mod. silig.

- 1400 [blanco]
 1405 Rector d. Ghiselb. Batenzoen, can. S. Petri Leod., habet abs. gratis de mandato d. [archidiac.].
 1418-1419 Rector d. Ioh. Oem de Peelt, can. in Buscod., pro abs. et plac. d. Ioh. de Vijfeyken unacum dicta eccl. ibidem 1 sc.
 1420 Pro proclaim. concess. d. Ioh. de Vijfeyken presb., presentato per Ghiselbertum fil. Arnoldi Kock armigerum ad alt. B. Marie vacans per mortem d. Ioh. Oem de Peelt, 2 fl. Ren.
 Pro admissione et pro fructibus d. archidiacono competentibus debet ipse 5 fl. Ren. (I.124 f. 26v).
 1419-1462 Rector d. Ioh. de Vijfeyken.
 1462 Pro iuribus et sigillis proclaim. institut. et adm iss. concess. d. Iohanni Kock presb. de alt. B. Marie, vacante per mortem d. Ioh. Vijfeyken, per Ghiselb. die Kock armigerum iure patronatus presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum d. [archid.] competente, solvit ipse 3½ fl. Ren. (I.136 f. 26 n. 2).
 1463-1473 Rector d. Ioh. Cock, stud. Lovan. in decretis, pro plac. deservitoris 4 gr., 1470 pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
 1473-1485 Rector d. Ioh. Baerlo[e] pro abs. et plac. deservit. 6 gr.
 1474 Pro presentat. Ioh. Baerlo ad omnes sacros ordines solvit 1½ fl. Ren. (I.142 f. 31v n. 4).
 1487 Rector d. Ioh. de Borne pro abs. et plac. deservit. 6 gr.
 1519 Rector d. Ioh. de Barloe pro abs. 4 gr. (L.4 f. 210).
 1523-1530 Rector d. Ioh. de Baerlo[e] pro abs. et plac. 6 gr.
 1536-1537 Rector mag. Servatius Schilders, stud. Lovan. in legibus, pro plac. 4 gr.
 1550-1556 Rector mag. Servatius Schilder 1550 4 gr., 1550-51 pro abs. et plac. presb. sec. deservitoris 6 gr. (L.10 f. 7, 52, 127), 1553 4 gr. (L.18) 1556 absens, deservitur per d. Adrianum Kepkens fil. Arnoldi, valet cum 2 missis 16 mod. sil. (L.15).
 1558-1562 Rector d. Servatius Schilder pro abs. 4 gr. (L.10 f. 202, L.13 f. 5).

Altare S. Nicholai et Dympne, 1550 S. Nic., Lucie et Dympne, 1551 Crucis et Dympne, 1520 cum 2 missis in hebdom. valet ... mod. silig.

- 1438-1445 Rector Ioh. Kepken, 1438 stud. Lovan., pro plac. d. Wellimini officiantis 4 gr., 1441 pro abs. et plac. d. Danielis vicarii ibidem cum illa [vicaria] 6 gr., 1442 pro abs. et plac. d. Nicholai Cuper 6 gr., 1443-45 d. Danielis vicarii ibidem 6 gr.
 1459-1462 Rector Mathias Huberti consanguineus collectoris, ideo gratis.
 1462 Pro iuribus et sigil. proclaim. institut. et adm iss. concess. d. Iohanni Kepken presb. de altari St. Nicolai et Dympne in Geffen, vacante ad presens per lib. resign. d. Segeri de Orten canon. eccl. S. Petri Leod., procuratoris legitimi et eo nomine Mathie Huberti, ultimi rectoris,

- pretacti altaris, ab eodem ad hoc legitime constituti, in manibus nostris factam per nosque receptam et admissam, via, animo et ex causa permutationis canonice faciende per et inter ipsum d. Iohannem prius rectorem alt. B. Marie in Minderhout ex uno, necnon Mathiam Huberti ex alio ac Crispinum Ade Roefs, rectorem alt. S. Nicholai in Bugghenem ex tercio lateribus, taliter videlicet quod ipse d. Iohannes altare in Geffen, Crispinus vero alt. Marie in Minderhout et Mathias alt. Nicholai in Bugghenem hincinde assequantur, per dd. decanum et capitulum eccl. S. Ioh. Evang. in Buscod. presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum dno (archidiacono) competente, debet ipse dominus infra capit. Remigii. Dat. 1 iulii 2 fl. Ren. (I.136 f.27).
- 1464–1469 Rector d. Ioh. Kepken pro abs. et plac. ydonei 4 gr.
- 1470 Pro iuribus et sigillis proclam. institut. et admiss. concess. Iohanni de Spina clericu de altari SS. Nicolai et Dymphne, vacante per mortem d. Ioh. Kepken, per d. decanum et capitulum S. Ioh. Ewang. Buscod. presentato, necnon pro rata fructuum debet d. Ioh. de Aefforden ut principalis 2 $\frac{1}{2}$ fl. Ren. (I.139 f. 24).
- 1470 Rector Ioh. de Spina pro abs. et plac. 6 gr.
- 1479–1487 Rector d. Ioh. Ghiselberti pro abs. et plac. deservit. 6 gr.
- 1497–1502 Rector Lamb. Kievit 4 gr. (L.3 L.4 f.4).
- 1534–1537 Rector d. Lamb. Kyvit pro abs. et plac. 6 gr.
- 1550–1553 Rector d. Ioh. Iudoci 1550 4 gr., 1550–51 pro abs. et plac. deservit. presb. sec. 6 gr., 1553 4 gr. (L.10 f. 7, 52, 127; L.18).
- 1556 Rector d. Gerardus de Vriese, deservitur per eundem, cum 2 missis valet 5 mod. silig. (L.15).
- Altare S. Crucis** novum – 1537 **S. Crucis et Magdalene**, 1550 **S. Crucis, Marie virg. et Magdalene** – 1520 valet cum 3 missis in hebd. 4 mod. silig.
- 1475 [blanco]
- 1530 Rector d. Ioh. Thome pro plac. coadiut. 4 gr.
- 1538 Pro signatura sententie cause beneficialis late per et inter d. et mag. Henricum de Molendino presb. ad altare SS. Crucis et Magdalene in eccl. de Giffen per rev. d. Iacobum de Donck, priorem monasterii de Porta Celi apud opidum Buscoduc., actorem seu impetrantem ex una, necnon Gisbertum fil. quondam Wilhelmi (Halstren), opponentem seu reum partibus ex altera, per quam actorem cause huiusmodi, attentis iuribus productis, pronunciavimus decrevimus declaramus prenominato d. Henrico presentato ius ad dictum altare competitisse et competere, ab hoc prenominatum presentatum ad idem altare admiserimus et admittimus, frivola et temeraria oppositione dicti Gisberti rei seu oppositis non obstante, eundem Gisbertum in expensis litis condempnantes 6 Ren. (I.151, f. 31).
- 1550–1551 Rector d. Henr. de Molendino, 1550 4 gr., 1550 6 gr., 1551 pro abs. et plac. presb. sec. ydonei 6 gr. (L.10 f. 7, 52, 127).
- 1553–1556 Rect. mag. Gerardus de Gameren 4 gr. (L.18), 1556 deservitur per d. Gerardum Walrami, cum 4 missis valet 4 mod. sil. (L.15).
- Matricularia**, 1520 valet 4 mod. silig.
- 1400 [blanco]

- 1438 Godefridus Heesch matricularius (I.128 f. 21 n. 1).
- 1537 Pro iuribus litt. concess. d. Zeberto Colenberch ad matric. eccl. paroch. de Geffen, vacantem per resign. d. Philippi de Spina, procuratorem d. Henrici vanden Staech, ultimi rectoris eiusdem, per d. decanum et capitulum Buscoduc. presentato 3 fl. (I.152 f. 21^y).
- 1556 Rector Iacobus Anthonii abest, deservit per mag. Gregorium Langbraken clericum non coniug., valet annue 4 mod. sil. (L.15).

HERPEN

- Ecclesia integra**, 1520 valet cum 3 missis in hebdom. preter dominicalem 46 maldra silig.
- 1400 [blanco]
- 1421 Investitus d. Iordanus Loef presb. (I.125 f. 24).
- 1459–1485 Rector d. Theodericus de Erp[e] pro abs. 2 sol. gr.
- 1459 Plac. d. Arnoldi de Merica presb. sec. 1 sc.
- 1460 Plac. d. Ioh. Scriptoris presb. sec. 1 sc.
- 1460 Pro plac. d. Ioh. Scriptoris, presb. Traiect. dioc., ut illo non obstante ecclesie paroch. de Herpen hoc anno in divinis deservire potuit et possit, debet ipse et secum d. Theod. de Erpe, rector eccl., 1 sc. vetus (I.135 f. 24).
- 1462–64 Plac. d. Arnoldi Thome presb. sec. 1 sc.
- 1469 Plac. d. Henr. de Herwarden presb. sec. 1 sc.
- 1477–79 Plac. d. Ioh. Hyeck, presb. Monasteriensis dioc., 1 sc.
- 1523–1530 Rector d. Ioh. [de] Mill[e] pro abs. 2 sol.
- 1523 Plac. d. Hermanni Groet 1 sc.
- 1530 Plac. d. Ioh. Joseph deservit. 1 sc.
- 1537 Pro iuribus litt. concess. d. Wilhelm Herpenstegher presb. ad eccl. paroch. de Herpen, vacantem per mortem d. Theoderici, ultimi rectoris eiusdem, per illustr. d. Iohannem ducem Cliviensem tamquam curatorem Wilhelmi sui filii primogeniti, domini temporalis de Ravesteen et Herpen, presentato 5 fl. (I.152 f. 21 n. 7).
- 1519 Rector d. Ludovicus de Bullestraten pro abs. 2 sol. gr. (L.4 f. 210).
- 1556 Rector d. Ioh. Frederici Schiltken, deservit per eumdem, valet 20 maldra silig. (L.15).

Altare S. Marie, 1520 valet cum 1 missa in hebdom. 12 maldra silig.

- 1400 [blanco]
- 1418–1421 Rector d. Goeswinus de Mameren pro abs. et plac. d. Ioh. de Duer[e] presb. 8 gr.
- 1421 Pro proclam. concess. d. Gerardo Nasschaert presb., presentato per d. Iordanum Loef presb., investitum eccl. de Herpen, ad altare S. Marie virg., vacans per mortem d. Goesw. de Mameren 2 fl. Ren. (I.125 f. 24 n. 5).
- 1421 Pro admiss. d. Gerardi Nasschart et pro rata fructuum 2 fl. Ren. (I.125 f. 24^y).
- 1428 Pro presentat. Herberti de Wincen, rectoris alt. S. Marie virg., acoliti

- ad ordinem subdyaconatus 1 fl. Ren. Datum 26 febr. Item ad ord.
dyaconatus et presbyter. 2 fl. Ren. Datum 19 marci (I.126 f. 28^v n. 3, 7).
Rector Marcellius de Wynsen pro abs. et plac. 1438 d. Henrici de
Merica 6 gr., 1441 ydonei 6 gr., 1442 d. Theoderici rectoris [eccl.] in
Loen [Neerloon] 6 gr.
- 1556 Rector d. Hermannus Groet, deservitur per eumdem, cum 1 missa
valet 9 fl. Ren. (L.15).

Altare S. Katharina, 1520 cum 2 missis in hebdom. 24 Ren. fl.

- 1400 [blanco]
1438 Rector d. Emericus de Langel pro abs. et plac. d. Gerardi de Monti-
bus 12 gr.
1530-1537 Rector mag. Livinus die Grueter, 1534 pro abs. 4 gr., 1537 pro abs.
et plac. 8 gr.
1556 Rector Ioh. Alberti abs., deservitur per d. Henr. Bongen (Beugen?)
cum 2 missis valet 24 fl. Ren. (L.15).

**Altare S. Fabiani et Sebastiani noviter erectum, 1520 valet cum 2 missis in hebdom.
15 maldra silig.**

- 1486 Pro iuribus et sigil. litt. proclaim. et admiss. concess. Henrico fil. Ioh.
de Lyt clericu ad alt. S. Fab. et Sebast. noviter in eccl. paroch. de
Herpen errecti, vacans per resign. d. Egonis Hermanni presb., et per
d. Theod. de Erp investitum predicte eccl. ratione investiture sue
presentato, necnon pro rata fructuum debet ipse et secum magister
Walterus de Hese, deservitor eccl. paroch. de Gravia, 2^{1/2} fl. Ren.
(I.149 f. 32 n. 4).
1556 Rector d. Ioh. Gelder abs., deservitur per d. Hubertum Rosenobel,
cum 3 missis valet 6 maldra sil., sed nihil ex fructibus percipit. (L.15).

Altare Cornelii et Anthoni

- 1556 [blanco]

Matricularia, 1520 est offitium dominorum

- 1470 [blanco]
1556 Offitium domini temporalis, nihil valens, deservitur per Rutgerum
Theodrici (L.15).

**Capella in Sca(de)wijck, 1438 capella S. Huberti et Cornelii, 1459 Scaedwijck, 1520
Scadewyck, (op Schedyck), [Schayk]¹⁸**

- 1421 Pro proclaim. concess. Heymerico dicto Loef clericu presentato ad
capellam de Scawyc parochie de Herpen, noviter fundatam per Ioh.
de Merwyc armigerum, Hermannum de Aelsbroec, et plures alios.
Dat. 3 oct. 2 fl. Ren.
Pro admissione eiusdem Heymerici et pro fructibus archidiacono com-

¹⁸ Verg. Bossche Bijdragen, 4, blz. 291-97.

petentibus debet ipse et unacum eodem d. Iordanus Loef, decanus Cukensis, 1 cor. Francie (I.125 f. 24).

Capella S. Anne in Coelbeeck(!) [Koolwijk]

1520 [blanco]

Capella S. Anthonii in Overlangel

1556 [blanco]

Altare Anne, sacellum Anne in Coelwyck et Anthonii in Overlangel

1556 Ultra deservituram nil, deserviuntur a diversis (L.15).

HUISELING [Huseling(h)en]

Ecclesia dimidia, 1520 valet sub onere 3 missarum, demptis festis diebus, 12 fl.

1400 [blanco]

1421 Pro admiss. d. Gerardi de Montibus presb. ad eccl. paroch. de Hueselinghen et pro fructibus d. archidiac. competentibus 4 sc. Holl. (I.125 f. 23v).

14..-1463 Rector d. Nichol. de Silva.

1463 Pro iuribus et sigil. proclam. institut. et admiss. concess. d. Iacobo Conradi de Oirle presb. ad eccl. de Huselingen, vacantem per resign. Henr. de Boextel, procurat. legit., et eo nomine d. Nicholai de Silva, ultimi rectoris eiusdem eccl., ab eodem ad hoc legitime constituti, prout edocuit instrumento publico d. Arnoldi Thome de Venroede, notarii publici, in manibus nostris factam per nosque receptam via, animo et intentione permutationis canonice faciente cum prefato d. Iacobo tamquam rectore capelle B. Marie virg. in Niftrich, per illustr. d. Adulphum de Cleve, dominum de Ravesteyn de Herpen de Uden et de Dreysscher, ratione dominii sui presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum d. [archidiac.] competente 5 fl. Ren. (I.137 f. 23).

14..-1478 Rector d. Conrardus de Oever.

1478 Pro iuribus et sigil. proclam. et admiss. concess. d. Iacobo Thome, can. eccl. S. Joh. in Buscod. presb. Camerac. dioc., super eccl. paroch. de Huselinghen, vacante per mortem d. Conrardi de Oever, nobis per d. Adolphum de Clivis et de Marka, dominum temporalem de Ravesteyn de Herpen de Uden de Wynendael de Dreysscher etc., iure dominiorum suorum de Ravesteyn presentato, debet ipse ad relationem Iohannis die Quade, drossati dominii de Ravesteyn, cuius intuitu facta est dicto presentato gratia specialis, Datum quoad admissionem anno 78 18 aprilis 3 fl. Ren. (I.147 f. 32).

1523 Rector d. Anthonius Mynet pro abs. et plac. d. Arnoldi de Herpen 1 sc.

1530 Rector d. Ioh. Brecht pro abs. et plac. d. Arn. de Herpen 1 sc.

1538 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. d. Iohanni de Glent presb. Tornac. ad eccl. de Husselinghe, vacantem per dimissionem et

- S
- resign. d. Ioh. Gerardi, per illustr. d. Iohannem ducem Cliviensem
 ratione dominii de Ravesteen presentato 5 Ren. (I.151 f. 31^v).
 1556 Rector d. Theodorus Lyt, deservitur per eumdem, valet 14 fl. Ren.
 (L.15).

Matricularia, 1520 est pauci valoris

- 1400 [blanco]
 1556 Offitium nullius valoris (L.15).

HAREN [bij Megen]

Ecclesia, quarta capella, 1520 valet 20 fl. Ren.

- 1400 [blanco]
 1459 Rector d. Petrus Kemps presb. (I.134 f. 24^v n. 3).
 1477 D. Arnoldus Kuyste officians ecclesiam (I.146 f. 37).
 1497 Rector d. Mart. de Pascuis stud. Lov. in theol., unde docuit, ideo gratis (L. 3).
 1502 Rector d. Franco Sbruynen 10 gr. (L.4 f.4).
 1556 Rector d. Arn. Nicolai de Helmont, deservitur per eumdem, valet parum hoc anno, imo vix deservituram (L.15).

Altare novum, 1459 alt. B. Marie, 1520 valet cum 2 missis 12 fl. Ren.

- 1445 [blanco]
 1556 Altare litigiosum¹⁹; valens parum ultra deservituram, deservitur per d. Henr. Bernardi. Inquiratur apud curatum quis sit receptor fructuum; sunt arrestati, prout curatus attestavit (L.15).

Altare Crucis

- 1552 [blanco]
 1556 Rector d. Iacobus Huberti, deservitur per eumdem, ultra deservitram est parvi valoris (L.15).

Matricularia, 1520 valet favorem vicinorum

- 1400 [blanco]
 1556 Deservitur per Iacobum Gerardi, valens favorem vicinorum (L.15).

Hierop volgen nog in 1553 (L.18) twee altaren, maar deze: alt. S. Ioh. Bapt. et Catharine en alt. S. Anthonii behoren onder de nu volgende parochie Heesch, vgl. pouillé van 1497 (L. 3).

¹⁹ Dit wijst erop, dat er toen een geschil bestond over het bezit van het rectoraat van dit altaar.

HEESCH [Hees(s)che]

Ecclesia integra, [ab a^o 1442] incorporata capitulo Buscod., 1520 valet annue 70 mod. silig.; 1443 pro consensu incorpor. et unionis auctoritate apostolica facte de parochiali ecclesia de Heesch mense capitulari collegiate eccl. S. Ioh. opidi de Buscoducis debet d. Petrus Crom, decanus eccl. S. Ioh. de Buscod. 125 fl. Ren. (I.130 f. 26).

- 1400 Rector d. Theodericus de Waldop, vicarius archidiaconatus Brabantie, ideo gratis de mandato d. vicarii.
1421 Investitus d. Wilhelmus (I.125 f. 23 n. 3, 4).

Vicaria perpetua, 1520 valet 8 mod. silig. cum 3 missis in hebdom.

- 1400 [blanco]
1421 Pro proclaim. concessis d. Arnoldo dicto de Goer de Bakel presb., presentato ad perpet. vicariam de Heesch per d. Wilh., investitum eccl. de Heesch, vacantem per mortem d. Hermanni de Os, fil. quondam Remboldi de Os, presb. 2 fl. Ren. Pro admiss. eiusdem d. Arnoldi et pro fructibus debet Wilhelmus investitus 3 fl. Ren. (I.125 f. 23 n. 3, 4).
1442 D. Arnoldus de Goer vicarius perpetuus (I.130 f. 26^v n. 3, 4).
1445–1460 Rector d. Daniel de Her[se]le.
1445 Pro plac. d. Danielis de Herle presb. ut post obitum d. quondam Arnoldi de Goere dicte vicarie usque ad festum Nat. B. Ioh. Bapt. proximum possit deservire 1 sc. (I.132 f. 24^v n. 7).
1460 Pro iuribus et sigil. proclaim. admiss. et institut. concess. d. Henrico Beelaerts ad perpet. vicariam eccl. paroch. de Heesche, vacantem per mortem d. Danielis de Hersele, per d. vicedecanum et capitulum eccl. S. Ioh. de Buscod. presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum debet d. Goeswinus Kemp, canon. dicte eccl. S. Ioh., 5 fl. Ren. (I.135 f. 25 n. 1).
1462 Pro iuribus et sigil. proclaim., institut. et admiss. factarum et concessarum d. Goeswino Keymp presb. de vicaria perpetua eccl. de Heesche, vacante ad presens per lib. resign. mag. Ioh. Ghisberti procuratoris et eo nomine Henrici Belaerts, ultimi rectoris eiusdem vicarie in manibus venerab. virorum dd. decani et capituli eccl. S. Ioh. Evang. in Buscod. libere factam, per eosdem dnos decanum et capit. presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum dno [archidiacono] competente, debet ipse d. Goeswinus infra festum Pasche prox. Dat. 6 sept. 4 fl. Ren. (I.136 f. 25^v n. 1).
1463–1473 Rector d. Goesw. Keymp(s) pro abs. et plac. 1463 presb. sec., 1469–73 d. Mackarii Loyer presb. sec. 2 sol. gr.
1473–1474 Rector d. Henr. de Amelroye.
1474 Anno 1474 mensis febr. die 13 d. Ghevardus de Doerne presb. procuratorio nomine Henrici de Amerode clericu Leod. dioc., rectoris vicarie perpetue eccl. parochialis S. Petri in Hees, docendo de titulo exhibuit processum apostolicum d. Iohannis de Platea, decani eccl. S. Ioh. Evang. opidi Busciduc. dicte dioc., executoris litterarum apostolicarum, per ipsum fulminatum super dicta vicaria, vacante per

	liberam resign. d. Goeswini Keymp, ultimi rectoris eiusdem, anno 73 mensis oct. die 20, unde fuit notarius Ioh. Amelrici de Buscod., cle- ricus Leod. dioc. (I.142 f.92v).
1474	Pro presentatione Henrici de Amerode, rectoris vicarie perp. de Hee- sche, ad omnes sacros ordines 2 fl. Ren. (I.142 f. 31v n. 5).
1474	Plac. d. Macharii Loyer 2 sol. gr.
1523	Rector d. Matheus Laurentii, stud. Lov. ideo gratis.
1523	Plac. d. Petri Martini 1 sc.
1523–1536	Rector d. Rutgherus Bellarts.
1537	Pro iuribus litt. concess. d. Severino Ancelmi, rectoris alt. S. Nicolai in eccl. de Hodier ²⁰ , ad vicariam eccl ^{ie} de Heesch, vacantem per resign. d. Rutgheri Bellarts, ultimi rectoris eiusdem, causa permutat. cum prenominato d. Severino, 7 fl. (I.152 f. 21v n. 4).
1537	Rector d. Severinus Ancelmi pro abs. et plac. d. Henr. Petri 2 sol.
1556	Rector d. Henr. Wilhelmi, deservitur per eumdem, valet iuxta anti- quam recriptionem 8 mod. sil., quos tamen rector non recepit sub onere 3 missarum (L.15).

Altare S. Ioh. Bapt. et Katherine, 1520 cum 1 missa

1400	[blanco]
1421	Pro plac. d. Rutgheri, rectoris altarium S. Ioh. et Kath. in Heesch et S. Servatii et Ieronimi in Os, [ut] residendo in Dromele [Dreumel] dioc. Colon., pariter deservire valeat 6 gr. (I.125 f.22).
1436	Pro proclaim. concessis d. Iordano Loeff de Bomel presb. ad alt. SS. Ioh. Bapt. et Katherine situm in eccl. de Heesch, vacans per mortem d. quondam Egidii Heynensoen de Os, per Gerardum Jegher armigerum presentato, solvit ipse per d. Iacobum, rectorem capelle de Zelant 16 iulii 2 fl. Ren. (I.127 f.25).
1436	Pro signo admiss. d. Iordan Loeff presb. ad alt. SS. Ioh. et Kath. in eccl. de Heesch, necnon pro rata fructuum pendentibus proclaim. dno competentium, debet ipse infra fest. Omnium Sanctorum prox. Dat. penultima iulii 2 fl. Ren. (I.127 f.25).
1459–1470	Rector d. Iacobus Jeger – 1469, '70 Iac. Venatoris – stud. Colon. in iure can., unde docuit et pro plac. deservit. 4 gr.
1472	Rector mag. Iacobus Brax[atoris] pro abs. 4 gr.
1473–1475	Rector mag. Iacobus Venatoris, stud. Lovan. in decretis, pro plac. ydonei 4 gr.
1478	Rector d. Iacobus Venatoris de Badbroeck [Padbroek], stud. Lovan. in theol.
1485	Rector mag. Iac. Venatoris pro abs. et plac. deservit. 12 gr.
1487	Rector Iac. Venatoris, stud. Colon. in theol., ideo abs. gratis et pro plac. deservit. 4 gr. ²¹
1520	Rector d. Gerlacus Sueremons.

²⁰ Hody ten zuiden van Luik in het dekenaat Ouffet (aartsdiak. Condroz).

²¹ Vergelijk bovenstaand lijstje van rectoren Jeger en Venatoris – in 1472 vermoedelijk een
vergissing – met dat op blz. 17 en de voetnoten 12 en 13 en verder ook de personen, genoemd
bij de St. Katharina-kapel te Brouwhuis onder Bakel (blz. 160).

1556 Rector d. Ioh. Frederici abs., deservitur per d. Henr. Wilhelmi, cum 1 missa valet annue 6 mod. sil. (L.15).

Altare S. Marie annexum matricularie, 1497 alt. S. Marie Magdalene annex. matricul., 1520 cum 1 missa nullius valoris; **matricularia** valet 2 mod. silig.

1400 [blanco]
1405–1442 Rector Robertus de Goch, 1405 clericus et notarius curie, ideo gratis de mandato domini; 1427 procurator in curia Leod. et substitutus procuratoris nostri in eius absentia et ideo gratis; 1438–42 procurator et servitor domini ideo abs. gratis.

1443 Pro iuribus proclamat. concess. d. Arnoldo Petri de Helmont ad alt. B. Marie virg. annex. matricul. eccl. de Heesche, vacans per mortem Roberti de Goch, per d. decanum et capit. de Buscod. presentato 2 fl. Ren. – Pro admiss. predicti d. Arnoldi necnon pro rata fructuum 1 fl. Ren. (I.131 f. 23 n. 5, 6).

1524 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. Iohanni de Viversel clero ad alt. S. Marie annex. matricul. in Heesch, vacans per resign. d. Wilhelmi Bitter sive eius procuratoris, per d. vicedecanum et capit. Buscod. presentato 3 fl. 10 st. (I.154 f. 36v).

1556 Habet 1 missam cantabilem in sabbato nullius valoris ultra deservitram; deservitur per Henricum Wilhelmi (L.15).

Altare S. Ioh. Bapt. et Anthonii novum, 1520 nullius valoris

1460 Pro iuribus et sigill. admiss. et institut., remissis proclamat., concess. Gerardo de Vinckel clero de alt. SS. Ioh. Bapt. et Anthonii in eccl. de Heessche noviter fundato, vacante per resign. d. Theoderici Bleerick in manibus ven. virorum d. decani et capit. Buscod., ut assuerunt, simpliciter factam, per eosdem vener. dominos presentato, ac pro rata fructuum sex septiminarum, necnon pro presentat. eiusdem Gerardi ad omnes sacros ordines titulo dicti beneficii 4 fl. Ren. (I.134 f. 25v n. 3).

1471 Pro iuribus et sigil. proclam., institut. et admiss. concess. Godscalco fil. Henrici Godscalci de Vlymen clero ad [hoc] altare, vacans per resign. d. Gerardi uit Vinckel, in manibus d. vicedecani et capit. Buscod. primo et deinde per Nicolaum Rutz procuratorem ipsius d. Gerardi in nostris manibus factam, per eosdem dominos presentato, necnon pro rata fructuum atque etiam pro presentat. ipsius Godscalci ad omnes sacros ordines tit. dicti sui beneficii debet ipse Godescalcus commorans in Vlijmen... (I.140 f. 24 n. 8).

1556 Rector d. Walterus Nicolai abs., deservitur per d. Michaelm Laurentii, cum missa prima dominicis diebus ultra deservitram nihil valens (L.15).

Matricularia

1556 Rector d. Bartholomeus Ysebrants abs., deservitur per Petrum Petri, clericum non coniug., valet 2 mod. sil. (L.15).

HORST²²

[Ecclesia] appendix, 1520 filia sub Blerick cum onere 4 missarum valet 30 maldra silig.

- 1459 Rector d. Wilh. Spaen pro abs. et plac. d. Ioh. de Merica presb. sec. simul 2 sol. gr.
- 1462 Rector d. Gerardus Coninck, cappellanus d. archidiaconi Condrosii, ideo abs. gratis.
- 1472 Rector mag. Henr. de Horst, stud. Colon. in facult. sacre pagine, unde docuit, ideo gratis.
- 1474 Plac. d. Ioh. de Heghelsom presb. sec. 1 sc.
- 1476–1487 Rector d. Hermannus Gruyter pro abs. 2 sol. gr.
- 1476 Plac. d. Ioh. Hegels[h]em presb. sec. 1 sc.
- 1485 Plac. d. Ioh. Henrici presb. 1 sc.
- 1487 Plac. d. Jacobi vanden Bosch presb. sec. 1 sc.
- 1519 Rector d. et mag. Iohannes de Loen stud. Lovanii in theol., gratis (L.4 f. 210).
- 1523 Rector mag. Ioh. Verwarden pro abs. 2 sol.
- Plac. d. Henr. Crommentuyn deservitoris 1 scut.
- 1530 Rector d. et mag. Ioh. Verwarden de Loen pro abs. 2 sol.
- Plac. d. Reneri Crommentuyn 1 sc.
- 1550 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. d. Renero Bellens ad eccl. parochiale S. Lamberti de Berkel(l) seu Horst, vacantem per mortem quondam d. Egidii van Kessel de Zomeren, ultimi illius rectoris, per presentationem d. abbatis Everbodiensis dno archid. Campinie factam, concess. Dat. 13 martii 18 gr. Pro iuribus institutionis 7 fl. 15 sol. (L.10 f. 79).²³
- 1550 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. d. Iacobo de Horst ad eccl. de Berkel seu Horst, vacantem per liberam resign. d. Reneri Bellens, per rev. d. abbatem Averbodiensem dno archid. presentato, concess. Dat. 12 iunii 18 gr.
- Pro iuribus institut. 7 fl. 15 sol. (L.10 f. 79^v).
- 1563 Pro iuribus et expeditione litt. proclam. honorabili viro d. Leonardo Sloetmacker presb. ad eccl. paroch. de Horst, vacantem per dimissionem, cessionem et privationem aut alio quovis modo d. Iacobi a Richell de Horst, ultimi rectoris eiusdem, in manibus rev. d. Mathei de Rethi, abbatis Averbodie, ordinarii eiusdem eccl. collatoris ratione sue abbatialis dignitatis, sponte factam et ab eodem rev. d. archidiac. Campinie presentato concessarum Datum 6 febr. 1563.
- Pro iuribus institut., 8^a et 20^a parte fructuum, videlicet 30 maldr., attenta tenuitate fructuum et quod d. archidiaconus misit illi Petrum, suun familiarem, ut collector acci., peret quod offerretur; tandem cum magna difficultate pro singulis, inclusis solutis, obtinuit 13 fl. (I.159^a f. 83^v).

²² Vervolg van blz. 5.

²³ Berkel is een buurtschap onder Horst.

Altare Marie, 1520 cum onere ... missarum valet 28 maldra sil., dicitur ipsum esse castrale

- 1459 [blanco]
1519 Rector mag. Petrus Bruynincx pro abs. 4 gr. (L. 4 f. 210).
1523-1530 Rector mag. Petrus Brunix pro abs. et plac., 1523 4 gr., 1530 6 gr.

Altare Marie castrale

- 1497-1502 Rector d. Anthonius Sbruynincx stud. Lov. in iure can., unde docuit, ideo gratis (L. 3, L. 4 f. 3v).

Altare S. Martini, 1520 valet cum onere 2 missarum 12 maldra silig.

- 1459-1464 D. Petrus de Hatert 1460 commorans in paroch. de Horst officians ecclesiam (I.134 f.26, I.137 f. 23).
1530 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. Petro Cornelii clero ad altare, vacans per mortem d. Ioh. Hamont, per d. Gerardum abb. Averbod, presentato 4 fl. (D III 31 f. 26 n. 2).
1536-1537 Rector Petrus Cornelii pro abs. et plac. 6 gr.
1555 Pro iuribus litt. proclam. Dionisio vanden Berghe clero ad altare B. Martini situm in eccl. paroch. de Horste, vacans per mortem d. Ioh. de Monte per rev. d. Matheum de Reti abbatem Averbod., ratione sue abbatialis dignitatis rev^{mo} d. Episcopo Leod. nomine quo prius experitur presentato, concessarum. Datum 11 febr. 1555 6 gr.
Pro iuribus institut. 23 febr. 1555 12 gr.
Pro 8^a parte fructuum, videlicet 12 maldra, quolibet maldo 2 fl. estimato, 3 fl.
Pro vino vicarii 24 st. (I.157 f. 29v n. 1).

Altare S. Iacobi maioris et Nicholai, 1520 alt. S. Iacobi habens 2 missas valet 12 maldra silig.

- 1459 Pro iuribus et sigil. proclam. et admiss. concess. Iacobo fil. naturali Iohannis de Meerloe clero ad alt. Iacobi maioris et Nicholai in eccl. de Horst noviter fundatum per generos. domicellam Agnetem de Mierlo iure patronatus presentato, necnon pro rata fructuum 5 fl. Ren. (I.134 f. 24v n. 6).
1556 Pro iuribus litt. proclam. honesto iuveni Florentio Myrlair clero Colon. dioc. ad altare SS. Iacobi et Nicolai vacans per mortem d. Ottonis de Waechtendonck, per honestam matronam Helwygem, relictam Iohannis Myrlair, et Iacobum Myrlair ratione curie seu mansionis eorum in parochia ter Horst de iure patronatus laicalis rev.^{mo} et ill^{mo} d. Episcopo Leod. tamquam in ea parte administratori fructuum et emolumentorum archidiaconatus Campinie, huiusmodi archidiaconatu vacante seu vero possessore carente eoque nomine presentato concessarum. Datum 11 iulii 1556 6 gr.
Pro iuribus admiss. 25 aug. 1556 12 gr.
Pro 8^a parte fructuum, videlicet 12 maldra silig., 3 fl. 15 st.
Pro 20^a parte 30 st. (I.159 f. 30).

Altare Confraternitatis S. Anthonii et Nicholai, 1520 confraternitas sine titulis

1459 [blanco]

Altare S. Crucis, Iacobi et Kathar., 1520 [valet cum 1] missa 5 maldra [silig.]

1460 Pro signatura collationis facte iure devoluto d. Arnoldo Scramont presb. ad alt. S. Crucis Iacobi et Kath. in eccl. de Horst, quod tamdiu vacuit, quod eius collatio ad nos legitime extitit devoluta, debet 3 fl. Ren. (I.135 f. 26).

1462 Pro iuribus et sigil. proclam., instit. et admiss. factarum et concessarum d. Iohanni Scayck presb. Leod. dioc. de altari S. Crucis ac B. Iacobi et Katherine sito in eccl. de Horst, vacante ad presens per liberam resign. d. Arnoldi Scramont, ultimi rectoris eiusdem, coram certis notario et testibus factam, per rev. patrem d. Arnoldum abbatem monasterii Averbodiensis presentato, necnon pro rata fructuum dno [archidiacono] competente debet ipse d. Ioh. commorans in Horst infra capitulum Remigii. Dat. 10 iulii 2 fl. Ren. (I.136 f. 25).

Altare Lucie habens 1 missam valet 5 maldra silig.

1520 [blanco]

Matricularia, valet 23 maldra silig.

1459 [blanco]

Hospitale habet 8 maldra silig. et est consecratum in honorem B. Marie et Cornelii

1520 [blanco]

KESSEL

Ecclesia dimidia, 1520 valet cum onere 3 missarum 30 scuta antiqua

1400 [blanco]

1418-1445 Rector d. Nichol. Conrardi de Turnout, 1418-27 pro abs. 3 sc., 1438 - remissis sibi hoc anno 2 sc. ex gratia propter inundationem aquarum - 1 sc., 1441-43 pro abs. 2 sc.

1418-21 Plac. d. Theod. Snoeck presb. 1 sc.

1427 Plac. d. Goeswini de Driel presb. sec. 1 sc.

1438-45 Plac. d. Theod. Snoeck presb. sec. 1 sc.

1459-1470 Rector d. Iaspardus Hebscaep, decanus concilii ac notarius archidiaconatus Hasbanie, ideo gratis.

1460 Arnoldus Muykens presb. officians ecclesiam (I.135 f. 25 n. 6).

1477-1523 Rector mag. Ioh. Copis pro abs. 3 sc., 1478 servitor et sollicitator caesarum rev^{mi} d. nostri Leod. in curia Romana, 1487 servitor dni archidiaconi Hasbanie, 1523 archidiaconus Hasbanie, ideo abs. gratis²⁴.

²⁴ Mr. Jan Copis in 1495-1527 aartsdiaken van Haspengouw (Hasbania).

1477	Plac. d. Nicolai Godefridi presb. sec. 1 sc.
1485	Plac. d. Theod. Kyevit presb. sec. 1 sc.
1530	Rector d. Ambrosius Lamberti pro abs. 2 sc.
1536–1537	Rector d. Goeswinus Iacobi pro abs. 2 sol.
1536	Plac. d. Laurentii Godefridi deservit 1 sc.
1537	Plac. d. Petri Ziberti 1 sc.
1550	27 aug. aº 50 d. Goeswinus Iacobi exhibuit certas antiquas bullas apostolicas de residendo in altero; nichil solvendum per d. Petrum de Oerbeeck (L.10 f. 7). Exhibuit Walterus de Eersel nomine Goeswini litt. apost. de residendo in altero; nichil solvendum (L.10 f. 52).

Altare S. Marie –1520 Marie et Anthonii cum 1 missa valet 18 fl. Ren.

1400–1418	Rector d. Ioh. Loef (1418 Luyf), 1400 pro abs. et plac. d. Theoderici investiti ibidem cum sua [eccl.], 4 gr., 1405 pro abs. et plac. d. Theoderici 4 gr., 1418 pro abs. et plac. d. Theod. Snoeck presb. sec. 4 gr. Pro proclaim. concess. d. Theod. Snoeck, presentato ad alt. B. Marie virg. in eccl. paroch. de Kessel per d. Nicholaum Conrardi de Turnout, investitum eccl. de Kessel, vacans per resign. d. Ioh. Loef via permutat, facte seu faciende cum dicto d. Theoderico, rectore alt. S. Nicholai in monasterio Bonorum Puerorum Leod., 2 fl. Ren. – Pro admiss. d. Theod. Snoeck et pro fructibus d. archidiacono competentibus 2 cor. Francie. (I.123 f. 26v).
1419	Rector d. Theod. Snoeck pro abs. et plac. d. Goeswini 4 gr.
1427	Rector Wilmannus Claessen (Claussoen), 1438 familiaris – 1445 servitor – domini [archidiaconi], habet abs. gratis.
1438–1445	Rector Ioh. vander Lynden pro abs. et plac. ydonei gr. 8
1459–1463	Pro iuribus et sigil. proclaim. instit. et admiss. concess. d. Gerardo de Heze presb. de altari B. Marie virg. sito in eccl. de Kessel, vacanti ad presens per lib. resign. Petri de Baest, procurat. legitimi et eo nomine d. Iohannis vander Lynden, ultimi rectoris dicti altaris, ab eodem ad hoc legitime constituti prout edocuit prothocollo uno constitutionis discreti viri Godefridi Hels notarii publici, in manibus nostris factam per nosque receptam et admissam, via, animo et ex causa permutationis canonice faciende cum prefato d. Gerardo, rectore alt. S. Leonardi siti in eccl. colleg. S. Ioh. in Buscod., taliter quod alter alterius beneficium assequatur, per d. Jaspardum Hebscaep, rectorem pretae eccl. de Kessel, presentato, necnon pro rata fructuum dno competente debet ipse ad relacionem Petri de Baest ipseque Petrus insolidum infra fest. S. Iacobi. Dat. 16 junii 3 fl. Ren. (I.137 f. 23v).
1469–70	Rector d. Gerardus de Heze alias Gruyter, stud. Lovan. in decretis, ideo gratis et pro plac. deservit. 4 gr.
1473	Rector d. Wilh. Gruyter pro abs. et plac. deservit. 12 gr.
1474–1479	Rector d. Gerardus Heeze (de Heze) alias Gruyter, stud. Lovan. in theol., abs. gratis, pro plac. deservit. 4 gr.
1487	Rector d. Hermannus vanden Eertwech pro abs. et plac. deservit. 4 gr.
1523	Rector mag. Ioh. Stelant pro abs. et plac. 6 gr.
1530–1562	Rector d. Ioh. Egidii pro abs. et plac. 6 gr.
1551	Rector d. Ioh. Egidii pro abs. et plac. 6 gr. (L.10 f. 78).

Altare SS. Iohannis [Evang.] et Iohannis [Bapt.] novum, 1520 cum 3 missis in hebdom.
valet 30 fl.

- 1459 [blanco]
1519 Rector d. Gerardus Naets pro abs. 4 gr. (L. 4 f. 210).
1530-1537 Rector d. Gerardus Naets, 1530 pro abs. et plac. 6 gr., 1536-37 exhibuit privilegium apostolic.

Alt. S. Nicholai

- 1497 [blanco] (L. 3)

Matricularia, 1520 est officium ad nutum vicinorum

- 1520 [blanco]

LOTTUM [Lotthem]

Ecclesia dimidia, 1520 valet cum 5 missis 80 maldra silig.

- 1400 [blanco]
1441 Investitus d. Alardus (I.129 f. 25^v n. 8).
1462-1476 Rector d. Wilh. de Broeckhu(y)sen, 1462 residet, 1469-72 pro abs.
4 sol.
1462-72 Plac. d. Mathei Hondertsc(h)illinck presb. sec. coadiut. 1 sc.
1472 Rector d. Wilh. de Broeck pro abs. 4 sol.
1476 Plac. d. Henr. Nouden presb. sec. 1 sc.
1485-1487 Rector mag. Ioh. de Arssen, stud. Colon. in theol., abs. gratis.
1485-87 Plac. d. Reyneri Plancken presb. sec. 1 sc.
1523 Rector mag. Sebastianus Kemerlingen pro abs. 4 sol.
Plac. d. Petri Meldersloe deservit. 1 sc.
1530-1538 Rector mag. Warnerus Bredberch pro abs. 4 sol.
1530 Plac. d. Ioh. Musers deserv. 1 sc.
1536-38 Plac. d. Arnoldi Muser (Moeser), annorum 1534 et presentis 2 sc.,
solvit a^o 38 per Ganghelt 1 sc.
1554 Pro iuribus litt. proclaim. Syberto ab Eel, clero Colon. dioc., ad
eccl. paroch. de Lothem, vacantem per mortem d. Henr. de Moisen,
ultimi illius rectoris, per Christinam a Velbrughen, abbatissam colleg.
eccl. S. Quirini oppidi Nussiensis Colon. dioc., ratione sue abbatialis
dignitatis rev^{mo} d. Episcopo Leod. presentato concessarum. Datum
20 nov. 1554 (I.157 f. 29).
1554-1562 Rector d. Franciscus Ryswyck pro abs. 3 sol.

Altare B. Marie, 1520 valet cum 2 missis in hebdom. 12 maldra silig.

- 1418 [blanco]
1471 Permutatio canonica fit inter d. Alardum Ludynck, rectorem huius
altaris, et d. Gerardum Scayen, rectorem alt. S. Katherine in eccl.
parochiali de Echt (I.140 f. 25 n. 3).

Altare S. Crucis, 1520 cum 1 missa valet 5 maldra silig.

1520 [blanco]

Altare Spiritus et Cypriani

1520 [blanco]

Altare S. Anthonii et Quirini²⁵ novum

1459 [blanco]

Altare Marie novum

1470 [blanco]

1472 Rector Godefridi vander Scaeden pro abs. et plac. 6 gr.

Matricularia, 1520 valet 6 maldra silig.

1469 [blanco]

NEERLOON [Loen]

Ecclesia, 1556 seu quarta capella, 1520 valet circiter 12 fl. Ren.

1400 [blanco]

1405 Rector d. Henr. Coeberch residet.

Plac. d. Ioh. de Culenborgh coadiut. 1 sc.

1421–1427 Rector d. Philippus de Cimiterio pro abs. et plac. presb. ydonei 2 fl.

1436 Rector d. Ioh. Moer pro abs. et pl. d. Henrici Kemps alias Pistoris presb. sec. 12 s. gr.

1427–38 Plac. d. Reyneri de Langel presb. sec. 2 fl.

1438 Pro plac. d. Reneri de Langel ut ecclesiis de Derenberch et Dydenhem unacum altari suo in Loen possit deservire, solvit 7 oct. 4 gr.

1439 Pro placet ut ecclesiis de Dyechden et Derenborch a festo Nativ. Christi preterito usque festum Nativ. B. Ioh. Bapt. possit deservire 6 gr. Dat. 25 apr. (I.128 f. 20 n. 2, 5).

1441 Investitus d. Theodericus.

1443 Rector d. Ioh. Dopper deservit.; pro plac. suiipsius residentis in Gra-via debet 1 sc.

1523 Rector d. Iacobus Haren pro abs. et plac. d. Wilh. Mout (Mont?) 1 sc.

1530–1536 Rector d. Albertus Termeyns[t]en pro abs. et plac. d. Wilh. Mout de-servit. 1 sc.

1550–1551 Deposuit d. Wolfgangus Dunen loco absentie huius eccl. cum protestatione de addendo etc. iuxta antiqua registra 6 gr. (L.10 f.7) 1550 depositus loco absentie 1 schut. (L.10 f.52), 8 aug. 1551 deponi fecit 1 schut. (L.10 f.128^v).

1556 Rector d. Ioh. Mecking, deservitur per eumdem, valet 12 fl. Ren. (L.15).

²⁵ De copiïst in 1537 maakte er „Quintini” van.

- Altare S. Katherine, 1520** Marie et Katherine, valet 8 fl. aut circiter
1400	[blanco]
1405	Rector... pro abs. et plac. d. Petri de Langhel 8 gr.
1441	Rector Leonius de Keeldone pro abs. et plac. d. Theoderici investiti loci 6 gr.
1556	Rector d. Henr. Lamberti, deservitur per eumdem, cum 1 missa valet 5 fl. Ren. (L.15).

Altare S. Crucis

1520	[blanco]

Altare Nicolai

1520	[blanco]

Matricularia, 1497 annalis, 1520 valet valore (favore?) vicinorum

1469	[blanco]
1556	Offitium parvi valoris, deservitur per Ioh. Kau. (L.15).

NEERLANGEL [Langhel], 1523 LANGE~~L~~ et RAVENSTEYN,
1556 RAVENSTEIJN

Ecclesia dimidia, 1520 valet cum onere 2 missarum, demptis festis diebus, 14 fl. Ren.

1400	[blanco]
1419	Rector d. Petrus [de Milheze].
1419–21	Plac. d. Reyneri de Langhel coadiut. 1 sc.
1421	Pro plac. d. Reyneri de Langhel presb., quod eccl. de Diedenem pariter deseruire valeat 6 gr. (I.125 f. 22 ^v n. 3).
1421	Pro proclaim. concess. d. Henrico de Langel presb., presentato per generos. virum Henr. van der Hovelwijk, armigerum cum iure patronatus, ad eccl. paroch. de Nederlanghel, vacantem per mortem d. Petri de Milheze presb. 2 fl. Ren.
1441–1463	Pro admissione dicti d. Henrici et pro fructibus 5 fl. Ren. (I.125 f. 25).
D. Henricus de Hospitali investitus (I.129 f. 26 n. 5, I.130 f. 25 ^v n. 5), 1462–63 residet.
1460	Pro plac. d. Arnoldi de Druyten presb. ut ipse tamquam coadiutor d. Henr. de Hospitali rectoris eccl. d. L. eidem interdum assistere et in divinis ministrandis subvenire potuit et possit hoc anno 1 fl. Ren. (I.135 f. 23 ^v n. 2).
1462	Pro plac. d. Rutgheri eius coadiutoris 1 sc.
1463	Rector d. Leonius de Langel (I.137 f. 23 n. 3).
1469	Rector d. Henr. de Hospitali residet.
1469–75	Pro plac. d. Arnoldi Nasschaerts 1469 coadiut. 1 sc. 1474–76 officians ecclesiam (I.142 f. 30 n. 5, I.144 f. 29 ^v n. 4).
1478	Plac. Ioh. de Mille presb. sec. 1 sc. vetus.
1478	Pro signo et sigillo sententie diffinitive per d. et mag. Georgium Bur-

gensem in legibus licentiatum in ea parte nostrum commissarium in causa beneficiali, primo coram nobis et deinde, ex commissione de super facta, coram eodem dno nostro commissario pendente et vertente super ecclesia parochiali de Nederlangel, per et inter dnos Theodericum Luwe ut impetrantem ex una et Rutgherum van der Vloet ut opponentem ex altera partibus late, per quam idem commissarius noster pronuntiavit et declaravit presentationem dicti d. Rutgheri vander Vloet ad pretactam ecclesiam de Nederlanghel factam fuisse et esse iustum validam canonicam et efficacem ac debuisse et debere viribus subsistere et effectum sortiri dictamque ecclesiam cum iuribus et pertinenciis suis eidem d. Rutghero deberi et competere ac adiudicandam esse eumque ad eandem eccl. admittendum et illius rectorem instituendum fore ac admisit et instituit, debet ipse ad relacionem Theoderici de Lyt, commor. in Ravesteyn parochie de Nederlanghel, infra capit. Remigii. Datum quoad compositionem sententie huiusmodi per Wilh. de Stramprode notarium, per d. commissarium signate, anno 78 20 iunii 5 fl. Ren. (I.147 f. 32).

- 1536 Rector d. Arnoldus Vischer pro abs. et plac. d. et fr. Arnoldi de Rees 2 sol.
1556 Rector d. Gerardus Eswyck, deservitur per eumdem, valet communibus annis 16 fl. Ren. (L.15).

Altare Omnipotentis Dei et Omnium Sanctorum, 1520 cum 4 missis in hebdom. valet 12 maldra silig.

- 1459 [blanco]
1538 Pro iuribus litt. concess. Theoderico de Lijt ad alt. Omnium Sanctorum in eccl. S. Ioh. Bapt. opidi de Ravesteen, vacans per resign. Rutgheri Rovers, per discretos viros burgimagistros schabinos et iuratos dicti opidi presentato 2¹/₂ Ren. (I.151 f. 31).
1556 Rector d. Theodorus Lyt, deservitur per eumdem, valet 12 mal. sil. (L.15).

Matricularia, 1520 est pauci valoris

- 1400 [blanco]

Capella opidi de Ravensteyn, 1459–60 capella sive appendix de Ravensteyn 1497 capella de Ravesteyn, 1520 capella castralis

- 1441 Pro proclaim. concess. d. Servacio Hanart, presb. ad alt. Omnium Sanctorum, noviter per illustr. dominam Elizabeth de Cleve et Marka, comitissam Palatinam Reni et ducissam Bavarie fundatum in capella opidi de Ravensteyn parochie de Langel, presentato 2 fl. Ren. – Pro admissione predicti d. Servacii, necnon pro rata fructuum dicti altaris pendentibus proclaim. 2 fl. Ren. (I.129 f. 26 n. 7, 8).

Altare Marie in castro de Ravesteyn

- 1556 [blanco]

LITHOYEN [Lyttoyen]

Ecclesia integra, 1520 valet cum 4 missis 100 fl. Ren.

- 1400 [blanco]
 1418–1421 Rector d. Everardus de Eyndoven, 1418 exhibuit privil. apost. ultima augusti, 1419 ostendit privil. suum 28 aug., 1421 privilegiatus et familiaris episc. Camerac, ideo gratis.
 1418–21 Plac. d. Henrici de Os, 1418–19 presb. sec. I sc., 1421 officiantis (I.125 f. 23).
 1427 Rector d. Petrus Udemanni pro abs. 5 fl., 1428 pro plac. d. Gerardi Poelman presb. sec. deservit. I sc. (I.126 f. 26 n. 2).
 1428 Pro presentatione Petri Udemanni rectoris eccl., subdyaconi ad ordinem dyaconatus et presbyteratus solvit 2 fl. Ren. (I.126 f. 29 n. 1).
 1436–1479 Rector d. Petrus de Bruheze presb. (I.127 f. 26 n. 4, I.138 f. 14 n. 6), 1469–79 residet.
 1469 Plac. d. Gerardi Lamberti presb. sec. coadiut. I sc.
 1474 Plac. d. Arnoldi Muyken coadiut. I sc.
 1477–78 Plac. d. Macharii Loyer presb. sec. coadiut. I sc.
 1479 Plac. d. Wilh. de Palude presb. coadiut. I sc.
 1519 Rector mag. Wilhelmus de Enckenvoert stud. Lovan. in legibus unde docuit, ideo gratis (L.4 f. 210).
 1523–1530 Rector mag. Wilhelmus de Enckenvoert iunior pro abs. et plac. 3 sol.
 1523–30 Plac. d. Ioh. Henrici deservit. I sc.
 1536–1537 Rector rev. d. et mag. Michael Enckenvoert, archidiaconus Campinie.
 1536–37 Plac. d. Ioh. Henrici deservit. I sc.
 1551 Pro iuribus litt. proclam. d. Poncio Regis ad eccl. parochiale de Littoyen, vacantem per mortem quondam d. Michaelis ab Enckenvoert, ultimi illius rectoris, per prepositum loci de Mersen ratione sue prepositure dno archidiacono presentato, concess. non obstante quod alias penultima aprilis novissime idem d. Poncius a d^{no} archid. alias litt. proclam. obtinuisse, et quia citabantur in huiusmodi prioribus proclam. omnes sua super huiusmodi dicere volentes Leodii coram Rev^do d. sigillifero et termino serviente idem d. sigillifer subdelegavit d. officiale Leodiensem Lovanii residentem, attento quod huiusmodi eccl. sita esset in Brabantia, quicquidem officialis noluit intercipere cognitionem nisi denuo alie impetrarentur ac coram eodem officiali citarentur.
 Dat. quoad presentes proclam. ultima oct. 6 gr. (L.10 f. 79).
 1553 Rector d. Petrus Loyarts 4 sol. (L.18).
 1556 Rector d. Petrus Loijaerts abs., deservitur per d. Henr. Corten, cum 4 missis valet 100 fl. Ren. (L.15).
 1558 Rector d. Petrus Loyarts pro abs. 4 sol. gr. (L.10 f. 202).
 1562 Rector d. Petrus Loyarts pro abs. 4 sol.
 1562 Plac. presb. sec. I schut.

Altare S. Nicholai, 1520 cum 1 missa valet 8 fl. Ren.

- 1400 [blanco]
 14..–1421 Rector d. Henr. Muykens.

- 1421 Pro proclaim. d. Henrico de Aldenhoven presb., presentato per d. Everard. Everardi de Eyndoven, rectorem eccl. de Littoyen ad alt. S. Nicholai, vacans per resign. d. Henr. Muykens 2 fl. Ren.
Pro admiss. d. Henr. de Aldenhoven et pro parte fructuum d. archid. competente 2 fl. Ren. (L.125 f. 24 n. 6, f. 24^v n. 5).
- 1427-1438 Rector d. Henr. de Aldenhoven, 1427 pro abs. et plac. presb. sec. 4 gr., 1438 pro abs. et plac. d. Marcelii Rovers 4 gr.
- 1442-1445 Rector Renerus Henrici Muyken pro abs. et plac. 1442 investiti loci 4 gr., 1443-45 ydonei 4 gr.
- 1479 Rector d. Theodericus de Marbayx, stud. Lovan. in iure can., abs. gratis. Plac. d. Arnoldi Moykens presb. sec. 1 sc.
- 1530 Rector d. Ioh. de Lent (D III 31 f. 25 n. 3).

Altare S. Marie, 1520 cum 1 missa valet 11 fl. Ren.

- 1477 [blanco]
1487 Rector d. Ioh. de Doerne, can. Leodii residens, ideo habet abs. gratis.
1556 Rector Ioh. Nicolai Grasen abs., deservitur per d. Henr. Corten, cum 2 missis valet ultra deservituram nihil (L.15).

Altare S. Crucis, 1520 cum onere 1 missae valet 13 fl. Ren. et addidit quondam Gerardus Beest 1 missam cum 18 libris

- 1520 [blanco]
1556 Rector d. Ioh. Hasen abs., deservitur per d. Wilh. Cornelii, cum 2 missis valet 10 fl. Ren. (L.15).
1556 Pro mediis fructibus alt. Crucis in Litthoyen ob non solutionem absentie debet d. Henr. Cloets 2 R. (L.15 f. 130 n. 3).

Altare Trium Virginum, 1562 altare Trium Virg. et Nicolai

- 1556 [blanco]

Altare Trium Regum et Nicolai

- 1556 Rector d. Wilh. Cornelii, deservitur per eundem, valet 10 fl. Ren. (L.15)

Matricularia, 1520 officium valet favore vicinorum

- 1400 [blanco]
1556 Est officium (L.15).

LITH [Lyt, 1438-45 Lyt magnum, 1536 Litte]

Ecclesia integra, 1520 valet annue 80 scuta

- 1400-1427 Rector Ioh. de Os, 1400 pro abs. 2 fl.²⁶, 1401 vicarius archidiaconatus

²⁶ Op de kant staat genoteerd: propter tempestatem, en verder doorgehaald: non debetur (datur?) absentia sine speciali mandato dni sigilliferi.

	Condrosii abs. gratis de mandato domini, 1418–27 can. Leod. ideo privilegiatus et abs. gratis.
1400	Plac. d. Arnoldi Roveri 1 sc.
1405	Plac. d. Rutgheri fil. Marcelli unacum suo in Heessche gratis.
1418	Plac. d. Arn. Roveri.
1421	Plac. d. Engelberti de Os presb. 1 sc.
1427	Plac. d. Theoderici de Schulenborch presb. sec. 1 sc.
1436	Rector d. Franco Hoefsleger pro abs. 8 s.gr.
	Plac. d. Petri de Crekelhove presb. sec. 1 sc.
1438–1445	Rector d. Ioh. Surlet (Zurles), 1443 can. Leod. abs. gratis.
1438	Pro mediis fructibus eccl. de Lyc, nobis ratione temerarie absentie rectoris competentibus hoc anno, debet d. Ioh. Surles can. Leod., rector modernus ipsius eccl., 17 fl. Ren. (L.128 f. 22 n. 4).
1438	Plac. d. Petri de Krekelhoven presb. sec. 1 sc.
1441–46	D. Petrus de Krekelhoven officians ecclesiam (L.129 f. 25 ^v , L.130 f. 25 ^v , L.132 f. 26).
1460–1487	Rector d. Theodericus de Rethy (Rethinus) pro abs. 6 sol. gr., 1479 ad preces capitulo Leod. propter guerras et incendium parochie ac de iussu d. vicarii habet abs. gratis, 1487 consiliarius et servitor rev. d. nostri Leod. abs. de mandato vicarii gratis.
1460	Plac. d. Gerardi de Kessel 1 sc.
1462–63	Plac. d. Ioh. Houtloeck presb. sec. 1 sc.
1464	Plac. d. Ioh. de Molendino presb. sec. 1 sc.
1469	Plac. d. Ioh. de Meyel presb. sec. 1 sc.
1470–74	Plac. d. Gerardi Lamberti presb. sec. 1 sc.
1475–77	Plac. d. Arnoldi Muyken presb. sec. 1 sc.
1477	Plac. Ioh. Dynslaken ²⁷ presb. sec. 1 sc.
1478–79	Plac. d. Ottonis Iacobi presb. sec. 1 sc.
1485–87	Plac. d. Henr. Corten presb. sec. 1 sc.
1523–1553	Rector mag. Renerus Borman (Bourman) pro abs. 4 sol.
1523	Plac. d. Mathie Godefridi 1 sc.
1530	Plac. d. Godefridi de Hesche deservit. 1 sc.
1536	Plac. d. Petri Iohannis 1 sc.
1551	Rector d. Renerus Borman pro abs. 4 sol. (L.10 f. 78).
1556	Rector d. Godefri. de Erp, canonicus divi Lamberti Leod., abs., de- servitur per d. Godefri. de Brouwer, cum 4 missis valet 80 scuta vetera (L.15).

Altare S. Nicholai, 1520 valet 65 libras pagamenti

1400–1405	Rector d. Marcellius pro abs. et plac. 1400 d. Arnoldi officiantis 1 fl., 1405 d. Rutgheri filii Marcelli 1 fl.
1418	Rector d. Marselius Roveri pro abs. et plac. d. Arnoldi Roveri 10 gr.
1436	Pro plac. d. Marcelli Rovers, rectoris alt. S. Nicholai in Lyc, ut cum illo altari S. Marie ibidem possit deservire, solvit 4 gr. (L.127 f. 24 n. 5).
1445–1459	Rector Theod. Roever pro abs. et plac. ydonei 8 gr., 1459 6 gr.
1473–1479	Rector d. Theod. Volve pro abs. et plac. ydonei 6 gr.

²⁷ Deze naam staat in het pouillé van 1477 boven die van Arn. Muyken.

- 1523–1530 Rector d. Barth. (de) Bergheyck pro abs. et plac. 6 gr.
 1536–1552 Rector Godefr. Galeas, pro abs. et plac. 6 gr.
 1551 Rector d. Godefr. Galeas pro abs. et plac. 6 gr. (L.10 f.78).
 1556 Rector Godefr. Henrici abs., deservitur per d. Mathiam Godefrii,
 cum 3 missis valet 60 libr. pagam. (L.15).

- Altare B. Marie novum, 1442 alt. B. Kather. novum, 1497 alt. S. Marie et Catherine,**
 1520 cum 3 missis in heb. valet 80 libras pagam.
- 1436–1441 Rector d. Henr. Muyken, 1436 pro abs. et plac. d. Marcelii Roveri,
 1438 cum altari suo ibidem 6 gr., 1441 pro abs. et plac. d. Petri in-
 vestiti de Lyttoyen 6 gr.
 1442 Rector Gerardus Gerardi Muyken (de Kessel) pro abs. et plac. ydonei
 6 gr.
 1442 Pro plac. d. Petri de Bruheze, investiti eccl. de Lyttoyen, ut cum illa
 altari S. Kather. in Magno LYT possit deservire, debet Gerardus fil.
 Gerardi Muykens, ad alt. huiusmodi presentatus, infra Egidii. Dat.
 15 aug. 8 gr. (L.130 f.23v n. 2).
 1442 Pro proclaim. concess. Gerardo fil. Gerardi Muykenssoen clerico ad
 alt. S. Kath. in eccl. de Magno LYT, vacans per mortem d. Henr.
 Muykens, per scabinos ville de LYT, ratione fundationis, per Floren-
 tum quondam Pannencoek alias Muykens facte, presentato 2 fl.
 Ren. – Pro admiss. eiusdem, necnon pro rata fructuum 3 fl. Ren.
 (L.130 f.25 n. 4, 5).
 1442 Pro present. Gerardi fil. Gerardi de Kessel alias Muyken, rectoris alt.
 S. Kath. in LYT, ad ordinem sybdyacon. Datum 5 april, 1 fl. Ren. –
 1443 Pro present. eiusdem ad ordinem dyaconatus. Dat. 19 april 1 fl.
 Ren. – Pro present. eiusdem ad ord. presbyteratus. Datum 14 iunii
 1 fl. Ren. (L.130 f.26 n. 3, 6, f.26v n. 7).
 1556 Altare est litigiosum. Deservitur per d. Adrianum Bernardi, cum 3
 missis valet 80 libr. pagam. (L.15).

- Capella [altare] S. Marie, 1474 et Anthonii, 1475 S. Marie et Omnim Sanctorum,**
 1520 valet capella S. Anthonii cum 2 missis 45 libr.

- 1400 [blanco]
 1436 Rector d. Ioh. de Heysberg pro abs. et pl. d. Marcii Rovers 12 s.gr.
 1442–1443 Rector Ioh. de Heysberge pro abs. et plac. presb. ydonei 6 gr.
 1445 Pro proclaim. concessis d. Petro de Crekelhoven presb. ad capellam
 B. Marie in parochia de Magno LYT, vacantem per mortem d. Ioh.
 quondam de Heysbergh, ultimi rectoris eiusdem, per d. Ioh. Surles,
 canonicum Leod. et rectorem dicte eccl., presentato, solvit 12 nov.
 2 fl. Ren. (L.132 f.26v).
 1474 Pro iuribus et sigil. proclaim. et admiss. concess. Henrico fil. Philippi
 dicti Lottemssoen clerico Traiect. dioc. super capella B. Marie virg.
 et Anthonii conf. in parochia de Magno LYT, vacante per resign. Ge-
 rardi fil. Reyneri vanden Poll in manibus d. Ioh. de Platea decani eccl.
 coll. S. Ioh. Ev. de Buscod., ad hoc per d. Theod. de Rethym, investi-
 tum sive rectorem eccl. de Magno LYT constituti et deputati, nobis
 per eumdem d. decanum presentato ac pro rata fructuum debet d.

- 1476 Balduinus Arnoldi, rector eccl. de Maren (I.143 f. 32 n. 5).
 Pro present. concessa Henrico Goesswini Korten, rectori capelle B.
 Marie et Omnium Sanctorum in paroch. de Lyt, ad omnes sacros
 ordines titulo dicti beneficij 2 fl. Ren. (I.144 f. 29 n. 3).
 1550-1553 Dⁿus Theodoricus de Oerschot, rector capelle S. Marie et Antonii sub
 Litte, pro abs. et plac. deservit. 4 gr. (L.10 f. 7, 52, 129, L.18).
 1556 Rector d. Theodoricus de Oerschot abs., deservitur per d. Adrianum
 Bernardi, cum 2 missis valet 60 libr. pagam. (L.15).

Capella [altare] S. Nicolai et Anthonii in Lith

- 1558-1562 Rector d. Henricus Bye pro abs. 4 gr. (L.10 f. 202, L.13 f. 5^v).

Altare Crucis et Ceciliae, 1520 valet cum 1 missa 26 libras

- 1520 [blanco]
 1536 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. Ambrosio fil. Ioh. de
 Sambeeck ad alt. Crucis et Cecilie in eccl. paroch. de Litt, vacans per
 mortem Ioh. Hoze, ultimi rectoris, per d. et mag. Renerum Borman,
 investitum dicte eccl., presentato 3 fl. (I.152 f. 21 n. 3).
 1556 Rector d. Theodoricus Henrici, deservitur per eumdem, cum 1 missa
 20 libr. pag. (L.15).

Altare Annae et Barbare, 1520 valet cum 1 missa 21 libr.

- 1520 [blanco]
 1556 Rector Renerus Petri abs., deservitur per d. Mathiam Godefridi, cum
 1 missa valet 21 libr. pagam. (L.15).

Matricularia, 1520 annalis, valet 4 mod. silig.

- 1400 [blanco]
 1556 Offitium deservitur per N. (L.15).

MILL [Mille]

Ecclesia dimidia, 1520 valet cum 3 missis 60 maldra silig.

- 1400 [blanco]
 1400 Pro proclam. concessis d. Iohanni dicto vanden Sloet, monacho mo-
 nasterii de Insula B. Marie, presentato per d. Wilhelnum, abbatem
 monasterii predicti, ad eccl. parochiale de Mille, vacantem ad pre-
 sens per liberam resignationem d. Andree Pop, ultimi rectoris eius-
 dem, simpliciter factam. Dat. 9 oct. 2 fl. (I.121 f. 25 n. 4).
 Item pro admiss. dicti d. Iohannis ad dictam eccl. de Mille ac fructi-
 bus 6 septiminarum debet Petrus de Gravia infra Nat. Christi prox.
 Dat. 24 oct. 6 fl. Solv. dictos fl. Ren. 4 dec. 1400 (ib. n. 5).
 1421 Rector d. Theoder. Spuelre pro abs. et plac. ydonei 3 sc.
 1427 Rector fr. Ioh. de Braetbeke pro abs. 1 sc.
 Plac. unius presb. ydonei sec., nominandi in concilio [Cukensi], 1 sc.

- 1436 Investitus d. Iohannes (L.127 f. 25^v n. 3).
 1438 Rector d. Ioh. de Brakel residet.²⁸
 Plac. d. Mathie Conrardi coadiut. 1 sc.
 1441–1445 Rector d. Ioh. de Braetbeke (Braedbeeck, Bradbeke, Bredbec) residet.
 1441–45 Plac. d. Mathie Conrardi coadiut. 1 sc.
 1459–1464 Rector fr. Theoder. de Spulle (Spolre, Spuelre) residet.
 1459 Pro plac. Egberti Eremboldi coadiut. 1 sc.
 1460–64 Pro plac. d. Egberti Iohannis alias Egberti Ermoldi, presb. sec. coadiut. 1 sc.
 1469–1473 Rector d. et fr. Theoder. de Gravia residet.
 1469–73 Plac. d. Egberti (1473 Engelberti) Iohannis alias Ermoldi coadiut. 1 sc.
 1485–1487 Rector d. Theoder. Peels(s) pro abs. 3 sc.
 1485 Plac. d. Philippi Schoen presb. sec. 1 sc.
 1487 Plac. d. Enghelberti Iohannis presb. sec.
 1530–1536 Rector d. Ioh. Dale residens.
 1530–36 Plac. d. Iohannis coadiut. 1 sc.
 1550 Pro iuribus sigilli et expedit. litt. proclaim. ecclesie de Mil vacantis per obitum quondam d. Iohannis Ipeler ult. dicti eccl. rectoris, in favorem d. Goeswini de Arichem (Arnhem?) ex presentatione R^{di} patris monasterii Mariane insule. Dat. 7 mart. 18 gross.
 Pro iuribus institut. et 8^a parte fruct. 11 Ren. 5 st. (L.10 f. 59^v).
 1551 8 aug. a^o 51 deponi fecit per d. Symonem Creeft d. Goeswinus Arnemensis, rector huius eccl. cum protestat. de add. et minuendo iuxta antiqua reg^{ra} loco abs. et pro plac. d. Anth. Cuypers presb. sec. simul 2 sol. et 1 schut. (L.10 f. 129^v).
 1556 Rector d. Gosuinus Aernhem, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 60 maldra sil. (L.15).

Altare Marie et Ioh. Bapt., 1459 incorporatum, 1473 alt. B. Marie et SS. Ioh. Ewang. et Ioh. Bapt., 1520 cum 3 missis valet 15 maldra silig.

- 1441 [blanco]
 1474 Pro iuribus et sigil. proclaim. et admiss. concess. Arnoldo Uden super alt. B. Marie et SS. Ioh. Ew. et Ioh. Bapt. in paroch. eccl. de Mill, vacante per mortem Mathie van Over, nobis per rev. patrem et d. Anthonium vander Plancken, abbatem Insule B. Marie [Marienweerd] Praem. ord. Traiec. dioc. literatorie in Dei nomine presentato et pro rata fructuum solvit ipse per mag. Iacobum Venatoris 3 fl. Ren. (L.142 f. 31^v n. 7).
 1551 Pro iuribus sigilli et expedit. litt. proclaim. et admiss. alt. S. Marie et Iohannis in eccl. de Mill siti, vacantis per obitum quondam d. Leonardi Marci, illius ultimi rectoris, in favorem d. Ioh. Lamberti presb. Leod. dioc. ex presentat. rev^{di} patris d. Petri Zueren, abbatis monasterii Mariane Insule in ducatu Geldrie. Dat. 20 maii 18 gr.
 Pro iuribus institut., videlicet pro 8^a parte fructuum 5 fl. Ren. (L.10, f. 174^v n. 3).

²⁸ L.128 f. 22^v n. 7 noemt hem Johannes de Mille. Brakel is Oeffelt (vgl. bl. 11).

Altare S. Ioh. Bapt. et Georgii

- 1460 Pro signatura collationis facte iure devoluto Symoni fil. Gerardi Botelier de alt. S. Ioh. Bapt. et Georgii in eccl. de Mille, necnon pro presentat. eiusdem ad omnes sacros ordines tit. dicti beneficij 3 fl. Ren. (I.134 f. 25^v).

Altare S. Anthonii et Sebastiani novum

- 1462 Pro iuribus et sigil. proclaim. institut. et admiss. concess. d. Egberto fil. Ioh. Ermboldi presb. de alt. SS. Anth. et Sebast. in eccl. paroch. de Mille noviter erecto et consecrato, pro hac prima vice per rev. patrem d. Ioh. de Braedbeeck abbatem monast. Insule B. Marie presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum 2 fl. Ren. (I.136 f. 25 n. 3).

Altare B. Marie novum

- 1469 [blanco]
- 1469 Pro present. Goeswini Iohannis clerici, rectoris alt. B. Marie virg. in eccl. de Mille, ad omnes sacros ordines tit. sui beneficij 2 fl. Ren. (I.139 f. 24 n. 3).
- 1556 Rector d. Ioh. Lamberti, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 20 mal. sil. (L.15).

Altare Petri et Pauli

- 1520 [blanco]

Altare Petri et Anthonii

- 1556 [blanco]
- 1556 Rector d. Ioh. Luynen, deservitur per eumdem, cum 4 missis valet 16 mald. sil. (L.15).

Matricularia, 1520 est annalis ad voluntatem domini temporalis

- 1419 Pro proclaim. concess. Mathie filio naturali quondam Ioh. de Kessel, presentato ad matriculariam de Mille, debet ipse 2 fl. Ren. (I.123 f. 26^v n. 3).
- 1556 Offitium dominorum temporalium, cuius rector Henricus Ermoldi laicus absens, deservitur per Ioh. Arnoldi laicum, non clericum (L.15).

Capella S. Cornelii [in Wanroy] annexa capelle S. Huberti [in St. Hubert] 1520 capella Cornelii et Marie Magdalene [in Wanroij]²⁹

- 1438 [blanco]
- 1550 Pro iuribus sigilli et expeditionis litterarum proclaim. altarium Ss. Cor-

²⁹ Het pouillé van 1459 vermeldt onder Mill „capella S. Cornelii et Huberti”, waarmede de geünierde kapellen van St. Cornelius te Wanroij en van St. Hubertus te Sint Hubert bedoeld zullen zijn. De in 1551 opgerichte parochiekerk van Wanroij zal nog vermeld worden op blz. 127.

nelii et Huberti annexorum in eccl. de Mil sitorum vacantium per obitum quondam Gerardi de Sanctis illius ult. rectoris, in favorem Iohannis Hanevelt clerici ex presentatione R^{di} patris d. Abbatis insule mariane dicti vulgariter Marieweert. Dat. 8 ian. 18 gross.
Pro iuribus institut. et 8^a parte fruct. 2 Ren. 12^{1/2} st. (L.10 f. 59^v).

Capella Barbarae et Huberti [eadem ac predicta capella S. Huberti] [in St. Hubert],
1520 valet cum 3 missis 15 maldra silig.

1520 [blanco]

BOXMEER [Meer, Me(e)re, Meerre]

Ecclesia integra, 1520 cum onere 3 missarum in hebdom., demptis festis, 16 fl. Ren.
et 8 maldra silig.

1400–1405 Rector mag. Arnoldus Ywani, officialis foraneus, consanguineus d. Hackonis, ideo [abs.] gratis, 1405 capellanus domini Leodiensis, ideo gratis de mandato domini.
1419 Rector Petrus Velinc pro abs. 2 fl.
Plac. d. Ioh. Crabot presb. sec. 1 sc.
1420 Pro presentat. ad ordines dyaconatus et presbyter. Petri dicti Velines, investiti eccl. paroch. de Meere, 2 fl. Ren. – Pro present. eiusdem ad ord. subdyacon. 1 fl. (I.124 f. 26^v n. 4, f. 27 n. 1).
1428 Investitus d. Petrus Vailing (I.126 f. 29 n. 5).
1530–1537 Rector d. Wilh. vanden Borcht pro abs. 2 sol.
1530 Plac. d. Godefr. Arnoldi deservit. 1 sc.
1536–37 Plac. d. Henr. Port[e]mans 1 sc.
1550–1553 Rector d. Wilhelmus vanden Borcht, 1550 2 sol. gr. (L.10 f. 7^v), 1550 2 sol. 1 schut. (L.10 f. 52), 1553 3 sol. gr. (L.18).
1556 Rector d. mag. Wilh. a Burgo abs., deservitur per Dimerum Kempensem, valet cum 3 missis 40 mod. sil. (L.15).
1558–1566 Rector d. Wilh. vanden Borch pro abs. 2 sol. gr. (L.10 f. 202, L.13 f. 143).

Altare S. Barbare, 1520 alt. Kathar. et Barb., cum 3 missis valet 14 maldra

1400 [blanco]
1439 Pro admiss. d. Rutgheri vander Gheest presb. ad alt. S. Barb. presentationi, necnon rata fructuum 1 fl. Ren. (I.128 f. 23).
1439 Pro proclam. concess. d. Ioh. Rutgheri vander Gheest presb. ad alt. consecratum in honorem S. Barb. in eccl. paroch. de Meer, quod hucusque nullum habuit rectorem, per d. Hubertum de Culenborch, dominum tempor. de Meer – qui noviter dictum altare, ut dicitur, fundavit, et dotavit – presentato, debet Godefr. Tryst, matricularius in Zambeke, 2 fl. Ren. (I.128 f. 22^v n. 3).
1475 Pro present. ad omnes ordines concessa Nicolao fil. Ioh. de Zynnick,

- rectori capelle sive alt. S. Kath. in villa de Meer, tit. dicti sui beneficii,
solv. 2 fl. Ren. (L.143 f. 32^v)³⁰.
- 1551 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. altaris S. Barb. de eccl. de Box-
me[e]r, vacantis per resign. Wilhelmi vander Borch, illius ultimi rec-
toris, in favorem d. Ioh. Hollandt presb. dioc. Leod. ex presentatione
nobilis viri d. Iudoci comitis de Brunchorst ac domini de Berckeler
loco nobilium suorum nepotum, comitum de Monte ac dominorum
de Boxmeer ratione iuris patronatus laicalis. Dat. 27 sept. 18 gr.
Pro iuribus institut., videlicet pro 8^a parte fructuum 4 fl. Ren. Pro
rata fructuum dicti alt. a die resign. etc. 4 fl. Ren. (L.10 f.170).
- 1556 Rector d. Ioh. Hollandus, deservitur per eumdem, cum 4 missis 16
mod. sil. (L.15).

Altare S. Spiritus, 1520 cum 4 missis valet 16 maldra silig.

- 1400 [blanco]
1556 Rector d. Henr. Portmans, deservitur per eumdem, cum 4 missis valet
16 mod. sil. (L.15)³¹.

Altare S. Marie, 1520 cum 3 missis valet 14 maldra silig.

- 1520 [blanco]
1556 Rector d. Dimerus Kempensis, deservitur per eumdem, cum 3 missis
valet 14 mod. sil. (L.15).

Altare Crucis

- 1520 [blanco]

Altare S. Petri, 1520 valet annue cum 4 missis 16 maldra silig.

- 1520 [blanco]
1556 Rector d. Ioh. de Mosa, deservitur per eumdem, cum 4 missis valet
16 mod. silig. (L.15).

Matricularia, 1520 est officium, nihil valet ultra deservituram

- 1469 [blanco]
1556 Offitium domini temporalis (L.15).

Capella in Palude [in het Broek], 1478 **capella S. Katherine in Lekeren**, [Ledeakker]

- 1400 [blanco]
1475 Pro present. ad omnes ordines concessa Nicolao fil. Ioh. de Zynnick,

³⁰ Het altaar was door Hubert van Culemborg, heer van Boxmeer, in 1436 gesticht. Zie *Bossche Bijdragen*, 3 blz. 82-83.

³¹ Op voordracht van Wilh. de Castro (van der Borch), kanunnik van St. Castor bij Koblenz en pastoor van de kerk van St. Petrus te Boxmeer, werd heer Henrik Poortmans door de aartsdiaken van Kempenland 20 sept. 1540 aangesteld tot rector van het altaar, dat vaceerde ten gevolge van het overlijden van Johannes Fischers, priester. Zie *Nieuwe Catal.* der Oork. en Handschr. Provinc. Genootschap in N.-Brab. 1ste Suppl. blz. 90 n. 214.

rectori capelle sive altaris S. Katherine in villa de Meer, tit. dicti sui
beneficii 2 fl. Ren. (I.143 f. 32v).

Capella [S. Mathie] in Oploe³²

- 1400 [blanco]
1405 Rector Iohannes vander Loker pro abs. et plac. d. Ioh. de Dyckt 6 gr.

**Capella [Altare] S. Anthonii in Oelbroec [Sint Anthonis], 1459 annexa capelle S. Ma-
thie in Oploe**

- 1400 [blanco]
1419 Pro admissione d. Reyneri Nywert presb. ad capellas SS. Anthonii
in Oelbroec ac Mathie in Oploe parochie de Meer vacantes, videlicet
capellam S. Anthonii per resign. seu dimiss. ac alias quovismodo Go-
defridi de Triest cleric, capellam vero S. Mathie in Oploe per resign.
seu dimiss. Wermari Danielis de Kuyt cleric, remissis proclam., et
pro fructibus d. archidiacono competentibus 6 fl. Ren. (I.124 f. 26).
1486 Pro iuribus et sigil. litt. proclam. et admitt. concess. d. Henr. Gode-
fridi presb. ad eccl. S. Anthonii in confinio de Oelbroeck, noviter
erectam, vacantem per mortem d. Walteri Schaermans presb. et per
domicellum Wilhelmmum de Egmond, dominum temporalem de Boex-
meer, ratione iuris patronatus laycalis dicti sui dominii de Meer pre-
sentato, necnon pro rata fructuum 5 fl. Ren. (I.149 f. 32 n. 2)³³.

MEGEN [Meghen]

Ecclesia integra, 1520 fructus extendunt se ad 20 fl.

- 1400 [blanco]
1421–1436 Rector d. mag. Bernardus de Loen, 1421 studens Colon., ostendit
privilegium suum, 1427 pro abs. 4 fl., 1436 pro abs. 3 sol. gr.
1421 Plac. d. Ioh. de Swalmen presb. sec. 1 sc.
1427 Plac. d. Ioh. de Berchuyzen presb. sec. 1 fl.
1436 Plac. d. Henr. de Merica 1 sc.
1438–1445 Rector d. Ioh. Gruyter pro abs. 3 sol. gr.
1438 Plac. d. Ioh. de Berchusen presb. sec. 1 sc.
1441–45 Plac. d. Christiani (de) Stratum presb. sec. 1 sc.
1459–1460 Rector d. Theodericus de Orten pro abs.³⁴ 2 sol. gr.
1459–60 Plac. d. Iacobi Nouden de Doerne presb. sec. 1 sc.
1460 Pro present. mag. Iacobi de Boegen, rectoris eccl. de Meghen, ad
omnes sacros ordines tit. dicti sui beneficii 2 fl. Ren. (I.135 f. 26 n. 4).
1470 Rector d. Iacobus de Boegen (I.140 f. 24).
1477–1478 Rector d. Gerardus de Beest pro abs. 2 sol. gr.

³² De naam *Oploe* misvormend, heeft het pouillé van 1556: „capella Mathie op Geve”.

³³ Over Oelbroek (Sint Anthonis), nadat de kapel tot parochiekerk was verheven, zie
blz. 66.

³⁴ In 1460 (wel bij vergissing) „pro absolutione”.

- 1477-78 Plac. d. Ioh. Cromme presb. sec. 1 sc. vetus.
 1479 Rector d. Gerardus de Meghen pro abs. 2 sol. gr.
 Plac. d. Ioh. Cromme 1 sc.
 1485 Rector d. Arnoldus Muykens (I.149 f. 31^v n. 2).
 1487 Rector d. Ioh. de Boextel pro abs. 2 sol. gr., 1487 plac. d. presb.
 sec. 1 sc.
 1536 Plac. d. Ioh. Ioseph deservit. 1 sc.
 1550 Rector d. Ghijsbertus de Dryel 2 sol. gr. (L.10 f. 7^v), 2 sol. 1 schut.
 (L.10 f. 52).
 1551 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. eccl. de Meghen, vacantis per
 obitum quondam d. Gysberti de Dryel, ultimi illius rectoris in parti-
 bus defuncti, in favorem d. Huberti Mathei presb. Leod. dioc. ex
 presentatione nobilis viri d. Georgii de Bremeu, domini de Querru,
 procuratoris constituti et eo nomine d. Karoli de Bremeu, comitis de
 Meghen, domini de Hemmercourt, Hesdain, Weesmale etc. Dat. 14
 martii 18 gr.
 Pro iuribus institut. videlicet pro 8^a parte fructuum 2^{1/2} fl. Ren.
 (L.10 f. 173^v n. 2).
 1556 Rector d. Hubertus Mathei, deservitur per eumdem et propter torri-
 dam estatem non valet hoc anno ultra deservituram (L.15).

Altare S. Marie, 1520 valet 6 fl. Ren.

- 1400 [blanco]
 1463 Pro iuribus et sigil. proclam., institut. et admiss. concess. d. Arnoldo
 de Beeck de altari B. Marie virg. sito in eccl. parochiali de Meghen,
 vacante ad presens per lib. resign. d. Petri Bits, ultimi rectoris eiusdem
 in manibus nostris per suum procuratorem ad hoc legitime constitu-
 tum sponte factam per nosque receptam et admissam, per nobilem
 virum d. Iohannem comitem de Meghen ac dominum temporalem de
 Mierlo iure patronatus presentato, necnon pro rata fructuum sex sep-
 timarum dno competente, debet ipse infra fest. Remigii prox. Dat.
 16 iunii 2 fl. Ren. (I.136 f. 26 n. 6).
 1487 Rector d. Ioh. de Boextel, pro abs. 2 sol. gr.
 1536 Plac. d. Ioh. Ioseph deservit. 1 sc.
 1556 Rector d. Zegerus de Altforst, deservitur per eumdem, propter steri-
 litatem agrorum valet hoc anno nihil (L.15).

**Altare S. Georgii, 1459 et Katherine, 1520 Georgii et Barbare, cum 2 missis extendit
 se ad 2 Ren.**

- 1400 [blanco]
 1441 Pro present. Henrici opden Venne, rectoris alt. S. Georgii, ad omnes
 sacros ordines 3 fl. Ren. (I.129 f. 27 n. 3).
 1459 Pro signatura et sigil. collationis facte iure devoluto Henrico Goessen
 alias Block clero de altari SS. Georgii et Katherine, necnon pro
 present. eiusdem ad omnes sacros ordines tit. dicti beneficii 2 fl. Ren.
 (I.134 f. 25^v n. 2).
 1485 Pro iuribus et sigil. litt. proclam. et admiss. concess. d. Iohanni Bruyn-
 zeels presb. ad. alt. S. Georgii et Kath. in eccl. de Meghen, vacans

- per resign. d. Arnoldi Kuyst presb., per d. Arn. Muykens presb., rectorem predice eccl., ratione investiture sue eccl. presentato, necnon pro rata fructuum 3 fl. Ren. (I.149 f.31 n. 2).
- 1552 Pro iuribus sigilli et expedit. litt. proclaim. et admiss. ad altare S. Georgii in eccl. de Megen, vacans per obitum d. Henr. Heyn, ultimi dicti altaris rectoris ac canonici possessoris, in favorem d. Henrici Bernerssen presb. Leod. dioc. ex presentatione nobilis viri d. Georgii van Breynen domini de Guerru, procuratoris constituti ac fratris Caroli van Brimeu, comitis de Meghen, domini de Hemricourt, Hasdain, Weesmalre. Dat. 16 febr. 18 gr.
- 1556 Pro iuribus institut. videlicet pro 8^a parte fructuum 20 st. (L.10 f.173). Rector d. Henr. Bernardi, deservitur per eumdem, valet cum 2 missis hoc anno 4 aureos (L.15).

Altare S. Crucis, Lamberti et Barbare novum, 1520 cum 2 missis [valet] 18 Ren.

- 1460 Pro confirmat. erectionis, dotationis et fundat. alt. S. Crucis, Lamberti et Barb. per provisores seu magistros hospitalis in Meghen de et ex certis bonis et redditibus per d. quondam Lambertum Coci, maiorem canonicum in eccl. S. Gudule Bruxellensis, testamentaliter legatis sub onere duarum missarum septimanatim in cantu celebrandarum, noviter erecti et dotati, necnon pro iuribus proclaim. instit. et admiss. Ioh. de Meghen clerici per nobilem d. Ioh. comitem de Meghen etc. hac prima vice presentati atque pro rata fructuum sex septiminarum, debet ipse d. Iohannes comes 3 fl. Ren. (I.134 f.26).
- 1459–1479 Rector mag. Ioh. de Meghen, 1462 pro abs. et plac. ydonei 4 gr., 1473–75 stud. Lovan. in decretis pro plac. deservit. 4 gr., 1477–79 pro abs. et plac. ydonei 4 gr.
- 1470 Pro presentat. mag. Ioh. de Meghen, rectoris alt. S. Crucis, Lamberti et Barb., ad omnes sacros ordines titulo dicti sui beneficii, debet ipse ad relat. Ioh. de Helmont infra Ioh. Bapt. prox. Dat. 18 iunii 1^{1/2} fl. Ren. (I.139 f.25).
- 1556 Rector d. Ioh. Iosephi abs., deservitur per d. Andream Bartholomei, ultra deservituram nihil valet (L.15).

Capella [altare] S. Ioh. Bapt., Spiritus et Anthonii

- 1459 [blanco]
- 1463 Pro signatura collationis facte iure devoluto Arnoldo de Beke clero de capella SS. Ioh. Bapt., Spiritus et Anthonii in Meghen, necnon pro present. eiusdem ad omnes sacros ordines tit. dicti sui beneficii debet ipse, commor. in Vlymen, infra Pasche, Dat. 2 marcii, 2 fl. Ren. (I.136 f.26 n. 5).

Matricularia, 1520 officium nihil valet praeter deservituram

- 1400 [blanco]
- 1442 Pro present. Barth. fil. Michaelis Willen de Bergeyke subdyaconi ad ord. dyacon. tit. matricularie de Megen. Dat. 30 marcii 1 fl. Ren. –

	Pro present. eiusdem ad ord. presbyter. Dat. 25 maii 1 fl. Ren. (I.129 f. 27 ^v n. 2, 7).
1556	Est offitium.
Hospitale	
1520	[blanco]

MACHAREN [Macheren]

Ecclesia dimidia, (1523) personatus

1400	[blanco]
1405	Rector d. Herbertus de Oy privilegiatus privilegio apostolico, quod exhibituit 26 aug. et ideo de mandato domini [archidiac.] gratis.
1419–1437	Rector d. Gerardus de Meghen pro abs. 6 fl., 1436 6 sol. gr.
1437	Pro proclamationibus concessis mag. Petro Beye, can. Camerac., ad eccl. seu personatum de Macharen, vacantem per resign. d. Gerardi de Meghen via permuat. cum dicto mag. P. Beye, rectore vicarie seu capellanie in paroch. eccl. de Yscha Inferiori, per domicellum Ioh. Dycbier, comitem de Meghen et dominum temporal. de Mierle, presentato 2 fl. Ren. – Pro admiss. predicti mag. P. Beye, neconon pro rata fructuum 12 fl. Ren. (I.127 f. 26 ^v n. 2, 3).
1438	Rector mag. Petrus Beye pro abs. 6 sol. gr. [Ascriptio:] Rector novus d. Philippus Beye ad preces d. archid. Cameracen. habet abs. gratis.
1438	Pro iuribus admissionis d. Philippi Beye ad personatum de Macharen presentati ac pro rata fructuum pendentibus proclam. dno competent. de sex septimanis solvit in promptis 1 sept. 8 fl. Ren. (I.128 f. 21 ^v).
1438	Pro iuribus proclamationum remissarum d. Philippo Beye ad eccl. seu personatum de Macharen, vacantem per resign. Petri Beye, ultimi rectoris, per Iohannem comitem de Meghen presentato 2 fl. Ren. (I.128 f. 21 n. 6).
1441–1445	Rector novus mag. Wilh. Chambandon (Champerdon, Champhandon) pro media abs. a tempore admissionis ipsius 3 sol. gr., 1442–45 pro abs. et plac. vicarii perpetui ibidem 6 sol. gr.
1442	Pro iuribus proclam. et admiss. concess. mag. Wilhelmo Chambandon ad eccl. de Macharen, vacantem per resign. mag. Philippi Beye, ultimi rectoris, via permuat. per domicellum Iohannem comitem de Meghen presentato, debet pro eo mag. Iordanus de Baest, can. Leod., 10 fl. Ren. (I.129 f. 26 ^v n. 6).
1552	Pro iuribus sigilli et expedit. litt. proclam. et admiss. eccl. de Macharen, vacantis per obitum quondam d. Henr. Heym, ultimi illius eccl. rectoris, in favorem Henr. Bernerssen presb. Leod. dyoc., ex presentat. nobilis viri Georgii van Brimeu, comitis de Meghen, domini de Hemmercourt, Hasdan, Weesmalere. Dat. 16 febr. 18 gr.
	Pro iuribus institut. videlicet pro 8 ^a parte fructuum 25 st. (L.10 f.173 n. 3).
1556	Rector d. Henr. Bernardi, deservitur per eumdem, valet hoc anno cum omni onere 32 fl. Ren. (L.15).

Vicaria, 1520 cum onere 3 missarum in hebdom. valet 23 fl. Ren.

1400	[blanco]
1438	Pro plac. d. Ioh. de Berchusen, vicarii perpetui eccl. de Macharen, ut dicta vicarie cum eccl. de Megen deservire et d. Fredericum Hermanni presb. in suum coadiut. recipere possit in deservitura huiusmodi 12 gr. (I.128 f. 20 n. 1).
1460–1461	Vicarius perpetuus d. Hermannus Frederici (I.134 f. 25 ^v n. 5; I.135 f. 26 ^v).
1470	Vicarius d. Fredericus Hermanni (I.139 f. 24 n. 7).
1558	Rector d. Rutgerus Alardi stud. Lovan. in theol., unde docuit, ideo gratis (L.10 f. 202).

Altare Marie, 1520 valet 5 fl. cum onere 1 missae in hebdom.

1520	[blanco]
1556	Deservitur per d. Andream Bartholomei, cum 1 missa valet parum ultra deservituram (L.15).

Matricularia, 1520 offitium valet favorem vicinorum

1459	[blanco]
1556	Offitium nullius valoris (L.15).

Capella (altare) S. Nicholai, 1520 est castralis, nihil valet ultra deservituram

1469	[blanco]

MAREN

Ecclesia integra, 1520 valet 30 scuta antiqua et habet singulis dominicis et festis ac quartis et sextis feriis missam

1400	[blanco:]
1405	Pro proclaim ^{ibus} et admissione d. Henrici de Roede, admissi ex presentatione vicedecani capituli eccl. Leod. ad eccl ^m de Maren, vacantem per liberam resign. Arnoldi Buc, ultimi rectoris, causa permutationis faciente cum eodem Henrico de sua quarta capella de Zammale (= Zammel), taliter ut in resign. habetur, 3 ^{1/2} sc. (I.121 f. 25 ^v n. 3).
1436	Rector d. Ioh. Zibben pro abs. 4 sol. gr.
	Plac. d. Godefr. Huts presb. sec. 1 sc.
1438	Rector mag. Arnoldus Reysnalden stud. Lov.
	Plac. d. Goeswini Cuper 1 sc.
1445	Rector d. Ioh. Kepken clericus, foraneus in concilio Cukensi, propter servitia habet abs. hoc anno [et] plac. d. Balduini Piscatoris presb. gratis.
1461–1477	Rector d. Balduinus Arnoldi (I.135 f. 26 ^v v. 4; I.146 f. 37 n. 5).
1485–1487	Rector d. Thomas Der(i)xs pro abs. 2 sol. gr.
1487	Plac. d. Henr. Paeueyter(?) presb. sec. 1 sc.
1519–1553	Rector d. Egidius (Cornelii) de Erp(t) pro abs. 2 sol. gr. (L.4 f. 210, L.10 f. 7 ^v , 52, 130 ^v , L.18).

1523	Plac. d. Godefr. Arnoldi 1 sc.
1530	Plac. d. Henr. Portemans 1 sc.
1536-37	Plac. d. Godefr. Arnoldi deserv. 1 sch.
1556	Plac. coadiut. d. Egidii Cornelii idonei 1 schut. Pro iuribus et expedite. litt. institut. d. Godefrido Christiani presb. ad eccl. paroch. S. Lamberti de Maren vacantem per resign. d. Egidii Cornelii, ultimi ulla rectoris, per d. Iohannem Wijtten suum procuratorem, in manibus rev. d. decani et capituli insignis eccl. Leod., ordinariorum collatorum dicte eccl., sponte factam et admissam, et per eosdem rev. d. archidiacono Campinie presentato, concessarum Datum 14 april 1557 ex ordinatione prefati archidiaconi instantे ad hoc Petro Mantels 6 gr. 18 d. Pro 8 ^a parte fructuum, videlicet 17 scuta, 5 fl. 10 st. Pro 20 ^o dimidio 44 st. Pro rata fructuum 3 fl. (L.159 f. 31).
1556	Rector d. Egidius Cornelii abs., deservitur per d. Ioh. Walteri, cum 3 ¹ / ₂ missis [= 7 in hebdom.] valet 22 scuta vetera [in margine:] Litigiosa; solv. absentiam in sigillo per viam depositi (L.15). Rector d. Godefridus Christiani abs. 2 sol., plac. deservitur 1 schut.
1562	

Altare S. Marie et Anthonii, 1520 cum onere 2 missarum valet 20 fl.

1459	[blanco]
14..-1460	Rector d. Adrianus Morinck pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
1460	Pro iuribus et sigil. proclaim., institut. et admiss. concess. d. Arnaldo Gorys presb. de altari SS. Marie et Anth. in eccl. de Maren, vacante per resign. d. Adriani Morinck in manibus d. Balduini Arnoldi, rectoris eccl. de Maren, per eumdem d. Balduinum presentato, necnon pro rata fructuum, qui modici sunt, 2 fl. Ren. (I.135 f. 26 ^v n. 4). Rector d. Thomas Arnoldi pro abs. 4 gr.
1536-1537	Deponi fecit d. Symon Pynappel pro abs. et plac. deservit. ydonei cum protestat. de add. et min. iuxta antiqua reg. 4 gr. (L.10 f.130 ^v), 1553 ultima aug. deponi fecit litteras absentie 4 gr. (L.18).
1556	Rector mag. Symon Pijnappel abs., deservitur per d. Ioh. Walteri, cum 2 ¹ / ₂ missis valet 8 ¹ / ₂ Carolos (L.15). Rector Egidius de Horn abs., pro plac. 6 gr.
1562	

Altare Marie, 1556 Marie, Catherine, Barbare, 1520 sub onere 3 missarum valet 12 fl.

1520	[blanco]
1556	Rector d. Theodericus Henrici, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 7 ¹ / ₂ Carolos (L.15).

Matricularia, 1520 officium est pauci valoris

1400	[blanco]
1556	Offitium seculare, deservitur per d. Theodericum Henrici (L.15).

Capella de Gewanden³⁵, 1520 cum onere 1 missae valet 10 fl. Ren.

- 1459 [blanco]
1460 Rector d. Ioh. Morinck pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
1464 Pro iuribus et sigil. proclaim., institut. et admiss. concess. d. Arnaldo Marselii Ravens, presb. Traiect. dioc., de capella de Gewanden in parochia de Maren, vacante per resign. d. Ioh. Morinx in manibus d. Balduini Arnoldi, investiti dicte eccl., per eumdem d. Balduinum presentato ac pro rata fructuum sex septiminarum, 2 fl. Ren. (I.138 f.14).
1556 Rector d. Daniel Iohannis absens, deserbitur per d. Theodericum Henrici, cum 1 missa valet 8 Carolos (L.15).

MEERLO [Meerlaer, Me(e)rloe]³⁶

Ecclesia, 1520 sub onere 3 missarum valet 34 maldra silig.

- 1459 [blanco]
1461–1464 Rector d. Arnoldus Wonder (I.135 f.26v n. 2; I.137 f.23 n. 8).
1485 Rector mag. Wilh. vander Horst, stud. Colon. in iure can., abs. gratis.
Plac. d. Henr. Wonder presb. sec. 1 sc.
1523–1530 Rector mag. Ioh. Brempt Colonie residens, 1530 pro abs. 2 sol.
1523 Plac. d. Gerardi Andree deserbit. 1 sc.
1530 Plac. d. Ghisberti deserbit. 1 sc.
1536–1537 Rector d. Ioh. Gruythusen pro abs. 2 sol.
1536–37 Plac. d. Gisberti de Ri(c)kel anni preteriti 1 sc.
1551–1552 Rector d. Ioh. Blitterswyck pro abs. 2 gr. (L.10 f.78), 1552 2 sol.
1552 Pro iuribus litt. proclamat. d. Wilhelmo Walteri alias Nawen presb. ad eccl. paroch. de Merloe, vacantem ob non-personalem residentiam d. Theod. de Kemelinix eiusdem eccl. rectoris, qui tempore collationis (uti debuit) personaliter residere promisit et iuravit, quod tamen hactenus, sicuti debuit facere, distulit et differt et ob hoc generosus et validus vir Arnoldus de Linden, dominus temporalis dominii de Blitterswyck patrie Kesselensis, ratione dicti dominii de iure patronatus revmo et illmo domino nostro d. Episcopo Leod. uti administratori fructuum et emolumentorum archidiaconatus Campinie huiusmodi pro tempore vacantis, presentavit – concessarum. Datum 29 iunii 1552 6 gr.
Item pro iuribus litt. institutionis de data 18 iulii eodem anno 12 gr.
Item pro 8^a parte fructuum, videlicet 37^{1/2} mod. silig..., 9 fl. 7^{1/2} st.

³⁵ In het pouillé van 1556-57 wordt onder Maren vermeld: „capella in Vossembossch (Vorstenbosch) alias in Gewanten” en dan „capella in die Laer vici Catherine”. Deze beide kapellen behoren echter onder Nistelrode, zie blz. 63. Aangezien de samensteller van genoemd pouillé, in 'n onbewaakt ogenblik, van het altare Marie onder Maren is overgesprongen naar eenzelfde altaar van Nistelrode, heeft hij de parochienaam Nistelrode overgeslagen en zijn de beide kapellen van die parochie onder Maren terechtgekomen en verward geraakt met de Marenske kapel.

³⁶ Zie onder Blitterswijk blz. 8.

- Item pro rata fructuum, pro qua fideiussit et aliis iuribus Franciscus Alardi, instante ad hoc, uti asseruit, d. Arnoldo Bocholt, 10 fl. (I.156 f.16).
- 1556 Rector d. Wilhelmus Woltheri, deservitur per eumdem, valet annue 32 maldr. silig. (L.15).

Altare S. Anthonii, Cornelii, Huberti et Quirini

- 1459 Pro signo et sigillo collationis concesse iure devoluto d. Henrico Wonder presb. de [dicto] altari in eccl. de Merlaer 2 fl. Ren. (I.134 f. 25 n. 5)

Altare S. Gilberti S. Geweri [Guerici] 1461 S. Gomari, 1497 alt. S. Georgii castrale, 1556 Ieronimi et Goars castrale, 1562 S. Goaris castrale³⁷

- 1459 [blanco]
- 1461 Pro present. Iohannis fil. Theod. Custodis, rectoris alt. S. Gomari in eccl. de Meerlaer, ad omnes sacros ordines tit. dicti beneficii 1½ fl. Ren. (I.135 f. 26 n. 1).
- 1556 Rector d. Ghisbertus Ryckel, deservitur per eumdem, valet 18 mal. sil. (L.15).

Matricularia

- 1469 [blanco]
- 1556 Est officium domini temporalis, ultra deservituram nihil valens (L.15).

NISTELRODE [Nistelre, Nysterle, Ni(y)stelroede]

- Ecclesia integra, [ab a° 1426] incorporata [ordini Teutonico], 1520 valet ... mod. sil., 1550 personatus
- 1400 Rector d. Iohannes de Waderle pro abs.
Plac. d. Petri...
- 1438 Rector mag. Mathias Huberti pro abs. 8 sol. gr.
Plac. presb. ydonei seu vicarii ibidem 1 sc.
- 1441–1445 Rector d. mag. Mathias de Weert, stud. Colon., 1443–45 in Heidelberg, exhibuit litt. studii.
- 1441–43 Plac. vicarii perpetui ibidem 1 sc.
- 1459–1479 Rector d. et fr. Ioh. (de) Broem(p)t (Braempt) pro abs. 7 sol. gr.
- 1485–1487 Rector d. Augustinus de Uden pro abs. 8 sol. gr.
- 1497 Rector d. Augustinus de Uden 6 sol. gr. (L.13).
- 1502 Rector d. Mathias de Zittart 6 sol. gr. (L.4 f.4).
- 1523–1537 Rector d. Mathias de Zittart pro abs. 8 sol.
- 1550–1553 Rector d. Mathias de Alken, 1550 6 sol. gr. (L.10 f.7), 1550–51 pro abs. 8 sol. gr. (L.10 f.52, 131), 1553 deponi fecit loco abs. cum protest. etc. 6 sol. gr. (L.18).
- 1556–1558 Rector d. Mathias de Alken ordinis Teutonic., 1556 absens, valet sine

³⁷ Pouillé van 1553 (L.18) heeft foutief: altare S. Petri castrale. Vergelijk ook voetnoot 6.

onere 80 maldr. silih. (L.15), 1558 depositum cum protest. solita pro
absentia 6 sol. gr. (L.10 f.202).
1562–1566 Rector d. Michael vander Cruyce³⁸, 1562 pro abs. 6 sol. gr. (L.13
f. 5^v), 1566 qui depositum loco abs. 6 sol. (L.13 f.143).

Vicaria, 1497 nova (L.3), 1556 perpetua, 1520 sub onere missarum ... valet 10 mod.
silih.

1436 [blanco]
14..–1443 Rector mag. Godefr. de Molendino.
1443 Pro proclaim. concess. d. Symoni de Palude ad vicariam perpetuam
eccl. de Nystelre, vacantem per resign. mag. Godefr. de Molendino
via permutationis, per d. Mathiam de Straten, locum tenentem com-
mendatoris domus seu balivie de Iuncis presentato 2 fl. Ren. (L.131
f.24 n. 8).
1444 Pro admiss. d. Symonis de Palude presb. ad vicariam perpetuam eccl.
de Nystelre, necnon pro rata fructuum debet ad relationem Ade de
Palude 7 fl. Ren. (L.131 f. 24^v).
1443–1487 Rector d. Symon de Palude, 1472 pro abs. et plac. 2 sol., 1474–79 pro
plac. Arnoldi Ade presb. sec. 2 sol. gr., 1487 pro plac. d. Wilh. de
Palude 2 sol. gr.
1497 Rector mag. Walterus Eymerici 1 sol. gr. (L.3).
1502 Rector d. Walterus Eymerici de Heeze 1 sol. gr. (L.4 f.4).
1519 Rector d. Mathias de Zittart pro abs. 6 sol. gr. (L.4 f.210).
1523 Rector d. Symon de Iuliaco pro abs. et plac. 2 Ren.
1556 Rector d. Simon a Iuliaco, deservitur per eumdem sub onere missa-
rum medie ecclesie valet 10 mod. sil. (L.15).

Altare Marie, 1552 et Sebastiani, 1520 sub onere 2 missarum valet 5 mod. silih.

1520 [blanco]
1556 Rector d. Petrus Mathei, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet
5 mod. sil. (L.15).

Altare Salvatoris

1556 [blanco]

Altare Catherine

1556 [blanco]

Altare Anne et Ioseph

1562 [blanco]

Matricularia, 1556 perpetua, 1520 valet 3 mod. silih.

1400–1419 [blanco]
1421 Rector... pro abs. et plac. deservit. 4 gr.

³⁸ Michael de S. Cruce, *Schutjes V* blz. 198.

- 1427 Rector Rolandus Rover, notarius archidiaconatus Hasbanie, ideo gratis.
- 1459–1463 Rector Petrus Bardeyn pro abs. et plac. ydonei 4 gr.
- 14..–1475 Rector d. Ioh. Houtloecck presb.
- 1475 Pro iuribus et sigil. proclaim. et admiss. concess. Wilhelmo Bardeyn clero super matricularia perpet. eccl. paroch. de Nystelrode, vacante per resign. d. Ioh. Houtloecck in manibus fr. et d. Ioh. de Braempt ordinis hospitalis B. Marie Iherosolamitani Theutonicorum, rectorem eccl. de Nystelrode, nobis per eumdem fr. Johannem tamquam rectorem sive investitum dicte eccl. ratione eiusdem eccl. sue literarie in Dei nomine presentato, ac pro rata fructuum solvit ipse per Petrum Bardeyn patrem ipsius 2 fl. Ren. (I.144 f. 28 n. 5).
- 1554 Pro iuribus litt. proclaim. et admiss. discreto iuveni Iacobo Ghisberti clero ad matricul. perpet. de Nysterle, vacantem per resign. d. Ioh. Theoderici in manibus Ioh. de Goer, commendatoris provincialis ballivie de Iuncis ord. Theut. B. Marie Hierosolym., sponte factam ac per eumdem commendatorem rev^{mo} et ill^{mo} d. nostro Episcopo Leod. uti administratori fructuum et emolumentorum archidiaconalium Campinie, huiusmodi archidiaconatu pro tempore vacante seu vero rectore carente presentato concessarum. Dat. 7 sept. 1554 18 gr.
Pro octava parte fructuum, videlicet 1 mod. silig., 20 st.
Pro vino vicarii 8 st.
Obtulit fructus omnes pro deservitura, ergo pro rata nichil (I.157 f. 29).
- 1556 Rector Iacobus Ghisberti abs., deservitur per Andream Rumoldi, clericum coniug., valet 3 mod. sil. (L.15).

Capelle op Vorstenbosch et op Laer annexe; 1520 capella op Vorstenbosch cum 3 missis valet 12 mod. silig.

- 1459 [blanco]
- 1485 Pro iuribus et sigil. proclaim. et admiss. concess. Henrico fil. Arnoldi de Uden clero ad capellas de Vorschenbosch et Oplaer canonice unitas, sitas in parochia de Nystelroede, vacantes per mortem d. Arnoldi Ade presb., ultimi rectoris earumdem, et per d. Ioh. de Herk commendatorem ballivie de Iuncis ord. Theut. ratione dignitatis dicte sue commendatorie presentato, necnon pro rata fructuum 4 fl. Ren. (I.149 f. 32).
- 1486 Pro present. Henr. de Uden clericu, rectoris capellarum de Vorssenbosch et Oplaer, tit. dicti sui beneficii ad omnes sacros ordines 2 fl. Ren. (I.149 f. 31v).
- 1485–1523 Rector d. Henr. de Uden, 1523 deservit, sed pro plac. coadiut. 4 gr.
- 1536–1537 Rector Ioh. (de) Enaten, stud. Lovan. in iure civili, ideo gratis, pro plac. 4 gr.
- 1550–1551 Rector capelle de Vorstenbosch [et] de Oplaer unite Michael fil. Theod^{ci} Michaelis 1550 6 gr. (L.10 f. 7v), 1550–51 pro abs. et plac. deservit. 8 gr. (L.10 f. 52, 131v).
- 1553 Rector capelle de Vorstenbosch d. Ioh. Theoderici 6 gr. (L.18).
- 1556 Capelle annexe in Nysterle et Vorstenbosch, quarum rector est d.

- Iacobus Cremers absens, deserviuntur per d^{nos} Ioh. Schouff et Christopherum N., cum 2 missis valent 10 mod. silig. (L.15).
- 1558 Rector capelle op ten Vorstenbosch et Lair, d. Ioh. Kremers pro abs. 6 gr. (L.10 f. 202).
- 1562–1566 Rector capelle op Vorstenbosch d. Ioh. Kremer pro abs. 6 gr. (L.13 f. 5^v, f.143^v).

NULAND [Nuwelant]

Ecclesia, [ab anno] 1423 incorporata [capitulo Buscod.], 1520 valet 80 mod. silig. vel circiter, 1556 quarta capella (L.15)

- 1400 [blanco]
- 1405–1421 Rector d. Daniel Hol(l)e 1405 pro abs. 2 sc., 1418 pro abs. 4 sc., 1420 residens (L.124 f. 26 n. 5) 1421 pro abs. 4 sc.

Vicaria, 1436 prima [fund.]

- 1400 D. Arnoldus vicarius. Vide „altare S. Katherine”.
- 1405 D. Egidius vicarius. Vide ibidem.
- 1420–1427 D. Egidius de Os vicarius (L.124 f. 26^v n. 6, L.125 f. 29).
- 1427 Pro plac. d. Egidii de Os, vicarii perpetui eccl. de Nuwelant, quod residens in huiusmodi sua vicaria altari suo S. Ioh. Bapt. et Katharine pariter hoc anno potest deservire 4 gr. (L.126 f. 25^v n. 4).
- 1438 Rector d. Daniel de Molendino (L.128 f. 22).

Vicaria secunda

- 1436 [blanco]
- 1436 Pro plac. d. Ioh. de Vijfeyken, ut vicarie sue de novo fundate in Nuwelant et altari suo in Gheffen possit deservire, solvit 27 aug. 8 gr. (L.127 f. 24 n. 6).
- 1438–1460 Rector d. Ioh. de Vijfeyken (L.128 f.19^v n. 10, L.134 f. 26), 1460 residet.
- 1443–45 Pro plac. d. Ioh. de Vyfeyken, rectoris vicarie perpetue in Nuwelant, ut residendo ibidem altari suo B. Marie in Geffen possit deservire, solv. 8 gr. (L.130 f. 23^v n. 5, L.132 f. 24).
- 1460 Plac. d. Ioh. Ghiselberti coadiut. 1 sc.

Vicaria, 1502 perpetua, 1520 cum onere 3 missarum valet 15 mod. silig.

- 1502 Rector mag. Wilh. Bardeyn 1 sol. gr. (L.4 f.4).
- 1519–1523 Rector mag. Iordanus de Corendyck pro abs. 1 sol. gr. (L.4 f. 210^v), 1523 pro abs. et plac. d. Ioh. Hoeck 2 sol.
- 1534–1553 Rector d. Egidius Doncker(s) pro abs. et plac. 1534 d. Henrici de Maren 2 sol., 1536–37 d. Petri Arnoldi 2 sol., 1550–51 pro abs. et plac. deserviture d. Arnoldi a Heye presb. sec. per deputatos Reyml^d nostri examinati, 2 sol. gr. (L.10 f. 52, 131), 1553 1 sol. gr. (L.18).
- 1556 Rector d. Henr. Cloets de Zichenis abs., deservit per d. Arnoldum Godefridi de Heesche, cum 3 missis, exceptis festis, valet 15 mod. (L.15).

Altare S. Katherine, 1436 S. Marie et Kath., 1520 cum 1 missa in hebdom. valet 20 fl.
Bav. vel. circiter

- 1400–1405 Rector d. Nichol. de Aquis, pro abs. et plac., 1400 d. Arnoldi vicarii ibidem 1 fl., 1405 d. Egidii ibidem 1 fl.
1421 Rector d. Ioh. Back pro abs. et plac. d. Egidii vicarii ibidem 1 fl.
1427–1436 Rector Ioh. Edeler pro abs. et plac. ydonei 1/2 fl., 1436 pro abs. et plac. d. Ioh. Vyfeyken 12 gr.
1438–1464 Rector Georgius Coex (Koex) pro abs. et plac. d. Ioh. de Vyfeyken cum sua vicaria 12 gr., 1441 pro abs. et plac. d. Henr. de Goere 12 gr., 1442–43 pro abs. et plac. d. Iacobi de Tula presb., 1443 cum vicaria in Roesmalen 12 gr., 1459–64 pro abs. et plac. ydonei 12 gr.
1469–1487 Rector d. Wilh. Hals(s) pro abs. et plac. 8 gr., 1485–87 pro abs. 4 gr.
1519 Rector d. Reynerus Lupi pro abs. 6 gr. (L.4 f. 210v).
1523–1537 Rector Ioachim Reneri Woelff (Lupi) pro abs. et plac. 8 gr.
1550–1551 Rector d. Ioh. Anthonii de Nyspen, 1550 6 gr. (L.10 f. 7), 1550–51 pro abs. et plac. presb. sec. 8 gr. (L.10 f. 52, 131v).
1556 Rector d. Theodericus Gerardi, deservitur per eumdem, cum 1 missa valet 20 fl. Bavarie (L.15).

Altare Marie

- 1418–1419 Rector d. Nichol. de Aquis pro abs. et plac. d. Egidii, vicarii ibidem, 1 fl.
1427 Rector Ioh. Edeler pro abs. et plac. ydonei 1/2 fl.

Altare Anne et Iosephi, 1520 cum onere 4 missarum in hebdom. valet 12 fl. Ren.

- 1536 Rector Ioachim Reneri Lupi 8 gr.
1556 Caret rectore, quia fructus non inveniuntur (L.15).

Altare Salvatoris, 1556 et 2e fundationis S. Ioh. Ev., 1520 cum onere 2 missarum valet 6 Ren.

- 1556 Rector d. Ioh. de Wyntelroey abs., deservitur per d. Arn. Godefridi, cum 2 missis valet 6 fl. Ren. (L.15).

Matricularia, 1520 officium est, valet favore vicinorum circiter 2 mod. silig.

- 1405 [blanco]
1556 Est officium annale; rectores sunt vicarius perpetuus, dominus temporalis et vicini. Deservitur per d. Henr. de Marys, valet favorem vicinorum ac 2 mod. silig. (L.15).

Missa Matutinalis ibidem

- 1556 Celebratur per d. Henr. de Maris festis et dominicis diebus expensis magistrorum fabrice et habet annue 24 libr. pagam. (L.15).

ST. ANTHONIS [Oelbroec(k)]³⁹

Ecclesia, 1520 cum onere 4 missarum in hebdom. valet 20 maldra silig.

- 1520 [blanco]
1537 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. d. Iohanni Roeffs presb. ad eccl. paroch. de Oelbroeck, vacantem per mortem d. Reneri Braxatoris, per generosum d. Florentium de Egmunda tamquam dominum temporalem dominii de Boxmeer presentato 5 fl. 10 st. (I.152 f. 21 n. 4).
1556 Rector d. Ioh. Roeffs, deservitur per eumdem, cum 4 missis valet 20 mal. sil. (L.15).

Altare Mariae, 1520 cum 4 missis valet annue 17 maldra silig.

- 1537 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. Iohanni vander Vorst clericu ad alt. Marie virg. in eccl. de Oelbroeck, vacans per resign. d. Petri Braxatoris, ultimi rectoris eiusdem, per d. Ioh. Roefs, rectorem dictae eccl., presentato 4 fl. (I.151 f. 30 n. 6).
1556 Rector d. Arn. Voert, deservitur per eumdem, cum 4 missis valet 16 mal. sil. (L.15).

Altare S. Crucis, 1520 cum 4 missis valet 20 maldra silig.

- 1536 Rector d. Ioh. de Meer pro abs. et plac. 6 gr.
1538 Pro iuribus litt. admiss. concess. d. Petro vander Hattart ad. alt. S. Crucis in eccl. de Oelbroeck, vacans per mortem d. Ioh. de Meer, ultimi rectoris eiusdem, per d. Ioh. Roeff, rectorem dictae eccl., presentato (I.151 f. 31^v n. 3).
1556 Rector d. Ioh. de Hatart abs., deservitur per d. Ioh. Danielis, cum 4 missis valet 20 mal. sil. (L.15).

Altare Nicolai, valet 15 maldra silig.

- 1520 [blanco]
1556 Rector Gerardus Wilhelmi abs., deservitur per dⁿos Wilh. Roeffs et Godefr. Huben cum 4 missis valet 20 mald. sil. (L.15).

Altare Anne

- 1556 [blanco]
1556 Rector d. Ioh. Bonten, deservitur per eumdem, cum 4 missis valet 16 mal. sil. (L.15).

Matricularia, nihil valet nisi accidentia (1520)

[blanco]

Capella in Lekeren, 1556 Leedacker [Ledeakker], 1520 cum 3 missis... nihil ultra deservituram

1520 [blanco]

³⁹ Zie „capella S. Anthonii in Oelbroeck“ blz. 54.

1556 Rector capelle S. Catherine in Leedacker d. Gerardus de Voert, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 16 mal. sil. (L.15).

Capella S. Mathie in Oploe, cum 2 missis valet 20 maldra silig.⁴⁰

1520 [blanco]

1556 Rector d. Wilh. Roefs, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 13 mal. sil. (L.15).

Eadem capella 2ae fundationis

1556 [blanco]

1556 Rector d. Godefr. Huben, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet 20 aureos Philippeos (L.15).

OIRLO [Oerloe, Oerle, Oirle] bij Venray

Ecclesia integra – personatus – 1520 valet 35 maldra silig.

1400 [blanco]

1436–1476 Rector d. Ioh. Spaenrebuy(c) pro abs. 3 sol. gr.

1472 Plac. d. Ioh. Hegelsem presb. sec. 1 sc.

1476 Plac. d. Sigeri de Volwinckel presb. sec. 1 sc.

1485–1487 Rector d. Ioh. de Meer pro abs. 3 sol. gr.

1523–1530 Rector d. Henr. Terkeur (vander Kuer) pro abs. 3 sol.

Vicaria, 1520 cum 5 missis in hebdom. valet ultra deservituram 8 maldra silig.

1436 [blanco]

1441–1464 Vicarius d. Henr. de Blitterswyc (I.129 f.26, I.138 f.14).

1465 Pro iuribus et sigillo proclaim. institut. et admiss. concess. d. Johanni Hegelsem presb. de vicaria eccl. paroch. de Oirle, vacante per mortem d. Henr. de Blitterswyck, per d. Adrianum de Broechusen, dominum temporalem de Gheysteren et de Oirle ratione iuris patronatus presentato, necnon pro rata fructuum 5 fl. Ren. (I.138 f.14 n. 7).

1523 Rector d. Petrus de Merica pro abs. 4 gr.

Plac. d. Ioh. Daris (Dams?) presb. sec. 1 sc.

Altare B. Marie , Katherine et Barbare

1469 [blanco]

Altare S. Nicholai

1510 Pro iuribus proclaim. sigillo et admissione concess. Iohanni fil. Ioh. Iacobi ad alt. S. Nicholai in eccl. paroch. ville de Oirle, vacans per resign. d. Leonardi Sclekelre(?) in manibus domicelli Wynandi Scheelaert dicti Opdendorpe, domini temporalis dominii de Geysteren et

⁴⁰ Van „capella Mathie op Loe“ maakten de pouillé's van 1552 en 1556: „capella Nativitatis op Loe“. Zie ook onder Boxmeer blz. 54.

Oerle, patroni layci, pure et simpliciter factam, presentato per eumden et pro rata fructuum 3^{1/2} Ren. (I.153 f.31 n.1).

Altare Marie, valet 1 missa 5 maldra

- 1520 [blanco]
1550 Pro iuribus litt. proclaim. et admiss. Theoderico Andree ad alt. Marie in eccl. de Oerloe situm, vacans per mortem quondam d. Iacobi Porten, per nobilem et generosum virum Fredericum de Opendorff dno archidiacono ratione juris patronatus presentato, concess. Dat. 17 sept. 18 gr.
Pro iuribus institutionis 22^{1/2} st. (L.10 f.78^v n. 3).

Altare Anthonii, cum 3 missis valet 15 maldra silig.

- 1520 [blanco]
1556 Pro iuribus litt. proclaim. honesto iuveni Ludovico fil. Ioh. Audenput clericu ad alt. S. Anthonii in eccl. de Oerloe, vacans per mortem d. Petri Ronghen in partibus defuncti, per nobilem et generos. virum Fredericum Oppendorp, dominum tempore de Oerle et Ghesteren, ratione dictorum dominiorum de iure patronatus rev^{mo} d. Episcopo Leod. presentato, concessarum Datum 8 febr. 1556, 6 gr.
Pro iuribus institut. 27 febr. 1556 12 gr.
Pro octava parte fructuum, videlicet 15 maldra silig. – maldro 45 st. – [ergo] 4 fl. 4 st. 9 sol.
Pro vino vicarii 34 st. 18 sol. (I.158 f.27^v n. 2).

Matricularia, 1520 valet 2 maldra silig.

- 1400 [blanco]

OYEN⁴¹

Ecclesia integra [ab a^o 1398] incorporata capitulo Turnhoutano, 1566 solvit d. Carolus Viruli nomine capituli 1 sol. gr. (L.13 f.143^v)

- 1400 [blanco]
1422 Investitus d. Ioh. Loef presb. (I.125 f.24^v n. 3).
1428 Pro proclaim. concessis Hermanno vander Lawijck clero Traiect. dioc., presentato per nobilem d. Ioh. de Arkel, dominum tempore de Perpont(?) ac terre de Mechelen, ad eccl. paroch. de Oyen, vacantem per resign. d. Ottonis de Arkel presb. 2 fl. Ren. – Pro admissione d. Hermanni vander Lawijck ad eccl. de Oyen et pro rata fructuum, necnon pro tribus visitationibus seu procurationibus debitiss ratione dicte eccl. debet ipse propter iuramentum, quod ob hoc solemniter prestitit ac propter fidem et sub pena suspensionis a divinis et ex-

⁴¹ Vanaf 1552 is er sprake van „Oyen en Teeffelen”. In de pouillé’s staat telkens „Oyen en Textel(l)”. Blijkbaar heeft de pouilleschrijver de „p” van „Tephel” voor een „x” aangezien en toen Textel geschreven!

communicationis obligationisque omnium bonorum et beneficiorum suorum presentium et futurorum 24 fl. Ren. (I.126 f. 30 n. 2, 4).
 1441-1443 Rector d. Ioh. de Moerse (Murse) pro abs. 8 sol. gr.
 1475 Rector d. Henr. Tefelen (I.144 f. 28 n. 3).
 1552-1556 Rector d. Ulricus Scheren (Scaren) 1552 et 56 pro abs. 1 sc., 1554 pro abs. 1 sol.

Vicaria perpetua, 1520 cum onere 4 missarum in hebdom. 20 fl. Ren.

1400-1427 [blanco]
 1436-1443 Vicarius d. Marcelius Mey (I.127 f. 25^v n. 2, I.130 f. 26 n. 7).
 1519 Rector Georgius Dommelsberch pro abs. 1 sol. gr. (L.4 f. 210^v).
 1523 Rector d. Georgius Donnelberch pro abs. 1 sol.
 Plac. d. Gerardi de Heeze 1 sc.
 1530 Rector Ulricus Scharen pro abs. 1 sol.
 1550 Rector d. Ulricus Scharen 1 sol. gr. (L.10 f. 7^v, 52).

Altare S. Marie, Ioh. Ewang., Kathar. et Barb., 1520 altare Cath. et Barb., cum 2 missis in hebdom. valet 30 libr. pagamenti

1400 [blanco]
 1405-1419 Rector Ioh. de Uden pro abs. et plac. 1405 Marcelii officiantis Uden 12 gr., 1418-19 d. Marselii presb. 6 gr.
 1421 Pro proclaim. concessis Hermanno dicto Loef clero, presentato per Ioh. Loef presb., investitum eccl. de Oyen, ad alt. S. Marie, Ioh. Ewang., Cathar. et Barbare, vacans per mortem I. de Uden 2 fl. Ren. Pro admiss. et pro fructibus 1 coron. Francie (I.125 f. 24^v n. 3, 4).
 1438 Pro proclaim. concess. d. Iacobo de Tula ad alt. SS. Marie et Barb. in Oyen, vacans per liberam resign. Hermanni Loeff de Bomel, ultimi rectoris eiusdem, simpliciter ut asserit factam, per d. Ioh. de Moerse investitum dicte eccl. presentato, debet ipse ut principalis. Dat. 9 sept. 2 fl. Ren. (I.128 f. 21^v n. 2).
 Pro admiss. predicti d. Iacobi ad predictum alt., necnon pro rata fructuum pendentibus proclaim. dno competentium debet ipse infra conc. post Pascha prox. Dat. 9 sept. 1 fl. Ren. Solv. per Nichol. Cuper 15 dec. 1 fl. Ren. (id. n. 3).
 1441-1445 Rector d. Iacobus de Tula pro abs. et plac. d. Marcelii Mey, 1445 ydonei 4 gr.
 1470 Pro iuribus et sigil. proclaim. et admiss. factis et concessis d. Ghiselberto Varre presb. de et super altari S. Marie, Kathar. et Barbare, sito in eccl. de Oyen, vacante ad presens per liberam resign. d. Udonis de Merwyck, ultimi rect. eiusdem, in manibus venerabilium dominorum decani et capituli eccl. S. Petri in Turnout factam via permutationis canonice faciente per et inter ipsum d. Udonem ex una et prefatum d. Ghiselbertum tamquam rectorem altaris S. Petri et Cornelii in Borchharen Colon. dyoc., taliter quod alter alterius beneficium assequatur, per prefatos d^{nos} decanum et capitulum presentato, necnon pro rata fructuum etc., debet ipse d. Ghiselbertus infra capit. ad relat. Ioh. de Helmont. Dat. 14 maii 2 fl. Ren. (I.140 f. 24^v n. 4).
 Rector d. Ghiselbertus Varre.

- 1475 Rector d. Laur. Nijs pro abs. et plac. deservit. 6 gr.
 1475 Pro iuribus et sigil. proclaim. et admiss. concess. d. Laurencio Nijs
 presb. Camerac. dioc. super alt. S. Marie Kath. et Barb. in eccl. de
 Oyen, vacante per mortem d. Ghiselb. Varre, nobis per d. decanum
 et capitulum eccl. colleg. S. Petri in Turnout Camerac, dioc. ratione
 eiusdem eccl. de Oyen presentato, ac pro rata fructuum debet Ioh.
 Nijs, socius curie, 3 fl. Ren. (I.144 f.28 n. 2).

Matricularia, 1520 offitium non valet ultra 12 fl.

- 1400 [blanco]

Tefelen appendix

- 1520 [blanco]

OSS en BERGHEM [Os cum Berchem, Os(s) et Berchem]

Ecclesia integra, 1520 cum 4 missis hebdomadatim valet 100 fl. Ren. tam in decimis
 maioribus quam minutis, 1534 eccl. occupata manu violenta, 1556
 Oss et Berchem ecclesie canonice unite

- 1400 [blanco]
 1418 Rector d. Albertus Snackart residet.
 1419 Plac. d. Arnoldi de Goerle presb. sec. coadiut. 1 sc.
 Investitus defunctus est, residens et testatus in iulio.
 Plac. d. Arn. de Goere presb. sec. 2 sc.
 1421 Rector mag. Ioh. Andree, residet in curia romana, scriptor litt. apos-
 tol. in registro, de mandato vicarii [abs.] gratis.
 1427 Rector d. Tydemannus Brant pro abs. 5 fl.
 Plac. dominorum Ioh. de Oerle et Henr. de Goer 2 sc.
 1427 D. Ioh. de Oerle officians ecclesiam de Os, d. Henr. de Goer officians
 eccl. de Berchem (I.126 f.29 n. 7, f.27v n. 4).
 1436-1438 Rector d. Hartlenus (Harclenus?) Konencamp pro abs. 5 sol. gr.
 1436-38 Plac. d. Ioh. Bardeyn et d. Iacobi de Tula presb. 2 sc.
 1443-1459 Investitus d. Ioh. Bardeyn (I.130 f.26 n. 5).
 1445 Plac. d. Henr. de Goer coadiut. 1 sc.
 1459-1462 Rector d. Arnoldus Rodolphi pro abs. 5 sol. gr.
 1459 Plac. d. Ioh. Houtloech presb. sec., deservitoris in Os 1 sc.
 1459 Pro iuribus et sigillis proclaim. institut. et admiss. concess. d. Arnoldo
 Rodulphi presb. de ecclesiis parochial. canonice unitis de Berchem et
 Os, vacantibus per mortem d. Ioh. Bardeyn, per rev. patrem d. Wy-
 nandum abbatem monast. Epternac. ord. S. Benedicti presentato nec-
 non pro rata fructuum sex septiminarum 22 fl. Ren. (I.134 f.24).
 1462-1469 Rector d. Godefr. Wilhelmi Bierkens, 1462 pro abs. 5 sol. gr., 1463-64
 stud. Lovan. in theol., abs. gratis, 1469 residens.
 1462 Pro iuribus et sigillis proclaim. et admiss. concess. Godefr. Wilh. Byer-
 kens clericu Leod. dyoc. de ecclesiis parochialibus unitis de Os et
 Berchem, vacantibus per resign. d. Barth. de Eyck, procuratoris sub-

- stituti a d. Hermanno de Xanctis, procuratore principali d. Arnoldi Radulphi, ultimi rectoris dictarum ecclesiarum, ab eodem constituto, in manibus nostris factam via, animo et ex causa permutationis canonice faciente, cum dicto d. Godefrido tamquam rectore alt. S. Salvatoris in eccl. de Brakel taliter quod ipse Godefr. ecclesiastis de Os et Berchem ipseque d. Arnoldus alt. S. Salvatoris pretactum hincinde assequantur, per rev. patrem d. Wynandum de Glouwel abb. monast. Epternac. presentato, necnon pro rata fructuum 18 fl. Ren. (I.136 f. 25).
- 1462–64 Plac. d. Ioh. de Molendino presb. sec. 1 sc.
- 1469–75 Plac. d. Ioh. Houtloock presb. sec. coadiut. 1 sc. (I.144 f. 28^v n. 3).
- 1478–1479 Rector d. Petrus Rubusch pro abs. 6 sol. gr.
- 1478 Plac. d. Ioh. Houtloock 1 sc.
- 1479 Plac. d. Macharii Loyer 1 sc.
- 1479 Pro iuribus et sigill. proclam. et admiss. concess. d. et mag. Cunoni de Elsass, baccallario in decretis, presb. Trevirensis dioc., super eccl. de Oss et Berchem, vacantibus per mortem d. Petri Rubusch extra Romanam curiam et in partibus defuncti nobis per rev. d. Iacobum de Novocastro abb. Epternac. presentato et pro rata fructuum 18 fl. Ren. (I.148 f. 35 n. 4).
- 1485 Rector mag. Franciscus Busleyden, prepositus et canonicus Leod., abs. gratis.
- 1486 D. Henr. vanden Hoeck deservitor eccl. paroch. de Berchem (I.149 f. 32 n. 3).
- 1520–1530 Rector d. Ioh. Copis, 1523 archidiaconus Hasbanie, ideo gratis.
- 1520 In Oss deservitur per d. Rutgherum de Oss, in Berchem per d. Wilhelmum Borchmans.
- 1523–30 Plac. d. Rutgheri Lamberti 1 sc.
- 1536–1537 Rector d. Theodericus Theoderici pro abs. 4 sol.
- 1536 Plac. d. Wilh. Berchman deservitoris 1 sc.
- 1537 Plac. d. Petri Iohannis 1 sc.
- 1556 Rector d. Ioh. Eustachius, deservitur per eumdem cum coadiutore, utraque cum 4 missis valet tam in decimis maioribus quam minoribus 100 fl. Ren. (L.15).

Altare S. Crucis, 1520 valet cum 2 missis in hebdom. 40 libr. pagam.

- 1400–1418 Rector Ioh. Egidii pro abs. et plac. 1400 d. Enghelberti unacum eccl. de Heessche 17 gr., 1418 d. Hermanni vicarii in Heesch 1 fl.
- 1421 Pro proclam. concessis Rolando dicto Rover de Os, presentato per Arnoldum Stamelart de Uden, maritum et mamburnum legitimum et eo nomine Theoderice sue conthoralis, iure patronatus laycalis, ad alt. S. Crucis in Os, vacans per mortem d. Hermanni Rumboldi presb., ultimi rectoris 2 fl. Ren.
- Pro admiss. eiusdem Rolandi ad altare et pro fructibus d. archidiac. competentibus 1 fl. Ren. (I.125 f. 23^v n. 5, 6).
- 1427–1445 Rector Rolandus Rover, 1427 notarius archidiaconatus Hasbanie in eccl. Leod., 1438 vicarius archidiaconatus, 1445 nepos d. vicarii, ideo gratis.

- 1459–1464 Rector d. Rolandus Ioh. Ambrosii pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
 1473–1487 Rector d. Rolandus Roveri pro abs. et plac. deservit. 6 gr.
 1520 Rector d. Theodoricus fil. Petri Ambrosii praesens et deservitur per eumdem.
 1551 Pro iuribus sigilli et expedit. litt. proclaim. altaris Ss. Crucis et Agathe in eccl. de Oss vacantis per obitum quondam d. Theoderici Petri Ambrosii illius ult. rectoris in favorem d. Anthonii fil. Nicolai Spirinck presb. Leod. dyoc. ex present. d. Iohannis de Brecht militis ut et tamquam mariti domine Elizabeth de Homborcht sue uxoris ratione sui iuris patronatus laicalis ut asserit. Dat. 13 iunii 18 gross.
 Pro iur. institut. et 8^a parte fructuum 2 Ren. (L.10 f.63).
 1556 Rector d. Anth. Nicolaus Spierinck abs., deservitur per d. Petrum Rodolphi, cum 2 missis valet 40 libr. communis pagam. (L.15).

Altare S. Marie, 1556 in Oss, 1520 valet cum 2 missis in hebdom. 40 libras communis pagamenti

 1400 [blanco]
 1405 Rector Theod. Heyme pro abs. et plac. d. Arnoldi Roveri cum suo 8 gr
 1418–1438 Rector d. Bartholom. Buck pro abs. et plac. 1418–19 d. Ioh. de Duert(e) presb. 8 gr., 1421 d. Henr. de Goere presb. 8 gr., 1427 d. Ioh. de Oerle presb. sec. 8 gr., 1438 d. Nichol. Cuper presb. sec. 8 gr.
 1438 Pro proclaim. concess. d. Nich. Cuper presb. ad altare B. Marie virg. in eccl. de Os, vacans per resign. d. Barth. Buck, per Arnoldum Stamelaert de Uden presentato 2 fl. Ren.
 Pro admiss. eius necnon pro rata fructuum 1 fl. Ren. (I.128 f.22).
 1438–1445 Rector d. Nichol. Cuper pro abs. et plac. d. Henr. (de) Hermalen 8 gr.
 1459 Rector d. Ioh. Amelrici pro abs. et plac. ydonei 8 gr.
 1459 Pro iuribus et sigill. proclaim., admiss. et institut. concess. Petro de Haren cler. ad altare, vacans per resign. d. Ioh. Amelrici presb., per generos. virum Marcellum de Uden armigerum iure patronatus presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum 3 fl. Ren. (I.134 f.25).
 1460–1469 Rector Petrus de Haren pro abs. et plac. ydonei 8 gr.
 1470 Pro iuribus et sigil. proclaim. et admiss. factarum et concess. d. Bartholomeo die Roever de et super altare B. Marie virg., sito in eccl. parochiali de Os, vacante ad presens per liberam resign. Petri fil. legitimi Wilhelmi quondam de Haren, ultimi rectoris eiusdem, in manibus honorabilis viri Marselii de Uden alias Stamelaert armigeri, ut fertur, simpliciter factam, per ipsum Marcellum iure patronatus laycalis presentato, necnon pro rata fructuum domino competente, debet ipse d. Bartholomeus infra capit. Pasche. Dat. 18 dec. 4 fl. Ren. (I.140 f.25).
 1478–1479 Rector d. Bartholom. de Rover pro abs. et plac. deservit. 8 gr.
 1497 Rector Wilhelmus de Oss 6 gr. (L.3).
 1502–1519 Rector d. Petrus (die) Ruyter 6 gr. (L.4 f.4, 210^v).
 1520 Rector d. Petrus Ruijter absens, et deservitur per d. Hadrianum Hermanni.
 1523–1537 Rector d. Paulus Segheri (Zegeri) pro abs. et plac. 8 gr.
 1538 Pro iuribus litt. proclaim. et admiss. concess. Iudoco fil. Varstrardi de

Asten ad alt. S. Marie, vacans per mortem d. Pauli Zegheri, per Ioh. Breche, maritum et mamburnum domicelle Elizabeth de Hambroucht ratione iurispatronatus laycalis presentato 3 Ren. 5 st. (I.151 f. 30^v n. 1).

- 1550–1553 Rector d. Ioh. de Dumo, 1550 6 gr. (L.10 f. 7^v), 1550–51 pro abs. et plac. presb. sec. deserv. 8 gr. (L.10 f. 52^v, 133) 1553 6 gr. (L.18).
1556 Rector d. Ioh. de Dumo, absens, deservitur per d. Michaelm Laurentii de Uden, cum 2 missis valet 40 libr. communis pagam. (L.15).
1558 Rector d. Ioh. de Dumo pro abs. 6 gr. (L.10 f. 202).
1562 Rector Anthonius Dominici pro abs. 6 gr. (L.13 f. 5^v).

Altare S. Barbare, 1520 valet cum 2 missis in hebdom. 20 libr. pagam.

- 1459 [blanco]
1478–1479 Rector d. Ioh. de Ponte alias Heyst pro abs. et plac. deservit. 4 gr.
1520 Rector Petrus fil. Ioh. Arnoldi clericus absens et deservitur per d. Lamb. Bardeyn.
1556 Rector d. Wilh. Gerardi, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet 20 libri pagam. (L.15).

Altare B. Apostolorum 1e fund., 1520 cum 2 missis in hebdom. valet 50 libr.

- 1459–1475 Rector Ioh. Christiani pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
1475 Pro iuribus et sigill. proclam. et admiss. concess. Christiano Lamberti clero super capellania sive porcione ad alt. omnium apostolorum sub Sancta Cruce in eccl. de Os – vacante per resign. d. Reyneri Muyken, can. eccl. S. Ioh. Ev. Buscod., necnon d. Godefridi de Beest, rectoris eccl. beghinarum in Buscod. ac Lamberti Doncker et Petri Bardeyn clericorum, procuratorum d. Ioh. Christiani ultimi rectoris eiusdem ut asseritur factam – nobis per Lambertum Christiani de Oss fratrem naturalem et legitimum ven. viri d. et mag. Ioh. Christiani de Oss, decretorum doctoris ac canonici Leod., necnon Christianam filiam quondam Lamberti Bardeyn, relictam quondam Petri Doncker, unacum filio suo Lamberto Doncker clero et capellano in eccl. de Oss, ratione iuris patronatus litteratorie presentato ac pro rata fructuum etc. 3 fl. Ren. (I.144 f. 28).
1477–1478 Rector Christianus Lamberti pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
1520 Rector d. Lamb. Bardeyn praesens et deservitur per eumdem.
1550–1562 Rector d. Henricus Symonis, 1550 pro abs. 4 gr. (L.10 f. 7^v), 1550–51 pro abs. et plac. presb. sec. deserv. 6 gr. (L.10 f. 52, 133), 1553 4 gr., 1558–1562 pro abs. 4 gr. (L.10 f. 202, L.13 f. 5^v).

Idem altare 2e fund., 1520 cum 2 missis valet 50 libr.

- 1459 [blanco]
1460 Pro confirmatione fundationis, dotationis et erectionis altaris S. Apostolorum pro secunda fundatione per executores testamenti d. quondam Ioh. Bardeyn, rectoris dum vixit eccl. de Os, noviter erecti et dotati ac pro institut. et admiss. Petri Bardeyn, primi rectoris eiusdem, solvit 2 fl. Ren. (I.135 f. 25 n. 5).

- 1462–1473 Rector Lamb. Doncker pro abs. et plac. ydonei 6 gr., 1473 stud. Lovan. in decretis, ideo gratis, pro plac. deservit. 4 gr.
- 1474–1479 Rector d. Theod. Colve pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
- 1519–1520 Rector Ioh. Albi pro abs. et plac. 6 gr., 1520 d. Ioh. Albi abs. et deservitur per d. Lamb. Bardeyn.
- 1523 Rector Lamb. Christiani pro abs. et plac. 6 gr.
- 1537–1551 Rector Henr. de Molendino pro abs. et plac. 6 gr., 1550 pro abs. et plac. simul 8 gr. (L.10 f.52^v), pro abs. et plac. presb. sec. ydonei 8 gr. (L.10 f.133).
- 1553–1558 Rector Rut(h)erus fil. Arnoldi (van) Kelfs pro abs. 6 gr. (L.18, L.10 f.202).

Idem altare 3e fund., 1520 cum 2 missis in hebd. 50 libr.

- 1462–1464 Rector Petrus Bardeyn pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
- 1473 Rector Theod. Colve pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
- 1474–1477 Rector Lamb. Doncker pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
- 1520 Rector d. Rutgerus Lamberti praesens est et deservitur per eumdem.
- 1536 Rector mag. Henr. de Molendino pro abs. et plac. 6 gr.
- 1537–1551 Rector d. Adrianus Bernardi, 1551 presb. sec., pro abs. et plac. 6 gr. (L.10 f.133).

Altare Omnitum Apostolorum in quo sunt tria beneficia, quorum quodlibet valet cum 2 missis 50 libr. pagam. (L. 15).

- 1556 Rector 1° Henr. Simonis abs., deservitur per d. Petrum Rodolphi.
Rector 2° Rutgerus Arnoldi Kelffs abs., deservitur per d. Willebrordum Rutgeri.
Rector 3° est d. Adrianus Bernardi, deservitur per eumdem.

Altare S. Servatii et Iheronimi⁴², 1436 Servatii Iheronimi Yonis Eustacii et sociorum eius, 1459 Servatii Yonis et Iheronimi, 1556 Nicolai, Servatii, Hieronimi et Eustachii (L.15), 1520 valet cum 1 missa in hebdom. 20 libr. comm. pagam.

- 1400 [blanco]
- 1421 Rector d. Rutgherus.
- 1427 Rector d. Egidius de Os pro abs. et plac. d. Ioh. Vijfeyken 8 gr.
- 1436–1445 Rector Ioh. Henrici (van) de(r) Heze pro abs. et plac. 1436 presb. ydonei 6 gr., 1438–45 d. Ghiselberti de Dumo presb. 6 gr.
- 1436 Pro proclaim. concessis Iohanni fil. Henrici dicti vander Heze de Casterlo clericu Leod. ad alt. S. Servacii, Iheronimi, Yonis, Eustacii et sociorum eius, situm in eccl. de Oss, vacans per mortem d. quondam Egidii Iohannis Heynenzoen per d. Harclenum Konencamp, rectorem seu investitum parochialium ecclesiarum de Berchen et Oss canonice unitarum, presentato, debet d. Ioh. Gruyter, canonicus eccl. S. Ioh. de Buscod., infra fest. S. Egidii prox. Dat. 7 iulii 2 fl. Ren. (I.127 f.25).

⁴² Waarschijnlijk tengevolge van verkeerde lezing werd het alt. S. Servatii et Iheronimi van 1400 in 1445 tot alt. S. Serv. et Anthonii, in 1523 Serv. et Symonis en in 1555 Serv. et Spiritus.

1436	Pro admissione Ioh. vander Hezen de Casterlo ad alt. SS. Servatii et Iheronimi Yvonis Eustacii et sociorum eius in eccl. de Os, necnon pro rata fructuum 2 fl. Ren. (L.127 f.25v).
1459-1463	Rector d. Gerardus Henrici pro abs. et plac. deserv. 6 gr.
1464	Rector d. Gerardus de Heze, stud. Lovan. in iure can., ideo gratis et pro plac. deserv. 4 gr.
1469	Rector mag. Henr. de Loverbroeck, can. Leod., ideo abs. gratis.
1474-1478	Rector mag. Ioh. Schut pro abs. et plac. deserv. 6 gr.
1520	Rector d. Winandus Kuickes absens, et deservitur per d. Arnold. Mersman.
1537	Rector Ioh. Liberti Torck pro abs. 4 gr.
1556	Rector Arnoldus Anthonii vanden Bieshovel abs., deservitur per d. Petrum Gerardi, cum 1 missa valet 20 libr. pagam. (L.15).

Altare S. Ioh. Ewang., S. Spiritus et Anthonii⁴³, 1520 Spiritus, Anthonii et Ioh. Bapt. valet 50 libr. comm. pagam.

1400	[blanco]
1421-1427	Rector d. Arnoldus Roveri, 1421 pro abs. et plac. d. Henrici officiantis Berchem 10 gr., 1427 foraneus d. [archidiaconi], ideo gratis.
1436-1438	Rector Ioh. de Nuwelant pro media abs., remisso sibi residuo ad preces Henrici de Crekebeke 6 gr., 1438 hoc anno gratis.
1443	Rector Ioh. Henrici de Heze pro abs. et plac. d. Ghiselberti de Dumo presb. 6 gr.
1459-1464	Rector Lambertus Christiani pro abs. et plac. ydonei 8 gr.
1469-1487	Rector Ioh. Swart [Swerts, die Swert] pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
1520-1537	Rector d. Petrus Martini presb., 1520 absens et deservitur per eumdem in una missa hebdomadatim, in aliis duabus missis per d. Arnold. Marsman, 1536 pro abs. et plac. 6 gr.

Altare S. Spiritus, Ioh. Evang. et Anthonii

1497-1502	Rector Lambertus fil. Petri Bardeyn 4 gr. (L.3, L.4 f.4).
-----------	---

Altare S. Ioh. Ev., Spiritus et Anthonii zum

1536	Rector Adrianus Bernardi pro abs. et plac. 6 gr.
1556	Rector Henr. Brouwer canonicus Aquensis absens, deservitur per d. Petrum Iohannis Bardeyn, cum 2 missis valet ultra deservitaram nihil (L.15).

Altare S. Ioh. Bapt. et Cornelii, 1459 S. Marie, Ioh. Bapt. et Cornelii, 1497 S. Ioh. Bapt., Anthon. et Corn., 1520 Ioh. Evang. et Cornelii cum 2 missis valet 50 libras

1400	[blanco]
1405	Rector Wilhelmus pro abs. et plac. ydonei 1 fl.

⁴³ Waarschijnlijk schreef de copiist in 1473 bij vergissing „Ambrosius“ in plaats van „Anthonius“ en enkele jaren later werd zijn voorbeeld nagevolgd.

- 1459–1460 Rector Ioh. de Os stud. Lovan. in iure can. unde docuit, ideo gratis et pro plac. deserv. 4 gr.
- 1461 Pro iuribus et sigillis proclaim., admiss. et institut. concess. Henrico fil. Wilh. de Os de altari B. Marie ac SS. Ioh. Bapt. et Cornelii, vacanti per resign. Ioh. de Os fil. dicti Wilhelmi, per ipsum Wilh. iure patronatus presentato 2 fl. Ren. (I.135 f. 26^v n. 5).
- 1462–1464 Rector Henr. de Os de Buscod. stud. Lovan. in artibus unde docuit, pro plac. deserv. 4 gr.
- 1469 Rector Ioh. fil. Theod. de Os pro abs. et plac. ydonei hoc anno 4 gr.
- 1473–1474 Rector Henr. de Oss pro abs. et plac. deserv. 4 gr.
- 1475–1485 Rector Henr. Theoderici de Oss pro abs. et plac. 4 gr.
- 1497–1502 Rector Petrus Reneri de Oss, 6 gr. (L.3, L.4 f.4).
- 1519 Rector d. Petrus fil. Reyneri de Oss pro abs. 4 gr. (L.4 f. 210^v).
- 1520–1537 Rector d. Petrus fil. Reyneri de Oss, 1520 absens et deservitur per d. Aegid. Borchmans, 1536–37 pro abs. 4 gr.
- 1550–1551 Rector Reynerus Ossius stud. Lov. in iure civili, 1550 ideo gratis (L.10 f. 7^v), 1550–51 et pro plac. presb. sec. deservitoris 4 gr. (L.10 f. 52^v, 133).
- 1553 Rector mag. Reynerus Oss 4 gr. (L.18).
- 1556 Rector incertus quia litigiosum, deservitur per d^{nos} Ioh. Iohannis in 3 missis et Anthonium vanden Hovel cum 3 missis, valet annue 50 libr. comm. pagam. (L.15).
- 1556 Pro mediis fructibus Ioh. Bapt. et Corn. in Oss litigiosi debet d. Henr. Ziechenis 2 Ren. (L.15 f. 130 n. 4).
- 1558 Rector Corn. Reyneri per modum depositi pro abs. 4 gr. (L.10 f. 202).
- 1562 Rector Ioh. Reyneri pro abs. 3 gr. (L.13 f. 5^v).

Altare S. Georgii, Sebastiani et Helene, 1520 valet cum 2 missis in hebdom. 30 libr. communis pagam.

- 1473 [blanco]
- 1497 Rector mag. Theod. de Viridivalle legit Lovan. in legibus et est consiliarius rev.^{ml} d. Leod., gratis (L.3).
- 1520 Rector d. Henr. de Broken absens et deservitur per d. Egidium Borchmans.
- 1556 Rector d. Ioh. Iohannis, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet 30 libr. pagam. (L.15).

Matricularia perpetua in Oss, 1520 valet 10 fl. Ren. et est beneficium

- 1400–1405 Rector Roverus pro abs. et plac. 1400 Hermanni fil. Theoderici 6 gr., 1405 H[ermannii?] clerici coniugati 6 gr.
- 1418 Rector d. Iohannes Back pro abs. et plac. Henrici Custer coniugati 6 gr.
- 1427–1438 Rector Ioh. Bardeyn(s) pro abs. et plac. 1427 Lamb. Berdeyns cler. coniug. 1 fl. 1436 Ioh. de Gysenrode 12 gr., 1438 ydonei 6 gr.
- 1436–41 Pro plac. Ioh. de Ghisenrode clerici coniugati ut matric. de Os possit deservire 4 gr. (L.127 f. 24^v n. 5, L.128 f.19^v n. 8, I.129 f. 24).
- 1442 Pro plac. Mathie fil. Nichol. Bits cler. coniug., ut matric. possit deservire 4 gr. (I.130 f. 24 n. 3).

- 1443–1445 Rector Wilh. Dicbier pro abs. et plac. Egidii Roveri 12 gr., 1445 non obstante quod sit coniugatus 10 gr.
- 1459–1464 Rector mag. Henr. de Hersel pro abs. et plac. ydonei 12 gr., 1462 pro duplice abs. de annis preterito et currente 2 sol. gr., 1463–64 pro abs. et plac. ydonei 12 gr.
- 1459 Pro plac. Wilh. fil. Balduini cler. coniug., ut illo non obstante matric. hoc anno in divinis deservire possit 4 gr. (I.134 f. 23^v).
- 1460–62 Pro plac. Danielis dicti Cortten cler. coniug., ut illo non obstante etc. ut supra (I.135 f. 23^v, I.136 f. 24).
- 1469–1479 Rector Ioh. fil. Theoderici de Herssel pro plac. ydonei 12 gr., 1478–79 pro abs. et plac. deservit. 6 gr.
- 1497 Rector Ioh. de Diesdonck 4 gr. (L. 3).
- 1502 Rector d. Nicolaus die Myre 4 gr. (L. 4 f. 4).
- 1519 Rector Mathias vander Lynden pro abs. 4 gr. (L. 4 f. 210^v).
- 1520 Rector Matthias de Iuliaco clericus absens et deservitur per Waltermum Nicolai Aegidii.
- 1523 Rector Math. de Tilia stud. Lov. in fac. iuris can., ideo gratis, pro plac. deserv. 4 gr.
- 1536 Rector mag. Arnoldus Buren pro abs. 6 gr.
- 1556 Rector d. Cornelius Elincx abs., deservitur per Iacobum Iudoci clericum coniug., nihil valet ultra deservituram propter panum prebendalium parentiam (L.15).

Capella S. Willibrordi

- 1400 [blanco]

Altare Andree et Christophori, 1556 Christophori, Rumoldi et Cunere

- 1551 Pro iuribus sigilli et expedite. litt. proclaim. altaris Ss. Andree, Christophori, Rumoldi et Kunere in eccl. de Oss siti vacantis per obitum Iudoci Anthonii de Oss illius ult. rectoris, in favorem Petri Gerardi Peeters clerici Leod. dyoc. ex presentatione Lamberti vander Hoven, Gerardi Petri et Gerardi Rodolphi, patronorum laicorum ius patro-natus ut assurerunt habentium. Dat. 1 iun. 18 gross. Ren.
Pro iur. institut. et 8a parte fruct. (L.10 f. 62).
- 1556 Rector d. Iudocus Anthonii de Oss abs., deservitur per d^{nos} Anthon. Anthonii in una et Willebrordum Rutgeri in altera missa, valet 20 libr. pagam. (L.15).

Altare Sacramenti, 1556 et Anne (L.15)

- 1556 Rector d. Thomas Theoderici de Lieshoudt, deservitur per eumdem, cum 4 missis valet 1 mod. sil. (L.15).

Altare S. Anthonii et Barbare in Berchem, 1520 valet cum onere 1 missa 20 libr. communis pagam.

- 1473 [blanco]

- 1475-1477 Rector Ioh. de Helmont, 1475 collector fructuum, 1477 notarius in archidiaconatu, ideo habet abs. gratis.
 1520 Rector Winandus Kuyckes absens et deservitur per d. Ioh. Zeberti.
 1556 Rector Petrus Ghisberti de Leodio abs., deservitur per d. Adrianum Henrici, cum 1 missa valet ultra deservitram nihil (L.15).

Altare Marie, 1474 **Marie et Kathar.**, 1477 **Marie et Barbare in Berchem**, 1497 **Nicolai et Barbare**, 1520 valet 50 libr.

- 1459-1464 Rector d. Walterus Petri, 1460-62 stud. Lov. in iure can., unde docuit, ideo gratis et pro plac. deservit. 4 gr., 1463-64 pro abs. et plac. 6 gr.
 1473-1479 Rector d. Walterus Hoymeker pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
 1520-1530 Rector d. Walterus Lamberti, 1520 deservitur per eumdem in una missa et in alia per d. Ioh. Zeberti; 1523-30 deservit et pro plac. coadiut. 4 gr.
 1536 Rector Ioh. Turck pro abs. et plac. 6 gr.
 1537 Rector Liberti Turck⁴⁴ pro abs. 6 gr.
 1556 Rector d. Anthonius vanden Hovel, deserviens cum 2 missis valet 50 libr. pagam. (L.15).

Alt. S. Marie novum in Berchem, 1551 appendix

- 1550-1551 Rector Anthonius fil. Anthonii vanden Hoevel(e), 1550 4 gr. (L.10 f. 7v), 1550-51 pro abs. et plac. presb. sec. deservitoris 6 gr. (L.10 f. 52v, 133).

Matricularia in Berchem, 1520 valet 8 fl. Ren.

- 1400 [blanco]
 1420 Rector d. Egidius, vicarius in Nuwelant (I.124 f. 26v n. 6).
 1427 Rector d. Egidius de Os pro abs. et plac. Henr. Coman clericu non coniugati 4 gr.
 1436 Pro sigillo admissionis Iacobi Quartel clericu ad matriculariam eccl. de Berchen, per procuratores d. Harteleni Konencamp presentati, ac rata fructuum modici valoris existentium debet ipse Iacobus infra fest. S. Egidi prox. Dat. 7 iulii 1 fl. Ren.
 Solv. ipse per Wilhelnum Goeswini totum. (I.127 f. 25).
 1469 Pro iuribus et sigil. proclam. et admiss. concessarum Iohanni filio Siberti de Cimiterio clericu Leod. dyoc. ad matriculariam eccl. parochialis de Berchen, vacantem ad presens tam per mortem seu lib. resign. Iohannis quondam Bierkens, ultimi rectoris eiusdem, quam etiam per dimissionem et iuris resignationem Iohannis fil. quondam Henrici de Amstel, per d. Godefridum Bierkens, rectorem ecclesiarum canonice unitarum de Berchem et Oss, ac totam communitatem de Berchem presentato, necnon pro rata fructuum etc., solvit per Ioh. de Helmont 18 iunii 4 fl. Ren. (I.139 f. 24 n. 6).
 1520 Rector d. Ioh. Zeberti praesens et deservitur per eumdem.

⁴⁴ Vermoedelijc is hier Iohannes Liberti bedoeld. Zie 1536 en bij het altaar van St. Servatius onder 1537.

- in
ti.
m

ai

it,
gr.
na
c.

et

o
o

n
l.
c.

-
- 1530 Rector mag. Arnoldus Buren pro abs. et plac. 6 gr.
1556 Rector d. Adrianus Henrici, deservitur per eumdem, valet 8 fl. Ren. communes (L.15).

ORTHEN [Orten]

- Ecclesia matrix.** Ecclesia Orten et Buscumducis integra – incorporata capitulo Buscodensi [ab anno 1413] – 1520 plura sunt officia in capella S. Clarae, de quibus domina disponit, ut fertur⁴⁵
- 1400 Plac. d. Iohannis de Orthen unacum suo [beneficio] in Sancta Clara, pro plac. 1 sc.
1405 Rector d. Cardinalis Neapolitanus.

Altare S. Marie

- 1400 etc. [blanco]

Matricularia

- 1469 etc. [blanco]

Capella S. Petri in Maelstrem (Maelscem) in Orten

- 1400 [blanco]
1427 Pro presentat. Petri de Haen, rectoris capelle in Maelstrem parochie de Orten acoliti, ad ordinem subdyaconatus 1 fl. Ren. (I.126 f.28 n.3). Item ad ordinem dyaconatus 1 fl. Ren. Item ad ord. presbyteratus 1 fl. Ren. (id. f.28v n. 4, f.29 n. 2).
1428 Rector mag. Wilh. Toelinck presb.
1443 Pro iuribus et sigillo proclaim. et admiss. concess. Alardo fil. legitimo Ioh. Bailart super capella sive altari summo fundato et dotato in capella S. Petri in loco dicto Maelstrem parochie de Orten, vacante per resign. mag. Wilh. Toelinck, in manibus d. decani et capituli Buscod. sponte, ut asseritur, factam, nobis per predictos d. Decanum et capitulum litteratorie presentato ac pro rata etc. 1½ fl. Ren. (I.142 f. 31v).

's-HERTOGENBOSCH [Buscumducis]

De pouillé's betreffende 's-Hertogenbosch voeren de lezer in een labyrint van kapellen, altaren en beneficies, zodat het bijna hopeloos is er wegwijs in te worden. Dit te meer, omdat de inschrijver van de beneficies vaak niet van grote slordigheid is vrij te pleiten, soms een beneficie oversloeg of het nu eens als „altare” dan weer als „capella” noeteerde.

Sommige beneficies, in de pouillé's wel afzonderlijk ingeschreven, maar kennelijk toch

⁴⁵ Deze aantekening, die ook voorkomt in L.15 (f.124v), betreft méér Den Bosch dan wel Orthen. Met de „domina” is hier bedoeld de abdis van het Clarissenklooster in eerstgenoemde stad.

op eenzelfde altaar of kapel gevestigd, hebben wij hier, evenals elders, onder dat altaar of die kapel bijeengevoegd. Omdat het ons ondoenlijk leek onder de grote menigte Bossche beneficies uit te maken, welke op een en hetzelfde altaar gefundeerd waren hebben wij veiligheidshalve de meeste afzonderlijk blijven vermelden, zoals ze in de pouillé's voorkomen, en slechts bij enkele waagden wij het op de waarschijnlijkheid hunner onderlinge identiteit te wijzen.

Hierbij bedenke men nog, dat de vele altaren en beneficies in de hoofdkerk van St. Jan wegens de exemptie van het Bossche kapittel geen van alle in de pouillé's staan opgenomen. Alleen de „rector” en de deservitor der kerk, resp. in 1401 en 1418, worden, zoals aanstonds blijkt, vermeld.

Voor de daaropvolgende beneficies in de kerk van het St. Claraklooster vergelijke men de lijst, door Juten gepubliceerd in Tax. jrg. 50 blz. 197–200.

Ecclesia filia

1400	[blanco]
1405	Rector d. cardinalis Neapolitanus, habet absentiam a 2a die sept. usque ad instans festum B. Ioh. Bapt. Placet dni...
1418	Placet, quod d. Rutgerus de Audenhoven, presb. sec., per d. decanum et capitulum de Buscod. nominatus, deservire valeat dicte ecclesie usque... Dat. 14 oct. 2 sc.

MONASTERIUM SANCTE CLARE⁴⁶

Altare S. Iohannis Ewang. in S. Clara, vanaf 1436 primum

1400	[blanco]
1405–1427	Rector Hubertus Custodis, 1405 clericus domine Duciisse Brab., ideo gratis ⁴⁷ , 1418–21 pro abs. et plac. d. Petri de Iuliaco presb. 6 gr., 1427 pro abs. et plac. d. Walteri Ryke presb. sec. 6 gr.

Idem altare secundum

1436–1438	Rector d. Arnoldus Bodonc pro abs. et plac. d. Arnoldi Roveri 6 gr.
1442–1459	Rector d. Arnoldus Bodonc pro abs. et plac. ydonei 4 gr.
1459	Pro iuribus collationis facte iure devoluto d. Theoderico de Haerderwyck de Kalker presb. de altari S. Iohann. Ewang. 2e fund. in monasterio S. Clare, vacante per mortem d. Arnoldi de Bodonc et tam diu vacante quod eius collatio ad nos legitime existit devoluta, debet d. Iaspardus Hebscaep 3 fl. Ren. (I.134 f.24v).
1469	Rector d. Martinus(?) Becker stud. Lovani in theol., unde docuit, ideo gratis, pro plac. deservitoris 4 gr.

Altare S. Iohannis Ewang. in S. Clara

1421	Rector d. Everardus de Doerne (I.125 f. 22v) ⁴⁸ .
------	--

⁴⁶ Wat betreft de altaren in St. Clara, zie *Taxandria* jrg. 50 blz. 197–200.

⁴⁷ Eerst stond hier: „mag. Ghiselbertus commendatarius medicus domine Duciisse Brabantie, ideo gratis”, maar dit werd doorgehaald. Vgl. ook blz. 92 bij Leprozenkapel.

⁴⁸ Het is moeilijk uit te maken, of deze beneficiant te maken heeft met de eerste of de tweede fundatie op het St. Jansaltaar.

1435-45 Pro plac. d. Everhardi de Doerne, capellani in colleg. eccl. S. Ioh. Evang. de Buscod., 1435 ut cum illa altari S. Ioh. Evang. in S. Clara et ecclesia beghinarum ibidem deservire possit, solvit 6 gr. (I.127 f. 24), 1442-45 ut altaribus suis S. Ioh. in S. Clara et Ioh. in beginagio possit deservire, solv. 6 gr. (I.130 f. 24, I.132 f. 23^v).

Altare S. Iohannis Bapt. in eccl. S. Clare

- 1400 [blanco]
1420 Pro proclamationibus concessis mag. Iohanni de Nele presentato per Iohannem Rover armigerum ad alt. S. Ioh. Ewang. et Marie in eccl. de S. Clara iure patronatus, vacans per resignationem d. Theoderici Pels, ultimi rectoris eiusdem, debet 2 fl. Ren. (I.125 f. 23).
1421 Pro admissione mag. Ioh. vanden Ele ad altare S. Ioh. Ewang. in eccl. S. Clare et pro rata fructuum d. Archidiacono competente 1 fl. Ren. (I.125 f. 24^v).
1421 Rector mag. Ioh. van den Nele pro abs. et plac. d. Egidii de Gerwen 4 gr.
1459 Pro proclaim. concess. d. Theoderico Pontenier presb. ad alt. S. Ioh. Bapt. in eccl. S. Clare, vacans per mortem d. Iacobi de Vessem, per d. vicedecanum et capitulum S. Ioh. Ew. de Buscod. presentato, 12 gr. (I.134 f. 24 n. 4).
1460 Pro signatura decreti in causa beneficiali altaris S. Ioh. Bapt. in monasterio S. Clare, pridem coram nobis pendente per et inter d. Theod. Pontenier, per d. decanum et capit. S. Ioh. Ewang. ex una, necnon d. Gerardum Bruyn, per religiosas dominas abbatissam et conventum dicti monasterii partibus ex alia, hincinde ad dictum altare presentati, per quod decrevimus et declaravimus ipsum d. Theodericum ad dictum altare admittendum esse et instituendum rectoremque in eodem instituimus, necnon pro rata fructuum sex septiminarum, domino [archid.] competente, 3 fl. Ren. (I.135 f. 25 n. 2).

Altare S. Marie Magdalene et Georgii in monasterio S. Clare

- 1400 [blanco]
1418-1419 Rector Arnoldus de Beecke pro abs. et plac. d. Arnoldi Roveri 6 gr.
1436-1438 Rector mag. Ioh. de Nele(n), 1436 stud. Lov. pro plac. d. Ioh. Ludinck 4 gr., 1438 regens in medicinarnum studio Lovan. habet abs. gratis, pro plac. ydonei 4 gr.
1436-38 Pro plac. d. Ioh. Ludinck alias Pinappel, capellani in eccl. collegiata de Buscod., ut cum altari suo ibidem altari B. Marie Magdalene et Georgii in monasterio S. Clare ac Katharine in beginagio possit deservire 6 gr. (I.127 f. 24, I.128 f. 19^v).
1470 Rector d. Ioh. Shasen pro abs. 4 gr.
14..-1478 Rector Theod. fil. Ioh. Roveri
1478 Pro iuribus et sigillis proclaim. et admiss. concess. Ioh. filio quondam Ioh. fil. Ioh. Roveri super altari SS. Marie Magdal. et Georgii in eccl. S. Clare, vacante per resign. Theod. fil. quondam Ioh. Roveri in manibus Wilh. de Boechoven fil. quondam Nicolai, possessoris domus castralis dicte Ten Emelaer infra paroch. de Haren, nobis per prefa-

tum Wilh. ratione dicte domus in Dei nomine literatorie presentato ac pro rata fructuum etc. debet. Datum anno 78 7 sept. 3 fl. Ren. (I.147 f. 32 n. 2).

- 1552 Pro iuribus litt. proclaim. et admiss. altaris S. Marie Magd. et Georgii mart. in capella S. Clare Buscoduc., vacantis per simplicem resign. d. Ioh. de Horck procuratoris constituti et eo nomine d. Andree Matthei de Asperen, ultimi illius rectoris, in favorem Wilh. fil. legitimi Laurentii de Sprange clerici Leod. ex presentatione validi viri domicelli Gerardi fil. legit. quondam Ioh. de Vladeracken, domini dominiorum de Nuland et Geffen ut et tamquam domini et possessoris domus vocate Ten Emerler sub Haren Leod. dioc. site. Dat. 9 jan. 18 gr.
Pro iuribus institut., videlicet pro 8a parte fructuum 2 fl. Ren. (L.10 f.172 n. 3).

Altare (capella) S. Crucis et Georgii in S. Clara

- 1400 [blanco]
1427 Rector Theodericus de Vessem pro abs. et plac. d. Walteri Ryke 6 gr.
1438–45 Pro plac. d. Iacobi de Vessem, capellani in eccl. colleg. de Buscod., ut deserviendo dicte capellanie altari suo SS. Crucis et Georgii in S. Clara possit deservire 4 gr. (I.128 f.19^v n. 4, I.130 f.23^v, I.132 f.24 n. 3).

Altare B. Marie in eccl. monasterii S. Clare

- 1474 Rector d. Martinus Becker (I.142 f.31^v n. 6).

CAPELLA BEGHARDORUM [Beggardorum, Boghardorum], 1520: cum una missa in hebdomada valet 9 flor.

- 1400–1405 Rector d. Ioh. de Orten, 1400 deservit d. Iohannes Lebben 4 gr., 1405 deservit cum suo alt. SS. Crucis et Georgii in S. Clara, pro plac. 4 gr.
1421 Rector d. Hubertus Conrardi pro abs. et plac. presb. ydonei 6 gr.
1438–1445 Rector d. Hubertus de Bymel pro abs. et plac. d. Goeswini Pauli 4 gr.
1469–1475 Rector d. Lamb. Barthen pro abs. et plac. deservitoris 4 gr.
1520 Rector d. Corn. de Breda presens et deservit.
1556 Rector mag. Henr. Bie, deservitur per eumdem, cum 1 missa valet 9 fl. Bav. (L.15).

Altare S. Andree apost., Francisci et Clare virg. in capella Boggardorum

- 1470 Pro present. Lamberti fil. Henrici de Vorslaer, rectoris alt. SS. Andrei Francisci et Clare in capella Boggard. ad omnes sacros ordines titulo dicti beneficii 1½ fl. Ren.

MAGNUM BEGINAGIUM [Groot-Begijnhof]

Ecclesia beg(h)inarum, 1523 incorporata capitulo, pro sua incorporatione 4 fl.; 1530 solvit capitulum pro iuribus incorporationis 4 fl.; 1520 valet 40 fl. Bavarie vel circiter.

- 1400 [blanco]
- 1405 Pro admissione remissis proclamationibus d. Iacobi de Leodio, admissi ad eccl. beghinagii opidi de Buscod. causa permutationis, ut in resignatione habetur, et pro fructibus 6 septiminarum debet d. Ioh. de Mierde pro eo infra Purif. 5 flor. Et iuravit idem d. Jacobus prescriptus die 7 apr. (I.121 f. 25^v).
- 1420 d. Jacobus de Leodio, investitus eccl. parochialis beghinarum (I.124 f. 27).
- 1427-1461 Rector d. Iohannes Lepus (Hazen) (I.126 f. 27, I.135 f. 25).
- 1470 Pro placet duorum annorum 2 sc.
- 1473 Plac. d. Rutgheri Christiani;
- 1474 Plac. d. Adriani Sluyter presb. sec. 1 sc.
- Anno 1474 28 marci d. Iohannes Ghisberti, rector eccl. beghinarum in Buscod. docendo de titulo exhibuit processum d. Iohannis de Platea, decani eccl. Busciducensis, executoris et commissarii ad hoc electi per partes subscriptas, vigore litterarum apostolicarum per ipsum fulminatum super dicta ecclesia, vacante per lib. resignat. d. Ioh. de Blayel, procuratoris et eo nomine d. Iohannis Christiani de Oss, in manibus dicti decani factam via permutationis facte per et inter ipsum ex una neenon d. Ioh. Ghisberti tamquam rectorem altaris S. Huberti siti in eccl. S. Petri Leod. ex alia partibus, de data anno Nativ. Dni 1473 mensis dec. die 24; d. Wilhelmus Spierinck presb. Leod. dioc. fuit notarius. Item docuit etc. per litteras felicis recordacionis d. Pii pape ad incompatibilia sibi concessas anno 1460 septimo Idus augusti, anno secundo⁴⁹ (I.142 f. 92^v).
- 1475 Rector d. Gerardus de Beest (I.144 f. 28).
- 1520-37 Plac. d. Laurentii Cuypers (Cupificis) 1 sc.
- 1556 Deservit per d. Walterum vander Meel Hesium; valens annue 40 flor. Bavar. vel circiter, pro quolibet computando 14 stuf. (L.15).

Altare Misæ Matutinalis in eccl. paroch. beghinarum

- 1400 [blanco]

Altare S. Ioh. Ewang. prime fundationis in eccl. beginarum

- 1400-1405 Rector d. Gerardus Groy deservit cum sua prebenda in Buscod., pro plac. 6 gr.
- 1418 Rector d. Arnoldus de Cigno pro abs. et plac. d. Iacobi investiti ibidem 1 fl.
- 1421 Rector d. Jacobus Groy, can. Leod., ideo gratis.
- 1536 Rector Ioh. Theoderici pro abs. et plac. 6 gr.

Altare S. Ioh. Ewang. secundum in eccl. beghinarum

- 1418-1419 Rector d. Jacobus Groy van. Leod., ideo gratis.
- 1421 Pro admiss. d. Everardi de Doerne ad alt. B. Ioh. Ewang. zum in eccl. beghinarum et pro fructibus domino archidiacono competent. 1 fl. (I.125 f. 23 n. 1).

⁴⁹ 7 aug. 1460. Pius II regeerde van 19 aug. 1458 tot 14 aug. 1464.

1421-43 Pro plac. d. Everardi de Doerne, vicarii in eccl. S. Ioh. Ewang. in Buscod., necnon rectoris altarium S. Ioh. Ewang. in S. Clara et S. Ioh. Ewang. in eccl. beghinarum, de eo quod dictis suis beneficiis simul deservire valeat 6 gr. (I.125 f.22^v n. 1, I.130 f.24 n. 1, I.131 f.22^v n. 3).

Altare S. Ioh. Ewang. [valet] cum 2 missis in hebdom. 10 fl.⁵⁰

1520 Rector d. Arnoldus de Pascuis et deservitur per d. Gerlacum Zurmans.

1552 Pro iuribus litt. procl. et admiss. alt. S. Ioh. Ev. in eccl. curtis beginagii oppidi Buscid. siti, vacantis per simplicem resign. d. Christiani de Schijndel procuratoris constituti et eo nomine Gerardi de Palude alias Gestel, ultimi dicti alt. rectoris, in favorem mag. Iohannis Wilhelmi clerici Leod. dioc. ex presentat. dnorum decani et capituli eccl. S. Ioh. Buscid. Dat. 4 maii 18 gr.

Pro iuribus institut. videlic. pro 8a parte fructuum 17^{1/2} st.

Pro rata fructuum dicti alt. a die resign. etc., a 4a scilicet maii, 30 st. (L.10 f.175^v n. 1).

1556 Rector d. Ioh. Wilhelmi, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet 10 fl. Bav. (L.15).

Altare SS. Ioh. [Ewang.] et Ioh. [Bapt.] quarte fund. in beginagio, 1520 cum 3 missis in hebdom. valet 18 fl. Bav.⁵¹

1520 Rector d. Ioh. Gemert presens et deservit.

1524 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. d. Petro de Ghemert presb. ad alt. SS. Ioh. et Ioh. quarte fund., vacans per resign. Lamb. Kyvit procuratorem d. Ioh. de Ghemert, per d. decanum et capit. Buscod. presentato 4 fl. (I.154 f.36 n. 4).

1556 Rector d. Ioh. Iudoci de Hapaert, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 18 fl. Bav. (L.15).

Altare S. Ioh. Bapt. in beginagio 1um, 1520 cum 2 missis valet 12 fl. Bavariae

1400-1401 Rector Radulphus de Em[m]ekhoven (Emmecoven) consanguineus d. Hackonis, ideo nihil.

1436-45 Pro plac. Gevardi de Orten, capellani in colleg. eccl. de Buscod., ut cum illa altari suo S. Ioh. Bapt. primo in eccl. beginarum possit deservire 4 gr. (I.127 f.24^v, I.128 f.19^v, I.131 f.21, I.132 f.24^v).

1459-1463 Rector Wilh. Bru(y)stini Schenart pro abs. et plac. ydonei 6 gr.

1464-1479 Rector d. Wilh. Schenarts ir. pro abs. et plac. 6 gr., 1470 pro abs. et plac. d. Anthonij de Palude presb. sec. 6 gr.

1520 Rector d. Paulus Zegeri presens et deservit.

15..-1530 Rector mag. Ioh. Pleviers.

1530 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. Francisco de Balen ad altare Sti Ioh. te fund., vacans per mortem mag. Ioh. Pleviers, per

⁵⁰ Welk van de twee voorgaande beneficies bedoeld is, is niet uit te maken.

⁵¹ De pouillé's van 1556 en 1562 hebben: „Altare Iohannis et Iohannis sub cruce”.

- d. decanum et capitulum eccl. St. Ioh. Ewang. presentato 3 fl. 10 st.
(D III 31 f. 25).
- 1556 Rector d. Gerardus Berck, valet cum 2 missis 13 fl. Bav. (L.15).

Altare S. Ioh. Bapt. 2um, 1520 cum 2 missis valet 12 fl. Bav.

- 1405 [blanco]
- 1427 Rector Ioh. fil. Andree Leyten de Campo pro abs. et plac. de. E[verardi] de Gemert 6 gr.
- 1436 Rector Everhardus Haze pro abs. et plac. d. Reyneri Roveri 6 gr.
- 1438–1445 Rector d. Tilmannus Feyter de Bomel, 1445 capellanus in eccl. colleg. de Buscod. (I.132 f. 24^v n. 6).
- 1438–45 Pro plac. d. Tilm. Feyter de Bomel, rectoris alt. S. Ioh. Bapt. 2i in eccl. beginarum, ut deserviendo altari suo in colleg. eccl. de Buscod. dicto suo alt. possit deservire 4 gr. (I.128 f. 19^v, I.131 f. 21^v, I.132 f. 24^v). Pro absentia et plac. d. Goesw. Pauli 4 gr.
- 1502 Rector d. Egidius de Platea 4 gr. (L.4 f. 4).
- 1519–1530 Rector d. Arnoldus de Platea pro abs. 4 gr. (L.4 f. 210^v), 1520 absens et deservitur per Gerlacum Zurmans, 1523–30 pro abs. et plac. 6 gr.
- 1537 Rector Anthonius de Platea pro abs. et plac. 6 gr.
- 1550–1551 Rector d. Petrus Zonnmans 4 gr., 1551 pro abs. et plac. presb. sec. 6 gr. (L.10 f. 8, 52^v, 135).
- 1556–1558 Rector Herbertus fil. Anthonii Hoze abs., deservitur per d. Ioh. vander Steenwegen, cum 4 missis in hebdomada valet 13 fl. Bav. (L.15), 1558 d. Herbertus Hoze stud. Lovan. in artibus, ideo gratis (L.10 f. 202^v).

Altare S. Bartholomei in ecclesia beginagii primum (1418 pro 1° beneficio), 1520 valet sub onere 3 missarum 20 fl. Bavarie

- 1400 [blanco]
- 1405 Rector Iohannes habet dilationem usque Omnium Sanctorum.
- 1418–1445 Rector d. Ioh. Batensoen, canonicus in Buscod., 1421–38 pro plac. de eo quod unacum sua prebenda de Buscoduc. dicto suo altari deservire valeat 4 gr. (I.125 f. 22, I.127 f. 24, I.128 f. 19^v n. 5); pro abs. et plac. 1441 d. Petri Bukentop 12 gr., 1442–43 Petri Swart 12 gr., 1445 ydonei 12 gr.
- 1474–1478 Rector mag. Ioh. Schut pro abs. et plac. deservit. 6 gr.
- 1485 Rector mag. Petrus Colenzoen, collector fructuum rev. d. nostri Leod., ideo abs. gratis.
- 1497 Rector d. Walterus Ancelmi 6 gr. (L.3).

Altare S. Bartholomei 2um

- 1418 [blanco]
- 1459–1461 Rector d. Anthonius de Rosendael pro abs. et plac. ydonei 8 gr.
- 1461 Pro iuribus et sigillis proclaim. institut. et admiss. concess. Iohanni de Rijssingen de alt. S. Barth. 2e fundationis in eccl. beghinarum, vacante per liberam resign. d. Anth. de Rosendael ex causa permutacionis inter ipsum et prefatum Ioh., rectorem alt. B. Marie in Wuestwesel, per d. Ioh. Haze, rectorem pretacte eccl. beghinarum, presen-

- tato necnon pro rata fructuum sex septiminarum, debet ipse Iohannes 2½ fl. Ren. (I.135 f. 26v n. 6, f. 88v n. 4).
- 1462–1469 Rector Ioh. de Rysingen pro abs. et plac. ydonei 8 gr., 1464 pro abs. hoc anno propter incendium 6 gr., 1469 pro abs. et plac. ydonei 8 gr.
- 1502–1519 Rector d. Petrus Gherinx stud. Lovanii in iure can., ideo gratis (L.4 f. 4, 210v).
- 1520–1537 Rector mag. Petrus G(h)erinx, 1520 stud. Lovan. 1523 in iure canonico et deservitur per d. Iac. Mouwen, 1530–37 stud. et de consilio universitatis Lovan. existens, ideo gratis, pro plac. 4 gr.
- 1537 Pro iuribus litt. concess. d. Servatio de Wert presb. ad alt. S. Barth. 2ae fund., vacans per mortem d. et mag. Petri Gherinx, per d. decanum ac capitulum eccl. S. Ioh. Ewang. Buscod. presentato 4 Ren. (I.151 f. 30v n. 6).
- 1550–1551 Rector d. Wilh. Peregrini 4 gr., 1551 pro abs. et plac. presb. sec. 6 gr. (L.10 f. 8, 52v, 134v).
- 1556 Rector d. Wilh. Peregrini, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 20 fl. Bav. (L.15).

Altare S. Petri, 1520 valet 25 fl. Bavarie sine onere missarum

- 1400 [blanco]
- 1418–1438 Rector Walterus Ploy pro abs. et plac. 1418 d. Petri de Iuliaco 8 gr., 1419 d. Iacobi de Leodio 8 gr., 1421 d. Goesw. de Driele presb. 8 gr., 1427–36 d. Henr. Muyken(s) presb. sec. 8 gr., 1438 d. Gerardi Peelmans secularis 8 gr.
- 1441 Rector Godefr. de Thenamont pro abs. et plac. d. Petri Campis 8 gr.
- 1442–1445 Rector d. Adrianus Martini pro abs. et plac. ydonei 8 gr., 1443–45 pro abs. et plac. d. W. Voet 8 gr.
- 1487 Rector mag. Godefr. de Gompel pro abs. 4 gr.
- 1520 Rector d. Lamb. fil. Ioh. Arnoldi absens.
- 1556 Rector d. Iacobus Brogel; valet sine onere missarum 25 fl. Bav., tamen ipse bis in hebdomada celebrat et est presens (L.15).

Altare S. Katharine in beginagio

- 1400 [blanco]
- 1405 Rector Radulphus Ghiere socius curie, ideo [abs.] gratis.
- 1421 Rector mag. Ioh. van den Ele pro abs. et plac. d. Egidii de Gerwen presb. 6 gr.
- 1436–1438 Rector mag. Ioh. (van)de(n) Nele(n) stud. Lovan., 1436 pro plac. d. Ioh. Ludinck 8 gr., 1438 regens in studio Lovan. habet abs. ratione privilegii exhibiti gratis, pro plac. ydonei 4 gr.
- 14..–1441 Rector d. Ioh. Slachregen.
- 1441 Pro proclaim. concess. Iordanus fil. Ottonis de Deyle ad alt. S. Kath., vacans per resign. d. Ioh. Slachregen, per investitum d. Ioh. Haze presentato 2 fl. Ren. (I.129 f. 25).
- 1441–1443 Rector Iordanus Ottonis de Deyle (Deyel) pro abs. et plac. ydonei 4 gr.
- 1441 Pro eius admissione ac pro rata fructuum pendentibus proclamatiōnibus 1 fl. Ren. (I.129 f. 25v n. 4).

- 1444 Pro present. Nicholai fil. Marcelii de Porta clerici ad alt., vacans per resign. Iordani fil. Ottonis Deyl, per d. Ioh. Haze, investitum eccl. [beghinarum] presentato, debet 2 fl. Ren. (I.131 f. 23^v n. 8).
Pro admissione eius et pro rata fructuum debet ad relationem Radolfi Radulphi 1 fl. Ren. (id. f. 24).
- 1445 Rector Nichol. de Porta pro abs. et plac. d. Zigeri Brants 4 gr.
- 1530 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. Henrico fil. mag. Petri Peregrini clericu ad alt. S. Kath. in eccl. maioris beginagii, vacans per resign. d. Ioh. Kuyt procuratoris d. Ioh. de Eyck, per d. vice-decanum et capit. Buscod. presentato 3 fl. (D III 31 f. 25^v).
- 1556 Rector d. Henr. de Zichenis, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet 8 fl. Bav. (L.15).

Altare S. Katharine 2e fund.

- 1464 Rector Ancelmus fil. Ancelmi de Mierde pro abs. et plac. ydonei 6 gr.

Altare S. Catharine et Anthonii

- 1520 [blanco]

Altare Katharine et Andree in beginagio

- 1537 Pro iuribus presentat. ad omnes ordines concess. Iohanni fil. Wilhelmi de Buscuducis, rectori alt. Kath. et Andree in eccl. beghinarum (I.152 f. 21).

Altare S. Marie Magdalene

- 1400 [blanco]

Altare S. Andree et 12 apostolorum in beginagio, 1520 cum 2 missis valet 20 fl. Bavariae

- 1400 Rector d. Iacobus de Hornic pro abs. et plac. d. Nichol. Cleynael 1 fl.
1436 Rector d. Bartholom. de Campo pro abs. et plac. d. Tilmanni de Bomel 8 gr.
1437 Rector mag. Arnold. de Campo pro abs. et plac. d. Bartholom. Buck 8 gr.
1437 Pro proclam. concessis mag. Emerico de Campo, S. Theol. professori⁵² ad alt., vacans per resign. d. Barth. de Campo via permutat. pro eccl. de Zeelst, per d. Ioh. Haze, investitum eccl. beghinarum, presentato. Solvit 16 iulii 2 fl. Ren.
Pro admiss. eius necnon pro rata fructuum pendentibus proclam. 2 fl. Ren. Dat. 26 iulii (I.128 f. 21).
1438 Pro iuribus proclam. et admiss. dno competentibus de mag. Arnoldo de Campo ad alt. SS. Andree et aliorum apostolorum in eccl. beghi-

⁵² Over E(i)mericus de Campo (van de Velde), geboren te Son, zie o.a. *Coppens* III 1, blz. 199-201. Hij is genoemd geworden „een schakel tussen de internationale figuren Nicolaas van Cusa en Raimundus Lullius“ (*Ons Geestelijk Erfjrg.* 36 blz. 343). Verder zal hij als pastoor van Rosmalen en als rector van de St. Severinuskapel te Blaarthem en van het Mariaaltaar te Son nog door ons vermeld worden.

- narum de Buscod., vacans per lib. resign. mag. Heymerici de Campo,
 ultimi rectoris eiusdem, simpliciter factam (per d. Ioh. Haze investi-
 tum dicte eccl. presentato) debet Godefridus de Cymiterio infra 15
 dies prox. Dat. 5 oct. 2 fl. Ren.
 Solv. per Godefr. de Cymiterio 17 oct. 2 fl. Ren. (I.128 f. 21^v n. 5).
1438 Pro iuribus admiss. predicti mag. Arnoldi ad predictum alt. presen-
 tati ac rata fructuum pendentibus proclam. dno competentium, debet
 Godef. de Cymiterio infra fest. Nativ. Christi prox. Dat. 6 oct. 2 fl.
 Ren.
 Solv. per Godefr. de Cymiterio 17 oct. 2 fl. Ren. (id. n. 6).
1442 Pro plac. mag. Arnoldi de Campo rectoris altaris, ut residendo in
 collegiata eccl. ibidem dicto altari possit deservire 6 gr. (I.130 f. 23^v
 n. 6).
1443-1445 Rector d. mag. Arnold. de Campo pro abs. et plac. 1443 d. Ghisel-
 berti Ven 8 gr., 1445 d. Ioh. Aferden 8 gr.
1470 Pro iuribus et sigil. proclam. et admiss. concess. d. Ghiselberto de
 Porta presb. ad alt. S. Andree et 12 apostolorum situm in eccl. beghi-
 narum opidi Busciduc., vacans ad presens per lib. resign. d. Ioh. de
 Oeffel, ultimi rectoris eiusdem, in manibus d. Ioh. Ghisberti procura-
 toris legitimi et eo nomine d. Iohannis Christiani, rectoris ut asseruit
 dicte eccl. beghinarum, ad hoc constituti prout edocuit instrumento
 uno publico d. Wilhelmi Sprinck notarii publici, sponte factam via
 permutationis canonice faciende et non aliter per et inter ipsum d.
 Iohannem ex una, necnon prefatum d. Ghiselbertum tamquam rec-
 torem matricularie eccl. de Erpe partibus ex alia, ita quod alter alterius
 beneficium assequatur, per prefatum d. Iohannem Christiani
 presentato ac pro rata fructuum etc. solvit ipse per Ioh. de Helmont
 18 iunii 2 fl. Ren. (I.139 f. 24^v n. 3).
1520 Rector mag. Henr. Peregrini presens et deservitur cum 2 missis.
1538 Pro iuribus litt. concess. d. Wilhelmo Ioh. Comans ad alt. S. Andree
 et duodecim apost. in choro S. Katherine curtis beghinagii magni,
 vacans per resign. Ioh. fil. Ioh. Tiberii in manibus dd. decani et capit.
 S. Ioh. Ewang. factam et in nostris iteratam, per prenominatos domi-
 nos presentato 3 fl. 15 st. (I.151 f. 30^v n. 3).
1556 Rector d. Petrus Leyten abs., deservitur per d. Corn. Emberti, cum
 2 missis valet 20 fl. Bav. (L.15).

- Altare S. Willibrordi** in eccl. beghinarum 1um, 1520 valet cum onere 2 missarum 12^{1/2}
 fl. Bavariae
- 1405** Rector d. Bertholdus Cokelen claustrarius eccl. Leod., ideo gratis.
1418-1420 Rector Petrus de Doerne, 1418 pro abs. et plac. d. Wilh. de Meghen
 8 gr., 1419 gratis de mandato.
1420 Pro proclam. concess. d. Godefr. de Doerne presb., presentato per
 d. Jacobum de Bredio, investitum eccl. paroch. beghinarum de Bus-
 cod., ad altare vacans per resign. Petri de Doerne via permutat. cum
 ipso Petro ratione capellanie B. Marie in Hulpa 2 fl. Ren. (I.124 f. 27
 n. 6).
1421 Rector d. Godefr. de Doerne pro abs. et plac. presb. ydonei 8 gr.

- 1427 Pro proclaim. concess. d. Petro de Iuliaco, rectori alt. B. Marie virg. in eccl. B. Petri de Novis Domibus in opido Sancti Trudonis, presentato per d. Ioh. Lepus, rectorem eccl. beginagii in Buscoduc., ad alt. S. Willibrordi situm in eadem eccl. vacans per resign. d. Sartelli Laurentii, ultimi rectoris eiusdem, via permutat. cum ipso d. Sartello, solvit in promptis 27 boddr. debetque residuum 2 fl. Ren.
Pro admiss. d. Petri de Iuliaco ad altare et pro rata fructuum debet ipse 1 cor. Francie. (I.126 f. 27 n. 3 et 5).
- 1436–1445 Rector mag. Wilh. de Campo pro abs. et plac. 1436 d. Tilmanni de Bomei 8 gr., 1438 d. Bartholom. Buck 8 gr., 1441–42 d. Petri Bu(c)ken-top 8 gr., 1443 d. Wilh. de Meghen, 1445 d. Gerardi Bialiarts 8 gr.
- 1436 Pro plac. d. Tilmanni de Bomei, rectoris alt. S. Nicholai in collegiata eccl. S. Ioh. Evang. de Buscod., ut unacum illo altari S. Willibrordi in eccl. beginarum ac Andree et 12 Apostolorum ibidem simul possit deservire, solutum 4 gr. (I.127 f. 24 n. 7).
- 1459–1487 Rector d. Arnoldus de Py(e)ringhen (Pieringhen) pro abs. et plac. ydonei 8 gr., 1479–80 pro abs. et plac. moderatis 4 gr.
- 1520 Rector Petrus fil. mag. Gerardi Herentals cler. residet et deservitur per d. Wilh. Hammicker.
- 1556 Rector d. Hubertus Siongen, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet 12 $\frac{1}{2}$ fl. Bav. (L.15).

Altare S. Willibrordi 2um

- 1438 Pro confirmatione seu consensu fundacionis et dotacionis alt. S. Willibrordi, noviter pro 2a fundacione in eccl. beghinarum per Katharinam quondam relictam Rodolphi Vetten, beghinam maioris curie beghinarum, ordinati cum onere duarum missarum in septimana et valore quatuor modiorum siliginis hereditariorum mensure de Buscod., 3 fl. Ren.
- 1438 Pro iuribus proclaim. et admiss. d. Reneri de Gorichem presb. ad altare novum per d. Ioh. Haze, investitum eccl. beghinarum, presentati 2 fl. Ren. (I.128 f. 21 n. 4 et 5).
- 1438–1442 Rector d. Renerus de Gorichem presb.
- 1442–1460 Rector Petrus de Busco, 1460 pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
- 1442 Pro proclaim. concessis Petro de Busco dyacono Cameracensis dioc. ad altare, vacans per mortem d. Reyneri de Gorichem, 2 fl. Ren.
- 1442 Pro admissione d. Petri de Busco ad altare, necnon pro rata fructuum pendentibus proclaim. d. [archidiacono] competente 1 fl. Ren. (I.130 f. 25 n. 2 et 6).
- 1442–45 Pro placet d. Petri de Busco, capellani eccl. S. Ioh. Ewang. de Buscod., ut ibidem residendo altari suo S. Willibr. 2e fund. in beginagio ibidem possit deservire 4 gr. (I.130 f. 24 n. 2, I.132 f. 24^v n. 2).
- 1461 Pro sigillis et signatura decreti admiss. Henrici de Bronckhorst ad altare in eccl. beghinarum per d. Ioh. Hazen, rectorem dicte eccl., presentati ac admissi, non obstante oppositione facta per d. Thomam Odinck per decanum et capitulum de Buscod. presentati, necnon pro presentatione eiusdem Henrici ad omnes sacros ordines titulo dicti sui beneficii 4 $\frac{1}{2}$ fl. Ren. (I.135 f. 25^v n. 4).

- 1520 Rector Adrianus Zegeri cleric. residet et deservitur per mag. Gisbertum de Campo.
- 1538 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. mag. Cornelio Coelberts ad alt. S. Willibr. secunde fund. in eccl. curtis beghinagii magni, vacans per mortem d. Pauli Segheri, per d. decanum et capit. S. Ioh. Ewang. presentato 3 Ren. 5 st. (I.151 f. 31).
- 1551 Pro iuribus sigilli et expedit. litt. proclam. altaris S. Willibrordi 2^e fundationis in eccl. Beghinarum opidi Busciduc. vacantis per resign. Cornelii Coelberts (Coelbats?) ult. rectoris eiusdem in favorem Henrici fil. Wilhelmi de Vechel clerici Leod. dyoc. ex present. dnorum decani et capituli S. Iohannis Buscid. Dat. 18 iunii 18 gross. 26 st. Pro iur. institut. et 8a parte fructuum (L.10 f. 63^v).
- 1556 Rector Henr. fil. Wilhelmi Theoderici absens, deservitur per fratres carmelitas, cum 3 missis valet 14 fl. Bav. (L.15).

Altare Marie

- 1400 Pro admissione remissis omnibus proclamationibus d. Henrici Amer, admissi ad alt. S. Marie in eccl. beghinagii, debet d. Ioh. Mierde pro eo tam de fructibus quam aliis iuribus infra Purificat. 4 fl. (I.121 f. 25^v n. 6).
- 1418–1419 Rector d. Hermannus Rumoldi de Os pro abs. et plac. d. Iacobi de Leodio 6 gr.
- 1421–1427 Rector Rolandus Rover clericus, 1421 pro abs. et plac. d. Henr. Muykens presb. 6 gr., 1427 notarius archidiaconatus Hasbanie ideo gratis.
- 1436 Pro plac. d. Ioh. de Orten, rectoris alt. Marie in beghinagio de Buscod. ut cum illo altari misse animarum in collegiata eccl. de Buscod. possit deservire, debet d. Bernardus de Loen infra Lamberti. Dat. 14 aug. 6 gr. (I.127 f. 24 n. 3).
- 1497 Rector mag. Godefr. de Gompel 4 gr. (L. 3).

Altare Marie 2ae fundationis in summo choro beginagii, 1520 valet cum 1 missa in hebdom. 9 fl. Bavarie.

- 1459 [blanco]
- 1497 Rector d. Ioh. Ghiselberti 6 gr. (L. 3).
- 1520 Rector Petrus fil. Ioh. Arnoldi clericus residet et deservitur per Ioh. de Heel.
- 1537 Pro iuribus present. ad ordinem presbyteratus concesse d. Petro Cussten rectori alt. Marie secunde fund. in summo altari beghinarum Buscod. 14 st. (I.151 f. 30 n. 3).
- 1537 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. Petro fil. legitimo quondam Nicholai clericu ad alt. S. Marie secunde fund. in summo choro eccl. paroch. curtis beghinarum Buscod., vacans per mortem d. Pauli Zeelen, per d. decanum et capit. S. Ioh. Ev. presentato 3 Ren. 5 st. (I.151 f. 30 n. 8).
- 1556 Rector d. Petrus Kuysten, deservitur per eumdem cum 1 missa valet 9 fl. Bav. (L.15).
- 1558 Rector d. Otto Hoesselt, pro abs. 4 gr. (L.10 f. 202^v).

Altare Marie et Nicholai, 1520 cum 3 missis valet 30 fl. Bav.

- 1464 [blanco]
1474 Rector d. Ancelmus de Mierde pro abs. et plac. ydonei 8 gr.
1477-1502 Rector d. Ioh. Ghiselberti pro abs. et plac. deservit. 8 gr., 1502 6 gr. (L.4 f.4).
1520 Rector d. Corn. de Gastel presens et deservitur per eumdem.
1530 Rector d. Ioh. de Clivis pro abs. et plac. 8 gr.
1551 Pro iuribus sigilli et exped. litt. proclam. altaris Ss. Marie et Nicolai in eccl. Beginarum oppidi Buscid. vacantis per resignationem Henrici fil. Wilhelmi de Vechel cler. Leod. dyoc. in favorem d. Iacobi Huberti presb. Leod. dyoc. ex present. dⁿorum decani et capituli eccl. S. Ioh. Busciduc. Dat. 18 iun. 18 gross.
Pro iure institut. et 8a parte fruct. 2 Ren. 12^{1/2} st. (L.10 f.64).
1556 Rector d. Iacobus Fabri, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 30 fl. Bav. (L.15).

Altare S. Anthonii et Quatuor Doctorum in beghinagio, 1520 alt. S. Anth. et Quatuor Doct. 1um, 2um, 3um.

- 1464 [blanco]
1478 Rector Wilh. Haze pro abs. hoc anno 4 gr.

Altare S. Anth. et Quatuor Doctorum 1um.

- 1551-1556 Rector Gerardus fil. Marcelii de Doern 1553 pro abs. 6 gr. (L.18), 1556 abs., deservitur per d. Marcelium de Roda et Ioh. Wilhelmi presbyteros, cum 5 missis valet 30 fl. Bav. (L.15).
1552 Pro iuribus sigilli et exped. litt. proclam. et admiss. alt. S. Anthonii et Quatuor Doctorum in eccl. beginarum in oppido Buscid. siti, vacantis per obitum quandam d. Adriani Pryesser presb., ultimi illius rectoris, in favorem Gerardi fil. Marcelii de Dorne, clerici Leod. dioc., ex presentat. dⁿorum decani et capituli eccl. colleg. S. Ioh. Ev. oppidi Buscid. Dat. 22 martii 18 gr.
Pro iuribus institut., videlicet pro 8a parte 2 fl. Ren. 2^{1/2} st. (L.10, f.174 n. 3).
1558 Rector mag. Godefridus Doren pro abs. 6 gr. (L.10 f.202^v).

Idem alt. 2um

- 1550 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. altaris S. Anthonii et 4 Doctorum 2^e fundationis in ecclesia beginarum oppidi Busciduc. siti vacantem per resignationem d. Theoderici vanden Merlaer in favorem d. Petri Lamberti presb. Leod. dyoc. ex presentatione dⁿorum decani et capituli eccl. S. Ioh. Busciduc. cum pleno tamen consensu 4 magistrorum beginagii pretacti cum investito. Dat. 14 iun. 18 gross.
Pro iuribus institut. et 8a parte fruct. dicti alt. 2 Ren. 12^{1/2} st. (L.10 f.57^v).
1556 Rector d. Gerardus Adriani, deservitur per eumdem, cum 5 missis valet 30 fl. Bav. (L.15).

Idem alt. 3um

1556 Rector d. Walterus vander Meel Hesius, deservitur per eumdem cum 2 missis valet 12 fl. Bav. (L.15).

Altare S. Nicholai et Quatuor Doctorum in beginagio

1519 Rector Wilh. Mercatoris alias Helden, stud. Parisiis in theol., ideo gratis (L. 4 f. 210v).

**CAPELLA LEPROSORUM, 1459 S. Brigide, 1520 cum 2 missis valet 6 modios siliq.
et 12 libr. pagam.**

1400 Rector Ioh. de Straten deservitor d. sigilliferi, ideo gratis de mandato d. vicarii.

1405-1421 Rector Symon de Warous(?) familiaris d. card.(?) Leod. gratis, 1418-21 pro abs. et plac. presb. ydonei 1 sc. (Cfr. pag. 80).

1436-1438 Rector Arnoldus de Aggere, 1436 stud. Lovan. pro plac. ydonei 6 gr., 1438 pro abs. et plac. d. Wilh. de Aggere can. in Buscod. 1 sc.

1438 Pro iuribus proclam. et admiss. d. Wilhelmi de Aggere ad capellam leprosorum extra muros de Buscod., vacantem per lib. resign. mag. Arnoldi de Aggere sponte et libere factam, per dd. decanum et capitulum eccl. S. Ioh. Evang. de Buscod. presentati, debet ad relacionem Mathie Bosman infra Purif. B. Marie virg. Dat. 6 oct. 3 fl. Ren. Inde solvit in promptis 12 boddr. Item solvit per Mathiam Bosman 27 marci residuum et sic totum (I.128 f. 21v n. 7).

1459-1469 Rector d. Wilh. (van) de(n) Dijck (de Aggere) pro abs. et plac. deserv. 10 gr.

1473-1475 Rector d. Godefr. de Campo pro abs. et plac. deserv. 10 gr.

1497 Rector d. Ioh. Saerden 10 gr. (L. 3)⁵³.

1520 Rector Wilh. fil. Ioh. de Weerd clericus et deservitur per d. Petrum de Ghestel presb.

1536-1537 Rector d. Adrianus Godefredi pro plac. coadiut. 4 gr.

1556 Diruta est et translatum eius beneficium in altari dive Brigide, noviter erecto in capella S. Anthonii in Hijnthem, ut ibidem dicetur (L.15).

HOSPITALE, 1459 Hospital MAGNUM

1400 [blanco]

1405 Pro eo quod d. Iacobus de Vessem in divinis deservire potuit et possit hospitali a festo Nativ. B. Ioh. Bapt. ultimo preterito usque instans idem festum anno revoluto debet Roverus fil. d. Roveri militis 1 sc. Et pro dearrestacione fructuum dicti hospitalis debet d. Roverus 4 fl. (I.122 f.14).

1419-1421 Rector Arnoldus Roveri Iohannis pro abs. et plac. 1419 presb. ydonei 3 fl., 1421 d. Ioh. de Riele presb. 3 fl.

⁵³ Een door Welvaarts uitgegeven oorkonde van 18 juli 1492 (Het Refugiehuis der Abdij Postel te 's-Hertogenbosch, 1888 blz. 35-36) noemt als rector van het kapelaltaar in het Bossche Leprozenhuis (genaamd „Ter Eyckendonck“ buiten de Hintherpoort) Johannes Schoede de Bladel, ongetwijfeld identiek met de hierboven genoemde Ioh. Saerden.

- 1436-1438 Rector mag. Theod. Batensoen alias Viator, privilegiatus privilegio apostolico, 1438 abbreviator litterarum apostolic., habet abs. gratis.
- 1436-38 Plac. d. Theod. Nobel presb. sec. 12 gr.
- 1441-1445 Rector mag. Wilh. Colenzoen, 1441 pro abs. et plac. d. Theod. Nobel 3 sol. gr., 1442 scriptor litt. apost. ideo ex gratia speciali gratis, 1443 propter servitia eius consideratione d. sigilliferi Leod. abs. gratis, 1445 propter servitia gratis.
- 1471 Pro licentia et consensu concessis provisori et magistro magni hospitalis in Buscod. vendendi et alienandi minutis pactiones siliginis ad summam 25 mod. silig. et hereditarios census 50 libr. pagamenti Buscoduc. eo quod hospitale huiusmodi iam noviter de uno loco ad alium aptiorem translatum ac de novo sumtuose edificatum existit, solv. per Nicholaum Ruts . 4 maii 3 fl. Ren. (I.140 f.25).

CAPELLA S. BARBARE; 1520 cum ... missis in hebdomada valet 60 libr.

- 1438 [blanco]
- 1460 Rector Iohannes Anselmi pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
- 1520 Rector d. Petrus de Palude presens et ipsem deservit.
- 1556 Rector d. Iohannes de Platea, deservitur per eumdem cum coadiutore d. Laurentio de Leeuw; valet cum 6 missis 60 libr. pagamenti (L.15 f.125).

Altare Trium Regum noviter fundatum; 1520 valet cum 3 $\frac{1}{2}$ miss. in hebd. 30 libr.

- 1462 [blanco]
- 1520 Rector d. Petrus de Macharen, presens deservit personaliter.
- 1556 Rector d. Iohannes Meeuwen, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 30 $\frac{1}{2}$ libr. pag. (L.15).

Altare S. Leonardi; 1520 valet cum 1 missa 14 libr. pagam.

- 1520 Rector d. Simon vanden Hovel, presens et deservitur per eumdem.
- 1530 Pro iuribus proclamationis et admiss., concessarum Lamberto fil. Iohannis Pictoris clero Camerac. dioc., ad altare S. Leonardi in cap. S. Barb., vacans per mortem Symonis vanden Hoevel, per decanum et capit. Buscod. presentato, 3 fl. Ren. (D III 31 f.25).
- 1556 Caret rectore, habet tamen largos fructus (L.15 f.125).

CAPELLA S. Andree SORORUM DE ORTEN, 1520 cum 2 missis in hebdom. valet 25 fl.

- 1459 [blanco]
- 1520 Rector d. Heymannus de Veteri Busco confessor residet et deservit.
- 1556 Rector d. et fr. Arn. de Scherenberge confessor ibidem, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet 20 fl. Ren. (L.15).

CAPELLA S. IACOBI, 1520 habet missam quotidiam; valet annue 55 fl. Ren.⁵⁴

- 1474 [blanco]

⁵⁴ De stichtingsbrief van de kapel van 1 nov. 1430 werd uitgegeven door J. Mosmans in *Bossche Bijdragen* X blz. 66-73.

- 1520 Rector d. Ghysbertus Ghyselen presens.
 1556 Capella S. Iacobi cum missa quotidiana valet annue 55 fl. Ren., cuius
 rector d. et mag. Godefr. Doern, deservitur per eumdem (L.15).

Altare S. Iudoci ibidem, 1520 valet annue cum 3 missis 45 libr.

- 1520 Rector d. Rutgerus de Ophoven absens et deservitur per d. Ivanum
 de Gheffen.
 1556 Rector d. Rutgerus Ophoven, deservitur per eumdem, cum 3 missis
 valet 45 libr. pagam. (L.15).

CAPELLA S. PETRI; 1520 Petri et Pauli, cum missa quotidiana valet 72 libr.

- 1475 [blanco]
 1520 Rector d. Gisbertus Danielis presens et personaliter deservit.
 1524 Pro iuribus collat. et admiss. iure devoluto facte Goswino Iacobi cle-
 reico ad capellam S. Petri in eccl. buscod. sitam, vacantem per mortem
 Gisberti de Loen, de mandato et ad scripta rev. d. cardinalis Dertu-
 sensis, archidiaconi Campinie 6 fl. (I.154 f. 35^v n. 5).
 1523-1530 Rector Goeswinus Iacobi, 1530 pro abs. et plac. 8 gr.
 1537 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. Iohanni fil. Iudoci de
 Happart ad alt. SS. Anne et Martini in capella S. Petri, vacans per
 resign. Adriani Presers(?), per d. decanum et capit. Buscod. presen-
 tatio 3 fl. (I.152 f. 21^v).
 1556 Rector d. Iasperus Craen, deservitur per eumdem, valet cum missa
 quotidiana 72 libr. (L.15).

Altare S. Marie in capella S. Petri et Pauli

- 1497-1502 Rector d. Godefr. (de) Gompell 4 gr. (L. 3; L. 4 f. 4).
 1556 Rector d. Ioh. Iudoci de Hapart, deserv. per eumdem, cum 2 missis
 valet 32 libr. (L.15).

Altare Marie Magdalene [in eadem capella] 1520 cum 3 missis valet 45 libr. communis
 pagam.

- 1520 Rector d. Arnold. de Asperen presens et deservitur per eumdem.
 1556 Rector d. Arn. Asperen, deserv. per eumdem, valet cum 5 missis
 45 libr. pag. (L.15).

Altare S. Katharine et Anthонii [in eadem capella]

- 1520 [blanco]

CAPELLA S. ANNAE, 1520 valet sub onere 5 missarum 45 libr.

- 1497 Rector mag. Lambertus vanden Heuvel(?) 4 gr. (L. 3).
 1520 Rector d. Ioh. fil. Gisberti personaliter deservit.
 1556 Rector d. Ioh. Ghisberti, deservitur per eumdem, valet cum 5 missis
 45 libr. pagam. (L.15).

Altare Anne 1556 nondum consecratum

Altare Nominis Ihesu ibidem, 1520 valet 100 libr. communis pagam.

- 1520 Rector d. Petrus de Doerne(?) absens et deservitur per d. Ioh. Bruyn(?) ad 2 missas et per d. Ioh.... ad 4 missas.
- 1523 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. d. Paulo Sigheri presb. ad alt. Nominis Ihesu in capella S. Anne oppidi Buscod. vacans per mortem Petri Iudoci, per d. vicedecanum et capit. Buscod. presentato 4 fl. 10 st. (I.154 f. 36 n. 2).
- 1538 Pro iuribus litt. concess. Iohanni fil. Marcelii Wynandi clero ad alt. Nominis Ihesu in eccl. S. Anne, vacans per mortem d. Pauli Segheri, per d. decanum et capit. presentato, 5 Ren. (I.151 f. 30v n. 4).
- 1556 Rector d. Ioh. de Weerdt, deservitur per eumdem, cum 6 missis valet 100 libr. pagam. (L.15).

CAPELLA S. ANTHONII in Hinthem parochie S. Iohannis Buscod.

- 1520 Rector d. Ghsib. de Campo presens et deservitur per eumdem cum 2 missis in hebdom. Valet 13 fl. Ren.
- 1530 Pro iuribus litt. Petro fil. legit. Gerardi Colen clero ad capellam S. Anthonii confess. in Hinthem paroch. eccl. S. Ioh. Ev. Buscod., vacantem per resign. d. Gisberti de Campo, per d. decanum et capit. dicte eccl. presentato 3 fl. 10 st. (D III 31 f. 25 n. 4).
- 1556 Rector d. Petrus Colen, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet 13 fl. Ren. (L.15).

Altare S. Brigide [in supradicta capella]

- 1556 Noviter erectum et consecratum, ad quod translatum est beneficium capelle leprosorum, quod sub onere 2 missarum valet annue 6 mod. sil. et 12 libr. pagam. Rector Quintinus Bruynincx clericus absens, deservitur per d. Ioh. de Berlekom (L.15).

CAPELLA S. GEORGII, 1459 capella **balistariorum** S. Barbare et Pauli, 1474 capella S. Georgii, Barbare et Pauli balistariorum⁵⁵

- 1436 [blanco]

Eadem capella pro secunda fundatione

- 1459 [blanco]
- 1464 Rector mag. Iohannes Steenwinkel pro abs. et plac. 6 gr.
- 1485-87 Rector mag. Arnoldus Kemps stud. Lovan. in iure can., ideo abs. gratis et pro plac. deservitoris 4 gr.

Altare S. Barbare

- 1438 Rector d. Iohannes Rutgheri de Gravia.
- 1438 Pro placet d. Ioh. Rutgheri de Gravia, rectoris altaris S. Barbare in

⁵⁵ Deze „capella S. Georgii” was de kapel van het St. Jorisgilde en heette in de volksmond de St. Joriskapel. De schutters worden in de pouillé's „balistarii” of „sagittarii” genoemd. Zie verder *Schutjes* IV blz. 384.

capella balistiorum, dyaconi, ut residens in dicto altari per duos coadiutores usque ad festum Omn. Sanct. prox. et extunc, cum promotus fuerit in sacerdotem, cum uno adiutore dicto altari, onerato in missa quotidiana, deseruire possit, 12 gr. (I.128 f.19^v).

- 1441-43 Pro placet d. Ioh. Rutgerhi de Gravia, rectoris alt. S. Barbare in capella S. Georgii, ut cum adiutore dicto altari, onerato in missa quotid., possit deseruire, 8 gr. (I.129 f.23^v, I.130 f.23^v, I.131 f.21^v).
1550 Ultima aug. Henricus Tuldel nomine Iacobi Craen, rectoris capelle S. Barbare in S. Georgio, depositus loco absentie cum protestatione de addendo et minuendo iuxta antiqua registra 6 gr. (L.10 f.7^v), 8 gr. (L.10 f.52^v); 1551 depositus Walterus Eersel nomine d. Iasparis(!) Craen loco absentie 8 gr. (L.10 f.135^v).
1553 22 aug. deponi fecit Lambertus Stoeters loco absentie huius capelle cum protestatione de addendo etc. 6 gr. (L.18).
1558 Rector L. Stooters per modum depositi pro abs. 6 gr. (L.10 f.202^v).
1562 Rector Godefridus Stooters pro abs. 6 gr. (L.13 f.5^v).
1566 Rector Gerardus Stooters, stud. Lovanii in artibus, ideo abs. gratis (L.13 f.143^v).⁵⁶

Altare S. Marie in capella S. Georgii

- 1550 Pro iuribus litterarum proclamat. et admiss. dno Iaspero Celen ad altare Marie in cap. S. Georgii, vacans per resignat. d. et mag. Godefri Doern via canonice permutationis, per decanum et capitulum eccl. colleg. et parochialis divi Iohannis opidi Buscid. presentato, concessarum, 18 gr. Pro iuribus institutionis 7½ fl. (L.10 f.79^v).

Altare S. Marie, Georgii et Omnim Sanctorum in choro capelle S. Georgii; 1520 valet cum onere 2 missarum 30 libr.

- 1520 Rector d. Henricus de Bruyn (Sbruynen) pro abs. 4 gr.
1523 Pro iuribus litterarum proclamat. et admiss. concessarum d. Iohanni Sbruynen ad altare in choro capelle S. Georgii, vacans per mortem Henrici Sbruynen, per vicedecanum et capitulum Buscod. presentato, 3 fl. 10 st. (I.154 f.36^v).
1556 Rector nescitur; solent interim sagittarii curare ibidem bis in hebdomada per cruciferos fieri missam; valet 30 libr. pagam. (L.15 f.125).

Altare Iheronimi et Omnim Sanctorum⁵⁷

- 1552 [blanco]

Altare S. Hieronimi et Huberti; 1520 cum 1 missa valet 16 libr. pagam.

- 1520 Rector d. Andreas de Asperen, presens deseruit.

⁵⁶ Deze laatste twee rectoren staan in pouillé L.13 onder het hoofd „Orthen”: op f.5^v bij „altare S. Georgii in capella Barbare in Orten”, op f.143^v bij hetzelfde altaar. We vermoeden hier een vergissing van de inschrijver. Dat het hier gaan zou over een St. Jorisaltaar in de Barbarakapel (blz. 93) lijkt zeer onwaarschijnlijk.

⁵⁷ Gezien de omschrijving van het Hieronymusaltaar in de notitie van het jaar 1552 lijkt het niet onwaarschijnlijk, dat dit altaar (kapel) daarmee geïdentificeerd kan worden.

1552 Pro iuribus sigilli et expeditionis litterarum institutionis, proclam. et
admiss. altaris S. Mathei apost., Ieronimi et Huberti ac Dympne virg.
in capella S. Georgii Buscid. vacantis per simplicem resignationem
d. Andree Mathie de Asperen, ultimi illius altaris rectoris, in favorem
Wilhelmi fil. Laurentii de Sprange, clerici Leod. dioc., ex presenta-
tione venerab. viorum decani et capituli eccl. S. Ioh. Buscid. et
turnarii⁵⁸. Dat. 9 ian. 18 gr.

1556 Pro iuribus institut. videlicet pro 8a parte fruct. 20 st. (L.10 f.172v).
Rector filius Laurentii Sprang abs., deservitur per cruciferos, cum
1 missa valet 16 libr. pagam. (L.15).

Capella S. Iheronimi et Mathei 2e fundationis⁵⁷

1497 [blanco] (L. 3)

CAPELLA S. ELIGII, Georgii et Katharine in vico de Orten, fundata per Conrardum de Dryele, 1520 cum 3 missis valet 31 fl. Bav.

1418–1436 Rector d. Paulus Borchardi can. de Buscod. pro plac. quod unacum
sua prebenda eidem suo altari ipse seu aliquando per alium deservire
valeat 6 gr. (I.126 f.25 n. 3).

1436 Pro plac. d. Pauli Borchardi, rectoris capelle SS. Eligii et Georgii in
platea Ortensi opidi de Buscod., ut residendo in prebenda sua de
Buscod. dicte capelle sue possit deservire, solv. 15 sept. 6 gr. (I.127
f.24v).

1459 Rector mag. Henr. de Hedel pro abs. et plac. ydonei 8 gr.

1459 Pro present. eius ad omnes sacros ordines titulo dicti sui beneficii
1½ fl. Ren. (I.134 f.25 n. 3).

1520 Rector d. Petrus Gompel presens et deservitur per eumdem.

1530–1536 Rector mag. Ioh. Scha(e)rlen, stud. Lovan. – 1530 in facult. artium
pro plac. 4 gr.

1550–1553 Rector capelle S. Eligii d. Ioh. Martini, 1550 pro abs. 6 gr. (L.10 f.7v),
1550–51 pro abs. et plac. presb. sec. deservitoris 8 gr. (L.10 f.52v, 135),
1553 6 gr. (L.18).

1556 Rector Ioh. fil. Martini Tymmermans abs., deservitur per d. Ioh. Best,
cum 3 missis valet 31 fl. Bav. (L.15).

1558 Rector alt. S. Eligii in capella opidi Buscod. Ioh. Tymmermans pro
abs. 6 gr. (L.10 f. 202v).

1562 Rector altaris Eligii in capella d. Ioh. Fabri [Timmermans?] pro abs.
6 gr. (L.13 f.5v).

CAPELLA S. CORNELII OPTEN VUCHTERENDYCK⁵⁹

1400 Pro proclamationibus concessis d. Huberto Sceynel clero presentato

⁵⁸ De „turnarius“ was de kanunnik, die de beurt (turnus) had om bij vacatie van een kapittelprebende gedurende een bepaald tijdsverloop een kanunnik te mogen benoemen.

⁵⁹ In de pouillé's worden kapel en altaar vrijwel door elkaar gebruikt. In feite zal het hoofdaltaar toegegewijd zijn geweest aan O.L. Vrouw, St. Cornelius en St. Anthonius en daarop was een dubbel beneficie gefundeerd. Daarnaast was er dan het altaar van Maria, Katharina enz. eveneens met een dubbele fundatie.

- per Goeswinum Steenwech de Buscoducis ad altare B. Marie virg., Anthonii et Cornelii conf., situm in Aggere Vuchtensi opidi de Buscod., solvit super omnibus 2 fl. (I.121 f. 25^v).
- 1405 Rector Hubertus Sceynen pro abs. et plac. d. Hermanni Snellart hoc anno 8 gr.
- 1419-1464 Rector d. Petrus [fil. Henrici Martini] de Zo(e)meren (Soemerden) pro abs. et plac. 1419-27 presb. ydonei 1 fl., 1436 d. Henrici Roetven 12 gr., 1438 d. Henrici Muyken 12 gr., 1442 d. Iohannis de Duynen 12 gr., 1443 d. Iacobi de Vessem 12 gr., 1460 d. Luce de Boeck presb. sec. 12 gr., 1463-64 ydonei 12 gr.
- 1470 Pro presentatione Arnoldi fil. Iohannis Roevers, rectoris altaris B. Marie virg., siti in capella S. Cornelii opidi de Buscod., ad omnes sacros ordines titulo dicti sui beneficii, solv. ipse 8 apr. 1^{1/2} fl. Ren.
- 1473-1474 Rector capelle d. Petrus Gribus pro abs. et plac. ydonei 12 gr.
- 1476-1487 Rector capelle (S. Anthonii et) Cornelii mag. Petrus Gruybosch, stud. Colon. in iure canon., ideo gratis, 1485-87 pro abs. et plac. deservitoris ydonei 12 gr.
- 1519 Rector mag. Petrus Grobbis pro abs. 6 gr. (L. 4 f. 210^v).⁶⁰
- 1523-1530 Rector d. Petrus de Ercleens, pro abs. et plac. 12 gr.
- 1556 Sub onere 4 missarum valet annue 20 libr. antique pecunie, cuius rector est d. Iohannes Berwerts (L.15).

Eadem capella 2e fundationis

- 1469 Pro iuribus et sigillo proclamationis et admissionis concessarum Romboldo de Platea clero de perpetua capellania porcione secunda appellata, fundata et dotata in summo altari capelle S. Cornelii in opido Buscid. situata, vacante per mortem d. quondam Alberti Zeelmeker, ultimi rectoris eiusdem, per venerab. viros dd. vicedecanum et canonicos eccl. S. Ioh. Evang. Busciduc. presentato, necnon pro rata fructuum debet d. Iohannes Kepken ad relationem Iohannis de Helmont infra Nativ. Christi 2 fl. Ren. Dat. 18 iunii (I.139 f. 24^v).
- 1487 Rector d. Henricus Vullinck pro abs. et plac. deservitoris hoc anno 6 gr.
- 1536 Rector d. Petrus Martini pro abs. et plac. 12 gr.
- 1536 Pro iuribus litterarum proclamatorialium et admissorialium concessarum Henrico fil. legitimo Henrici Heyn ad capellam S. Marie, Cornelii et Anthonii in Buscod., vacantem per mortem d. Petri Henrici Martini, per Arnoldum Heyn armigerum ratione iuris patronatus laycalis presentato, 5 fl. (I.152 f. 21).
- 1537 Rector Henricus Heen, pro abs. et plac. 12 gr.

Altare Katharine, Barbare et Agathe in capella opten Vuchterendyck 1e fundationis, 1556 (L.15) altare S. Marie, Kath. etc.

1520 Rector d. Andreas [de] Asperen, presens et deservitur per eumdem.

⁶⁰ Met Gribus, Gruybosch en Grobbis is hier wel dezelfde naam bedoeld.

1556 Rector d. Arnoldus Petri, deservitur per eumdem cum adiutorio cruciferorum; sub onere 4 missarum valet annue 61 libras communis pagamenti (L.15).

Idem altare 2e fundationis

1520 Rector d. Iohannes Arnoldi Pellificis, presens et deservitur per eumdem.
1556 Rector d. Iohannes Pels, deservitur per eumdem; cum 3 missis in hebd. valet 12 flor. Ren. (L.15).

Hospitale Ioh. Coysts gasthuys sive Meelmans gasthuys in vico Hynthamerend⁶¹

1475 Rector sive mamburnus Iohannes Molls (I.144 f.28v).

ROSMALEN [Roesmalen]

Ecclesia integra, [ab anno 1452] incorporata [capitulo Buscod.], 1520 valet 50 modios siliginis, 1556 valor nescitur.

1400-1405 Rector d. Ywanus de Borchwyc pro abs. 3 fl.
1418-1419 Rector d. Ioh. Oem de Peelt pro abs. 5 fl.
1420 Pro proclaim. concess. mag. Theoderico Batensoen, scriptori bullarum, presentato per d. decanum et capitulum de Buscod. ad eccl. paroch. de Roesmale, vacantem per mortem d. Ioh. Oem de Peelt, debet Theodericus Batensoen, notarius archidiaconatus Hasbanie in eccl. Leod., 2 fl. Ren.
Pro admissione predicti mag. Theod. et pro fructibus d. archidiacono competentibus 10 fl. Ren. (I.124 f. 26 n. 5, f.26v n. 2).
1419-1438 Rector mag. Theod. Batensoen, 1421 scriptor litterarum apostolicarum, de speciali mandato d. vicarii gratis per totum, 1438 litt. apost. abbreviator, 1436-38 privilegiatus privilegio apost. habet abs. gratis.
1441-1442 Rector d. Petrus de Helmont pro abs. 5 sol. gr.
1445 Rector mag. Emericus de Campo, stud. Lovan. exhibuit litt., ideo gratis.

Vicaria perpetua (L.15), 1562 cum altari Anthonii annexa

1400 [blanco]
1418 D. Theodericus de Ghemert vicarius perpetuus absens (I.123 f.26).
1419-1436 D. Ioh. de Molendino alias Ioh. Bont vicarius.
1419 Pro proclaim. concess. d. Ioh. de Molendino alias Bont, presentato ad perpet. vicariam de Roesmaer [sic] per d. Ioh. Oem de Peelt investitum dicte eccl., vacantem per mortem d. Theod. de Ghemert, solvit 2 fl. Ren. Pro admissione eiusdem et fructibus d. archid. competentibus solv. 3 fl. Ren. (I.124 f.26v n. 2, 3).
1436 Pro proclaim. concess. d. Ghiselberto de Ele subdyacono ad vicariam

⁶¹ Zie over dit gasthuis *Taxandria* 26 blz. 302, 27 blz. 193-196 en *Schutjes* IV blz. 529.

- perpetuam, vacantem per mortem d. Ioh. Bont, per mag. Theod. Batensoen investitum eccl. presentato, solv. 2 fl. Ren. Pro sigillo admissio-
nis eius, necnon pro rata fructuum pendentibus proclaim. debet d.
Theodericus Govy, canonicus eccl. S. Dyonisii Leod., 4 fl. Ren. (I.127
f. 26 n. 2, 6).
- 1437 Pro plac. d. Egidii de Vendrecht(?) presb. ut a tempore obitus d. quon-
dam Iohannis Boult(!), vicarii perpetui eccl. de Roesmalen usque ad
festum Nat. B. Ioh. Bapt. prox. dicte vicarie eccl. de Roesmalen pos-
sit deseruire, solverunt executores testamenti dicti quondam d. Io-
hannis 11 ian. 2 sol. gr. (I.127 f. 24^v n. 6).
- 1438–1445 Rector d. Theodericus Snoeck pro abs. et plac. 1438 d. Christiani de
Stratum presb. sec. 2 sol. gr., 1441 d. Henrici de Goer 2 sol. gr.,
1442–45 d. Iacobi de Tula presb. sec. 2 sol. gr.
- 1460 Rector d. Theodericus Rover pro abs. et plac. d. Egidii de Erp presb.
sec. simul 2 sol. gr.
- 1502 Rector d. Henr. Cuyten 1 sol. gr. (L.4 f.4).
- 1519 1538 Rector d. Anthonius Amelii pro abs. 1 sol. gr. (L.4 f. 210^v).
Pro iuribus litt. proclaim. et admiss. concess. d. Iohanni Boeghaers,
rectori prepositure in eccl. de Alem, ad vicariam eccl. paroch. de Roes-
maelen, vacantem per resign. d. Anthonii Amelii de Oerten in mani-
bus d. decani et capituli Buscod. ratione permutationis factam et in
nostris reiteratam, per prenominatos d. decan. et capit. coniunctim
presentato 8 Ren. (I.151 f. 31 n. 6).
- 1550 Deposit Ioh. Vogelsanck nomine d. Ioh. Bogart loco absentie huius
vicarie cum protestatione de addendo etc. iuxta antiqua registra 1
schut. (L.10 f.8). Rector Ioh. Bogart deposit loco absentie et pro
plac. deservitoris d. Danielis Gerardi, per deputatos Rev^{mi}. d. n. ex-
aminati, simul 2 sol. gr. (L.10 f. 52^v).
- 1551 Deposit Andreas Ghismans nomine d. Ioh. Boegart loco absentie
etc. et pro plac. d. Danielis Gerardi presb. sec., anno superiori per
deputatos Rev^{mi}. d. n. Leod. admissi, simul 2 sol. gr. (L.10 f.135^v).
- 1556 Rector d. Walterus Box abs., deservitur per d. Daniele Gerardi,
cum 4¹/₂ missis et cum altari S. Anthonii annexa valet 24 fl. Ren. et
2 mod. silig. (L.15).
- Altare B. Marie** novum, 1479 alt. **Marie Ioh. Evang., Anthonii et Barbare** novum, 1520
cum 3 missis valet 10 mod. sil. et 7 petros
- 1469 [blanco]
- 1471 Pro confirmatione erectionis, fundat. et dotationis altaris beate et
gloriose virg. Marie in eccl. paroch^{li} de Roesmalen per nonnullos
christifideles incolas et parochianos dicte parochie noviter erecti et
fundati ac ad valorem novem modiorum silihiginis et sub onere trium
missarum septimanatim dotati, necnon pro institutione et admissione
Ioh. de Berlikem clerici, primi rectoris predicti altaris, atque pro pre-
sentatione eiusdem Iohannis ad omnes sacros ordines titulo dicti al-
taris, debet ipse Ioh. commor. opten Dugnen [Dungen] infra fest. S.
Ioh. Bapt. Dat. 28 marci 4 fl. Ren. (I.140 f. 24^v).
- 1480 Pro present. concess. Nicolao fil. Theoderici vanden Pas, rectori al-

- taris ad sacros dyaconatus et presbyt. ordines titulo dicti sui beneficii
debet 2 fl. Ren. (I.148 f. 35 n. 7).
- 1520 Rector Arnoldus Doers clericus absens et deservitur per d. Ioh. Ioh.
Vielens presb. Leod. dioc.
- 1550-1553 Rector d. Arnoldus Dors, 1550 4 gr. (L.10 f. 8), 1550-51 pro abs. et
pl. deserv. 6 gr. (L.10 f. 52^v, 135^v), 1553 4 gr. (L.18).
- 1556 Rector d. Arn. Doers, canonicus Daventriensis, absens, deservitur per
d. Petrum Wellini, cum 5 missis in hebdomada valet 9 mod. sil. et
7 petros. (L.15).
- 1558 Rector d. Adrianus Dorens pro abs. 4 gr. (L.10 f. 202^v).
- 1562 Rector Arnoldus van Doers pro abs. 4 gr. (L.13 f. 5^v).

Capella S. Marie et Anthonii – 1556 in Heze [Heeseind] – 1520 valet sub onere 3 mis-
sarum 40 libr.

- 1478 Pro licentia sive consensu rectori vicarie perpetue ac magistris mam-
burnis et provisoribus fabrice eccl. parochial. S. Lamberti de Roes-
malen, ut ipsi pro evidente utilitate dictarum vicarie, fabrice noveque
capelle sive oratorii infra limites dicte parochie, longe a dicta paro-
chiali eccl. de Roesmalen noviter constructe, nondum tamen erecte
aut consecrate, valorem unius maldri siliginis hereditarii redditus de
et ex bonis, censibus et redditibus predice vicarie ac unum modium
siliginis cum dimidio hereditarie pactionis ex et de bonis supradicte
fabrice, necnon valorem duorum sextariorum siliginis annuatim ad
pretactam capellam hereditarie spectantium, quos et que sepedita
fabrica, vicaria et nova capella in parvis et minus utilibus habuerunt
et habent ad et super diversa contrapignora, pro competentibus et
rationabilibus preciis vendere dictaque contrapignora exonerare ac
pecunias exinde provenientes in alias magis utiliores annuos et here-
ditarios redditus ad et super utiliora contrapignora convertere pos-
sint et valeant, debet d. Iohannes Houtloek, officians in divinis eccl-
esiis parochial. de Oss, infra capitulum Remigii. Datum 2 sept. 2 fl.
Ren. (I.147 f. 32 n. 4).
- 1520-1536 Rector d. Anthonius Amelii, 1520 presens et deservit cum coadiutore,
1523-36 pro plac. coadiut. 4 gr.
- 1538 Pro iuribus litt. concess. d. Petro Wellini de Giffen presb. ad capellam
SS. Marie virg. et Anthonii conf., vacantem per resign. d. Anthonii
Amelii, per d. decanum et capit. Buscod. presentato 4 Ren. (I.151
f. 31^v).
- 1556 Rector d. Petrus Wellini, deservitur per eumdem, cum 4 $\frac{1}{2}$ missis
valet 18(?) fl. Ren. et ... mod. sil. (L.15).
- 1558 Rector d. Petrus Verbeeck, qui exhibuit privileg. Antwerpiense, ideo
gratis (L.10 f. 202^v).

Matricularia, 1520 valet annue 3 mod. sil.

- 1400 [blanco]
- 1436-1438 Rector Ioh. Eggen pro abs. et plac. Mathie Bits 12 gr.
- 1441 Rector Iacobus Iudas pro abs. et plac. Mathie Bits clericu 12 gr.
- 1441 Pro proclam. concess. Iacobo fil. Theoderici Iudas de Alem clericu

ad matriculariam eccl. de Roesmalen, presentato per d. Wilh. de Helmont, fratrem et procuratorem d. Petri de Helmont, investiti dicte eccl., debet 2 fl. Ren.

Pro admiss. dicti Iacobi ac pro rata fructuum 1 fl. Ren. (I.129 f.25 n. 2, 3).

- 1459-1475 Rector Iacobus fil. Theod. Joede (Jude) pro abs. et plac. deservit. 8 gr.
1520 Rector Theodericus Cops presens et deservitur per eumdem.
1556 Rector d. Petrus Emberti abs., deservitur per Ioh. Gerardi clericum coniug., valet 3 mod. sil. (L.15).

SEVENUM [Sevenhem]

Ecclesia – personatus, 1520 valet annue 100 maldra silig. masure loci.

- 1400 [blanco]
1436-1438 Rector d. Emericus de Langel pro abs. 5 sol. gr.
1497 Rector d. Lambertus Gerlacus vander Donck 5 sol. gr. (L.3).
1502 Rector d. Gerlacus de Donck 5 sol. gr. (L.4 f.4).
1520-1523 Rector d. Arnoldus de Merode, can. Leodii residens, abs. gratis.
1530 Rector d. Wynandus de Aerssem pro abs. 5 sol.
1552-1556 Rector d. Ioh. Vlatten pro abs. 5 sol.
1562 Rector d. Guernerus a Vlatten pro abs. 5 sol.

Vicaria, 1520 valet annue 25 maldra silig. ultra deservituram

- 1400 [blanco]
1421 Rector d. Ghiselbertus residet.
1478 Pro plac. d. Gerardi de Montibus vicarii 6 gr.
Rector d. Iaspar Wyrici servitor in archidiaconatu Hasbanie, ideo
abs. gratis.
1519 Rector d. Iacobus de Geldrop pro abs. 6 gr. (L.4 f.210v).
1520-1530 Rector mag. Iacobus de Geldrop absens et deservitur per d. Petrum
de Merica, 1523-30 pro abs. et plac. dicti d. Petri 2 sol.
1536-1537 Rector d. Segherus van(der) Heys, 1536 pro abs. et plac. d. Nicholai
vander Horst 2 sol., 1537 pro abs. 6 gr., pro plac. d. Rutgheri vander
Pecken 1 sc.
1551 Rector d. Ioh. Walteri pro abs. 5 sol. (L.10 f.78).

Altare S. Katharine

- 1400 [blanco]

Altare S. Marie, 1520 nihil ultra deservituram valet

- 1400 [blanco]
1497 Rector d. Iacobus Jegher 4 gr. (L.3).
1502 Rector d. Iacobus Jegher junior 4 gr. (L.4 f.4).
1520 Rector d. Henr. de Tongerloe presens et deservitur per eumdem.

Altare S. Nicolai, 1436 Nicholai et Katherine, 1520 valet 13 maldra silig. ultra deser-vitaram

- 1418 [blanco]
1436 Rector Gerardus Venatoris [Jegers] pro abs. et plac. d. Rutgheri de Stega 10 gr.
1459-1475 Rector mag. Iacobus Jeger, 1459-70 stud. Colon. in iure can. unde docuit, 1473-75 stud. Lovan. in decretis, ideo gratis et pro plac. de-servitoris 4 gr.
1478-1487 Rector d. Iacobus Venatoris de Padbroec, 1478 stud. Lovan. in theol. pro abs. et plac. deservit. 10 gr., 1485 pro abs. et plac. deservit. 10 gr., 1487 stud. Colon. in theol. abs. gratis et pro plac. deservit. 4 gr.⁶²
1520 Rector d. Gerardus van Vorst presens et deservitur per eumdem.

Altare Marie et Agathe, 1555 alt. Marie et Nicholai

- 1459 [blanco]

Altare S. Sebastiani et Blasii, 1520 SS. Fabiani et Sebastiani

- 1497 [blanco] (L. 3)

Altare Barbare et Nicolai

- 1552 [blanco]

Matricularia

- 1400 [blanco]
1520 Rector Theodericus Donck et deservitur per Ioh. Rutten clericus coniug.

SWOLGEN⁶³

Ecclesia

- 1459 Rector d. Ioh. de Fabrica (I.134 f. 24^v n. 1).
1523-1530 Rector d. Hubertus de Campo, pro abs. et plac. 1523 d. Iacobi Bies-tervelts 2 sc., 1530 d. Theoderici Doverbure 2 sc.
1536 Plac. d. Theod. Doverbure deservit. anni [15]34 1 sc.
1550 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. d. Ioh. Buysen ad eccl. parochia-lem S. Lamberti loci de Zwolgen, vacantem per mortem quondam d. Lamberti Lewen, ultimi illius rectoris, per providum ac validum virum Arnoldum de Lynden, dominum temporalem in Lynnen et Blitterswyck, ratione iuris patronatus dno archidiacono Campinie presentati, debet 1^a aug., prout patet in registro, 18 gr.
Pro iuribus institutionis, videlicet pro 8a parte fructuum 5 fl. 12^{1/2} st.
Quoad ratam fructuum nichil, quia per mortem. (I.10 f. 78^v).

⁶² Vergelijk bovengenoemde (de) Jeg(h)er's met de rectoren van het altare S. Marie et Nicholai te Cuyk, blz. 17 en van het altare S. Ioh. Bapt. et Katherine te Heesch op blz. 35.

⁶³ Zie Blitterswijk blz. 7.

Altare S. Marie et Salvatoris⁶⁴

- 1520 [blanco]
 1537 Pro iuribus litt. proclaim. et admiss. concess. d. Henrico Goblini presb. ad alt. S. Salvatoris in eccl. paroch. de Swolghen, vacans per simpli-
 cem resign. d. Ioh. de Ligno, per honestum virum Theodricum Grij-
 ten de iure patronatus laycalis presentato 6 fl. (I.152 f. 21).

Altare S. Dyonisii et Anthonii

- 1520 [blanco]
 1550 Pro iuribus litt. proclaim. et admiss. d^{no} Paulo Middelicque ad alt.
 SS. Anthonii et Sebastiani in eccl. paroch^{li} de Swolgen, vacans per
 resign. quondam d. Wilhelmi Werd, illius ultimi canonici possessoris,
 per scabinos et provisores dicte eccl. de Swolgen tamquam viros pa-
 tronos, ut asseruerunt, d^{no} archid^{no} Campinie presentato concessa-
 rum. Dat. 16 sept. prout patet in registro 18 gr.
 Pro iuribus institutionis 2 fl. 2 st. (L.10 f. 78^v).

Altare Iacobi

- 1523 [blanco]

Matricularia

- 1459 [blanco]

Capella B. Marie virg. toe Tynrade, 1487 Tienroede

- 1459 [blanco]
 1459 Pro iuribus et sigillo proclaim. institut. et admiss. concess. Anthonio filio seniori Reneri vander Smissen clero ad capellam toe Tienroede in honorem B. Marie virg. et Omnim Sanctorum in paroch. de Swolgen, noviter dotatam et consecratam per d. Ioh. de Fabrica, rectorem eccl., presentato necnon pro rata fructuum sex septiminarum 3 fl. Ren. (I.134 f. 24^v).

SAMBEEK [San(m)beke, San(t)beke, Santbeeck, Sambeeck]

Ecclesia integra, 1520 cum onere missarum in hebdom. valet 70 mod. silig.

- 1400 [blanco]
 1405 Pro proclaim. d. Gerardi Ekers presb., presentati per domicellam Io-
 hannam, dominam tempor. dominii de Kuyc a villa de Brakel et
 Oeffel ascendentis, ad eccl. de Zambeke, vacantem per obitum d.
 Wilhelmi de Merkorem, solvit in prompto 2 fl. (I.121 f. 26 n. 1).
 Item pro admiss. dicti d. Gerardi Ekers ad dictam eccl. ac [pro] fruc-
 tibus 6 septiminarum etc. debet d. Bertoldus Cokker, canonicus prime

⁶⁴ In het pouillé van 1520 (hs. Coeverincx) wordt Swolgen niet uitdrukkelijk genoemd, maar de beneficies van dat jaar staan er vermeld achter die der parochie Sambeek.

- missis in eccl. Leod., infra capit. Pasche. 4 fl. Dat. 19 marci (id. n. 2).
 1442 D. Ioh. de Velde investitus (I.129 f. 27).
 1459-1479 Rector d. et mag. Ioh. de Berck, regens Colonie, 1460 studet Colonie
in iure can. unde docuit, 1462-79 et legit ordinarie in facult. theol.,
ideo abs. gratis.
 1459-62 Plac. d. Ioh. Rutgheri presb. sec. 1 sc.
 1463-64 Plac. d. Henr. Steylken (vander Steylen) presb. sec. 1 sc.
 1469 Plac. d. Iacobi de Palude presb. sec. 1 sc.
 1470 Plac. d. Ioh. de Resen presb. sec. 1 sc.
 1473-79 Plac. d. Ioh. de Rys(s)en presb. sec. 1 sc.
 1520-1530 Rector mag. Wilh. Enkevoert, 1523-30 rev^{mus} cardin. Dertusensis,
1525 rev^{mus} archidiaconus Campiniæ.
 1520-30 Plac. d. Ioh. Crab(b)out (Crabbot), deservit. 1 sc.
 1536 Rector d. Wilh. Yselsteen exhibuit privilegium Antwerpense.
 Plac. d. Ioh. Crabot 1 sc.
 1537 Pro iuribus litt. concess. d. Arnoldo de Laet presb. ad eccl. paroch.
de Sambeeck, vacantem per resign. Wilh. de Ysselsteyn, per illustr.
d. Florentium de Egmunda, comitem de Buren, d. dominiorum de
Leerdamme, Ysselsteen, Cranendonc, Meer etc. presentato 13 fl.
(I.152 f. 21^v).
 1537 Rector d. Symon Creeft pro abs. et plac. 2 sol.
 Plac. d. Ioh. Crabock 1 sc.
 1550-1553 Rector d. Symon Creeft 1550 2 sol. gr. (L.10 f. 8), 1550 pro abs. et
plac. d. Martini Petri presb. sec. debent tutores eiusdem eccl. simul
2 sol. 1 schut. (L.10 f. 52^v), 1551 pro abs. et plac. d. Martini Heynen
presb. sec. simul 2 sol. 1 schut. (L.10 f. 136^v), 1553 2 sol. gr. (L.18).
 1556 Rector mag. Simon Creeft abs., deservitur per d. Henr. ab Haga,
valet 70 mal. sil. (L.15).
 1558-1566 Rector d. Simon Creeft pro abs. 1558 2 sol. gr. (L.10, f. 202^v), 1562
3 sol. gr., 1566 2 sol. gr. (L.13 f. 5^v, f. 143^v).

Altare S. Katharine, 1520 cum onere 2 missarum valet 18 fl. Ren.

- 1400-1438 Rector Theoderic. Vul(l)inc(s) (Vulling), 1400 pro abs. et plac. d. Ioh.
Crabout unacum eccl. de Meer 1 sc., 1418-19 pro abs. et plac. d.
Reneri Henrici presb. sec. 1 sc., 1421 d. Ioh. Crabot presb. sec. 1 sc.,
1427 d. Engelberti de Os 1 sc., 1436-38 d. Wilh. Fabri presb. sec. 1 sc.
 1441-1445 Rector Ioh. fil. nat. domini de Meer, 1441 stud. Colon. exhibuit litt.
studii, pro plac. d. W. Fabri 4 gr., 1442 pro abs. et plac. d. W. Fabri
1 sc., 1443-45 pro abs. et plac. presb. ydonei 1 sc.
 1459-1470 Rector Hubertus de Boxmère pro abs. et plac. ydonei 1 sc., 1463 d.
Wilh. Fabri 1 sc., 1469-70 ydonei 1 sc.
 1538 Pro iuribus litt. concess. Florentio Hoeghen ad alt. Katharine in eccl.
de Sambeeck, vacans per mortem d. Ioh. de Meer, per d. Gerard.
Clinghelt procurat. d. Symon. Creeft, rectoris eccl. predicte presen-
tato 4^{1/2} Ren. (I.151 f. 30^v n. 5).
 1556 Rector mag. Florentius Hagen abs., deservitur per d. Ioh. Lampeleer,
cum 2 missis valet 18 fl. Ren. (L.15).

Altare S. Marie de novo fundatum, 1520 cum onere 3 missarum valet 3 mod. silig.

- 1400 [blanco]
1537 Pro iuribus litt. concess. d. Leonardo vanden Berckhoff presb. ad alt. S. Marie virg. in eccl. de Sambeeck, vacans per resign. d. Theod. Riesen alias Pollen in manibus d. Gerardi Clinckghelt, decani concilii Cuyckensis procurat. d. Symonis Creeft, investiti eccl. antetacte, et in nostris reiteratam, per prefatum d. Gerardum presentato 4 Ren. (I.151 f. 30).
1552 Pro iuribus litt. procl. et admiss. alt. S. Marie in eccl. de Zanbeeck siti, vacantis per obitum quondam d. Martini Henrici presb., huiusmodi alt. ultimi rectoris in partibus defuncti, in favorem d. Gerardi de Dumo presb. Leod. dioc. ex presentat. d. Zymonis Creeft, curati de Zanbeeck. Dat. 2 iunii 18 gr.
Pro iuribus institut. videlic. pro 8a parte fructuum 3 fl. Ren. 10 st. (L.10 f.175v).
1556 Rector d. Gerardus de Dumo, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 14 et adhuc sesqui mald. sil. (L.15).

Altare Crucis novum, 1472 et **Transfigurationis nostri Domini**, 1520 valet cum 6 missis hebdom. 30 maldra silig.

- 1459 [blanco]
14...-1472 Rector d. Ioh. Rutgheri vander Gheest.
1473 Pro iuribus et signaturis litt. proclam. institut. et admiss. concess. Winando Poet cler. Colon. dioc., commoranti in civitate Coloniensi cum mag. Ioh. de Berka, rectore eccl. paroch. de Zantbeeck, doctore sacre page, de alt. S. Crucis et Transfig. nostri Domini, vacanti per mortem d. Ioh. Rutgheri vander Gheest, per ven. virum mag. Iohannem rectorem dicte eccl. ratione cure seu investiture eiusdem eccl. presentato, necnon pro rata fructuum 4 fl. Ren. (I.141 f.16 n. 3).
1487 Rector d. Gerardus de Bercka pro abs. et plac. deservit. 8 gr.
1556 Rector d. Godefr. Valck, deservitur per eumdem, cum 6 missis valet 30 mal. sil. (L.15).

Altare S. Trinitatis, Marie, Ioh. Evang., Thome, M. Magdalene et Barb., 1441 novum, 1520 cum onere 5 missarum valet 25 maldra silig.

- 1442 Pro iuribus proclam. et admiss. d. Ioh. Rutgheri vander Geest presb. ad alt. noviter fundatum et dotatum ac consecratum in honorem S. Trinitatis, B. Marie virg., SS. Apostolorum Ioh. Evang. et Thome ac Marie Magdalene et Barbare in eccl. de Sambeeck, per d. Ioh. de Velde presb., investitum dicte eccl., presentato ac rata fructuum debet Godefr. Tryst, matric. in Sambeke 3 fl. Ren. (I.129 f.27 n.1).
1538 Pro iuribus present. ad omnes ordines sacros concess. Henric. vander Hagen, rectori alt. S. Trinitatis 42 st. (I.151 f.30).
1556 Rector d. Henr. ab Haga, deservitur per eumdem, cum 4 missis valet 20 mal. sil. (L.15).

Altare S. Ioh. Ewang. novum, 1520 sub onere 3 missarum valet 15 maldra silig.

- 1462 [blanco]
 1552 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. alt. S. Ioh. Ev. in eccl. de Zambeeck siti, vacantis per obitum d. Ioh. Crabout, ultimi illius rectoris, in favorem d. Christofori Hack presb. Leod. dioc. ex presentat. d. Zymonis Creeft, curati dicte eccl. de Zambeeck. Dat. 3 maii 18 gr. Pro iuribus institut. videlicet pro 8a parte fructuum 3 fl. Ren. 15 st. (L.10 f.174v).
 1556 Rector d. Christophorus Hack, deserv. per eumdem, cum 3 missis valet 15 mal. sil. (L.15).

Altare S. Marie Kathar. et Barb. cum onere 4 missarum 20 maldra silig., 1556 alt. Barb. virg. (L.15)

- 1520 [blanco]
 1556 Rector d. Corn. Dolen, deserv. per d. Petrum vanden Broek, cum 4 missis valet 18 mald. sil. (L.15).

Altare Anthonii, 1520 cum onere 3 missarum 10 maldra silig.

- 1520 Rector d. Arnoldus de Dumo presens et deservitur per eumdem.
 1551 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. altaris S. Anthonii in eccl. de Zanbeeck siti, vacantis per resign. d. Arn. de Dumo, illius ultimi rectoris, in favorem Gerardi Reyneri Coesvelt, clerici Leod. dioc., ex presentatione d. Zymonis Creeft, curati dicte eccl. Dat. 13 iulii 18 gr. Pro iuribus institut. pro 8a parte videlicet fructuum 2 fl. Ren. 10 st. Pro rata fructuum dicti altaris a die resignat. etc. 6 fl. Ren. (L.10 f.169).
 1556 Rector Gerardus Coesvelt abs., deserv. per d. Gerardum de Dumo, cum 2 missis valet 10 mal. sil. (L.15).
 1557 Pro iuribus presentat. d. Godefridi Goersvelt, rectoris alt. S. Anthonii ad ordinem 14 st. 18 sol. Dat. 3 april. 1557 (L.159 f.31).

Matricularia, 1520 officium est, valet favore vicinorum, in certis nihil

- 1400 [blanco]
 1439-1442 Godefridus Tryst matricul. (I.128 f. 22v, I.129 f.27).
 1520 Rector d. Hermannus de Egmont absens et deservitur per Petrum de Oss clericum coniug., plac. 1 sc.
 1556 Est officium dominorum temporalium, nullos certos fructus habens, deservitur per Ioh. fil. Ioh. de Meer (L.15).

Altare (capella) S. Marie annex. capelle de Millen (Mille, Milen, Milhem) S. Huberti⁶⁵

- 1441 [blanco]
 1460 Pro iuribus et sigill. proclam. institut. et admiss. concess. mag. Gerardo de Bercka ad alt. B. Marie virg. in eccl. de Sambeeck, cui annexa

⁶⁵ Deze St. Hubertuskapel stond niet in Mullem en ook niet onder Sambeek, maar onder Mill in de tegenwoordige parochie St. Hubert. Zij werd als „capella Barbare et Huberti” op blz. 51 reeds vermeld.

- est capella de Milen ibidem, vacans per mortem d. Ioh. Crabout, per d. et mag. Ioh. de Berck rectorem eccl. presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum 3 fl. Ren. (I.135 f. 25^v).
 1464 Rector mag. Gerardus de Berck, stud. Colon. in iure can., pro plac. deservit. 4 gr.
 1470 Pro present. Ioh. de Rysen clericu, rectoris alt. B. Marie, cui annexa est capella de Milhem S. Huberti, ad omnes sacros ordines titulo dicti sui beneficii debet ipse mag. Ioh. de Lovanio, canonicus eccl. S. Servatii Traiectensis, ut principalis debitor animo debitum in se suscipienda infra capit. concilii Cuyckensis post fest. Pasche prox. Dat. 12 marci 2 fl. (I.139 f. 24).

Capella S. Cornelii [in Mullem]⁶⁶, 1520 cum 1 missa valet 5 maldra silig.

- 1459 [blanco]
 1461 Pro iuribus et signatura collationis facte iure devoluto Arnaldo fil. Henr. Heynensoen, commor. in Mille, de capella S. Cornelii infra parochiam de Sambeeck, cuius collatio ad nos legitime extitit devoluta, necnon pro presentat. eiusdem ad omnes sacros ordines titulo sui beneficii 2 fl. Ren. (L.135 f. 26 n. 3).
 1520 Offitium est et deservitur per d. Ioh. Rysen.
 1556 Deservitur per d. Petrum vanden Broek, cum 1 missa valet 5 mal. sil. (L.15).

Altare Anthonii in Mulhem, [in capella S. Cornelii]

- 1523 [blanco]

- Capella S. Huberti [in Vortum]⁶⁷, 1553 capella S. Huberti et matricularia unite (L.18), 1520 offitum Huberti valet cum onere 2 missarum 10 maldra**
 1462 Pro iuribus et signatura collationis facte iure devoluto Iohanni fil. Arnoldi Boshuys, clero Leod. dyoc., de capella S. Huberti, sita in parochia de Santbeeck, cuius collatio propter diuturnam eius vacationem ad nos fuit devoluta, necnon pro presentatione eiusdem Iohannis ad omnes sacros ordines titulo dicti beneficii, debet ipse infra dominicam Invocavit prox. Dat. 18 dec. 2 fl. Ren. (I.136 f. 26 n. 4).
 1556 Deservitur per d. Ioh. Lampelaer, cum 2 missis valet 10 mal. sil. (L.15).

UDEN

Ecclesia integra, 1520 habet 4 missas in hebdom. demptis festis, valet 24 modios silig.

- 1400–1438 Rector d. Ioh. de Wingheren (Wynegheren, Wegheneren), 1400–1438

⁶⁶ In 1520 werd ze genoemd als „capella S. Cornelii in Milheeze”(!), een beschrijving van Mullem, Milhem of iets dergelijks. Vgl. *Schutjes* V, 625 noot 1.

⁶⁷ Aangaande de twee genoemde kapellen werd bij de kerkvisitatie van Sambeek in 1672 aangegetekend: Dueae sunt capellae: in Mullem sub invocatione S. Cornelii, habens omnia requista ad celebrandum, et in Ter Voort (Vortum) sub titulo S. Huberti, ubi nihil. *Habets*, Gesch. v. h. Bisd. Roermond, III, blz. 158.

- pro abs. 3 fl., 1405 pro abs. debet Ioh. Scriver infra Omnia Sanctorum. Dat. 17 sept. 3 fl.
- 1400-05 Plac. Henr. de Os 1 fl., 1405 debet idem Ioh. Scriver, sententiarius curie Leod., infra Omnia Sanctorum. Dat. 17 sept. 1 fl.
- 1419-38 Plac. d. Arnoldi Pape(n) presb. sec. 1 sc.; 1443 d. Arn. Pape officians ecclesiam (I.131 f.23).
- 1469 Rector d. Andreas de Broeckhoven residet.
- Placet d. Nicolai fil. Nicholai coadiut. 1 sc.
- 1473-1478 Rector d. Henr. de Herenbeke pro abs. 3 sol. gr.
- 1473 Plac. d. Rutgheri vander Vloet presb. sec. 1 sc.
- 1474-77 Plac. d. Ioh. de Kessel presb. sec. 1 sc.
- 1479 Pro iuribus et sigillis proclam. et admiss. concess. d. Rutghero de Vloet super eccl. paroch. de Uden, vacante per resign. d. Henr. de Heembeecke primo in manibus illustr. ac prepotentis viri d. Adulphi de Clivis et de Marka, domini temporalis de Ravesteyn Herpen Uden Wynendael Dreysscher etc., ut fertur factam, ac deinde in nostris per Iacobum Ziberti clericum procuratorem dicti d. Henrici, substitutum per Ioh. de Gandavo eiusdem d. Henrici constitutum procuratorem, via et causa permutationis canonice fiendam, per et inter ipsum d. Henricum ex una, necnon prefatum d. Rutgherum tamquam rectorem alt. SS. Georgii et Sebastiani mart. in eccl. de Uden ex alia partibus, taliter videlicet quod unus assequatur beneficium alterius, nobis per prefatum d. Adulphum ratione iuris patronatus laycalis dominii de Ravesteyn litteratorie presentato ac pro rata fructuum 12 fl. Ren. (I.147 f.32v n. 3).
- 1523 Rector d. Henr. Stuppelaer pro abs. 3 sol.
- Plac. d. Anth. de Goyen 1 sc.
- 1530 Rector mag. Livinus die Gruuter (Gruister) stud. Lovan. in utroque iure, ideo gratis.
- Plac. d. Andree Lamberti deservit. 1 sc.
- 1556 Rector d. Iacobus Wilhelmi Ravesteyn, deservitur per eundem, cum 4 missis valet 24 mod. sil. (L.15).

Altare (capella) S. Katharine, 1520 valet cum 2 missis 4 mod. silig.

- 1400-1405 Rector Iacobus Cox (Iac. de Padbroec) familiaris domicelli de Perweys, ideo gratis de mandato vicarii.
- 1497 Rector Iordanus Walteri 6 gr. (L. 3).
- 1502-1519 Rector, 1519 mag., Iordanus de Maren pro abs. 7 gr. (L.4 f.4, f.211).
- 1523-1530 Rector Iordanus (T)sgo(e)yen pro abs. et plac. 8 gr.
- 1556 Rector d. Iordanus de Goij, deservitur per eundem, cum 2 missis valet 4 mod. sil. (L.15).

Altare S. Marie et Katherine

- 1421 Rector Goeswinus Knoy pro abs. et plac. 1421 d. Theoderici Bokel presb. 6 gr., 1436 d. Theod. Droege presb. sec. 12 gr.
- 1436-1443 Rector Gerlacus Knoy pro abs. et plac. Theod. Droege presb. sec. 12 gr., 1438 cum capellania sua 12 gr.
- 1443 Pro proclamat. concess. d. Ziberto de Hokelem ad altare vacans per

resign. Gerlaci Knoden simpliciter, ut dicitur, factam, per domicellum Iohannem comitem de Nassou et Vyanden ratione dominii de Herpen presentato 2 fl. Ren.

Pro admiss. eiusdem, necnon pro rata fructuum pendentibus proclam. 2 fl. Ren. (I.131 f. 23, f. 23^v n. 4).

1473-1475 Rector mag. Ioh. Moesel(a)er pro abs. et plac. deservit. 8 gr.
1477-1485 Rector d. Ludovicus Walteri pro abs. et plac. deservit. 8 gr.

Capella (altare) S. Marie, 1520 cum 1 missa in hebdom. minimi est valoris

1400 [blanco]

1436 Rector d. Lamb. fil. Ioh. Fullonis pro abs. et plac. d. Arnoldi Pape 6 gr.

1443 Rector d. Theod. Droege presb. (I.130 f. 26 n. 4).

1475 Pro iuribus et sigil. proclam. et admiss. concess. Arnoldo fil. legit. quondam Ioh. Keuter clero super altare sive capella B. Marie in Uden, vacante per resign. d. Arnoldi de Doernen, nobis per providum virum Paulum de Rode ratione iuris patronatus laicalis viva voce coram notario et testibus presentato ac pro rata fructuum 2 fl. Ren. (I.143 f. 32^v n. 6).

1476 Pro presentat. Arnoldi Keuter, rectoris capelle B. Marie in Uden, ad omnes sacros ordines titulo sui beneficii debet ipse 2 fl. Ren. (I.144 f. 29).

1556 Rector d. Romboldus Cuypers, deservitur per eumdem, cum 1 missa valoris minimi (L.15).

Altare S. Iacobi et Anthonii⁶⁸, 1520 cum 3 missis valet 10 modios silig.

1469 [blanco]

1471 Pro presentat. Ioh. fil. Ioh. Loeken rectoris alt. S. Iacobi et Anthonii in Uden ad omnes sacr. ordines tit. sui beneficii 1^{1/2} fl. Ren. (I.140 f. 24 n. 7).

1523 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. Wilhelmo de Turri ad altare S. Iacobi in Uden, vacans per mortem d. Gerardi de Berchem, per d. Philippum de Clivis, dominum temporalem de Ravesteen, presentato 3 fl. Ren. (I.154 f. 36 n. 1).

1530 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. d. Henrico de Laer presb. ad alt. S. Iacobi et Anthonii in eccl. de Uden, vacans per resign. Wilh. de Turri, per illustr. d. Iohannem ducem Cliviensem tamquam tutorum et gubernatorem Wilhelmi fil. sui primogeniti, domini temporalis de Ravesteen, presentato 3 fl. Ren. Dat. ult.^a iunii (D III 31, f. 25 n. 1).

1556 Rector d. Rumboldus Cuijpers, deserv. per eumdem, cum 3 missis valet 3 mod. sil. (L.15).

Altare S. Georgii et Sebastiani, 1478 S. Anthonii et Sebastiani, 1520 cum 1 missa valet 4 mod. silig.

1459 [blanco]

1479 Rector d. Rutgherus de Vloet (I.147 f. 32^v n. 2).

⁶⁸ In 1536: altare *Iohannis* et Anthonii.

- 1479 Pro iuribus et sigil. proclaim. et admiss. concess. d. Henrico de Heembeke super altare SS. Antonii et Sebastiani sito in eccl. parochiali de Uden, vacante ad presens per lib. resign. d. Rutgheri vander Vloet, ultimi rectoris eiusdem, primo in manibus illustris et praepotentis viri d. Adulphi de Clivis etc. super proximo nominati ut asseritur factam, ac deinde in nostris per eumdem d. Rutgherum reiteratam et renovatam via permutationis canonice et non alias fiende per et inter ipsum d. Rutgherum ex una, necnon prefatum d. Henricum tamquam rectorem eccl. parochialis de Uden ex alia partibus, ita et taliter videlicet quod unus assequatur beneficium alterius et non alias, causa prefacte permutationis nobis per prelibatum d. Adulphum ratione iuris patronatus laicalis dominii sui de Ravesteyn litteratorie presentato ac pro rata fructuum etc. debet ipse ad relacionem Iohannis de Gandavo socii curie Leod. ipseque Iohannes insolidum infra fest. Nat. B. Ioh. Bapt. Dat. 8 maii 3 fl. Ren. (I.147 f.33).
- 1479–1485 Rector d. Henr. de He(e)mbeke pro abs. et plac. 6 gr.
- 1485 Pro iuribus et sigil. litt. proclaim. et admiss. concess. Henrico Hemmelese(?) clero ad alt. S. Georgii et Sebast. in eccl. paroch. de Uden, vacans per resign. d. Henr. de Hembeke presb., per d. Adulphum de Clivis, dominum tempor. de Ravensteyn, ratione iuris patronatus laycalis sui domini presentato, necnon pro rata fructuum debet ipse et secum d. et mag. Walterus de Beecka, studens Lovan., 3¹/₂ fl. Ren. (I.149 f.31).
- 1556 Rector d. Henr. Wilhelmi, deserv. per eumdem, cum 1 missa valet 4 mod. sil. (L.15).

Altare Crucis et Barbare, 1534 Crucis et Marie, 1554 Crucis et Anthonii

- 1520 [blanco]
- 1556 Rector mag. Iacobus Hubertus absens, deservit per d. Petrum Meynssel, cum 6 missis in hebdomada annue valet 4 mod. sil. (L.15).

Matricularia, 1520 est officium dominorum temporalium

- 1400 [blanco]
- 1556 Deservitur per Romboldum fil. Romboldi Cuijpers (L.15).

Capella S. Agathe in Boekel⁶⁹, 1520 valet 10 mod. silih.

- 1400 [blanco]
- 1419–1421 Rector d. Theodericus Overaa (I.124 f.30, I.125 f.29).
- 1470 Pro presentat. Petri fil. Zadelmeker rectoris capelle B. Agathe in Boekel paroch. de Uden ad omnes sacros ordines tit. sue capelle, debet ipse commorans in opido Gemert 1¹/₂ fl. Ren. (I.140 f.24 n. 3).
- 1480 Pro iuribus et sigil. proclaim. et admiss. concess. Karolo Oudart, filio legitimo Iohannis Oudart, clero Camerac. dioc. super capellania in capella op Boekel sita sub parochia ecclesie de Uden fundata, vacante ad presens per mortem seu lib. resign. quondam d. Petri Salmeker

⁶⁹ In de pouillé's van 1523, '34, '36, '37 en '52 is de naam verknoeid: Bockeloy, Boeckroey, Boeckwey, Boeckven, Berchell!

	presb., ultimi rectoris eiusdem, nobis per illustrem virum d. Adolphum de Clivis et Marka, dominum tempore de Ravesteyn, Herpen, Uden, Wymerdale et de Dreysscher ratione sui dominii seu territorii de Uden litteratorie presentato ac pro rata fructuum etc. debet ipse infra fest. Nat. B. Ioh. Bapt. prox. Dat. 27 maii 3 fl. Ren. Solv. ipse per mag. Ioh. clericum de Busco, canonicum Leod., 14 iunii totum (I.148 f. 35 ^v n. 2).
1487	Rector mag. Karolus Oddart, stud. Lovan. in iure can., abs. gratis ei pro plac. deservit. 4 gr.
1502	Rector mag. Karolus Oudert 4 gr. (L.4 f.4).
1523	Rector mag. Laurentius de Clivis 8 gr.
1530	Rector d. Ioh. de Hersell pro abs. et plac. 8 gr.
1536	Rector mag. Rumoldus Roeffs pro abs. 8 gr.
1537	Rector Theoderic. de Erp, stud. Lovan., pro plac. 4 gr.
1550–1553	Rector d. Cornelius de Leeuwe, 1550 6 gr. (L.10 f.8), 1550 depositum loco abs. et plac. deservit. 6 gr. (L.10 f.52 ^v), 1551 depositum Theod. de Leeuwe nomine illius cum protestat. de addendo etc. 6 gr. (L.10 f.139), 1553 6 gr. (L.18).
1556	Rector d. Corn. Henrici abs., deservit. per d. Gerardum de Berchem, cum 2 missis valet 7 mod. sil. (L.15).
1558, 1562	Rector d. Corn. Leeuw pro abs. 6 gr. (L.10 f.202 ^v , L.13 f.5 ^v).
1566	Rector d. Corn. Henrici 6 gr. (L.13 f.143 ^v).

Capella S. Cornelii op Zeelant, 1520 cum 4 missis in hebdom. valet 8 mod. silig.

1400	[blanco]
14. .–1427	Rector d. Arnoldus Reweel presb.
1428	Pro proclamation. concess. d. Iacobo fil. quondam Ioh. dicti Lanensoen de Boekel presb., presentato – per Henr. Heym armigerum, domicellam Margaretam Heym eius sororem, Henr. Becker tamquam maritum et mamburnum legitimum domicelle Gertrudis sue uxoris, filie quondam Arnoldi Heym, et ipsam domicellam Gertrud. cum eodem Henr. Becker tamquam suo tute ad hoc ab ipsa electo et ei a iudice dato, tamquam veri heredes proximiores quondam Arnoldi Heyme armigeri senioris – ad capellam S. Cornelii in parochia de Uden ad locum dictum Zeelant, vacantem per mortem d. Arnoldi Reweel presb., solvit 2 fl. Ren.
	Pro admiss. d. Iacobi fil. quondam Ioh. Lanensoen ad capellam et pro rata fructuum 2 cor. Francie (I.126 f.28 n. 4, 6).
1497–1502	Rector Goeswinus Heym 6 gr. (L. 3; L.4 f.4).
1550–1553	Rector d. Henricus Heynen, 1550 6 gr. (L.10 f.8), 1550–51 pro abs. et plac. presb. sec. deservitoris 8 gr. (L.10 f.53, 139), 1553 6 gr. (L.18).
1556	Rector mag. Ioh. N. absens, deservitur per d. Iacobum de Fossis, cum 4 missis valet 8 mal. sil. (L.15).
1558–1566	Rector d. Ioh. Horckmans pro abs. 6 gr. (L.10 f.202 ^v , L.13 f.5 ^v , 143 ^v).

Altare Marie et Anthonii [in capella op Zeelant], 1520 parum aut nihil valet ultra deservituram

- 1520 [blanco]
 1523 Pro iuribus litterarum proclam. et admissor. concessis d. Johanni van den Haeghe presb. ad altare S. Marie et Anthonii in capella de Zeeulant, vacans per resignationem d. Rutgheri de Mill ultimi rectoris eiusdem, per Iohannem Rutgheri, Theodericum Rutgheri, fundatores dicti altaris, presentato 3 fl. Ren. (I.154 f.35^v n. 7).

Altare Marie et Brigide, 1523 Brigide et Lucie [evidenter in eadem cap.]

- 1497 [blanco] (L.3.)

Capella op Volkel⁷⁰, 1520 valet 8 mod. silig. cum 2 missis

- 1459 [blanco]
 1473-1474 Rector d. Andreas de Broechoven, stud. Lovan. in theol., pro plac. deservitor. 4 gr.
 1556 Rector d. Andreas Lamberti abs., deservitur per d. Iac. Cuijpers, cum 2 missis valet 18 fl. Ren. comm. (L.15).

VELP [Velpe]

Ecclesia dimidia, 1520 cum 3 missis in hebdom., demptis festis, valet 24 fl.

- 1400 [blanco]
 1459-1460 Rector d. Nichol. de Herpen pro abs. et plac. d. Ionate de Palude presb. sec. simul 2 sol. gr.
 1469-1477 Rector d. Nicol. Scilt (Scilken) (I.139 f.24 n. 6, I.146 f.37).
 1523 Ecclesia litigiosa.
 Plac. d. Arnoldi Iohannis die Visscher 1 sc.
 1530 Rector d. Ioh. Inssans(?) pro abs. et plac. d. Gerardi Voss 2 sc.
 1556 Rector mag. Rumoldus Roeffs, deserv. per eumdem, cum 2 missis, demptis festis, valet 18 fl. Ren. comm. (L.15).

Altare Mariae cum onere 2 missarum valet 12 maldra silig.

- 1520 [blanco]
 1556 Rector d. Ioh. Cuypers et deservitur per eumdem, cum 3 missis ultra deservituram nihil valet (L.15).

Matricularia, 1520 est offitium domini temporalis

- 1400 [blanco]
 1556 Est offitium dominorum temporalium. Rector d. Theodericus Wallerteri abs., deserv. per Ioh. ab Eesscharen (L.15).

Capella S. Anthonii, 1553 op ten Reeck (L.18), 1562 anden Reeck

- 1469 [blanco]
 1556 Incorporata ecclesie (L.15 f.128^v).

⁷⁰ In 1469 „op Velpen”, 1470 „op Velken”, 1520 „op Volken”!

Altare Marie in capella annexum cure

- 1556 [blanco]
1556 Rector d. Ioh. Cuijpers, deserv. per eundem, cum 2 missis; adiecta est preterea 1 missa feria sexta celebranda ex piis legatis, ultra deser-vitaram nullius est valoris (L.15).

VENRAY [Venro(e)de]

Ecclesia integra, 1520 valet sub onere ... missarum 60 maldra silig.

- 1400 [blanco]
1428 Pro plac. d. Hermanni, investiti eccl. de Venrode, quod d. Iohannem Greve presb. sec. in suum coadiut. hoc anno poterit recipere, debet 1 sc. (I.126 f. 26).
1436 Rector d. Hermannus Greve residet.
Plac. d. Ioh. Buysche coadiut. 1 sc.
1436 Pro proclaim. concess. d. Alardo Ludinck, presb. Leod. dioc., ad eccl. de Venrode, vacantem per obitum d. Hermanni Greve, per dominas abbatissam et conventum monasterii Ruremündensis Cysterc. ordinis presentato, solv. 2 fl. Ren. Pro admiss. eius ac pro rata fructuum debet ad relationem d. Theoderici Pollart, decani Ruremündensis, 10 fl. Ren. (I.127 f. 26 n. 7).
1438–1462 Rector d. Alardus Trip(pen)meker (Trypmeker) pro abs. 4 sol. gr.
1438 Plac. d. Ioh. Buyssche presb. sec. coadiut. 1 sc.
1441 Plac. d. Godefr. de Heze 1 sc.
1443 Pro plac. fr. Laur. vander Horst Ord. Predicat., ut eccl. de Venrode possit deseruire, non obstante quod sit religiosus 1 sc. (I.130 f. 24 n. 4).
1443 Plac. d. Ioh. de Zutphen presb. 1 sc.
1445 Plac. d. Ioh. Buysche presb. 1 sc.
1462–63 Plac. d. Henr. Belen presb. sec. 1 sc.
1464–1485 Rector mag. d. Ghiselbertus de Foramine (v. der Gaet) alias de Ven-roede, 1464 familiaris rev^{mi} d. nostri, 1469–70 collector fructuum camere apostolice privilegiatus privilegio apostolico, ideo abs. gratis, 1477–78 vigore indulti apost. habet abs. gratis, 1479 pro abs. 4 sol. gr. (I.149 f. 31^v n. 4).
1464–69 Plac. d. Ioh. Buysch presb. sec. 1 sc.
1470 Plac. d. et fr. Tilmanni de Traiecto presb. 1 sc.
1470 Pro plac. d. et fr. Tilmanni de Traiecto, religiosi ord. S. Augustini, ut illo non obstante ecclesie de Venroede hoc anno in divinis deser-vire potuit et possit, solvit 22 nov. 1 sc. (I.140 f. 23).
1474 Pro plac. d. et fr. Henrici de Saxonia religiosi, ut eo non obstante eccl. de Venrode hoc anno in divinis deseruire potuit et possit, solvit d. Florencius de Horst, rector eccl. de Wanssem. Dat. 28 sept. 1 sc. (L.143 f. 31).
1479 Plac. d. Wernari de Gorichem presb. sec. 1 sc.
1523 Ecclesia litigiosa est.
1523 Plac. d. Ioh. Bruren presb. sec. deservit. 1 sc.
1553 Pro registratione litt. apostolic. institut. et admiss. pro parte Iohannis

vander Aa clericu ad eccl. paroch. de Venraede, vacantem per mortem
d. Henr. Winter, auctoritate apostolica admissi et instituti Datum
5 iunii anno 1553 43 st. 6 sol.

Et quia de presenti studet Colonie, uti Iaspar Helie affirmavit, et iuris-
dictio ibidem parum viget, ex ordinatione d. sigilliferi, salvo quod suis
loco et tempore, quum ad residentiam venerit, sese examineroribus
presentabit et absque examine admissus fuit. (I.156 f.17).

1556-1557 D. Iacobus (vander) Scheren (Scharen) (I.158 f.28 n. 2, I.155 f.30^v
n. 2).

**Altare S. Salvatoris, 1520 S. Salvatoris et Magdalene cum capella [in Merselo] cum
2 missis in hebdom. valet 16 maldra silig.**

1400 [blanco]

Altare S. Marie

1400 [blanco]

1442 Pro proclam. concess. Arnoldo vanden Gaet clero ad altare B. Marie
in eccl. de Venrade, vacans per resign. d. Nicholai Lamberti via per-
mutat. factam, per d. Alardum Trypmeker, investitum dicte eccl. pre-
sentato 2 fl. Ren.

Pro admiss. Arn. vanden Gaet, necnon pro rata fructuum pendentiu-
bus proclam. 1 fl. Ren. (I.130 f.25^v n. 6, 8).

Altare (capella) S. Marie 1ae fundationis, 1520 valet cum 4 missis 19 mod. silig.

1555 Exhibite sunt apud presens [Episc.] rev^{mum}, administratorem emolu-
mentorum archidiaconatus Campinie in eccl. Leod., littere apostolice
unacum litteris manutentientie in cancellaria Brabantie concesse Io-
hanni fil. Petri de Heel super capella B. Marie virg. prime fundationis
site Venraed ad presens vacante per resign. d. Arnoldi de Stele in ma-
nibus nuncii apost. Bruxellensis degentis sponte factam. Que quidem
littere fuerunt hic apud Rev^{mum} admissae et registratae iuribus et iura-
mento salvis. Prestitum iuramentum per Ioh. Lapide procuratorem
constitutum. Datum quoad registrationem 17 oct. anni 1555. 43 st.
6 sol.

Quoad ratam fructuum arrestati fuerunt fructus ex parte Rev^{mi} et
administratoris, sed illud curarunt tolli per consilium Geldriense, ita
ut nichil collector consequitus est, sed illius occasione fecit expensas;
domini de consilio scripserunt ad cancellarium Brabantie. Nichil inde
factum est (I.158 f.27).

Altare Marie 2e fund., 1520 valet cum 4 missis 24 maldra silig.

1562 Pro iuribus et expeditione litt. proclamatorialium d. Michaeli Bushuis
ad alt. dive virg. Marie 2e fund. in eccl. de Venraede, vacans per mor-
tem d. Iacobi de Foramine, illius ultimi rectoris et canonici possessori-
ris extra Romanam curiam et in hiis partibus defuncti, per ven. virum
d. Iacobum Schureum rev^{do} archid^{no} Campinie presentato. Datum
5 aug. 1562 6 gr. (I.159^a f.82 n. 3).

- 1562 Pro fructibus alt. B. Marie virg. 2e fund. in eccl. de Venraede litigiosi et rectore carentis, quos arrendavit d. Godefridus Henrici Hermanni in presentia [Petri] Mantels [procuratoris curie Leod.] attentis onere quatuor missarum in hebdom. et taxa imposta super quolibet maldo ultra laudabilem deservituram. Dat. 2 sept. 6 fl. brab. (I.159^a f. 82).
 1562 Pro litteris proclamatorialibus concessis d. Godefrido Hermanni, qui sese opposuit contra Michaelem Boshuyse, asserendo sibi ius ad dictum altare competere. In processu quo extitit d. Michael omni iuri, quod sibi ad alt. posset competere, renuntiavit in favorem d. Godefri. Archidiaconus d. Godefridum ad dictum altare admisit et rectorem in eodem instituit⁷¹. Datum 21 iulii 1562 6 gr.
 Pro iuribus institutionis 12 gr.
 Pro 8a parte fructuum, videlicet 24 maldr. – maldo 45 st. – in presencia Mantels, attento quod maldrum quolibet sit gravatum duci Geltrie in 6 st. et attentis redemptione fructuum et dampnis 6 fl. 12^{1/2} st.
 Pro 2oa parte 54 st. (I.159^a f. 82–83).

Altare S. Anthonii et Cornelii noviter fundatum

- 1418 [blanco]
 1436 Rector d. Lambertus Loer residet.
 1444 Pro proclaim. concess. Iohanni Buysch clero ad alt. S. Anthonii in Venrade, vacans per mortem d. Lamb. Loer, per d. Arnoldum Dei gratia ducem Gelrie Iuliacensem et comitem Zutphanie presentato 2 fl. Ren. (I.131 f. 24 n. 7).
 1444 Pro admissione Ioh. Buysche clericu ac pro rata fructuum solvit 1 fl. Ren. (id. f. 24^v n. 3).
 1470 Pro iuribus et sigil. proclam., institut. et admiss. concess. Iohanni dicto Buysch Petri clero ad alt. S. Anthonii in eccl. de Venroede, vacans per mortem d. Ioh. Buysch, per d. Adulphum Gelrie et Julie ducem comitemque Zutphanie iure patronatus laycalis presentato, necnon pro rata fructuum 3 fl. Ren. (I.139 f. 24 n. 4).

Altare S. Iacobi apost.

- 1427 Pro plac. d. Henrici de Assel presb. Colon. dioc. quod altari S. Iacobi in Venrode hoc anno potest deservire 6 gr. (I.126 f. 25^v n. 2).
 1438 Pro iuribus competent. d^{no} [archidiacono] de collatione facta iure devoluto de altari S. Iacobi in Venrode, vacante per liberam resign. ut dicitur d. Wilhelmi Fabri, d. Henrico Henselmans presb., solvit ipse 23 sept. 2 fl. Ren. (I.128 f. 21^v n. 4).
 1486 Pro iuribus et sigil. litt. proclam. et admiss. concess. d. Gerardo die Gruyter presb. ad altare S. Iacobi in eccl. de Venroede, vacans per mortem d. et mag. Henr. Oedeman presb., et per honorab. virum d. Henr. Crulle in legibus licentiatum tamquam procuratorem et eo nomine venerab. viri d. et mag. Ghiselberti de Foramine, rectoris predicte eccl. ratione investiture sue presentato, necnon pro rata fructuum 3 fl. Ren. (I.149 f. 31^v n. 4).

⁷¹ De zeer uitgebreide aantekening over het proces hebben wij hier in het kort weergegeven.

Altare S. Ioh. Evang.

1523 [blanco]

Altare S. Bartholomei

1523 [blanco]

Altare Crucis

1523 [blanco]

Altare confraternitatis S. Petri

1523 [blanco]

Altare Anne et Elizabeth

1556 Pro iuribus litt. proclaim. Florentio vander Laijr clero Leod. dioc. ad alt. B. Anne, vacans per resign. d. Iacobi Cappen in manibus ordinarii collatoris, videlicet d. Iacobi vander Scheren investiti eccl. de Venroede ratione dictae sue eccl., sponte factam et per eundem Rev^{mo} d. Episcopo Leod. nomine quo supra presentato, concessarum Datum 27 febr. 1556 6 gr.
Pro iuribus institut. 20 marci 1556 12 gr.
Pro 8a parte fructuum, valet 9 maldra silig., quolibet maldro estimato ad 2 fl. 5 st., ergo hic 2 fl. 16 st. 6 sol.
Pro vino vicarii 22^{1/2} st. (I.158 f.28 n. 2).

Altare Nicolai et Michaelis

1556 [blanco]

Altare Georgii Barbare et Appollonie

1553 [blanco] (L.18)

Altare Lucie

1556 [blanco]

Altare Bernardi et Georgii

1556 [blanco]

Altare Leonardi et Georgii

1553 [blanco] (L.18)

Altare Iohannis et Sebastiani

1556 [blanco]

Altare Anne et Sebastiani

- 1562 [blanco]
- 1550 Pro iuribus litterarum proclam. et admiss. d^{no} Iacobo Couppen, ad alt. S. Anne, in eccl. de Venrade situm, [vacans] per mortem d. Iacobi Porten et per investitum eccl. prescripte d. archidiacono presentato, concess. Dat. 3 oct. 18 gr.
Pro iuribus institutionis 2 fl. (L.10 f. 79 n. 1).

Altare Lamberti Kath. et Ode

- 1497 [blanco] L.3.
- 1557 Pro iuribus present. d. Goeswini Henrici, rectoris alt. S. Lamberti in Venroede, rev^{mo} [episc.] ad ordinem. Dat. 2 marcii anni 1557 14 st. 18 sol. (I.159 f. 31).
- 1557 Pro iuribus presentat. d. Goeswini Henrici, rectoris alt. S. Lamberti in Venroede, rev^{mo} [episc.] ad ordinem. Datum 3 aprilis 1557 14 st. 18 sol. (I.159 f. 31).

Altare S. Ioh. Ev. Fabiani et Sebastiani

- 1497 [blanco] (L.3)
- 1557 Pro iuribus presentat. d. Ioh. vander Snacken, rectoris alt. Fabiani et Sebastiani in Venraede, Rev^{mo} d. Episcopo Leod. ad ordinem. Dat. ut supra 14 st. 18 sol. (I.159 f. 31).

Altare S. Crucis

- 1557 Pro iuribus litt. proclam. honesto iuveni Henrico fil. Godefridi Michaelis clero ad alt. S. Crucis in eccl. paroch. de Venraede, vacans per mortem d. Rutgeri Michaelis per d. Iacobum Scharen investitum dicte eccl. ratione sue investiture rev. d. archidiacono presentato concessarum. Datum 11 marcii 1557 6 gr.
Pro iuribus admissionis 23 marcii 12 gr.
Pro octava parte fructuum et vicesima parte videlicet 20 maldra – atento quod iurisdictio ibidem parum viget – in presentia [procuratoris Petri] Mantels 7 fl. 6 st. (I.159 f. 30v n. 2).

Matricularia, 1520 [est] offitium

- 1400 [blanco]

Capella S. Marie in Oestrem (Oesterhem)⁷²

- 1400–1436 [blanco]
- 1438 D. Henr. Henselman iunior, deservit. capelle (I.128 f. 19v n. 6).
- 1441 Caret rectore et deservitore.
- 1442 Pro presentat. Ioh. de Ghestel alias de Wyck acoliti, rectoris capelle de Oestrem parochie de Venrade, ad omnes ordines sacros 3 fl. Ren. (I.129 f. 27 n. 6).
- 1442 Caret rectore.

⁷² In 1556: „Deisteren”!

1470 Pro presentat. Godefridi Gruyter rectoris capelle de Oestrem parochie de Vierlinxbeke[!] ad omnes sacros ordines titulo sui beneficii debet ipse commorans in Venraede et secum Jacobus Snelleken commorans in Sevenhem 2 fl. Ren. (I.140 f. 24 n. 5).

1510 Pro iuribus proclam., sigillo et admissione concess. Ioh. Fabri clero ad capellam B. Marie in Osterem infra parochiam de Venreyde, vacantem per abitum Petri Gruyter ultimi rectoris, presentato per d. Egidium Roebins, investitum de Venroye, domino nostro Rev^{mo} [episcopo] eo, administrante fructus archidiaconatus Campinie, et per d. archidiaconum instituto 2 Ren. (I.153 f. 31 n. 2).

Capella S. Ioh. Bapt. in Mer(ter)sloe [Merselo], 1523 annexa altari Salvatoris

1400 [blanco]

Capella S. Cornelii in Moerxel⁷³

1520 [blanco]

Capella S. Mathie in Casterloe [Castenray], 1438–45 in castro

1436 [blanco]

1477 Pro iuribus et sigil. litterarum proclamator., institutional. et admissional. concess. d. Henrico Wonder, commoranti in Meerlaer, ad capellam S. Mathie in Casterloe parochie de Venraede, vacantem ad presens per lib. resign. d. Arnoldi Wonder, ultimi rectoris eiusdem, et per d. Ghiselbertum de Foramine, investitum de Venroede, ratione investiture dicte sue eccl. presentato, necnon pro rata fructuum eiusdem dno competente, debet ipse infra fest. Pasche prox. Dat. 24 iunii 3 fl. Ren. (I.145 f. 20 n. 5).

1556 Pro iuribus litt. proclamat. honesto iuveni Rutghero fil. Rutgeri vander Beeck clero ad capellam S. Mathie in Casterloe sub Venraed, vacantem per resign. Henr. vander Beeck, in manibus d. Iacobi vander Sceren (Scaren?) rectoris eccl. de Venraede ordinarii collatoris ratione investiture sue factam, et per eumdem Rev^{mo} d. Episcopo Leod. presentato, concessarum. Datum 5 oct. 1556 6 gr.

Pro iuribus admissionis 16 oct. 12 gr.

Pro octava parte fructuum, valet 11 maldra silig. 3^{1/2} fl.

Pro 2oa parte 29 st. – Pro rata fructuum 16 st. (I.159 f. 30v).

Capella S. Katharine, 1552 Marie et Katharine, in Loenen [Leunen]

1459 [blanco]

⁷³ Nog een Corneliuskapel, noch een gehucht Moerxel zijn ons onder Venrai bekend. De inschrijving zal op een vergissing berusten. Bedoeld zal zijn de kapel van St. Cornelius op het gehucht Mullem onder Sambeek, reeds vermeld op blz. 108 en in noot 66.

VIERLINGSBEEK [Vierlinxbeke]

Ecclesia integra, incorporata capitulo Graviensi seu collegiate capelle S. Georgii in castro oppidi Graviensis, 1469 [debet capitulum] pro abs. et plac. [rectoris eccl.] ratione incorporationis eccl. [annuatim] $2\frac{1}{2}$ sol. gr.; 1556 valet 150 maldra silig.

1400	[blanco]
1405–1428	Rector, persona (I.126 f.30), d. Nicholaus de Me(e)rtens, 1405 stud. Colon., ideo gratis.
1436–1464	Rector d. Wilh. Kock (Kocx, Cock, Coci) pro abs. 5 sol. gr.
1550–1551	Solv. d. decanus et capitulum in castro Graviensi iuxta tenorem incorporationis [eccl.] 1550 2 sol. 6 gr. (L.10 f.8), 1550 solv. pro iuribus incorp. $2\frac{1}{2}$ sol. gr., placet d. Henrici de Eescharen, per deputatos Rev <i>m</i> d. n. Leod. examinati et admissi in eadem eccl., 1 schut. (L.10 f.52 ^v), 1551 2 sol. 6 gr. (L.10 f.138).

Vicaria perpetua

1428	Pro proclaim. concessis d. Ioh. ter Beeck, presb. Traiect. dioc., presentato per d. Nichol. de Merten, personam, ut asserit, personatus in Vierlinxbeke, ad vicariam dicti personatus, vacantem per mortem d. Gerardi de Momeren, solvit 2 fl. Ren. (I.126 f.30).
14..–1436	Vicarius d. Ioh. de Heyden.
1437	Pro proclaim. concess. d. Henrico Roeck ad vicariam perpetuam, vacantem per mortem d. Ioh. de Heyden, per d. Wilh. Cock, personam seu investitum eccl. de Vierlinxbeke, presentato solv. ipse 2 fl. Ren. (I.127 f.26 ^v n. 8).
1437	Pro admiss. d. Henr. Roeck ad vicariam presentati, necnon pro rata fructuum pendentibus proclaim. domino competente 5 fl. Ren. (I.127 f.27).
14..–1443	Rector d. Ioh. Dopper.
1463	Pro proclaim. concess. d. Theoderico Kerman, presb. ad vicariam perpetuam, vacantem per resign. d. Ioh. Dopper, per d. Wilh. Cock investitum dicte eccl. presentato, debet 2 fl. Ren. (I.130 f.25 ^v n. 9). Pro admissione d. Th. Kerman, necnon pro rata fructuum debet 3 fl. Ren. (I.130 f.26 n. 2).
1472–1487	Pro iuribus et sigil. proclaim., admiss. et institut. concess. d. Gerardo Gruyter de vicaria perpetua eccl. parochialis de Vierlinxbeke, vacante ad presens per lib. resign. d. Wilhelm Grobbe(?), ultimi rectoris praetate vicarie, in manibus illustr[issi]mi principis d. Arnoldi ducis Gelrie etc. coram certis notario et testibus libere factam, per eundem principem iure patronatus presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum dno competente, solvit ipse presentatus 4 marcii 6 fl. Ren. (I.136 f.26 ^v).
1485	Rector d. Gerardus die Gruyter pro abs. 1 sc.
1487	Plac. d. Ioh. vanden Kymmenade presb. sec. 1 sc.
1523	Plac. d. Mathei vanden Kymmenade presb. sec. 1 sc.
	Rector d. Ioh. Coenen pro abs. et plac. deservit. 1 sc.

1556 Rector d. Franciscus Haen, deservitur per eumdem cum coadiutore
d. Henrico ab Eesseren, valet 24 mal. sil. (L.15).

Altare S. Laurentii⁷⁴, 1459 annexum capelle in Grunenhem [Groeningen]

1400 [blanco]
1441 Pro presentat. Michaelis fil. Hugmanni Christiani Maechs clericis,
rectoris alt. S. Laurentii, ad ordinem subdiacon. 1 fl. Ren.
1442 Pro present. eiusdem ad ord. diacon. 1 fl. Ren., ad ord. presbyt. 1 fl.
Ren. (I.129 f.25^v n. 5, f.27 n. 5, f.27 n.1).
1556 Rector d. Radolphus Ewyck abs., deservitur per d. Iacobum de Ven-
raedt, valet ultra deservitaram nihil. [in margine:] Est resignata et
testatur capitulum [Gravense], quod valeat 22 mal. sil. (L.15).

Altare S. Anthonii et Nicholai in Gruninghen

1497 [blanco]

Altare Marie

1523 [blanco]

Altare Crucis

1524 Pro iuribus collationis et admiss. iure devoluto facte d. Gisberto de
Velden ad alt. S. Crucis vacans pro prima vice 3 fl. (I.154 f.35^v n. 4).

Altare SS. Sacramenti, SS. Ioh. Bapt. Anthonii et Kathar.

1537 Pro iuribus litt. concess. d. Iohanni Braxatoris presb. ad altare, vacans
per resign. Iasparis fil. Henrici de Beeck, ultimi rectoris, per generos.
virum Walterum de Meer armigerum presentato 3 Ren. (I.151 f.30
n. 7).

Matricularia

1400 [blanco]

1556 Est offitium dⁿⁱ temporalis. Rector Nicolaus Camers, deservitur per
Iasparum Venraedt (L.15).

Capella S. Theobaldi in Loen [Overloon]⁷⁵

1400 [blanco]

1436-1438 Rector d. Gerardus Authaze (Althaze) pro abs. et plac. d. Lamberti
Loer, unacum alt. S. Anthonii et Cornelii simul 6 gr.⁷⁶

1523 Pro presentat. ad omnes ordines concessa Iohanni fil. Petri van Dor-
ninck sub titulo capelle in Loen (I.154 f.35^v).

⁷⁴ In 1553 (L.18): „Altare S. Lambertii”, blijkbaar een vergissing.

⁷⁵ In de pouillé's van 1418-1438 wordt deze kapel onder de parochie Venraij geplaatst,
maar in dat van 1438 staat: „Capella S. Theobaldi, in Loen, que est in Vierlinxbeke”.

⁷⁶ Het door Loer bediend altaar van S. Antonius en Cornelius stond in de kerk van Ven-
raij, zie blz. 116.

Capella in Gruyninghen [Groeningen], 1523 capella S. Laurentii

- 1400–1438 Caret rectore.
1441 Pro presentat. Ioh. Eldermans acoliti, rectoris capelle de Genenhem (!) parochie de Vierlinxbeke commorantis in Peer, ad ordinem subdyacon., dyac. et presbyter. 3 fl. Ren. (I.129 f. 27 n. 4).

Capella in Holthees (Houtheze, Holtheze), 1464 ten Hout⁷⁷

- 1459 [blanco]
1464 Pro present. Ioh. filii Wilhelmi de Mera clericu, rectoris capelle ten Hout parochie de Vierlinxbeke, ad omnes sacros ordines titulo dicti sui beneficii solv. 24 maii 1^{1/2} fl. Ren. (I.137 f. 23^v n. 2).

Altare S. Marie (ibidem), 1556 cum capella in Holthees annexum.

- 1464 [blanco]
1556 Rector d. Ioh. Versmacken, deservitur per eumdem (L.15).

GRUBBENVORST [Vurst prope Gribben]

Ecclesia integra, 1520 valet cum 5 missis in hebdom. annue 40 maldra silig. mensurae loci.

- 1400 [blanco]
1405 Plac. presb. ydonei 1 sc.; remisit d. vicarius ex causa.
1438–1442 Rector d. Leonardus Me(e)sbach, 1438–41 residet, 1442 2 sol. gr.
1438–42 Plac. d. Mathie Sartoris coadiut. 1 sc.
1443 Pro proclam. concess. d. Andree Welle clero ad eccl. de Grebbenvorst, vacantem per resign. d. Leon. Meesbach, per domicellos de Oemmeren et Scheynck presentato 2 fl. Ren. – Pro admiss. predicti Andree ac pro rata fructuum 4 fl. Ren. (I.131 f. 23 n. 3, 4).
1445–1464 Rector d. mag. Andreas de Welle, stud. Colon. 1459 in theol., 1460 iure can., 1463–64 theol., ideo abs. gratis.
1445–63 Plac. d. Mathie Sartoris presb. sec. 1 sc.
1464 Plac. d. Iacobi Cappaerts presb. sec. 1 sc.
1469 Rector d. Hermannus Wegghe residet.
Pro plac. d. Iacobi Cappaerts 1 sc.
1530 Rector d. Ioh. de Ruremunda pro abs. 2 sol.
Plac. d. Frederici Pauli deservit. 1 sc.
1536–1555 Rector mag. Wilh. Hoen alias vander Lippen pro abs. 2 sol.
1536–37 Plac. d. Frederici Pauli deserv. 1 sc.
1562 Pro fructibus eccl. parochialis de Grevenvorst litigiose et rectore parentis, quos arendavit Petrus Mantels, procurator curie Leod., me-

⁷⁷ Over deze kapel van O.L. Vr. van Smarten, zie *Tax. jrg. 3* blz. 20–22.

diantibus 40 fl. monete Brabant., et illos solvit 11 iulii 1562, ergo hic ultra laudabilem deservitaram 40 fl. (I.159^a f. 82).

1551 Rector d. Wilh. Hoen pro abs. 2 gr. (L.10 f. 78).

Altare S. Katharine, 1520 Marie et Catharine, cum onere 3 missarum valet 23 maldra silig.

1400 [blanco]

1436–1445 Rector d. Rutgherus de Brede pro abs. et plac. presb. ydonei 6 gr., 1438 pro abs. et plac. investiti loci 6 gr., 1443 Mathie Sartoris 6 gr., 1445 ydonei scilicet(?) officiantis loci 6 gr.

1463 Rector d. Theod. Weyghe(?) pro abs. et plac. ydonei 6 gr.

Alt. S. Nicholai, 1520 cum 2 missis valet 22 maldra silig.

1400 [blanco]

1537 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concess. d. Elie Iacobi presb. ad altare S. Nich. in eccl. de Gribbenvorst, vacans per mortem d. Petri inden Hestren, per d. Wilhelmum vander Lippen, rectorem eccl. paroch. de Gribbenvorst, presentato 6 fl. 10 st. (I.151 f. 30 n. 4).

Altare S. Barbare, 1520 valet cum 1 missa 6 maldra silig.

1400 [blanco]

1442 Pro iuribus proclam. et admiss. d. Mathie Sartoris presb. ad altare S. Barb. in eccl. de Vorst prope Gribben, vacans per resign. Theoderici Rotificis, per d. Leonardum Mesbach investitum dicte eccl. presentati, remissa sibi rata fructuum propter tenuitatem ad preces proborum 2 fl. Ren. (I.130 f. 25 n. 3).

Altare Crucis

1552 [blanco]

Matricularia, 1520 annalis

1400 [blanco]

Capella S. Iohannis in Sanvoert, (1552 opt Zandvoert, 1562 int Santvoerdt)

1497 [blanco] (L. 3)

BROEKHUIZENVORST [Vurst prope Broechusen]

Ecclesia dimidia, 1520 valet 14 maldra silig., 1552 appendix

1400 Rector d. Egidius Deel pro abs. 2 fl.

1400 Plac. d. ... 1 sc.

1405 Plac. d. Mathie de Kessel presb. 1 sc.

1459–1470 Rector d. Ioh. de Gruysdonck, 1470 residet.

Plac. presb. sec. eius coadiut. 1 sc.

- 1523 Rector d. Everardus Everardi pro abs. 1 sol.
Plac. d. Dionisii Henrici deservit. 1 sc.
- 1555 Pro iuribus litt. proclaim. d. Francisco vander Zanden presb. ad eccl. parochial. de Voerst prope Broeckhuijsen, vacantem per mortem Michaelis van Oijen in partibus defuncti per nobil. et generos. virum Ioh. van Rossem dominum temporal. de Broeckhuijsen ratione dicti sui dominii de iure patronatus rev^{mo} et ill^{mo} Episc. Leod. tamquam administratori bonorum et emolumentorum archidiaconatus Campinie, huiusmodi archidiaconatu pro presenti vacante, presentato concessarum. Datum 13 dec. 1555 6 gr.
Item pro iuribus institutionis 20 dec. 1555 12 gr.
Pro octava parte fructuum videlicet 14 maldra silig. 17^{1/2} mod. sil., sic 2 mod. 1^{1/2} st.(?), 4 fl. 7^{1/2} st.
Pro vino vicarii 35 st. (I.158 f.27 n. 2).
1556 Rector d. Guilhelmus Hen[rici] pro abs. 2 sol.

Altare S. Marie, Nicolai et Anthonii

- 1497 [blanco] (L.3)
- 1553 Pro iuribus litt. proclamator. d. Francisco vander Haers presb. ad alt. S. Anthonii in eccl. de Broeckhuijse vacans per mortem d. Gerardi de Groesbeeck ultimi illius rectoris, per d. Ioh. van Roessem tamquam dominum tempore de Broeckhuyzen ratione iuris patronatus rev. et ill. d. Episcopo Leod. uti administratori archidiaconatus Campinie pro tempore vero rectore carente presentato. Datum 23 jan. 1553 6 gr.
Pro iuribus litt. institut. 12 gr.
Item pro octava parte fructuum videlicet 6 mod. sil. 30 st. (I.156 f.16v).
1551 Rector d. Ioh. Scellinx, studens Lov. unde fert in registro et sic habet abs. gratis; pro plac. deserviture 4 gr. (L.10 f.78).

Altare Annae cum onere 1 missae valet 5 maldra silig.

- 1520 [blanco]

Matriularia, 1520 nihil habet in certis.

- 1400 [blanco]

Capella (altare) S. Marie, Nicholai et Anthonii, 1520 cum 1 missa valet 5 maldra silig,

- 1459 Pro iuribus institut. et admisis., remissis ex gratia proclamationibus concessarum d. Gerardo vander Westerbeeck ad capellam, noviter in parochia de Vorst prope Broechusen in honorem Omnipotentis Dei B. Marie virg. et SS. Nicholai et Anthonii conf. per domicellum Iohannem dominum temporal. de Broeckusen et Werdenborch fundatam, per eumdem iure patronatus presentato, necnon pro rata fructuum, debet d. Ioh. de Gruysdonck, rector dicte eccl., 3^{1/2} fl. Ren. (I.134 f. 25).

BROEKHUIZEN [Broeckhuysen]

Appendix

1556 [blanco]

Altare Marie

1556 [blanco]

Matricularia

1556 [blanco]

WANSSUM [Wansen, Wans(s)em]

Ecclesia integra, 1520 valet cum 4 missis 60 maldra silig.

- 1400 Rector d. Ioh. de Heersel pro abs. 2 fl.
Plac. d. Lamberti de Venrode 1 fl.
- 1405 Pro proclam^{bis} et admissione d. Henrici Cuper, presentati per Zibertum de Blitterswyc, dominum tempor. de Blitterswyc, ad eccl. de Wansem, vacantem ex resignatione mag. Ioh. de Hersel, ultimi rectoris eiusdem causa permutationis faciende cum dicto d. Henrico de suis canonicatu et prebenda B. Ioh. de Buscod. taliter quod d. mag. Iohannes canonicatum et prebendam, d^{nus} vero Henricus ecclesiam de Wansem assequuntur, cuius vigore prefatus d. Henricus ad dictam eccl. de Wansem est admissus mensis maii die 29, debet... (I.121 f. 26 n. 3).
- 1405-1421 Rector d. Henr. Cuper, 1405 pro abs. 2 fl. et pro plac. d. Arnoldi de Grevenrode 1 fl.
- 1418-21 Pro abs. et plac. d. Henrici H(e)nselman presb. sec. 3 fl.
- 1421 Pro proclam. concessis Ziberto de Beeck clero, presentato ad eccl. paroch. de Wansem per generos. virum Arnoldum dominum temporal. de Blitterswyc armigerum ratione dicti dominii sui iure patronatus, vacantem per obitum d. Wilhelmi Cuper presb., ultimum rectorem eiusdem, 2 fl. Ren. – Presentatus fuit de novo ad dictam eccl., vacantem ut supra, per predictum domicellum Arnoldum d^{nus} Adam de Beeck presb. propter inhabitatem dicti Ziberti (I.125 f. 23^v n. 4).
- 1421-1427 Rector d. Adam de Beeck.
- 1421 Pro admiss. d. Ade de Beeck presb. ad eccl. de Wansem et pro rata fructuum debet ipse, commorans in Dalen concilii Wassenbergensis, infra proximum concilium Cukense 6 fl. Ren. (I.125 f. 24^v).
- 1427 Plac. d. Wilhelmi de Doerne presb. sec. 1 fl.
- 1428 Pro proclam. concessis d. Henrico de Criekenbeke presb. sec., presentato per Arnoldum de Blitterswyck ad eccl. paroch. de Wansem, vacantem per resign. d. Ade de Beke 2 fl. Ren. (I.126 f. 29 n. 4).
- 1428 Pro proclam. concess. d. Ziberto Beck monacho professo ordinis S. Benedicti in Gladbach Colon. dioc. presentato per Arnoldum de Blitterswyck ad eccl. paroch. de Wansem, vacantem per resign. d. Ade

- de Beke presb. in manibus nostris factam 2 fl. Ren. (I.126 f. 28v n. 5).
 1428 Pro admiss. d. Henrici de Crieckenbeke presb. sec. ad eccl. paroch. de Wansem et pro rata fructuum trium mensium, quibus ecclesia ipsa vacavit post eiusdem resignationem, domino [archidiac.] competente 16 fl. Ren. (I.126 f. 30 n. 3).
- 1436–1445 Rector d. Wilh. de Arsen pro abs. 2 sol. gr.
 1436–38 Plac. d. Nichol. Spyker presb. sec. 1 sc.
 1441–42 Plac. d. Arnoldi de Wachtendonck presb. 1 sc.
 1443–45 Plac. d. Arnoldi Eckerline presb. 1 sc.
 1462–1474 Rector d. Florencius de Horst (I.136 f. 25v, I.143 f. 31).
 1556 Rector d. Thomas Reneri (I.158 f. 28).
- Altare B. Marie**, 1520 est fraternitas et provisores eiusdem faciunt certas missas celebri in eodem altari ex eleemosinis et piis legatis.
- 1469 [blanco]
- Altare Marie Nicholai et Anthonii**
- 1523 [blanco]
- Matricularia**, 1520 est annalis
- 1400 [blanco]
- Capella (altare) S. Leonardi**, 1520 cum 2 missis in hebdom. valet 6 maldra silig. ultra deservituram
- 1462 [blanco]
 1462 Pro iuribus et sigil. proclam., institut. et admiss. factarum et concess. d. Cornelio Henrici presb. ad capellam S. Leonardi in parochia de Wanssem noviter consecratam, per d. Florentium vander Horst, rectorem eccl. de Wanssem, pro hac prima vice presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum dno competente, debet ipse infra fest. Nat. Christi prox. Dat. 18 sept. 2 fl. Ren. (I.136 f. 25v).
- 1530 Pro iuribus litt. admissorial. iure devoluto concessarum d. Nicholao Renghen presb. ad alt. sive capellam S. Leonardi in eccl. parochiali de Wansem, vacantem per mortem d. Henr. Steghemans, ultimi rectoris eiusdem, 23 fl. (D III 31 f. 26).
- 1556 Pro iuribus litt. proclamatorial. honesto iuveni Henrico fil. Gerardi van Holt, clericu ad capellam sive alt. S. Leonardi in eccl. paroch. de Wansem, vacantem per resign. d. Reneri de Vivario, ultimi illius rectoris et canonici possessoris, in manibus ordinarii collatoris, videlicet d. Thome Reneri, rectoris eccl. paroch. de Wansem, et per eundem d. Renerum revmo d. Episc. Leod. nomine ut supra presentato, concessarum. Datum 10 febr. 1556 6 gr. (I.158 f. 28).

WANROIJ [Wanraey]

Ecclesia cui annexa capella S. Huberti⁷⁸

1556 Rector Abraham de Wannvelt⁷⁹ (L.15).

Matricularia

1556 [blanco]

⁷⁸ Zie onder Mill: capella S. Cornelii blz. 51.

⁷⁹ Norbertijn van de abdij Mariënweerd, werd in 1566 prior van het klooster Koningsveld in Pijnacker (Z.Holl.), zie *Schutjes* V, blz. 114, waar hij Abr. Vassevelt wordt genoemd.

W

Woncel

27

+ chel veld op de centus de selvrop ghe alseij myfge
+ placet dñm gerard de laer pby fectare ~~alderig~~ / sute

Alte a katherina

+ ayndulana ~~pe 2~~ lo op ghe wate ghe alseij myfge
+ est emd

placet

ayndulana

Merle emd

Marijn

placet

Alte a Johes de ypte

Lapam donck

ayndulana

Alte en hondorp vreden ~~pe 2~~ ghe alseij myfge
Marijn ~~pe 2~~ de heze ghe kys

+ placet dñm alijm de eyer eig condoncere / sute

Alte a agathe ~~pe 2~~ ghe hand percep ghe alseij myfge

+ Alte a Leonar ~~de leynart~~ ~~pe 2~~ ghe hand percep ghe alseij myfge

+ ayndulana ~~pe 2~~ faby pro abfijr pby ~~ghe~~ ghe alseij myfge

Endel emd

+ Marijn ~~pe 2~~ de eyer ghe holle ghe alseij / sute
+ placet dñm Johes opghenrechte pby fectare / sute

WOENSEL

1920-1921	Westerlande
1920	Plan of the diocese
-1920	Plan of Holland
1920	Plan of Aruba, Curaçao and Bonaire
1920	Plan of Surinam, Coop. Sante, and Co.
1920	Plan of Indonesia, Coop. Sante, and Co.
1920	Plan of France, du Helder, Rotterdam, Leiden, Dordrecht, Den Haag, Alkmaar, etc.
1920-1921	Sketch of Saint Lucia, Antigua, Barbadoes, and Guiana, and English Virgin Islands, parts also, parts.
1920-1921	Sketches of Willemstad, Curacao, San Juan, Rio de Janeiro, etc., etc.
1920-1921	Plans of Surinam and Coop. Sante, and Co. (Tropical vegetation, plains, hills, rivers, towns, etc.)
1920-1921	Plan of Aruba, Curaçao and Bonaire (tropical vegetation, plains, hills, rivers, towns, etc.)
1920-1921	Plan of Antilles, Dominica, Guadalupe, Saint Lucia, etc. (tropical vegetation, plains, hills, rivers, towns, etc.)
1920-1921	Sketches of Brazil (Rio de Janeiro, Coimbra, Salvador, etc.) and of Argentina, etc., etc.
1920-1921	Plan of Antilles, Hispaniola, Coop. Sante, and Co. (tropical vegetation, plains, hills, rivers, towns, etc.)
1920-1921	Sketches of Brazil (Recife, etc.), and Coop. Sante, and Co. (tropical vegetation, plains, hills, rivers, towns, etc.)
1920-1921	Sketches of Mexico, Coop. Sante, and Co. (tropical vegetation, plains, hills, rivers, towns, etc.)
1920-1921	Sketches of Central America, Coop. Sante, and Co. (tropical vegetation, plains, hills, rivers, towns, etc.)
1920-1921	Sketches of South America (Bogota, Cali, etc.)
1920-1921	Sketches of French West Africa (Niger, Senegal, Gambia, etc.)
1920-1921	Sketches of British West Africa (Sierra Leone, Gambia, etc.)
1920-1921	Sketches of Portuguese West Africa (Angola, etc.)
1920-1921	Sketches of East Africa (Kenya, Uganda, etc.)
1920-1921	Sketches of Rhodesia, Bechuanaland, etc.
1920-1921	Sketches of South Africa (Cape Town, Johannesburg, etc.)
1920-1921	Sketches of Northern Rhodesia (Lusaka, etc.)
1920-1921	Sketches of Central Africa (Kivu, etc.)
1920-1921	Sketches of Abyssinia (Addis Ababa, etc.)
1920-1921	Sketches of Egypt (Cairo, Alexandria, etc.)
1920-1921	Sketches of Arabia (Mecca, Medina, etc.)
1920-1921	Sketches of Turkey (Istanbul, etc.)
1920-1921	Sketches of Persia (Teheran, etc.)
1920-1921	Sketches of India (Calcutta, etc.)
1920-1921	Sketches of Ceylon (Colombo, etc.)
1920-1921	Sketches of Malaya (Kuala Lumpur, etc.)
1920-1921	Sketches of Indonesia (Jakarta, etc.)
1920-1921	Sketches of China (Beijing, etc.)
1920-1921	Sketches of Mongolia (Urumqi, etc.)
1920-1921	Sketches of Mongolia (Hoboh, etc.)
1920-1921	Sketches of Manchuria (Harbin, etc.)
1920-1921	Sketches of Korea (Seoul, etc.)
1920-1921	Sketches of Japan (Tokio, etc.)
1920-1921	Sketches of Mongolia (Urumqi, etc.)
1920-1921	Sketches of Mongolia (Hoboh, etc.)
1920-1921	Sketches of Manchuria (Harbin, etc.)
1920-1921	Sketches of Korea (Seoul, etc.)
1920-1921	Sketches of Japan (Tokio, etc.)
1920-1921	Sketches of Mongolia (Urumqi, etc.)
1920-1921	Sketches of Mongolia (Hoboh, etc.)
1920-1921	Sketches of Manchuria (Harbin, etc.)
1920-1921	Sketches of Korea (Seoul, etc.)
1920-1921	Sketches of Japan (Tokio, etc.)

1921-1922: "The Plan of the Diocese of Mexico, 1921-1922, by the Honorable M. F. L. K. P. 1921-1922."

"The Plan of the Diocese of Surinam, 1921-1922, by the Honorable M. F. L. K. P. 1921-1922."

"The Plan of the Diocese of Antilles, 1921-1922, by the Honorable M. F. L. K. P. 1921-1922."

"The Plan of the Diocese of Central America, 1921-1922, by the Honorable M. F. L. K. P. 1921-1922."

"The Plan of the Diocese of Brazil, 1921-1922, by the Honorable M. F. L. K. P. 1921-1922."

"The Plan of the Diocese of Argentina, 1921-1922, by the Honorable M. F. L. K. P. 1921-1922."

"The Plan of the Diocese of Paraguay, 1921-1922, by the Honorable M. F. L. K. P. 1921-1922."

"The Plan of the Diocese of Bolivia, 1921-1922, by the Honorable M. F. L. K. P. 1921-1922."

1940 - 1941 - 1942 - 1943 - 1944

1940 - 1941 - 1942 - 1943 - 1944

POUILLE'S VAN HET DEKENAAT WOENSEL

ACHEL¹

Ecclesia, 1554 dimidia²

1400–1405	Rector Gerardus Moedel pro abs. 4 fl.
1400	Plac. d. Enghelberti cum suo [beneficio] in Peelt 1 sc.
1405	Plac. d. Iohannis de Weert 1 sc. ³
1418–1421	Rector d. Iohannes de Meerhout pro abs. 4 fl.
1418–19	Plac. d. Arnoldi Darys presb. sec. 1 sc.
1421	Plac. d. Stephani Leeker presb. 1 sc.
1427	Rector d. Florentius de Valle, familiaris domini [archidiaconi], ideo [abs.] gratis.
1436–1438	Rector Adam de Papenhoven, notarius sigilli, ideo gratis; 1438 notarius in sigillo et parvus sigillifer, quare abs. gratis.
1441–1462	Rector d. (mag.) Wilhelmus de Geldrop pro abs. 4 sol. gr., 1459–62 5 sol. gr.
1441–43	Plac. d. Gerardi de Laer presb. sec., 1443 aut alterius ydonei 1 sc.
1445–62	Plac. d. Ghiselberti de Zyp(e) presb. sec. 1 sc.
1445	Pro plac. d. Ghiselberti Zypen presb. Cameracensis dioc., ut illo non obstante ecclesie de Achel possit deservire, solvit 11 maij 8 gr. (I. 132 f. 37 n. 2.)
1463–1472	Rector Wilhelmus Iohannis Spreng(h)er ⁴ , studet Lovan. 1463–64 in decretis, unde docuit, 1469 in theolog., ideo abs. gratis, 1470 residet, 1472 pro abs. 5 sol. gr.
1463–72	Plac. d. Ghiselberti de Zyp(e) presb. sec. 1 sc., 1470 eius [= rectoris] coadiutoris 1 sc.
1478–1479	Rector mag. Raso Voecht, decanus B. Marie opidi de Breda, ad scripta et preces illustr. domicelle Marie comitisse de Nassouw, (consanguinee nostre) ⁵ , habet abs. gratis.
1523	Rector d. Waltherus de Palude ⁶ residens per presens. Plac. d. Iacobi Goebels eius coadiut. 1 sc.

¹ Vgl. P. Dom. de Jong, *Pastoorsbenoemingen voor Achel in Het Oude Land van Loon* 15 (1960) 122–123; *De lagere geestelijkheid van Achel tijdens het ancien régime*, ibid. 18 (1963) 165–191.

² Op het lijstje der „ecclesie integre et dimidia” van 1421 (zie Deel 2) komt de kerk van Achel niet voor, zodat ze toen nog een „quarta capella” geweest moet zijn. Eerst in 1554 (I. 157 f. 41) wordt ze „ecclesia dimidia” genoemd.

³ Rector (pastoor) Moedel moest dus in 1400 en 1405 voor zijn afwezigheid elk jaar 4 gulden betalen en bovendien 1 schild om een deservitor te mogen hebben. Genoemde Engelbert (1400) mocht deservitor in Achel zijn en tegelijk zijn beneficie in Pelt blijven bedienen.

⁴ Dezelfde als bovengenoemde Wilh. de Geldrop, zie P. Dom. de Jong, *Pastoorsbenoemingen voor Achel in: Het oude Land van Loon*, 15 (1960), blz. 122.

⁵ De aartsdiaken van Kempenland in die tijd was Bernard, graaf van Solms. Hij werd door Jan van Heinsberg, bisschop van Luik, op aandrang van diens zuster, Jacoba van Heinsberg, abdis van Thorn, in 1454 aangesteld en stierf in 1503 (Habets, *Gesch. v. h. bisd. Roermond*, I, blz. 272). Genoemde gravin, zijn bloedverwante zal geweest zijn Maria gravin van Loon en Heinsberg, die gehuwd was met Jan van Nassau IV, heer van Breda †1475. Tax. 40, blz. 98.

⁶ Bij: de Jong a.w. blz. 123.

- 1530–1556 Rector d. Egidius Ruyssen (Ruisen)⁷ pro abs. 4 sol. 1550 pro abs. et plac. 5 sol. 4 gr. (L.10 f. 80v).
 1562 Rector d. Lambertus Gyelkens absens, studet Colonie, unde docuit, ideo abs. gratis; 1562 pro abs. 4 sol. Plac. presb. sec. 1 sc.

Altare B. Marie, 1497 Marie et Iheronimi, 1536 annexum ecclesie, 1562 altare Marie, Anthonii et Ieronimi annexum cure.

- 1421 [blanco]
 1485 Rector d. Cornelius Severini, pro abs. hoc anno 4 gr.
 1530–1556 Rector d. Egidius Ruyssen, pro abs. et plac. 10 gr.
 1534 Plac. d. Iacobi Goebels deservitoris 1 sc.
 1536–37 Plac. d. Iudoci de Vivario deserv. 1 sc.
 1552 Plac. presb. sec. idonei 1 sc.

Altare S. Katharine, 1497 et Barbare, 1556 Katharine, Barbare et Anne

- 1438 [blanco]
 1460–1463 Rector d. Theodericus Bruninx pro abs. et plac. ydonei 6 gr.
 1523 Rector Iohannes Hamont pro abs. et plac. 6 gr.
 1530 Rector Symon Celen jr. pro abs. et plac. 6 gr.
 1536 Rector mag. Symon de Palude pro abs. et plac. 6 gr.
 1550 Pro mediis fructibus altaris S. Cathar. et Barb., in ecclesia de Achel siti, ex manibus Theoderici Merwen pro Roberto de Hamont semel 5½ fl. (L.10 f. 82v).
 1552–1556 Rector Petrus fil. Theoderici Dorst (1552–54 Gorst!) pro abs. et pl. 8 gr.
 1558 Rector Petrus Guns(?) alias Ballincx, stud. Lovan. in artibus, unde docuit, ideo gratis (L.10 f. 203).
 1560 Rector Petrus fil. Theod. Dorst, pro abs. et pl. 8 gr.

Altare S. Crucis, 1487 novum

- 1482 Pro licentia erigendi et fundandi altare unum ad laudem s. Crucis in eccl. paroch. de *Achel* constructum, et Bartholomeo Ghysen pro prima vice collatum, necnon licentia consecrandi eiusdem etc., debet ipse Bartholomeus infra Purif. nre Domine. Dat. nov. 23, ultra soluta. 3 flor. Ren. Solv. ipse unum flor. Ren. cum dimidio nov. 4. (L.1 f. 27).
 1536–1537 Rector Symon Celen pro abs. et plac. 6 gr.

Altare S. Iohannis Baptiste

- 1497 [blanco] L. 3.

Matricularia

- 1400 Pro placet Henrici Yven clericci coniugati 6 gr.
 1438–1445 Rector d. Iohannes Opgheenstrate pro abs. et plac., 1438 ydonei 6 gr., 1442 Henrici Hulsel clericci 6 gr., 1443 Henrici Hulst clericci 6 gr., 1445 Iohannis de Boechout clericci ydonei 6 gr.

⁷ Gielis Ruijsschen in 1533 viceproost en kanunnik van St. Servaas te Maastricht en pastoor van Achel. De Jong, ibidem.

- 1550 Pro iuribus placeti matricularii coniugati 4 st. (L.10 f.82).
 1562 Rector d. Engelbertus Vreen (Vryens) pro abs. et plac. 6 gr.

AALST (Aelst)

Ecclesia, 1556 valet sub onere 4 missarum 35 modios siliginis masure loci (L.15 f.133).

- 1400 [blanco]
 1405 Rector Petrus Blaek residet.
 1419–1421 Rector d. Petrus investitus (I.124 f.42, I.125 f.41).
 1438 Pro eo quod executores testamenti seu ultime voluntatis d. quondam Petri, rectoris ecclesie de Aelst dum viveret, a tempore obitus eiusdem usque ad festum Nativitatis B. Ioh. Baptiste proxime futurum recipere possint presbyterum ydoneum ad deservendum dicte ecclesie, debet d. Theodericus Roefs canonicus in Eyndoven et ad ipsius relationem Iohannes de Baex et Petronilla filia Henrici Sgraets in concilio proximo. Datum 23 sept. 3 sol. gr. Solvit per d. Godefridum de Ponte 22 dec. totum. (I.128 f.30v).
 1459 Rector d. Iohannes de Geldrop pro abs. 3 sol. gr. Plac. d. Wilhelmi Hermanni presb. sec. 1 sc.
 1462 Rector d. Walterus Molitoris stud. Lovan. in facult. theol., unde docuit, ideo abs. gratis⁸. Plac. d. Wilhelmi Hermanni presb. sec. 1 sc.
 1469–1479 Rector d. Iacobus Braxatoris, 1469 stud. Lovan. in iure canonico (1470 in theologia), unde docuit, ideo abs. gratis; 1477 residet, 1479 residens in Eindhoven deservit propter vitium(?) corporis sui. Plac. 1469 d. Everardi de Lieshout presb. sec., 1470 d. Walteri Ionathe presb. sec. 1 sc., 1477 d. Ioh. Engelen presb. sec. eius coadiut. 1 sc., 1479 d. Philippi Iacobi presb. sec. eius coadiut. 1 sc.
 1497 Rector d. Iohannes de Voerendaal 4 gr. L.3
 1537 Rector d. Leonardus Boert pro abs. 3 sol. Plac. Bartholomei de Aecht 1 sc.
 1550–1562 Rector d. Leonardus Boert (Bort), 1550 pro abs. 3 sol. gr. (L.10 f.8), qui loco abs. depositus et pro plac. deservitoris d. Henrici Witphei, per deputatos rev^{mi} domini nostri [Episcopi] examinati, simul 3 sol. 1 schut. (L.10 f.53). 1551 qui hoc anno depositus cum protest. de addendo etc. iuxta antiqua regista loco abs. et pro plac. d. Henrici Witphei presb. sec. ad deservituram eiusdem ecclesie anno superiori per deputatos rev^{mi} domini admissi, simul 3 sol. 1 schut. (L.10 f.141), 1553 3 sol. gr. (L.18), 1556 rector absens, deservitur per d. Iodocum Arnoldi [de] Gemert (L.15 f.133), 1558 pro abs. 3 sol. gr. (L.10 f.203), 1562 pro abs. 3 sol. gr. (L.13 f.6).

Altare B. Marie novum

- 1459 [blanco]
 1460 Rector Godefr. fil. Godefridi de Gheneffe pro abs. et plac. ydonei 4 gr.
 1469–1485 Rector Godefr. de G(h)en(n)ep, procurator fiscalis (fiscus curie) d. archidiaconi Brabantie, ideo abs. gratis.
 1497–1502 Rector d. Iohannes de Voerendael 4 gr. (L.3 f.20v, L.4 f.4v).

⁸ Zie Juten, Consilium de Beke, p. 215 (Tax. 29, p. 60).

- 1519-1523 Rector mag. Gerardus Kemp, 1519 pro abs. 4 gr. (L.4 f.211), 1523
d. Gerardus Kemp pro abs. et plac. 6 gr.
- 1530 Rector d. Johannes Borchelen pro abs. et plac. 6 gr.
- 1536-1537 Rector d. Adrianus Haen(e)greve(n) pro plac. coadiut. 4 gr.
- 1550-1551 Rector Ioh. fil. Ioh. de Boert pro abs. et plac. deservitoris ydonei 6 gr.
(L.10 f. 8, 53, 141).
- 1556 Rector d. Godefridus Ionathe, deservitur per eundem cum 3 missis
valet 8 mod. sil. (L.15 f.133).

Matricularia, 1520 officium

- 1400 [blanco]
- 1556 Deservitor est Henricus Francisci; nullius est valoris (L.15 f.133).

AARLE (Aerle)

- Ecclesia dimidia, incorporata [ab a^o 1399 capitulo Eindhoviensi], 1556 valet cum 4 missis in hebd. 5 mod. sil. (L.15 f.134)
- 1400 [blanco]
- 1556 Rector ac mag. Christianus Michaelis absens; deservitur per d. Wal-
terum Verasdonck (L.15 f.134).

Vicaria (1510 perpetua)

- 1427 Wilhelmus de Vaele presb. sec. deservitor (I.126 f.36). (Zie Mierlo
Capella supra Lignum).
- 1473 D. Arnoldus Decker vicarius (I.142 f.42 n. 4).
- 1550-1553 Rector d. Christianus Michaelis, qui depositus loco absentie cum pro-
testatione de addendo et minuendo iuxta antiqua registra 6 gr. (L.10
f.8^v), 1551 1 sol. gr. (L.10 f.141^v), 1553 6 gr. (L.18).
- 1550 Pro abs. et plac. d. Walteri Ghysberti per deputatos Rev^mi d. nostri
[Episc.] examinati, 1 sol. 1 schut. (L.10 f. 53).
- 1556 [Rector] d. Christianus Michaelis (L.15 f.134^v).
- 1558 Rector d. Christianus Michaelis, qui depositus loco absentie 6 gr.
(L.10 f. 203^v).

Altare S. Ioh. Bapt., 1550 et Evang., 1556 cum 2 missis valet 8 modios sil. (L.15 f.134^v)

- 1400 Rector Henricus Kuyst, olim officialis foraneus, ideo hoc anno nichil.
- 1405-1421 Rector Everardus (1421 Gherardus) de Do(e)rne, 1405 studens, ideo
gratis de mandato dni vicarii, 1418 pro abs. et plac. d. Henrici Moeyel
de Bakel presb. 1 fl., 1421 d. Nicholai vicarii [in Aerle] unacum vi-
caria 1 fl.
- 1427 Rector Ghevardus de Doerne pro abs. et plac. d. Godefridi Karper
presb. sec. 1 fl.
- 1442 Rector Anthonius Iacobi Strick pro abs. et plac. ydonei 8 gr. Anno
a Nativitate Dni 1442 mensis aug. die 7a hora summe Misse vel quasi,
presentibus in curia archidiaconatus Campinie Mathia Bosman, Wal-
tero Beransel et Iohanne Vos testibus rogatis, Gerardus Wolff, procu-

	rator et eo nomine d. Iohannis de Walre, rectoris altaris S. Ioh. Bapt. in Aerle, predictum altare in manibus nostris resignavit via permutationis faciente cum Anthonii filio Iacobi Stryck, rectori matricularie de Rixtel, taliter videlicet quod Anthonius altare, d. [Iohannes] matriculariam habeant et assequantur. Et iurarunt ut moris est. Super quibus petit instrumentum. (L.130 f.89).
1464	Rector Ghevardus de Doerne, stud. Lovan. in iure can., unde docuit et pro plac. deservitoris 4 gr.
1485	Rector mag. Henricus de Maren pro abs. et plac. deservitoris ydonei 12 gr.
1487	Rector Gherardus de Doerne pro abs. et plac. des. yd. 12 gr.
1497-1502	Rector d. Iohannes Loefs 8 gr. (L.3 f.21, L.4 f.4v).
1523-1537	Rector mag. Henricus Han(n)en pro abs. et plac. 8 gr.
1550-1553	Rector d. Petrus vanden Malere 8 gr. (L.10 f.8v, 53), 17 aug. 1551 depositus d. Petrus vanden Male(n) loco absentie cum protestatione de addendo et minuendo iuxta antiqua registra 8 gr. (L.10 f.141v); 1553 depositus loco absentie 8 gr. (L.18).
1556	Rector d. Walterus Verasdonck, deservitur per eumdem (L.15 f.134v).
1562-1566	Rector Gerardus Oudart pro abs. 8 gr. (L.13 f.6, 144).

Altare S. Marie novum, 1556 cum 1 missa valet 2 modios sil. (L.15 f.134v)

1474	[blanco]
1551	Pro iuribus sigilli et expeditione litterarum proclamatorialium dumtaxat alt. S. Marie in eccl. de Aerle, vacantis per obitum quondam d. Ioh. de Laer in partibus defuncti, illius alt. ultimi rectoris, in favorem d. Walteri vander Asdonck presb. Leod. dioc., ex presentatione d. Christiani Michaelis vicarii, Luce Cryel et Iohannis Plees tanquam duobus ex generosis viris ville de Aerle, Henrici de Roijackre, senioris scabinorum eiusdem ville, Petri de Luwe et Everardi Godefredi iuratorum pretae ville, Petri Moels et Walteri de Hetmeer rectoris fabrice eccl. de Aerle, tanquam patronorum laicorum ad dictum altare. Dat. 6 nov. Solvit ad computum dumtaxat 20 st. Et nulla est subsequuta institutio. (L.10 f.170v n. 2).
1551	Pro iuribus etc. ut supra in favorem d. Iohannis fil. quondam Thome Rodolphi presb. Leod. dioc., ex presentatione Ioh. Oudaert, dominii de Ryxtel Aerlebeeck, necnon domus seu castri de Ryxtel domini temporalis et possessoris, mag. Arnoldi Herties medicine doctoris, Wilhelmi de Luwe, Iohannis Hortiers nativi, Wilhelmi den Dobbelsteyn famosi armigeri de villa de Aerle van Crusaet, Nicolai Anthonii, Mercelii Colen, Wilhelmi Stayackre, seniorum scabinorum, et Anthonii Amelii, unius iuratorum eiusdem ville, necnon et Adriani van Eyndhouts, nativi in dicto loco de Aerle schutiferi et serenissime Maiestatis feudalis et vassalli tamquam patronorum laicorum, ad dictum altare. Dat. 27 nov. Solvit ad computum dumtaxat 18 st. Et nulla est subsequuta institutio. (L.10 f.171 n. 1).
1556	Rector d. Iohannes Lamberti presens, deservitur per eumdem. (L.15 f.134v).

Altare Marie, Catharine et Barbare, 1556 cum 2 missis 3 mod. sil. (L.15 f.134^v)

- 1520 [blanco]
1556 Rector d. Gosuinus fil. Egidii absens, deservitur per d. Iohannem Jordani. (L.15 f.134^v).

Altare SS. Bartholomei, 1523 Anthonii et Sebastiani, 1556 et Anne, 1556 cum 2 missis valet 3 mod. sil. (L.15 f.134^v)

- 1520 [blanco]
1556 Rector d. Lucas Cryl, deservitur per eumdem. (L.15 f.134^v).

Matricularia, 1520 annalis, 1556 parvi valoris. (L.15 f.134^v)

- 1400 [blanco]
1556 Deservitur per mag. Petrum fil. Ioh. Fabri clericum coniugatum. (L.15 f.134^v).

Capella in Donk (zie onder Beek en Donk)

- 1438 Rector Nicholaus fil. Ioh. Multoris pro abs. et plac. d. Godefridi Carper 6 gr.

ASTEN en LIEROP (Lydorp, 1459 etc. Lyedorp of Lyedrop, 1473 Liedrop, 1523 Ludorp, 1534 Lierop, 1536 Lyrop)

Ecclesia integra – personatus – 1556 valet 50 mod. sil. (L.15 f.133)

- 1400 Rector d. Gerardus Darys pro abs. 3 fl.
1418–1427 Wilhelmus de Herzel investitus (I.123 f.35, I.126 f.38).
1436–1445 Rector mag. Godefridus Dicbier (1441 Dycbier) pro abs. 4 sol. gr.
1459 Rector d. Thomas de Atrio stud. Lovan. in legibus.
1460 Rector mag. Eustacius de Atrio stud. Lovan. in legibus, unde docuit, ideo abs. gratis.
1462–1487 Rector (d. et) mag. Thomas de Atrio, stud. Lovanii in legibus (in decretis, in iure can.), unde docuit, ideo abs. gratis.
1470 Pro plac. Martini de Meer, officiantis in Lyedrop 1 sc.
1497 Rector d. Symon Sampani stud. Lovan. in theol., unde docuit, ideo gratis (L. 3 f. 20^v).
1523 Rector exhibuit privilegium Antverpiense.
1530 Rector personatus d. Martinus Boem (DIII. 31 f.40).
1536–1537 Rector mag. Franciscus Bane exhibuit privilegium Antwerpiense⁹.
1550–1551 Rector Nicolaus Damant, studet Lovanii in iure civili, unde docuit, ideo gratis (L. f. 8, 53), 1551 mag., studet Pictavie [Poitiers] in utroque iure, unde docuit, ideo gratis (L.10 f.141^v).
1553–1556 Rector Petrus Damant, studet Patavii in utroque iure, ideo gratis (L.18) 1556 absens (L.15 f.133).

⁹ Hij bezat het personaat der kerken van Asten en Lierop en was deken van St. Donaes te Brugge. *Schutjes*, III, blz. 147, in noot.

1558-1562 Rector d. et mag. Petrus Damant, 1558 studet Dole in utroque iure, unde docuit, ergo gratis (L.10 f. 203), 1562 stud. Lovanii in theol., ideo gratis (L.13 f. 6), 1566 pro abs. 4 sol. (L.13 f.144).

Vicaria perpetua

- 1400 [blanco]
- 1436-1445 Rector d. Iohannes de Heze residet.
- 1438 Plac. d. Huberti Custodis eius coadiutoris 1 sc.
- 1441-45 Plac. d. Martini vande(r) Meer eius coadiut. 1 sc.¹⁰
- 1459-1464 Rector d. Iohannes Godefridi residet.
- 1459-63 Placet d. Martini de Meer (1463 in Meer) eius coadiut., 1462-63 officiantis in Lyedorp eius coadiut. 1 sc.
- 1464 Pro iuribus et sigillis proclamationis, institutionis et admissionis factarum et concessarum d. Mathie Marcelii presb. de vicaria perpetua ecclesiarum canonice unitarum de Asten et Lyedorp, vacante ad pressens per liberam resignationem Iacobi de Gestel, procuratoris legitimi et eo nomine d. Iohannis Godefridi ultimi rectoris eiusdem vicarie ab eodem ad hoc legitime constituti, prout docuit prothocollo uno constitutionis, signo privato Godefridi Fabri notarii publici ut inibi legebatur signato, in manibus nostris factam causa, animo et intencione permutationis canonice faciende cum discreto viro d. Mathia Marcelii presb., rectore altaris B. Marie virg., siti in ecclesia parochiali de Campena Magna concilii Stabulensis¹¹, taliter videlicet quod ipse d. Mathias vicarium de Asten et Lyedorp, d. vero Iohannes altare S. Marie in Campena huiusmodi permutationis vigore habeant et assequantur, per reverend. patrem d. Lucam de Eyck abbatem monasterii Floreffe presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum domino [archidiacono] competente, solvit 26 maii 4 fl. Ren. (I.137 f. 36v).
- 1464 25 maii 1464 Iacobus de Gestel tamquam procurator d. Iohannis Godefridi vicarii ecclesiarum de Asten et Lyedorp ex causa permutationis faciende cum d. Mathia Marselii in manibus archidiaconi resignavit et iuravit ut moris est (I.137 f. 80v).
- 1464 Rector Godefridus Iohannis de Asten residet. Plac. d. Martini de Meer officiantis in Lyedorp, eius coadiut. 1 sc.
- 1464 Pro iuribus et sigillis proclam., instit. et admiss. concessarum, d. Godefrido Iohannis Godefridi de Asten presb. de vicaria perpetua ecclesie de Asten et Lyedorp, vacante per lib. resignationem Iacobi de Gestel, procuratoris d. Mathie Marcelii ultimi rectoris eiusdem, in manibus nostris simpliciter factam, per rev. d. Lucam de Eyck abb. monast. Floreffe presentato, necnon pro rata fructuum 6 septiminarum debet ipse d. Godefridus infra capitulum Pasche. Dat. 27 sept. 4 fl. Ren. (I.138 f. 25 n. 3).
- 22 aug. 1464 Iacobus de Gestel, procurator d. Mathie Marcelii Wilhelmi, vicarii perpetui ecclesiarum de Asten et Lyedorp, eamdem vi-

¹⁰ Mede door toedoen van de priester Martinus de Meer de Lierop kwam in 1444 een Mariaaltaar in de kapel te Ommel tot stand. P. Dom. de Jong, Onze Lieve Vrouw van Ommel en het klooster Mariaschoot (1960), blz. 17 vv.

¹¹ Grosskampen onder het dekenaat Stavelot.

- cariam in manibus nostris simpliciter resignavit et iuravit prout moris est. (L.138 f.67).
- 1469–1477 Rector d. Godefridus Iohannis residet. (I.140 f.34^v, I.146 f.51).
1469 Plac. d. Leonardi de Boeschot presb. eius coadiut. 1 sc.
- 1485 Rector d. Godefridus Ioh. residet et pro plac. Ysboldi Schoet presb. sec. 1 sc.
- 1487 Rector Godef. Ioh. residet et pro plac. Pauli de Zoersel eius coadiut. pr. sec. 1 sc.
- 1519–1537 Rector d. Martinus de Lanckvelt, stud. Lovan. in theol. ideo abs. gratis (L.4 f.211).
- 1523 Plac. dominorum Wilh. van den Hoffpat et Petri Iohannis 2 sc.
- 1530 Plac. dd. Wilh. de Fine et Petri Iohannis deservit. 2 sc.
- 1536 Plac. dd. Ioh. de Fine et Wilh. de Kessel 2 sc.
- 1537 Plac. dd. Wilh. de Fine et Ioh. de Kessel 2 sc.
- 1556 Rector d. Henr. Laer, deservitur per eundem in Asten, in Lyrop deservitur per mag. Corn. fil. Henrici Nouwen, valet 15 mod. sil. (L.15 f.133).

Altare S. Agathe in Asten

- 1400 [blanco]
- 1405–1421 Rector d. Iohannes Doern(s)ken(s) pro abs. et plac. 1405 d. Iohannis Eyndhouts 8 gr., 1418, '21 d. Arnoldi (de) Stakenborch presb. 8 gr.
- 1427 Rector d. Iohannes van den Perre pro abs. et plac. d. Arnoldi de Stakenborch sec. 8 gr.
- 1436 Rector d. Iohannes Doernkens pro abs. et plac. d. Henrici Creyenstert 8 gr.
- 1438–1460 Rector d. Iohannes van den Perre pro abs. et plac. 1438, '42 ydonei 8 gr., 1441 d. Henrici Creyenstert 8 gr., 1443, '45 d. Iohannis Theoderici 8 gr., 1459 pro abs. 8 gr., 1460 pro abs. et plac. ydonei 8 gr.
- 1463–1479 Rector (mag.) Godefridus fil. Godefridi Fabri (soms: Godefridus Fabri junior), collectoris in archidiaconatu Hannonie, patris intuitu habet abs. gratis, 1469 stud. Lovanii in artibus, unde docuit, ideo gratis, 1470 in decretis, 1473 in legibus, 1474–75 servitor d. archidiaconi Hannonie, 1477, '79 servitor in archidiaconatu Hann., 1478 serv. d. archid. Hann. in eccl. Leodiensi, ideo gratis.
- 1519–1530 Rector mag. Nicolaus de Lieshout, stud. Lovan. in theol. 1519 ideo gratis (L.4 f.211), 1523–30 ideo gr. et pro pl. deservitoris 4 gr.
- 1536–1551 Rector Dionisius Tor(re)kens pro abs. et pl. 8 gr., 1537 stud. Lovan. pro pl. 4 gr., 1550 [pro abs.] 6 gr. (L.10 f.8^v), 1550 pro abs. et pl. deservitoris 8 gr. (L.10 f.53), 1551 pro abs. et pl. sec. ydonei 8 gr. (L.10 f.142).
- 1553 Rector Dyon. Torrekens [pro abs.] 6 gr. (L.18).
- 1556 Rector mag. Dyon. Torck absens, deservitur per d. Henr. de Goer; valet cum 2 missis 8 mod. sil., habet annexionem 6 mod. sil. et unius prati, valetque 5 Petros communes cum 1 missa. (L.15 f.133).
- 1562–1566 Rector mag. David (a) Sirstich (?) pro abs. 6 gr. (L.13 f.6, f.144).

Altare B. Marie in Asten

- 1459 [blanco]

- 1477 Rector Theodericus Geldens, servitor d. archidiaconi Hannonie, ideo abs. gratis.
- 1502 Rector d. Laurentius Pelsers [pro abs.] 4 gr. (L.4 f.4^v).
- 1519 Rector d. Lambertus Pelsers [pro abs.] 4 gr. (L.4 f.211).
- 1530 Rector d. Petrus de Milheze pro abs. et pl. 6 gr.
- 1556 Rector d. Theodericus de Milhese, deservitur per eundem; cum 2 missis valet 9 mod. sil., habet annexionem cum 1 missa 8 mod. sil. (L.15 f.133^v).

Altare Trinitatis noviter erectum

- 1520-1536 Rector Iohannes Theoderici pro abs. 4 gr.
- 1550-1553 Rector d. Iohannes Theoderici Heynen 1550 4 gr. (L.10 f.8^v), 1550, '51 pro abs. et pl. deservitoris presb. sec. 6 gr. (L.10 f.53, 141^v), 1553 4 gr. (L.18).
- 1556 Rector d. Iohannes Henrici absens, deservitur per dd. Iohannem Arnoldi et Martinum fil. Iohannis Petri, valet cum 2 missis 6 mod. sil. (L.15 f.133^v).
- 1558 Rector mag. Henricus Veruwelen pro abs. 4 gr. (L.10 f.203).

Altare Presentationis Marie

- 1520 [blanco]
- 1562-1566 Rector Anthonius Verhuyck pro abs. 4 gr. (L.13 f.6, 144).

Altare S. Spiritus noviter erectum

- 1520 [blanco]
- 1556 Rector mag. Iohannes Gerardi absens, deservitur per d. Matheum Schafen; valet cum 4 missis 12 mod. sil. (L.15 f.133^v).
- 1558-1562 Rector mag. Iohannes Iacobi pro abs. 6 gr. (L.10 f.203, L.13 f.6).

Altare Adriani, 1552 Nicolai et Adriani

- 1520 [blanco]
- 1556 Rector d. Tielmannus de Fine, deservitur per eundem, valet cum 4 missis 12 mod. sil. (L.15 f.133^v).

Altare S. Anthonii et Cornelii in Asten, 1473 S. Anthonii, Cornelii, Sebastiani et Barbare, 1497 S. Marie, Anth., Corn. et Barbare; 1556 valet cum 2 missis 8 mod. sil. et habet annexionem 6 mod. sil. cum onere se[s]qui-misse (L.15 f.133^v)

- 1459 [blanco]
- 1460-1462 Rector d. Henricus Nicholai (Fabri) pro abs. et pl. ydonei 6 gr.
- 1473 Pro iuribus et sigillis proclaim. et admiss. concessarum d. Henrico Sbruynen, super altare S. Anthonii, Corn., Sebast. et Barbare, vacante per resignationem Iacobi, ultimi rectoris eiusdem, per mag. Thomam de Atrio, rectorem ecclesiarum de Asten et Liedrop canonice unitarum, literatorie presentato ac pro rata fructuum etc. debet Iac. de Gestel infra capitulum Remigii. Datum ultima Junii 3 fl. Ren. (I.142 (f.41 n. 1).

- 1536 Pro iuribus litterarum proclaim. et admiss. concessarum Nicholao de Zoet ad altare Ss. Anth., Corn. et Barbare, situm in ecclesia paroch. de Asten, vacans per dimissionem seu contractum matrimonii Philippi de Zotte ultimi rectoris, per honorabilem virum d. Franciscum Bans, personam personatus eccl. de Asten et Liro, presentato 6 fl. (L.152 f. 32).
- 1537 Rector Nicolaus die Soet stud. Lovan. pro pl. 4 gr.
- 1551 Rector d. Iohannes Heynen pro abs. et pl. deservitoris ydonei 6 gr. (L.10 f.142).
- 1556 Rector d. Iohannes Heynens absens, deservitur per Martinum fil. Iohannis Petri (L.15 f.133^v).
- 1558 Rector Wilhelmus Bertholdi Kessell pro abs. 4 gr. (L.10 f. 203^v).
- 1562–1566 Rector Wilhelmus Berthols pro abs. 4 gr. (L.13 f. 6, 144).

Altare B. Marie in capella de Oemel, 1523 capella de Omael (Ommel)

- 1459 [blanco]
- 1518 Pro licentia et consensu datis et concessis consangwineis et amicis quondam d. Mathie de Papendonck presb. dum vixit, ac eciā vicinis capelle de *Oemell* parochie de Asten, ut missam unam dominicalem legatam per dictum d. Mathiam in capella pretacta per proximiorem consangwineum ydoneum ipsius testatoris aut alios eiusdem testatoris consangwineos et amicos aut dicte capelle pro tempore mamburnos eligendos celebrandam singulis dominicis diebus imperpetuum celebrari facere ac aquam benedictam per eundem in dicta capella benedicere et benedictam populo inibi ad audienda divina confluenti aspergere possit et valeat. Dat. 16 sept. 4 flor. Ren. Quos solverunt in promptis (L.4 f.184^v).
- 1530 Pro iuribus litterarum proclamator[ialium] et admissor. concessarum d. Martino Horckmans ad capellam B. Marie in confinio de Omael, parochie de Asten, vacantem per resignationem d. Wilhelmi de Meer¹² in manibus honorab. viri d. Martini Boem, ratione personatus eccl. de Asten et Lyrop, factam et in nostris reiteratam, per eundem d. Martinum presentato 4 fl. 16 st. (D. III. 31 f.40).
- 1556 Rector d. Martinus Horckmans, deservitur per eundem quoad 2 missas fundationis et habet 9 mod. sil., habet annexos 7 mod. sil. cum 2?.. cum 4 missis, deservitur per eundem quoad 2 missas et per dd. Henricum Coer et Petrum de Dommelen quoad alias (L.15 f.133^v).

Ecclesia de Liedorp, 1474 appendix¹³

- 1473–85 Plac. d. Martini de Mera (1485 de Meer) presb. sec. 1 sc.
- 1487 Rector d. Godefridus Iohannis residet. Placet deservitoris d. Martini de Meer presb. sec. 1 sc.

¹² Als rector der kapel vermeld 26 nov. 1490. B.B. 23, blz. 81.

¹³ De beneficies der parochies Asten en Lierop werden van 1400 af naast en door elkaar in de registers ingeschreven; eerst vanaf 1473 werden ze van elk der beide parochies meer apart geregistreerd.

- Altare S. Leonardi in Lierop** (1400 Liedorp, 1405 Lyerdorp), 1556 cum onere 2 missarum valet 7½ mod. sil. (L.15 f.134)
- 1400 Rector Theodericus pro abs. et pl. d. Arnoldi unacum ecclesia ibidem 1 sc.
- 1405 Rector Theodericus de Vivario pro abs. et pl. d. Iohannis Eyndhout 1 sc.
- 1418-1419 Rector Otto de Dreveringhen pro abs. et pl. d. Huberti Custodis presb. 1 sc.
- 1419 Pro proclamationibus concessis Arnoldo filio legitimo Godefridi de Bruheze, per honorabilem virum d. Wilhelmum de Herselt, rectorem ecclesiarum de Asten et de Liedorp adinvicem unitarum, presentato ad altare S. Leonardi situm in ecclesia de Liedorp, vacans per liberam resignationem Ottonis de Drenenac, clerici Coloniensis dioc., ultimi rectoris eiusdem, factam via permutationis cum dicto presentato, rectore matricularie de Rixtel, taliter etc.¹⁴ Solvit in promptis. Datum die ultima octobr. 2 fl. (L.124 f. 36).
- 1421 Rector Arnoldus filius Godefridi de Bruheze pro abs. et pl. d. Iohannis Kievit. 1 sc.
- 1427-1445 Rector Matheus filius Gerardi Celen iunioris pro abs. et pl. d. Huberti Custodis (1438 Arnoldi de Bodonc), 1427, '38 1 sc., 1441-43 8 gr., 1445 pro abs. 8 gr.
- 1459-1474 Rector Wilhelmus Celen, 1459-62 pro abs. et pl. ydonei 8 gr., 1463 stud. Lovan. in artibus, unde docuit et pro pl. deservitoris ydonei 4 gr., 1469-74 pro abs. et pl. 8 gr.
- 1475 Rector Iacobus de Ghestel, collector fructuum in archidiac. Hanno-nie, ideo gratis.
- 1477-1497 Rector d. Cornelius Severini, 1477, '87, pro abs. et pl. deserv. ydonei 8 gr., 1497 1 sol. gr. (L. 3 f. 30v).
- 1502 Rector d. Anthonius Sbruyinincx, stud. Lovan. in iure can., ideo gratis (L.4 f.4v).
- 1519-1523 Rector mag. Iaspar Haselberch, stud. Lovan. in iure can., 1519 ideo gratis (L.4 f.211), 1523 pro pl. deservit. 4 gr.
- 1530 Rector mag. Iohannes Theoderici pro abs. 4 gr.
- 1550 Rector mag. Gerardus Rutten, stud. Lovan. in theol., unde docuit, ideo gratis (L.10 f.8v). Pro pl. deservit. 4 gr. (L.10 f.53v).
- 1551 Rector mag. Gerardus Tseerden, studet Lovan. in theol., unde docuit, ideo gratis et pro pl. presb. deservit. ydonei sec. 4 gr. (L.10 f.142).
- 1553 Rector Iudocus Rutgeri stud. Lovan. i artibus, unde docuit, ideo gratis (L.18).
- 1556 Rector mag. Iudocus Rutten absens, deservit per mag. Cornelium de Monte (L.15 f.134).
- 1558-1566 Rector mag. Iudocus Rutten (Rutgeri) pro abs. 1. sol. (L.10 f.203v, L.13 f.144).

Altare B. Marie novum in Lierop, 1556 valet cum 2 missis 8 mod. sil., facta est additio 2 missarum cum 5 mod. sil. (L.15 f.134)

¹⁴ De hier afgebroken tekst dient aldus aangevuld: „taliter quod Arnoldus altare et Otto matriculariam habeant et assequantur”; vgl. blz. 134-135 op het jaar 1442.

- 1445-1485 Rector d. Lucas (Rutgheri) de Eyke (Eyck) pro abs. et pl. deservitoris ydonei 8 gr.
- 1485 Pro iuribus et sigillis litterarum procl. et admiss. concessarum d. Symoni de Eyck presb. leod. dioc. ad alt. S. Marie virg. situm in ecclesia parochiali de Lyerop, vacans per mortem d. Luce de Eyck et per d. Thomam de Atrio, rectorem prediche eccl., ratione investiture eiusdem eccl. sue ac per Theodericum die Lu armigerum ratione iuris patronatus laycalis presentato, neonon pro rata fructuum eiusdem d. [archidiacono] competente, debet 5 fl. Ren. (L.149 f.44^v).
- 1550-1556 Rector mag. Iohannes Sweers (Weers), 1550 pro abs. 4 gr. (L.10 f.8^v), qui deposituit loco abs. et pro pl. deservitoris 8 gr. (L.10 f.53).
- 1551 Deposuit d. Iohannes Weert hoc anno loco absentie cum protestatione de addendo et minuendo iuxta antiqua registra, simul cum pl. 8 gr. (L.10 f.142).
- 1556 D. et mag. Iohannes Zweers deservit cum coadiutore (L.15 f.134).

Altare Ss. Sebastiani, Anthonii et Lucie novum

- 1474 [blanco]

Altare S. Crucis et Barbare, 1556 cum 2 missis valet 6 mod. sil., et facta est additio 1 misse pro 3 Ren. (L.15 f.134)

- 1520 [blanco]

1556 Rector Henricus fil. Henrici Daems absens; deservitur per Iasparum Arnoldi, mag. Cornelium de Monte et Franciscum de Fine (L.15 f.134).

Altare S. Crucis, Katharine et Brigide, 1556 S. Catharine, Barbare et Crucis, annexum matricularie

- 1497 [blanco]

1556 Deservitur per dd. Henricum Goer, Theodericum Milheze et Petrum fil. Petri de Dommelen (L.15 f.134).

1558 Rector d. Jacobus Snavels, qui exhibuit privilegium Antwerpiense, unde docuit, ideo gratis (L.10 f. 203^v).

Capella S. Nicolai in Hersel

- 1553 [blanco] (L.18).

Altare S. Marie et Anthonii in capella de Hersel, parochie de Lyedorp, 1556 cum 2 missis valens 6 mod. sil., facta est additio 1 misse (L.15 f.134)

- 1459 [blanco]

1479 Pro iuribus et sigillis proclaim. et admiss. concessarum mag. Godefrido Fabri, canonico et cantori eccl. S. Bartolomei Leod., super cancellaria perpetua in capella de Hersel parochie de lyedrop, vacante per resign. d. Martini de Meer, in manibus honor. viri d. et mag. Thome de Atrio rectoris seu investiti de Asten et Liedrop factam, nobis per eundem rectorem ratione dicte sue investiture litteratorie presentato, ac pro rata fructuum etc; Datum quoad adm[issionem]

- predictam a^o 1479 20 maii, quo vero ad registrationem presentis compositionis 5 iulii. Solvit ipse per prefatum Martinum 5 iulii 3 fl. Ren. (I.148 f. 50).
- 1479 Pro iuribus et sigillis proclaim. et admiss. Henrico Martini, clero leod. dioc. de et super dicta capellania, vacante per resign. mag. Godefridi Fabri, nobis per eumdem investitum presentato ac pro rata fructuum debet ipse infra mensem 3 fl. Ren. (I.148 f. 50).
 Rector d. Henricus de Meer 4 gr.
- 1502
 1556 Rector d. Martinus Horckmans, deservitur per ipsum(?) (L.15 f.134).
- Matricularia in Asten et Lierop, 1556 valet cum onere 3 miss. 10 mod. sil. (L.15 f.134)**
- 1400 [blanco]
- 1405 Rector Iohannes de Rode, debet W. de Doerne procurator curie 4 gr.
- 1418 Pro proclamationibus concessis d. Goeswino de Zomeren presb., presentato per d. Wilhelmum de Herzl, investitum ecclesiarum parochialium de Asten et Liedorp ad invicem unitarum, ad matriculariam dictarum ecclesiarum, vacantem per liberam resignationem Goeswini dicti Kempe, ultimi rectoris eiusdem, via permutationis de eadem faciente cum d. Goesw. de Zomeren predicto pro canonicatu et prebenda eccl. S. Joh. Ewang. de Buscoducis; debet Godefridus de Cymenterio, socius curie Leodiensis, infra diem admissionis. Dat. 19 iulii 2 fl. Et unacum eo Lippertus de Eyke in Hilmont commorans 10 sept. Solvit per manus Roberti de Goch procuratoris totum 16 dec. (I.123 f. 35 en 69).
- 1418 Pro admissione d. Goeswini de Zoemeren presentati ad matriculariam de Asten et Liedorp ac pro rata fructuum d. archidiacono competente simul 2 fl. Holl. Solvit in promptis. Dat. 10 sept. (I.123 f. 35^v).
- 1418–1436 Rector d. Goeswinus de Zo(e)meren, 1418 pro abs. et pl. Rodulphi de Hilmont clericu non coniugati 8 gr., 1419–'21 quia familiaris d. ducis Brabantie ideo ad eiusdem preces ducis gratis., 1427 pro abs. et pl. Amelii de Hersel ydonei et Wilhelmi de Nederven coniug. clericorum 8 gr., 1436 stud. Lovan. pro pl. ydonei 4 gr.
- 1441–1445 Rector Godefridus Fabri pro abs. et pl. 1441–43 Henrici de Omel ydonei (clericu) 8 gr., 1445 Iohannis Kyevit ydonei 8 gr.
- 1459–1479 Rector Ywanus de Heze (1479 presb. matricularius eccl. de Asten et Lyedrop, commorans in parochia de Asten) alias de Hersel, residet (I.148 f. 50^v).
- 1469 Pro presentatione Ywani de Hersel, rectoris matricularie de Asten, ad omnes sacros ordines titulo dicti sui beneficii debet ipse ad relationem Ioh. de Hilmont infra Ioh's Bapt. 2 fl. Ren. Datum 18 iunii. (I.139 f. 34^v).
- 1459–64 Pro pl. Arnoldi Nouden (Nouwen) sui coadiut. 4 gr.
- 1470–78 Pro pl. Arnoldi Nouwen clericu coniugati, ut illo non obstante matricularie ecclesie sive appendici de Lyedrop hoc anno – a festo Nat. B. Ioh. Bapt. usque instans simile festum – in divinis deservire potuit et possit, solvit 4 gr. (I.140 f. 33, I.146 f. 50^v, I.147 f. 45^v n. 1).
- 1474–75 Pro pl. Henrici Swysen eius coadiut. in Lyedrop 4 gr.
- 1479 Pro plac. Arnoldi Nouwen cler. ut a festo Nat. B. Ioh. Bapt. ultime

- preterito u.a. festum anno revoluto matricularie ecel. de Lyedrop debite in divinis deseruire potuit et possit. Solv. ipse per d. Ywanum de Heze. Dat. 27 aug. 4 gr. (L.148 f.49^v).
- 1502 Matricularia in Asten, altari S. Crucis [et] Brigide unita. Rector mag.
- Karolus Putcheijs, stud. Lovanii in theol., ideo gratis (L.4 f.4^v).
- 1519 Matricularia in Asten, rector Ghiselbertus Allonis (= Ottonis?) pro abs. 6 gr. (L.4 f.211).
- 1523 Rector Gisbertus Ottonis pro abs. et pl. 8 gr.
- 1530–1537 Rector mag. Westen (Witten, Swesten), stud. Lovan. in legibus, ideo gratis; pro pl. deservit. 4 gr.
- 1550–1553 Rector Iacobus Snavels 6 gr. (L.10 f.8^v, L.18).
- 1550 Pro abs. et pl. deservitoris ydonei 8 gr. (L.10 f.53^v).
- 1551 Pro abs. et pl. deservitoris qualificati 8 gr. (L.10 f.142).
- 1556 Rector d. Iacobus Snavels absens, deserbitur in Asten per mag. Theodericum Andree clericum coniugatum, in Lyerop per d. Iohannem Berckven (L.15 f.134).
- 1562–1566 Rector d. Iacobus Snavels, qui exhibuit privilegium Antwerpiense, ideo gratis (L.13 f.6, f.144).

Altare Apostolorum Petri et Pauli

- 1562 Rector Iohannes Andree pro abs. 6 gr. (L.13 f.6).

BUDEL

Ecclesia integra, incorporata [cantorie capituli B. Marie Aquensis]

- 1400 [blanco]
- 14..–1418 Rector d. Iohannes de Dremmen.
- 1418 Pro proclamationibus concessis Goiswino de Insula clero Leod. dioc., presentato per d. Fredericu de Middachten, cantorem ecclesie B. Marie Aquensis, ad ecclesiam parochiale de Buedel, vacantem ad presens per mortem seu liberam resignationem d. Iohannis de Dremmen presb., ultimi rectoris eiusdem. Solvit in promptis. datum 4 die nov. 2 fl. Ren. (L.123 f.35^v n. 3).
- 1418 Pro admissione dicti Goiswini ad ecclesiam de Buedel et pro rata fructuum d. archidiacono competente debet ipse Goiswinus cum domicello Arnoldo de Merode, canonico Leod. commorante, infra febr. secundam post octavam B. Martini prox. Datum 12 nov. 5 fl. Ren. Solvit ipse Goiswinus totum 18 nov. (L.123 f.35^v n. 4).

Vicaria, 1556 valet cum 4 missis 14^{1/2} mod. sil. (L.15 f.135)

- 1400 [blanco]
- 1418 Rector d. Iohannes Dremmen pro abs. 1 sc. Pro pl. d. Petri Michaelis presb. 1 sc.
- 1418 Rector d. Goewinus de Insula.
- 1418 Pro proclam. concessis d. Hermanno Scoeloker, presentato per d. Fredemundem de Middebach, cantorem Aquensem, ad vicariam de

- Buedel, vacantem per resign. d. Goeswini de Insula, ultimi rectoris eiusdem, via permutationis. Solvit ipse. Dat. 11 iunii. 2 fl. Ren. Pro admissione predicti d. Hermanni et pro fructibus d. archidiacono competentibus debet ipse infra festum B. Egidii. Dat. 17 iunii 6 fl. Ren. Inde solvit tres fl. in promptis. (I.123 f. 37^v, n. 4, 5).
- 1418–1427 Vicarius perpetuus d. Hermannus Sc(h)o(e)loker. (L.126 f. 36).
- 1441–1445 Rector d. Bartholomeus Hollen presb. 1 sc.
- 1441, '43 Plac. d. Iohannis Opgheenstrate presb. 1 sc.
- 1445 Pl. d. Wilhelmi Hollen presb. 1 sc.
- 1459–1462 Rector Iohannes Multoris pro abs. 1 sc.
- 1459–60 Pl. d. Georgij Galli presb. sec. 1 sc.
- 1462 Pl. d. Henrici Colen presb. sec. 1 sc.
- 1464–1473 Rector d. Wilhelmus Truyensoen(s) pro abs. 1 sc.
- 1464–69 Pl. d. Wilhelmi Goermans presb. sec. 1 sc.
- 1470–73 Pl. d. Henrici Penninck(s) presb. sec., pro abs. et pl. simul 2 scuta vet[era].
- 1475–1478 Rector d. Walterus Gheylen pro abs. et pl. d. Henrici Benninck(s) presb. sec. simul 2 sc. [vet.].
- 1487–1497 Rector d. Anthonius de Rosendael, stud. Lovan. in iure canonico, unde docuit, ideo abs. gratis (L. 3 f. 21). Plac. d. Henrici Pennicks presb. sec. 1 sc.
- 1502 Rector d. Petrus Snollart pro abs. 1 schutum (L.4 f.4^v).
- 1502–1537 Rector mag. Iohannes Brouckhoven.
- 1537 Pro iuribus litt. concessarum Petro Henrici Textoris clero ad ecclesiam seu vicariam perpetuam de Budel, vacantem per resign. mag. Iohannis Brouckhoven, ultimi rectoris, per d. Petrum de Tilia, procuratorem generosi et honorab. viri d. Henrici de Meerdonck cantorem [presentato] 8 Ren. (I.151 f.42).
- 1550 Rector d. Petrus fil. Henrici (Verbeeck) pro abs. 1 schutum (L.10 f.8^v, 53^v).
- 1550 Pro iuribus sigilli et expeditionis litterarum proclaimatorialium vicearie eccl. de Buedel vacantis per resign. d. Petri Petri Verbeeck illius ult. rectoris, in favorem d. Thome Herberti ex present. ven^{lis} viri d. Iohannis de Cortenback canonici et cantoris Aquensis et persone personatus de Buedel. Dat. 12 maii. 18 gross. Pro iur. institut. et 8a parte fruct. 4 Ren. 13 stuf. 1 blanck. (L.10 f. 61^v). Pro rata fructuum a die resignationis dictae vicearie eccl. de Buedel usque ad festum Nativ. S. Ioh. Bapt. subsequens. Soluti sunt ex parte Rdi d. Episc. Leod. administratoris archidiaconatus 5 flor. Ren. (L.10 f.62).
- 1551 Rector d. Thomas Herberti pro abs. et pl. d. Anthonii Michaelis, presb. sec. anno superiore per deputatos Rev^{mi} d. nostri ad deservitaram admissi, simul 2 schuta (L.10 f.142^v).
- 1556 Rector d. Thomas Herberti presens, fiunt per eundem 4 misse (L.15 f.135).

Altare S. Spiritus, 1556 cum 2 missis valet 9 mod. sil. (L.15 f.135)

- 1400–1405 Rector Petrus Mathie pro abs. et pl. d. Iohannis vicarii ibidem, 1400 cum sua ecclesia. 8 gr.

- 1418–1419 Rector Petrus Mathie Drunen, 1418 pro abs. et pl. d. Iohannis Roefs presb. 1 sc., 1419 pro abs. et pl. d. Hermanni Scolloker 1 sc.
- 1419 Pro procl. concessis Leonardo Leonardi de Waelhoven clero, presentato per d. Fredericum de Middachten, cantorem eccl. B. Marie Aquensis, ad altare S. Spiritus in Buedel, vacans per contractum matrimonii Petri Mathie, solvit in promptis. Dat. 4 ian. 2 fl. Ren. (L.124 f. 37).
- 1419 Pro admissione Leonardo Leonardi de Waelhoven ad altare S. Spiritus in eccl. de Buedel et fructibus d. archidiacono competentibus solvit in promptis. Dat. 19 ian. 2 fl. Ren. (L.124 f. 37).
- 1421–1427 Rector Leonardus Leonardi de Waelhoven pro abs. et pl. d. Iohannis (de) Thome(n) presb. sec. 1421 1 sc., 1427 10 gr.
- 1436 Rector Leonardus Dass pro abs. et pl. d. Petri Scolloker presb. 10 gr.
- 1436 Pro proclaim. concessis d. Symoni Roisploick presb. ad altare S. Spiritus in eccl. de Buedel, vacans per mortem d. Leonardi Dass, ultimi rectoris eiusdem, per d. Fredericum Middachten, cantorem eccl. B. Marie Aquensis presentato, solvit ipse 6 apr. 2 fl. Ren. (L.127 f. 37).
- 1436 Pro admissione d. Symonis Roisploick presb. ad alt. S. Spir. in eccl. de Buedel presentati, necnon pro rata fructuum pendentibus proclamationibus d. [archidiacono] competente. Solvit ipse in promptis. Dat. 27 apr. (L.127 f. 38v).
- 1438–1445 Rector d. Symon Roisploick, 1438 pro abs. et pl. Petri Scolloker vicarii loci 10 gr., 1441–1445 pro abs. et pl. ydonei 10 gr.
- 1459–1463 Rector d. Petrus de Colonia pro abs. et pl. ydonei 8 gr.
- 1464 Pro iuribus et sigillis proclam., institut. et admissionis concessarum Franconi Nicolai clero Leod. dioc., ad altare S. Spir. in Buedel, vacans per liberam resignationem d. Wilhelmi de Cranendonck, procuratoris d. Petri de Colonia, in manibus nostris factam per nosque receptam et admissam via permutationis faciente cum dicto Francone tamquam rectore altaris sive capelle S. Bartholomei in Bortze-to (?) taliter quod alter alterius beneficium assequatur ac per venerab. virum d. Gerardum Gronsselt canonicum et cantorem Aquensem presentato, necnon pro rata fructuum d. [archid.] competente debet ipse Franco commorans in Vlymen infra festum Pasche. Dat. 23 dec. 3 fl. Ren. (L.138 f. 25v).
- 1469–1477 Rector d. Iohannis Coci pro abs. et pl. ydonei (deservitoris) 8 gr.
- 1478–1479 Rector d. Iohannes vander Paelt stud. Lovan. in sacra theol., 1479 in iure can., ideo gratis, pro pl. deservitoris yd. 4 gr.
- 1478 Pro iuribus et sigillis proclam. et admissionis concessarum d. Iohanni de Paelt presb. super altari S. Spir. vacante per resign. Henrici Buelkens clericu tamquam procuratoris eoque nomine d. Iohannis Coci presb. via permutationis canonice fiende per et inter ipsum d. Iohannem ex una necnon d. Iohannem de Paelt predictum ex alia partibus taliter quod d. Ioh. Coci S. Petri in Steenberghe, Ioh. vero de Paelt S. Spiritus in Buedel altaria predicta assequantur, nobis per d. Gerardum de Gronsselt litteratorie presentato ac pro rata fructuum, debet ipse 3 fl. Ren. (L.147 f. 47).
- 1502 Rector d. Iohannes Heymanni 4 gr. (L.4 f. 4v).
- 1530–1537 Rector Gerardus (de) Lancklaer pro abs. et pl. 8 gr., 1537 6 gr.

- 1551 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. alt. S. Spir. et B. Marie virg. in eccl. de Buedel siti, vacans per lib. resign. Gerardi de Lancklaer, ultimi rectoris illius altaris, in favorem d. Godefridi de Vivario presb. ex presentatione venerab. viri d. Iohannis de Cortenbach, cantoris et canonici insignis eccl. Aquensis. Dat. 8 iunii 18 gr.
 Pro iuribus institutionis et pro octava parte fructuum 3 fl. Ren. et 7^{1/2} st.
 Pro rata fructuum dicti altaris a die resignationis usque ad festum Iohannis prox. 20 st. (L.10 f.176).
- 1556 Rector d. Godefridus de Vivario, deservitur per eumdem. (L.15 f.135).
- Altare S. Nicholai (novum), 1556** valet cum 1 missa 2 mod. sil., habet adhuc 4 missas annex. et valet 8 mod. sil. (L.15 f.135)
- 1459 Pro presentatione Henrici Boen clericu Leod. dioc., rectoris altaris S. Nicholai noviter in eccl. de Buedel fundati et consecrati, ad omnes sacros ordines titulo dicti beneficij, necnon pro iure et signo collationis facte iure devoluto prefato Henrico de altari supractato, solvit ipse in promptis. Dat. 28 martii. 2 fl. Ren. (I.134 f. 37).
- 1462 Pro signatura collacionis facte iure devoluto Wilhelmo filio Wilhelmi Goermans clericu de altari S. Nicholai in Buedel, cuius collatio ad nos extiterat devoluta, necnon pro presentatione eiusdem ad omnes sacros ordines titulo dicti beneficij, debet ipse infra festum Pasche. Dat. 12 oct. 2 fl. Ren. (I.136 f. 37v).
- 1470 Pro iuribus et sigillis proclam. et admissionis concessarum d. Henrico Penninck presb. de altari S. Nicolai, vacante per mortem d. Wilhelmi Goermans presb., per venerabilem virum d. Gerardum de Gronsselt, cantorem eccl. B. Marie Aquensis presentato, necnon pro rata fructuum. Solvit 2 fl. Ren. (I.140 f. 34).
- 1556 Rector d. Ionathas Schuyten, deservitur per eumdem (L.15 f.135).
- Altare S. Iohannis Ewangeliste et Iohannis Baptiste, 1556** valet cum 5 missis cum coadiut. 19 mod. sil. (L.15 f.135)
- 1459 [blanco]
 1463 Rector d. Walterus Regis pro abs. et pl. ydonei 6 gr.
 1502 Rector d. Iohannes de Lancklaer 4 gr. (L.4 f.4v).
 1536–1537 Rector d. Iohannis Sartoris pro abs. et pl. 6 gr.
 1556 Rector d. Iohannes Leonardi, deservitur per eumdem. (L.15 f.135).
- Altare S. Iacobi, 1552 S. Iacobi et Iacobi [maioris et minoris], 1556** cum prima missa dominicis et festis diebus valet 6 mod. sil., habet adhuc 2 missas annex. valentes 4 mod. (L.15 f.135)
- 1459 [blanco]
 1556 Rector d. Henricus Heyermans (sic), deservitur per eumdem. (L.15 f.135).
- Altare Marie et Catharine, 1556** cum 2 missis valet 5 mod. sil., habet adhuc 3 missas annex. valoris 6 mod. sil., pro 1 missa nulla fit solutio, quia contrapignus nullius est valoris (L.15 f.135)

- 1497 [blanco] (L. 3 f. 21).
 1556 Rector d. Henricus Ruyters (Nuyters), presens, deservitur per eumdem (L.15 f.135).

Altare Marie et Petri, 1556 cum 1 missa valet 4 mod. sil. (L.15 f.135^v)

- 1552 [blanco]
 1556 Rector d. Bartholomeus Andree absens, deservitur per d. Iohannem Sgreven (L.15 f.135^v).

Altare Georgii, 1520 non consecratum, 1556 **Georgii et Leonardi**, cum 3 missis valet 7 mod. sil. (L.15 f.135^v)

- 1520 [blanco]
 1556 Rector d. Anthonius Michaelis absens, deservitur per d. Godefridum de Vivario (L.15 f.135^v).

Matricularia annalis

- 1441 [blanco]
 1556 Rector mag. Henricus Schuyten absens, deservitur per Henricum Iohannis Weggen (L.15 f.135^v).

Capella S. Marie, Cornelii, Quirini, Huberti, Antonii etc. in Gastel¹⁵, 1520 **altare nostre Domine et aliorum noviter consecratum**, 1556 **altare Marie, Catharine, Antonii et Quirini** in Gestel cum 4 et media missis valet 4 mod. sil. (L.15 f.135)

- 1473 [blanco]
 1556 Rector d. Iohannes Sgreven, deservitur per eumdem (L.15 f.135); monitus est d. Iohannes Tsgreven, qui habet arrendam et solvit annue ducatum (L.15 f.135^v).

BEEK (bij Helmond) (Beke prope Arle, 1476 Beecke, 1436, 1523 Beeck)

Ecclesia, 1556 valet cum 3 missis 9 mod. sil. et 9 mod. ordei. (L.15 f.135^v)

- 1400 [blanco]
 1436 D. Gerardus de Eyke solemnizavit matrimonium inter Leonium suum filium et Iohannam filiam Henrici vanden Hovel (I.127 f.36).
 1438 Rector d. Gerardus de Eyke, residet.
 Plac. d. Iohannis de Beke eius adiutoris 1 sc.
 1441 Rector d. Iohannes de Ryxtel (I.129 f.36).
 1460 Rector d. Thomas de Campo stud. Lovan. in theol., unde docuit, et pro pl. d. Arnoldi Decker presb. sec. 1 sc.
 1556 Rector d. Theodricus de Eydthoudt, deservitur per eumdem cum coadiutore d. Nicolao Reneri (L.15 f.135^v).

¹⁵ Genoemde heiligen Cornelius Quirinus Hubertus en Antonius behoorden tot de z.g. Noodhelpers.

- Altare S. Iohannis Evang.**, 1502 S. Johannis Bapt. et Ioh. Evang.¹⁶, 1556 valet cum 2 missis 20 coronas, qualibet estimata ad 24 st. (L.15 f.135v)
- 1400 Rector Henricus de Uden pro abs. et pl. d. Gerardi investiti ibidem 2 sol. gr.
- 1405 Rector Arnoldus de Uden pro abs. et pl. d. Gerardi investiti 2 sol. gr.
- 1438-1445 Rector d. Wilhelmus Ruby(i), 1438 pro abs. et pl. d. Godefridi Carper 2 sol. gr.; 1441 consideratione d. ducis Brabancie gratis, pro pl. ydonei 6 gr.; 1442 pro abs. et pl. presb. ydonei sive investiti loci 2 sol. gr.; 1443 pro abs. et pl. investiti loci cum ecclesia sua 2 sol. gr.; 1445 pro abs. et pl. d. Thome de Campo presb. 2 sol. gr.
- 1441 Pro pl. d. Iohannis de Ryxtel, ut altari S. Ioh. Ewang. in Beke cum ecclesia possit deservire, debet infra capitulum prox. Datum 30 sept. 4 gr. Solvit per Petrum de Lacu 25 apr. totum (I.129 f.36).
- 1459-1475 Rector d. Iohannes Galia(e)rt(s) pro abs. et pl. 1459 d. Thome de Campo presb. sec., 1460-1475 ydonei [deservitoris] 2 sol. gr.
- 1485-1497 Rector Iohannes vander Meyen, stud. Lovan. in iure can., unde docuit, ideo abs. gratis et pro pl. deservitoris yd. 4 gr. (L. 3 f.21).
- 1502 Rector d. Iohannes vander Meyen 1 sol. gr. (L.4 f.4v).
- 1556 Rector Gerardus Oudart clericus absens, deservitur per mag. Iohannem Thome (L.15 f.135v).

Altare S. Luce novum

- 1421 Pro confirmatione erectionis et fundacionis altaris S. Luce siti in ecclesia de Beke prope Aerle noviter fundati debet d. Godefridus [de Campo] decanus Woncellensis¹⁷ infra Pasche. Dat. 24 iunii. 1 cor. Franc. (I.125 f.36v).

Altare Marie et Katharine, 1523 Marie, Katharine et Lucie, 1534 Marie, Katharine et Barbare, 1556 cum 3 missis valet annue 12 mod. sil. (L.15 f.135v)

- 1436 [blanco]
- 1556 Rector d. Godefridus vander Santvoert, deservitur per eumdem (L.15 f.135v).

Altare Omnipotentis Dei et Anthomii, 1534 Omnipotentis Jhesu, 1556 cum 2 missis valet 4 mod. sil. (L.15 f.135v)

- 1520 [blanco]
- 1556 Rector d. Christianus Iohannis presens, deservitur per eumdem (L.15 f.135v).

Altare S. Marie, Petri et Pauli apost., Anthomii et Walteri, per pie memorie mag. Walterum de Beka U.J.D. fundatum et dotatum, nondum consecratum.

- 1556 Rector d. Adam Frederici presens ac deserviens cum onere 4 missarum (L.15 f.135v).

¹⁶ In 1497 (L.3 f.21) staan beide heiligen afzonderlijk.

¹⁷ In 1427 residerend pastoor van Nederwetten. B.B. 19, blz. 90.

Altare Iohannis et Catharine

1566 [blanco] L.13 f.144v.

Matricularia, 1556 valet 1^{1/2} mod. sil. (L.15 f.136)

1400 [blanco]

1556 Rector Wilhelmus de Eyck absens, deservitur per Wilhelmum Henrici clericum solutum (L.15 f.136).

Capella [S. Leonardi] in Donck¹⁸

1427 Rector Iohannes Gerardi de Eyke pro abs. et pl. presb. sec. 8 gr. (L.4 f.4v).

1502 Rector d. Hermannus Quaden 4 gr.

1556 Rector d. Lucas Keijl, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 8 mod. sil., (L.15 f.136).

BLAERTHEM S. LAMBERTI

Ecclesia dimidia, 1556 cum 4 missis valet 30 mod. sil. (L.15 f.136)

1400 [blanco]

1436-1442 Rector d. Arnoldus Roveri, 1436 propter servitia gratis, 1438, '42 patruus vicarii curie nostre ipsius intuitu et ex gratia speciali habet abs. gratis.

1443 Pro proclamationibus concessis d. Theoderico Rodolphi ad eccl. de Blaerthem S. Lamberti, vacantem per mortem d. Arnoldi Roveri ultimi rectoris eiusdem per Henricum de Nuwelant, Iohannem de Ryswyc, Theodericum Borchgreve et Ricoldum eius fratrem presentato, debet infra concilium Pasche prox. Dat. 28 iunii. 2 fl. Ren. Solvit ipse per Petrum de Lacu 6 maii totum.

Pro admissione predicti domini Theoderici Roveri necnon pro rata fructuum pendentibus proclamationibus domino archid. competente, debet infra concilium Pasche prox. Dat. 20 iulii 4 fl. Ren. Solvit per Petrum de Lacu 6 maii totum (I.131 f.33).

1443-1445 Rector d. Theodericus Rodolphi pro abs. 1 sc.

1443-45 Pl. d. Henrici de Eyke presb. sec. 1 sc.

1469-1475 Rector d. Bartholomeus Roveri (Rover, Roever), 1469 residet; 1475 pro abs. preterito et currenti annis 2 sc.

1469 Pl. d. Iohannis Braxatoris presb. sec. eius coadiutoris 1 sc., 1473 pro abs. et pl. eiusdem 2 sc., 1475 pl. eiusdem pro 2 annis 2 sc.

1502-1536 Rector d. Bartholomeus (de) Me(e)rlaer, 1502-19 pro abs. 1 schut. (L.4 f.4v, 211), 1523-36 mag. Barth. de M.

1523-30 Pro abs. et pl. d. Francisci Roeffs 2 sol.

1536 Pro abs. 2 sol. et pro pl. Bartholomei de Aecht 1 sc.

1556 Rector d. Franciscus Roefs presens, deservitur per eumdem, [in margine:] obiit. (L.15 f.136).

¹⁸ Zie B.B. 23, 57 vv.

- 1558 Rector d. Henricus Blickman, qui depositum cum protestatione solita
1 sol. gr. (L.10 f.203v).
1562 Rector d. Iohannes Blicman pro abs. 1 sol. gr. (L.13 f.6v).

Altare B. Marie novum, 1556 annale

- 1473 [blanco]
1473 22 dec. 1473 presentibus in domo inhabitacionis Henrici Slaets clerici
Lovanii situata Aelberto de Oss et Iohanne Mijs de Turnout clericis
honor. vir d. Bartholomeus de Roever rector eccl. paroch. de Blaer-
them S. Lamberti presentavit viva voce ad altare B. Marie novum d.
Iohannem Braxatoris presb. leod. dioc. Super quibus etc. (L.142 f.77).
1556 Deservit per presb. ad nutum amovibilem (L.15 f.136).

**Altare Katharine et Anne, 1523 Anne, Katharine et Barbare, 1556 alt. Anne, cum 2 mis-
sis valet 6 mod. sil. et 3 fl. Philipp. (L.15 f.136)**

- 1520 [blanco]
1556 Rector mag. Theodericus Walteri clericus absens, deservit per d.
Mathiam vander Meer (L.15 f.136).

Capella S. Severini

- 1497 [blanco] L.3.
1519 Rector d. Henricus Geelmans pro abs. 1 sol. gr. (L.4 f.211).
1523 Rector Iohannes Kuysten pro abs. et pl. 1 sc.

Capella [S. Marie] in Gestel, 1556 in Gastel

- 1520 [blanco]
1556 Rector d. Mathias vander Meer presens, deservit per eundem, cum
1 missa valet 6 mod. sil. (L.5 f.136).

Matricularia (annalis)

- 1400 [blanco]
1556 Deservit per d. Iacobum Francisci (L.15 f.136).

BLAERTHEM S. SEVERINI

Ecclesia seu capella

- 1400–1405 Rector d. Marcellus deservit residens in Rode, pro pl. 1 sc.
1418–1459 Rector mag. Emericus (1421 Heymericus) de Campo, 1418 studens
Parisiensis privilegiatus hoc anno, ostendit privilegium 9 sept., 1436–
41 studens Lovaniensis habet absentiam gratis, 1442–59 regens in stu-
dio Lovan. exhibuit litteras studii, 1459 regens Lovanii in theol., ideo
gratis.
1419–21 Pl. d. Christiani Straet (Scraet?) presb. 18 gr.
1427–42 Pl. d. Theoderici vander Horst presb. sec. (1438 pl. ydonei) 1 sc.
1443–45 Pl. d. Bartholomei de Campo presb. 1 sc.

- 1459 Pl. deservitoris ydonei 8 gr.
 1460 Rector d. Iohannes de Oeffel.
 1460 Pro iuribus proclaim., institut. et admiss. concessis d. Iohanni de Oeffel presb. de capella S. Severini in Blaerthem parochie de Zeelst sive Blaerthem, vacante per mortem seu liberam resign. venerab. viri d. quondam et mag. Emerici de Campo ultimi rectoris eiusdem per honor. virum Rutgherum de Erpe alias de Lyeshout armigerum ratione iuris patronatum sibi competentis presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum domino competente debet ipse d. Iohannes commorans in opido Busciducensi infra festum Purif. B. Marie virg. Dat. 27 aug. 4 fl. Ren. (I.135 f. 37v).
 1469-1473 Rector mag. Iohannes de Steenbergen pro abs. et pl. deservitoris ydonei 1 sc.
 1475-1479 Rector d. Henricus de Beerwinckel pro abs. et pl. deservitoris ydonei 1 sc.
 Na 1487 (I.150) vermelden de registers Blaerthem S. Severini meestal niet meer afzonderlijk, maar plaatsen dan de capella S. Severini onder de kerk en de beneficies der St. Lambertusparochie, zie onder Blaerthem S. Lamberti. Vanaf 1523 wordt deze kapel verder behandeld onder Zeelst. Een en ander is verklaarbaar door de ligging der kapel aan de grens van Blaerthem en Zeelst. Zie BB. XXIII 65, noot 41.

BREUGEL (Broghel prope Zonne, Brueghel)

Ecclesia, incorporata [capitulo S. Odae Rodensis]

- 1400 [blanco]
 1473-1487 Rector d. Cornelius Severini, 1474 vigore indulti apostolici coram nobis exhibiti habet hoc anno abs. gratis.
 1473 Pl. d. Iohannis de Kessel presb. sec. 1 sc.
 1475-77 Pro abs. et pl. d. Henrici Sprenkels presb. sec. simul 2 sol. gr.
 1485-87 Pro abs. et pl. d. Henrici Coelen presb. sec. 2 sol. gr.
 1520 Pl. d. Iohannis Cornelii a festo Nat. Xi usque festum Iohannis futurum $\frac{1}{2}$ sc.¹⁹
 1523 Rector d. Libertus de Lumpnis pro abs. et pl. d. Iohannis Cornelii 1 sc.²⁰

Vicaria, 1556 cum 3 missis et una in sabbato, que cantatur, valet 2 mod. sil. (L.15 f.137)

- 1436 Rector d. Egidius de Kraka residet. Plac. d. Iohannis de Oerle eius coadiut. 1 sc.
 1530-1537 Rector d. Libertus de Lumpnis pro abs. 1 sol.
 1530 Pl. d. deservitoris 1 sc.
 1536-37 Pl. d. Iohannis Cornelii, 1536 1 sc., pro abs. (1537 pro abs. et pl.) 2 Ren.

¹⁹ Hij werd in dat jaar beboet, omdat hij twee geëxcommuniceerde vrouwen „ad divina” had toegelaten, zie B.B. 24, blz. 134.

²⁰ Na 1523 worden geen rectoren der kerk meer genoemd, doch wegens de incorporatie der parochie (vermoedelijk omstreeks dat jaar geschied) alleen rectoren van de vicarie.

- 1550–1551 Rector d. Petrus Coemans, qui deposituit loco abs. cum protestatione de addendo etc. iuxta antiqua registra 1 sol. gr. (L.10 f. 8^v, 143^v).
 1550 Pro pl. deservitoris d. Goeswini ab Aggere presb. per deputatos Rev^{mt} d. nostri examinati, simul 1 sol. 1 schut. (L.10 f. 53^v).
 1556 Vicarius est Andreas de Boert presens; deservitur per eumdem (L.15 f.137).
 1558 Rector d. Ioh. Drehghens stud. Lov. in theolog., ideo gratis (L.10 f. 203^v).

Altare S. Marie et Iohannis Bapt. (vanaf 1520 soms: **Iohannis Ewang.**) 1556 valet cum 3 missis 6 mod. sil. (L.15 f.137)

- 1438 [blanco]
 1497 Rector d. Wilhelmus Wyse 6 gr. (L.3 f. 21^v).
 1519–1556 Rector mag. Henricus Hoze, 1519 pro abs. 4 gr. (L.4 f. 211), 1523 pro abs. et pl. 2 gr., 1550 4 gr. (L.10 f. 8^v), 1556 6 gr. (L.10 f.143^v).
 1550 Pro abs. et pl. deservitoris 6 gr. (L.10 f. 53^v), 1553 4 gr. (L.18).
 1556 Deservitur per d. Michaelm Loyen seniorem (L.15 f.137).
 1558–1562 Rector d. et mag. Henricus Hoze pro abs. 4 gr. (L.10 f. 203^v, L.13 f. 6^v).

Altare S. Katharine novum, 1556 valet cum 5 missis 10 mod. sil. (L.15 f.137)

- 1462 [blanco]
 1462 Pro confirmatione erectionis et fundationis altaris in honorem B. Katharine virg. in eccl. parochiali de Broegel prope Sonne per nonnullas utriusque sexus personas et incolas dictae ville de Broegel noviter erecti ac ad valorem decem modiorum siliginis et sub onere duarum missarum septimanatim in ipso altari dicendarum et celebrandarum dotati, necon pro institutione et admissione Iohannis filii Wilhelmi Godefredi, primi rectoris dicti altaris, et rata fructuum dno competente debet ipse Iohannes commorans in Broegel infra S. Remigii et Nativ. Christi prox. futura festa Dat. 27 iulii 3 fl. Ren. (L.136 f. 37).
 1523 Rector d. Iohannes Rutgheri deservit cum coadiutore, pro pl. 4 gr.
 1530 Pro iuribus litterarum proclam. et adm iss. concessarum d. Thome Persoels presb., ad altare S. Katherine in eccl. de Broeghel prope Zon, vacans per mortem d. Iohannis Rutgheri, ult. rectoris, per venerab. mag. Iohannem vander Voerster, decanum eccl. colleg. B. Ode Rodensis, presentato 4 fl. 10 st. (D. III 31 f. 39).
 1536–1537 Rector Henricus vander(r) Staek (de Stipite) pro abs. 4 gr.
 1549 Pro iuribus litterarum proclam. et adm iss. altaris S. Catharine in eccl. de Broegel vacans per resignationem d. Henrici Staek illius ult. rectoris in favorem Mathie Adriani clerici concessarum ex presentatione ven.¹¹⁸ viri d. et mag. Philippi magistri cancellarii aurei velleris et consiliarii Ce(saree) maiestatis necnon decani ecclesie S. Ode Rodensis. Dat. 19 junii 18 gross. Pro iuribus institut. et 8a parte fruct. 2 Ren. et 12^{1/2} st. (L.10 f. 58).
 1550–1551 Rector Mathias Adriani, 1550 4 gr. (L.10 f. 8^v).
 1550 Depositum loco abs. et pro pl. deservitoris 4 gr. (L.10 f. 53^v).
 1551 20 aug. depositum Andreas Martini nomine Mathie Adriani loco ab-

- sentie cum protestatione de addendo, si plus in antiquis registris rep-
periatur 4 gr. (L.10 f.143^v).
 1553-1556 Rector d. Iohannes Goeswini (Goswini), 1553 4 gr. (L.18), 1556 10
mod. sil. (L.15 f.137).
 1556 Deservitur per dd. Michaelem Loyen seniorem et Michaelem iunio-
rem et Iohannem de Stiphoudt (L.15 f.137).
 1558-1562 Rector d. Iohannes Bemmelroye pro abs. 4 gr. (L.10 f.203^v), 1562
stud. Lovan. in artibus, ideo gratis (L.13 f.6^v).

Altare Barbare novum, 1556 cum 2 missis valet 4 mod. sil.

- 1497 [blanco]
 1550 Rector d. Libertus de Lumpnis cum protestatione de addendo etc.
iuxta antiqua regista; pro abs. et pl. deservitoris 6 gr. (L.10 f.9, f.53^v).
 1552 Rector d. Libertus de Lumpnis pro abs. et pl. 6 gr. (L.156).
 1556 Rector d. Iohannes Vogels presens, deservitur per eumdem (L.15
f.137).

Altare Marie et Genovefe

- 1520 [blanco]
 1556 Rector d. Michael Loyen iunior, deservitur per eumdem, valet cum
3 missis 9 mod. sil. (L.15 f.137).
 1562-1566 Rector Ghysbertus Menschen, 1562 pro abs. 4 gr. (L.13 f.6^v), 1566
pl. deservitoris 4 gr. (L.13 f.145).

Altare Nicholai

- 1566 [blanco] L.13 f.145.

Matricularia, 1556 ultra deservituram nihil valet (L.15 f.137)

- 1459 [blanco]
 1556 Deservitur per Laurentium Iohannis Melen clericum coniug. (L.15
f.137).

BERLICUM (Berlekem, Berlekom)

Ecclesia dimidia, 1556 valet sub onere consueto medie eccl. 14 mod. sil. (L.15 f.136^v)

- 1400 [blanco]
 1421-1427 Rector fr. Ygramus residet.
 1421-27 Pl. d. Petri de Tule presb. sec. (eius coadiutoris) 1 sc.
 1436-1443 Rector d. Arnoldus Martini residet.
 1436-43 Pl. d. Petri de Tuyl (Tule, Tula) eius coadiutoris 1 sc.
 1459-1487 Rector (d. et) fr. Lambertus de IJ(e)velaer (Nivelaeler) residet.
 1459-64 Pl. d. Iohannis Colen de Berlekem eius coadiut. 1 sc.
 1469-75 Pl. d. Iohannis de Berlekem (presb. sec.) eius coadiut. 1 sc.
 1477-87 Pl. d. Iohannis (de) Ouwen presb. sec. eius coadiut. 1 sc.
 1520 Pl. coadiutoris.

- 1523 Rector d. Cornelius de Malsen, stud. Lovan. in theol., gratis.
 Pl. d. Iohannis de Puteo 1 sc.
- 1530-1537 Rector d. Otto de Boetselaer residens.
- 1530 Pl. d. Iohannis Wilhelmi coadiut. 1 sc.
- 1536-37 Pl. d. Bartholomei IJsbrandi eius coadiut. 1 sc.
- 1556 Rector d. et fr. Wolterus Walteri de Gestel ord. Prem., deservit per eumdem cum coadiutore (L.15 f.136v).

Altare Marie et Barbare, 1462 etc. Barbare et Anthonii novum, (1537 Barbare), 1556 valet, ut dicitur, cum 3 missis 8 mod. sil., quamvis nisi 5 sextarios habeat (L.15 f.136v)

- 1459 [blanco]
- 1520-1537 Rector d. Egidius Gisberti, 1536-37 pro abs. 4 gr.
- 1556 Rector d. Bartholomeus a Myerloe presens et deserviens (L.15 f.136v).

Altare S. Marie et Katherine, 1520 Marie, Anthonii et Katherine

- 1462 [blanco]
- 14..-1474 Rector d. Petrus die Lodder.
- 1474 Pro iuribus et sigillis proclam. et admiss. concessarum d. Iohanni Volcken presb. leod. dioc. super altari S. Marie et Kather., sito in eccl. paroch. de Berlekem, vacante per mortem quondam d. Petri de Lodder, nobis per rev. in Christo patrem et d. d. Arnoldum [de Wyck], abbatem Bernensem Prem. ord., ac honor. virum d. et fr. Lambertum de IJvelaer, canonicum professum eiusdem monasterii, investitum eccl. de Berlekem, ratione iurispatronatus litterarie in Dei nomine presentato, ac pro rata fructuum etc. debet ipse infra cap. Pasche 4 fl. Ren. (I.143 f.42v).
- 1511 Rector mag. Iohannes Copis, archidiaconus Hasbanie (I.135 los blad).
- 1519-1520 Rector Petrus de Busco, 1519 studet Lovanii in iure can., ideo gratis (L.4 f.211), 1520 absens.
- 1523-1537 Rector mag. Petrus G(h)erinx, 1523 stud. Lovan. in iure canon., 1530-37 de consilio studii Lovan., ideo abs. gratis, pro pl. deservitoris 4 gr.
- 1537 Pro iuribus litterarum proclam. et admiss. concessarum d. Iohanni Symonis de Berlekem presb., ad altare SS. Marie et Katherine virg., vacans per mortem mag. Petri Gherinx, per rev. patrem d. Conrardum [de Malsen], abbatem monast. Bernensis, et venerab. virum d. Ottонем [de Boetselaer], dicte eccl. rectorem, de iure patronatus laycalis iuxta tenorem fundationis et erectionis pretacti altaris presentato 5^{1/2} Ren. (I.151 f.41v).
- 1550-1553 Rector mag. Iohannes Hesselius stud. Lovan. in theol., unde docuit, ideo gratis (L.10 f.8v, L.18).
- 1550-51 Pro pl. deservitoris 4 gr. (L.10 f.53v, f.143v).
- 1556 Rector d. et mag. Iohannes Gessels sacre theol. prof. absens; deservit per d. Anthonium Iohannis, valet 18 mod. sil. (L.15 f.136v).
- 1558 Rector d. et mag. Iohannes Hesselius sacre theol. prof. et docens, uti docuit, ideo gratis (L.10 f.203v).

- 1562 Rector mag. et d. Iohannes Gyselis, presidens collegii theolog., pro abs. ideo gratis (L.13 f. 6^v).
 1566 Rector d. Iohannes Gysels, stud. Lovan., ideo gratis (L.13 f.144^v).

Matricularia, 1556 valet cum 1 missa 4 mod. sil. (L.15 f.137)

- 1419 [blanco]
 1438 Petrus de Tuyl matricularius et deservitor ecclesie ibidem presb. (I.128 f. 31).
 1463-1469 Rector d. Adrianus Sluyter, 1469 pro abs. et pl. ydonei 4 gr.
 1463 Pro presentatione Adriani fil. Petri Sluyter clericu, rectoris perpetue matricularie de Berlekem, ad omnes sacros ordines titulo dicti sui beneficii debet 1¹/₂ fl. Ren. (I.137 f. 36).
 1474 Pro iuribus et sigillis proclam. et admiss. concessarum d. Waltero fil. Petri Hoymekers presb. super matricularia vacante per resign. d. Adriani Sluyters, nobis per d. Lambertum vanden IJvelaeler, rectorem eccl., presentato ac pro rata fructuum 2 fl. Ren. (I.143 f.42^v).
 1487 Rector Bertoldus de Curia pro abs. 4 gr.
 1556 Rector mag. Henricus Hoze, canon. Boxtelensis, absens; deservitor d. Anthonius Iohannis (L.15 f.137).

**Capella [S. Cornelii] in Middelrode, 1556 valet cum 5 missis 10 mod. sil. (L.15 f.136^v),
 zie Taxandria 23, 23-30**

- 1459 [blanco]
 1530-1537 Rector d. Iohannes de Balen (1537 Baleni) pro abs. et pl. 8 gr.
 1550-1551 Rector d. Iohannes de Balen, 1550 6 gr. (L.10 f. 8^v), pro abs. et pl. deservit. 8 gr. (L.10 f. 53^v), 1551 pro abs. et pl. presb. sec. ydonei 8 gr. (L.10 f.143^v).
 1551 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. capelle S. Cornelii site in parochia de Berlekem ad locum dictum Middelrode, vacanti per obitum quondam Iohannis de Balen, ultimi rectoris eiusdem, in favorem d. Walteri de Gestel, religiosi conventus de Berne prope Huesden, curati eccl. de Berlekem, in presentia et de consensu revm^{ld} d. Otto-nis van Boetselaer, abbatis monasterii Bernensis. Dat. ultima octobris 18 gr. Pro iuribus institut., videlicet pro 8^a parte fructuum 4 fl. Ren. 5 st. (L.10 f.171).
 1556 Rector d. Bartholomeus de Mierloe presens et deserviens cum coadiu-tore (L.15 f.136^v).

Altare Crucis

- 1556 Rector d. et mag. Wilhelmus Mol presens et deserviens, valet cum 3 missis 18 fl. Ren. (L.15 f.137).

Capella S. Cunere et Capella de Caethoven

- 1556 Rector d. Wilhelmus de Erp, ultra deservituram minimi valoris (L.15 f.136^v).

BAKEL

Matrix ecclesia, integra, incorporata [commanderie de Gemert anno 1437], personatus, 1520 valet 125 mod. sil. et 18 fl.

- 1400–1405 Rector d. Iohannes (de) Dorsten, 1400 pro abs. 10 fl., solvit 2 fl., de residuo habet dilationem; 1405 pro abs. 10 fl.
 1418–1419 Rector mag. (d.) Walterus de Opstal pro abs. 10 fl.
 1421 Rector mag. Reinerus de Arnhem.
 1421 Pro fructibus ecclesiarum de Bakel et Doerne unitarum d. archidiacono competentibus hoc anno, pro eo quod mag. Reynerus de Arnhem, rector earumdem ecclesiarum, non docuit debito tempore de suo titulo ad easdem, neque de privilegio apostolico sibi concesso super fructibus suorum beneficiorum in absentia percipiendis, necnon pro fructibus earumdem ecclesiarum pro anno immediate preterito d. archidiacono competentibus ratione vacationis earumdem, videlicet a mense Ianuario usque festum B. Ioh. Bapt., seu ratione non exhibitionis litterarum apostolicarum super tercia [parte] mag. Reyneri predicti, qui illas assecutus est, debet Theodericus Puchem, sententiarius curie Leodiensis, infra dominicam Letare et octavam festi Pentecostes proxime futuras mediatim. 75 fl. Ren. Dat. 12 dec. Inde solvit per manus Theod. Puchem predicti 37 fl. Ren. cum dimidio die 19 marci; deinde solvit totum per dictum Theod. Puchem 12 iunii (I.125 f. 35^v).
 1436–1438 Rector mag. Henricus Raiscop, privilegiatus privilegio apostolico, ideo gratis²¹.
 1523 Rector d. reymus archidiaconus Campinie [Wilh. ab Enckevoert].

Vicaria, 1436 perpetua, 1520 valet 25 mod. sil., 1556 Baeckel vicaria et Doerne incorporata dominis Theutonicorum, valet 125 mod. sil. (L.15 f.137^v)

- 1400 [blanco]
 1421 Rector d. Macharius residet²².
 Plac. d. Iohannis de Oerle coadiut. eiusdem 1 sc.
 1427–1445 Rector d. Iohannes Walteri residet.
 1427 Pl. d. Wilhelmi Haengreve presb. sec. eius coadiut. 1 sc.
 1436 Pl. d. Henrici de Goire eius coadi. 1 sc.
 1438–45 Pl. d. Iohannis de Oerle eius coadi. 1 sc.
 Pro plac. d. Iohannis de Oerle, coadiutoris in Bakel, 1438 ut altari suo ibidem, 1445 ut altari suo B. Marie in Doerne possit deservire, solvit 4 gr. (I.128 f. 29^v, n. 8, I.132 f. 37 n. 1).
 1459–1487 Rector d. et mag. Henricus de Hersel, 1459–69 residet, 1470 stud. Colon. in iure can., unde docuit, ideo abs. gratis, 1473–87 residet.
 1459 Pro pl. d. Iohannis de Oirle eius coad. presb. sec. 1 sc.
 1460, '62 Pro pl. d. Ioh. de Oirle et Marselii de Pomerio presb. coadiutorum 2 sc.

²¹ Hij was proost van het kapittel van Sint Marie te Utrecht, *Schutjes*, III 430.

²² Macharis de Buck komt als vicaris der kerken van Bakel en Deurne voor in een oorkonde van 12 mei 1419. *Nieuwe Cat.* der Oork. en Handschr. Prov. Genootsch. in N. Br. 1e suppl. blz. 22, n. 53.

- 1463-64 Pro pl. d. Ioh. de Oerle presb. eius coadiut. 1 sc.
 1469-74 Pro pl. d. Godefridi de Amstel presb. sec. 1 sc.
 1475 Pro pl. d. Godefridi Haengreve pr. sec. 1 sc.
 1477-79 Pro pl. d. Pauli de Zoersel pr. sec. 1 sc.
 1487 Pro pl. d. Godefridi de Amstel pr. sec. 1 sc.
 1497 Rector mag. Henricus de Heersell stud. Colon. in iure can., unde
docuit, ideo gratis (L. 3 f. 21^v).
 1520-1530 Rector mag. Wilhelmus Encke(n)voert iunior, 1520 non residet, sed
deservit per d. Anthonium de Hersell et d. Benedictum de Hersell
presbyteros, et quaelibet ecclesiarum earum 4 missas in hebdomada;
1534 pro abs. 2 sol.
 1536-1537 Rector d. Iaspar Moers pro abs. 2 sol.
 1536 Pl. d. Petri de Cawenberch 1 sc.
 1537 Pl. dominorum Petri de Cawenberch et Benedicti de Herssel 2 sc.
 1556 Rector vicarie d. Iasperus Moers²³, deservitur per eundem cum co-
adiutore d. Iohanne Reneri; habet utraque ecclesia [Baeckel et Doer-
ne] 4 missas; valet 25 mod. sil. (L. 15 f. 137^v).

Altare B. Marie, 1556 cum 4 missis valet 8 mod. sil. (L. 15 f. 137^v)

- 1400 [blanco]
 1427-1464 Rector d. Iohannes de Oerle pro abs. et pl., 1427 d. Wilhelmi Haen-
greven 6 gr., 1436 d. Henrici de Goire 6 gr.
 1464 Pro iuribus et sigillis proclam., institut. et admiss. concessarum d.
Wilhelmo filio Henrici Aerts de Leende, presb. de altari S. Marie
virg., sito in eccl. paroch. de Bakel, vacante per mortem d. quondam
Ioh. de Oirle, per d. Iacobum Mersmans de Os, investitum ecclesia-
rum canonice unitarum de Bakel, Doerne et Ghemert, presentato
necnon pro rata fructuum 6 septiminarum d. archidiacono competente
debet ipse d. Wilhelmus infra festum B. Ioh. Bapt. prox. Dat. 11 maii
3 fl. Ren. Solvit per d. Ywanum Vestaerts (L. 138 f. 26 n. 6).
 1469-1478 Rector mag. Wilhelmus Henrici (Aertssen) 1474, '77-'78 Wilh. Arnoldi
de Leende, 1469 stud. Lovan. in decretis, unde docuit, ideo gratis et
pro pl. deservitoris 4 gr.; 1470 pro abs. et pl. ydonei 6 gr.; 1474 stud.
Lovan. in facult. decretorum, unde docuit, ideo gratis; pro pl. deser-
vitoris ydonei 4 gr.; 1477, '78 pro abs. et pl. deservit. ydonei 6 gr.
 1485 Rector mag. Franco de Viridivalle pro abs. et pl. deservitoris 6 gr.
 1487 Rector d. Iohannes de Melde pro abs. et pl. deservit. hoc anno 5 gr.
 1497 Rector d. Ghysbertus Persoens. 6 gr. (L. 3 f. 21^v).
 1502 Rector d. Wymmarus de Iuliaco 6 gr. (L. 4 f. 4^v).
 1520 Rector d. Leonius de Lanckvelt residet et deservit cum 4 missis in
hebdomada et valet 8 mod. sil.
 1537 Rector Sebastianus Lanckvelt pro abs. et pl. 6 gr.
 1556 Rector d. Iohannes Theodrici, deservitur per eundem (L. 15 f. 137^v).

²³ Jasper Moers, priester der Duitse Orde, komt in 1557 nog voor als pastoor van Bakel en Deurne en als regent en stadhouder op het kasteel van Gemert (B.B. 7, blz. 215). Was hij dezelfde als Jasper Moer, die met zijn broer Willem in 1500, '08 en '13 respectievelijk te Loon op Zand, Stratum en Nederwetten klokken goot? zie *Noordbr. Volksalmanak*, jrg. 1889, blz. 44, jrg. 1892, blz. 685, 686.

Altare S. Iohannis Baptiste et Anthonii novum, 1558 altare S. Ioh. et Ioh. et Anth.
(L.10 f.204), 1556 cum 3 missis valet 5 mod. sil. (L.15 f.137^v)

- 1464 Pro confirmatione erectionis et fundationis altaris S. Ioh. Bapt. et Anthonii in eccl. paroch. de Bakel per d. Iohannem de Oirle presb. et nonnullos olim incolas et inhabitatores dicte ville de Bakel noviter fundati necnon ad valorem sex modiorum sil. cum dimidio masure loci et sub onere 2 missarum septimanatim dotati et pro institutione et admiss. d. Godefridi de Amstel presb. primi rectoris dicti altaris, debet ipse d. Godefridus ad relationem Ioh. de Asten, socii curie, ipseque Iohannes insolidum infra festum Pasche. Dat. penult. febr. 3 fl. (I.138 f.25^v).
- 1520-1537 Rector d. Benedictus de Hersel, 1520 residet et deservit cum 3 missis in hebdomada, valet 5 mod. sil.; 1537 pro abs. et pl. 6 gr.
- 1550 Rector d. Lambertus Wamus pro abs. et pl. 6 gr. (L.10 f.80^v).
- 1553 Rector d. Lambertus Wambuys 4 gr. (L.18).
- 1556 Rector d. Lambertus Nicolai absens, deservitur per d. Henricum de Aa (L.15 f.137^v).
- 1558-1566 Rector d. Lambertus pro abs. 4 gr. (L.10 f.204, L.13 f.6, 144^v)^{23a}.

Altare S. Martini, Nicholai, Marie et Huberti

- 1519 Rector d. Gerardus Ceelen pro abs. 4 gr. (L.4 f.211).

Altare Anne

- 1523-1555 [blanco]

Matricularia, 1556 valet 4 mod. sil. (L.15 f.137^v)

- 1400 [blanco]
- 1418-1421 Rector d. Wilhelmus Ryck(e) (1418-19 iunior; 1421 de Daventria) pro abs. et pl. Iohannis van Uden, clerici non coniugati 1 sc., 1421 clerici coniugati 1 sc.
- 1427 Rector Ghisbertus Florentii pro abs. et pl. clerici ydonei 1 sc.
- 1436-1459 Rector Daniel de Hersel, 1438 studens Lovan., pro pl. ydonei 8 gr.
- 1438-45 Pro abs. et pl. Henrici Scaet (Schaet) clerici ydonei 1438 hoc anno 12 gr., 1441-42 pl. ydonei 12 gr., 1443-45 pl. Henrici Schaet 12 gr., 1459 ydonei 12 gr.
- 1442 Pro plac. Henrici Schaet clerici coniugati, ut matricularie perpetue de Bakel deservire possit, debet d. Daniel de Hersel, rector ipsius commorans in Zusteren, infra concilium Pasche prox. Dat. 21 aug. 4 gr. Solvit 15 maii per Mathiam Bosman totum (I.130 f.35^v).
- 1445, '59 Pro pl. Henrici Scaet, clerici coniugati (1459 officiantis in divinis matriculariam), ut matricularie possit deservire, debet infra festum Pent. prox. Dat. 13 aug. 4 gr. (I.132 f.36^v n. 2). Item 1459, ut non obstante quod coniugatus existit, matricularie huiusmodi in divinis deservire potuit et possit 4 gr. (I.134 f.35).

^{23a} Hier (op f.144^v) wordt hij blijkbaar bij vergissing rector van het altaar van S. Joh. en Joh. in „Doerne” genoemd.

1475–1477	Rector Rodolphus Haeck (Hayck) clericus (I.144 f.42, I.146 f.52).	149
1551	Pro iuribus litterarum proclam. et admiss. matricularie in ecclesia de Bakel, vacantis per resign. Wilhelmi fil. Iohannis, clerici Leod. dioc., illius ultimi rectoris, in favorem Iohannis fil. Iohannis Henrici, etiam clerici Leod. dioc., ex presentatione venerandi d. Wijnandi a Brijel, commendatoris generalis balivije de Junxis ordinis Theutonicorum. Dat. 11 aug. 18 gr.	153
	Pro iuribus institutionis, videlicet pro octava parte fructuum 2 fl. Ren. 17 st.	155
	Pro rata fructuum dicte matricularie, parum valentis (L.10 f.169v).	
1556	Rector Iohannes fil. Iohannis Henrici clericus absens, deservit per Petrum Hoefnagel clericum coniugatum (L.15 f.137v).	155
Capella S. Katharine in Brouwhuis (Bruheze), 1520 valet cum 4 missis 12 mod. sil.		
1400–1438	Rector d. Gerardus Venatoris [Sjegers].	Ecc
1400–05	Pro abs. et pl. d. Wilhelmi Luce 1 sc.; 1418–21 d. Roveri de Endhout(s) presb. 1 sc.; 1427 d. Iohannis de Lydorp presb. sec. 1 sc.; 1436–38 d. Arnoldi de Bodonc 1 sc.	1400
1438	Pro pl. d. Arnoldi de Bodonc, ut capelle de Bruheze, altari S. Leonardi in Lydorp et altari B. Marie in Zomeren simul possit deservire, solvit in promptis 4 gr. (I.128 f. 30v n. 4).	Alta
1441–1443	Rector Ludolphus Venatoris.	1400
1441–43	Pro abs. et pl. d. Iacobi Nouden. 1 sc.	
1459–1464	Rector (mag.) Iacobus Jeger, 1459–63 stud. Colon. in iure can., unde docuit et pro pl. ydonei [deservitoris] 4 gr., 1464 pro abs. et pl. deservitoris yd. hoc anno 12 gr.	
1469–1487	Rector mag. Iacobus Venatoris (Jegher), 1469–70 stud. Colon. in iure can., 1472 solvit ad bonum computum pro abs. et pl. 4 gr., 1473 stud. Lovan. in decr., unde docuit, pro pl. ydonei 4 gr., 1474–75 stud. Lovan. in decretis, ideo abs. gratis et pro pl. deservit. 4 gr., 1485 pro abs. et pl. deservitoris simul 1 sc., 1487 stud. Colon. in theol., unde docuit, abs. gratis et pro pl. deservit. yd. 4 gr.	1430
1519–1537	Rector d. Anthonius Buy(c)x, 1519 [pro abs.] 8 gr. (L.4 f.211), 1537 pro abs. et pl. 1 sol.	1450
1550–1556	Rector d. Hermannus de Groet (Groote), 1550 8 gr. (L.10 f.9), 1551 pro abs. 1 sol. gr. (L.10 f.144).	1470
1550	Pro abs. et pl. deservit. 1 sol. gr. (L.10 f.53v), 1553 8 gr. (L.18).	1470
1556	Deservit per d. Iohannem Deckers, valet cum 4 missis 12 mod. sil. (L.15 f.137v).	1550
1558–1562	Rector d. Hermannus de Groote pro abs. 8 gr. (L.10 f.204), 1562 pro abs. 1 sol. gr. (L.13 f.6).	1552
Capella S. Anthonii in Milheeze, 1520 cum 3 missis in septimana valet 6 mod. sil.		1552
	[zie BB. 16, 219 vv.]	1552
1441–1445	Rector Gerardus Celen pro abs. et pl., 1441–42 d. Marcelii de Pomerio, 1443 ydonei, 1445 d. Arnoldi Leonardi 6 gr.	24
1459–1460	Rector Goeswinus Celen pro abs. et pl. ydonei 6 gr.	25
1463–1487	Rector d. Iohannes Sluyter(s) (Sluter) pro abs. et pl. deservitoris 6 gr.	enig

1497–1523	Rector d. Iohannes Vennemans ²⁴ , 1497–1519 6 gr. (L.3 f.21v, f.211v), 1523 pro abs. et pl. 6 gr. (L.3 f.21v).
1530–1537	Rector Iohannes de Eyneten (de Enaten) pro abs. et pl. 6 gr., 1536–37 stud. Lovan. pro abs. 4 gr.
1550–1556	Rector d. Henricus de Eynetten.
1550	Pro abs. et pl. deservit. 6 gr. (L.10 f.9, f.53v).
1551	Pro abs. et pl. ydonei cum protestatione de addendo etc. 6 gr. (L.10 f.144), 1553 6 gr. (L.18).
1556	Deservitur per d. Iohannem de Amstel, cum 3 missis valet 6 mod. sil. (L.15 f.137v).
1558–1566	Rector mag. Henricus Eynetten, 1558–62 pro abs. 4 gr. (L.10 f.204, L.13 f.6), 1566 pro abs. [et] pl. deservitoris 6 gr. (L.13 f.144v).

DEURNE [Doerne(n)]

Ecclesia filia de Bakel, 1459 appendix, 1520 valet 25 mod. sil. et 18 fl.

1400–1462	[blanco] ²⁵
1463	Pro pl. d. Marselii de Pomerio presb. sec. 1 sc.
1469–70	Pl. d. Iohannis Sbruynen presb. sec. 1 sc.

Altare S. Georgii, Marie et Barbare, 1556 cum 3 missis valet 5 mod. sil. (L.15 f.138)

1400–1427	Rector Andreas de Dumo.
1400–18	Pro abs. et pl. d. Macharii (1405 de Ruete of Rutte?) presb. sec. et vicarii ibidem 1400–05 8 gr., 1418 unacum sua vicaria 10 gr.
1419	Pro abs. et pl. d. Iacobi Arnoldi 10 gr., 1421 d. Iacobi Noydens presb. 10 gr., 1427 d. Wilhelmi Haengreven 10 gr.
1436–1445	Rector Lambertus Everhardi, 1436–41 pro abs. et pl. d. Iacobi Nou- wen (Nouden) 10 gr., 1442–45 d. Marcelii de Pomerio 10 gr.
1459–1469	Rector Iohannes Wynandi pro abs. et pl. ydonei 10 gr.
1470	Rector Lambertus Everardi pro abs. et pl. 10 gr.
14..–1473	Rector Iohannes Wynrici clericus.
1473	Pro iuribus et sigillis proclaim. et admiss. concess. Everardo de Ame- roy clero leod. dioc. super altare B. Marie ac Ss. Georgii et Barbare vacante per liberam resignationem Iohannis Wynrici clerici, ultimi rectoris eiusdem, ut fertur, factam, nobis per Henricum de Doernen iure patronatus litteratorie presentato ac pro rata fructuum debet ipse infra octavam nativ. B. Ioh. Bapt. prox. 3 fl. Ren. (L.142 f.42v).
1550–1551	Rector d. Everardus de Doerne 4 gr. (L.10 f.9, 144v).
1550	Pro abs. et pl. 6 gr. (L.10 f.53v).
1551	Pro abs. et pl. presb. sec. ydonei 6 gr. (L.10 f.144v).
1553	Rector d. Henricus Eynetten 4 gr. (L.18).
1556	Rector d. Everardus Doerne abs., deservitur per d. Wilhelmum Doer- ne (L.15 f.138).

²⁴ Zie over hem B.B. 16, blz. 224–230.

²⁵ De kerk van Deurne had dezelfde rectoren als de moederkerk Bakel, waarmede zij ver-
enigd was.

1558	Rector d. Everardus de Doerne pro abs. 4 gr. (L.10 f.104).	1558
1562–1566	Rector Iohannes Monninx pro abs. 4 gr. (L.13 f.6, 144 ^v).	1562
Altare S. Katherine (in Doerne), 1520 valet cum 2 missis in hebdom. 5 mod. sil., cum deservitura 9. ²⁶		1520
1459	[blanco]	1459
14..–1475	Rector d. Iohannes de Halle.	14..–1475
1475–1477	Rector Henricus fil. Iohannis Cuylkens pro abs. et pl. ydonei 4 gr.	1475–1477
1475	Pro iuribus et sigillis proclaim. et admiss. concessarum Henrico filio Iohannis Cuylkens clericu leod. dioc. super altari B. Katherine virg. in eccl. sive capella de Doernen vacante per mortem d. Iohannis de Halle, ultimi rectoris eiusdem, nobis per venerab. et religiosum virum d. Iohannem vanden Velde, commendatorem seu provinciale ballivie de Iuncis hospitalis Theutonicorum B. Marie Iherosolomitarum dicte leod. dioc. ratione dicte ballivie litteratorie in Dei nomine pre- sentato ac pro rata fructuum etc. debet ipse ad relacionem Luce van den Venne, socii curie Leod., ipseque Lucas ut principalis infra Capit. Pasche prox. Dat. quoad admiss. 27 marci, quo vero ad registratio- nen presentis compositionis 18 apr. 3 fl. Ren. (I.144 f.41).	1475
1478	Rector mag. Iacobus Venatoris alias de Padbroeck stud. Lovan. in theol.	1478
1479	Rector Iohannes Kuylkens pro abs. et pl. deservitoris ydonei 4 gr.	1479
1487	Rector Henricus Cuylkens pro abs. 4 gr.	1487
1497	Rector d. Gerardus de Donck 4 gr. (L.3 f.22).	1497
1502	Rector d. Godefridus de Donck 4 gr. (L.4 f.4 ^v).	1502
1519	Rector d. Symon de Iuliaco pro abs. 4 gr. (L.4 f.211 ^v).	1519
1523	Rector d. Symon de Iuliaco pro abs. 4 gr.	1523
1530–1537	Rector d. Dionisius (de) Weert (Wert) pro abs. 4 gr.	1530–1537
1550–1556	Rector d. Dionisius de Weert (Weerts), 1550 4 gr. (L.10 f.9), 1550–51 pro abs. et pl. deservit. presb. sec. (L.10 f.54, 144 ^v), 1556 presens, deservitur per eumdem, cum 2 missis valet 5 mod. sil. (L.15 f.138).	1550–1556
1562–1566	Rector Gerardus super Pontem (de Ponte) pro abs. 4 gr. (L.13 f.6, f.144 ^v).	1562–1566
Altare Marie novum, 1520 fraternitatis Mariae, valet cum 3 missis in hebdom. 6 mod. sil., cum deservitura 15, ²⁷ 1552 annexum fraternitati, 1556 cui an- nexa est fraternitas (L.15 f.138)		1520
1473–1487	Rector d. Henricus Sbruynen pro abs. et pl. ydonei 4 gr.	1473–1487
1497	Rector Ghiselbertus Kolen 4 gr. (L.3 f.22).	1497
1502	Rector d. Ghysbertus Kolen 4 gr. (L.4 f.4 ^v).	1502
1519	Rector d. Hubertus de Dumo pro abs. 6 gr. (L.4 f.211 ^v).	1519
1523	Rector d. Hubertus de Dumo pro abs. et pl. 6 gr.	1523
1553	Rector d. Iohannes Pyxs (L.18).	1553

²⁶ Van de 9 mud rogge-inkomsten waren er dus 4 mud voor de deservitor en 5 voor de rector.

²⁷ 9 mud voor de deservitor en 6 voor de rector.

- 1556 Rector Iohannes fil. Iohannis Peckx clericus absens, deservitur per d. Wilhelmum Doerne (L.15 f.138).
- 1558 Rector mag. Iohannes Peck, stud. Lovan. in artibus, unde docuit, ideo gratis (L.10 f.204).
- 1562–1566 Rector altaris Marie fraternitatis Iohannes Peckius (Peckx) pro abs. 4 gr. (L.13 f.6, f.144^v).

Altare S. Crucis et Margharete, 1553 et Omnium Sanctorum (L.18)

- 1523 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. concessarum Philippo de Dorne ad altare Ss. Crucis et Margharete in eccl. de Dorne, vacans per resign. Symonis Petri, et per generosum Ghevardum de Dorne, dominum temporalem dominii ibidem, presentato 3 fl. 10 st. (L.154 f.48^v).
- 1556 Rector d. Rutgerus Cluijtmans, deservitur per eumdem; cum 4 missis valet 4 mod. sil. (L.15 f.138^v).

Altare Margarete et Omnium Sanctorum

- 1556 [blanco]

Altare S. Crucis, Anne, Petri et Pauli

- 1556 Rector d. Henricus Eynetten absens, deservitur per d. Rutgerum Cluytmans; cum 2 missis valet 3 mod. sil. (L.15 f.138^v).

Altare Crucis

- 1536 [blanco]

Altare Antonii, Egidii, Sebastiani et Rochi, 1556 Antonii et Sebastiani, 1556 Antonii, Sebastiani et Iacobi (L.15), 1520 cum 2 missis in hebdom. valet 7 mod. sil. cum onere et deservitura

- 1490 Rector d. Anthonius de Hersell.
Pro licentia fundandi, erigendi et construendi altare unum ad laudem et honorem omnipotentis Dei eiusque gloriosissime genitricis virginis Marie ac sanctorum Sebastiani martiris, Anthonii, Egidii et Rochi confessorum infra ecclesiam paroch. de Doerne concilii Woencelleensis medianibus 16 modis siliquinis sub onere etc. dotatum. Debet d. Anthonius de Hersell, rector pronunc dicti altaris, in Doerne commorans 6 fl. Ren. (L.1 f.76 n. 4).
- 1556 Rector Iohannes fil. Iohannis Henrici clericus absens, deservitur per d. Henricum de Eyck, cum 2 missis valet 3 mod. sil. (L.15 f.138).

Matricularia

- 1400 [blanco]
- 1418–1427 Rector Wilhelmus filius Ghevardi de Doerne pro abs. et pl. 1418–21
Rutgheri Arnoldi de Doerne, 1418–19 bigami²⁸, 1421 clericu coniugati, 1427 Goeswini Iohannis Fabri vander Bruggen 6 gr.
- 1436–1464 Rector d. Iohannes (de) Oerle pro abs. et pl. 1436 ydonei, 1438 Wil-

²⁸ Weduwnaar, die voor de tweede maal gehuwd was.

- helmi de Nedervenne iunioris, 1441–43 Henrici (filii Henrici) Colen,
1445 Iohannis Colen ydonei, 1459–64 ydonei 6 gr.
- 1462–63 Pro plac. Wilhelmi (filii) Iohannis de Doerne clericu coniugati, ut illo
non obstante matricularie eccl. de Doerne hoc anno in divinis deser-
vire potuit et possit 4 gr. (I.136 f. 35, I.137 f. 35).
- 1469–14.. Rector d. Henricus de Molle pro abs. et pl. ydonei 6 gr.
- 1473 Pro iuribus et sigillis proclaim. et admiss. concessarum d. Michaeli
Pistoris super matricularia eccl. paroch. de Doerne, vacante per mor-
tem seu liberam resign. quondam d. Henrici de Moll presb., nobis per
generosum virum domicellum Wesselum de Boetzelaeer, dominum
temporalem de Asperen et Duerne²⁹ ratione iurispatronatus laicalis
presentato ac pro rata fructuum etc. debet ipse 4 fl. Ren. (I.142 f. 42).
- 1473–1485 Rector d. Michael Pistoris pro abs. et pl. deserbit. yd. 6 gr.
- 1497 Rector Iohannes de Molle 4 gr. (L. 3 f. 22).
- 1502 Rector Henricus de Moll 4 gr. (L. 4 f. 4^v).
- 1530–1537 Rector mag. Iohannes T(h)orelli (Turelli) pro abs. et pl. 6 gr.
- 1550–1551 Rector Everardus fil. Gerardi Nouts, 1550 4 gr. (L.10 f. 9) pro abs.
et pl. deserbit. 6 gr. (L.10 f. 54), 1551 stud. Lovan. in theol., unde
docuit, ideo gratis, et pro pl. deserbit. ydonei 4 gr. (L.10 f. 144).
- 1551 Pro iuribus sigilli et expeditionis litterarum proclaim. et admiss. ma-
tricularie eccl. de Doerne vacantis per resign. Everardi filii Gerardi
Nouts ultimi illius rectoris in favorem Laurentii Nouts clericu leod.
dioc. ex presentatione domicelle Margarete de Vladeracken, relicte
quondam domicelli Everardi de Doerne, pro tempore dni temporalis
ville de Doerne et domicelli Iohannis de Doerne filii eiusdem maioris
natu pro hoc tempore dni temporalis ville de Doerne. Dat. 19 maii
18 gr.
- 1441 Pro iuribus institutionis videlicet pro octava parte fructuum 3 fl. Ren.
Pro rata fructuum dicte matricularie a die resignationis etc. 25 st.
(L.10 f. 175)
- 1556 Rector Gerardus Nouts, deserbitur per eumdem, valet 5 mod. sil.
(L.15 f. 138).

Capella S. Marie in Vlierden

1400–1438 [blanco]³⁰

Altare S. Marie et Huberti in (capella de) Liessel, 1520 cum 7 missis in quindena valet
8 mod. sil. et 9 Petros cum onore et deserbitura, 1556 cum 7 missis in
quindena valet 8 mod. sil. (L.15 f.138)

- 1400 [blanco]
- 1418 Rector d. Arnoldus de Stakenborch presb. (I.123 f. 36^v).
- 1441 Pro pl. d. Henrici Creyenstert presb., rectoris capellanice in capella de
Lyessel, ut a tempore obitus d. quondam Arnoldi Stakenborch, qui
obiit ipso die S. Martini ultimo preteriti, usque ad festum Nativ. B.

²⁹ Wessel van Boetzelaeer, gehuwd met Josina de Mol. H. N. Ouwerling, Gesch. der dorpen
en heerlijkheden Deurne, Liessel en Vlierden, blz. 91. „Asperen” is hier wel een schrijffout
voor „Alphen”.

³⁰ Zie verder onder Gemert blz. 182.

- Ioh. Bapt. prox. capellanie prime dicte capelle possit deservire, debet d. Theodericus de Onstaden in concilio prox. post festum Pasche prox. Dat. 2 dec. 12 gr. (I.129 f. 36).
- 1441 Pro proclamationibus concessis Lamberto filio Iohannis dicti Bruyn clero leod. dioc. ad capellaniam primam B. Marie et S. Huberti conf. in capella de Lyessel, vacantem per mortem d. quondam Arnoldi Stakenborch ult. rectoris eiusdem, per Iuttam filiam Henrici quondam Stakenborch, filii Godefredi quondam de Byrgelen, fratris quondam d. Wilhelmi de Byergelen dudum investiti de Meerbruggen, fundatoris duarum capellaniarum in dicta capella parochie de Doerne situatarum, ut proximiorem heredem dicti quondam fundatoris presentato debet infra concilium Pasche prox. Dat. 2 dec. 2 fl. Ren. (I.129 f. 37^v).
- 1441 Pro proclamationibus concessis Huberto filio Gerardi Celen clero leod. dioc. ad capellaniam B. Marie et S. Huberti in capella de Lyessel, vacantem per mortem d. Arnoldi Stakenborch, ult. rectoris eiusdem, per d. Iohannem Attendornen, investitum de Ghemert, cui cura ecclesiarum de Bakel et Doerne canonice unitarum et ordini Iherosolymitarum fratrum Theutonicorum incorporatarum commissa est, presentato debet ipse infra diem admissionis prox. Dat. 16 jan. 2 fl. Ren. Inde solvit in promptis 1 fl. Ren., item solvit ipse 27 jan. 1 fl. Ren. (I.129 f. 38 n. 5).
- 1441 Pro admissione Huberti fil. Gerardi Celen clericu ad capellaniam B. Marie et S. Huberti in capella de Lyessel necnon pro rata fructuum pendentibus proclamationibus dno competentium solvit ipse 27 jan. 2 fl. Ren. (I.129 f. 38^v).
- 1442–1445 Rector Hubertus (filius) Gerardi Celen pro abs. et pl. 1443 ydonei 6 gr., 1445 d. Henrici Creijenstert 6 gr.
- 1459 Rector Gerardus Celen stud. Lovan., unde docuit, et pro pl. deservitoris ydonei 4 gr.
- 1460–1463 Rector Gerardus (filius Henrici) Celen, 1460, '62 pro abs. et pl. ydonei 6 gr., 1463 studet Lov. in iure can., unde docuit, et pro pl. deservit. 4 gr.
- 1463 Pro iuribus et sigillis proclam., institut., et admiss. concessarum mag. Huberto Celen de altari sive cappellania B. Marie virg. et S. Huberti in Lyesel par. de Doerne, vacante per liberam resign. Gerardi dicti Celen, via permutationis faciente cum mag. Huberto, per Henricum de Stakenborch filium quondam Iohanne filie quondam Henrici de Stakenborch laycum leod. dioc. iure patronatus presentato, necnon pro rata fructuum debet ipse mag. Hubertus infra festum B. Remigii prox. 3 fl. Ren. Dat. 16 iunii (I.137 f. 37).
- 1469–1479 Rector (mag.) Hubertus Celen pro abs. et pl. deservit. 6 gr.
- 1485 Rector Gerardus de Eyck pro abs. et pl. deservit. 6 gr.
- 1502 Rector d. Iohannes Vennemans 6 gr. (L.4 f. 4).
- 1530–1537 Rector d. Gerardus Celen pro abs. et pl. 6 gr.
- 1550–1551 Rector Iohannes Ritsselvelt alias Nulant pro abs. et pl. presb. sec. ydonei 6 gr. (L.10 f. 54, 144^v).
- 1556 Rector d. Iohannes Rinsvelt absens, deservitur per d. Iohannem de Asten (L.15 f. 238).

Capella S. Marie et Huberti (1485 secundum) in Liessel

- 1485 Rector Iohannes Celen pro abs. 6 gr.
1550 Rector Iohannes Ritsevelt alias Nulant 6 gr. (L.10 f.9).
1558 Rector d. Iohannes Nulant pro abs. 6 gr. (L.10 f.204).
1562 Rector d. Iohannes Rinsevelt alias Nulant pro abs. 6 gr. (L.13 f.6).

Altare S. Nicholai et Martini in Liessel, 1520 cum 7 missis in quindena valet 8 mod. sil. et 9 Petros cum onere et deservitura.

- 1400 [blanco]
1442 Rector d. Henricus Creyenstert pro abs. et pl. 6 gr.
1459-1463 Rector d. Iohannes de Oirle pro abs. et pl. ydonei 6 gr.
1464 Rector d. Henricus Bruyn[inx] pro abs. et pl. yd. 6 gr.
1464 Pro iuribus et sigillis proclam., institut., et admiss. concessarum d. Henrico Bruninx presb. de altari seu cappellania S. Martini et Nicholai confessorum sita in Lyesel parochie de Doerne, vacante ad presens per liberam resign. honorab. viri Godefredi Fabri procuratoris legitimi et eo nomine d. Iohannis de Oirle rectoris dicti alt. seu capell., via, animo et ex causa permutationis facte per et inter d. Iohannem rectorem dicti altaris ex una, necnon prefatum d. Henricum rectorem S. Marie Magdalene in Tombis partibus ex altera, per d. Iacobum Mersman de Os, rectorem ecclesiarum canonice unitarum de Bakel, Doerne et Ghemert, ratione sue investiture presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum d. archid. competentium, debet ipse d. Henricus ad relationem prefati Godefredi Fabri ipseque Godefridus insolidum infra festum S. Remigii prox. Dat. 7 iulii 3 fl. Ren. Solvit super iuribus omnibus omnia legitimi pagamenti, solvit 13 sept. per Ioh. de Helmont totum (L.138 f.25).
29 iunii 1464 Iohannes de Oirle altare seu cappellaniam Ss. Martini et Nicholai sitam in cappella de Lyesel ex causa permutationis cum d. Henrico Bruninx resignavit et iuravit ut moris est (L.138 f.67).
Helmont notarius.
1469-1470 Rector d. Henricus Sbruynen pro abs. et pl. 6 gr.
1473-1475 Rector d. Godefridus Fabri (iunior), 1473 stud. Lovan., 1474, '75 servitor d. archidiaconi Hannonie, ideo abs. gratis.
1475 Pro iuribus et sigillis proclam., et institut. concessarum Gerardo de Eyck super altari S. Martini et Nic., sito in capella de Lyessel, vacante per resign. mag. Godefredi Fabri, canonici et cantoris ecclesie collegiate S. Bartholomei Leod., via permutationis fiende cum Luca van den Venne, rectore altaris B. Marie in Vellayn, et Gerardo predicto tamquam rectore altaris b. Marie in Duysel, ita videlicet quod mag. Godefridus Marie in Vellayn, Lucas Marie in Duysel et Gerardus S. Martini et Nic. in Liessel altaria assequantur, nobis per vener. d. Iohannem vanden Venne, commendatorem seu provincialem Balivie de Iuncis hospitalis Theutonicorum B. Marie Iherosolomitarum leod. dioc. ratione sue Ballivie litteratorie in Dei nomine presentato, ac pro rata fructuum, debet ipse Lucas de Venne ut principalis debitor 3 fl. Ren. (L.144 f.41v).
1477-1479 Rector Gerardus de Eyck pro abs. et pl. ydonei 6 gr.

- 1537 Rector d. Petrus Averdonck pro abs. et pl. 6 gr.
 1550–1551 Rector d. Theodricus de Monte 6 gr. (L.10 f.9, 144^v).
 1550 Pro abs. et pl. 6 gr. (L.10 f.53^v).
 1551 Per viam depositi 6 gr. (L.10 f.144^v).
 1551 Pro iuribus sigilli et expeditionis litterarum proclaim. dumtaxat altaris S. Mart. et Nic., in loco dicto Liesel sub Doerne siti, vacantis per obitum quondam d. Theodorici vanden Berge, illius ultimi rectoris, in favorem d. Theoderici Smets presb. Leod., ex presentatione Sophie et Iudoce filiarum legit. quondam Henrici van Stakenborch, incolarum villarum de Asten et Zoemeren, ratione fundationis, dotationis et iuris earum patronus laicalis. Dat. 23 ian. Solvit ad computum dumtaxat 25 st. Et nulla est subsequuta institutio (L.10 f.172^v n. 2).
 1551 Pro iuribus [etc. ut supra] altaris, vacantis per obitum quondam d. Theodorici de Monte presb., illius ultimi rectoris, in favorem Baltazar a Breyel, commendatoris provincialis balivie de Iuncis ord. Theutonicorum B. Marie Ierosolomitane. Dat. 30 ian. Solvit ad computum 20 st. Et nulla est subsequuta institutio (L.10 f.172^v).
 1556 Presentati sunt d. Theodricus Snoecx et Balthazar de Bruyel clericus, deservitur per d. Iohannem Heynen, cum 7 missis in quindena valet 8 mod. sil (L.15 f.138).
 1562 Portio Martini et Nicholai in Lyessel, rector Baltazar a Breyll 6 gr. (L.13 f.6).

Capella S. Anthonii in Velthovel(-hoven), 1520 cum 2 missis valet 5 mod. sil., cum deservitura 8.

- 1459 [blanco]
 1469–1470 Rector d. Marselius de Pomerio pro abs. et pl. (deservitoris) ydonei 4 gr.
 1502 Rector d. Iohannes Proenen pro abs. et pl. 6 gr.
 1523–1537 Rector d. Iohannes Pru(e)nen pro abs. et pl. 6 gr.
 1550–1556 Rector d. Lambertus Wamis, 1550 stud. Lovan., unde fidem fecit in registro archidiaconatus fol. XLIII pag. 2^a, et sic habet abs. gratis; pro pl. deservit. 4 gr. (L.10 f.80^v); 1553 d. Lamberti Wambuys 4 gr. (L.18), 1556 d. Lamberti Wambas abs., deservitur per d. Henricum Eyck, cum 2 missis valet 5 mod. sil. (L.15 f.138).
 1558–1566 Rector d. Lambertus Wammeyns pro abs. 4 gr. (L.10 f.204, L.13 f.6, 144^v).

Cenobium in Ghemert

- 1400–1436 [blanco]
 1437 Pro consensu dato Theoderico Bergenhusen, Commendatori provinciali domus Traiectensis ballivie de Iuncis hospitalis B. Marie Theutonicorum Iherosolomitarum, ut parochialem ecclesiam in loco de Gemberden construi et edificari [liceat] ac locum de Gemberden et districtum eiusdem ab ecclesiis parochialibus de Bakel et Doerne canonicę unitarum, infra quarum limites predictus locus de Gemberden consistit, propter dicti loci de Gemberden ab ipsis ecclesiis distantiam et pericula que propter itineris lutosi et profundi difficultatem dietim

occurrunt, separari et segregari ac fructus, redditus et proventus ad rectoriam dictarum ecclesiarum spectantes, rectoria huiusmodi penitus suppressa, ecclesie de Gemenden erigende applicari iuxta tenorem litterarum apostolicarum desuper confectarum, atque ecclesiam de Gemenden per unum ex fratribus domus per nos et successores nostros ex presentatione Commendatoris pro tempore dicte domus instituendum, qui curam animarum incolarum de Gemenden habeat, regi et gubernari facere – salvo quod in dictam ecclesiam de Gemenden et rectorem illius plenariam habebimus nos et nostri successores iurisdictionem, quam in ceteros subditos non privilegiatos exercere et habere consuevimus et per omnia sicut dicte ecclesie de Bakel et Doerne ante suppressionem nobis suberant et sicut cetere ecclesie nostri archidiaconatus subsunt, dicta ecclesia subesse debet, utputa quod visitare, procurationem debitam recipere, obsonia debitis temporibus exigere et etiam alia iura archidiaconalia consueta percipere, levare et exigere possumus – non obstantibus privilegiis, exemptionibus, libertatibus et graciis, que hospitali predicto et eius personis generaliter vel specialiter auctoritate apostolica vel ordinaria concessa sunt, quibus domini Commendator et fratres ballivie predicte renunciaverunt per litteras eorum desuper confectas et in fine presentis registri copias sigillo ballivie seu provincialatus officii impendente sigillatas, debet Iohannes vanden Oever, cubicularius dicti d. Commendatoris, infra festum Penthecost. prox. 40 fl. Ren. Dat. 18 die mensis marci anno MCCCCXXXVII. Solvit 12 iunii totum (I.127 f. 37v).

1437

Copia littere submissionis rectoris ecclesie³¹ de Ghemert per unum de domo de Iunccis Regentem. Universis et singulis presentes litteras visuris et audituris Theodericus de Bergenhussen commendator provincialis, Nicholaus vanden Dussen, commendator domus Traiectensis, ceterique fratres Balivie de Iunccis hospitalis B. Marie Theutonicorum Iherosolimitarum Leod. dioc. salutem cum veritatis notitia subscriptorum. Notum facimus universitati vestre, quod nos in loco nostro capitulari consueto capitulariter congregati ac capitulo ad hoc specialiter indicto sponte et ex certa scientia recognovimus et presentium tenore recognoscimus, quod cum certis legitimis causis parochialis ecclesia de Gemenden, per unum de fratribus ordinis nostri deinceps regenda, erecta sit et fructus, redditus et proventus rectorie parochialium ecclesiarum de Bakel et Doerne canonice unitarum, penitus suppresse auctoritate apostolica de consensu Rever. in Christo patris et domini d. Iohannis episcopi Leod. ac venerab. virorum dominorum Archidiaconi Campinie in eccl. Leod., Abbatis monasterii Epternacensis ordinis S. Benedicti Treverensis dioc., patroni dictarum ecclesiarum, et Henrici Raiscop, rectoris earumdem, sub modis, formis et conditionibus in litteris desuper confectis et descriptis, eidem sunt appropriati, admissio et institutio rectoris eiusdem ecclesie de novo erecte spectat et pertinet, spectabit et pertinebit deinceps, quotiens eam vacare continget, ad venerab. virum d. Archidiaconum

³¹ Dit opschrift is van later tijd. Het origineel dezer oorkonde berust in het Rijksarch. te 's-Bosch, *Repertorium Alde-Biezen*, n. 144.

Campinie supradictum ex presentatione per nos, commendatorem supradictum, et successores nostros facienda, quodque idem d. Archidiaconus in personam sic presentati et instituti rectoris plenariam habebit iurisdictionem, quam in ceteros sue iurisdictionis subditos non privilegiatos vel exemptos exercere consuevit et quod per omnia huiusmodi ecclesia, sicut dictae ecclesie de Bakel et Dorn ante suppressionem suberant et cetere ecclesie dicti archidiaconatus subsunt, subesse debebit utputa quod visitare, procreationem debitam recipere, obsonium solitis temporibus exigere et omnia alia iura archidiaconalia consueta percipere, levare et exigere possit, non obstantibus privilegiis, exemptionibus, libertatibus et graciis que hospitali predicto et eius personis generaliter vel specialiter auctoritate apostolica vel ordinaria concessa sunt, quibus expresse quoad premissa dumtaxat renuntiavimus et renuntiamus per presentes. In cuius rei testimonium sigillum balivie seu provincialatus officii ex certa nostra et singulorum nostrorum scientia fecimus appendi. Datum anno Nat. Dni 1437 mensis marci die 18 (I.127 f.91).

DOMMELEN (Domella, 1427 Dommel)

Ecclesia

1400-1445 [blanco]

Vicaria

1400-1445 [blanco]

Na 1445 verdwijnt deze parochie uit de registers. Ze zal bij vergissing zijn ingeschreven, want zij behoorde niet tot het dekenaat van Woensel, maar tot dat van Hilvarenbeek. Men vindt ze dan ook in de registers van dat dekenaat behandeld. Zie Taxandria 27, 54-55. (Consilium de Beke, p. 75).

DINTHER (Dinter, Dynter)

Ecclesia, integra, incorporata [capitulo Buscoducensi a^o 1441]

1400 Rector mag. Iacobus de Eel studens Colonie, unde privilegium exhibitum fuit 16 aug.
1405-1421 Rector d. Iacobus Groy, 1405 gratis quia canonicus et sigillifer Leodiensis, 1421 canonicus Leodiensis privilegiatus et olim sigillifer Leod. ac vicarius archidiaconi Campinie, ideo gratis.
1427-1438 Rector d. Everhardus de Eynd(h)oven, 1427 servitor domini Cameracensis, ideo gratis, 1436-38 servitor domini [Leod.?], ideo gratis.
1485 D. Goeswinus Kemp, rector eccl. paroch. de Dynter (I.149 f.44).

Vicaria perpetua, 1556 valet annue 100 mod. sil. (L.15 f.138v)

1400 [blanco]

1419–1427	Rector d. Iohannes de Eel (Ele) (I.124 f. 37).	
1427	Rector d. Iohannes de Eel pro media absentia, potita 28 jan., usque quam diem dicit se reseditte. 18 gr.	
1427	Pro pl. d. Andree de Erpe presb. sec. quatenus hinc usque ad festum Nativ. S. Ioh. Bapt. prox. futurum vicarie perpetue paroch. ecclesie de Dynter in divinis possit deseruire. Dat. 28 jan. 8 gr. (I.126 f. 36).	152
1438–1445	Vicarius d. Emondus Carnificis (I.128 f. 32v).	153
1459–1462	Rector d. Goeswinus Pauli, 1459–60 pro abs. 1 sc., pro pl. d. Rutgheri Voss presb. sec. 1 sc., 1462 pro abs. et pl. d. Rutgh. Voss simul 2 sc.	156
1462	Pro iuribus et sigillis proclam., institut. et admiss. concessarum Goeswino Keymp iuniori de vicaria perpetua eccl. paroch. de Dynter, vacante per resign. d. Goeswini Pauli ult. rectoris in manibus venerab. virorum dominorum decani et capituli eccl. S. Ioh. Evang. in Buscod. tamquam patronorum seu collatorum eiusdem vicarie, ut assurerunt, simpliciter factam per eosdem dnos decanum et capitulum presentato ac pro rata fructuum sex septiminarum, necnon etiam pro presentatione ipsius Goeswini ad omnes sacros ordines titulo dicti sui beneficii, debet ipse infra festum B. Remigii prox. Dat. 14maiij 8 fl. Ren. (I.136f. 38v).	Alta
1462–1479	Rector d. Goeswinus Keymp(s) iun. residet (I.148 f. 50v).	140
1463–64	Pl. d. Rutgheri Voss eius coadiut. 1 sc.	142
1519	Rector d. Andreas Wynandi pro abs. 1 sol. gr. (L.4 f. 167v, f. 211v).	145
1523–1537	Rector d. Andreas Wynandi pro abs. et pl. 1523 d. Danielis Laurentii, 1530–36 d. Reneri Marcelii, 1537 d. Danielis Laurentii 2 sol.	148
1550	Rector d. Bartholomeus Ysbrandi 1 sol. gr. (L.10 f. 9).	149
1550	Pro abs. et pl. d. Reyneri Marcelii presb. sec., per deputatos Rev ^{mi} d. nostri Leod. examinati et admissi, simul 2 sol. gr. (L.10 f. 54).	155
1551	Rector d. Petrus de Ruyter iunior pro abs. et pl. d. Reyneri Marcelii, anno superiori per deputatos Rev ^{mi} d. nostri Leod. admissi, simul 2 sol. gr. (L.10 f. 144v).	Alta
1553	Rector mag. Petrus de Ruyter [pro abs.] 1 sol. gr. (L.18).	146
1556	Rector d. Petrus Ruter absens, deseruit per d. Iudocum Luce, cum 4 missis valet 60 fl. ducis Arnoldi Geldrensis (L.15 f. 138v).	147
1558	Rector d. Renobertus utriusque iuris doctor pro abs. 1 sol. gr. (L.10 f. 204).	1523
1562	Rector d. Renobertus Malplas pro abs. 1 sol. (L.13 f. 6v).	1556

Capella Ss. Trium Regum in Dynter, 1520 in Pomerio [in den Bogaert]³²

1400–1441	[blanco]	
1442–1445	Rector d. Symon de Palude 1442–43 pro abs. et pl. d. Emondi [Carnificis] vicarii ibidem 6 gr., 1445 d. Iohannis Kersmeker 6 gr.	
1445	Pro proclamationibus concessis Huberto fil. Gerardi Celen clericu ad altare Ss. Trium Regum in quadam capella de Dynther situm, vacans per liberam resign. d. Symonis de Palude per dominam Margaretam dominam de Helmont presentato ³³ , debet infra diem admissionis.	

³² Zie *Schutjes*, Dl. III, p. 455.

³³ Margaretha Huijbertsdr. van Lieshout, ook van den Vehuze en van Stakenborch genoemd, die gehuwd was geweest met Jan van Berlaer, heer van Helmond. De kapel Ten Boerde te Dinther was in of kort vóór 1332 gesticht en gedoteerd door Dirk van Dinther. Een

Dat. 23 marci 2 fl. Ren.

Pro admiss. Huberti Celen et pro rata fructuum 1 fl. Ren. (I.132 f.39,
39v).

1523 Rector mag. Iohannes Venmans pro abs. et pl. 6 gr.

1530-1537 Rector d. Henricus Baw(s) pro abs. et pl. 6 gr.

1566 Rector mag. Wilhelmus Croy(?) pro abs. 6 gr. (L.13 f.145).

Altare Trium Regum, 1550 in Pomerio

1400 Rector d. Symon pro abs. et pl. d. Iohannis, vicarii ibidem 1 fl.

1427 Rector Symon de Palude, consanguineus mag. Leonii de Baest³⁴, ideo
et quia exiguum de mandato dni vicarii gratis.

1459-1463 Rector Hubertus fil. Henrici Celen, 1459, '63 stud. Lovan. (1463 in
iure can.), unde docuit et pro pl. deservit. yd. 4 gr., 1460, '62 pro
abs. et pl. ydonei 6 gr.

1485 Rector Iohannes Celen pro abs. et pl. deservit. ydonei 6 gr.

1497-1519 Rector d. Iohannes Vennemans 6 gr. (L.3 f.22, L.4 f.4v, 211v).

1550-1551 Rector d. Wilhelmus Crommen 6 gr. (L.10 f.9, 145).

1550 Pro abs. et pl. deservit. 6 gr. (L.10 f.54), 1551 deservit. ydonei 6 gr.
(L.10 f.145).

1553 Rector d. Wilhelmus Crommen (L.18).

1556 Rector est Wilhelmus Crommen abs., deservitur per d. Wilhelmum
Servatii, cum 1 missa valet 20 fl. ducis Geldrensis (L.15 f.138v).

Altare S. Theobaldi novum³⁵, 1477 S. Theobaldi et Barbare novum, 1520 Theodardi et Barbare

1460 [blanco]

1475-1485 Rector d. Iohannes Carnificis 1475-79 pro pl. abs. et pl. ydonei 4 gr.;
1485 (I.149 f.43v).

1523-1537 Rector d. Daniel Laurentii pro pl. coadiutoris 4 gr.

1556 Rector d. Gerardus Iohannis, deservitur per eumdem, cum 4 missis
valet 8 mod. sil. (L.15 f.138v).

Altare S. Marie et Rumoldi, vanaf 1459 S. Rumoldi

1400 Rector d. Arnoldus Hixspoer pro abs. et pl. d. Iohannis de Eel 1 fl.

1405 Rector Theodericus Heyme pro abs. et pl. d. Iohannis 1 fl.

1418 Rector Arnoldus Haeck pro abs. et pl. d. Iohannis de Eel presb.
sec. 1 fl.

Johanna van Dinther, dochter van Walraven van Bentheim, heer van Heeswijk en Dinther,
en van Agnes dochter van Dirk, heer van Heeswijk, huwde met Lodewijk van Berlaer, die in
1332 heer van Helmond was en dus als zodanig aan de zo even vermelde Jan van Berlaer
zoon van Walraven van Berlaer, was vooraf gegaan. Zie *B.B.* 7, blz. 304-306, *Tax.* 40,
blz. 306-308. Het patronaatsrecht der kapel te Dinther was blijkbaar van Dirk van Dinther
op de Van Berlaers te Helmond overgegaan.

³⁴ Leonius de Baest, investiet van Veghel. *Schutjes*, V 685, *Frenken*, Documenten betr. de
kapittels van Hilvarenbeek, St. Oedenrode en Oirschot, blz. 250.

³⁵ In 1473, '74 en '75 „S. Theoderici novum”, maar in 1475 staat „Theoderici” doorgestreept en vervangen door „Theobaldi”.

1427	Rector d. Ny. de Fine, collector fructuum domini Leodiensis, ideo gratis.	142
1436	Rector Johannes de Swynerlo pro abs. et pl. vicarii ibidem 8 gr.	
1438–1479	Rector d. Wilhelmus Spirinc(k) (Sprinck) pro abs. et pl. 1438 d. Iohannis Bollekens ydonei 8 gr., 1441 Fastrardi de Langel 8 gr., 1442–43 d. Rutgheri Voss 8 gr., 1445 d. Iohannis Kersmeke 8 gr., 1459–79 ydonei 8 gr.	143
1485–1487	Rector Arnoldus Sprinck, stud. Lovan. in artibus, unde docuit, abs. gratis et pro plac. deservit. yd. 4 gr.	
1497	Rector d. Iohannes Calcificis 6 gr. (L. 3 f. 22).	
1502	Rector d. Iohannes de Boxtell 6 gr. (L. 4 f. 4v).	
1519	Rector Iohannes fil. Ioh. Sassen pro abs. 6 gr. (L. 4 f. 211v).	
1523	Rector Iohannes Sasse pro abs. et pl. 8 gr.	
1530	Rector Philippus de Maeseyck pro abs. et pl. 8 gr.	
1556	Rector d. Philippus de Maseyck, deservitur per eumdem cum adiutore d. Iudoco Luce, cum 1 missa valet 16 fl. Arnoldi Geldrensis (L. 15 f. 138v).	

Matricularia

1400	[blanco]	145
1418–1438	Rector Gerlacus filius Gerlaci Kno(e)y pro abs. et pl. Walteri Custers clerici non coniugati 4 gr., 1436 propter servitia gratis, 1438 ad preces mag. Henrici Schaiter gratis.	148
1459–1478	Rector Henricus Bloeman(s) pro abs. et pl. ydonei 4 gr.	1519
1478	Pro iuribus et sigillis proclaim. et admiss. concessarum Arnesto die Bye alias de Hilten clero leod. dioc. super matricularia, vacante per resign. Walteri filii quondam Henrici Bloyemans dicte ecclesie matricularii, in manibus d. decani et capituli S. Ioh. Evang. in Buscoducis, nobis per eosdem literatorie presentato, debet 2½ fl. Ren. (I. 147 f. 47),	1523
1556	Rector d. et mag. Iohannes Frans absens, deservitur per d. Wilhelnum Servatii, valet 3 mod. sil. (L. 15 f. 139).	1536

Capella (altare) B. Marie et Ss. Sebastiani et Antonii, 1497 in Loosbroek

1459	[blanco]	Altar
1469–1470	Rector Gerardus Gerlaci pro abs. et pl. ydonei 4 gr.	
1556	Rector d. Rudolphus Petri absens, deservitur per d. Iohannem Texoris; cum 2 missis valet 6 mod. sil. (L. 15 f. 139).	1400

EERSCHOT (ST. OEDENRODE) (Eersse(h)ot, Erschot)

Ecclesia, integra, incorporata [decanatu] capituli Rodae S. Odiae 1248]³⁶

1400	[blanco]
------	----------

Vicaria perpetua

1400–1419	[blanco]
-----------	----------

³⁶ Reg. van 1566 (L. 13 f. 145) heeft: „incorporata capitulo Oirschottensi” (!)

1421–1427	Rector d. Wilhelmus Moerken(s) residet.
1421	Pro placet quatenus residens in sua vicaria d. Iohannem Kelner in coadiutorem recipere valeat 1 sc.
1427	Pro pl. d. Iohannis Kelnere presb. sec. eius coadiut. 1 sc.
1436–1444	Rector d. Gerardus de Aquis pro abs. 2 sol. gr. Pl. 1436 d. Godefridi de Ponte presb. sec. 1 sc., 1438 d. Iacobi de Taterbeke presb. sec. 1 sc., 1441–43 d. Iohannis Hospitis presb. sec. 1 sc.
1444	Pro admissione d. Theoderici de Erpe presb. ad vicariam perpetuam eccl. de Eerschot, necnon pro rata fructuum pendentibus proclamationibus dno competentium debet infra festum Penth. prox. Dat. 20 martii 4 fl. Ren. (I.131 f. 35).
1444	Pro proclamationibus concessis d. Theoderico de Erpe presb. ad vicariam <i>predictam</i> , vacantem per resign. d. Gerardi de Aquis via permutationis factam ad ecclesiam de Dormale per d. Arnoldum de Merode, decanum eccl. B. Ode Rodensis ³⁷ presentato debet infra festum Pasche prox. Dat. 20 martii 2 fl. Ren. (I.131 f. 34v).
1459–1475	Gerardus de Aquis resignat vicariam via permutationis cum Theoderico de Erpe, rectore eccl. de Dormale, 20 martii 1444 (I.131 f. 93v). D. Theodericus Michaelis alias Sconck vicarius perpetuus, residet (I.134 f. 37v).
1475	Pro pl. d. Iohannis Henrici Fabri presb. sec. 1 sc.
1487	Rector d. Henricus Voss residet.
1519	Pro pl. d. Iohannis Custodis presb. sec. eius coadiut. 1 sc.
1523–1530	Rector illustrissimus comes d. Fredericus de Bichelen pro abs. 2 sol. (L.4 f. 211v).
1523	Rector illustr. comes d. Fredericus de Bichlingen (1534: Bighlen), 1523 pro abs. 2 sol., 1534 decanus eccl. Leod. residet, gratis.
1536–1537	Pro pl. d. Iohannis de Eesch 1 sc.
1556	Rector d. Iohannes Rover pro abs. 2 sol. Pl. d. Christiani de Campo 1 sc.
	Rector d. Christianus de Campo, scholasticus et vicedecanus Rodensis, presens, deserbitur per d. et mag. Servatium Marcellii coadiutorem, cum 4 missis valet 18 mod. sil. (L.15 f.139).

Altare S. Marie, Agathe, Cornelii, Anthonii et Barbare primum, 1418 S. Marie, Agathe, Cornelii et Huberti primum

1400–1405	Rector d. Arnoldus de Driel.
1400	Pro abs. et pl. d. W., vicarii ibidem 4 gr.
1405	Pro abs. et pl. d. Iohannis de Arena 4 gr.
1418	Rector d. Arnoldus de Driele pro abs. et pl. d. Marselii Roveri 4 gr.
1418	Pro proclamationibus concessis d. Marsilio Moerken presb. leod. dioc., presentato ad altare S. Huberti et Cornelii primum situm in ecclesia de Eerschot, vacans ad presens per mortem seu liberam resignationem d. quondam Arnoldi de Driele, ultimi rectoris eiusdem, per d. Arnoldum de Merode, decanum [capituli] B. Ode Rodensis,

³⁷ Deken Arn. van Merode had drie beneficies in de kerk van St. Oedenrode gesticht. Frenken, Documenten, p.115. (Dormaal ligt tussen Tienen en St. Truiden).

	et debet ipse in Rode et d. Theodericus Vlaeck, canonicus eccl. S. Pauli Leod., insolidum infra diem admissionis. Datum 14 aug. 2 fl. (I.123 f. 35).	1430
1418	Pro proclamationibus concessis d. Ghiselberto de Campo presb. leod. dioc., presentato per honestum virum Iohannem Heym armigerum, tenentem et habentem unum mansum sive unam hoevam situm et sitam infra parochiam de Eerscot, ad altare B. Cornelii mart., Huberti conf., Marie et Agathe virg., situm in dicta eccl. de Eerscot, ratione dicti mansi seu hoeve, (debet ipse d. Ghiselbertus in Hoedonc commorans). Solvit ipse in promptis. Dat. 25 aug. 2 fl. (I.123 f. 35 ^v).	1462
1418	Pro signo sententie late pro d. Marselio Moerkens presb. contra d. Ghiselbertum de Campo presb. super altari B. Marie et Ss. Huberti et Cornelii in eccl. de Eerscot, necnon pro administratione eiusdem ac fructibus d. archidiacono competentibus debet ipse d. Marselius, commorans in villa de Roede, infra Aegidii prox. Dat. 16 martii. 4 fl. Ren. (I.123 f. 37).	1469
1419	Rector d. Mercelius Moerkens pro abs. et pl. d. Godefridi Cuper 4 gr.	1470
1427-1441	Rector d. Emericus de Campo pro abs. et pl. 1427 d. Godefridi Cuper presb. sec. 4 gr., 1436 d. Ghiselberti de Monte 4 gr., 1438 d. Godefridi de Ponte 4 gr., 1441 d. Iohannis Leu 4 gr.	1472
1441	Pro proclamationibus concessis Iohanni Wilhelmi de Geldrop clero ad altare B. Marie et Ss. Agathe, Barbare, Cornelii et Anthonii in eccl. de Eerschot, vacans per mortem d. quondam Emerici de Campo, per d. Arnoldum de Merode can. leod., decanum eccl. B. Ode Rodensis, presentato, debet ipse infra festum Pasche prox. Dat. 19 dec. 2 fl. Ren. Solvit per d. Petrum de Lacu 3 iunii 2 fl. Ren. (I.129 f. 38).	1473
1441	Pro admissione Iohannis Wilhelmi de Geldrop ad altare B. Marie et Ss. Agathe, Barbare, Cornelii in eccl. de Eerschot presentati, necnon pro rata fructuum pendentibus proclamationibus dno competentium, debet ipse infra fest. Pasche prox. Dat. 27 jan. 2 fl. Ren. (I.129 f. 38 ^v).	1477
1442-1469	Rector Iohannes Wilhelmi de Geldrop pro abs. et pl. ydonei 4 gr.	1478
1470-1477	Rector d. Wilhelmus de Nyspen pro abs. et pl. ydonei 4 gr.	1485
1479	Rector mag. Iheronimus de Leuwis pro abs. et pl. yd. 4 gr.	1487
1487	Rector Iohannes filii Petri Nicholai pro abs. et pl. simul 6 gr.	1497
1502	Rector mag. Iohannes Duriet 4 gr. (L.4 f. 4 ^v).	1519
1519	Rector d. Lucas de Nispes pro abs. 4 gr. (L.4 f. 211 ^v).	1523
1523	Rector d. Lucas de Nispes pro abs. 4 gr.	1554
1554	Ultima augusti a ^o 1554 depositus Rodolphus Nicolai nomine d. Iohannis de Haestrecht loco absentie huius altaris cum protestatione de addendo etc. iuxta antiqua registra 4 gr. (L.18).	1487
1556	Rector d. Theodricus de Hamont, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 37 libr. (L.15 f.139).	1519

Altare S. Marie, Agathe, Cornelii, Anthonii et Barbare secundum

1400-1405	Rector Iacobus de Padbroec, familiaris domicelli de Perweys, ideo abs. de mandato vicarii gratis, 1405 de mandato domini [archidiaconi] gratis.
1418-1421	Rector (H)eymericus (Emericus) de Campo pro abs. et pl. 1418-19

- d. Marselii Roveri gratis, quia servitor Reverendissimi [episcopi] 4 gr., 1421 d. Godefridi presb. 4 gr.
- 1436-1462 Rector Marcelius Moerkens, 1436, '38 stud. Lovan. pro pl. d. Ghiselberti de Monte ydonei 6 gr., 1441 stud. Lovan. pro pl. d. Iohannis die Leu 4 gr.
- 1462 Rector d. Iohannes de Oeff presb.
Pro iuribus et sigillis proclam., institut. et admiss. concessarum d. Iohanni de Oeffel presb. de altari Ss. Agathe, Cornelii, Huberti et Anthoni pro secunda fundatione, sito in eccl. de Eerscot, vacante per mortem d. Marselii Moerkens, ult. rectoris eiusdem, per generosum virum Goeswinum Heym, armigerum, possessorem mansi seu curtis dicte Ten Valde siti in Eerscot, iure patronatus ratione dicti mansi presentato, necnon pro rata fructuum sex septimatarum dno competentium, debet ipse ad sua scripta infra festum B. Remigii prox. Dat. 27 maii 2 fl. Ren. (I.136 f.38v).
- 1469 Rector Wilhelmus de Nijspen pro abs. et pl. ydonei 4 gr.
- 1470 Rector d. Iohannes de Geldrop pro abs. et pl. 4 gr.
- 1472 Rector Wilhelmus de Nyspen pro abs. et pl. 4 gr.
- 1473-1475 Rector d. Iohannes (die) Cock pro abs. et pl. deservitoris 4 gr.
1475 Pro iuribus et sigillis proclam. et admiss. concessarum mag. Iheronimo de Lewis super altari alterius fundacionis Ss. Cornelii mart., Huberti conf. et Agathe virg., sito in eccl. paroch. de Eerschot, vacante per resign. d. Iacobi de Ghestel clericu tamquam procuratoris et eo nomine d. Iohannis Cock via permutationis canonice faciente per et inter ipsum mag. Iheronimum tamquam rectorem altaris S. Nicolai in Munsterghelen et dictum d. Iohannem, nobis per venerab. virum d. Iohannem de Longueval, canonicum eccl. Attrebatensis et archidiaconum de Oestervant in eadem eccl. Attrebatensi, tamquam procuratorem rev. in Christo patris et d.d. Petri de Ranchicourt, episcopi Attrebatensis ac perpetui commendatarii et administratoris decanatus eccl. collegiate S. Ode Rodensis leod. dioc. in hac parte constitutum, asserentem collacionem seu rectoris presentationem altaris alterius fundacionis predicti ad dictum rev. patrem ratione sue perpetue commende dicte decanalitatis ac honestam matronam Elizabeth Cock, relictam quondam Goeswini Heym, armigeri opidani dum vixerit opidi Busciducensis, ratione iurispatronatus laicalis vicissim alternatisque vicibus spectare, nobis litterarie presentato, taliter quod huiusmodi presentatione non obstante prima futura collacio seu rectoris presentacio ad ipsum altare etiam cum consensu dicte Elizabeth prefato rev. patri seu eius successori suo in decanatu predicto salva remanere et protunc vicissitudinem suam recipere debeat, ac pro rata fructuum etc. solvit ipse per d. Nicolaum Ruts eius procuratorem 3 fl. Ren. (I.144 f.40v).
- 1477-1478 Rector mag. Iheronimus de Lewis pro abs. et pl. ydonei 4 gr.
- 1485 Rector d. Wilhelmus de Nyspen pro abs. 4 gr.
- 1487 Rector d. Iohannes de Doerne, canonicus Leodiensis, residens, abs. gratis.
- 1497 Rector mag. Iohannes fil. Petri Adriani 4 gr. (L.3 f.22).
- 1519 Rector mag. Wilhelmus de Nyspen pro abs. 6 gr. (L.4 f.211v).

- 1523 Rector Christianus vander Meyen pro abs. 4 gr.
 1556 Rector d. Iohannes de Haestrecht absens, deservitur per d. Iordanum
 de Zon; sub onere ut prima fundatio valet 37 libr. (L.15 f.139).
 1558 Rector altaris S. Corn., Anth. et Huberti 2^e fund. d. Iohannes Haest-
 recht pro abs. 4 gr. (L.10 f. 204).

Altare B. Marie, (1537 et Crucis), annexum matricularie

- 1400-1427 Rector d. Iohannes de Waderle pro abs. et pl. 1400 ydonei 1 sc.,
 1405 d. Iohannis de Arena 1 sc., 1418 d. Marselii Roveri 1 sc., 1419-21
 d. Marcellii Sloeghen presb. et Henrici Mutsarts non tonsurati 1 sc.,
 1427 d. Marcellii Roveri presb. sec. 1 sc.
 1436-1445 Rector d. Philippus Ridders pro abs. et pl. 1436 d. Walteri de Ligno et
 ydonei, 1438 d. Petri Taterbeke 12 gr., 1441-43 d. Marcellii Roveri,
 1445 d. Godefridi de Craendonec 12 gr.
 1436, '38 Pro plac. Theoderici de Ponte clerici coniugati, ut matricularie per-
 petue eccl. de Eerschot possit deservire, solvit 4 gr. (I.127 f. 35^v n. 1,
 I.128 f. 30^v n. 1).
 1441-45 Pro plac. Iohannis Custodis clerici coniugati ut matricularie perpetue
 de Eerschot possit deservire 4 gr. (I.129 f. 36 n. 2, I.132 f. 36^v n. 1).
 1462-1463 Rector Nicholaus Textoris pro abs. et pl. ydonei 12 gr.
 1464-1472 Rector d. Servacius Regis pro abs. et pl. deservit. ydonei 12 gr.
 1474-1485 Rector (1485 mag.) Arnoldus Daniels vander Meyen (vander Ameyen)
 stud. Lovan., 1474-75 in artibus, 1485 in iure canon., ideo gratis,
 1485 et pro pl. deservit. yd. 3 gr.
 1497 Rector Arnoldus vander Meyen 4 gr. (L.3 f.22).
 1502 Rector mag. Christianus vander Meyen 4 gr. (L.4 f.4^v).
 1530 Rector mag. Christianus vander Meyen pro abs. 4 gr.
 1537 Pro iuribus litterarum concessarum d. Andree Gerardi de Boert ad
 altare Marie et Crucis annexum matricularie de Erschot, vacans per
 resign. Marci de Moer, ultimi rectoris, per vener. virum mag. Iohan-
 hem Vorstium, decanum eccl. S. Ode Rodensis, presentato 3 fl. 5 st.
 (I.151 f.42 n. 1).

Altare S. Georgii et Gertrudis novum, 1556 Marie, Gertrudis et Georgii (L.15 f.139)

- 1418 [blanco]
 1418 Pro erectione, fundatione et approbatione altaris S. Georgii mart. et
 B. Gertrudis virg. in eccl. paroch. S. Martini in Eerschot Leod. dioc.
 per Gerlacum de Erpe armigerum fundati et dotati debet d. Iohannes
 Wilhelmi de Erpe presb. in Oesterwyc commorans infra festum Purifi-
 cationis prox. Dat. 13 aug. 6 cor(onas) Solvit ipse 2 cor. Francie
 aureas 16 ian. Solvit totum residuum 3 maii (I.123 f. 35 n. 5).
 1418 Pro admissione d. Iohannis Wilhelmi de Erpe, presentati ad altare
 de novo fundatum in eccl. paroch. de Eerscot per Katherinam de
 Stakenborch, reliquam Gerlaci quondam de Erpe et Lucam eius filium
 iure patronatus laicalis ratione domus seu castri dicti Roy Laer do-
 tatum per dictum quondam Gerlacum, cuius nullus usque in presens
 fuit rector, remissis sibi proclamationibus fieri solitis, debet ipse in
 Boxstel commorans infra capitulum de Oesterwyc prox. post Pa-

- sche. Dat. 16 ian. 4 scut. Holl. Solvit ipse d. Iohannes totum 3 maii (I.123 f. 36^v).
 1421-1445 Rector d. Iohannes de Erpe pro abs. et pl. 1421-27 d. Godefridi die Cuper presb. sec., 1436 d. Waltheri de Ligno, 1438 d. Ghiselberti de Monte, 1441-42 d. Marcelii Roveri, 1443 d. Iohannis de Leu, 1445 ydonei 4 gr.
 1469-1477 Rector Daniel Zelia(e)rts (Celiarts) pro abs. et pl. deservit. (ydonei) 4 gr.
 1477 Pro iuribus et sigillis proclaim., et admiss. concessarum Iohanni fil. Iohannis Custodis clero Leod. dioc. super altari Ss. Georgii et Gertrudis, sito in eccl. S. Martini in Eerschot, vacante per mortem d. Daniellis Zeliarts, nobis per discretum virum Wilhelmm Schoeff opidatum Mechlinensem Camerac. dioc. tamquam possessorem castri dicti Te Laer, Rode S. Ode situati, ratione iurispatronatus litteratorie presentato ac pro rata fructuum etc., debet ipse et d. Wilhelmus de Erpe, canon. eccl. S. Bartholomei Leod., tamquam principalis debitor pro eo infra capitulum Pasche. 3^{1/2} fl. Ren. (I.146 f. 51^v).
 1478-1519 Rector Iohannes Custodis 1478 stud. Lovan. in artibus, 1479 d. Iohannes Custodis 4 gr. (L.3 f. 22^v), 1519 pro abs. 4 gr. (L.4 f. 211^v).
 1523-1530 Rector d. Hermannus de Kessel pro abs. 4 gr.
 1556 Rector d. Hieronimus Sartoris abs., deservitur per d. Leonium Cluytmans, cum 3 missis valet 6 mod. sil. (L.15 f.139).

Idem altare (Marie, Gertrudis et Georgii) 2um

- 1556 Rector d. Iordanus Iohannis, deservitur per eumdem; valet cum 1 missa 4 mod. sil. (L.15 f.139).

Altare Gertrudis et Georgii³⁸

- 1556 Rector d. Franciscus de Houthem, deservitur per eumdem; cum 4 missis valet 9 mod. sil. (L.15 f.139^v).

Altare S. Marie et Georgii

- 1459 [blanco]
 1469-1479 Rector d. Iohannes Wilhelmi pro abs. et pl. deservit. 4 gr.

Altare S. Sebastiani, Stephani et Rochi, 1520 S. Georgii, Sebastiani et Rochi

- 1485 Pro licentia celebrandi divina missarum solemnia super lapidem portatilem consecratum in altari S. Sebast., Steph. et Rochi infra eccl. paroch. de Eerschot, debet Arnoldus Alberti socius curie Leod. 1 schut. (L.1 f.124^v).
 1556 Rector d. Jacobus Schenarts, deservitur per eumdem cum 3 missis valet 6 mod. sil. et 8 libr. (L.15 f.139^v).

³⁸ Over de admissie in 1520 van rectoren tot het altaar van Maria en Georgius en dat van Maria en Gertrudis, zie B.B. 24, blz. 134.

Altare S. Marie et Ioh. Baptiste

1485 Pro iuribus et sigillis litterarum proclaim. et admiss. Wilhelmo Wijs clerico leod. dioc. ad altare S. Marie virg. et Ioh. Bapt., situm in eccl. par. de Eerschot³⁹ per mortem d. Walteri de Ligno presb., ult. rect., et per honorab. virum mag. Petrum de Ranchicoer presb. tamquam procuratorem rev. patris d. et mag. Petri Ranchicoer, decani eccl. colleg. S. Ode Roedensis, ratione sue decanalitis dignitatis presentato, necnon pro rata fructuum debet ipse 4 fl. Ren. (I.149 f.44^v).

Altare Barbare

1520 [blanco]
1556 Rector d. Adrianus Oflet(?) absens, deservitur per d. Leonium Cluijtmans; cum 2 missis valet 5 mod. sil. (L.15 f.139^v).

Altare Marie, Anne, Brigide

1536 [blanco]

Matricularia, 1556 annexa est altari Marie; nullum fit offitium, quia fructus sunt deperditi, ergo nihil (L.15 f.139^v)

1459 [blanco]
1556 Rector d. Andreas Boert absens (L.15 f.139^v).

Capella S. Petri de Ollant

1520 [blanco]
1530 Pro iuribus litterarum concessarum d. Goswino Hannarts presb., rectori matricularie eccl. de Merlaer, ad capellam de Ollant sub parochia de Erschot, vacantem per resign. Iohannis de Busco causa permutationis inite cum prefato d. Goswino, in manibus d. decani Rodensis tamquam collatoris factam et in nostris reiteratam et per nos admisam ex denegatione prefati d. decani, eodem d. Decano ad audiendum prefatam permutationem effectum sortiri et d. Goswinum ad ipsam capellam institui et admitti debere. 2 fl. 10 st. (D III 31 f. 39).
1556 Rector d. Thomas Iohannis, deservitur per eumdem; cum 1 missa valet 25 libr. (L.15 f.139^v).

Capella S. Anthonii de Eerde

1520 [blanco]
1550 Pro iuribus sigilli et expeditionis litt. proclaim. capelle de *Eerde* sub Eerschot vacantis per resign. d. Francisci de Erp illius ult. rectoris in favorem d. Wilhelmi fil. Rodolphi de Erp ex present. magnifici d. Philippri magistri cancellarii aurei velleris et decani Ode Rodensis. Dat. 25 maii 18 gross. Pro iur. institut. et 8 aparte fruct. 30 stuf. (L.10 f.62).
1556 Rector d. Iohannes Henrici, deservitur per eumdem; cum 1 missa valet 9 libr. (L.15 f.139^v).

³⁹ Er stond eerst „in eccl. paroch. de Brogel prope Zonne”, waar inderdaad zo'n altaar was.

ERP (Erpe)⁴⁰

Ecclesia, 1556	personatus – valet iuxta antiquas prescriptiones 60 mod. sil., sed nunc bene valet 100 mod. et ultra (L.15 f.139v)
1400	[blanco]
1418	Plac. d. Arnoldi Keymp presb. coadjutoris dicte eccl. 1 sc.
1419–1427	Rector d. Iohannes de Broeckhoven, 1421, '27 residet.
1421–27	Pl. d. Arnoldi Egidii presb. eius coadjutoris 1 sc.
1436–1443	Rector d. Arnoldus de Broeckhoven residet.
1436	Pl. d. Christiani de Stratem eius coadiut. 1 sc.
1438	Pl. d. Theoderici Droghe eius coadiut. 1 sc.
1441–43	Pl. d. Symonis de Palude eius coadiut. 1 sc.
1445–1479	Rector mag. Henricus Rais(s)cop iunior ⁴¹ , 1445 studens Papiensis [Pavia] exhibuit litteras studii et dispensationis, 1459, '62, '73 etc. pro abs. 8 sol. gr., 1469–70 pro abs. 8 sol. Pl. d. Gerardi de Eyke presb. sec. 2 sol. gr.
1445	Pro eo quod d. Gerardus de Eyke ecclesie de Erpe hoc anno possit deservire, solvit penultima aug. 1 sc. (L.132 f. 36v).
1459–60	Pl. d. Gerlaci [de] Grotel presb. sec. 1 sc.
1462–64	Pl. d. Egidii Doncker presb. sec. 1 sc.
1469–70	Pl. d. Gerlaci [de] Grotel 1 sc.
1473–75	Pl. d. Egidii Henrici Doncker presb. sec. 1 sc.
1477–79	Pl. d. Iohannis Carnificis presb. sec. 1 sc.
1485–1487	Rector d. Andreas de Broeckhoven residens.
1485	Pl. d. Gerardi vander Hallen presb. sec. 1 sc.
1487	Pl. d. Iohannis de Bruxella eius coadiut. 1 sc.
1519	Rector mag. Iohannes de Broeckhoven, stud. Lovan. in iure cano- nico, gratis (L.4 f. 211v).
1523–1537	Rector mag. Iohannes de Broeckhoven, studens Lovaniensis 1523 in iure can. gratis, 1537 in theol., unde docuit.
1551	Personatus competens Reverendissimo dno, quia litigiosus est, 100 coronati, sed quia Leodii d. Dionisius Dolhen de istis servat computum ⁴² , idcirco hic nihil (L.10 f. 70).
1556–1562	Rector Marcus Vosters (Votiers?), Lovanii residens (L.15 f.139v), 1558 studens Lovan. in utroque iure, unde docuit, ideo gratis (L.10 f. 204), 1562 stud. in iure, ideo gratis (L.13 f. 6v).
Vicaria	
1523	[blanco]

⁴⁰ Verg. Dr. A. Meuwese, Erp gemeente en parochie (1955), blz. 42–46, 49–56.

⁴¹ Niet Ranrop, zoals Dr. A. P. M. Meuwese, a.w., blz. 43 heeft.

⁴² Dionisius de Dolhen was collector van Georgius van Oostenrijk, bisschop van Luik 1544–57. In het register van 1554 (L. 157) schreef hij deze aantekening:
„Registrum archidiaconatus Campinie in ecclesia Leodiensi omnium emolumentorum extra
provinciam Brabantie existentium pro anno 1554 secundum registra, quorum siquidem emolu-
mentorum Rev.^{mus} et Illustr.^{mus} d. noster d. Georgius ab Austria, Dei et apostolice sedis
gratia Episcopus Leodiensis, administrator existit, huiusmodi archidiaconatu vacante seu
legitimo rectore carente, per d. Dionisium de Dolhen, ad hoc per eumdem Rev.^{mum} d.
Episcopum Leod. collectorem deputatum.”

1556 Rector d. Cornelius de Leeuw; cum altari sibi unito Crucis deservitur per eumdem, cum 5 missis valet 10 mod. sil. (L.15 f.140).

Altare S. Katherine, 1497 altare S. Katherine et altare Marie et Barbare unita (L.3 f.22v), 1519 cum altari S. Marie et Barbare unitum, 1520 altare Marie et Katherine, 1556 altare Marie, Catharine et Anthonii abb. (L.15 f.140)

1400-1405 Rector d. Iohannes Snoeck pro abs. et pl. d. investiti ibidem 6 gr.

1421 Pro pl. d. Arnoldi Egidii, rectoris alt. S. Katherine in Erpe, de eo quod tamquam coadiutor investiti de Erpe dicto suo altari et altari S. Aghate in Vechel pariter in divinis deservire valeat, 4 gr. (L.125 f.33v).

1436 Rector d. Paulus Borchardi pro abs. et pl. ydonei 6 gr.

1438-1445 Rector Andreas (filius Theoderici) de Broechoven 1438 pro abs. et pl. d. Andree Hornkens una cum altari suo ibidem 6 gr.; item pro abs. et pl. anni preteriti 6 gr., 1442-43 pro abs. et pl. d. Symonis de Palude cum ecclesia 6 gr., 1441, '45 ydonei 6 gr.

1473-1474 Rector d. Andreas de Broechoven, stud. Lovan. (1474 in theor.), unde docuit, ideo abs. gratis, pro pl. deservit. ydonei 4 gr.

1497 Rector mag. Iohannes de Broeckhoven 6 gr. (L.3 f.22v).

1519 Rector d. Andreas de Broeckhoven pro abs. 6 gr. (L.4 f.211v).

1523 Rector d. Andreas de Uden pro abs. et pl. 6 gr.

1537 Rector Theodericus de Erp, stud. Lovan. pro pl. 4 gr.

1551 Rector d. Wernerus fil. Luce Wernerii pro abs. et pl. presb. sec. ydonei 8 gr. (L.10 f.145v).

1556 Rector d. Cornelius de Leeuw, deservitur per eumdem, valet cum 4 missis 4 mod. sil. (L.15 f.140).

Altare S. Marie et Barbare, 1551 et Katharine

1436 [blanco]

1441 Pro plac. d. Andree Hornken, rectoris altaris Ss. Marie et Barbare in Erpe, ut cum illo altari S. Katherine in eadem ecclesia possit deservire, debet infra Omnia Sanctorum prox. Dat. 7 sept. 4 gr. Solvit ultima sept. totum (I.129 f.36).

1441-1445 Rector d. (mag.) Andreas Hornken(s) pro abs. et pl. ydonei 6 gr., 1445 stud. Lovan. exhibuit privilegium, pro pl. ydonei 4 gr.

1473-1475 Rector d. Walterus Ho(e)rnken(s), stud. Lovan. 1473-74 in facultate artium, 1475 in decretis, unde docuit, pro pl. deservit. 4 gr.

1551 Rector d. Wernerus fil. Luce Wernerii pro abs. et pl. presb. sec. ydonei 8 gr. (L.10 f.145v).

1556 Rector mag. Wilhelmus Hoernkens, deservit per d. Iohannem de Beecka; valet cum 5 missis 10 mod. sil. mensure Busciduc. (L.15 f.140).

1558-1562 Rector mag. Wilhelmus Hornkens pro abs. 6 gr. (L.10 f.204, L.13 f.6v).

Altare S. Nicholai et Sebastiani

1497 [blanco] (L.3 f.22v).

Matricularia

- 1418 [blanco]
1460–1469 Rector d. Ghiselbertus de Porta pro abs. et pl. ydonei 6 gr.
1470 Rector d. Iohannes de Oeffel, stud. Lovan. in decretis, unde docuit, pro pl. deservit, ydonei 4 gr.
1473–1478 Rector Melchior de Gheynser – 1475: de Melchior! –, 1473 pro abs. et pl. ydonei 6 gr., 1474–78 stud. Lovan. in legibus, unde docuit, ideo abs. gratis, pro pl. ydonei 4 gr.
1556 Rector Daniel fil. Gosuini absens, deservitur per d. Theodricum de Eyckenhovel; valet 4 mod. sil. (L.15 f.140).

Capella S. Cornelii op Boerdonck, 1550 in confinio de Boerdonck

- 1520 [blanco]
1556 Rector d. Iohannes de Beecka, deservitur per eumdem cum d. Marcello fil. Marcelii de Uden; cum 3 missis in quindena valet 7 mod. sil. (L.15 f.140).

GEMERT (Ghemert)⁴³

Ecclesia

- 1441–1445 D. Iohannes Attendornen investitus de Ghemert (I.129 f.38, I.132 f.40).
14..–1459 Frater Gerardus Mewis de Zuylre rector ecclesie.
1459 Pro iuribus et sigillis proclam., institut., et admiss. concessarum d. et fr. Iacobo Mersmans de Oss, presb. ad eccl. paroch. de Ghemert, vacantem per liberam resign. fr. Gerardi Mewis de Zuylre in manibus venerab. viri d. Mathie de Platea, provincialis ballivie de Iuncxis factam, per eundem presentato, debet ipse ad relationem d. Iaspardi Hebscaep infra festum Nativ. Christi. Dat. 6 oct. 8 fl. Ren. (I.134 f.36).
1551 Pro iuribus litterarum proclam. et admiss. ecclesie de Gemert, vacantis per obitum quondam d. Theoderici de Monte, illius ult. rectoris, in favorem d. et fr. Lamberti Wamys presb., ex presentatione nobilis viri d. Wynandi a Bryel, commendatoris provincialis ballivie de Iuncxis ord. Theutonicorum B. Marie Ierosolimitane de Iuncxis. Dat. 21 martii. 18 gr. Pro iuribus institut. videlicet pro octava parte fructuum 3 fl. Ren. et 10 st. (L.10 f.174).
1556 Rector d. Theodricus Berden ord. Theutonicorum, deservitur per eumdem; cum quotidiana missa cantanda valet 5 mod. sil. (L.15 f.140).

Altare S. Marie, Barbare et Katherine novum, 1556 Marie, Barbare et Georgii

- 1464 Rector d. Iohannes Bernyers pro abs. et pl. ydonei 6 gr.
1464 Pro confirmatione erectionis et fundationis alt. S. Marie, Kath. et

⁴³ Zie ook onder Deurne, blz. 167–169.

Barb. in eccl. paroch. de Ghemert per quosdam Wilh. Geraertssoen ac Wilh. fil. Wilh. et Everardum de Handel, executores testamanti seu ult. voluntatis Everardi quondam de Kerckdonck necnon Iutte relicte legitime quondam Iohannis Wilhelmi Bernyers noviter fundati ac ad valorem 9 modiorum sil. mensure loci ac sub onere 2 missarum septimanatim dotati, necnon pro institutione et admissione Gerardi fil. leg. quondam Iohannis Bernyers primi rectoris dicti altaris, debet ipse Gerardus et d. Gerardus Hospitis commorans in Helmest infra fest. Omn. Sanct. Dat. 15 aug. 3 fl. Ren. (I.138 f.25).

- 1497-1519 Rector d. Iohannes Me(e)rsman(s) pro abs. et pl. 1497 4 gr. (L.3 f.22), 1519 pro abs. 4 gr. (L.4 f.211^v).
1523-1537 Rector d. Iohannes Me(e)rsman(s) pro abs. et pl. 6 gr.
1556 Rector d. Henricus de Eynetten⁴⁴, deservitur per eumdem; valet 8 mod. sil. (L.15 f.140).
1566 Rector d. Henricus Eynetten, depositus loco absentie 6 gr. (L.13 f.145^v)

Matricularia, 1520 annexa matricularie in Bakel

- 1459 [blanco]

Capella in Vlierden⁴⁵

- 1441-1555 [blanco]

GELDROP (Gheldorf, Gheldrop)

Ecclesia dimidia

- 1400 Rector d. Henricus pro abs. 2 sol. gr.
Plac. d. Thome 1 fl.
1405 Litigiosa est [ecclesia]⁴⁶.
1417 Rector d. Iohannes filius d. quondam Philippi de Gheldorf, studens Coloniensis, exhibuit privilegium suum 27 aug.; de abs. habet dilationem usque Ioh. prox. Pl. d. Walteri de Bruyheze presb. 1 sc.
1417 Pro presentatione ad ordinem dyaconatus dni Ioh., investiti de Gheldorf, sub titulo sue ecclesie. Solvit in promptis [in dec.] 1 flor. Ren.
1418 Pro presentatione ad ordinem presbyteratus Iohannis filii quondam d. Philippi de Geldrop militis, investiti eccl. paroch. de Geldrop, debet ipse investitus in dicta sua ecclesia residens infra Ioh. Bapt. prox. Dat. 14 apr. 1 fl. Ren. (I.123 f.37^v).

⁴⁴ In 1555 en 1557 wordt Hendrik van Eynatten als rector van het L. Vrouwe-altaar te Gemert vermeld in: *B.B.* 7, blz. 214-215.

⁴⁵ Op blz. 164 ziet men de op Deurne's grondgebied staande kapel van Vlierden van 1400-1438 kerkelijk ingeschreven onder de parochie van Deurne, filiaal van de matrix Bakel, en hierboven van 1441-1555 onder Gemert. Dit vindt zijn verklaring in het feit, dat de commanderij van Gemert zich in 1437 van het patronaatsrecht van de kerk van Bakel meester maakte (zie blz. 167-169). In 1566 werd bij vonnis van de Raad van Brabant aan de commanderij haar vermeend recht op de kerk van Bakel ontteld, zie: *Schutjes*, III, blz. 178.

⁴⁶ Zie blz. 33, noot 19 (dekenaat Cuyk).

1419–1464	Rector d. Iohannes (de) G(h)eldorp, 1421–1464 residet.
1419	Pl. d... ⁴⁷ coadiutoris eiusdem 1 sc.
1421	Pl. de. Walteri de Bruheze seu alterius presb. ydonei 1 sc.
1427	Pl. d. Theoderici Shogen presb. sec. eius coadiut. 1 sc.
1436–63	Pl. d. Iohannis Go(e)swini eius coadiut. 1 sc.
1460	Pro pl. d. Goeswini Iohannis presb., ut exnunc inantea usque instans festum Nat. Ioh. Bapt. ecclesie paroch. de Geldrop ut coadiutor d. Iohannis investiti servire possit, debet infra fest. Nat. Christi prox. Dat. 13 nov. 6 gr. (L.135 f.36v).
1464	Pl. d. Goeswini filii Iohannis eius coadiut. 1 sc.
1470–1479	Rector d. Godenolus (Godevolus?) de Eldris, canonicus et scolasticus Leodii (1473 Leodiensis) residens, vigore indulti apostolici abs. gratis.
1523–1530	Rector d. Servacius Werts (Swers) residet.
1523	Pl. d. Egidii de Aggere eius coadiut. 1 sc.
1530	Pl. d. Iohannis eius coadiut. 1 sc.
1556	Rector d. Conrardus Moeren, servitur per eumdem cum coadiatore; cum 3 missis, demptis dominicis et festis, valet 40 mod. sil. (L.15 f.140v).

Altare B. Marie, 1419 B. Marie et Brigide, 1438 B. Brigide, 1441 S. Begge, 1510 S. Beghe

1400	[blanco]
1419	Pro proclamationibus concessis Wilhelmo, filio legitimo Iohannis dicti Sprengher, clericu leod. dioc. presentato per generosum virum domicellum Philippum de Geldorp, dominum temporalem de Gheldorp, ad altare Ss. Marie et Brigide, situm in eccl. paroch. de Gheldorp, vacans per liberam resign. Bernardi de Gheldorp, ultimi rectoris eiusdem, debet ipse Wilhelmus infra diem admissionis. Dat. 19 iunii. 2 fl. Ren. (I.124 f.38).
1474–1475	Rector Iohannes Rasonis pro abs. et pl. ydonei 4 gr.
1477–1478	Rector Henricus Rasonis pro abs. et pl. ydonei 4 gr. ⁴⁸
1530	Pro iuribus presentationis ad ordinem presbyteratus concesse Engelberto Pels, rectori altaris Ss. Marie et Brigide, 14 st. (D III 31 f.40v).
1556	Rector d. Iohannes Gerardus presens ac deserviens; valet cum 2 missis 8 fl. cum 1 mod. sil. [infra notatur:] D. Henricus Beeckmans obiit ex peste in Geldrop, nullum benefitium, pauper obiit (L.15 f.140v).

Altare Marie et Brigide, 1553 novum (L.18)⁴⁹

1520 [blanco]

Altare Marie, Katherine et Barbare in novo choro.

1497 [blanco] (L. 3 f. 22v)

⁴⁷ Naam in het pouillé niet ingevuld.

⁴⁸ In 1520 was het altaar vacant „per mortem d. Henr. Rasonis”, B.B. 24, blz. 133–134.

⁴⁹ Hoewel hier als „novum” vermeld, is dit altaar toch wellicht hetzelfde als het voorafgaande.

	Altare confraternitatis Spiritus et Marie	
1523	[blanco]	Ecclesie
	Altare Sebastiani, 1520 non consecratum, 1523 Sebastiani et Anthonii	
1520	[blanco]	
	Altare Anthonii et Severini	
1523	[blanco]	1400
	Altare S. Marie et Georgii novum	1418—
1497	[blanco] (L. 3 f. 22v).	
	Altare Georgii, Nicholai, Helene et Lucie	
1556	Rector d. Arnoldus Henrici absens, deservitur per d. Bartholomeum Cornelii; cum 1 missa matutinali feriis quartis et Miserere et De profundis cum collecta post missam valet 4½ mod. sil. (L. 15 f. 140v).	1436—
	Altare Anne, 1520 non consecratum	
1520	[blanco]	
	Altare Petri et Pauli	
1556	[blanco] ⁵⁰	1445 1460—
	Matricularia, 1520 officium	1464
1436	[blanco]	
1556	Deservitur per mag. Iohannem Verhezen Lonen(sem?), clericum Leod. dioc. (L. 15 f. 140v).	
	Hospitale	
1459	[blanco]	
	Capella Georgii	1469—
1520	[blanco]	Vicaria
	Capella de Riel⁵¹, noviter edificata	1459
1520	[blanco]	
1556	D. Henricus Gerardi celebrat 1 missam vigore placeti perpetui; ultra deservituram nihil valet (L. 15 f. 140v).	

⁵⁰ Van de op dit en de drie bovenstaande altaren gestichte beneficies zullen er wel enkele op een en hetzelfde altaar gevestigd zijn geweest.

⁵¹ Onder Zesgehuchten.

⁵² He
ad trien
24 juli i
⁵³ Ma
Arch. E
⁵⁴ Ni
566.

HAMONT

- Ecclesia dimidia – personatus – incorporata collegio theologorum Lovan. ad collationem Prepositi Maeseickensis; 1497 solverunt regentes eiusdem collegii iuxta incorporationem desuper expeditam 4 sol. gr. (L.3 f.22^v); 1550 solvit Nicolaus de Beringen, receptor huius collegii, pro iuribus incorporationis 4 sol. gr. (L.10 f.9), 1551 5 sol. gr. iuxta formam concordie desuper inite, 1553–58 solvit Nicolaus de Beringen etc. 4 sol. gr. (L.18, L.10 f.204^v)**
1400	[blanco]
1418–1427	Rector mag. Goeswinus de Hueven, 1418–19 pro abs. 5 fl., 1421 studens Coloniensis ostendit privilegium suum 20 aug.
1418–19	Plac. d. Gerardi Hoeft presb. sec. 1 sc.
1421	Pl. d. Henrici Bout (Bont?) presb. sec. 1 sc.
1427	Pl. d. Henrici Gerardi presb. sec. 1 sc.
1436–1445	Rector mag. Iohannes de Arnhem 1436, '38 pro abs. 5 sol. gr., 1441 studens Colon. exhibuit privilegium 26 iulii, 1442 quia tarde exhibuit privilegium debet solvere 3 sol. gr., 1443 habet abs. gratis, 1445 regens Colonie in theol. exhibuit litteras studii, ideo habet abs. gratis ad collationem prepositi maseickensis.
1436	Pl. d. Iohannis Opgheenstrate presb. sec. 1 sc.
1438–45	Pl. mag. Bartolomei Hollen presb. sec. 1 sc.
1445	Rector novus mag. Iohannes Figuli pro abs. 5 sol. gr.
1460–1463	Rector d. Theodericus de Marborch ex collatione. D prepositi Maeseickensis pro abs. 5 sol. gr. ⁵²
1464	Rector d. Conrardus de Coesvelt pro abs. 5 sol. gr. 15 sept. 1464 novus rector eccl. de Hamont docendo de titulo d. exhibuit processum per d. Walterum de Gouda, prepositum eccl. S. Petri Traiect. et archidiaconum in eccl. maiori Traiect. ⁵³ tamquam executorem certarum litterarum apostolicarum, per quem constabat resignationem eccl. de Hamont per d. Theod. Maerborch, ultimum rectorem pretaete ecclesie, factam fuisse sexta die maii anni presentis et eotunc provisum fuisse de eadem d. Conrado de Coesvelt; pro parte cuius fuit captata possessio dictae eccl. 25 maii ult. preterito, prout edocuit instrumento possessionis d. Iohannis Thome de Eydenvia, notarii publici (I.138 f.73 ^v n. 3).
1469–1479	Rector d. Nic(h)olaus de Porta pro abs. 5 sol. (gr.) ⁵⁴ .

Vicaria

1459	[blanco]

⁵² Het pouillé van 1460 heeft in margine: „8 sept. rector ecclesie docuit de dispensatione ad triennium, obtenta IX Kal. aug. anno 2°” (het 2e regeringsjaar van paus Pius II), derhalve 24 juli 1460.

⁵³ Mag. Walt. de Gouda, proost van het kapittel van St. Pieter te Utrecht, † 3 april 1475. *Arch. Bisd. Utrecht*, II, 15.

⁵⁴ Nic. de Porta, in 1523 tot zijn dood in 1526 kapitteldeken van Eindhoven. *Schutjes*, III, 566.

1460	Pro pl. d. Iohannis Opgheenstraet presb., ut exnunc inantea usque instans festum Nativ. B. Ioh. Bapt. vicarie sue ecclesie de Hamont in divinis deservire possit, debet ipse d. Iohannes infra fest. Nativ. Christi prox. Dat. 19 sept. 1 sc. vet. (I.135 f. 36v n. 1).	1555
1470	Rector d. Goeswinus de Cleve pro abs. et pl. d. Godefridi Meechs iunioris presb. sec. simul 1 sc.	Altar
1487	Rector d. Goeswinus Cleven pro abs. et pl. d. Nicholai Coelen presb. sec. 1 sc.	1477
1553	Pl. coadiutoris vicarii.	Altar
1554-55	Pl. d. Iohannis (de) Beverloe coadiutoris 1 sc.	1553

Altare B. Marie

1400	[blanco]	1556
1418	Pro proclamationibus Lamberto de Montenaken concessis presentato ad altare B. Marie virg., situm in eccl. paroch. de Hamont, per d. Goeswinum de Hueven, investitum eccl. de Hamont, vacans per mortem Iohannis quondam de Hoeps, ult. rectoris, solvit 22 iulii 2 fl. (I.123 f. 35).	Matr
1421	Rector Henricus Hollen pro abs. et pl. d. Henrici officiantis dictam ecclesiam 6 gr.	1400
1427	Rector Gerardus Hollen, consanguineus mag. Theoderici de Hamont iudicis nostri, ideo gratis.	1441
14..-1472	Rector d. Iohannes Opgheenstraet.	1460
1472	Pro iuribus et sigillis proclaim., institut. et admiss. concessarum d. Nicholao de Porta presb. de alt. B. Marie, vacante per mortem d. Iohannis Opgheenstraet, per d. Nicholaum de Porta, rectorem eccl. paroch. de Hamont, presentato, necnon pro rata fructuum, debet ipse 2 fl. Ren. (I.141 f. 24)	1469
1485-1487	Rector d. Nicholaus de Porta pro abs. 4 gr.	1523
1502	Rector d. Nicholaus de Porta 4 gr. (L.4 f. 5).	1530
1523	Rector mag. Gerardus Lanen pro abs. et pl. 6 gr.	
1536-1552	Rector d. Hermannus Mathie pro abs. 4 gr., 1550 pro abs. et pl. 4 gr. (L.10 f. 80v).	
1555	Pro iuribus litterarum proclaim. honesto iuveni Iohanni Berlaen, clericu leod. dioc. ad altare Marie situm in eccl. paroch. de Hamont, ad presens vacans per mortem seu lib. resign. quondam d. Hermanni Matthei, ult. illius rectoris et canonici possessoris, per rev. d. Petrum a Cortenbach can. Leod. uti prepositum Eycensem ex nominatione vener. virorum d. decani et regentium collegii sive facultatis S. Spiritus Lovan., in vim litterarum apostolicarum a Sede Apostolica concessarum revmo d. Episcopo Leodiensi uti administratori fructuum et emolumenterum archidiaconatus Campinie, huiusmodi archidiaconatu pro tempore vacante, presentato. Dat. 1 iunii 1555. Pro iuribus institutionis 14 iunii 1555. Pro octava parte fructuum videlicet 9 maldra silig. Pro vigesima parte. Rev. d. Wilhelmus a Pictavia cancellarius, administrator fructuum	1552- 1558 1560-

archidiaconatus Campinie⁵⁵, in favorem studii presentati et admissi remisit omnia iura. Ergo hic nihil (I.157 f.41v).

1555-1556 Rector mag. Berlanus abs., stud. Lovanii, unde docuit, ideo habet abs. gratis, et pro pl. 4 gr.

Altare Laurentii, 1520 sive prime misse, est annale

1477 Rector Iohannes de Helmont, notarius in archidiaconatu, ideo abs. gratis.

Altare S. Lamberti

1553 [blanco] L.18.

Altare Catharine

1556-1562 Rector mag. Gerardus La(e)nen pro abs. et pl. 6 gr.

Matricularia perpetua

1400-1436 Rector Iohannes fil. Iacobi de Palude pro abs. et pl. 1400 ydonei, 1405 Franconis Custodis, 1419, '21 Enghelberti vander Voert clericu (1419 coniugati), 1427 Servatii clericu ydonei, 1436 Iohannis Bueteren cler. yd. 6 gr.

1438 Pro iuribus proclam. et admiss. Iacobi fil. Iacobi de Palude ad matricul. de Hamont, per d. Iohannem Hoene de Arnhem presentati, ac pro rata fructuum, solvit 25 apr. 3 fl. Ren. (I.128 f.33v).

1441-1445 Rector Iacobus de Palude pro abs. et pl. 1441 Iacobi Leonardi, 1443 Iohannis Hollen, 1445 Petri Yven clericu 6 gr.

1460-1464 Rector Iohannes Hoefmans pro abs. et pl. ydonei 6 gr.

1469-1487 Rector Egidius Hoefmans de Loffelt (Louffaert), stud. Colon. in facultate artium, unde docuit, ideo abs. gratis et 1469 pro pl. Michaelis 4 gr., 1472 pro pl. Gerardi Hollen 4 gr., 1478, '87 pro abs. et pl. deservit. ydonei simul 6 gr.

1523 Rector mag. Hugo Rumoldi pro abs. et pl. 6 gr.

1530-1537 Rector mag. Iohannes Leonardi de Hasselt, stud. Lovan. in facultate theol. gratis, pro pl. deservit. 4 gr.

1550 D. Iohannes Leonardi absens, stud. Lovan., unde docuit, ut patet in reg. fo XLVI, ideo abs. gratis (L.10 f.80v).

1550 Pro iuribus placeti matricularii coniugati 4 st. (L.10 f.82).

1552-1555 Rector mag. Lambertus Prym (Priem) absens, stud. Lovan. in theol., unde docuit, ideo abs. gratis et pro pl. 4 gr.

1556 Matricularius obiit ab intestato et novus servitor absens, ideo debentur medii fructus dno archidiacono.

1558 Rector mag. Arnoldus Brouwershaven pro abs. 4 gr. (L.10 f.204v).

1560-1566 Rector d. Arnoldus Fabri (1560: Fabius), pro abs. 1562 4 gr., (L.13 f.6v, 145v).

⁵⁵ De aartsdiaken van Kempenland Michiel Lombarts van Enckevoort was 26 april 1550 overleden en werd eerst in 1556 door de aartsdiaken van Famenne, Willem van Poitiers (Wilh. a Pictavia) opgevolgd.

Hospitalie

1418-1419	Rector Iohannes Ludovici Huberti pro abs. et pl. d. Michaelis de Cymiterio presb. sec. 8 gr.
1421	Rector Henricus Hollen gratis ad preces mag. Theoderici de Hamont, iudicis dicti d. archidiaconi, quia frater eiusdem mag. Theoderici.
1427	Rector Gerardus Hollen, consanguineus mag. Theoderici de Hamont iudicis nostri, ideo gratis.
1436-1472	Rector d. Iohannes op Gheenstrate pro abs. et pl. 1436 d. Theoderici Brunic(?), 1438 d. Michaelis de Cymiterio 8 gr.
1472	Pro iuribus et sigillis proclam., institut., et admiss. concessarum d. Gerardo de Beest de Buscoducis presb. de altari B. Kath. sito in hospitali in Hamont, vacante per mortem d. Iohannis Opgheenstraet, per d. Nicholaum de Porta, rectorem eccl. paroch. de Hamont, presentato, necnon pro rata fructuum dicti altaris, debet ipse 4 Ren. (I.141 f. 24).
1523	Rector d. Robertus de Palude pro abs. 4 gr.
1530	Pro iuribus litterarum proclam. et admiss. concessarum d. et mag. Iohanni Henrici presb. ad altare hospitalis ecclesie seu ville de Hamont, vacans per mortem d. Iohannis de Hamont, per generosum d. Philippum de Marcka canonicum curie Leod., in ea parte prepositum eccl. colleg. B. Marie Eyckensis ex nominatione dd. decani ceterorumque regentium facult. S. Theol. ac collegii S. Spiritus eiusdem facultatis in universitate Lovan. ex incorporatione personatus de Hamont, presentato 4 fl. 10 st. (D III 31 f. 40v).
1536-1537	Rector mag. Iohannes Henrici de Geldrop, stud. Lovan. in theol., unde docuit, gratis, pro pl. deservit. 4 gr.
1552-1555	Rector hospitalis sive [alt.] Catherine mag. Gerardus Lanen pro abs. et pl. 6 gr.

Altare S. Marie in hospitali annexum vicarie

1520	[blanco]
1550	Pro iuribus placeti matricularii in hospitali 4 st. (L.10 f. 82).

HEEZE (Heze)

Ecclesia dimidia – personatus – 1556 valet cum onere 3 missarum demptis dominicis et festis diebus, 22 fl. communes, 2 scuta Philippi et 5 mod. sil. (L.15 f.140v).

1400	[blanco]
1418-1421	Rector d. Otto de Wijtfen (I.123 f. 38, I.125 f. 41).
1436-1462	Rector d. Iohannes Borchgreve pro abs. et pl. simul 1436 d. Iudoci de Uutwyc presb. sec. 2 sc., 1438 d. Henrici de Goer presb. sec. 2 sc., 1442 d. Henrici Petri pr. sec. 2 sc., 1445 d. Theoderici Onstaden presb. 2 sc., 1459-60 pro abs. 2 sol. gr., pro pl. d. Wilhelmi Rait(s) presb. sec. 1 sc., 1462 pro abs. 2 sol. gr., pro pl. d. Wilhelmi Sraets presb. sec. 1 sc.

- 1462 Pro iuribus et sigillis proclam., institut. et admiss. concessarum d. Henrico Staels presb. de eccl. paroch. de Heze, vacante per mortem d. quondam Iohannis Borchgreve alias de Tilia, ult. rect., per dd. prepositum et conventum monasterii de Keyserbosch ord. Prem. presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum dno competentium debet ipse d. Henricus, commorans in Heythusen, infra capitulum Pasche. Dat. 28 oct. 6 fl. Ren. (I.136 f. 37v).
- 1469–1487 Rector d. Godefridus (de) Voerl(o)e, 1469 rector eccl. de Heze presb. (I.139 f. 33v), 1470 stud. Lovan. in theol., unde docuit, pro pl. d. Henrici Colen presb. sec. 1 sc., 1477–1485 pro abs. et pl. d. Henrici (de) Baexs (Baecx) presb. sec. 2 sc., 1487 pro pl. d. Henr. Baexs sr. presb. sec. 1 sc.
- 1497 Rector d. Gerardus de Varle 1 sc. (L.3 f. 22v).
- 1519 Rector d. Gerardus Pa(e)rle pro abs. 2 schuta (L.4 f. 212).
- 1523–1537 Rector d. Gerardus Pa(e)rle pro abs. et pl. 1523–36 d. Michaelis Swesten (Twesten, Tswusten), 1537 d. Mich. Tswusten 2 sc.
- 1556 Rector d. Michael Michaelis, deservit per eumdem (L.15 f. 140v).
- 1562 D. Michael Michaelis presb. curatus (L.13 f. 21v).

Altare Marie et Aghate, 1552 primum.⁵⁶

- 1520–1530 Rector d. Michael Westen (Wusten), personaliter deservit cum coadijutore, pro pl. 4 gr., 1530 pro pl. coadiutoris 4 gr.
- 1550 Rector mag. Gerardus Rasonis depositus hoc anno 4 gr. (L.10 f. 9).
- 1550 Pro abs. et pl. deservitoris 6 gr. (L.10 f. 54).
- 1553 Rector mag. Gerardus Rasonis (L.18).
- 1556–1562 Rector mag. Gerardus Rasonis absens, deservit per d. Iacobum Wilhelmi; 1556 cum 7 missis in quindena valet 13 mod. sil. (L.15 f. 141), 1558, '62 pro abs. 4 gr. (L.10 f. 204v, L.13 f. 7).

Altare S. Iacobi, 1556 nondum consecratum, cum 1 missa valet 2 Philippeos et 1 mod. sil. (L.15 f. 141)

- 1520 [blanco]
- 1556 Rector d. Iudocus Verbraken, deservit per eumdem (L.15 f. 141).

Altare Anne et Brigide, 1552, '56 Anne et Dympne

- 1520 [blanco]
- 1537 Pro iuribus litterarum concessarum d. Tilmanno fil. Iohannis Tilmanni, rectori alt. S. Iacobi in hospitali opidi Bredensis, ad altare Ss. Brig. et Anne in eccl. de Heze, vacans per resign. d. Gerardi Tilmanni causa permutationis, per d. Gerardum Parle rectorem dicte ecclesie presentato 4 fl. (I.151 f. 42).
- 1556 Rector d. Tilmannus Tielmanni, deservit per eumdem; valet cum 5 missis 10 mod. sil. (L.15 f. 141).

⁵⁶ Dit „primum“ wijst er op, dat het altaar nog niet een tweede fundatie ter ere van genoemde heiligen gebeneficieerd was.

Altare Omnipotentis Dei		1477
1520	[blanco]	
Altare Crucis et Georgii		1550
1523	[blanco]	
1556	Rector d. Christianus Fabri absens, deservitur per Iohannem Busschum(?); cum 3 ^{1/2} missa [7 in quindena] valet 11 mod. sil. (L.15 f.141).	1556
Altare Marie dolorose, 1523 S. Spiritus et Marie dolor., 1556–1562 Marie in planctu		1558
1520	[blanco]	Cape
1523	Rector mag. Lambertus Emerici pro abs. 4 gr.	1400
1556	Rector d. Theodricus Swuesten absens, deservitur per d. Wilhelmum Verryssen Braken; cum 5 missis valet 9 mod. sil. (L.15 f.141).	1443
		1445
Altare Petri et Pauli, 1556 primum		Cape
1556	[blanco]	1519
Altare Antonii et Georgii		Cape
1556	[blanco]	
Matricularia, 1436 de Heze et Leende, 1552 unite, 1556 in Heze		Cape
1400–1427	[blanco]	1459
1436	Rector Lansolaus de Villari pro abs. et pl. Iohannis Otten (Otten?) et Iohannis Bueken 12 gr.	
1438	Pro proclamationibus concessis mag. Roberto de Cyny, mag. in artibus, bacallario in utroque iure, clero Laudunensis dioc., ad matriculariam perpetuam de Heze, vacantem per mortem Laudislai de Villiers clericu, ult. rect. eiusdem, per dominam Margaretam de Lantremouillje ⁵⁷ , relictam quondam generosi viri d. quondam Iohannis de Hoerne militis, domini de Bassignies, de Honscoten, Heze et Leende, tutricem domicelli Philippi de Hoerne sui filii legitimi presentato, solvit ult. iunii 2 fl. Ren. (I.128 f.30).	Eccle
1438	Pro admissione mag. Roberti de Cyny ad matric. perp. de Heze et Leende presentati ac pro rata fructuum pendentibus proclamationibus dno competentium, solvit ipse in promptis. Dat. 23 iulii 4 fl. Ren. (I.128 f.30).	1400–
1438–1445	Rector mag. Robertus de Chyney (Cyny) pro abs. et pl. 1438 Iohannis Otten iunioris, 1441 Arnoldi de Zomeren et Iohannis Bueken, 1442 Arnoldi vander Hofstat et Iohannis de Heze, 1443 ydonei, 1445 Arnoldi vander Hofstat 12 gr.	1418–
1460–1475	Rector d. Philippus de Tylu (Ti(e)lh(o)u) pro abs. et pl. ydonei 12 gr.	1436–

⁵⁷ Schutjes noemt haar Margareta van Tremouille. Zij was de weduwe van de in 1436 overleden Jan van Horn, heer van Bassignies, Honscote, Heeze en Leende. De aanstands nog volgende Philippus, gehuwd met Johanna van Lanoy, was haar enige zoon. *Schutjes*, IV 98.

- 1477-1537 Rector (1510 d. et mag.) Iohannes Burgensis, stud. Lovan. 1477-79 in artibus, unde exhibuit litteras, ideo gratis, 1485 in legibus, abs. gratis; 1510 mag. et decanus S. Bartholomei [Leod.], 1510-37 abs. et pl. 8 gr.
- 1550-1551 Rector Petrus Verbeeck 1550 studet Lovan. in artibus, unde docuit, ideo gratis (L.10 f.9), et pro pl. deserbit. 4 gr. (L.10 f.54), 1551 stud. Lovan. in theol., unde docuit, ideo gratis et pro pl. deserbit. ydonei 4 gr. (L.10 f.147).
- 1556 Rector mag. Petrus Verbeeck absens, deserbitur per Philippum fil. Henrici Philippi, clericum minime coniugatum (L.15 f.141).
- 1558 Rector Philippus Philippi Henrici pro abs. 4 gr. (L.10 f.204^v).

Capella S. Iohannis, 1497 in Emmerijck (L. 3 f. 23)

- 1400 [blanco]
- 1443 Rector d. Egidius pro abs. et pl. ydonei 8 gr.
- 1445 Rector Godefridus filius Iohannis Otten pro abs. et pl. ydonei 8 gr.

Capella S. Georgii in Emmeryck, 1556 [in margine:] castralis (L.15 f.141)

- 1519 Rector Iacobus Ban (L.4 f.167 n. 4).
- 1556 Celebrantur per mag. Gerardum Wilhelmi 7 misse in septimana (L.15 f.141).

Capella [S. Catharine] in Sterksel (Sterksel)

- 1459 [blanco]

RIXTEL en HELMOND [Rijx(s)tel(l) et Helmont]⁵⁸

Ecclesia, 1469 [ecclesie de R. et H.] unite; 1523 etc. Helmont et Rixtell ecclesia.

- 1400-1405 Rector d. Michael residet⁵⁹.
- 1400 Pl. d. Petri de Platea coadiutoris 1 sc.
- 1405 Pl. d. Iordanus de Heerzel coadiut. 1 sc.
- 1418-1427 Rector fr. Ioannes de Eycke pro abs. 3 fl. (1427 4 fl.).
- 1418-27 Pl. d. Ludovici de Eg(h)elmeer presb. sec. 1 sc.
- 1436-1464 Rector d. (1459 et fr.) Franco Thuyns residet.
- 1436-38 Pl. d. Hernberti (1438 Gereberti) Roselmans eius coadiut. 1 sc.
- 1441 Pl. d. eius coadiut. 1 sc.
- 1442 Pl. presb. ydonei 1 sc.
- 1443 Pl. d. Gerardi de Eyke eius coadiut. 1 sc.
- 1445 Pl. d. Erenberti Roselmans presb. sec. eius coadiut. 1 sc.⁶⁰

⁵⁸ Vgl. B.B. 9, 213-215 en het pastoorslijstje, gepubliceerd door G. Juten in Tax. 36, 62-65.

⁵⁹ Juten las *Nicholaus*, er staat echter in 1400 duidelijk *Mich.* (4 rechte streepjes en de letters ch) en in 1405 voluit *Michael*.

⁶⁰ De priester E(r)mbrechit Roeselmans, in 1436-41 provisor der L. Vr. Broederschap te Helmond; hij testeerde 19 dec. 1466. *Frenken, De oude schutsgilden van Helmond*, 1922, blz. 14, 15, 64.

1459–64	Pl. d. Petri Hospitis presb. sec. eius coadiut. 1 sc.	
1469–1487	Rector (d. et) fr. Adam (die) Lu(we), 1469–70 pro abs. 4 sol., 1473 residet, 1474–75 stud. Lovan. in theol. ideo abs. gratis, 1477–78 resi- det.	
1469	Pl. d. Petri Hospitis pr. sec. 1 sc.	
1470	Pl. d. Wilhelmi Iohannis de Laer pr. sec. 1 sc.	
1473–87	Pl. d. Gerardi Duys(s)che(n) eius coadiut. 1 sc.	
1523	Rector d. Petrus Loeyens residet.	
1523	Pl. d. Henrici Nollens 1 sc.	
1530–1537	Rector d. Adrianus Tielens (Ti(e)lkens) residet.	150
1530	Pl. d. Wilhelmi vander Schuren eius coadiut. 1 sc.	153
1536–37	Pl. d. Henrici Noelens (Nollens) coadiut. 1 sc.	153
1556	Rector d. Adrianus Tielens, deservitur per eumdem cum suo coadiu- tore d. Iohanne Gerardus de Asten; cum 10 missis in hebd. valet 40 mod. sil. mensure loci (L.15 f.141v).	155

Altare S. Spiritus, 1520 cum 2 missis in hebdom. valet 10 mod. sil. mensurae de Hel-
mondt, item in 1556 [Cfr. B.B. 9, 223–224]

1400	[blanco]	
1405–1421	Rector Henricus Crouwel(s) pro abs. et pl. 1405 d. Ade Duysche 2 fl., 1418–21 d. Wilhelmi Luce presb. sec. 2 fl.	
1427	Rector Gobellinus Cuper pro abs. et pl. d. Theoderici Goetstuwer presb. sec. 2 fl.	
1436–1459	Rector Godefridus Cuper(s), 1436 stud. Lovan., prout docuit, 1438–59 stud. Colon., ideo abs. gratis. Pro pl. 1436 d. Theod. Gotstouwen ydonei 8 gr., 1438 d. Walteri de Bruheze, 1441–43 d. Engelberti Rosel- mans, 1445 Erenberti Roselmans 8 gr., 1459 deservit. ydonei 6 gr. Rector Ioh. fil. Ghiselberti de Helmert pro abs. et pl. ydonei 12 gr.	
1460–1464	Rector d. Iohannes de Helmert pro abs. 8 gr. (L.4 f.212).	1459
1519	Rector d. Iohannes de Helmert pro abs. et pl. 8 gr.	1460
1523	Rector Iohannes de Cortenbach 6 gr. (L.10 f.9, L.18).	
1550–1553	Pro abs. et pl. deservitoris simul 8 gr. (L.10 f.54).	1497
1550	Pro abs. et pl. secularis ydonei 8 gr. (L.10 f.147).	
1551	Pro abs. et pl. secularis ydonei 8 gr. (L.10 f.147).	
1556–1566	Rector Cornelius Beck, 1556 clericus absens, deservitur per d. Hen- ricum van Roey (L.15 f.141v), 1558 stud. Lovan. in artibus, unde docuit, ideo gratis (L.10 f.204v), 1562 stud. in iuribus, gratis (L.13 f.6v), 1566 pro abs. [et] pl. deservitoris 6 gr. (L.13 f.145v).	1523

Altare B. Marie, 1520 valet cum 2 missis in hebdom. 4 mod. sil. mensure de Helmondt
[Cfr. B.B. 9, 227–230]

1400	[blanco]	1558
1418–1421	Rector Arnoldus fil. Wilhelmi de Eyke pro abs. et pl., 1418 presb. ydonei, 1421 d. Iohannis Walteri presb. 4 gr.	1562
1427–1443	Rector Henricus de Waterhalen pro abs. et pl. 1427 Everardi Gheynse presb. sec., 1436–38 ydonei, 1441 d. Iohannis Gerthen, 1442–43 ydo- nei 4 gr.	
1445	Rector Henricus Waterhalen pro abs. et pl. ydonei 4 gr.	
1459	Rector Ywanus Vestaerts pro abs. et pl. ydonei 4 gr.	

1460–1462	Rector mag. Henricus de Soemeren pro abs. et pl. 4 gr.
1473	Pro confirmacione et approbacione unionis et incorporacionis capellanie ad alt. B. Marie situm in Helmont, per rev. patrem d. honorificum Tricaricensem, apost. sedis legatum, concessarum monasterio sive conventui religiosarum dominarum et sororum conventus in Duomo prope opidum de Helmont ⁶¹ , solverunt per d. Iohannem Ghiselberti, canonicum eccl. S. Ioh. Evang. in Buscoducis, 13 sept. 1473 4 fl. Ren. (I.142 f. 41).
1502	Rector d. Theodericus Ceelen. 4 gr. (L. 4 f. 5).
1530	Rector d. Theodericus Celen pro abs. 4 gr.
1537	Rector mag. Cornelius Achelpoel ⁶² stud. Lovan. pro pl. 4 gr.
1550–1551	Rector Cornelius Achelpoel 4 gr. (L.10 f.9), pro abs. et pl. deservit. 4 gr. (L.10 f.54), 1551 pro abs. et pl. presb. sec. ydonei sub protestatione de addendo etc. iuxta antiqua registra 4 gr. (L.10 f.147).
1553–1562	Rector d. Arnoldus Stappa(e)rt(s) 4 gr. (L.18), 1556 absens, deservitur per d. Wilhelmm van Herent; valet cum 2 missis 4 mod. sil. (L.15 f.141v), 1558, '62 4 gr. (L.10 f.204v, L. 13 f.6v).

Altare S. Nicholai, 1520 valet cum 3 missis 10 mod. sil. [Cfr. B.B. 9, 230–231]

1400–1405	Rector Daniel de Busco pro abs. et pl. d. Iohannis Snoec(k) 12 gr.
1418–1445	Rector d. Marselius Moerken(s) (1418 de Busco), 1436–41 studens Lovan., pro abs. et pl. 1418–19 d. Henrici Bont presb. sec. 1 fl., 1421–43 d. Petri de Platea pr. sec., 1421–27 1 fl., 1436–41 6 gr., 1442–43 12 gr., 1445 d. Arnoldi Leonardi 12 gr.
1459	Rector d. Iohannes de Oeffel, servitor et foraneus domini ⁶³ , ideo gratis.
1460–1487	Rector Andreas (Andree) de Broeckhoven 1460–64 pro abs. pl. ydonei 12 gr., 1469–70 stud. Lovan. in artibus, unde docuit et pro pl. deservit. 4 gr., 1485–87 pro abs. et pl. deservit. simul 10 gr.
1497–1519	Rector d. Andreas de Uden 1497 6 gr., 1502 pro abs. 6 gr. (L.3 f.23, L.4 f.5, 212).
1523–1537	Rector mag. Iohannes de Broeckhoven stud. Lovan. in iure can., 1536 in theol., gratis et pro pl. deservit. 4 gr.
1550	Rector mag. Cornelius Leurs stud. Lovan. in utroque iure, unde docuit, ideo gratis (L.10 f.9).
1556	Pro pl. deservit. 4 gr. (L.10 f.54).
1558	Rector d. Cornelius Oems, deservitur per eumdem; valet cum onere semiquatuor missarum 10 mod. sil. (L.15 f.141v). [In margine:] obiit et bona sunt arrestata per d. Petrum...
1562	Rector d. Petrus Verbeeck, qui exhibuit privilegium Antwerpiensis, gratis (L.10 f.204v).

⁶¹ Over dit klooster in De Hage te Helmond, zie: B.B. 13, blz. 198 vv.

⁶² Ook geschreven Aeghilsspoel en Echelpoels; hij was in 1541 en 1554 kanunnik en pastoor van Eindhoven, Gemeentearch. Eindh., reg. 30 f.263, *Schutjes*, III 557.

⁶³ Hij was officialis foraneus van het dekenaat Cuyk (niet van Woensel).

Altare S. Salvatoris, 1520 cum 2 missis in hebdom. et valet 5 mod. sil. mensurae loci.
[Cfr. *B.B.* 9, 233, 234]

- 1400 [blanco]
1436 Pro placet d. Petri de Platea, rectoris alt. S. Salvatoris in Helmont, ut
cum illo altari S. Nicholai possit deservire, debet d. Marcellus Moer-
kens, rector alt. S. Nicholai 4 gr. (I.127 f. 34).
1436–1442 Rector d. Petrus de Platea presb.
Pro pl. ut cum altari S. Salvat. etiam alt. S. Nich. possit deservire,
solvit in 1438–42 4 gr. (I.128 f. 30v, I.130 f. 35v).
1459–1460 Rector mag. Henricus de Eydjhouts pro abs. (1460 et pl. ydonei) 4 gr.
1469 Rector d. Petrus pro abs. et pl. 4 gr.
1470 Rector Petrus Stippelmans pro abs. et pl. 4 gr.
1475–1479 Rector Iohannes de Helmont, notarius et collector fructuum in ar-
chidiaconatu Campinie, ideo abs. gratis.
1502 Rector d. Theodericus Snoex 4 gr. (L.4 f. 5).
1536 Rector mag. Franciscus de Campo⁶⁴, stud. Lovan. in theol., pro pl.
4 gr.
1550–1562 Rector d. Henricus Nollens (L.10 f. 9v, L.13 f. 7).
1550 Pro abs. et pl. deservit. 4 gr. (L.10 f. 54).
1551 Pro abs. et pl. deservitoris ydonei 4 gr. (L.10 f. 147).
1556 Rector absens, deservitur per d. Wilhelmmum Michaelis iuniorem; cum
2 missis valet 5 mod. sil. (L.15 f. 142).
1558 Deposuit loco absentie cum protestatione solita de addendo et minu-
endo 4 gr. (L.10 f. 204v); 1562 pro abs. 4 gr. (L.13 f. 7).

Altare S. Leonardi, 1520 cum 3 missis in hebdom. valet 5 mod. sil. mensurae predictae,
item in 1556 [Cfr. *B.B.* 9, 234–236]

- 1400 Rector Radulphus pro abs. et pl. presb. ydonei 4 gr.
1436 Rector Renerus Eydjhouts (I.127 f. 36).
1469 Rector d. Roverus de Papendonck pro abs. et pl. 4 gr.
1497 Rector d. Gerardus Duyschen 4 gr. (L.3 f. 23).
1502 Rector d. et mag. Wilhelmus de Gerwen 4 gr. (L.4 f. 5).
1530 Rector d. Iohannes Fabri pro abs. 4 gr.
1536 Rector d. Iohannes de Hersel pro abs. 4 gr.
1537 Rector d. Leonardus de Hersel pro abs. 4 gr.
1553 Rector d. Godefridus Vervoert studet Lovanii in theol., unde docuit,
ideo gratis (L.18).
1556 Rector d. Iohannes Gerardi de Asten, deservitur per d. Iohannem
van Roey; cum 3 missis valet 5 mod. sil. (L.15 f. 141v). [Boven de
naam Iohannes Gerardi is geschreven: Leonardus vander Voert].
1562 Rector Cornelius Schilder pro abs. 4 gr. (L.13 f. 6v).

Altare S. Katherine, 1520 cum 1 missa valet 5 mod. sil., 1556 cum 2 missis valet
5 mod. sil. (L.15 f. 142) [Cfr. *B.B.* 9, 236–238]⁶⁵

⁶⁴ Van der Velden (Sonnius), de eerste bisschop van 's-Hertogenbosch.

⁶⁵ Zie ook Frenken, De oude schutsgilden van Helmond, blz. 57 vv. (rectoren van het
St. Catherina-alt. blz. 79–80).

- 1400–1438 Rector Henricus Gerardi (Lamberti).
Pro abs. et pl. 1400–05 d. Wilhelmi Luce, 1418 d. Henrici Wavermay,
1419 d. Wilhelmi Luce presb., Walteri de Bruheze presb., 1427 Iohannis Gheerburgen, 1436–38 Walteri de Bruheze 6 gr.
- 1419 Pro admissione et approbatione emphiteosis perpetue unius cum di-
midio prati, siti in loco dicto Houtsdonc infra parochiam de Helmont,
per d. Henricum Gerardi Lamberti, rectorem altaris S. Katherine in
dicta eccl. de Helmont, Iohanni Sdekens huiusmodi bona retinenti pro
et mediantibus 9 fl. novis, florenis in 59 boddreg. computatis. Solvit
in promptis. Dat. 29 aug. 1 fran. (I.124 f.36).
- 1419 Pro approbatione emphiteosis perpetue mansionis une cum orto et
suis pertinentiis, situate in loco dicto die Haghe infra parochiam de
Helmont, et domistadii unius cum suis attinentiis situati in oppositum
dicte mansionis in eadem parochia, date per d. Henricum Gerardi
Lamberti, rectorem alt. B. Katherine in eccl. de Helmont, Wilhelmo
Smans pro et mediantibus una corona et dimidia rectori dicti altaris
perpetue et annuatim solvendis. Debet dictus Wilhelmus in Helmont
commorans ex relatione d. Henrici de Fossis, canonici S. Martini
Leod., qui se submisit, ac idem d. Henricus infra festum B. Andree
apost. prox. Dat. 18 oct. 1 fl. Ren. Solvit per manus mag. Huberti,
rectoris scolaris ad S. Martinum Leod. (I.124 f.36).
- 1442–1470 Rector d. Wilhelmus Thuyns 1442–'63, '70 pro abs. et pl. ydonei 6 gr.
1464 d. Iohannis Poerter presb. sec. 6 gr.
- 1473–1479 Rector d. Iohannes Braxatoris pro abs. et pl. deservit. 6 gr.
- 1497–1502 Rector d. Iohannes Ven(ne)mans 6 gr. (L.3 f.23, L.4 f.5).
- 1523 Rector Iohannes Venmans residet, sed pro pl. coadiutoris 4 gr.
- 1550–1553 Rector mag. Servatius Schilders 4 gr. (L.10 f.9v, L.18).
- 1550 Pro abs. et pl. deservitoris 6 gr. (L.10 f.54).
- 1551 Pro abs. et pl. deservitoris ydonei 6 gr. (L.10 f.147v).
- 1556–1562 Rector mag. d. Servatius Schilder(ius) absens, deservitur per d. Arnol-
dum Tielmanni; cum 2 missis valet 5 mod. sil. (L.15 f.142), 1558–
62 pro abs. 4 gr. (L.10 f.204v, L.13 f.6v).

Altare B. Iohannis Baptiste, 1520 valet cum 2 missis in hebd. 10 mod. sil., 1556 9 mod.
[Cfr. B.B. 9, 238–239]

- 1400 [blanco]
- 1418–1427 Rector Laurentius Michaelis pro abs. et pl. 1418 d. Wilhelmi Luce
6 gr., 1419, '21 Ade Duysch presb. sec., 10 gr., d. Everardi Gheinser
1 fl.
- 1436 Rector Iohannes Sallinx, familiaris d. Iordani de Baest can. Leod.;
ad preces ipsius habet abs. gratis.
- 1438 Rector Wilhelmus de Geldrop pro abs. et pl. Walteri de Bruheze 12 gr.
- 1441–1445 Rector Iordanus de Geldrop pro abs. et pl. 1441, '43 ydonei, 1442
d. Arnoldi Laurentii, 1445 Arnoldi de Riel 12 gr.
- 1463–1470 Rector d. Arnoldus de Geldrop, 1470 pro abs. et pl. ydonei 10 gr.
(I.137 f.35v n. 6).
- 1485–1487 Rector Bertoldus die Luwe stud. Colon. in artibus, unde docuit, abs.
gratis et pro pl. deservit. 4 gr.

1497–1502	Rector Bertoldus (die) Luwe 6 gr. (L.3 f.23, L.4 f.5).	Alta
1556	[Altare] litigiosum, rector ignoratur, deservitur per d. Godefridum Vervoert (L.15 f.142).	
1562	Rector Ambrosius Boonen pro abs. 6 gr. (L.13 f.6v).	
		1556
Altare S. Petri et Pauli, 1520 cum 2 missis in hebd., valet 4 mod. sil. [Cfr. B.B. 9, 240–242]		Alta
1487	Rector d. Adam de Tefelen pro abs. et pl. deservit. 6 gr.	1523
1497–1502	Rector d. Adam de Tefelen, 1497 6 gr. (L.3 f.23v), 1502 4 gr. (L.4 f.5).	1556
1519	Rector d. Iohannes Loys pro abs. 4 gr. (L.4 f.212).	Mat
1523	Rector d. Theodericus Snoex pro abs. 4 gr.	
1556–1562	Rector d. Theodricus Snoex, deservitur per eundem, cum 2 missis valet 4 mod. sil. (L.15 f.142), 1558–62 pro abs. 4 gr. (L.10 f.204v, L.13 f.6v).	
		1400
Altare S. Anne, 1519 noviter erectum (L.4 f.212), 1520 cum 5 missis in hebd. valet 10 mod. sil. mensure loci [Cfr. B.B. 9, 245–246]		Hosp
1519	Rector d. Wilhelmus Michaelis pro abs. 4 gr. (L.4 f.212).	1400
1530	Rector d. Wilhelmus Michaelis pro abs. 4 gr.	1441
1556	Rector d. Wilhelmus Michaelis senior, deservitur per eundem; cum 5 missis valet 14 mod. sil. (L.15 f.141v).	
Altare Crucis, 1519 novum (L.4 f.212), 1556 erectum et fundatum, nondum consecratum (L.15 f.142), 1520 cum onere 7 missarum valet 25 Ren. communes [Cfr. B.B. 9, 245–246]		[Ecc]
1519	Rector d. Iohannes Goben pro abs. 4 gr. (L.4 f.212).	1520
1523	Rector d. Iohannes Gobben pro abs. 4 gr.	
1556	Rector Walterus fil. Iohannis Goben clericus, deservitur per d. Iohannem van Roey et d. Wilhelnum Linnennayer(?) cum 4 missis valet 25 fl. (L.15 f.142).	
1558	Rector Walterus fil. Walteri Goben deponit loco absentie 4 gr. (L.10 f.205).	
1562	Rector Walterus Goben pro abs. 4 gr. (L.13 f.7).	
Altare Presentationis B. Marie, 1556 Altare Purificationis seu Presentationis Marie, 1520 cum 4 missis hebdom. valet 20 fl. communes Ren. cum 3 maldris sil. [Cfr. B.B. 9, 247–248]		
1520	[blanco]	
1553	Rector Godefridus fil. Arnoldi Petri 4 gr. (L.18).	
1556	Rector Arnoldus fil. Arnoldi Peters clericus, deservit per d. Iohannem de Potte et d. Iohannem Leonardi; cum 4 missis valet 20 fl. (L.15 f.141v).	
1558–1562	Rector Godefridus Petri pro abs. 4 gr. (L.10 f.204v, L.13 f.6v).	

Altare S. Anthonii, Sebastiani et Marie Septem Dolorum⁶⁶, non habet redditus, celebratur in illo interdum missa peculiaris secundum devotionem hominum, qui solvunt in promptis, vigore placet perpetui in Urbe imperati in [saltari] portatili (L.15 f.142) [Cfr. B.B. 9, 248–249]⁶⁷

1556 [blanco]

Altare Trinitatis, 1556 et vener. Sacramenti [Cfr. B.B. 9, 251–252]

1523 [blanco]

1556 Rector d. Theodricus Beckers, deservitur per eumdem; cum 4 missis valet 25 fl. (L.15 f.142^v).

Matricularia, 1520 non est beneficium, nec habet certos redditus, 1556 non habet certos redditus, in Helmont non est beneficium sed officium, deservitur per scholares; in Rixtel per mag. Petrum Kersmaecker clericum conjugatum (L.15 f.142)

1400 [blanco]

Hospitale [in Helmond]

1400 [blanco]

1441–1443 Rector Godefridus Fabri pro abs. et pl. ydonei 6 gr.

RIXTEL (appendix de Helmondt)

[**Ecclesia**], valet 40 mod. sil. mensurae de Helmondt

1520 [blanco]

Altare S. Trinitatis novum, 1497 S. Trinitatis et Iohannis Baptiste (L.3 f.23), 1520 cum 1 missa valet 5 mod. sil. mensurae loci

1400 [blanco]

1556 Rector d. Anthonius Michaelis absens, deservitur per d. Wilhelmum Iohannis Leonardi; cum 1 missa valet 5 mod. sil. (L.15 f.142^v).

⁶⁶ Dit altaar schijnt in de eerste helft der 16e eeuw gesticht te zijn. De in die tijd ontstane Helmondse schutsgilden van St. Anthonis en van St. Sebastiaan en vanaf omstreeks 1525 ook het veel oudere Kolverniersgilde, ene L. Vrouwe-broederschap, die in die dagen de naam Broederschap van O.L. Vrouw van Zeven Weeën begon aan te nemen, vierden aan dit altaar hun patroonheiligen. Volgens een rescriptie van 1593 (waarop een lijst van altaren) was hetzelfde altaar ook gebeneficieerd ter ere van St. Rumoldus (Romboud) en Genoveva (*Schutjes*, IV, blz. 767). Het Helmondse ambachtsgilde der teullieden (boeren) zal zijn patroon St. Romboud eveneens op dit altaar vereerd hebben.

⁶⁷ In de regel werd de goedkeuring van de stichting van een draagbaar altaar aangevraagd bij de bisschop van Luik en van hem voor één jaar (ad annum) verkregen. Omdat men boven genoemd altaar slechts nodig had voor een mis nu en dan (interdum), zal men wellicht tot besparing van jaarlijks terugkerende moeiten en jura-gelden van de paus een „placet perpetuum“ verkregen hebben. Omdat het een uitzonderlijk geval betrof, zal het in het bisschoppelijk register genoteerd zijn geworden.

	Altare Margarete in Rixtel , 1556 nondum consecratum, celebratur ibidem ex hominem devotione in portatili vigore placeti perpetui (L.15 f.142 ^v)	1438
1556	[blanco]	1441
	Matricularia , 1520 non habet certos redditus	1477
1520	[blanco]	1487
		1556
	HEESWIJK (Heeswy(c)k)	Alta
	Ecclesia – personatus – 1556 quarta capella; valet sub onere consueto 20 mod. sil. (L.15 f.142 ^v)	1519
1400	[blanco]	1530
1438–1445	Rector d. Arnoldus (van) de Wiel, 1438–43 pro abs. 3 sol. gr., 1445 residet.	1536
1438	Plac. d. Iohannes Bollekens presb. sec. 1 sc.	1537
1441	Pl. d. Fastrardi de Langel ydonei 1 sc.	1550
1441	Pro placeto d. Fastrardi de Langel, officiantis ecclesiam de Heeswyc, ut cum illa altare B. Marie ibidem ac altare Marie et Rumoldi in Dynter possit deservire, debet infra capitulum prox. Dat. 10 oct. 4 gr. Solvit per Petrum de Lacu 25 apr. totum (I.129 f.36).	
1442–45	Pl. d. Rutgheri Voss presb. sec., 1445 coadiut. 1 sc.	
1442	Pro placet d. Rutgheri Voss, officiantis ecclesiam de Heeswyc, ut cum illa altare B. Marie ibidem ac Marie et Rumoldi in Dynter possit deservire, debet in concilio prox. Pasche. Dat. 24 sept. 4 gr. Solvit 15 maii totum (I.130 f.35 ^v).	
1459–1473	Rector fr. (1473 d.) Arnoldus de Wyck residet.	1520
1459–64	Pl. d. Theoderici Blerinck presb. sec. eius coadiut. 1 sc.	1556
1469–70	Pl. d. Adriani Sluyter presb. eius coadiut. 1 sc.	
1473	Pl. d. Rutgheri 1 sc.	
1474–1479	Rector (d. et) fr. Petrus de Hemert, 1474–75 residet, 1477–79 pro abs. 3 sol. gr.	Matr
1474–75	Pl. d. Arnoldi die Gruyter presb. sec. eius coadiut. 1 sc.	1400
1477	Pl. d. Nicolai de Synnick presb. sec. 1 sc.	1436
1478	Pl. d. Iohannis Arnoldi deservit. 1 sc.	1556
1479	Pl. d. Iohannis vander Achter presb. sec. 1 sc.	
1502	Rector d. Arnoldus Malsen 3 sol. gr. (L.4 f.5).	Cape
1523–1537	Rector d. Thomas de Zantvo(e)rt residet.	1436
1523	Pl. d. Iohannis de Langhe eius coadiut. 1 sc.	1497
1530	Pl. d. Iohannis vanden Hoeck coadiut. 1 sc.	1519
1536	Pl. d. Iohannis Joseph eius coadiut. 1 sc.	1530
1537	Pl. d. Arnoldi de Erp eius coadiut. 1 sc.	1536
1556	Rector d. Adrianus de Loon ord. Praem. presens et deserviens cum suo coadiutore d. Adriano Cornelii de Vechel presb. sec. (L.15 f.142 ^v).	1556
	Altare B. Marie novum , 1497 Marie et Rumoldi (L.3 f.23)	
1436	Rector Iohannes Kyvit pro abs. et pl. ydonei 6 gr.	68 V

- omini
sil.
445
wyc,
li in
4 gr.
cum
possit
olvit
abs.
cum
42v).
- 1438 Rector Wilhelmus Spirinc pro abs. et pl. d. Iohannes Bollekens ydonei 6 gr.
 1441–1474 Rector d. Wilhelmus Spirinc(k) pro abs. et pl. 1441 d. Vastardi de Langel, 1442–'45 d. Rutgheri Voss, 1459–74 deservitoris (ydonei) 6 gr.
 1477–1479 Rector d. Adrianus Bernardi pro abs. et pl. ydonei 6 gr.
 1487 Rector d. Arnoldus Sprinck, stud. Lovan. in artibus, unde docuit, abs. gratis et pro pl. deservit. 4 gr.
 1556 Rector d. Adamus de Malsen absens, deservitur per d. Adrianum [Cornelii de Vechel]; valet cum 2 missis 3 mod. sil. (L.15 f.142^v).

Altare Crucis et Anthonii

- 1519 Rector d. Iohannes Albi pro abs. 4 gr. (L.4 f.212).
 1530 Rector Theodericus Iohannis, stud. Lovan., gratis, pro pl. deservit. 4 gr.
 1536 Rector Iohannes Rodolphi pro abs. et pl. 6 gr.
 1537 Rector Iohannes Wilhelmi pro abs. et pl. 6 gr.
 1550–1562 Rector Iohannes Berwouts 1550–53 6 gr. (L.10 f.9^v, L.18).
 1550 Deposuit loco absentie et pro pl. deservit. 6 gr. (L.10 f.54).
 1551 Deposuit sub protestatione de addendo etc. loco abs. et pl. deservit. 6 gr. (L.10 f.148).
 1556 Rector absens, deservitur per d. Adrianum [Cornelii de Vechel]; cum 2 missis valet 20 fl. (L.15 f.142^v).
 1558–62 Rector mag., 1562 d. Iohannes Berwouts pro abs. 6 gr. (L.10 f.205, L.13 f.7).

Altare Katharine

- 1520 [blanco]
 1556 Rector d. Mathias Plaets, deservitur per eumdem; cum 1 missa valet secundum antiqua regista, ad que me refero (L.15 f.142^v).

Matricularia

- 1400 [blanco]
 1436 Rector Iohannes Voss pro abs. et pl. Henrici Sluyter 4 gr.
 1556 Rector mag. Iohannes de Doerne absens, deservitur per Henricum Roovers clericum tonsuratum, valet annue 2 mod. sil. (L.15 f.143).

Capella S. Iacobi et Anthonii prope castrum⁶⁸

- 1436–1523 [blanco]
 1497–1502 Rector d. Wilhelmus de Dommelen 4 gr. (L.3 f.23^v, L.4 f.5^v).
 1519 Rector Leonardus Gerardi pro abs. 4 gr. (L.4 f.212).
 1530 Rector mag. Iohannes Berwouts pro abs. et pl. 6 gr.
 1536–1537 Rector Nicolaus vander Ho(e)ven pro abs. et pl. 6 gr.
 1556 Deservitur per d. Gerardum; valet cum 4 missis 5 mod. sil. Obiit rector ipso die Servatii, quare fiat diligentia (L.15 f.143).

⁶⁸ Vgl. *Taxandria* 9, 3 vv, 39 vv.

LIESHOUT (Lyshout, Lyeshout)

Ecclesia, 1421 dimidia, 1556 cum 4 missis valet 20 fl. Ren. (L.15 f.143^v)

1400	[blanco]	
1427	Franco Thuyns investitus (I.126 f.38 ^v).	
1436	Fr. Renerus de Dyest investitus (I.127 f.38).	
1438-1445	Fr. Renerus Hulleken (Holleken, Hoelkens) (I.128 f.30, I.131 f.36 ^v).	
1445	Pro abs. 2 sol. gr. Pl. d. Wilhelmi Everhardi presb. 1 sc.	
1469-1479	Rector (d. et) fr. Ghiselbertus de Helmont ⁶⁹ .	
1469-70	Pro abs. et pl. d. Petri Bunghers presb. sec. simul 2 sol. gr.	
1474-75	Habet abs. gratis, quia frater collectoris fructuum archidiaconatus Campinie.	1554-
1479	Pro iuribus et sigillis proclam. et admiss. concessarum fr. Petro Wilhelmi, religioso monast. Floreffiensi ord. Prem., super eccl. paroch. de Lyeshout, vacante per mortem fr. Ghiselberti de Helmont, nobis per rev. patrem et d. Gerardum abbatem dicti monast. ratione sue dignitatis abbatialis litteratorie presentato, et pro rata fructuum debet 8 fl. Ren. (I.148 f.51 ^v).	1556
1485-1487	Rector Wilhelmus Boest (Boess) residet.	
1485	Pl. d. Henrici Coel presb. sec. eius coadiut. 1 sc.	
1487	Pl. d. Iudoci de Oss presb. sec. 1 sc.	
1556	Rector d. Ghisbertus fil. Rutgeri, deservitur per eumdem (L.15 f.143 ^v).	Capell
1562	Rector d. et fr. Iasperus Geldens pro abs. 1 sol. gr. (L.13 f.7).	1520

Altare S. Marie, Katherine et Agnetis, 1438 et Anthonii, 1556 cum 5 missis valet 8 mod. sil. (L.15 f.143^v)

1436	Rector d. Rutgherus de Erpe pro abs. et pl. d. Wilhelmi Saelden 4 gr.	
1438	Rector Lucas Rutgheri pro abs. et pl. ydonei 4 gr.	
1438	Pro proclam. concessis Luce fil. Rutgheri de Lyshout clericu ad altare Ss. Marie, Kath. et Agnetis et Anthonii, vacans per mortem d. quoniam Rutgheri de Erpe, ult. rectoris eiusdem, per fr. Renerum Hoelkens, investitum eccl. de Lyshout, Paulum Galli et Christianum de Molendino, mamburnos fabrice dicte eccl., ac duos scabinos seniores dicte ville ratione iurispatronatus presentato, debet infra Remigii. Dat. 28 aug. 2 fl. Ren. Solvit ipse per Walterum Petri 5 oct. 2 fl. Ren. (I.128 f.30).	Ecclesi
1438	Pro admissione Luce fil. Rutgheri de Lyshout clericu ad altare Ss. Marie, Kath., Agnetis et Anth. in Lyshout presentati ac pro rata fructuum pendentibus proclamationibus domino competentium, debet ad relationem Iohannis de Boextel infra Remigii prox. Dat. 4 sept. 2 fl. Ren. Solvit per Walterum Petri 5 oct. 2 fl. Ren. (I.128 f.30 ^v).	1400-1
1566	Rector Iohannes fil. Pauli pro abs. 6 gr. (L.13 f.146).	1460

Altare Barbare, 1523 et Agnetis (1536 Marie et Agathe), 1556 Agathe et Barbare

1520	[blanco]	1462-1

⁶⁹ Ghysbertus de Barlaer, zie *Schutjes*, IV 714.

- 1550 Pro iuribus sigilli et expeditione litt. proclam. altaris S. Barbare in eccl. de Lieshout vacantis per obitum quondam d. Iohannis Pessers illius ult. rectoris in favorem Andree Eggels clerici Leod. dyoc. ex presentatione Ghysberti Eggels curati eccl. de Lieshout. Dat. 3 mart. Quia Leodii expedite sunt litt. procl. idcirco hic dumtaxat 12 gross. Pro iur. institut. et 8a parte fruct. 3 flor. Ren. (L.10 f.61).
- 1551 Pro iuribus litterarum proclam. Andree Eggers de Weert clerici Leod. dioc. ad altare B. Barbare in eccl. de Lieshout, vacans per mortem quondam d. Iohannis Pessers, per pastorem loci d. archidiacono presentato, concessarum, Lovanii vero admissarum. Dat. 27 jan. 1551 (L.10 f.81v).
- 1554-1557 Rector d. Andreas Werd(t) pro abs. et pl. 6 gr.
- 1556 Rector Andreas fil. Rutgeri absens, deservit per plures; valet cum 3 missis 8 mod. sil. (L.15 f.143v).

Matricularia 1520 annalis

- 1459 [blanco]
- 1556 Deservitur per Iohannem fil. Udonis, nec tonsuratum, nec coniugatum; nihil certi habens (L.15 f.143v).

Capella S. Anthonii [Ginderdoor], 1551 non consecrata (L.10 f.148)

- 1520 [blanco]
- 1556 Habet perpetuum placet apostolicum et vicini faciunt ibidem celebrari certas missas (L.15 f.143v).

ST. HUIBRECHTS LILLE (Lille, Lylle)

Ecclesia

- 1400-1405 Rector d. Iohannes de Cervifonte pro abs. 2 fl.
1400 Plac. d. presb. ydonei 1 fl.
1405 Pl. d. Petri 1 fl.
- 1418-1459 Rector d. Iohannes Kog(h)e (Cog(h)e), 1418 pro abs. et pl. d. Michaelis de Cymiterio presb. 3 fl., 1419-'21 abs. ad preces d. de Heinsberghe et de mandato d. vicarii gratis; 1427 pro abs. 3 fl., 1436-45 pro abs. 3 sol. gr.
- 1421-41 Pl. d. Michaelis de Cymiterio presb. sec. 1 sc.
1442-45 Pl. d. Iohannis (Bartholomei) de Monte pr. sec. 1 sc.
1459 Pl. d. Michaelis de Cimenterio presb. sec. 1 sc.
- 1460 Rector d. Nicholaus Duym pro abs. 4 sol. gr.
Pl. d. Michaelis de Cimenterio 1 sc.
- 1460 Pro pl. d. Michaelis de Cimenterio presb. officiantis in divinis ecclesiam paroch. de Lille, ut una cum illa altare S. Kath. in hospitali de Hamont hoc anno deseruire possit, debet d. Iohannes Opgeenstraet infra fest. Nat. Christi. Dat. 19 sept. 6 gr. (I.135 f.36v).
- 1462-1485 Rector d. Arnoldus de Eldris pro abs. 1462-64 4 sol. gr., 1469-72 3 sol. gr., 1477 ad preces d. cantoris Leod. et de iussu d. vicarii hoc

	anno pro abs. 2 sol. gr., 1478 2 sol. gr., 1479 frater d. cantoris et si-
1462-76	gilliferi Leod., ad preces et intuitu illius abs. gratis, 1485 3 sol. gr.
1477	Pl. d. Michaelis de Cimiterio presb. sec. 1 sc.
1478-85	Pl. d. presb. sec. 1 sc.
1487	Pl. d. Petri Bruninx presb. sec. 1 sc.
	Rector d. Wenselaus vander Loe pro abs. 4 sol. gr.
	Pl. d. Petri Bruyninx presb. sec. 1 sc.
1510	Rector d. Petrus Brunix pro abs. 3 sol. gr., pl. deservit. presb. sec. 1 sc.
1523	Pl. d. Symonis Celen deservit. 1 sc.
1530-1537	Rector d. Martinus (de) Ophem pro abs. 3 sol.
1530-36	Pl. d. Theoderici Coesters 1 sc.
1537	Pl. d. Petri Rotarii deservit. 1 sc.
1552	Rector mag. Gerardus Lanen pro abs. 2 sol.
	Pl. d. Lamberti Mello presb. 1 sc.

Altare S. Marie et Katherine, 1523 etc. altare Marie

1469	[blanco]	1550-
1472	Pro signatura collationis facte iure devoluto Wilhelmo fil. Iohannis de Iuliaco, commoranti in Zychenis, de altari B. Marie virg. sito in eccl. paroch. de Lille, necnon pro presentatione eiusdem ad omnes sacros ordines titulo dicti beneficii, presentato, debet Wilhelmus et secum Iohannes eius pater in Zychenis prope Diest commorans in solidum infra Pascha prox. Dat. 5 apr. 2 ¹ / ₂ fl. Ren. (L.141 f.25 ^v).	1556
1537	Rector d. Theodericus Coesters pro abs. et pl. 6 gr.	Altare
		1459
		1462-1

Matricularia perpetua

1400	[blanco]	1474
1476	Rector Iacobus Kelris pro abs. et pl. simul 4 gr.	1553
1536-1537	Rector Henricus Coesters pro abs. et pl. 6 gr., 1537 stud. Lovanii in facultate artium, unde docuit, pro pl. deservitoris 4 gr.	1556
1550	Rector d. Henricus Custodis abs., pro abs. et pl. 6 gr. (L.10 f.80 ^v).	Altare
1552	Rector d. Cornelius Huberti pro abs. et pl. 6 gr.	1520
		1556

LEENDE

Ecclesia dimidia, 1556 valet cum onere consueto 14 mod. sil. (L.15 f.143)

1400	[blanco]	Altare
1418-1421	Rector d. Henricus Bleder pro abs. 1 sc.	1520
1418-21	Plac. d. Egidii de Campo presb. 1 sc.	
1427	Rector d. Franco Wynarden pro abs. 2 sc.	Altare
	Pl. d. Henrici Bout presb. sec. 1 sc.	
1436-1438	Rector d. Bartholomeus Hollen, 1438 pro abs. 2 sc.	1520
1437	Pro presentatione mag. Barth. Hollen, rectoris eccl. de Leende, ad omnes sacros ordines debet ipse infra festum Penthecostes prox. Dat. 22 febr. 3 fl. Ren. (L.127 f.37 ^v).	1556
1438	Pl. d. Gerardi de Budel presb. sec. 1 sc.	70 Ve

- et si-
gr.
i sc.
- annis
to in
mnes
us et
ns in
).
- 80v).
- 1438 Pro proclamationibus concessis d. Henrico Muter presb. ad ecclesiam de Leende, vacantem per mortem d. Bartholomei de Hamont, per Theodericum de Spina prepositum, Agnetem de Pairle, priorissam, et totum conventum monasterii de Keyserbosche ordinis Premonstratensis Leod. dioc., presentato solvit ipse 4 oct. 2 fl. Ren. (L.128 f. 31v).
- 1442-1445 Rector d. Petrus Sc(h)oloker, 1442-43 pro abs. 2 sc.
- 1442-43 Pl. ... presb. sec. ydonei 1 sc.
- 1445 Pro abs. et pl. presb. ydonei sumendi in coadiutorem hoc anno 2 sc.
- 1470-1475 Rector d. Henricus Veen, 1475 residet (L.140 f. 34, L.144 f. 41v).
- 1475 Pl. d. Martini de Rythoven presb. sec.⁷⁰ 1 sc.
- 1523 d. Rev.^{mus} [Wilhelmus de Enckevoert], cardinalis Dertusensis, archidiaconus Campinie.
- 1530-1537 Rector d. Iohannes Me(e)rwijck.
- 1530 Pro abs. et pl. d. Iacobi Boex deservit. 2 sc.
- 1536-37 Pro abs. et pl. d. Francisci de Veen 2 sc.
- 1550-1551 Rector d. Iohannes Pollart (L.10 f. 9v, 148).
- 1550-51 Pro abs. 2 sol. gr. (L.10 f. 9v, 54, 148).
- 1556 Rector d. et mag. Hieronimus Sartoris presens, deservitur per eumdem (L.15 f. 143).

Altare S. Marie et Katherine, 1553 S. Marie dolorose et Katherine

- 1459 [blanco]
- 1462-1470 Rector d. (1469-70 et mag.) Wilhelmus Henrici (Aerts), stud. Lovan. in decretis, unde docuit, ideo abs. gratis, et pro pl. deservitoris 4 gr.
- 1474 Rector d. Wilhelmus Arnoldi de Leende, stud. Lovan. in decretis, unde docuit, ideo abs. gratis et pro pl. deserv. 4 gr.
- 1553 Rector Wilhelmus Verbeeck 4 gr. (L.18).
- 1556 Rector est Anthonius Walteri absens, deservit per d. Rogerum Walteri; cum 2 missis 8 mod. sil. (L.15 f. 143).

Altare Trinitatis

- 1520 [blanco]
- 1556 Rector d. Franciscus Uden absens nec deservit per aliquem, quia debet esse annullatum quod olim rescriptum est scilicet anno novo (nono?) sub onere 2 missarum ad 10 mod. sil. (L.15 f. 143).

Altare Marie et Anthonii

- 1520 [blanco]

Altare Marie, Trudonis et Clementis

- 1520 [blanco]
- 1556 Rector d. Rogerus Walteri, deservitur per eumdem; valet cum 2 missis 10 petros (L.15 f. 143).

⁷⁰ Vermoedelijk „voorvader“ van Martinus Rythovius, de latere eerste bisschop van Ieper.

	Altare Crucis in capella S. Ioh. Bapt. et Ewang.	1400
1562	[blanco]	1405
	Altare Anne in capella S. Ioh. Bapt. et Ewang.	1418-
1562	[blanco]	14.-
	Matricularia , 1520 annexa matricularie in Heeze	
1400	[blanco]	
1441	Pro placet Iohannis Bueken clericu coniugati, ut matricularie de Leende possit deseruire, solvit 1 sept. 4 gr. (I.129 f.36).	
1459-1463	Rector Robertus de Cyney pro abs. et pl. ydonei 12 gr.	1443
	Capella S. Iohannis Baptiste, 1534 et Iohannis Ewangeliste, 1560 in Stryp [Leenderstrijp]	
1443	Pro proclamationibus concessis Gerardo fil. Iohannis Otten clero ad capellam S. Iohannis in Leende, vacantem per mortem d. Egidi de Campo, ultimi rectoris eiusdem, per domicellum Philippum dominum temporalem loci, presentato debet ad relationem d. Walteri Regis infra diem admissionis. Dat. 22 iunii. Solvit 2 fl. Ren. (I.131 f.35 ^v n. 8).	
1523-1530	Rector mag. Iohannes Rasonis personaliter deseruit cum coadiutore, pro pl. 4 gr.	1445
1530	Pro iuribus litterarum proclam. et admiss. concessarum d. Wilhelmo Culen presb. ad capellam Ss. Ioh. Bapt. et Ewang. sitam infra parochiam de Leende, vacantem per mortem d. et mag. Iohannis Rasonis, per generosum d. Maximilianum de Hoerne dnum temporalem de Gaesbeeck, Heeze en Leende ⁷¹ presentato 4 fl. (D III 31 f. 38 ^v).	1459-
1550-1553	Rector Wilhelmus Verbeeck 1550 stud. Lovan. in artibus, unde docuit, ideo gratis (L.10 f.9 ^v), pro pl. deseruit. 4 gr. (L.10 f.54 ^v), 1551 stud. Lovan. in theol., unde docuit, ideo gratis. Pro pl. presb. sec. ydonei 4 gr. (L.10 f.148), 1553 4 gr. (L.18).	1536-
1556	Rector Everardus fil. Everardi Swuesten abs., deservit per d. Theodoricum Heesterbeeck; valet cum 3 missis 10 petros et 7 mod. sil. (L.15 f.143).	1552-
1558	Rector d. Everardus Zwuesten pro abs. 6 gr. (L.10 f.205).	1556

GROTE-BROGEL (Magnum Broghel, Magnum Broeg(h)el,
M. Bruegel)

Ecclesia dimidia, 1556 habet dominicis diebus 2 missas, 1 matutinalem in Erpecom, summam in eccl. paroch.; in hebdomada habet 4 missas scil. 2a, 4a, 5a et 6a feriis; valet communibus annis 10 mod. sil. mensure Traiectensis (L.15 f.144)

⁷¹ Max. van Horne, heer van Gaesbeek, Honscote, Heeze en Leende, in 1503 gehuwd met Barbara van Montfoort. *Schutjes*, IV, blz. 98.

- 1400 Rector d. Theodericus pro abs. 2 sc.
Plac. d. Lambert Pleesken 1 sc.
- 1405 Rector d. Theodericus de Papendone pro abs. 2 sc.
Pl. d. Gerardi de Dulken presb. 1 sc.
- 1418–1421 Rector d. Leonardus de Staden pro abs. 2 sc.
Pl. d. Arnoldi Fullonis presb. sec. 1 sc.
- 1418–21 Rector d. Lambertus Losschaerts [cfr. L.124 f. 37v]
- 1443 Pro pl. d. Iohannis Eldermans presb., ut a tempore obitus d. quondam Lamberti Losscharts, rectoris, dum viveret, ecclesie de Brogel, qui decessit 2 apr., usque ad festum B. Ioh. Bapt. prox. in divinis deseruire possit, debet Iacobus Buckinx, commorans in Brede, infra fest. Nat. B. Ioh. Bapt. prox. Dat. 6 apr. 18 gr. (L.131 f. 31v).
- 1443 Rector mag. Ghiselbertus Overdievecht.
- 1443 Pro proclamationbus concessis mag. Ghiselberto Overdievecht can. Leod. ad ecclesiam de Magnobrogel, vacantem per mortem d. Lamberti Losscharts, per d. Henricum de Coninxhem, abbatem monast. S. Trudonis ord. S. Benedicti, presentato, debet Iasp dictus Hebscaep infra Penthec. Dat. 15 apr. 2 fl. Ren. Solvit ipse 28 apr. totum. Pro admissione predicti mag. Ghiselberti Overdievecht ad eccl. de Magnobrogel presentato, necnon pro rata fructuum debet Iasp. dictus Hebscaep infra octavam Sacramenti prox. Dat. 26 apr. 6 fl. Ren. (L.131 f. 35).
- 1445 Rector mag. Iohannes de Vorda stud. Lovan. exhibuit litteras studii.
Pl. d. Michaelis de Cymiterio 1 sc.
- 1459–1478 Rector d. Iohannes Scillinc(x) 1459–78 pro abs. 2 sol. gr.
- 1459–60 Pl. d. Mauricij vander Heyden presb. sec. 1 sc.
- 1462 Pl. d. ... presb. ydonei 1 sc.
- 1463–78 Pl. d. Wilhelmi Coppens (alias Spapen) pr. sec. 1 sc.
Ecclesia litigiosa.
- 1536–1537 Pl. d. Iohannis Loebrouck deservit. 1 sc., 1536 et pro anno preterito 1 sc.
- 1550 Rector d. Iacobus Goers pro abs. 2 sol. et pl. 1 sc., faciunt simul 3 sol. 4 gr. (L.10 f. 80v).
- 1552–1555 Rector d. Iohannes Goer(t)s pro abs. 2 sol., pro pl. presb. sec. 1 sc.
1556 Rector d. Iacobus Goerssen abs., deservitur per d. Ioh. Loebroeck alias Scheeren (L.15 f. 144).
- 1562 P[raesens] cum coadiutore; placet. Solvit 25 sept. 1562 scutum.

Altare B. Marie, 1556 cum 2 missis valet 3 mod. sil. mensure Traiectensis (L.15 f.144)

- 1400–1405 Rector d. Arnoldus de Goerle, procurator achidiaconatus, ideo gratis de mandato d. vicarii.
- 1418–1421 Rector Godefridus Coman, quia collector fructuum et servitor, ideo gratis de mandato vicarii.
- 1427–1473 Rector d. Goeswinus Kemp(e), (Keymp(s)), 1427 pro abs. et pl. d. Iacobi Meynen presb. sec. 10 gr., 1438 foraneus in concilio Cukensi, propter servitia habet absentiam hoc anno gratis, 1441–45 pro abs. et pl. ydonei 10 gr., 1459–73 6 gr.

1485–1487	Rector mag. Iohannes de Inchy stud. Lovan. in medicinis, unde docuit, abs. gratis et pro pl. deservit. ydonei 4 gr.	1400 1405
1510	Rector d. Nicholaus Hulst pro abs. 6 gr.	
1523	Rector Iohannes Raets pro abs. et pl. 6 gr.	
15...–1536	Rector Iohannes de Busco.	Vicar
1536	Pro iuribus admissionis concesse d. Iohanni Simpernels presb. ad altare B. Marie virg. situm in eccl. paroch. de Magno Broeghel, vacans per simplicem resignationem Iohannis de Busco, ult. rectoris, ad manus rev. patris d. archidiaconi Campinie in ecclesia causante vacatione eiusdem eccl. paroch. de Magno Broeghel resignatum et per eundem archidiaconum admissum. Dat. 18 iunii. Debet 3 fl. 15 st. (I.152 f. 31v)	1400 1436 1438–
1537	Rector d. Iohannes Simpernels pro abs. et pl. 6 gr.	1459– 1519
1550–1555	Rector d. Iohannes Warpen (Werpen) pro abs. et pl. 6 gr. (L.10 f. 80v).	1523
1556	Rector d. Gerardus Ghysen, deservitur per eumdem (L.15 f.144).	1530
1556	Pro iuribus et expeditione litterarum institutionis d. Gerardo Ghisen presb. ad alt. B. Marie virg. in eccl. paroch. de M. Br. vacans per resignationem d. Iohannis Warpen in manibus d. Iacobi Goerssen investiti eccl. predice ratione investiture predice eccl. specialiter facte et admisse et per eundem rev. ^{mo} d. Episcopo Leod. uti administratori bonorum et emolumentorum archidiaconatus Campinie in ecclesia Leodiensi huiusmodi archidiaconatu pro tempore vacante, presentato, concessarum. Dat. 19 iunii 1556. 18 gr. (I.158 f. 39).	1556
1560–1562	Rector d. Carolus Villici pro abs. et pl. 6 gr.	Altare

Altare S. Nicolai, 1523 Spiritus et Nicolai, 1560 Spiritus

1497	[blanco] (L.13 f. 23v)	1497–
1523–1556	Rector d. Iohannes (de) Loebroeck pro abs. et pl. 6 gr.	1523–
1550	Rector d. Iohannes Loebroeck pro abs. et pl. 6 gr. L.10 f. 80v.	1556
1556	Rector d. Iohannes Loebroeck alias sHeeren absens, deservitur per d. Iohannem Loebroeck alias Spars(?), cum missis matutinalibus dominicis et festis diebus valet 3 mod. sil. (L.15 f.144).	Altare
1560	Rector d. Wilhelmus van den Ertwecht pro abs. et pl. 6 gr.	1520

Matricularia

1400	[blanco]	1459
1556	Rector d. Mathias Loeckens absens, deservitur per d. Iohannem Bolken clericum coniugatum; valet 2 mod. sil. (L.15 f.144).	1536

Capella B. Marie, 1520 de Erpecom [cfr. pag. 294 sub anno 1419].

1459	[blanco]
------	----------

MAARHEEZE (Ma(e)rheze, Marnheze)

Ecclesia, incorporata [capitulo Eindhoviensi 1399], 1556 valet plus aut minus 100 mod. sil. (L.15 f.144)	Altare
	1520 1556

- do-
1400 [blanco]
1405 Rector residet.

Vicaria 1445 perpetua

- 1400 [blanco]
1436 D. Iohannes investitus ecclesie de Marnheze (I.127 f. 36v).
1438–1441 D. Iohannes de Tommen, 1438 vicarius perpetuus eccl. de M., 1441 investitus de Marnheze (I.128 f. 31, I.129 f. 37).
1459–1470 Vicarius perp. d. Arnoldus Scouwerman (I.134 f. 38v, I.140 f. 34).
1519 Rector mag. Wilhelmus fil. mag. Henrici de Soemerden pro abs. 8 gr. (L.4 f. 212).
1523 Rector mag. Wilhelmus de Soemerden pro abs. et pl. d. Iohannis Hermanni deservitoris 2 sol.
1530 Rector Wilhelmus de Yselsteen pro abs. et pl. d. Iohannis Hermanni deservit. 2 sol.
1556 Rector Petrus Wynen presens; habet 3 missas, valet 10 mod. sil. (L.15 f.144).

Altare S. Lucie, 1502 Lucie, Katherine et Barbare, 1566 Marie et Lucie (L.13 f.146)

- 1427 Pro plac. d. Hermanni Scholoker presb., vicarii perpetui de Budel, quod unacum illa altari S. Lucie, noviter fundato in eccl. de Marnheze, in divinis potuit et possit deservire, debet ipse ad relationem Gerardi Hollen, procuratoris in curia Leod., et ipse Gerardus insolendum infra Pasche prox. Dat. 20 febr. 6 gr. (I.126 f. 36).
1497–1502 Rector d. Wilhelmus de Eldris 8 gr. (L.3 f. 23v, L.4 f. 5).
1523–1530 Rector Iohannes Michaelis pro abs. et pl. 12 gr.
1556 Rector Floribertus fil. Francisci de Waelre absens, deservitur per d. Petrum Wynen; cum 3 missis valet 20 scuta vetera (L.15 f.144v).

Altare S. Barbare

- 1520 [blanco]

Altare B. Marie

- 1459 [blanco]
1536 Rector d. Arnoldus de Laet exhibuit privilegium Antwerpiense [ideo abs. gratis].

Altare Crucis et Anne

- 1520 [blanco]
1556 Rector d. Iohannes Godefridi, deservitur per eumdem; cum 2 missis valet 7 $\frac{1}{2}$ mod. sil.. (L.15 f.144v).

Altare Marie et Iohannis Evang.

- 1520 [blanco]
1556 Rector Godefridus fil. Godefridi de Monte clericus absens, deservit

	d. Iohannes Godefridi; cum 1 missa diebus sabbati valet 5 ^{1/2} mod. sil. (L.15 f.144 ^v).	
Altare Catharine		Eccle
1552	[blanco]	1400
Altare fraternitatis Marie		1421
1552	[blanco]	1421-
Altare S. Marie novum		
1497	[blanco] (L. 3 f.23 ^v).	
Altare Marie et Anthonii		
1556	Rector Wilhelmus fil. Godefridi de Monte absens, deservitur per d. Iohannem Godefridi; valet cum 1 missa 4 ^{1/2} mod. sil.; celebrantur in eodem altari adhuc 2 misse diebus dominicis et festivis summo mane per eundem et habet 9 maldra silig. (L.15 f.144).	1497 1519 1523
Matricularia		1530
1418	[blanco]	1536-
1556	Rector Iohannes fil. Godefridi de Monte, deservitur per d. Iohannem Godefridi; valet parum (L.15 f.144 ^v).	1556
Capella Bb. Marie et Ioh. Bapt., in Zu(e)rendonck (Zoerendonck),	1553 castralis (L.18)	Altare
1400	[blanco]	
1556	Celebrantur 4 misse in hebdom. per d. Henricum fil. Theoderici de Hoechten et valet 8 mod. sil. (L.15 f.144 ^v).	
Capella in castro de Craendonck		
1556	Rector d. Godefridus de Palude absens, deservitur per d. Henricum fil. Theoderici; cum 3 missis valet 15 mod. sil. et est castrale (L.15 f.144 ^v).	
Altare S. Barbare, Katherine et Lucie in castello (castro) de Craendonck in Zurendone(k)		Capel
1436–1443	Rector mag. Iohannes de Gronselt (iunior), stud. Lovan., 1441 habet abs. gratis., pro pl. ydonei 1436–38 8 gr., 1441–43 6 gr.	1473– 1519 1523
1441	Pro presentacione Gerardi Baliart acoliti, rectoris capelle castri de Craendonck site in Sorendonck, ad ordinem subdiaconatus, solvit 23 febr. 1 fl. Ren. (I.129 f.38 ^v).	1530
	Pro presentacionibus eiusdem ad ordines dyaconatus et presbyteratus solvit in promptis 2 fl. Ren. 30 marci (I.129 f.39).	1556
1441	Pro presentationibus d. Gerardi Baliart subdiaconi, rectoris capelle castri de Craendonc in Sorendonck, ad ordines dyaconatus et subdiaconatus solvit in promptis 30 marci 2 fl. Ren. (I.129 f.39).	Matri
1445–1487	Rector mag. Wilhelmus de Eldris pro abs. et pl. ydonei 12 gr.	1441 1523 1556
1523–1536	Rector Iohannes Michaelis pro abs. et pl. 12 gr.	

MEERVELDHOVEN (Merefelt, Meerfelt)

- Ecclesia dimidia, 1556** valet sub onere consueto 20 mod. sil. (L.15 f.144^v)
- 1400–1405 Rector d. Petrus pro abs. 1 sc.
1400 Plac. d. Petri unacum ecclesia de Zeelst 1 fl.
1405 Pl. d. Petri de Lievendaal 1 sc.
1421 Iohannes Huermeesters investitus (I.125 f.35^v).
1421–1445 Rector d. Iohannes Leonis (de Bladel), pro abs. et pl. 1421 d. Henrici Decani presb. unacum eccl. de Zeelst 2 fl., 1427 d. Theoderici de Horst presb. sec. 2 fl. et 1 sc., 1436–42 simul 2 sol. gr.; 1443–45 d. Bartholomei de Campo simul 2 sol. gr.
1438 Pro pl. d. Theoderici de Horst presb. ut cum eccl. de Merefelt ecclesie de Zeelst possit deseruire, debet ipse in concilio proximo. Dat. 24 sept. 1 sc. Solvit 22 apr. totum (I.128 f.29^v).
1497 Rector d. Henricus vanden Loe 1 sc. (L.3 f.23^v).
1519 Rector d. Walterus Boets pro abs. 1 sc. (L.4 f.212).
1523 Rector d. Walterus Boets pro abs. 1 sc.
Pl. d. Goeswini Herberti 1 sc.
1530 Rector d. Henricus de Broeghel pro abs. et pl. d. Bartholomei de Acht deseruit. 2 sc.
1536–1537 Rector d. Wilhelmus Heesters (Heysters) pro abs. et pl. d. Francisci Everardi 2 sol.
1556 D. Iohannes Martini de Steensel presens (L.15 f.144^v).

Altare B. Marie virg.

- 1562 Pro iuribus et expeditione litterarum proclaim. venerab. viro d. et mag. Henrico Dorn iur. licent., clero Leod. dioc., ad altare B. Marie virg. in eccl. paroch. de Merefelt, vacans per mortem honorab. viri d. Christiani Everardi, ult. eiusdem alt. rectoris, et canonici possessoris, extra Romanam curiam et in partibus defuncti, per honorab. virum d. Iohannem Martini, investitum eccl. paroch. de Merefelt, ratione investiture dicte sue ecclesie reverend. d. archidiacono Campinie presentato, concessarum. Dat. 21 oct. 1562. 6 gr. (I.160 f.96).

Capella B. Marie noviter erecta, 1497 nova Ter Eycken

- 1473–1474 Rector d. Leonius vander (de) Horst, pro abs. et pl. ydonei 4 gr.
1519 Rector d. Leonius vander Horst pro abs. 4 gr. (L.4 f.212).
1523 Rector mag. Iohannes Beyser (Beyste?) pro abs. et pl. 10 gr.
1530 Rector mag. Leonardus Karmans, stud. Lovan. in utroque iure, unde docuit, gratis et pro pl. 4 gr.
1556 Rector d. Franciscus Everardi presens; valet cum 3 missis 12 mod. sil. (L.15 f.145).

Matricularia

- 1441 Lambertus de Busco matricularius (I.129 f.37).
1523 Rector mag. Iohannes.
1556 Non est beneficium et nihil certi habet. Deservitur per Stephanum Martini laicum (L.15 f.145).

1400	<i>Ecclesia dimidia, 1556 cum 3 missis in hebdom., demptis dominicis et celebritatibus, valet 30 mod. sil. (L.15 f.145)</i>	1459
1418	[blanco]	
1442	Pro proclamationibus concessis frater Arnoldo de Campo presb., presentato per d. Iohannem Dei pacienza abbatem monast. Tongerloensis ord. Premonstr. camerac. dioc. ⁷² , ad eccl. paroch. de Mierle, vacantem ad presens per mortem seu liberam resignationem fr. Nicholai Vosters ult. rectoris eiusdem ⁷³ , solvit in promptis. Dat. 22 nov. 2 fl. Ren. (I.123 f. 35v).	1451
1474-1487	Rector d. Cornelius de Rosendael residet. Pl. Wilhelmi Gruyter eius coadiut. 1 sc.	1551
1474	Rector d. et fr. Iohannes de Gruyter, 1474 stud. Lovan. in decretis, ideo abs. gratis ⁷⁴ , 1485 residet, 1487 stud. Lovan. in iure can.	1556
1485-87	Pl. d. Cornelii Verclarens presb. sec. 1 sc.	1560
1523-1537	Pl. d. Henrici de Mere presb. sec., 1485 eius coadiut., 1 sc.	Altar
1523-30	Rector d. Iohannes Moens residet.	
1536-37	Pl. d. Bartholomei Isbrandi eius coadiut. 1 sc.	1400
1556	Pl. d. Huberti Houtloex (Hoetlux) eius coadiut. 1 sc.	1418
	Rector d. Iohannes Moens, deservitur per eumdem cum coadiutore d. Marcello Dekens (L.15 f.145).	

Altare S. Nicholai

1400	[blanco]	
1405	Rector Goeswinus Yde, clericus domine Ducisse Brabantie et ideo gratis de mandato dni.	
1419-1421	Rector Marcellus Bloemart, familiaris, 1421 servitor Duci Brabantie, ideo ad preces eius gratis.	
1419	Pro presentatione ad ordinem subdyaconatus Marcellii de Belveren, rectoris alt. S. Nich. in Mierle, solvit in promptis. Dat. 22 dec. 1 fl. Ren. (I.124 f. 36v).	1469-
1436-1438	Rector mag. Iohannes de Gronselt senior stud. Colon., 1436 pro pl. ydonei 4 gr., 1438 exhibuit privilegium, ideo habet abs. gratis, pro pl. Johannis de Varlaer 4 gr.	1485
1442-1443	Rector d. Nicholaus Godefride Mierle, 1442 pro abs. et pl. ydonei 4 gr.; 1443 stud. Lovan. habet abs. gratis.	1497
1445	Pro iuribus proclam. et admitt. Petri fil. Ioh. de Mierle ad alt. S. Nicholai situm in eccl. de Mierle, vacans per resign. Nicholai Godefridi de Mierle, causa permutationis factam, per d. abbatem monast. de Tongerloe ⁷⁵ presentati ac pro rata fructuum eiusdem pendentibus proclamationibus simul solvit. 17 iulii 3 fl. Ren. (I.132 f. 38).	1519

⁷² Iohannes Gerardi Sichemiensis (Jan Geerst van Zichem), abt van Tongerloo 1400-1428.⁷³ Nicol. van Vorst, in 1407 als „die persoon van Mierle“ vermeld. B.B.23, blz. 81.⁷⁴ Pastoor Jan de Gruyter, kanunnik der abdij Tongerloo, geeft 23 mei 1476 toestemming tot oprichting van een kapelanie in het kasteel van Mierle. B.B. 12, blz. 45-47.⁷⁵ Dirk van Haren, prelaat van Tongerloo, †19 mei 1447.

1445	Rector Petrus Iohannis de Mierle, procuratoris fiscalis archidiaconatus Brabantie, cuius intuitu habet abs. gratis.
1459-1473	Rector d. Petrus de Mierle pro abs. et pl. ydonei 4 gr.
1473	Pro iuribus et sigillis proclamationis et admissionis concessarum d. Cornelio vander Claren super altari S. Nic. in eccl. de Mierle, vacante per resignationem d. Petri de Mierle in manibus rev. patris d. Iohannis abbatis monast. B. Marie Tongerlensis ⁷⁶ , via permutationis per et inter d. Petrum et d. Cornelium tamquam rectorem alt. S. Agathe in eccl. paroch. de Berlinghen, nobis per prefatum d. abbatem ratione abbatialis dignitatis litteratorie presentato, ac pro rata fructuum, debet ipse 3 fl. Ren. (I.142 f.41).
1551	Rector Gerardus vander Reyt studet Lovan. in theol., unde docuit ideo gratis et pro pl. presb. sec. ydonei (L.10 f.149v).
1556	Rector d. Gerardus Roest absens, deservit per d. Gerardum Simonis; cum 1 missa valet 5 mod. sil. (L.15 f.145).
1560	Rector d. Egidius de Speculo pro abs. et pl. 6 gr.

Altare S. Agathe

1400-1405	Rector d. H. Rover 1400 pro abs. et pl. ydonei 6 gr., 1405 d. Iohannis de Weert 6 gr.
1418	Rector mag. Emericus de Merica pro abs. et pl. d. Theoderici Hoghe de Helmont presb. 6 gr.
1418	Pro absolutione d. Theoderici de Hoghe presb. excommunicati ad instantiam Godefridi Coman, procuratoris negotiorum curie, necnon pro quitantia excessus eiusdem de eo quod absque licentia nostra deseruit in divinis altaris S. Agathe, S. Nicholai et B. Marie in Mierle et pro placet quod ulterius illis deserivire valeat usque festum B. Ioh. Bapt. prox., debet ipse d. Theodericus in Mierle commorans infra proxima concilia post Pasche et Remigii mediatim. Dat. 14 febr. 2 fl. Ren.
1469-1470	Solvit ipse 1 fl. Ren. 6 maii (I.123 f.37).
1485	Rector Hubertus Celen pro abs. et pl. ydonei 6 gr.
1497-1502	Rector Iohannes Ceelen pro abs. et pl. 6 gr.
1519	Rector Wilhelmus Ceelen 4 gr. (L.3 f.24, L.4 f.5).
1523-1530	Rector d. Gerardus Ceelen pro abs. 4 gr. (L.4 f.212).
1554-1562	Rector d. Gerardus Celen pro abs. et pl. 6 gr.
1556	Rector d. Adamus Snoe(c)x (Lupi) pro abs. et pl. 6 gr.
	Rector d. Adam Snoecx absens, deservit per d. Henricum Spengers; cum 3 missis valet 8 mod. (L.15 f.145).

Altare S. Iacobi et Rumoldi 1400-05 novum⁷⁷

1400	[blanco]
------	----------

⁷⁶ Jan van Kinschot, prelaat van Tongerlo, † 4 jan. 1477.

⁷⁷ Het altaar van St. Jacob major en Rumoldus was in 1392 gesticht door Jacobus de Beerse, geheten vander Horst, wonend in 's-Bosch, en door Hendrik Dickbier, heer van Mierlo. B.B.12, blz. 34-40.

1405	Rector d. Petrus de Lievendael pro abs. et pl. d. Iohannis de Weert 4 gr.	
1418-1438	Rector Wilhelmus de Baerle pro abs. et pl. d. Theoderici Hoghe presb. 4 gr.	
1441	Rector Renerus Gruyter pro abs. et pl. ydonei 6 gr.	1562
1530	Pro iuribus litterarum proclaim. et admiss. concessarum Bernardo filio domicelli Rasonis de Grevenbrouck ad altare Ss. Iacobi et Rumoldi in eccl. paroch. de Mierloe ⁷⁸ , vacans per resignationem Francisci de Grevenbrouck, ultimi rectoris eiusdem, per prenominatum Rasonem tamquam dominum temporalem dominii de Mierloe presentato 3 fl. 15 st. (D III 31 f. 39v).	
1556	Rector d. Bernardus de Grevenbroeck absens, deserbitur per d. Hen- ricum Sprengers; cum 2 missis valet 5 mod. sil. Huius beneficij colla- tor est et longo tempore fuit dominus temporalis de Myerloe, aliorum beneficiorum abbas de Tongerloe, quare voluit asserere quod non tenetur solvere absentiam (L.15 f.145) ⁷⁹ .	1487 1502-
Altare S. Marie, Iohannis Ewang. et Katharine, 1520 Ioh. Baptiste et Katharine, 1556		
S. Ioh. Bapt., Catherine et Marie (L.15 f.145)⁸⁰		
1421-1445	Rector d. Nicholaus de Ly(e)mde pro abs. et pl. 1421 d. Walteri de Bruheze presb., 1427-43 d. Iohannis de Vaerlaer (Var-, Verlaer), 1445 ydonei 8 gr.	1556
1462-1463	Rector Gerardus Celen 1462 pro abs. et pl. ydonei, 1463 stud. Lovan. in iure can. unde docuit, et pro pl. deserbit. 4 gr. 13 nov. 1463 Gerardus Celen, rector altaris, resignavit ad opus Wil- helmi Celen sui fratris (I.137 f.82, los blad).	Altare
1463-1474	Rector Wilhelmus Celen.	
1474	Pro iuribus et sigillis proclamationis et admiss. concessarum Ancel- mo Utenbosch clero leod. dioc. super altari S. Ioh. Ewang. et Ka- therine vacante per mortem Wilhelmi Celen, nobis per rev. patrem d. Iohannem [de Kinsschot] abbatem Tongerloensem presentato, ac pro rata fructuum, debet ipse mediatis infra fest. Nat. B. Ioh. Bapt. et capitulum Remigii prox. 2 fl. Ren. (I.143 f.43v).	1497 1519 1523 1530-1 1550-1
1485	Rector Ancelmus Uytjenbosch, servitor rev.mi d. nostri Leod. epis- copi, ideo abs. gratis.	1556
1502	Rector d. Leonius vander Horst 4 gr. (L.4 f.5).	1558
1537	Rector d. Martinus Horckmans alias vander Meer (D III 31 f.39v) pro abs. 4 gr.	Matric
1550-1558	Rector d. Martinus Horckmans pro abs. 4 gr. (L.10 f.9v, 205). Deposuit loco absentie et pl. deserbit. 6 gr. (L.10 f.54v).	1400-I 1418-I
1550		

⁷⁸ Een der bastaarden van Raes van Grevenbroeck, de toenmalige ongehuwd gebleven heer
van Mierlo, was Bernard, waarschijnlijk dezelfde, die door hem als rector van bovengenoemd
altaar wordt voorgedragen. Afbeeldingen van kerken enz. in Oostelijk N. Brab. door H. Spil-
man met aantekeningen van Jhr. Mr. A. van Sasse van Yssel, 1921, 2e stuk, blz. 61, 62.

⁷⁹ In margine: „castrale”; het altaar was echter niet in het kasteel, maar in de kerk van
Mierlo gesticht.

⁸⁰ In 1392 was Jan Mermans, wonend te Mierlo, rector van dit altaar die nog vermeld wordt
in 1402. B.B.12, blz. 39.

Altare

1459-
1478

1487

1502-

Altare

1497
1519

1523
1530-1
1550-1

1556

1558

Matric

1400-I
1418-I

1421

1427-I

Er

Veert resb. filio noldi sci de onem 3 fl. Hen- colla- orum non	1551	Deposit 21 aug. loco abs. cum protest. de addendo iuxta antiqua registra 6 gr. (L.10 f.149 ^v).
	1556	Absens, deservitur per d. Iohannem Custodis; cum 2 missis in hebdom. valet 8 mod. sol. (L.15 f.145).
	1562	Rector d. Arnoldus Mathie pro abs. 6 gr. (L.13 f.7).
		Altare S. Marie, Lucie et Andree, 1556 cum 3 missis valet 8 mod. sil. (L.15 f.145^v)
	1459-1470	Rector d. Lucas Sprenger pro abs. et pl. 6 gr., 1469-70 4 gr.
	1478	Rector Iohannes Neve, servitor d. archidiaconi Hasbanie, eius intuitu ergo abs. gratis.
	1487	Rector mag. Iohannes Brunonis ⁸¹ pro abs. et pl. hoc anno 6 gr.
	1502-1530	Rector d. Henricus de Meer 6 gr. (L.4 f.5).
	1530	Pro iuribus litterarum proclaim. et admiss. concessarum Iohanni Custodis, rectori alt. S. Willibrordi in eccl. de Olmen, ad alt. Ss. Marie, Lucie et Andree in eccl. paroch. de Mierle, vacans per resign. d. Henrici de Meer causa permutationis, per rev. patrem d. Arnoldum [Streyters] abbatem monast. Tongerlensis presentato (D III 31 f.39 ^v).
	1530	Pro iuribus presentationis ad omnes sacros ordines concesse Iohanni Custodis, rectori alt. Marie et Lucie virg. in eccl. paroch. de Mierle 2 fl. 2 st. (D III 31 f.40 ^v).
	1556	Rector d. Iohannes Custos, deservitur per eumdem (L.15 f.145 ^v).
		Altare Georgii, Sebastiani, Anthonii, Barbare et Margarete, 1556 altare Georgii et Sebastiani, annexum capelle Ten Broeck (L.15 f.145^v)
	1497	[blanco] L. 3 f.24.
	1519	Rector Petrus Philippi pro abs. 6 gr. (L.4 f.212).
	1523	Rector Petrus Petri pro abs. et pl. 6 gr.
	1530-1537	Rector d. Petrus (die) Ruiter pro abs. et pl. 6 gr.
	1550-1553	Rector mag. Petrus de Ruyter 1550 6 gr. (L.10 f.9 ^v). Pro abs. et pl. deservit. 6 gr. (L.10 f.54 ^v), presb. sec. ydonei 6 gr. (L.10 f.149 ^v), 1553 6 gr. (L.18).
	1556	Rector d. Petrus Ruyter abs., deservitur per d. Marcellum Dekens; cum 2 missis valet 11 mod. sil., cum 2 missis in dicta capella, que fiunt per eumdem, et habet 10 Renenses (L.15 f.145 ^v).
	1558	Rector d. Petrus de Ruyter pro abs. 6 gr. (L.10 f.205).
		Matricularia perpetua, 1556 valet annue 6 mod. sil. (L.15 f.145^v)
	1400-1405	[blanco]
	1418-1419	Rector d. Iohannes de Weert pro abs. et pl. Christiani de Smachten (Smechten) clericci non coniugati 8 gr.
	1421	Rector d. Iohannes de Busco pro abs. et pl. d. Wilhelmi Haengreve clericci non coniugati 8 gr.
	1427-1445	Rector d. Henricus Parisiis pro abs. et pl. 1427 Winandi fil. Iohannis Emerici clericci non coniugati, 1436-38 Wilhelmi de Gerdingen, 1441-42 Henrici (de) Ouden, 1443 Wilhelmi de Gerdingen, 1445 Nicholai Godefridi clericci 8 gr.

⁸¹ Er staat *Bonnonis*; in 1490 was hij kanunnik te Deventer. *B.B.* 23, blz. 81.

1459–1464	Rector d. Wilhelmus Braen(s) pro abs. et pl. ydonei 8 gr.
1469–1470	Rector d. Wilhelmus Nys pro abs. et pl. ydonei 8 gr.
1475–1479	Rector Adam de Zulen pro abs. et pl. deservit. 8 gr.
1523–1530	Rector Thomas Tsgroeten pro abs. et pl. 8 gr., 1530 stud. Lovan. in iure can., ideo gratis et pro pl. deservit. 4 gr.
1536–1537	Rector Libertus vander Roest pro abs. et pl. 6 gr.
1550–1551	Rector Libertus vander Roest, 1550 6 gr. (L.10 f. 9 ^v), pro abs. et pl. 6 gr. (L.10 f. 54 ^v), 1551 pro abs. et pl. deservit. ydonei 6 gr. (L.10 f. 150).
1551	Pro iuribus litterarum proclaim. et admiss. matricularie eccl. de Myerlo, vacantis per obitum quondam Liberti vander Roest, clerici Leod. dioc., ult. rectoris dicte matric., in favorem Mathei fil. Mathei vander Steene Camerac. dioc., ex presentatione rev. patris d. Arnoldi Streeters, abbatis monast. de Tongerloe. Dat. 24 maii. 18 gr. Pro iuribus institutionis, videlicet pro octava parte fructuum 2 fl. Ren. 5 st. (L.10 f. 175 ^v).
1553–1558	Rector Matheus vander Steen(e) 1553 studet Lovan. in artibus, unde docuit, ideo gratis (L.18), 1556 clericus absens, deservitur per mag. Iohannem Boomans, clericum minime coniugatum (L.15 f. 145 ^v), 1558 pro abs. 6 gr. (L.10 f. 205).

Capella super Lignum (op 't Hout), 1551 capella S. Agathe

1400–1405	Rector Iohannes Christiani pro abs. et pl. 1400 d. Petri vel alterius ydonei, 1405 d. Godefridi Bystervelt 2 sol. gr.
1418–1438	Rector Wilhelmus de Baerle (L.128 f. 31).
1418	Pro presentatione ad ordines subdiaconatus, diaconatus et presbyteratus Wilhelmi de Bairle acoliti, rectoris capelle super Lignum ac altaris Ss. Rumoldi et Iacobi siti in eccl. de Mierle, debet ipse Wilhelmus in Mierle commorans infra prox. fest. Penthec. Dat. 9 martii 3 fl. Ren. Solvit per manus d. Iohannis de Witzen totum 14 aug. (L.123 f. 37).
1427	Pro pl. d. Wilhelmi de Baerle presb. sec., quod deserviens vicarie perpetue eccl. de Aerle d. Iohannem de Vaerlaer in officiatione altaris sui S. Rumoldi in Mierle in suum recipere possit coadiutorem. 10 gr. (L.126 f. 36).
1441	Rector Godefridus Iudoci pro abs. et pl. ydonei hoc anno 12 gr.
1443–1445	Rector Godefridus (de) Halen pro abs. et pl. 1443 d. Godefridi Carper, 1445 d. Winrici Tsheren presb. 12 gr.
1473–1487	Rector d. Iohannes Ghiselberti 1473 pro abs. et pl. deservitoris ydonei 12 gr., 1477–87 10 gr.
1502	Rector d. Iohannes Ghiselberti 6 gr. (L.4 f. 5).
1519	Rector d. Gisbertus Ghisels pro abs. 6 gr. (L.4 f. 212).
1523	Rector d. Gisbertus Ghisels pro abs. et pl. 10 gr.
1530–1537	Rector d. Iohannes de Balen pro abs. et pl. 10 gr.
1550–1551	Rector d. Iohannes de Balen, 1550 6 gr. (L.10 f. 9 ^v).
1550	Deposuit loco abs. et pro pl. deservit. 8 gr. (L.10 f. 54 ^v).
1551	Deposuit Iacobus de Witte nomine d. Iohannis de Balen cum protestatione de addendo etc. 8 gr. (L.10 f. 149 ^v).

- 1551 Pro iuribus litterarum proclam. et admiss. capelle S. Agathe in paro-
chia de Mierloe site, per obitum quondam Iohannis de Balen illius
ult. rectoris, in favorem Wilhelmi fil. Laurentii van Sprange clerici
Leod. dioc., ex presentatione Rev. patris d. Arnoldi Stryters, abbatis
monast. Tongerloensis. Dat. 29 oct. 18 gr. Pro iuribus institutionis,
videlicet pro octava parte fructuum 4 fl. Ren. 1½ st. (L.10 f.170).
Rector Wilhelmus Sprang(h)e 1553 stud. Lovan. in iure civili, unde
docuit, ideo gratis (L.18); 1556 deservitur per d. Nicolaum Pauli cum
quotidiana missa, ut idem retulit (L.15 f.145v), 1558 pro abs. 6 gr.
(L.10 f.205v).
- 1562 Rector d. Laurentius Sprange 6 gr. (L.13 f.7).
1566 Rector d. Wilhelmus Spranghe pro abs. 6 gr. (L.13 f.146v).

Capella opt Broeck, 1556 ten Broeck annexa altari Georgii, deservitur et valet ut supra
[vide pag. 213 altare Georgii etc.] (L.15 f.145v)

- 1552 [blanco]
1562–1566 Rector Petrus Scheelen, stud. in artibus, ideo gratis (L.13 f.7), 1566
stud. Lovan. in iure, ideo gratis (L.13 f.146v).

Capella Ten Houtte [in domo Apostolorum, fundata aº 1531 per cardinalem Wilhel-
mum ab Enckevoert]

- 1556 Noviter consecrata (ut fertur) in honorem Salvatoris, domine virg.
Marie, 12 Apostolorum, S. Wilhelmi et Elizabeth, cuius rectorem,
onus et valorem ignoro.
1556 Rector Wilhelmus Sprange; deservitur per d. Nicolaum Pauli cum
quotidiana missa ut idem retulit (L.15 f.145v).

NUENEN en GERWEN⁸²

Ecclesia integra, 1460 ecclesie unite, 1523 Gerwen appendix

- 1400 [blanco]
1405 Rector d. Thomas Maes residens⁸³.
Plac. d. Arnoldi Vrient coadjutoris 1 sc.
1418–1421 Rector mag. Henricus Comitis residens.
1418 Pl. d. Henrici Liberti sui coadiut. 1 sc.
1419–21 Pl. d. Godefridi de Ponte presb. eius coadiut. 1 sc.
1427 Pl. d. Theoderici de Eckenbroeck presb. sec. 1 sc.

⁸² Vgl. *Frenken, Memoriaal der dorpen en parochies Gerwen, Nuenen en Nederwetten* (1948), blz. 31–40, 157–161, 168–174.

⁸³ Een schepenactie van Someren van 1 mei 1399 vermeldt hem als zoon van Gerard vander
Straten en als „persoen” in de kerken van Nuenen en Gerwen (*Memoriaal*, blz. 31). In het
schepenprotocol van 's-Bosch (reg.1176, f.163v, f.183) komt hij als pastoor van Gerwen en
Nuenen al voor in 1381 en wordt dan ook Thomas de Zoemerden geheten.

1436–1442	Rector d. Franco de Wonteringen ⁸⁴ , 1436, '38 stud. Lovan., 1438 habet propter privilegium absentiam gratis, 1441 exhibuit privil. studii, 1442 exhibuit litteras studii.	1469–
1436–42	Pl. d. Wilhelmi fil. Wilhelmi de Aerle presb. sec. 1 sc.	
1443	22 martii d. Franco de Wontrengen, rector ecclesiarum de G. et N., in manibus archidiaconi resignavit ecclesiam de Gerwen et Nunen via permutacionis cum mag. Ghiselberto Overdevecht, canonico eccl. B. Marie Tongrensis leod. dioc., et Waltero Mickart, canonico eccl. B. Marie Antwerpiensis camerac. dioc., ac Lamberto Ove[r]denvecht, rectore altaris S. Nicolai in hospitali de Chestelmael(?), taliter videlicet quod Franco canonicatum et prebendam Tongensem, Lambertus canonicatum et prebendam Antwerpiensem, Walterus Mickart paroch. ecclesiam de Gerwen et Nuenen, Ghiselbertus vero altare S. Nicolai assequantur. Et iuravit ut moris est. Super quibus petiit instrumentum (I.130 f. 89v).	1519
1443–1459	Rector d. Walterus Mikart (Mickaert), 1443–45 stud. Lovan., 1459 pro abs. 8 sol. gr.	1523
1443–45	Pl. d. Wilhelmi de Aerle presb. sec. 3 sol. gr.	1530
1445	Pro pl. d. Wilhelmi Willem de Aerle ut ecclesie de Nuenen et Gerwen possit deservire, solvit 1 sc. (I.132 f. 36v).	
1459	Pl. d. Makarii Boert presb. sec. 1 sc.	1553
1460–1464	Rector mag. Iohannes Trabakier, 1460 stud. Lovan. in theol., unde docuit, ideo abs. gratis, 1462 pro abs. hoc anno 4 sol. gr., 1463 pro abs. hoc anno ex gratia 6 sol. gr., 1464 pro abs. 5 sol. gr.	
1460	Pro iuribus et sigillis proclamationis, institut. et admiss. concessarum d. et mag. Iohanni Trabakier presb. ad ecclesias canonice unitas de Nuenen et Gerwen, vacantes ad presens per liberam resignationem d. Godefridi Steelant procuratoris d. Walteri Mickaert, ult. rectoris earumdem ecclesiarum, in manibus nostris factam per nosque receptam et admissam via, modo et ex causa permutationis triangularis, canonice faciente per et inter d. Walterum tqm rectorem ex una necnon prefatum mag. Iohannem Trabakier, rectorem vicarie perpetue in eccl. S. Martini Leod., ex alia, atque d. Iohannem de Melsbroeck, rectorem eccl. B. Marie in Filvordia, ex tercia partibus, taliter quod ipse mag. Iohannes [Trabakier] canonice unitas ecclesias de Nuenen et Gerwen, d. Walterus M. autem eccl. paroch. B. Marie in Filvordia, d. Iohannes de Melsbroeck vicariam perp. in S. Martino huiusmodi permutationis vigore habeant et assequantur, ac ad illas hincinde canonice transferantur, per venerab. viros dnos decanum seu vicedecanum et capitulum eccl. B. Petri de Cort[ers]sem presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum domino [archidiacono] competente, debet ipse Ioh. Trabakier et d. Makarius de Boert officians ecclesias de Nuenen et Gerwen infra fest. Purif. B. Marie virg. Dat. 20 aug. 20 fl. Ren. (I.135 f. 37).	Vicari
	22 iulii 1460 Walterus Mickaert per suum procuratorem G. Steelant in manibus archidiaconi resignavit. (I.135 f. 86).	1536–
		1550

⁸⁴ De naam staat ook gespeld de Wontrengis en Wontrengen, maar de beste lezing zal zijn de Wontringen (Wontergem in O. Vlaanderen).

1460–64	Pl. d. Makarii (de) Boert presb. sec. 1 sc.
1469–1487	Rector d. Anthonius Pruynen (Pruenen) ⁸⁵ pro abs. 6 sol., 1477 6 sol. gr., 1478–79 moderata ad 4½ sol. gr., 1485 4 sol. gr., 1487 hoc anno conditionaliter 4½ sol. gr.
1469–70	Pl. d. Makarii de Boert presb. sec. 1 sc.
1473–77	Pl. d. Henrici de Verlaer presb. sec. 1 sc.
1479	Pl. d. Macharii de Boert 1 sc.
1485	Pl. Lamberti de Craendonck presb. sec. 1 sc.
1487	Pl. d. Petri Macharii presb. sec. 1 sc.
1519	Rector eccl. de Gerwen est d. Rodolphus die Vriese, pro abs. 3 sol. gr. (L.4 f. 212).
1523	Rector d. Rodolphus Vriess pro abs. 3 sol.
	Pl. d. Arnoldi Waltheri 1 sc.
1530–1552	Rector d. et mag. Augustinus (vanden) Blockerie, 1530 stud. Parisiensis in iure can., unde docuit, abs. gratis, 1536–52 pro abs. 3 sol.
1530	Pl. d. Arnoldi Waltheri deservit. 1 sc.
1536	Pl. d. Petri Sgreven deservit. 1 sc.
1537	Pl. d. Henrici Wilhelmi 1 sc.
1550	Rector eccl. Nuenen et Gerwen mag. Augustinus Blocquerien pro abs. 3 sol. (L.10 f. 81) ⁸⁶ .
1553	Rector eccl. de Nuenen mag. Iohannes Axilius, qui deponi fecit 6 gr. loco absentie (L.18).
1555	Nuenen et Gerwen in lite.
1556	Ecclesia de Gerwen est litigiosa; deservitur per d. Anthonium Michaelis; valet 200 Renenses vel pauci(?) minus (L.15 f. 145 ^v).

Vicaria in Nuenen

1536–1537	Rector d. Iohannes Driesmans pro abs. 4 gr.
1536	Pl. d. Henrici Verlamen 1 sc.
1537	Pl. d. Petri Sgreven 1 sc.
1550	Rector d. Iohannes Driesmans pro abs. 4 gr. (L.10 f. 81).
1550	Pro iuribus litterarum proclamatorialum d. Arnaldo Snoex ad ecclesiam sive capellam de Nieuwen [= Nuenen], vacantem per mortem quondam d. Iohannis Driesmans per decanum et capitulum eccl. colleg. S. Petri loci de Corterschem rev ^{do} d. archidiacono presentato. Dat. 1 apr. 6 gr. (L.10 f. 81 ^v).
	Termino proclamationum prescriptarum serviente(?) comparuit [Arn.]

⁸⁵ Onder pastoor Pruynen werd de dochterkerk Nuenen bij decreet van Anthonie Roggen, officiaal te Diest van Jan van Horn, bisschop van Luik, d.d. 12 nov. 1496 van de oude moederkerk Gerwen afgescheiden. Zie boven aangehaald *Memoriaal* blz. 25–26, 264–269.

⁸⁶ Niettegenstaande de vaneenscheiding van de kerken van Nuenen en Gerwen in 1496 wordt mr. Aug. van de Blockerie hier in 1550 niet enkel rector (pastoor) van Gerwen, maar ook van Nuenen genoemd. De oorzaak zal gezocht moeten worden in het geschil, dat – zoals aanstands nog blijken zal – toentertijd over de kerken van Gerwen en Nuenen bestond. De aard daarvan is ons niet nader bekend. Misschien eiste van de Blockerie, die op p. 219 in 1537 „persona personatus” van beide kerken zal vermeld worden, als zodanig of als rector der moederkerk Gerwen tegenover de aanstands nog te noemen mr. Jan Axilius ook het rectoraat van de dochterkerk Nuenen op.

- Snoex] Lovanii et ibidem admissus et examinatus, prout per documenta exhibuit et hic edocuit, salvis et exceptis iuribus institutionis, que d. Iohannes Bloemarts recipere distulit, attenta tenuitate fructuum prescripti beneficii, ut ex scriptis Bloemart satis appetat. Ergo hic pro iuribus huiusmodi institutionis 3 fl. 15 st. Prout patet in prescripto reg. fol. et pag. prescriptis f. LIII pag. 1 (L.10 f. 81^v).
 1552 Rector Arnoldus Snoex pro abs. 4 gr.
 1556 Rector d. Petrus Greven, deservitur per eumdem. Haberet ex decima maiori eccl. de Gerwen 10 mod. sil. mensure de Buscod. et 18 petros ex minuta decima, sed nihil recipit, nam non fit solutio a collectoribus (L.15 f.146).

Altare S. Marie et Georgii

- 1400–1478 [blanco]
 1469–70 Sunt inibi [Gerwen et Nuenen] duo altaria noviter fundata.

Altare S. Marie et Crucis in Gerwen, 1523 et Sebastiani, 1556 valet cum 1 missa 6 mod. sil. (L.15 f.145^v)

- 1474 [blanco]
 1536 Rector mag. Egidius vanden Blockerie iunior, stud. Lovanii in iure can., unde docuit, pro pl. deservit. 4 gr.
 1536 Pro iuribus presentationis ad omnes ordines concesse Anthonio de Molendino, rectori alt. S. Marie in eccl. de Gerwen. 42 st. [In margine:] dominus [archidiac.] remisit (I.152 f.32).
 1537 Rector d. Anthonius de Molendino stud. Lovan. pro pl. 4 gr.
 1550 Pro iuribus sigilli et expeditionis litterarum institutionis altaris S. Marie et Crucis in eccl. de Gerwen siti vacantis per obitum quondam d. Anthonii de Molendino illius ult. dum vixit rectoris in favorem d. Petri Greven presb. Leod. dyoc. concessarum ex presentatione d. et mag. Augustini Blocquerye curati ecclesiarum de Nuwen et Gerwen. Dat. 4 iulii; quia littore proclamatoriales fuerunt Leodii expedite, idcirco hic dumtaxat 12 gross. Pro iuribus institut. et 8a parte fruct. 2 Ren. 12^{1/2} st. (L.10 f.58).
 1551 Pro iuribus literarum proclam. d. Petro Greven ad altare Marie situm in eccl. paroch. de Gerwen, vacans per mortem quondam Anthonii de [Molendino], ult. rectoris, per investitum eccl. prescripte d. archidiacono Campinie presentato concessarum, ut patet in registro archit^{us} f. LIII pag. 1. Dat. 27 iunii 1551 6 gr. (L.10 f. 81^v).
 1556 Rector d. Petrus Greven, deservitur per eumdem; valet cum 1 missa 6 mod. sil. (L.15 f.145^v).

Altare S. Catherine [in Gerwen]

- 1553 [blanco] (L.18).

Altare S. Anthonii et Sebastiani in Nuenen

- 1474–1478 [blanco]

Altare

1497
1502
1519
1536–
1554–
1556

Altare

1520
1523–1
1550
1552–1
1556

Altare

1497
1536

1537
1556

Matric

1400
1405
1418–1

1442–1

1459

1551

1556

87 Wa

Altare Marie, Catherine et Barbare [in Nuenen]

- 1497 [blanco] (L. 3 f. 24).
1502 Rector Petrus Wilhelmi 4 gr. (L. 4 f. 5).
1519 Rector d. Hermannus de Kessel pro abs. 4 gr. (L. 4 f. 212)
1536-1537 Rector Egidius Bobelen pro abs. et pl. 6 gr.
1554-1555 Rector mag. Egidius Blockerie pro abs. et pl. 8 gr.
1556 Rector mag. Egidius Blockerijen absens, deservit per d. Arnoldum
Walteri; cum 4 missis valet 11 mod. sil. (L. 15 f. 146).

Altare Marie et Sebastiani [in Nuenen]⁸⁷

- 1520 [blanco]
1523-1530 Rector d. Hermannus de Kessel pro abs. et pl. 6 gr.
1550 Rector d. Henricus Vleesmeer pro abs. et pl. 6 gr. (L. 10 f. 81).
1552-1555 Rector d. Henr. van Vlasmeer presb. pro abs. et pl. 6 gr.
1556 Rector d. Henr. Vlasmeers abs., deservit per d. Arnoldum Greven
alias Theoderici; cum 1 missa valet 6 mod. sil. (L. 15 f. 146).
1558 Rector mag. Iohannes Hovelmans pro abs. 4 gr. (L. 10 f. 205).

Altare Crucis et Anthonii in Wetten [Opwetten]

- 1497 [blanco] (L. 3 f. 24).
1536 Rector Henricus de Aggere stud. Lovan. in iure can. gratis, pro pl.
4 gr.
1537 Rector mag. Egidius Blockerie iunior, depositus Brox 4 gr.
1556 Rector d. Arnoldus Theoderici alias Greven, deservit per eundem;
cum 3 missis valet 8 mod. sil. et semitres [2^{1/2}] Renenses.

Matricularia, 1520 in Gerwen et Nunen

- 1400 [blanco]
1405 Rector Arnoldus pro abs. et pl. Mercelii de Vlierden 4 gr.
1418-1438 Rector d. Iohannes de Erpe pro abs. et pl. 1418 Iohannis Cuilman(?)
cleric, 1419 Wilhelmi de Merica cleric non coniugati, 1421 Thome
Iohannis Papendonec, 1427 cleric ydonei, 1436 Wilhelmi Hannen,
1438 Wilhelmi Tempeler cleric ydonei 4 gr.
1442-1445 Rector Nicholaus Wit pro abs. et pl. 1442 ydonei, 1443 Luce Den-
kers, 1445 ydonei 4 gr.
1459 Rector d. Iohannes Houtloec pro abs. et pl. ydonei 4 gr.
1537 Pro iuribus litterarum concessarum d. Iohanni Bruxken ad matricu-
lariam de Nunen et Gerwen canonice unitarum, vacantem per mor-
tem d. Georgii Reneri, ult. rectoris eiusdem, per honorab. mag. Au-
gustinum Blockerien, personam personatus dictarum ecclesiarum,
presentato 3 Ren. 5 st. (I. 151 f. 41v).
1551 Rector Libertus vander Roost pro abs. et pl. deservit. ydonei 6 gr.
(L. 10 f. 150).
1556 Rector Laurentius Lobbelen absens, deservit per Adrianum Chris-
tiani; valet 10 aut 9 fl. (L. 15 f. 146).

⁸⁷ Waarschijnlijk identiek met het altaar van Maria en Georgius van voorg. bladz.

Capella in Wetten [Opwetten] (Zie Memoriaal blz. 224–227)

- 1520 [blanco]
 1556 Rector mag. Lambertus Petri Sprengers absens, deservitur per d. Anthonium Michaelis; valet cum 5 missis 7 mod. sil. (L.15 f.146).

Eccles.

1400

1405–1

1427

1436–1

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

I

NEDERWETTEN⁸⁸

Ecclesia, 1556 quarta capella (L.15 f.146)

- 1400–1421 [blanco]
 1427 Rector d. Godefridus de Campo⁸⁹ residet.
 Pl. d. Godefridi de Ponte presb. sec. eius coadiut. 1 sc.
 1436–1445 Rector d. Henricus Sanderi (Zanden)⁹⁰ 1436, '38 pro abs. 1 sc., 1438–45 residet (I.128 f.32v, I.132 f.39v); (1445 d. Henricus de Nederweten).
 1436–38 Pl. d. Theoderici de Eckerbroeck (Ackerbroec) pr. sec. 1 sc.
 1469 Pro pl. d. Wilhelmi de Nederven presb. sec., ut a tempore obitus d. quondam Henrici Zanderi, rectoris dum vixit eccl. de Nederwetten, usque ad instans festum Nat. B. Ioh. Bapt. deservire possit et valeat, debet ipse infra capitulum Pasche prox. Dat. 25 sept. 1 sc. (I.139 f.32v).
 1536 Rector d. Iohannes Koex pro abs. et pl. d. Iohannis de Zeelberghe 1 sc.
 1550–1553 Rector d. Andreas Abeelen 1550 depositus loco absentie 1 schut. (L.10 f.54v).
 1550 1 sept. depositus d. Marcelius de Cranendonck nomine d. Andree Abeelen cum protestatione de addendo etc. iuxta antiqua registra 1 sol. gr. (L.10 f.9v).
 1551 20 aug. depositus d. Marcelius de Cranendonck nomine d. Andree Abeelen cum protestatione etc. pro abs. 1 schut. (L.10 f.150v).
 1553 31 aug. depositus Rodolphus Nicolai nomine d. Andree Abeelen cum protest. etc. 1 sol. gr. (L.18).

Altare S. Marie et Crucis

- 1497 [blanco] (L. 3 f. 24).
 1556–1558 Rector d. Iohannes de Monte absens (L.15 f.146v), 1558 pro abs. 4 gr. (L.10 f.205).
 1562 Rector d. Iohannes Roy pro abs. 4 gr. (L.13 f.7).

Matricularia, 1520 annalis

- 1469 [blanco]

⁸⁸ Vgl. B.B. 19, 89–91, Frenken, Memoriaal blz. 248–249.

⁸⁹ In 1421 als „decanus Woncellensis“ reeds vermeld p. 149.

⁹⁰ Henr. Sanders van Someren, stichter van het klooster Soeterbeek onder Nuenen. B.B. 11, blz. 175 vv.

91 Ellin

92 Joh

cumente

PEER

Ecclesia integra

- 1400 Rector d. Nicholaus de Doriens pro abs. 6 fl.
Pl. d. Iordanii 1 sc.
- 1405–1421 Rector d. Henricus Storm(s) canonicus Leod., 1421 privilegiatus, ideo gratis de mandato vicarii.
- 1418–21 Pl. d. Iohannis Scots presb. sec. 1 sc.
- 1427 Rector d. Henricus de Vivario can. Leod., ideo gratis.
Pl. d. Iohannis Sc(h)ots 1 sc.
- 1436–1445 Rector d. Adrianus de Beesde pro abs. 1436, '43 6 sol. gr., 1445 residet.
- 1436–45 Pl. d. Iohannis Sc(h)ots presb. sec., 1445 eius coadiut. 1 sc.
- 1443 Pro pl. d. Iohannis Elderman, commorantis in Peer, ut capelle de Wychmael et misse matutinali in Peer possit deservire, debet infra Nativ. Christi prox. Dat. 27 iulii 6 gr. Solvit per Petrum de Lacu 6 maii totum.
- 1443 Pro pl. d. Iohannis Cruysmans officiantis [capellam de] Elekom⁹¹, ut cum illa dominicis diebus et festivis misse matutinali in Peer possit deservire, debet infra fest. S. Remigii prox. Dat. 27 iulii 4 gr. Solvit 4 oct. totum (L.131 f. 31v).
- 1459–1464 Rector d. Godefridus (de) Waya can. Leod., ideo gratis.
- 1479–1487 Rector d. Henricus Knoep(s) pro abs. 6 sol. gr.
- 1479 Pl. d. Iohannis Tilmanni presb. sec. 1 sc. [In margine:] Recepit Hubertus Back placet deservitoris.
- 1487 Pl. d. Arnoldi Egidii presb. sec. 1 sc.
- 1502 Rector d. Nichasius de Robaix 6 sol. gr. (L.4 f. 5).
- 1523 Rector mag. Iohannis Brempt Colonie residens.
- 1530 Pl. d. Petri de Hamalia deservit. 1 sc.
- 1536–1537 Rector d. Waltherus Coenen (Konen) pro abs. 6 sol. gr.
- 1536 Pl. d. Waltheri Waltheri 1 sc.
- 1537 Pl. d. Huberti Ghenen 1 sc.
- 1554–1560 Rector d. et mag. Petrus Boels can. Leod.

Altare B. Marie

- 1400 [blanco]
- 1405–1419 Rector d. Iohannes Oem 1405 pro abs. et pl. presb. ydonei, 1418 canonicus S. Dyonisii Leod. pro abs. et pl. presb. ydonei 18 gr., 1419 pro abs. et pl. d. Stephani Becker (Lecker?) 18 gr.
- 1419 Pro proclamationibus concessis Gerardo de Pieterssem, presentato per venerab. virum d. Henricum Storm, canonicum Leod. ac investitum eccl. paroch. de Peer, ad altare B. Marie in dicta eccl. de Peer, vacans per liberam resignationem d. Iohannis Oem⁹² ult. rectoris

⁹¹ Ellikom bij Peer.

⁹² Joh. Oem van Bockhoven was in 1437 deken van het kapittel te Oirschot. *Frenken, Documenten etc.* p. 782.

	eiusdem via permutationis facte seu faciende cum dicto Gerardo, rectore altaris sancte et individue Trinitatis in monasterio Bonorum Puerorum Leod. Solvit in promptis. Dat. 31 aug. 2 fl. (I.124 f.36). [In margine:] permutatio est retractata.	1418-1
1421	Rector d. Iohannes Oem can. S. Dion. Leod. pro abs. et pl. Gerard de Thoren presb. 18 gr.	1
1421	Pro proclamationibus concessis Gerardo de Peterssem clero, presentato per d. Henr. Storm, can. Leod. ac investitum eccl. paroch. de Peer, ad altare B. Marie, situm in eccl. de Peer, via permutationis faciende cum dicto Gerardo, rectore altaris S. Lucie et Catharine virg. in capella de Oerscot, vacans per liberam resignationem d. Iohannis Oem de Boechoven, ult. rectoris eiusdem, taliter videlicet etc. Debet ipse presentatus infra diem admissionis. Dat. 10 febr. 2 fl. Ren. (I.125 f. 36).	1475-1
1421	Pro admissione d. Gerardi de Pieterssem clericu admissi ad altare S. Marie in eccl. de Peer debet ipse ex relatione d. Iohannis de Baest ipseque d. Iohannes in Oerscot commorans infra fest. B. Egidii prox. futurum. Dat. 6 iunii. 2 fl. Ren. (I.125 f.36).	1519
1427	Rector d. Gerardus de Pyterssem pro abs. et pl. d. Iohannis presb. sec. 18 gr.	1523
1436-1438	Rector Iohannes de Boextel, procurator fiscalis curie nostre, 1438 articulator curie Leod. et dudum servitor domini, ideo gratis.	1520
1459-1462	Rector Paulus de Roukenborch (-berch) pro abs. et pl. deservitoris ydonei 8 gr.	1523
1462	Pro presentatione Pauli de Rouckenberch ad omnes sacros ordines titulo dicti sui beneficii debet 1 ¹ / ₂ fl. Ren. (I.136 f.37v).	1530
1485-1487	Rector d. Gerardus Bruyn pro abs. et pl. deservitoris ydonei 8 gr., 1487 6 gr.	1550
1510	Pro presentatione ad omnes ordines Rutgeri Clauwarts, rectoris alt. B. Marie in Peer, tytulo sui beneficii 2 Ren. 5 sc. (I.153 f.48).	1554-1
1510-1523	Rector Rutgerus Claeverts pro abs. et pl. 8 gr.	Altare
1530	Rector Renerus Clawerts pro abs. et pl. 8 gr.	1497
1537	Rector Rutgerus Clawarts pro abs. et pl. 8 gr.	1
1550	Rector d. Petrus Heze pro abs. et pl. 8 gr. (L.10 f.81).	1
1554-1557	Rector d. Petrus (de) Heze pro abs. et pl. 8 gr.	1
1560-1562	Rector Ioannes Coenen stud. Lovan., abs. gratis et pro pl. 4 gr.	Altare
1563	Pro iuribus et expeditione litterarum institutionis, remissis proclamationibus, honesto juveni Adolpho Coen clero, ad alt. B. Marie vacans per resignationem Iohannis de Sancto Severino procuratoris Iohannis Coen, ult. rectoris, in manibus rev. d. et mag. Petri Boels, rectoris ecclesie, ratione sue investiture dicti altaris ordinarii collatoris, et per eumdem admissio rev. d. archidiacono Campinie presentato, concessis. Dat. 12 iunii 1563 (I.160 f.96). [In margine:] Dnus archidiaconus remisit et donavit et presens agnovit.	1554

Altare novum S. Nicholai, 1459 S. Nicholai et S. Spiritus

1400-1405 [blanco]

- 1418–1421 Rector d. Iohannes Scots presb. pro abs. et pl. d. Arnoldi Fullonis
1421 unacum ecclesia de [Mago] Brogel 1 fl.
- 1418 Pro proclamationibus concessis d. Iohanni Scots presb., presentato
per Petrum dictum Scots ad alt. Ss. Nicholai et Spiritus, vacans per
mortem d. Egidii de Eppel ult. rectoris eiusdem. 2 fl. (I.123 f.35).
- 1418 Pro admissione d. Iohannis Scots presb. presentato ad altare ut su-
pra ac pro rata fructuum sex septiminarum dicti altaris d. archidia-
cono competente 2 fl. (I.123 f.35).
- 1475–1485 Rector Arnoldus Danielis vander Ameyen (Meyen) stud. Lovan. in
artibus, 1485 in iure can., ideo abs. gratis, pro pl. deservitoris yd. 4 gr.
- 1519 Rector mag. Henricus Hoze pro abs. 4 gr. (L.4 f.212v).
- 1523–1537 Rector Christianus vander Meyen pro abs. et pl. 6 gr.
- 1552–1562 Rector d. Sebastianus Pauwels pro abs. et pl. 6 gr.

Altare Mariae et Urbani

- 1520 [blanco]

Altare S. Spiritus, 1478–87 S. Anthonii et Spiritus⁹³, 1551 S. Spiritus et Anthonii, 1552 Marie et Spiritus

- 1523 [blanco]
- 1530 Rector Christianus vander Meyen pro abs. et pl. 6 gr.
- 1550 Rector d. Sebastianus Pauwels pro abs. et pl. 6 gr. (L.10 f.81).
- 1554–1555 Rector d. Sebastianus Pauwenels pro abs. et pl. 6 gr.

Altare Sebastiani, Christofori et Lucie

- 1497 [blanco] (L. 3 f. 24v).
- 1523 Pro signatura et sigillo sententie diffinitive pro parte Iohannis fil. Arn-
oldi Keynens, ad altare Ss. Sebastiani, Christofori et Lucie in eccl.
paroch. de Peer, vacans per mortem d. Arnoldi Gerardi, ult. rectoris,
in partibus defuncti, per discretos viros mamburnos fabrice et lumina-
ris eccl. de Peer presentati, contra d. Thomam Cornelii partem adver-
sam per mag. Iohannem Brempter, rectorem eccl. de Peer presenta-
tum, late et decree, necnon pro iuribus institutionis ipsius Iohannis
simil 8 fl. (I.154 f.47v).

Altare Anne

- 1554 [blanco]
- 1556–1560 [Rector] absens. 1560 valet 4 fl. auri offert rector pro deservitore.

Altare S. Crucis primum

- 1497 [blanco] (L. 3 f. 24).

Idem altare secundum

- 1497 [blanco] (L. 3 f. 24).

⁹³ Waarschijnlijk is *Anthonii* een verschrijving van *Nicholai* en was dit altaar identiek met
het bovenstaande *S. Nicholai et S. Spiritus*.

Matricularia

1400–1405	[blanco]	
1418–1421	Rector Arnoldus de Vivario pro abs. et pl. Lamberti Kimp (Keympe) clerici coniugati 1 fl.	1438
1459–1479	Rector Engelbertus de Hamalia 1459–64 stud. Lovan. in iure can., ideo abs. gratis et pro pl. deservit. 4 gr., 1469 pro abs. et pl. ydonei 12 gr., 1470 stud. Lovan. in decretis, gratis, pro pl. deservit. 4 gr., 1472–79 pro abs. et pl. deservit. 12 gr.	1441
1485–1487	Rector d. Arnoldus Fullonis pro abs. et pl. 12 gr.	1445
1497	Rector d. Arn. Fullonis pro abs. et pl. deservit. 12 gr. (L. 3 f. 24v).	1472
1502	Rector d. Anthonius Ghyselberti 6 gr. (L. 4 f. 5).	1519
1523–1530	Rector d. Iohannes Stotem pro abs. et pl. 1 sol.	1523
1536–1537	Rector Fredericus opten (vander) A pro abs. et pl. 12 gr.	1530
1550	Rector Winandus de Gennck pro abs. et pl. 12 gr. (L. 10 f. 81).	1550
1550	Pro eo quod communis fama erat matriculariam esse litigiosam et illius eccl. fuerunt modii fructus ex parte Rev ^{mi} arrestati, quod tamen contrarium repertum fuit, tamen pro redemptione litis ultra absentia consueta solut. hic 25 st. (L. 10 f. 82).	1552–
1552–1562	Rector Winandus de Gennick (Ghenick) pro abs. et pl. 12 gr.	Altare

Capella de Wychmale⁹⁴

1520	[blanco]
------	----------

KLEINE-BROGEL (Parvum Broghel, Broegel)

1400–1418	[blanco]	Altare
1419–1443	Lambertus Losschaert investitus (I. 124 f. 37v n. 4).	1523
1443	Pro plac. d. Iohannis Eldermans, ut a tempore obitus d. Lamberti Losscharts, rectoris eccl. de Brogel, qui decessit 2 apr., usque ad fest. Nat. B. Ioh. Bapt. prox. in divinis deservire possit, debet Iacobus Buckinx, commorans in Brede, infra fest. Nat. B. Ioh. Bapt. prox. Dat. 6 apr. 18 gr. (I. 131 f. 31v).	1530–1
		1550
		1552
		1554
		1555–1
		1562

Vicaria

1400	Rector d. Egidius deservit cum suo in Peer et B. Marie in Magno Broghel altaribus, pro pl. 8 gr.	Ecclesia
1419–1421	Rector d. Lambertus Losscha(e)rt pro pl. de eo quod residendo in Magno Broghel eidem sue vicarie deservire valeat 6 gr.	1400
1419	Pro absolutione a contumacia Iohannis Nouwen et Iohannis dicti Quaerart mamburnorum fabrice capelle S. Huberti in Erpeken parochie de Magno Broghel ⁹⁵ debet d. Lambertus Losschaert, investitus	1405

⁹⁴ De kapel van Wijchmael wordt alléén in het pouillé van 1520 vermeld.

⁹⁵ Wat deze kerkmeesters in feite misdaan hadden, wordt niet nader meegedeeld.

- dicte eccl. paroch. de Parvo Broghel, infra proximum concilium de Woncel. Dat. 27 marci. i fran.
 Solvit ipse totum per manus d. Lamberti presb. (I.124 f. 37v).
 Rector vicarie perpetue d. Iohannes de Oerschot (I.128 f. 33).
 Rector d. Petrus Kemps (I.129 f. 39).
 Rector mag. Iohannes...
 Iohannes Stanarts vicarius perpetuus (I.141 f. 24v).
 Rector d. Martinus Slegers pro abs. 6 gr. (L.4 f. 212v).
 Rector d. Martinus Slegers pro abs. et pl. d. Godefridi de Horreo
i sc.
 Litigiosa. Pl. d. Godefridi de Horreo deservit. i sc.
 Rector d. Petrus Egidii pro abs. 6 gr. et pl. i sc., facientes simul
22 gr. (L.10 f. 81).
 Rector d. Petrus Egidii pro abs. 6 gr.
 Pl. d. Iohannis Peelenders presb. sec. i sc.
 Pl. presb. sec., 1562 d. Iohannis deservitoris i sc.

Altare S. Nicholai, 1523 et S. Spiritus

- 1419-1421 Rector Nicholaus de Fine, quia servitor domini sigilliferi, 1421 quia
collector domini Leod., ideo gratis.
 1427-1436 Rector Iohannes de Palude (1436 iunior) 1427 pro abs. et pl. presb.
ydunei secularis unacum vicaria d. Iacobi Meynen 4 gr., 1436 pro abs.
et pl. d. Godefridi de Beylaer ydunei 4 gr.

Altare Nicolai et Katherine

- 1523 Rector Egidius Egidii pro abs. et pl. 6 gr.
 1530-1537 Rector d. Thomas Parseels pro abs. et pl. 6 gr.
 1550 Rector d. Everardus Tesselmans pro abs. et pl. 6 gr. (L.10 f. 81).
 1552 Rector d. Everardus Testelmans pro abs. et pl. 6 gr.
 1554 Rector d. Everardus Pelsers(?) pro abs. et pl. 6 gr.
 1555-1560 Rector d. Everardus Tesselmans pro abs. et pl. 6 gr.
 1562 Rector d. Everardus Testelmans pro abs. 6 gr.

Matricularia

- 1400-1556 [blanco]

NEERPELT (Peelt Inferior)

Ecclesia, 1497 personatus (L. 3 f. 24v)

- 1400 [blanco]
 1405 Rector d. Nicholaus de Voronz, canonicus S. Dyonisii Leod., habet
absentiam gratis et plac. de mandato d. vicarii.
 1418 Plac. d. Godefridi Fissen presb. cum conditione et protestatione quod
istud d. Nicholao rectori dicte [ecclesie] quoad privilegium suum ius
non convertatur in aliquo, et quod fructus manebunt in loco, donec
controversia de dicto privilegio fuerit decisa(?) i sc.

1419	Pro fructibus ecclesie paroch. de Peelt Inferiori, cuius rector erat d. quondam Nicholaus de Voronz, d. archidiacono ratione temerarie absentie dicti quondam d. Nicholai spatio 4 annorum proximo preteritorum aut alias competentibus, et pro dearrestatione eorumdem fructuum debent honorabiles et discreti viri d. et mag. Egidius de Vinalmont, decanus eccl. S. Dyonisi Leod., Egidius Geersonz, canonicus eccl. S. Dyon. Leod. et Wilhelmus de Voronz, frater dicti quondam Nicholai, executores et huiusmodi nominibus ipsius quondam d. Nicholai, in solidum infra Nativ. prox. Ioh. Bapt. et Nativ. Christi festa prox. futura terciatim. Dat. 23 iunii 80 fl. (I.124 f. 38).	1550
1421–1427	Rector d. Walramus de Rykele can. Leod., ideo privil., ideo gratis.	1562
1421–27	Pl. d. Godefridi Fissie(n) presb. sec. 1 sc.	Alta
1436–1438	Rector d. Iordanus de Geldrop pro abs. 8 sol. gr.	1400
1436	Pro pl. d. Theoderici Hoge et d. Godefridi vanden Beylaer presb., ut ecclesie de Nederpeelt potuerint deservire, anno preterito solvit d. Iordanus, rector ipsius eccl. 25 aug. 2 sc. (I.127 f. 34).	1427
1441–1470	Rector mag. Iordanus de Baest can. Leod. ideo abs. gratis, 69–70 residens, privilegiatus privilegio apostolico, ideo abs. gratis.	1436
1477	Rector d. Iohannes de Merbays can. Leod., residens, vicarius archidiaconatus Brabancie, ideo abs. gratis.	1441
1519	Rector d. Anthonius Brunicx pro abs. 4 gr. (L.4 f. 212v).	1470
1523–1537	Rector d. Anthonius de Bergis exhibuit privilegium cesaree maiestatis dictum „Significamus”, ideo gratis.	1510
1550	Rector d. Maximilianus a Bergis, qui exhibuit ut supra (L.10 f. 81v).	1523
1552–1555	Rector d. Maximilianus de (a) Bergis, 1552 absens.	1537
Vicaria		
1405	Rector d. Egidius de Eppel pro plac., quod unacum altari suo S. Nicholai in Peer in divinis deservire poterit 8 gr.	1554
1436	Pro consensu erectionis vicarie perpetue in paroch. ecclesia de Nederpeelt, per investitum ipsius eccl. dote, necnon pro mediis fructibus dictae vicarie hoc anno ratione temerarie absentie rectoris eiusdem et non promotionis eiusdem, debet d. Iacobus de Taterbeke infra festum Purif. B. Marie virg. prox. Dat. 23 aug. 8 fl. Ren. (I.127 f. 35).	1556
1436	Pro presentatione mag. Petri de Taterbeke, rectoris vicarie perpetue eccl. de Nederpeelt, ad omnes sacros ordines debet ipse et ad relationem ipsius d. Iacobus de Taterbeke infra concilium prox. post Pascha. Dat. 22 febr. 3 fl. Ren. (I.127 f. 37v).	Altare
1438–1445	Rector d. Petrus (de) Taterbeke pro abs. et pl. 1438 d. Godefridi de Beylar 2 sol. gr., 1441 d. Wilhelmi Hollen presb. sec. simul 2 sol. gr. (L.131 f. 35v, L.132 f. 39v).	1497
1523	Rector Henricus Boegherus pro abs. et pl. d. Iudoci presb. sec. 2 sol.	1556
1530–1555	Rector d. Gisbertus (de) Achel pro abs. 8 gr., 1552 abs. iuxta antiquas quitantias more solito 8 gr.	Altare
1530	Pl. d. Iudoci deservit. 1 sc.	1556
1555	Pl. d. Iohannis Tshertogen ⁹⁶ presb. sec. idonei 1 sch.	Matri
<hr/>		

⁹⁶ Er staat *Stergoven* (!)

1550	Rector d. Gisbertus ab Achell pro abs. 8 gr. et pro pl. 1 sc., facientes simul 2 sol. (L.10 f.81).
1556	[Vicaria] in lite. Pl. d. Iohannis Tsartogen presb. idonei 1 sch.
1560	Est in lite.

1562 Rector d. Cornelius Hoets absens, pro abs. 1 sol.

Altare B. Marie, 1441 et Wil(l)ibrordi, 1459 altare Marie annexum capelle Willibrordi⁹⁷, 1556 altare Marie in capella Willibrordi

1400	[blanco]
1427	Rector Iohannes de Heers pro abs. et pl. d. Godefridi Fissie presb. sec. 1 fl.
1427	Pro pl. d. Godefridi Fissien quod unacum eccl. de Nederpeelt altari S. Marie ibidem hoc anno valeat deservire 4 gr. (I.126 f.36).
1436-1438	Rector d. Egidius de Lymborch pro abs. et pl. 1436 d. Godefridi de Beylaer 8 gr., 1438 d. Godefridi Fissien.
1441-1442	Rector Henricus de Geldrop pro abs. et pl. 1441 ydonei 12 gr., 1442 d. Petri de Taterbeke, vicarii ibidem 12 gr.
1443-1445	Rector Mathias (Arnoldi) de Baest, ad preces mag. Iordani de Baest abs. gratis.
1470-1479	Rector d. Mathias de Baest pro abs. et pl. ydonei 6 gr., 1477 capellanus et servitor d. vicarii archidiaconatus, 1478-79 capellanus d. Brabantie archidiaconi, ideo abs. gratis.
1510	Rector d. Iohannes Hugen pro abs. et pl. 4 gr.
1523	Rector d. Iacobus Brants pro abs. et pl. 6 gr.
1537	Rector d. Theodericus Coesters pro abs. et pl. 12 gr.
1554	Rector d. Gisbertus Achell pro abs. 8 gr.
1556	[Rector] presens. Pl. d. Iohannis Hertoghen deservit. idonei 1 sc.
1562	Rector Gerardus Hoets pro abs. 6 gr.

Altare Ss. Nicolai et Sebastiani

1497	[blanco] (L. 3 f. 24v).
1556	[Rector] presens.

Altare Lucie ante chorum

1556 Nihil valet ultra deservituram.

Matricularia 1550 perpetua (L.10 f.81)

1400	[blanco]
1442	Rector d. Petrus Crekelhoven pro abs. et pl. Gerardi Martini clericu 12 gr.
1460-1464	Rector mag. Henricus Borman(s) pro abs. et pl. ydonei, 1464 coniugati 12 gr.
1487	Rector d. Hermannus vanden Eertwech pro abs. et pl. ydonei 4 gr.
1523	Rector d. Anthonius Brunix pro abs. 4 gr.

⁹⁷ Het pouillé van 1520 noemt na het „altare Marie” de „capella S. Willibrordi”.

1536–1537	Rector mag. Iohannes Linguiers ⁹⁸ pro abs. et pl. 6 gr.	Alta
1550	Rector Iohannes Burgers pro abs. et pl. 6 gr. (L.10 f.81).	
1550	Pro iuribus placeti matricularii in Peelt Inferiore coniugati 4 st. (L.10 f.82).	149
1552–1554	Rector d. Iohannes Burgers pro abs. et pl. 6 gr.	
1555–1562	Rector d. Iohannes (ab) Hombergen pro abs. et pl. 6 gr.	
OVERPELT (Peelt (Pelt) Superior)		
Ecclesia		
1400	Rector d. Iohannes de Sancto Trudone debet pro abs. infra Epiphaniam Domini. Dat. 28 sept. 2 fl.	1537
	Plac. d. Theoderici de Dyest. Debet d. Iohannes de Sancto Trudone infra Epiph. Dni. Dat. 28 sept. 1 sc.	1556
1427	Rector d. seu fr. Iohannes de Eyke pro abs. 2 sc.	Alta
	Pl. d. Iohannis de Meeteren presb. sec. 1 sc.	1556
1469–1472	Rector d. et fr. Iohannes Stanarts residet.	Mat
	Pl. d. Nicholai de Blo(e)chem (Bloethem?) eius coadiut. 1 sc.	1400
1485–1487	Rector d. Natalis Delissen stud. Lovan. in decretis, abs. gratis.	1418
1485	Pl. d. Henrici Gerlaci presb. sec. 1 sc.	
1523–1530	Rector d. Iohannes Naus (Naws) pro abs. 2 Ren.	
1523–30	Pl. d. Martini Maex[imiliani?] presb. sec. 1 sc.	
Altare B. Marie		1459
1400	[blanco]	
1418–1445	Rector Henricus (de) Waterhalen (-halle) pro abs. et pl. (presb.) ydonei, 1419 d. officiantis Nederpeelt presb., 1421–1427 d. Godefredi Fissie presb. sec., 1441 d. Wilhelmi Hollen, 1445 ydonei 4 gr.	1523
1477–1479	Rector Hubertus (fil. Huberti) Back, notarii sigilli maioris rev ¹ d. nostri [episcopi] Leod., 1479 notarii et collectoris, ideo abs. gratis.	1530
1502	Rector d. Anthonius Sbruyninx, stud. Lovan. in iure can., ideo abs. gratis.	1537
1523	Rector d. Iohannes Moesbeeck pro abs. 4 gr.	1552
1537	Rector d. Theodericus Coesters pro abs. et pl. 6 gr.	Capel
1556–1560	[Rector] presens.	1497
Altare S. Martini, 1556 Martini, Anthonii et Sebastiani		
1445	[blanco]	
1459–1472	Rector Iohannes (fil. Ade) Broeckmans pro abs. et pl. ydonei 4 gr.	
1485–1502	Rector mag. Iohannes Broeckmans stud. Lovan. in decretis, unde docuit, ideo abs. gratis et pro pl. deseruit. yd. 4 gr., 1497–1502 stud. Lovan. in iure can., ideo gratis (L.3 f.24 ^v , L.4 f.5).	
1537	Rector Godefridus Ghysen pro abs. et pl. 6 gr.	
1556	[Rector] presens.	
1562	Rector d. [Gerardus] de Lapide.	

⁹⁸ Waarschijnlijk wel 'n verkeerd lezen van de naam Burgers.

⁹⁹ Ir,
,,Kath

10
Altare Katharine, Barbare, Iohannis Bapt. et Ioh. Evang., 1556 Katharine, Crucis et
Barbare, 1562 Anne, Crucis et Barbare⁹⁹

- 1497 [blanco] (L. 3 f. 24).
1523 Pro iuribus litterarum proclam. et admiss. concessarum d. Petro Deckers presb. leod. dioc. ad altare Bb. Barbare et Katherine virg. in eccl. paroch. de Peelt, vacans per simplicem resignationem d. Henrici Waltheri, ult. rectoris, per honorab. virum d. Iohannem Naus de Wert, rectorem dictae ecclesie, presentato. Dat. quoad presentationem 25 apr., quoad admissionem 11 maii. 4 fl. (I.154 f.47v).
1537 Rector Gerardus de Lapide pro abs. et pl. 6 gr.
1556–1560 [Rector] presens.

Altare Quintini

- 1556 [Rector] presens.

Matricularia

- 1400–1405 [blanco]
1418–1445 Rector Petrus (de) Crekkelhoven, 1442 qui servit, ut scriptum est superius, [matricularie] in Peelt Inferiori. Pro abs. et pl. 1418 clerici non coniugati 1 fl., 1421 Petri Nicholai clerici non coniugati 1 fl., 1436 Alberti clerici ydonei 12 gr., 1438 Aelberti filii Wilhelmi Shanen 12 gr., 1441 Gerardi clerici yd. 12 gr., 1443–45 Gerardi Mertens 12 gr. Rector mag. Henricus Borman(s) (Boermans) pro abs. et pl. ydonei 12 gr.
1523 Rector Henricus Sprankenis [Sprangers?] pro abs. et pl. 1 sc.
1530 Rector d. Henricus Sprangher pro abs. et pl. 1 sc.
1537 Rector Iohannes de Helmont pro abs. et pl. 1 sc.
1550 1550 Rector Christoforus de Helmont pro abs. et pl. 1 sc. (L.10 f. 81).
Pro iuribus placeti matricularij coniugati 4 st. (L.10 f. 82, n. 6).
1552 Rector Christoforus Goyarts pro abs. et pl. 1 sc.

Capella de Lynden, 1520 capella S. Quintini in Linden [Lindel]

- 1497 [blanco] (L. 3 f. 24v).
1518 Pro licentia erigendi unum altare ad laudem at honorem B. Quintini martiris infra capellam de Lyndell parochie de Peelt Superiori situm constructum et consecratum cum et mediantibus 3 modiis siliginis hereditarii redditus ac duobus florenis hornen. ac 2½ sextariis siliginis hereditarii redditus sub onere unius misse singulis septimanis in dicto altari celebrande cuius siquidem altaris collatio temporibus vacationis eiusdem rectori seu investito dicte ecclesie de Peelt Superiori perpetuo est reservata ac ibidem altare pro hac prima vice collatum est Anthonio Praets clero. Dat. 18 iulii 3 flor. Ren. Quos solvere promisit Wilhelmus Praets in Peelt commorans infra fest. B. Egidii abbatis in presentia Mathie de Steenberghen socii curie Leod.

⁹⁹ In het register van 1562 zijn de beneficies afgeschreven van dat van 1556; in plaats van „Kathar. Crucis et Barb.” zal bij vergissing „Anne Crucis et Barb.” geschreven zijn.

Recepi per manus Wilhelmi Praets 3 fl. Ren. et sic totum promissum
14 maii (L. 4 f. 184).

Capella in curia de Exel, 1556 capella regalis in curia de Exell, nihil valet

1520 [blanco]

1470

ZEELST (Seelst)

1537

1550

Ecclesia dimidia, 1556 sub onere medie ecclesie valet circiter 20 mod. sil. (L. 15 f. 146^v)

1400 Rector Arnoldus Sophie non promotus pro abs. 2 sol. gr.

Plac. Walteri Keyser unacum suo altari 1 sc.

1556

1405 Rector d. Arnoldus Verre familiaris d. Archidiaconi, ideo gratis de mandato domini.

1419 Rector d. Henricus fil. Michaelis Henrici de Eydoven, stud. Coloniensis, ostendit privilegium suum 26 aug.

Altare

Pl. d. Henrici Gerardi presb. sec. 1 sc.

1474

1419 Pro presentatione ad ordinem dyaconatus Henrici fil. Henrici Michaelis, investiti ecclesie paroch. de Zeelst, solvit ipse totum. Dat. 31 maii. 1 fl. Ren. (I. 124 f. 38).

1421–1436 Rector mag. Emericus de Campo pro abs. 2 fl., 1436 studens Lovan.

1421 Pl. d. Henrici Decani presb. 1 sc.

1427–36 Pl. d. Henrici vander Horst presb. sec. 1 sc.

1438–1464 Rector d. Bartholomeus de Campo 1438 residet, 1441–1464 pro abs. 2 sol. gr.

1438 Pro proclamationibus concessis d. Bartholomeo de Campo presb. ad eccl. de Zeelst, vacantem per liberam resignationem mag. Emerici de Campo, ult. rectoris eiusdem, via permutationis factam, per dominas priorissam et conventum monasterii de Hodonck presentato. Solvit ipse 16 iulii 2 fl. Ren. (I. 128 f. 30).

1556

1438 Pro admissione d. Bartholomei de Campo ad predictam ecclesiam de Zeelst necnon pro rata fructuum a festo Nativ. B. Ioh. Bapt. usque ad diem admissionis dicti dni Barth. debet ipse d. B. infra Purif. B.M.V. et dominicam Quasimodo prox. mediatim. Dat. 23 iulii. 8 fl. Ren. Inde solvit 22 apr. 4 fl. Ren. (I. 128 f. 30).

Altare

1438 Pro pl. d. Bartholomei de Campo, investiti de Zeelst ut cum illa [ecclesia] altari suo B. Marie in Sonne annexo matricularie possit deservire, debet in concilio prox. Dat. 24 sept. 4 gr. (I. 128 f. 30^v).

1474

1438–42 Pl. d. Theoderici de Horst presb. sui coadiut. 1 sc.

1478

1441 Pro pl. d. Theoderici vander Horst ut ecclesiis de Zeelst et Merefelt ac capelle de Blaerthem S. Severini possit deservire, debet infra capitulum prox. Dat. ad relationem Petri de Lacu 30 sept. 1 sc. Solvit per Walterum Regis 8 febr. 1 fl. Ren., solvit 25 apr. residuum (L. 129 f. 36).

1497–

1442 Pro pl. d. Theoderici de Horst presb., ut ecclesiis de Zeelst et Merefelt possit deservire, debet in concilio prox. Dat. 25 sept. 1 sc. (I. 130 f. 35^v).

1536

1445 Pro eo quod d. Bartholomeus de Campo rector eccl. de Zeelst, una

1537

1550–

- m
- v)
- de
- o-
- a-
- 31
- n.
- s.
- ad
- de
- as
- rit
- de
- ue
- f.
- fl.
- la
- uit
- ac
- 1-
- er
-).
- e-
- 30
- na
- cum illa ecclesie de Merefelt et capelle S. Severini in Blaerthem possit simul deseruire, solvit 2 sept. 1 sc. (L.132 f. 36^v).
- 1459–64 Pl. d. Nicolai Amici presb. sec. 1 sc.
- 1470–1475 Rector d. Henricus Theoderici de Be(e)rwinkel pro abs. 2 sol.
- 1470 Pl. d. Nicolai fil. Iohannis Amici presb. sec. 1 sc.
- 1475 Pl. d. Theoderici de Beerwinkel presb. sec. 1 sc.
- 1537 Rector d. Paulus Berwinckel (L.151 f. 42).
- 1550–1553 Rector d. Mathias de Kessel 1 sch. (L.10 f. 9^v, L.18).
- 1550 Pro abs. et pl. deservitoris d. Theoderici de Kessel, per deputatos Rev^{mi} dni nostri examinati, simul 2 sol. 1 sch. (L.10 f. 54^v).
- 1551 Pl. d. coadiutoris d. Theoderici de Kessel presb. sec., anno superiore per deputatos Rev^{mi} d. nostri episcopi Leod. ad deservituram ydonei deputati, 1 sch. (L.10 f. 152).
- 1556–1562 Rector d. Mathias de Kessel presb. absens, deservitur per d. Theodoricum de Kessel (L.15 f. 146^v), 1558–62 pro abs. 1 sch. (L.10 f. 204^v, L.13 f. 7).

Altare S. Marie

- 1474 [blanco]
- 1537 Pro iuribus litterarum concessarum Walthero fil. Iudoci Aertssen, ad altare B. Marie virg. in eccl. paroch. de Zelst, vacans per resignationem mag. Theoderici Voestermans, ult. rectoris, per d. Paulum Berwinckel rectorem eccl. presentato. 3^{1/2} Ren. (L.151 f. 42).
- 1550 Pro iuribus sigilli et expeditionis litt. proclam. altaris B. Marie virg. in eccl. de Zelst vacantis per resignationem Walteri fil. Iudoci Arnoldi ult. dicti altaris rectoris in favorem d. Theoderici de Kessel presb. Leod. dyoc. ex presentatione d. Mathie de Kessel curati dicti eccl. de Zelst. Dat. 20 dec. 18 gross. Pro iuribus institut. et 8a parte fruct. 2 Ren. 12^{1/2} st. (L.10 f. 59^v).
- 1556 Rector d. Theodoricus de Kessel, deservitur per eumdem; cum 1 missa valet semiquinque mod. sil. (L.15 f. 146^v).

Altare S. Marie et Crucis, 1497 S. Marie, Crucis et Willebrordi (L. 3 f. 24^v), 1523–1555 Alt. Crucis et Wil(le)bordi, 1556 Crucis, Willebrordi et Anthonii, 1556 Wilbordi, Anthonii et Sebastiani (L.15 f. 146^v)

- 1474 [blanco]
- 1478 Rector d. Philippus Iacobi, commorans in Tongerloe (L.147 f. 48^v).
- 1497–1502 Rector d. Philippus Iacobi [pro abs.] 4 gr. (L.3 f. 24^v, L.4 f. 5).
- 1536 Rector Willebrordus Arnoldi pro abs. et pl. 6 gr.
- 1537 Rector Willebrordus Liberti pro abs. et pl. 6 gr.
- 1550–1551 Rector Libertus Theodrici, 1550 4 gr. (L.10 f. 9^v), 1550 pro abs. et pl. deservit. 6 gr. (L.10 f. 54^v), 1551 pro abs. et pl. presb. ydonei 6 gr. (L.10 f. 152).
- 1556 Rector d. Libertus Theodrici, deservitur per eumdem; cum 3 missis valet 9 mod. sil., sed d. Philippus edidit domum cum horto sub onere 1 misse feriis 2^{is} celebrande (L.15 f. 146^v).

	Matricularia , 1420 annalis, 1556 nullos certos habet redditus, deservitur per Henricum Eeleys Bergeycanum (L.15 f.146v)	
1400	[blanco]	
	Capella S. Severini [Vide sub Blaerthem S. Severini pag. 151]	
1520	[blanco]	
1523	Pro presentatione ad omnes ordines concessa Iohanni Nicolai Kuyt sub titulo capelle S. Severini sub parochiali ecclesia de Zelst 42 st. (L.154 f.47v).	1462
1530	Pro iuribus litterarum proclam. et admiss. concessarum d. et mag. Dominico Ottonis ad capellam S. Severini sub parochia de Zeelst, vacantem per resignationem d. Iohannis de Campo, ult. rectoris eiusdem, via permutationis inite cum prenominato mag. Dominico, rectore altaris prepositure in eccl. de Alem, per providum virum Iohannem de Erp tamquam mamburnum et provisorem mense S. Spiritus opidi Busciduc. presentato. Dat. 5 iulii. 6 fl. (D III 31 f.38v).	1473
1530	Pro iuribus litterarum proclam. et admiss. concessarum d. et mag. Gisberto de Campo presb., ad capellam S. Severini sub parochia de Seelst, vacantem per mortem d. et mag. Dominici Ottonis, ult. rectoris eiusdem, per providum virum Iohannem de Erp tamquam mamburnum mense S. Spiritus opidi Busciducensis presentato. Dat. 10 oct. 6 fl. (D III 31 f.38v).	1497
1536-1537	Rector mag. Gisbertus de Campo pro abs. et pl. 1 sc.	
1550-1553	Rector capelle S. Severini in Blaerthem sub Seelst Iohannes Dyepenbeeck 1550 studet Lovan. in theol., unde docuit, ideo gratis (L.10 f. 8v) pro pl. deservitoris 4 gr. (L.10 f. 53v), 1551 studet Lovan. in theol. etc. et pro pl. presb. sec. ydonei 4 gr. (L.10 f.143), 1553 rector ecclesie sive capelle sub Seelst [pro abs.] 1 sol. gr. (L.18).	
1556	Rector d. Iohannes (Anthonii) de Dyepenbeeck (L.15 f.136v).	1419-1
1556	Rector d. Iohannes Anthonii de Diepenbeeck absens, deservitur per Theodericum de Kessel; cum 1 missa valet 10 mod. sil. (L.15 f.146v) [sub Seelst].	
1562	Rector Berwinus Arnoldi pro abs. 1 schut (L.13 f.7).	
	Altare S. Anne	
1556	[blanco] (L.15 f.136v).	

STRIJP (Stripe, Strype)

	Ecclesia dimidia, 1556 valet 丈 Eydhoiensis 45 mod. sil. (L.15 f.147)	
1400	Rector d. Iohannes Dorkens pro abs. 3 fl.	
1438	Plac. d. Waltheri Keyser unacum suo [beneficio] in Woncel 1 sc.	1523-1
1459	D. Iohannes de Perre investitus (L.128 f.31).	
1460	Rector d. Iohannes vanden Perre(?) residet.	
	Pl. d. Arnoldi Rodolphi eius coadiut. presb. sec. 1 sc.	
	Rector d. Iohannes vanden Perre residet.	
	Pl. d. Arnoldi Rodulphi eius coadiut. 1 sc.	100 In

- 1460 Pro iuribus et sigillis proclamationis, institut. et admiss. concessarum d. Iohanni fil. Medardi quondam Monts presb. de eccl. paroch. de Strype, vacante per mortem d. Iohannis vanden Perre, ult. rectoris eiusdem eccl., per dnos decanum et capitulum eccl. S. Petri de Corterssem presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum dno competentium, debet ipse d. Iohannes commorans in Corterssem, infra Dominicam Letare prox. Dat. 30 oct. 14 fl. Ren. (I.135 f. 38).
 Rector d. Iohannis Monts pro abs. facta sibi gratia, quia fructus eccliesie hoc anno sunt ablati et distracti, idcirco hac vice ad 3 sol. gr. Pl. d. Iohannis Achten presb. sec. 1 sc.
- 1473 Rector d. Iohannes Roever residet.
 Pl. d. Arnoldi Roefs eius coadiut. 1 sc.
- 1497 Rector d. Bartholomeus Knoeps, salva protestatione in priori registro cum precedente facta, 2 sol. gr. (L. 3 f. 25).
- 1530 Rector d. Iheronimus Perre pro abs. 2 sol.¹⁰⁰
 Pl. d. Gerardi Hoebbelen deservit. 1 sc.
- 1556 Rector d. Adrianus Michaelis presens, deservitur per eumdem (L.15 f.147).

Altare Sancte (et Individue) Trinitatis et B. Marie et Georgii martiris novum

- 1418 Pro erectione, fundatione et approbatione altaris sancte et indiv. Trinitatis, B. Marie virg. et B. Georgii mart. in eccl. de Strijp, fundati et dotati per Henricum Henrici quondam dicti Belensoen et Arnol-dum fil. quondam Arnoldi vanden Venne, debet Henricus Henrici in Strijp prope Eydhoven commorans infra Purif. Marie virg. prox. Dat. 22 nov. 4 cor. Francie.
 Solvit per manus Wilhelmi de Eydoven procuratoris totum 10 dec. (I.123 f. 35v).
- 1419-1445 Rector Henricus fil. Henrici Happen (Happonis). Pro abs. et pl. 1419 d. Henrici Gerardi Lamberti presb. sec., 1421-27 Arnoldi Keyser vi-carii (1427 presb. sec.), 1436 d. Thome Fykens, 1438 d. Iohannis Loebkens, 1441 ydonei, 1442 d. Henrici de Eyke, 1443-45 d. Arnoldi Rodolphi presb. 8 gr.
- 1419 Pro proclamationibus concessis Henrico Henrici Happen clero-pi presentato ad altare S. et Indiv. Trinitatis et glor. virg. Marie et S. Georgii mart. erecti et fundati in eccl. de Strijpe per Henricum Henrici quondam dicti Belensoen pro prima vice.
 Solvit ipse in promptis. Dat. 29 mart. 2 fl. Ren. (I.123 f. 37).
- 1419 Pro admissione Henrici fil. Henrici dicti Happen, presentati ad altare S. et Indiv. Trinitatis etc. et fructibus dno archidiacono competenti-bus, debet ipse ex relatione Wilhelmi de Eydhoven, procuratoris in curia Leod., ipseque Wilhelmus infra festum Pentec. prox. Dat. 25 apr. (I.123 f. 37v).
- 1523-1530 Rector d. Karolus Zelters pro abs. et pl. 8 gr.
 1536 Pro iuribus litterarum proclam. et admiss. concessarum d. et mag. Henrico Hanen ad alt. Ss. Trin., Marie et Georgii in eccl. paroch. de

¹⁰⁰ In de margo staat tweemaal: vacat.

	Strijp, vacans per mortem d. Karoli Zelter, ult. rectoris eiusdem, per providum virum Iohannem van Hoerne ratione iurispatronatus laycalis presentato 4 fl. (L.152 f.32).	1550-1553	1550-1553
1550	Rector d. Iudocus de Hersel 4 gr. (L.10 f.9v, L.18).	1550	1550
1551	Pro abs. et pl. deservit. 8 gr. (L.10 f.54v).	1551	1551
1556-1558	Pro abs. et pl. presb. sec. ydonei (L.10 f.152).	1556	1556
1562	Rector d. Iudocus van Herssel absens, deservitur per dnos Petrum Leonardi et Petrum fil. Henrici Philippi; valet cum 3 missis 6 mod. sil. (L.15 f.147), 1558 pro abs. 6 gr. (L.10 f.204v).	1562	1562
	Rector Franciscus Bierens pro abs. 6 gr. (L.13 f.7).		Altare
	Altare B. Marie novum, 1497 Marie et Barbare		I
1469	[blanco]	1469	
1556	Rector Philippus fil. mag. Henrici Philippi clericus abs., deservitur per d. Petrum fil. Henrici Philippi; cum 1 missa valet 3 mod. sil. (L.15 f.147).	1556	1556
	Altare S. Crucis		I
1520	[blanco]	1520	
1556	Rector d. Petrus Leonardi Iohannis presens, deservitur per eumdem; cum 2 missis valet 3 mod. sil. (L.15 f.147).	1556	1530
	Matricularia annalis		I
1459	[blanco]	1459	
1556	Deservitur per Henricum fil. Petri die Jonge clericum minime coniugatum (L.15 f.147).	1556	
	VELDHOVEN (Sonderwyck)		Altare
		1523	M
		1556	
	Ecclesia dimidia		Matricu
1400-1438	[blanco]	1400-1438	
1441	Rector d. Godefridus de Arboribus pro abs. 2 sol. gr.	1441	
	Plac. d. Iohannis Blaerthems presb. 1 sc.		
1459-1473	Rector d. Arnoldus Cru(we)l(s) 1459-64 pro abs. 2 sol. gr. 1469-73 residet (Crull) (L.140 f.34v, L.142 f.41).	1459-1473	
1459-69	Pl. d. Henrici de Beersse presb. sec. 1 sc., 1469 eius coadiut. 1 sc.	1459-69	
1519-1537	Rector d. I(h)eronimus Parre (Perre) pro abs. 1519 2 sol. gr. (L.14 f.212v), 1523-37 2 sol.	1519-1537	
1523	Pl. d. Godefridi Arnoldi deservit. 1 sc.	1523	
1530-37	Pl. d. Gerardi Hobbelen (Verhobelen, Verhoubelen) 1 sc.	1530-37	
1537	Pro iuribus litterarum proclam. et admiss. concessarum mag. Verono Ernout presb., ad eccl. paroch. de Sonderwick, vacantem per mortem d. Iheronimi Perre, ult. rectoris eiusdem, per rev. d. Godefridum abbatem monast. Floreffiensi ord. Prem. presentato, necnon pro rata fructuum 10 Ren. (L.151 f.41v).	1537	Ecclesia
			I400

- 1550-1553 Rector d. Iohannes de la C(h)auchie alias Alleluija 2 sol. gr. (L.10 f.9^v, L.18).
- 1550 Pro abs. et pl. deservitoris d. Lamberti Bergans, per deputatos Rev*m*i d. nostri examinati, simul 2 sol. 1 sch. (L.10 f.54^v).
- 1551 Pro abs. et pro pl. d. Theoderici de Erp presb. sec. ad deservitaram eiusdem eccl. per deputatos Rev*m*i domini admissi 2 sol. 1 sch. (L.10 f.152^v).
- 1556 Rector d. Gerardus Verhobbelen, deservitur per eumdem; valet 20 mod. sil. mensure loci (L.15 f.147).

Altare S. Crucis novum, 1474 annale

- 1459 Pro confirmatione erectionis, dotationis et fundationis altaris in eccl. paroch. de Sonderwyck, in honorem Omnipotentis Dei et S. Crucis per nonnullos incolas et inhabitatores dicte ville in valorem novem modiorum siliginis mensure localis sub onere misse septimanalis noviter dotati et fundati, necnon pro iuribus admissionis et institutionis d. Rodolphi Rodolphi hac prima vice rectoris dicti altaris nominati, remissis eidem omnibus proclamationibus domino competente etc., debet d. Iudocus Stephani presb. socius curie infra fest. Omnium Sanctorum. Dat. 19 iunii 2 fl. Ren. (I.134 f.37^v).
- 1530 Rector mag. Godefridus vander Zande, stud. Lovan. in iure can., unde docuit, pro pl. deservit. 4 gr.
- 1556 Per superiori licentiam redactum est in officium fructusque eius dispositioni mamburnorum ecclesie commissi sunt, in celebrationibus missarum ac crucis honestatione convertuntur, eiusque fructus extant 8 mod. sil.; deservitur per d. Gerardum pastorem prescriptum (L.15 f.147).

Altare Marie

- 1523 [blanco]
- 1556 Rector d. Franciscus Everardi, deservitur per eumdem; cum missa dominicali prima valet 7 mod. sil. (L.15 f.147^v).

Matricularia 1520 annalis

- 1459 [blanco]
- 1556 Deservitur per Wilhelmum Iohannis, virum coniugatum; nihil fructuum habens preter favorem vicinorum (L.15 f.147^v).

SCHIJNDEL (Schindel, Schyndel(l))

- Ecclesia** dimidia, – personatus, incorporatus [anno 1545] collegio theologorum Lovaniensi; ratione incorporationis habet Rev*mus* Leod. pro tempore nominationem ad unam bursam iuxta concordiam; sic hic nihil (L.13 f.7, f.146^v)
- 1400 Rector Iohannes Marescall canonicus Leod.

1405	Rector d. Michael capellanus dni [episcopi] Leod. et ideo gratis de mandato dni.	
1419-1421	Rector mag. Michael de Tylia gratis ad preces d. Iohannis de Bavaria, quia olim eius capellanus; 1421 gratis ad preces d. ducis Iohannis de Bavaria ¹⁰¹ .	
1427-1442	Rector d. et mag. Egidius de Tilia, 1427-38 canonicus Leod. (privilegiatus), ideo abs. gratis, 1441-42 decanus Leod. gratis.	
1441	Pro revocatione cessus a divinis, positi in ecclesia media de Schyndel ratione non solutionis obsonii hoc anno competentis et debito tempore non soluti, debet d. Libertus Lippen, prior conventus canonico-rum regularium de Haga prope Eyndoven, ad relationem Arnoldi de Vladeracken et ipse Arnoldus, commorans in Beke prope Aerle, infra festum Nativ. B. Ioh. Bapt. prox. Dat. 14 apr. 8 fl. Ren. Solvit per d. Iohannem de Campo 14 iunii totum (I.129 f. 39).	1445
1445-1464	Rector Rey ^{mus} Dnus mag. Nicholaus de Cusa 1445 archidiaconus Brabantie, habet abs. gratis, 1459-64 Sacrosancte Rom. Eccl. cardinalis S. Petri ad vincula, ideo gratis.	1502
1469-1479	Rector d. (et mag.) Petrus Wymar(i) alias Erclens, privilegiatus indul-to apostolico, ideo abs. gratis.	1536
1523-1530	Rector d. rey ^{mus} [Wilhelmus ab Enckevoert] archidiaconus Campi-nie, 1530 cardinalis [episc.] Dertusensis.	1537
1536-1537	Rector d. Philippus de Spina pro abs. 10 sol.	1556
1550	30 aug. Iacobus de Witte nomine d. Philippi de Spina, decani Bus-cid. ¹⁰² , exhibuit litteras apostolicas de residendo in altero. Nihil sol-lutum. [in margine:] Videantur bulle (L.10 f. 9v).	Altare
1556	[Persona] d. Philippus de Spina decanus Busciduc.; valor est 150 mod. sil.; absens neque deserbitur quia nihil oneris inibi persone persona-tus incumbit; refert se ad antiquam prescriptionem (L.15 f.147v).	1400
Vicaria perpetua [fundata 1331, B.B. 23, p. 99], 1556 cum 5 missis valet 20 mod. sil., sed estimata ultra valorem, quia non valet in silagine 4 modios (L.15 f.148), 1566 alia beneficia solvunt in fructibus (L.13 f.146v)	1442-1441	1442
[blanco]	1421-36	1537
Rector d. (H)e(y)mericus de Campo residet.	1421-36	1550
Pro pl. d. Theoderici de Gasselt (1436 Gasstel) presb. eius coadiut., qui residet 1 sc.	1438-41	Altare
Pl. d. Thome de Campo eius coadiut. 1 sc.	1441	1523-I
Pro pl. d. Thome de Campo presb., ut a tempore obitus d. quondam Emerici de Campo vicarii perpetui eccl. de Schyndel predicte, de mense decembri defuncti, dicte vicarie possit deservire, debet Philippus, prior conventus seu monasterii canonicorum regularium de Haga prope Eyndoven, ad relationem Arnoldi de Vladeracken et ipse Arn-oldus infra festum Nativ. B. Ioh. Bapt. prox. Dat. 14 apr. 1 sc.	Idem al	

¹⁰¹ Zijn grafschrift noemt hem „didascolus et cancellarius illustris principis Iohannis de Bavaria“. (*Schutjes*, V 636, noot 1.) Jan van Beieren had als bisschop van Luik in 1418 afstand gedaan.

¹⁰² Ph. van Doorn (de Spina) deken van het kapittel van St. Jan te 's-Bosch, *Schutjes*, IV 256.

- 1441 vetus. Solvit per d. Iohannem de Campo 14 iunii totum (I.129 f. 36). Pro proclamationibus concessis d. Fastrardo de Langel presb., ad vicariam perpetuam eccl. de Schyndel, vacantem per mortem d. Emerici de Campo, ult. eiusdem rectoris, per venerab. virum d. Egidium de Tilia, investitum dicte eccl. de Schijndel, presentato, debet infra diem admissionis prox. Dat. 23 dec. 2 fl. Ren.
- 1441 Pro admissione d. Fastrardi necnon pro rata fructuum, pendentibus proclamationibus, domino competentium, debet ipse infra festum Nativ. B. Ioh. Bapt. prox. Dat. 4 ian. 6 fl. Ren. (I.129 f. 38).
- 1445 Rector d. Fastrardus de Langel residet.
- 1502 Pl. d. Iohannis Hospitis eius coadiut. 1 sc.
- 1536 Rector d. Iohannes de Boxtell 1 schut. (L.4 f. 5).
- 1537 Rector d. Lambertus Iohannis pro abs. et pl. d. Andree de Uden 2 sol.
- 1556 Rector d. Libertus Iohannis pro abs. et pl. d. Andree Lamberti 2 sol. Rector d. Andreas fil. Lamberti, deservitur per eumdem (L.15 f.148).

Altare S. Marie et Leonardi, 1523 Crucis, Marie et Leonardi

- 1400 [blanco]
- 1442 Rector d. Iohannes de Rysingen pro abs. et pl. d. Henrici Hermalen aut alterius 4 gr.
- 1550 Rector d. Iohannes fil. Mathei de Leendt absens, deservitur per d. Marcellum Nagelmaker; cum 1 missa in quindena ultra deservituram nihil (L.15 f.148).

Altare Marie prime fundationis, 1553 S. Iohannis Bapt. et Marie prime (L.18)

- 1519 Rector mag. Petrus Gheerincx stud. Lovan. in iure can., gratis (L.4 f. 212v).
- 1523-1537 Rector mag. Petrus Ghe(e)rin(c)x, stud. Lovanien. in iure can., 1523 pro pl. 4 gr., 1530-37 de concilio studii (1537 universitatis) lovanensis, ibidem residens, pro pl. 4 gr.
- 1537 Pro iuribus litterarum concessarum Wilhebrordo de Milheze ad altare B. Marie virg. in eccl. paroch. de Schijndel, vacans per mortem mag. Petri Gherinx, per venerab. virum d. Philippum de Spina, personam personatus dicte eccl. presentato 3 Ren. (I.151 f.41v).
- 1556 Rector mag. Lucas de Aerdt absens, deservitur per d. Andream de Uden; valet cum 1 missa 30 lib. pagam. (L.15 f.148).

Idem altare secunde fundacionis

- 1520 [blanco]
- 1551 Pro iuribus sigilli et expeditione litterarum proclaim. et admiss. altaris S. Marie 2de fundacionis in eccl. de Schyndel siti, vacantis per resignationem d. Theoderici vanden Meersselaer presb., ult. rectoris illius, in favorem Sebastiani fil. Adriani Bernard clerici Leod. dioc. ex presentatione vener. viri d. Philippi de Spina, persone personatus de Schyndel. Dat. 30 apr. 18 gr. Pro iuribus institutionis, videlicet pro octava parte 33 st. Pro rata fructuum dicti altaris a die resign. etc. 25 st. (L.10 f.175).

1556 Rector Sebastianus fil. Adriani Bernardi de Buscod. clericus absens, deservitur per d. Theodericum fil. Henrici Gregorii; cum 2 missis valet 38 lib. pagam. (L.15 f.148).

Altare Katharine

1520 [blanco]:
1530 Rector Wilhelmus Hospitis pro abs. et pl. 6 gr.
1556 Rector d. Wilhelmus Hospitis absens, deservitur per d. Theodericum prefatum [= Theodericum fil. Henrici Gregorii]; cum 2 missis valet 30 lib. pagam. (L.15 f.148).
1502 Pro licentia erigendi et fundandi duo altaria unum ad laudem et honorem Beatarum Katherine et alterum Barbare virginum et martirum in eccl. paroch. de Schyndell 5¹/₂ flor. Ren. (L.4 f.74^v).

Altare Barbare

1520 [blanco]
1556 Rector d. Henricus fil. Henrici Schijmans, deservitur per eumdem; cum 2 missis valet 30 libr. pagam., defraudatur super 3 libris (L.15 f.148).

Altare Anthonii et Sebastiani, 1556 nondum consecratum; celebrantur aliisque misse in lapide portatili vigore placeti perpetui impetrati, per Rev^{mum} confirmati; nullos habet redditus. (L.15 f.148^v)

Matricularia

1400 [blanco]
1418-1427 Rector Iohannes Stroyman(s) pro abs. et pl. 1418 ydonei clerici non coniugati, 1419-27 Hermanni de Helmont clericu coniugati 4 gr.
1427 Pro proclamationibus concessis Henrico fil. Hermanni de Helmont, presentato per mag. Egidium de Tilia canonicum Leod. et rectorem eccl. de Schyndel ad matriculariam eiusdem eccl., vacantem per mortem Iohannis Stroyman, ult. rectoris eiusdem, debet ipse presentatus et dictus d. presentator ad relationem Henrici, clericu domestici d. Wilhelmi de Wavre, insolidum infra diem admissionis. Dat. 27 oct. 2 fl. Ren. Solvit totum 8 nov. (I.126 f.38).
1427 Pro admissione Henrici fil. Hermanni de Helmont admissi ad matriculariam perpetuam eccl. de Schyndel et pro rata fructuum dno competente, debet Bartholomeus de Novadomo in concilio prox. Dat. 8 nov. 1 fl. Ren. (I.126 f.38^v).
1445 D. Henricus Schaet matricularius (I.132 f.39^v).
15.-1530 Rector Iohannes de Doemelen.
1530 Pro iuribus litterarum concessarum Henrico fil. quondam Petri Nyes clericu leod. dioc. ad matriculariam eccl. de Schyndel, vacantem per mortem Iohannis de Doemelen, per honorab. virum Gerardum Michaelis, procuratorem rev^m d. Wilhelmi de Enckenvoert, cardinalis Dertusensis, tamquam rectoris personatus antetacte eccl. de Schindel presentato 4 fl. (D III 31 f.39).

1556 Rector d. Godefridus fil. Iacobi de Erpe absens, dicit se deserviturum cum coadiutore, viro coniugato, videlicet mag. Henrico Dommelmans; valet 3 mod. sil. (L.15 f.148).

Capella Anthonii, 1556 (in) (die) W(e)ybossch

1520 [blanco]
1556 Rector d. Henricus fil. Henrici Schijmans, deservitur per eumdem, cum 5 missis valet 30 libr. pagam. (L.15 f.148v).

SOMEREN [Soemerden, Zo(e)meren]¹⁰³

Ecclesia dimidia, 1520 habet 4 missas in septimana et cum hoc festis et dominicis diebus, et valet annue 36 mod. sil., sed isto anno 100 fl. communes

1400 [blanco]
1418–1421 Rector d. Petrus fil. Martini.
1418 Pro abs. et pl. d. Iacobi de Doerne 3 fl.
1419–21 Pro abs. et pl. d. Theoderici de Onstaden presb. – 1421 una cum altari eiusdem – 3 fl.
1427–1445 Rector d. Petrus de So(e)meren (Zomeren), 1441–45 residet.
1427–38 Pro abs. et pl. d. Theoderici de Onstaden presb. sec., 3 fl., 1436–38 simul 3 sol. gr.
1441–42 Pl. d. Theoderici (de) Onstaden eius coadiut. 1 sc.
1443–45 Pl. d. Theoderici de Eckerbroec (Ack.) eius coadiut. 1 sc.
1460 D. Theodericus Martini investitus.
1460 Pro pl. d. Marselii de Vosselen presb., ut exnunc inantea usque instans fest. Nat. B. Ioh. Bapt. ut et tamquam coadiutor d. Theoderici Martini investiti eccl. de Soemerden eidem ecclesie in divinis deservire possit, solvit per Godefridum Fabri 7 febr. 12 gr. (I.135 f.36v).
1463–1464 Rector d. Theodericus Henrici stud. Lovan. in theol., unde docuit, ideo gratis.
Pl. Nicholai Godefridi presb. sec. 1 sc.
1469–1473 Rector d. Theodericus de Soemerden, 1469 residet, 1470 stud. Lovan. in theol., unde docuit, ideo abs. gratis, 1472 residet.
1469–70 Pl. d. Nicolai Godefridi presb. sec. eius coadiut. 1 sc.
1473 Pl. d. Iohannis Sbruynen eius coadiut. 1 sc. vet.
1474–1479 Rector d. Theodericus Martini, 1474–75 stud. Lovan. in theol., unde docuit, ideo abs. gratis, 1477–79 pro abs. 2 sol. gr.
1474–79 Pl. d. Iohannis Sbruynen presb. sec. 1 sc.
1485 Rector mag. Paulus Keteler residens.
Pl. d. Iohannis Sbruynen presb. sec. eius coadiut. 1 sc.
1497 Rector mag. Paulus Moens stud. Lovan. in theol., unde docuit, ideo gratis (L. 3 f.25).

¹⁰³ Vgl. *Welvaarts, Zomeren naar de archieven van Postels abdij* (1892) blz. 13–14, 17–20, 50–51.

- 1502 Rector d. Symon Sampam¹⁰⁴, studet Lovan. in theol., ideo gratis (L.4 f.5).
- 1519 Rector mag. Petrus de Busco stud. Lovan. in iure can., ideo gratis (L.4 f.212^v).
- 1523-1537 Rector mag. Petrus Gherinx¹⁰⁵ stud. Lovan. in iure can., 1523 ideo gratis, 1530 de concilio universitatis (studi) lovaniensis, unde docuit, ideo abs. gratis.
- 1523-37 Pl. mag. Iohannis Hermans deservit. 1 sc.
- 1550 Rector d. Rutgerus Bellarts alias Havere 3 sol. gr. (L.10 f.10). Pro abs. et pl. deservit. d. Arnoldi de Kessel, per deputatos Rey^{ml} d. nostri episcopi Leod. examinati, simul 3 sol. 1 schut. (L.10 f.54^v).
- 1551 Rector d. Rutgerus Havere alias Bellartz pro abs. et pl. d. Arnoldi de Kessel, presb. sec., per deputatos Rey^{ml} d. nostri Episcopi Leod. anno preterito ad deservituram eiusdem eccl. admissi, per viam depositi sunt soluti simul 3 sol. 1 schut. (L.10 f.153).
- 1556-1558 Rector d. Rutgerus Bellaerts absens, deservit per d. Iacobum de Fine; cum 4 missis valet 100 fl. communes (L.15 f.148^v), 1558 pro abs. 3 sol. gr. (L.10 f.204^v).

Altare S. Spiritus, 1520 valet 7 mod. sil. cum medio, sed hoc anno valet 12 mod. sil.

- 1400 [blanco]
- 1418-1421 Rector d. Arnoldus Daris pro abs. et pl. d. Theoderici de Onstaden presb. 1 fl.
- 1421 Pro proclamationibus concessis Henrico Wailde clero Colon. dioc. presentato ad altare S. Spiritus in eccl. de Zomeren per d. Petrum de Zomeren, investitum eiusdem eccl., vacans ad presens per mortem d. quondam Arnoldi Daris, ult. rectoris eiusdem, debet ipse presentatus infra diem admissionis. Dat. 5 ian. 2 fl. Ren. (I.125 f.36). Solvit ipse per manus d. Iohannis Ossman totum 11 febr.
- 1421 Pro admissione Henrici Wailde clericu admissi ad altare S. Spiritus in eccl. de Zoemeren et pro fructibus d. archidiacono competentibus. Solvit ipse in promptis. Dat. 11 febr. 2 fl. Ren. (I.125 f.36).
- 1427-1462 Rector Henricus fil. Nicholai (Fabri) pro abs. et pl. 1427 d. Theoderici de Onstaden 1 fl., 1436 12 gr., 1438 d. Theoderici de Onstaden cum ecclesia 12 gr., 1460-62 ydonei 12 gr.
- 1477-1479 Rector d. Stephanus Symonis Deenen pro abs. et pl. deservit. ydonei 4 gr.
- 1556 Rector d. Henricus Bruynen, deservitur per eumdem; cum 2 missis et cum 1 per d. Anthonium Martini Sbruinen, valet 11 mod. sil. (L.15 f.148^v).
- 1562 Rector d. Anthonius de Molendino pro abs. 6 gr. (L.13 f.7^v).

Altare S. Marie, Katherine, Anthonii et Cornelii, 1459 **S. Marie, Anthonii et Cornelii**, 1520 **Marie et Anthonii**, valet 8 mod. sil. cum medio cum onere 3 mis-

¹⁰⁴ Welvaarts, o.c. blz. 19 noemt hem Sampry.

¹⁰⁵ Mag. Petrus Gherinx de Busco komt als rector der kerk van Someren reeds voor in 1520, B.B. 24, blz. 134; als beneficiant te Schijndel hebben wij hem vermeld op blz. 237.

sarum in hebdomada, 2 ex fundatione habet et 1 ex annexione; 1556
Marie Presentationis et Anthonii (L.15 f.148^v)

- 1436-1443 Rector mag. Henricus Henrici Martini pro abs. et pl. 1436-38 ydonei,
1441-43 d. Henrici Fabri 4 gr.
- 1445-1470 Rector mag. Henricus de Zo(e)meren, 1445-62 pro abs. et pl. ydonei
4 gr., 1463 regens in facult. theol., 1464 studet et regit Lovanii, 1469
legit Lovan. in theol., ideo abs. gratis et pro pl. deservit. 4 gr., 1470
in theol., unde docuit pro pl. 4 gr.
- 1473-1474 Rector d. Matheus Marselii pro abs. et pl. deservit., ydonei 4 gr.
- 1477-1479 Rector Peertssefalus¹⁰⁶ Iohannis pro abs. et pl. ydonei 4 gr.
- 1485 Rector Petrus de Eckerbroeck pro abs. 4 gr.
- 1497 Rector Petrus de Eckerbroeck 4 gr. (L.3 f.25^v).
- 1556-1558 Rector Petrus fil. Henrici Daems (L.15 f.148^v), 1558 pro abs. 6 gr.
(L.10 f.204^v).
- 1562 Rector Petrus Henrici Daems 6 gr. (L.13 f.7^v).
- 1566 Rector Petrus Daems, qui exhibitur privil., gratis (L.13 f.147).

Altare S. Crucis et Iohannis Baptiste, 1520 **Crucis et Ioh. Evangeliste** habet 4 missas
in septimana et valet hoc anno 28 mod. sil., 1556 **altare Crucis et
Iohannis Bapt. in choro de Kessel** (L.15 f.148^v).

- 1445 [blanco]
- 1459-1477 Rector d. Iohannes Godefredi (de Asten) pro abs. et pl. ydonei 6 gr.
(1470, 73 et 77 4 gr.).
- 1478 Pro iuribus et sigillis proclamationis et admissionis concessarum d.
Roberto de Erpe, canonico Leod. actu presbytero, super altari sive
capella in honore Omnipotentis Dei, S. Crucis et Ioh. Bapt. sito in
sinistra parte chori eccl. paroch. de Soemerene, vacante per mortem
d. et mag. Iohannis de Asten, nobis per generosum virum domicellum
Iohannem de Kessel armigerum, possessorem pro tempore et domi-
num domus sue lapidee et fosse aquose domum huiusmodi circum-
stantis, vulgariter appellatarum die Donck infra parochiam de Zoen-
meren consistentium, iure patronatus laycalis coram notario et testi-
bus viva voce in Dei nomine presentato ac pro rata fructuum etc.
debet ipse ad relacionem d. Gerardi Hospitis presb., commorantis in
opido Helmondensi ipseque Gerardus in solidum pro eo. Dat. 10 oct.
Solvit ipse d. Andreas 26 marcii anno [14]79 3 fl. Ren. (I.147 f.48).
- 1502 Rector d. Iohannes de Kessel 4 gr. (L.4 f.5).
- 1519 Rector d. Egidius de Kessel pro abs. 4 gr. (L.4 f.212^v).
- 1556 Rector d. Anthonius Martini Bruijnen presens, deservitur per eum-
dem; cum 4 missis valet 16 mod. sil. (L.15 f.148^v).

Altare S. Barbare, Katherine et Iacobi minoris, 1520 valet hoc anno 10 mod. sil. cum
9 vasis

- 1459-1479 [blanco]
- 1485 Rector d. Martinus de Pascuis pro abs. et pl. 6 gr.

¹⁰⁶ Een verlatijnste verhaspeling van de naam Parcifal?

- 1536-1537 Rector mag. Iohannes Sc(h)ellinx stud. Lovan. in theol., pro pl. 4 gr.
 1550 Rector d. Iohannes Scellinx absens, stud. Lovan., unde fidem fecit et
 sic habet absentiam gratis, pro pl. deserviture 4 gr. (L.10 f.81).
 1550 Pro iuribus sigilli et expeditione litt. proclaim. altaris Ss. Iacobi, Katharine et Barbare in eccl. de Someren siti, vacantis per obitum d. Iohannis de Bree illius ult. rectoris in favorem Symonis Bellarts clerici Leod. dyoc. ex present. Rutgeri Havere alias Bellarts curati eccl. de Zomeren. Dat. 6 iun. 18 gross. Pro iur. institut. et 8a parte fruct. 3 Ren. 7¹/₂ st. (L.10 f.63v).
 1550 Pro iuribus litterarum proclamatorialium discreto iuveni Symoni Bellarts ad altare Ss. Iacobi, Catharine et Barbare, situm in eccl. de Zomeren, vacans per mortem quondam d. Iohannis Scellinx de Bree, per pastorem loci d. archidiacono presentato, concessarum 6 gr. Institutio Lovanii. Dat. 12 maii (L.10 f.82).
 1551 Rector Symon Bellarts pro abs. et pl. deservitoris ydonei cum protestatione de addendo etc. iuxta antiqua regista 6 gr. (L.10 f.153).
 1556 Rector Simon fil. Adriani Bellaerts clericus absens, deservitur per d. Iasparum Zummeren; cum 3 missis valet 11 mod. (L.15 f.149).
 1562 Rector Iohannes Limborch pro abs. 6 gr. (L.13 f.7v).
 1566 Rector Iohannes Wilhelmi pro abs. 4 gr. (L.13 f.147).

Altare S. Anthonii, Sebastiani et Lucie, 1553 S. Sebastiani, Anthonii et Katharine (L.18), 1520 valet hoc anno 9 mod. sil.

- 1474 [blanco]
 1556 Rector d. Iohannes Arnoldi alias Bruynen presens, deservitur per eundem cum coadiutore et habet 2 missas, valet 9 mod. sil. (L.15 f.149).
 1558 Rector Theodericus Brants, stud. Lovan. in artibus, unde docuit, ideo gratis (L.10 f. 204v).

Altare Iacobi maioris, Agathe et Barbare, 1562 Iacobi et Catharine (L.13 f. 7v)

- 1479 [blanco]
 1479 Pro iuribus et sigillis proclamationis et admiss. concessarum d. Martinus de Pascuis presb. super altari Ss. Iacobi mai., Agathe et Barbare virg., vacante per mortem d. Arnoldi Schoet, ult. rectoris eiusdem, nobis per d. Theodericum Henrici de Soemerden, rectorem eccl. de Soemerden, presentato ac pro rata fructuum etc. solvit ipse per Henricum de Pascuis procuratorem dicti presentati 3 fl. Ren. (I.148 f.50).
 1497 Rector d. Martinus de Pascuis, stud. Lovan. in theol., ideo gratis (L. 3 f.25).
 1502 Rector mag. Karolus de Roda, stud. Lovan. in iure can., ideo gratis (L. 4 f. 5).
 1519 Rector d. Iohannes Hospitis pro abs. 4 gr. (L.4 f.212v).
 1562 Rector Wilhelmus Michaelis pro abs. 4 gr. (L.13 f. 7v).

Altare Petri et Pauli, 1556 et Crucis (L.15 f.149), 1520 cum 2 missis valet 7 mod. sil.

- 1520 [blanco]

gr.
t et

Ka-
Io-
rici
de
uct.

Bel-
Zo-
per

ro-
53).
r d.

ine

per
15
deo

ar-
are
m,
de
en-
o).
atis
atis

sil.

1556 Rector d. Arnoldus Kessels, deservitur per d. Iohannem Verstraten, cum 2 missis valet 7 mod. sil. (L.15 f.149).

Altare S. Iohannis Ewangeliste, 1553 S. Iohannis Evang., Kath., et Barbare (L.18), 1556 Catharine, Barb. et Ioh. (L.15 f.148v)

1523 Rector d. Henricus Sbrunen¹⁰⁷ presb. sec., pro pl. coadiut. 4 gr.
1530 Rector Iohannes Wilhelmi pro abs. et pl. 6 gr.
1530 Pro iuribus litterarum proclam. et adm iss. concessarum d. Petro de Valle ad altare S. Ioh. Ewang. in eccl. paroch. de Zoemeren, vacans per resignationem d. Iohannis Tsweens, ult. rectoris eiusdem, ex causa permutationis facte cum prefato d. Petro, rectore alt. S. Wilhebrordi in Olmen, per d. Henricum Sbruyen, procuratorem honorab. viri d. et mag. Petri de Busco, rectoris eccl. de Zomeren, presentato 4 fl. (D III 31 f.39).
1556 Rector d. Iohannes Verstraten, deservitur per eumden, cum 3 missis valet 10 mod. sil. (L.15 f.148v).

Altare S. Katherine et Iohannis, 1523 altare S. Katherine, 1556 Cather., Barbare, Iohannis et Ode. (L.15 f.149); 1520 cum 3 missis valet 11 mod. sil.

1520 [blanco]
1530 Rector mag. Cornelius de Wert, regens in Castro Lovanien. in facult. artium, ideo abs. gratis et pro pl. deservit. 4 gr.

Altare Crucis

1523-1530 Rector d. Egidius de Kessel pro abs. et pl. 6 gr.
1536 Rector mag. Iohannes Verwarden pro abs. et pl. 6 gr.
1537 Rector mag. Iohannes de Loen pro abs. et pl. 6 gr.

Altare Presentationis Marie et Sacramenti¹⁰⁸, 1556 alt. Purific. Marie et Sacr., 1520 valet 7½ mod. sil. et 10 fl. Ren.

1520 [blanco]
1533 Rector Petrus fil. Henrici Daems 6 gr. (L.18).
1556 Rector Mathias de Kessel, deservitur per eumdem; cum 3 missis valet 10 mod. sil. (L.15 f.149).

Matricularia, 1520 valet 10 mod. sil., hoc anno 19 fl. Ren.

1400 Rector Goeswinus de Elekem pro abs. et pl. Petri 6 gr.
1405 Rector Marcelius Luwe pro abs. et pl. clerici ydonei 6 gr.
Rector novus Wilhelmus Everardi de Eyndoven, admissus per mandatum dni officialis Leod. 3 sept., habet a dicta die absentiam 3 gr.
1418-1419 Rector Wilhelmus Everardi Nellen de Eyndoven, 1418 pro abs. et pl.,

¹⁰⁷ In 1520 ontving d. Henricus Sbruyns brieven van admissie tot het altaar, dat toen genoemd werd het altaar van St. Jan Ev., Kather., Barbara en Oda, B.B. 24, blz. 134.

¹⁰⁸ Waarschijnlijk identiek met het op blz. 310 vermelde altaar van Maria, Kath. Anth. en Corn., dat daar in 1556 „alt Marie Presentationis et Anthonii” genoemd wordt.

1436–1445	1419 pro abs. et pl. Wilhelmi Haengreve, clerici non coniugati 6 gr. Rector Rodolphus Godefridi Roelens, pro abs. et pl., 1436–41 Walteri fil. Gerardi The(e)us, 1442–43 Wilhelmi de Nederven clerici ydonei, 1445 Symonis Danielis clerici yd. 10 gr.	14
1462–1463	Rector d. Marselius de Vosholen pro abs. et pl. yd. 10 gr.	14
1463	Pro iuribus et sigillis proclaim., institut. et admiss. concessarum Henrico de Zoemeren fil. Iohannis vander Ghoetser clero de matricularia vacante per mortem Marselii Voshelen, per d. Theodericum de Soemerden, rectorem eccl. de Soomerden presentato, necnon pro rata fructuum. Solvit 3 fl. Ren. (L.137 f. 36).	15
1469–1470	Rector Arnoldus Stippelmans pro abs. et pl. yd. 10 gr.	15
1497–1519	Rector d. Symon vander Hofstadt pro abs. 6 gr. (L.3 f. 25v, L.4 f.5, 212v).	15
1523–1537	Rector d. Martinus Petri pro abs. et pl. 10 gr.	Alt
1550–1553	Rector d. Martinus Petri 1550 pro abs. et pl. 6 gr. (L.10 f.10), pro abs. et pl. deservit. yd. 10 gr. (L.10 f. 54v), 1551 pro abs. et pl. deservit. yd. 10 gr. (L.10 f.153), 1553 6 gr. (L.18).	140
1556–1562	Rector d. Martinus de Eyndhovia absens, 1556 deservitur per d. Iohannem Verstraten, valet 18 fl. Ren. (L.15 f.149), 1558 qui deposituit loco absentie 6 gr. (L.10 f. 204v), 1462 6 gr. (L.13 f.7v).	141

Capella S. Marie, Anthonii, Georgii et Barbare aen Gheen opstal (de Opstal), 1562 Capella Marie Purificationis, Anthonii et Barbare (L.13 f7v)

1474	[blanco]	144
1530	Pro iuribus litterarum proclaim. et admiss. concessarum d. Henrico fil. Philippi de Helmont alias Sbruynen, rectori matricularie ecclesie seu quarte capelle de Wynghē ¹⁰⁹ , ad capellam Ss. Marie virg., Anth., Georgii et Barbare in confinio de Opstal parochie de Zomeren, vacantem per resignationem d. Henrici Sbruynen senioris, ult. possessoris eiusdem, via permutationis cum prefato Henrico presb. rectore matricularie antedictae, per prenominatum Henricum presb. tamquam patronum ex forma erectionis sepedicte capelle presentato 4 fl. 10 st. (D III 31 f.40).	152
1556	Rector d. Henricus Bruijnen, deservitur per eumdem; cum 4 missis valet 7 mod. sil. (L.15 f.149).	155
1562	Rector d. Matheus Brants stud. Lovan. in theor., ideo gratis (L.13 f. 7v).	Alta

SON (Sonne, Zonne)

1400	Ecclesia dimidia, 1520 cum onere 2 missarum in hebdom. demptis festis et dominicis diebus valet 20 mod. sil; adhuc 2 mod. sil. cum onere 1 misse	144
1400	Rector Arnoldus Rover subdyac. debet pro abs. et pl. d. Henricum a Brogel unacum suo altari in Zonne 3 fl.	140

¹⁰⁹ Wingene in W. Vlaanderen of Wijnegem in de prov. Antwerpen.

1436–1445	Rector d. Wilhelmus de Campo pro abs. 1 sc.
1436	Plac. d. Bartholomei de Campo cum altari suo ibidem 1 sc.
1438	Pl. d. Iohannis Sperre presb. sec. 1 sc.
1441–42	Pl. d. Bartholomei de Campo presb. sec. 1 sc.
1443–45	Pl. d. Iohannis Lonykart presb. 1 sc.
1460–1485	Rector d. Christianus de Campo (L.135 f.38, I. 149 f.43v).
1520–1523	Rector d. Michael Lamberti de Brog(h)el, 1520 residet et deservitur per eumdem, 1523 stud. Lovan. in facult. iuris can., ideo gratis.
1523	Pl. d. Iasparis Kemps deservitoris 1 sc.
1530	Rector d. Philippus de Rekeghem residet.
1556	Pl. d. Iasparis Kempt eius coadiut. 1 sc.
	Rector d. Iaspar Kemp, deservitur per eumdem, cum 3 missis, valet 20 mod. sil. (L.15 f.149v).

Altare B. Marie, 1418 annexum matricularie, 1436 **altare S. Katherine** annex. matric., 1520 **altare Crucis, Marie et Katherine,** 1562, '66 **altare Marie, Catherine et Barbare** annex. matric. (L.13 f.7, 147)

1400	[blanco]
1418–1421	Rector Nicholaus de Amerzoyen, 1418 pro abs. et pl. d. Arnoldi investiti loci cum sua [eccl.] 4 gr., 1419 pro abs. et pl. d. Arnoldi investiti ibidem 4 gr., 1421 rector Nicholaus de Amerzoye clericus d. Iacobi Groy, ideo gratis.
1441–1445	Rector Godefridus fil. Godefridi de Campo pro abs. et pl. ydonei 4 gr., 1443 pro abs. et pl. unius anni seu circiter 4 gr., 1445 pro abs. et pl. ydonei 6 gr.
1445	Pro pl. et abs. rectoris alt. B. Kath., annexi matric. in Zonne, de annis preteritis satisfecit rector 12 gr. (L.132 f.36v).
1520	Rector d. Michael fil. Iohannis Lamberti de Brogel absens et deservitur per d. Michaelm de Brogel et valet 5 mod. sil. cum onere 2 missarum et cum 1 missa 2 mod.
1556	Rector d. Michael Loyen senior, deservitur per eumdem, cum 3 missis valet 7 mod. sil. (L.15 f.194v).
1562	Rector mag. Wilhelmus Tsheren(?) stud. in theol., ideo gratis (L.13 f.147).

Altare S. Marie, 1418 novum, 1520 in novo choro, 1566 in parvo choro (L.13 f.147)

1405	[blanco]
1418–1438	Rector d. Heymericus de Campo ¹¹⁰ , 1418–27 pro abs. et pl. d. Arnoldi investiti ibidem 4 gr., 1418–19 [in margine:] rector [habet abs.] gratis, quia foraneus, 1436–38 pro abs. et pl. d. Bartholomei de Campo 4 gr.
1441	Rector d. Thomas de Campo pro abs. et pl. d. Bartholomei de Campo 4 gr.
1441	Pro proclamationibus concessis d. Bartholomeo de Campo presb. ad altare B. Marie novum in ecclesia de Zonne, vacans per liberam resignationem d. Thome de Campo, ultimi rectoris eiusdem, per d. Io-

¹¹⁰ Zie noot 52 bladz. 87.

- hannem de Campo, procuratorem d. Wilhelmi de Campo, investiti dicte ecclesie, presentato. Debet ad relacionem Nicholai Sonck infra fest. Purif. B. Marie virg. Dat. 6 dec. 2 fl. Ren. Solv. super iuribus 1 flor. bavar. Item solvit per Petrum Lacu 5 scut.(?) super iuribus (L.129 f. 37^v n. 4).
- 1441 Pro admissione predicti d. Bartholomei de Campo ad predictum altare necnon pro rata fructuum dno archid. competente. Debet ad relacionem Nicholai Sonck infra fest. Purif. B. Marie virg. prox. Dat. 6 dec. 1 fl. Ren. (L.129 f. 37^v n. 5).
- 1442 Rector d. Bartholomeus de Campo pro abs. et pl. sui ipsius 4 gr.
- 1460 Pro iuribus et sigillis institutionis et admiss. concessarum Henrico fil. leg. Iohannis de Vaele de altari B. Marie virg., sito in parvo choro eccl. de Sonne, vacante ad presens per resignationem Gerlaci fil. Iohannis die Roever, ult. rectoris eiusdem, per d. Christianum de Campo, rectorem pretae eccl. de Zonne, presentato, necnon pro presentatione ipsius Henrici ad omnes sacros ordines titulo dicti sui beneficii, debet ipse infra fest. S. Ioh. Bapt. prox. Dat. 20 marci 3^{1/2} fl. Ren. (L.135 f. 38).
- 1485 Pro presentatione Rutgheri fil. Henrici Rutgheri, rectoris alt. S. Marie et Kath., siti in eccl. paroch. de Zon, titulo predicti sui beneficii ad omnes sacros ordines solvit ipse in promptis. Dat. 10 marci 2 fl. Ren. (L.149 f. 43^v).
- 1519 Rector Gerardus Kemp pro abs. et pl. 4 gr. (L.4 f. 212^v).
- 1520-1523 Rector d. Gerardus Kemps (Keymp) absens et deservitur per d. Iohannem de Vorendael et valet 3 mod. sil. cum 1 missa, 1523 pro abs. et pl. 6 gr.
- 1553-1558 Rector Iohannes Le Roy(e), 1553 stud. in artibus, unde docuit, ideo gratis (L.18), 1556 absens, deservitur per d. Michaelm Loyen iuniorum, cum 1 missa valet 5 mod. sil. (L.15 f.149^v), 1558 pro abs. 4 gr. (L.10 f. 205^v).

Altare Sacramenti et Anthonii

- 1485 Pro iuribus et sigillis litterarum proclam. et admiss. concessarum Godefredi fil. Godefredi Becker clero Leod. dyoc. ad altare S^{ml} Sacr. et Anth., situm in eccl. paroch. de Zonne, vacans per mortem d. Godefredi de Campo presb., ult. rectoris eiusdem, et per honorab. virum d. Christianum de Campo investitum predicte eccl. ratione investiture eiusdem sue eccl. presentato, necnon pro rata fructuum solvit ipse in promptis 3 fl. Ren. (L.149 f. 43^v).
- 1497 Rector d. Godefridus Henderberch 4 gr. (L.3 f. 25^v).
- 1519 Rector mag. Petrus de Busco stud. Lovan. in iure can., ideo gratis (L.4 f. 212^v).
- 1520-1530 Rector mag. Petrus Gherincx, 1520 absens et est studens Lovanii et deservitur per d. Michaelm de Brogel et valet 5 mod. sil. cum onere 2 missarum et cum 1 una missa 2 mod. sil., 1523 stud. Lovan., 1530 in iure can., 1523-34 pro pl. 4 gr.
- 1556 Rector d. Godefridus Keymps, deservitur per eundem cum 4 missis valet 12^{1/2} mod. sil. (L.15 f.149^v).

Matricularia, 1520 annexa altari Marie et Crucis.

- 1400 [blanco]
1520 Deservitur per Marcum Nuenen coniugatum.
1556 Deservitur per Gerardum de Lydrop clericum coniugatum (L.15).

STIPHOUT

Ecclesia

- 1400 [blanco]
1442 Rector d. Henricus de Merica residet.
Pl. d. Wilhelmi Everarts aut alterius ydonei 1 sc.
1443 Pro plac. d. Wilhelmi Everarts presb., ut a tempore obitus d. quondam Henrici de Merica, rectoris dum vixit ecclesie de Stiphout, defuncti in mense isto ianuario, usque ad fest. B. Ioh. Bapt. prox. possit deservire, solvit ipse 26 ian. 1 sc. (L.130 f. 35^v).
1445 Rector Henricus de Sluysen pro abs. et pl. ydonei simul 1 sc.
1553-1556 Rector mag. Godefridus Vervoert stud. Lovan. in theol., unde docuit, ideo gratis (L.18), 1556 deservitur per eumdem cum 3 missis cum suo coadiutore d. Petro Metsinghen(?), valet 15 mod. sil. (L.15 f.147^v).
1562 Rector mag. Henricus de Fleru stud. in iure, ideo gratis (L.13 f.7).

Altare B. Marie, 1520 Marie et Iohannis Baptiste

- 1459 [blanco]
1556 Rector d. Iohannes Jordani Bloc, deservitur per eumdem¹¹¹, cum 2 missis valet 6 mod. sil. (L.15 f.147^v).
1562-1566 Rector d. Henricus van Eyck, 1562 pro abs. 4 gr., 1566 depositus loco absentie 4 gr. (L.13 f. 7, 146^v).

Altare S. Sacramenti et Iohannis Evang., 1497 S. Sacramenti et Trinitatis (L.13)

- 1469 [blanco]
1556 Rector – dicitur – est quidam d. Petrus absens, deservitur per d. Udo-dem a Gerwen; cum 1 missa valet 6 mod. sil. et quasi 3 fl. (L.15 f.147^v).

Matricularia

- 1400 [blanco]
1427 Rector Iohannes Stroyman pro abs. et pl. Hermanni de Helu.
1556 Caret rectore et fructibus, deservitur per Henricum Gilens clericum non coniugatum (L.15 f.147^v).

¹¹¹ Boven de naam *Jordani* staat *Bloc* en in margine: *Dnus Iohannes Bloc deservit in missis et fructus sunt arrestati per d. Petrum Metsinghen(?) propter illaudabilem deservituram, quia citra [festum] Magd.^{ne} vix nulle celebrate sunt misse, Maria Pistrice in Stiphout tenetur rectori in 3 mod. cedentes in messibus.*

STRATUM (Strathem)¹¹²

Over de in 1489 opgerichte parochiekerk van Stratum vindt men in de *aartsdiakonale* registers alleen dit:

Ecclesia

- 1520 [blanco]
1530 Rector d. Iohannes Ancelmi stud. Lovan. in iure can., unde docuit,
ideo gratis.
1536 Pl. d. Cornelii Huysmans deservitoris 1 sc.
Pro iuribus litterarum proclam. et admiss. concessarum d. Anthonio
Petri Kemps presb. ad ecclesiam paroch. de Stratem, vacantem per
liberam resignationem d. Iohannis Ancelmi, ult. rectoris eiusdem, per
venerab. dnos decanum et capitulum eccl. colleg. B. Katharine opidi
Eyndoviensis presentato. Dat. 14 iunii 6 fl. (I.152 f.32v).

Matricularia

- 1520 [blanco]

De bisschoppelijke registers noteren:

Ecclesia

- 1489 Pro iuribus sigilli et expeditione litterarum erectionis capelle S. Georgii in confinio de Strathem constitute in ecclesiam parochialem cum fonte baptismali, campanis, campanili, cymiterio et ceteris insigniis etc. debent Renerus Lambrecht Janssen et Walterus fil. Iohannis Deeken, ibidem commorantes, 34 fl. Ren. Solverunt iidem per manus Petri Bouwens, hospitis in Cervo Eyndoviensi 34 fl. Ren. communes, etiam totum. (L.1 f.94v).
1489 Pro iuribus et expeditione litterarum erectionis capelle S. Georgii, in confinio de Strathem constitute, in ecclesiam parochialem cum fonte baptismali, campanis, campanili, cymiterio ac ceteris insigniis et indicis ecclesiam parochialem facientibus, representantibus et ad illam necessariis, sub vocabulo S. Salvatoris, beatorum Marie virginis, eius genitricis et Georgii martiris erecte, que deinceps filia seu appendicium vocabitur ecclesie parochialis de Woensel, infra cuius limites dictum confinium de Strathem est situatum, quam pro hac prima vice Rev^mus dominus noster contulit dno Iohanni de Fine presb., cui et illius in dicta ecclesia de Strathem successoribus pro competitentia eorumdem incole et inhabitatores parochie ecclesie solvere habebunt singulis annis preter alia iura et emolumenta provenientia duodecim modios, et extunc d. Iohannes et eius successores dno decano pro tempore ecclesie S. Katherine Eyndoviensis, cuius decanatu matrix ecclesia de Woensel est incorporata, pro eius interesse duos florenos cum cruce S. Andree ac vicario ecclesie eiusdem pro suo interesse unum similem florenum ex fructibus et emolumentis ecclesie de Strathem huiusmodi, necnon incole et inhabitatores predicti matriculario

¹¹² Zie onder Woensel-Eindhoven blz. 263.

sepedicte matricis ecclesie de Woensel pro tempore existenti sex lopinos siliginis annis singulis solvere tenebuntur et erunt obligati, – cuiussiquidem ecclesie parochialis seu appendiciei de Strathem, quo ciens deinceps vacare contigerit, rectoris presentatio seu nominatio, venerabili dno archidiacono Campinie facienda, reservata est dnis decano et capitulo preitate ecclesie Eyndoviensis, – necnon licentia ecclesiam ipsam de Strathem cum singulis eius requisitis edificandi et consecrari faciendo, antiqua edificia confringendi, amovendi et transferendi etc., – debent Renerus Lambrechts Janssoen et Walterus filius Iohannis Deken, in Strathem commorantes, infra festum Pentecostes proximum ad singulares preces mag. Gherardi Jamesz et Godefridi Gruyter, sociorum curie Leodiensis, ac attenta paupertate, 34 fl. Ren. Datum 10^a marci. (L. 2 f. 60).

- 1497 Rector d. Iohannes vanden Plassche [pro abs.] 8 gr. (L. 3 f. 26).
1502 Rector d. Iohannes Fine [pro abs.] 8 gr.
1556 Rector d. Wijnandus de Wijnghe, decanus concilii Woencelensis, absens, deservitur per d. Iohannem Ancelmi; cum missis dominicis et festis valet 12 mod. sil. (L. 15 f. 149^v).

Matricularia

- 1556 Est officium, pronunc caret rectore (L. 15 f. 149^v).

TONGELRE (Tongerle, Tongerloe)

Ecclesia dimidia, 1438 annexa [ab anno 1399] cantorie de Eyndoven, salva tamen nobis institutione rectoris eiusdem quo ciens vacare continget, 1459 incorporata [ab a^o 1399 capitulo de Eindhoven]

Vicaria 1438 perpetua

- 1436 Rector Iohannes Hoeps (I. 127 f. 38).
1462 Rector d. Anthonius Michaelis pro abs. 12 gr.
Pl. d. Henrici Militis presb. sec. 1 sc.
1463 Pro iuribus et sigillis proclamationis et adm iss. concessarum d. Rutghero vander Laeck presb. de vicaria perpetua eccl. parochialis de Tongerloe, vacante ad presens per liberam resignationem d. Nicolai Spellarts, ult. rectoris eiusdem, in manibus d. Ghiselberti Gobbelens, canonici et cantoris eccl. B. Katherine Eyndhoviensis ac investiti dictae eccl. de Tongerloe, ut asseruit, factam, per eumdem d. Ghiselbertum investitum presentato, necnon pro rata fructuum 6 septiminarum domino competente debet ipse d. Rutgherus presentatus infra capit. Remigii. Dat. 5 maii. Et secum d. Ghiselbertus prescriptus. Dat. ut supra. 5 fl. Ren. (I. 137 f. 36^v).
1530–1536 Rector d. Franciscus Duys pro abs. et pl., 1530 d. Huberti Houtloex deservit. 1 sc., 1536 d. Waltheri Gisberti 1 sc.
1536 Pro iuribus litterarum proclam. et adm iss. concessarum d. Iohannis Ancelmi ad vicariam eccl. paroch. de Tongerle, vacantem per lib.

- resign. d. Francisci Duysche, ult. rectoris eiusdem, per d. Robertum de Curia, cantorem et canonicum eccl. colleg. S. Kath. opidi Eynoviensis, presentato. Dat. 23 martii 6 fl. (I.152 f.32).
- 1556 Rector d. Petrus Philippi de Heze deservit per d. Henricum fil. Michaelis Witphens; valet sub onere consueto 7 mod. sil. et 3 mod. avene (L.15 f.150).
- 1558 Rector d. Philippus de Heeze pro abs. 2 sol. gr. (L.10 f. 205^v).

Altare B. Marie novum

- 1459–1460 Rector Wilhelmus fil. Ludovici Sraets pro abs. et pl. ydonei 4 gr.
- 1462 Pro iuribus et sigillis proclamationis, institut. et admiss. concessarum Ghiselberto fil. Iohannis Storck clero Leod. dyoc. ad alt. B. Marie virg., situm in eccl. de Tongerloe, vacans per mortem Wilhelmi fil. quondam Ludovici Persoens, ult. rectoris eiusdem, per d. Ghiselbertum Gobbelen, canonicum et cantorem eccl. S. Kath. Eynoviensis ac investitum eccl. de Tongerloe, presentato, necnon pro rata fructuum dno competente, debet ipse d. Ghiselbertus infra concilium Remigii. Dat. 27 iulii. 2 fl. Ren. (I.136 f. 37).
- 1519 Rector mag. Ghysbertus fil. Cornelii pro abs. 4 gr. (L.4 f. 212^v).
- 1523 Rector Gisbertus Iohannis pro abs. 4 gr.
- 1530 Rector d. Wilhelmus Nelen pro abs. 4 gr.
- 1536 Pro iuribus litterarum concessarum d. Henrico Tshazen presb. ad alt. B. Marie, situm in eccl. de Tongerle, vacans per mortem d. Wilhelmi Iohannis Nelen presb., ult. rectoris eiusdem, per honorab. d. Robertum de Curia, cantorem eccl. colleg. B. Kath. Eynoviensis, tamquam personam personatus dicte eccl. eidem cantorie incorporate, presentato. Dat. 17 iunii. 4 fl. (I.152 f. 32^v).
- 1550–1551 Rector d. Henricus de Haze (Tshazen) 1550 [pro abs.] 4 gr., 1550–51 pro abs. et pl. deservit. presb. sec. ydonei 6 gr. (L.10 f. 10, 55, 154).
- 1556 Rector d. Marcelius fil. Henrici, deservitur per eumdem; cum 2 missis valet 8 mod. sil. (L.15 f.150).

Altare Marie dolorose et Barbare, 1551 S. Marie lamentationum novum (L.10 f.154), 1556 Marie lamentationum, Catharine et Barbare (L.15 f.150)

- 1520 [blanco]
- 1536 Rector d. Iohannes Nelen pro abs. 4 gr.

Matricularia

- 1400 [blanco]
- 1556 Rector d. Rutgerus Andree absens, deservitur per d. Marcelium fil. Henrici; habet decimaculam¹¹³ valoris minimi (L.15 f.150).

¹¹³ Een kleine tiende.

VEGHEL (Vechel)

- Ecclesia dimidia, 1523 ecclesia sive personatus, 1556 valet annue 200 fl. Ren. (L.15 f.150)**
- 1400–1405 Rector d. Leonius de Risinghen pro abs. 6 sol. gr.
- 1418–1427 Rector mag. Leonius de Baest, quia absens fuit duobus annis, quorum absentia unius est computata ad preces ducis Brabancie pro duplice absentia, et pro eo mag. Nicholaus de Baest ut principalis solvit 12 sol. gr., 1419 servitor d. ducis Brabancie, ideo gratis ad preces eiusdem, 1421 capellanus [episc.] Leod., ideo gratis, 1427 canonicus Leod., ideo gratis.
- 1436–1438 Rector d. Iohannes Meynart (Meynen) habet ad preces mag. Nicholai de Baest hoc anno ex gratia speciali gratis, 1438 ad preces d. nostri episcopi Leod. ad mandatum d. archidiaconi gratis.
- 1438 Pro iuribus proclamationum concessarum d. et mag. Nicholao de Baest, canonico Leod., ad ecclesiam de Vechel, vacantem per lib. resignationem mag. Thome de Baest, ult. rectoris eiusdem, in manibus nostris simpliciter factam per d. et mag. Iordanum de Baest, possessorem feudi dicti die Laeracker, iure patronatus laicalis patronum, neconon iuribus admissionis ac rata fructuum, pendentibus proclamationibus d. [archidiacono] competente, debet predictus mag. Nicholaus infra fest. Pasche prox. Dat. 25 oct. 28 fl. Ren. (I.128 f.32).
- 1441–1464 Rector mag. Nicholaus de Baest, canon. Leod., habet absentiam ex privilegio et gratia gratis.
- 1470 Rector d. Iohannes de Oeffel stud. Lovan. in decretis, unde docuit, ideo habet abs. gratis.
- 1473 Rector mag. Richardus Troneilhon, vicarius rev. d. nostri [episc.] Leod. et canonicus Leod., ideo gratis.
- 1474 Pro iuribus et sigillis proclamationis et admiss. concessarum d. Roberto de Erpe, can. Leod., subdyacono, super ecclesia paroch. de Vechel, vacante per mortem d. et mag. Richardi de Troncilhon, ult. rectoris eiusdem extra Romanam curiam et in partibus defuncti, nobis per generosum virum Rutgherum de Erpe armigerum et possessorem agri dicti den Laeracker, siti in parochia de Vechel, iure patronatus laycalis ratione eiusdem sui agri nobis viva voce in Dei nomine presentato ac pro rata fructuum etc. debet ipse mediatim infra fest. Nativ. Christi et mediatim infra fest. S. Servacii extunc immediate subsequens. Dat. 25 aug. 34 fl. Ren. (I.143 f.42v).
- 1475–1530 Rector d. Robertus de Erpe (Herpe), can. Leodii residens, ex privilegio habet absentiam gratis.
- 1536 Rector d. archidiaconus Campinie [Michael Lombaerts ab Enckevoert].
- 1549 Pro iuribus litt. proclam. et admiss. personatus ecclesie de Vechel vacantis per obitum quandam mag. Michaelis Enckevort illius ultimi rectoris, Godefrido fil. Petri Stoeters clericu Leod. dyoc. concessarum ex presentatione dnorum Godefredi Sterck equitis aurati dni Walteri Nicolai capellani Antwerpiensis, mag.^{ri} Henrici Bloemans ut et tamquam tutoris et mamburni testamentarii domicelle Iacoline filie quon-

	dam dni Godefredi de Enckenvort equitis aurati dum vixit dni feudi cuiusdam agri dicti de Laerackere siti in parochia de Vechel et dne Agnetis van Halmale relicte dicti quondam Godefredi, matris et tutricis legitime dicte domicelle Iacoline sue filie. Dat. 14 iunii 18 gross. Pro iuribus institut. pro 8a parte fruct. 27 Ren.	150
1550	Et adhuc supersunt duo Renenses ad rationem taxe – ii ^e Renen. (L.10 f. 57 ^v).	152
1550	Pro iuribus sigilli et expeditionis litterarum institutionis dumtaxat personatus eccl. de Vechel, vacantis per obitum quondam Michaelis de Enckenvoert illius ult. rectoris, in favorem mag. Iohannis Lombarts clerici Leod. dyoc. ex presentatione Elizabeth de Enckenvoert relicte quondam mag. Iohannis Lombarts ratione iuris patronatus laicalis cuiusdam agri feudalis dicti communiter den Laeracker in parochia de Vechel iacentis. Dat. 16 aug. Solvit d. Arnoldus de Goetsenhoven super eisdem litteris proclam. 3 flor. Ren. Et nulla subsequuta est institutio.	153
	Pro iuribus sigilli et expeditione litterarum proclamatorialium dumtaxat personatus ecclesie de Vechel vacantis (per obitum) quondam mag. Michaelis de Enckenvoert immediate prescripti, in favorem mag. Godefredi Lombarts clerici Leod. dyoc. ex presentatione ven. ¹¹⁸ viri mag. Wilhelmi Lombarts alias Enckenvoert ca(no)nici Leod. ratione sui iuris patronatus laicalis cuiusdam agri feudalis dicti communiter den Laeracker in pretacta villa de Vechel iacentis et ad eum ut asserit pertinentis qui ager a domo domus dni sive dne de Nulant a quo seu qua moyetur et seu in feudum relevatur. Dat. 16 aug.	1550
	Solvit d. Arnoldus de Goetsenhoven super eiusdem litt. proclam. 2 Ren. et 6 st. (L.10 f. 59).	Alta
1550–1566	Rector Godefridus Stoeters, 1553 stud. Lovan. in artibus, unde docuit, ideo gratis (L.18), 1556 investitus Godefridus fil. Petri clericus absens (L.15 f.150), 1558 stud. Lov. in utroque iure (L.10 f. 205 ^v), 1562 studens Aurelie prout docuit, ideo gratis, 1566 pro abs. 5 sol. gr. (L.13 f. 7, 147).	1400
1550	12 aug. depositus Iohannes de Helmont loco absentie huius personatus ex parte Godefridi Petri Stoeters rectoris cum protestatione de addendo etc. iuxta antiqua registra 5 sol. gr. (L.10 f. 10, 55).	1418
1551	21 aug. depositus Walterus de Eersel etc. ut supra (L.10 f.154).	1419
1551	Personatus litigiosus; pro mediis fructibus istius anni 200 fl. Ren. (L.10 f. 70 ^v).	1421
		1436

Vicaria, 1441 perpetua

1400	[blanco] ¹¹⁴
1438–1479	Rector d. Theodericus de (vander) Horst, 1438–42 pro abs. 1 sc., 1475–79 residet.
1438	Pl. d. Iohannis Iohannis de Horst presb. sec. 1 sc.
1441	Pl. d. Rutgheri Voss presb. sec. 1 sc.

¹¹⁴ In 1400–05 wordt als plaatsvervanger van de rector van het St. Agatha-altaar genoemd d. Johannes van der Horst, vicarius te Veghel, zie blz. 254.

- 1442 Pl. d. Iohannis Blaerthems presb. 1 sc.
 1475-79 Pl. d. Arnoldi de Doeren presb. sec. eius coadiut. 1 sc.
 1502 Rector d. Iohannis Coci [Koks] 1 sol. gr. (L.4 f.5v).
 1523-1530 Rector mag. Adrianus Iohannis pro abs. et pl. Wilhelmi Danielis 2 sc.
 1536 Rector d. Iohannes de Harff, canon. Leod., ideo gratis.
 Pl. d. Reyneri Marcelii deseruit. 1 sc.
 1550-1551 Rector d. Adrianus Gyrnsven, 1550 [pro abs.] 1 sc. (L.10 f.10), 1550
 pro abs. et pl. d. Andree de Boert, per deputatos rev^{ml} dni nostri
 examinati, simul 2 sc. (L.10 f.55), 1551 pro abs. 1 sc. (L.10 f.154v).
 1556 Rector d. Wilhelmus de Beka, deservit per eumdem; cum 4 missis
 valet 16 mod. sil. (L.15 f.150).

Altare S. Marie et Barbare, 1520 Marie et Caterine, 1556 Marie, Barbare, Georgii et Anne (L.15 f.150v)

- 1400 Rector Theodericus pro abs. et pl. d. Mercelii de Rode 1 sc.
 1418 Rector d. Theodericus Suter pro abs. et pl. d. Arnoldi de Erpe, rectoris alt. B. Kath. in Erpe, 1 sc.
 1419 Rector d. Theodericus Snoeck pro abs. et pl. d. Arnoldi de Erpe 1 sc.
 1421 Rector d. Arnoldus Bock, sigillifer Leod., ideo gratis.¹¹⁵
 1427 Pro proclamationibus concessis d. Godefrido de Cyney, presentato
 per mag. Leonium de Baest, investitum paroch. ecclesie de Vechel,
 ad alt. S. Marie et Barb. in eadem vacans per mortem d. Arnoldi
 Buck, ult. rectoris eiusdem, debet ipse infra mensem prox. Dat. 4 iulii.
 2 fl. Ren. Pro admissione d. Godefridi de Cyney presb. et pro rata
 fructuum d. archid.^o competente solvit ipse in promptis. Dat. 26 aug.
 2 fl. Ren. (L.126 f.37, f.37v).
 1436-1442 Rector d. Petrus de Stella, pro abs. et pl. 1436 d. Iohannis Boellekens
 1 sc., 1438 d. Theoderici Droke 12 gr., 1441 ydonei 12 gr., 1442
 d. Iohannis Blaerthem 12 gr.
 1443 Pro proclamationibus concessis d. Symoni de Palude presb. ad altare
 Ss. Marie et Barb. in eccl. de Vechel per resignationem mag. Henrici
 Beys, ult. rectoris eiusdem, per d. et mag. Nicholaum de Baest, in-
 vestitum dicte eccl., presentato viva voce, debet ipse die admissionis.
 Dat. 21 aug. 2 fl. Ren.
 Pro admissione predicti d. Symonis necnon pro rata fructuum debet
 ipse infra fest. Purif. B. Marie virg. 2 fl. Ren. (L.131 f.33v).
 1443 Rector d. Symon de Palude pro abs. et pl. d. Theoderici de Horst
 unacum vicaria, 12 gr.
 1444 Anno a Nativ. Dni 1444 mensis iunii die 5a hora Summe vel quasi,
 presentibus in eccl. Leodiensi Gerardo Wolff, Nicolao Sonck et Adam
 de Palude testibus etc., mag. Nicholaus de Baest, canonicus Leod. ac
 rector eccl. de Vechel, ad altare S. Marie et Barb. situm in eccl. pre-
 dicta, vacans per liberam resignacionem d. Symonis de Palude, ult.
 rectoris eiusdem, via permutacionis faciente cum mag. Godefrido de

¹¹⁵ Arnoldus Bock (Buck), kanunnik van St. Jan te 's-Bosch en proost van St. Dionysius te Luik, stichtte als executeur testamentair van zijn oom Albert Buck in 1425 de Bossche cantorij. *Schutjes*, IV, blz. 222.

Molendino, rectore vicarie perpetue eccl. de Nystelre, taliter videl. quod d. Symon vicariam de Nystelre et Godefridus altare pretactum habeant et assequantur, prefatum mag. Godefridum ad predictum altare nobis viva voce presentavit et ididem altare prefato mag. Godefrido contulit, supplicando quatenus eumdem ad dictum altare addmittere etc. cum solemnitatibus requisitis (I.131 f. 93v).

Eisdem anno, mense, die et hora presentibus ut supra Godefridus de Emmechoven, procurator et eo nomine mag. Godefridi de Molendino, rectoris vicarie perpetue de Nijstelre, qui de sue procuracionis mandato fidem fecit per instrumentum unum signo minuto Petri Wyrix clerici Leod. dioc., imperiali auctoritate notarii scriptum, subscriptum et signatum, eandem vicariam in manibus nostris resignavit via permutationis faciende cum d. Symone de Palude, rectore altaris Ss. Marie et Barbare in eccl. de Vechel, taliter quod mag. Godefridus altare et d. Symon vicariam assequantur. Et iuravit etc. (I.131 f. 93v). Rector mag. Godefridus de Molendino (d. Godefridus vander Moelen) 1445 intuitu d. sigilliferi hoc anno gratis, 1459–78 pro abs. et pl. ydonei 12 gr.

1445–1478

Rector Ancelmus de Eldris pro abs. et pl. deservit. ydonei simul 12 gr. Rector mag. Adam de Erp 8 gr. (L. 3 f. 26). Rector Theodericus Danielis clericus absens, deservitur per d. Wilhelmmum de Becka, cum 1 missa valet ultra deservituram 14 fl. Ren. (L.15 f.150v).

1485

1497

1556

Altare S. Agathe

1400–1405 Rector Albertus Zuermontd pro abs. et pl. d. Iohannis – 1405 van der Horst – vicarii ibidem 8 gr.

1419–1421 Rector Petrus Rew. pro abs. et pl. d. Iohannis Horst presb. 8 gr.

1436 Rector d. Marcellius Blomer pro abs. et pl. d. Theoderici Droege 8 gr.

1462–1463 Rector Petrus Reuwe pro abs. et pl. ydonei 8 gr.

1469 Rector d. Iacobus Wortel pro abs. et pl. ydonei 6 gr.

1473 Pro iuribus et sigillis proclamationis et admiss. concessarum mag. Iohanni de Steenberghen subdiacono super altari B. Agathe, sito in eccl. paroch. de Vechel, vacante ad presens per liberam resignationem sive dimissionem d. Iacobi Wortel, ult. rectoris eiusdem, ut assuritur factam via permutationis canonice et non alias fiendam per et inter ipsum d. Iacobum ex una, necnon prefatum mag. Iohannem tamquam rectorem alt. B. Marie virg. in Melsen et S. Nicolai de Wasia ecclesiis Tornac. dioc. ex alia partibus taliter videl. quod unus assequatur beneficium alterius via pretacte permutationis et non alias, nobis per venerab. virum mag. Richardum Troncillon, utriusque iuris doctorem, canon. Leod. ac personam personatus de Vechel, ratione sui personatus nobis litteratorie presentato, ac pro rata fructuum etc., solvit ipse in promptis. Dat. 10 iunii. 3 fl. Ren. (I.142 f.42v).

1477–1487 Rector mag. Iohannes de Steenberghen pro abs. et pl. ydonei 8 gr.

1502–1519 Rector d. Egidius de Platea pro abs. et pl. 6 gr. (s.4 f. 5v, 212v).

de Baest et Lamberto vanden Eertwege testibus, idem ven. vir d. et

- 1523-1530 Rector d. Egidius de Platea pro abs. et pl. 8 gr.
 1556 Rector d. Willebrordus de Esch, deservit per eumdem; cum 1 missa valet 10 fl. Ren. (L.15 f.150).
- Altare B. Marie, 1470 novum, 1520 novum 2^{ne} fundationis, 1556 Marie et Catharine primum (L.15 f.150)**
- 1460 Pro iuribus et sigillis proclamationis, institutionis et admiss. concessarum d. Arnoldo Groteal presb. de altari B. Marie virg. in eccl. paroch. de Vechel noviter fundato et dotato, per venerab. virum d. Nicolaum de Baest, canon. Leod. ac investitum eccl. de Vechel predicte, hac prima vice presentato, necnon pro rata temporis 6 septimatarum etc. debet ipse d. Arnoldus infra fest. Purific. prox. Dat. 2 aug. 4 fl. Ren. (I.135 f.37).
- 1460 22 iulii hora 10^a de mane vel circiter presentibus in domo venerab. viri d. Nicholai de Baest can. Leod., sita infra emunitatem claustrum ecclesie Leod.¹¹⁶, discretis viris et honestis mag. Henrico Wylandi, Ancelmo mag. Nicholaus canonicus et rector seu investitus eccl. paroch. de Vechel asseruit collationem seu rectoris presentationem alt. B. Marie in dicta eccl. de Vechel noviter fundati spectare hac prima vice ad se eoque defuncto ad suos executores pro unica vice pertinere iuxta tenorem fundationis; ob hoc ad idipsum altare pro eius prima vice d. Arnoldum de Groteal presb. viva voce nobis presentavit, petens ipsum per nos institui etc. super quibus etc. (I.135 f.86v).
- 1485 Pro iuribus et sigillis litterarum proclamatorial. et admiss. concessarum d. Leonio de Horst presb. leod. dyoc. ad altare S. Marie virg., situm in eccl. paroch. de Vechel vacans ad presens per mortem d. Arnoldi Groetel presb., ult. dum vixit rectoris eiusdem, et per venerab. virum d. Robertum de Erp, investitum predicte eccl. de Vechel, ratione investiture eiusdem sue eccl. presentato, necnon pron rata fructuum eiusdem dno competente, debet ipse d. Leonius infra fest. Nativ. B. Ioh. Bapt. prox. Dat. 15 april. 5 fl. Ren. (I.149 f.44).
- 1502 Rector Egidius de Erp pro abs. 8 gr. (L.4 f.5v).
- 1523-1530 Rector d. Daniel Iohannis pro abs. et pl. 6 gr.
- 1550-1551 Rector d. Daniel Iohannis 1550 4 gr. (L.10 f.10), 1550-51 pro abs. et pl. deservit 6 gr. (L.10 f.55, 155).
- 1551 Pro iuribus litterarum proclamat. et admissorial. altaris S. Marie nove fundationis in eccl. de Vechel, vacantis per resignationem d. Danielis Iohannis de Vechel presb., ult. dicti alt. rectoris, ex causa tamen canonice permutationis inter eumdem ut rectorem eiusdem altaris ex una, necnon d. Iohannem Godofridi alias Clockgieter presb. Leod. dyoc., tamquam rectorem alt. S. Nicolai in crypta in eccl. S. Michaelis Leodiensi siti, ex alia partibus, cuius vigore alter alterius beneficium assequatur et quoad dicti altaris S. Marie in Vechel in favorem prescripti d. Ioh. Cloeckgieter ex presentatione Petri Stoeters ut et tamquam procuratoris constituti et eo nomine Godefridi Stoeters sui filii, persone personatus de Vechel. Dat. 8 iunii. 18 gr. (L.10 f.176).

¹¹⁶ Het huis stond dus buiten het immuniteitsterrein.

- 1556–1562 Rector d. Iohannes (Godefridi) Clockgieter absens, 1556 deseruitur per d. Theodericum Arnoldi; cum 5 missis valet 6 mod. sil. (L.15 f.150), 1558–62 pro abs. 4 gr. (L.10 f.205^v, L.13 f.7).
 1566 Rector d. Iohannes Egidii pro abs. 4 gr. (L.13 f.147).

Altare Katerine

- 1520 [blanco]
 1536 Rector d. Anthonius de Platea pro abs. et pl. 8 gr.
 1556 Rector d. Theodricus Arnoldi presens et deserviens; cum 3 missis ultra deseruitur nihil (L.15 f.150^v).

Altare Georgii et Anne

- 1556 Rector d. Iohannes Henrici presens et deserviens; cum 2 missis valet 2 fl. Ren. (L.15 f.150^v).

Matricularia

- 1400 [blanco]
 1436 Pro proclamationibus concessis Iohanni fil. Iohannis de Platea clero ad matriculariam perpetuam eccl. de Vechel per d. Leonium de Baest, canonicum et archidiaconum Brabantie in eccl. Leod., procuratorem ut asseruit d. Iohannis Meynart, investiti eccl. de Vechel, presentato debet Iohannes, pater dicti Iohannis, infra fest. Omn. Sanct. prox. Dat. 2 aug. 2 fl. Ren.
 Pro sigillo admissionis predicti Iohannis ad predictam matriculariam ac pro rata fructuum debet Iohannes pater predictus etc. ut supra. 1 fl. Ren. (L.127 f.35).
 1523 Pro presentatione ad omnes ordines concessa Theodrico Snoex sub titulo matricularie perpetue in Vechel 42 st. (L.154 f.47^v).
 1556 Rector d. Theodricus Snoecx absens, deseruitur per Arnoldum Iohannis clericum coniugatum (L.15 f.150^v).

Capella B. Anthonii noviter erecta in dat Haevelt, 1497 in Haenvelt (L. 3 f.26), 1530 aer dat Havelt

- 1474 [blanco]
 1475 Pro iuribus et sigillis proclamationis et admiss. concessarum Iohanni de Platea clero Leod. dioc. super capella B. Anthonii, sita in confinio dicto dat Haevelt parochie de Vechel, vacante ad presens per lib. resignationem Ancelmi Utenbosch, clerici dicte dioc., tamquam procuratoris legitimi et eo nomine Iohannis de Risinghen, clerici eiusdem dioc., ult. rectoris eiusdem capelle, per eum constituti instrumento uno publico, manu et signo solitis Henrici Ducus de Eersel, clerici Leod. dioc., publici sacris apostolica et imperiali auctoritatibus et curie Leodiensis notarii, prout apparebat, subscripto et signato, in manibus nostris libere et simpliciter factam, per nosque receptam et admissam, nobis per venerab. virum d. Robertum de Erpe presb., canonicum Leod. ac rectorem eccl. paroch. de Vechel, ratione sue investiture litteratorie presentato, ac pro rata fructuum debet Iohannes

- de Platea, pater dicti presentati commorans in Vechel, infra cap. Remigii. Dat. 26 iunii. 2 fl. Ren. (I.144 f.40).
 1556 Rector d. Iohannes de Platea absens, deserbitur per d. Godefridum Iacobi; cum 2 missis valet ultra deserbituram 2 mod. sil. (L.15 f.150v).

WAALRE en VALKENSWAARD [Waderle, Waerle, Waelre]
 [Wedert, We(e)rd(t), Weerd(c)]

Ecclesia integra, [ecclesie] unite, 1497 personatus

- 1400 Rector mag. Iohannes Mercator, privilegiatus privilegio Parisiensi, quod exhibuit 3 aug. 1400.
 1405 Rector d. Iohannes Sorhuys pro abs. 5 fl.
 1418-1438 Rector d. Lucas de Eyke, 1418 mag. computatorum d. ducis Brabantie, ideo gratis, 1419-27 servitor d. ducis Brab., 1419-38 ad preces eiusdem d. ducis gratis.
 1438 Pro proclamationibus concessis mag. Iacobo Clant, clero in sacris ordinibus, ut asseritur, constituto Traiect. dioc. licentiato in decretis, ad eccl. de Waderloy(!), vacantem per mortem d. quondam Luce presb., ult. rectoris eiusdem, per d. Wynandum, abbatem monasterii S. Willibrordi Epternacensis, Treverensis dioc., solvit ipse 19 apr. 2 fl. Ren. (I.128 f.33).
 1438 Pro admissione mag. Iacobi Clant, licent. in decretis, ad paroch. ecclesiam de Waderle et Weerd canonice unitas, necnon pro rata fructuum pendentibus proclamationibus dno competente, debet ipse infra 15 dies prox. Dat. 21 maii. 32 fl. Ren. Inde solvit in promptis eadem die 13 fl. Ren.
 Pro fructibus ecclesiarum de Waderle et Weerd dno competentibus post mortem d. Luce de Eyke usque ad fezt. Nativ. B. Ioh. Bapt. prox. dno ex certis, competentibus solvit 22 maii 6 fl. Ren. (I.128 f.34).
 1459-1462 Rector d. Walterus Colenzoen pro abs. 5 sol. gr.
 1477 Rector d. Iohannes Oekel pro abs. 5 sol. gr.

Personatus:

- 1497-1502 Rector d. Iohannes de Oekell 5 sol. gr. (L.3 f.26, L.4 f.5).
 1523 Rector d. Iohannes Cluus (Clivis?) pro abs. 5 sol.
 1530 Rector d. Marcus Zell¹¹⁷ pro abs. 5 sol.
 1536 Rector mag. Arnoldus Bouckholt pro abs. 5 sol.
 1550-1556 Rector d. (mag.) Nicolaus vander Straeten (Verstraten), 1550 pro abs. 5 sol. (L.10 f.81), 1556 valet 100 mod. sil. (L.15 f.151).
 1552-1562 Rector d. Nicolaus vander Straeten pro abs. 5 sol.

Vicaria perpetua [de Waalre et Weerd], 1487 vicaria in Weerd

- 1400 [blanco]

¹¹⁷ Zell... met afkortingsteken; misschien *de Zellik*, naam van een gemeente ten N.W. van Brussel.

- 1436 Pro proclamationibus concessis d. Waltero Regis presb. ad vicariam perpetuam ecclesiarum de Waderle et Wedart, vacantem per liberam resignationem d. Theoderici Kyvit, ult. rectoris eiusdem, via permutationis canonice faciende cum dicto Waltero, rectore vicarie secunde in ecclesia colleg. S. Martini Leod. etc., per d. Lucam de Eyke, investitum dictarum ecclesiarum canonice unitarum, presentato, solvit 24 maii 2 fl. Ren.
Pro admissione d. Walteri ad predictam vicariam necnon pro rata fructuum, debet ipse infra fest. S. Remigii prox. Dat. 31 maii. 5 fl. Ren. (I.127 f. 38^v).
- 1437 23^a maii hora vesperarum vel quasi, presentibus in domo d. Rolandi Roveri, notarii et sententiarii curie nostre, discretis viris d. Iacobo de Palude et Henrico Traetschen clericis testibus, Wilhelmus Hollen clericus, procurator et eo nomine d. Theoderici Kyvit de Waderle, vicarii perpetui ecclesiarum paroch. de Waderle et Wedert, legitime ab eodem constitutus, predictam vicariam perpetuam in manibus nostris via permutationis canonice et non alias faciende cum d. Waltero Regis, rectore vicarie secunde perpetue eccl. colleg. S. Martini Leodiensis, taliter quod alter alterius vicariam habeat et assequatur et hinc inde transferatur, resignavit et iuravit ut moris est etc. (I.127 f. 93^v).
Pro iuribus et sigillis proclamat. et admissionis concessarum d. Iohanni Sharden de Bladel presb. super vicaria perpetua ecclesiarum paroch. de Waderle et Wedert canonice unitarum, vacante ad presens per mortem d. Herberti de Boert, perpetui dictarum ecclesiarum dum viveret vicarii, nobis per honorab. virum d. Everardum de Berck, canonicum eccl. S. Ioh. Evang. opidi Busciduc., tamquam procuratorem eoque nomine d. Iohannis de Oekel, persone personatus dictarum eccl., ad hoc ut fertur constitutum ratione ipsius personatus litteratorie presentato, ac pro rata fructuum etc. debet d. Iohannes Groet, canonicus eccl. S. Ioh. Ev. Buscod., ut principalis pro dicto presentato infra cap. Pasche prox. Dat. 11 febr. 8 fl. Ren. (I.146 f. 51^v).
- 1479–1487 Rector d. Iohannes de Bladel pro abs. et pl. 1479–85 d. Iacobi de Bo(e)rt presb. sec. simul 1 sc., 1487 deseruit. ydonei simul 10 gr.
- 1556 Rector d. Iohannes Back presens; valet 6 mod. sil (L.15 f. 151).

Altare S. Marie in Waderle

- 1400 Rector Gerardus pro abs. et pl. d. Henrici vicarii ibidem 6 gr.
1405 Rector mag. Henricus de Ors gratis de mandato dni [archid.]; [in margine:] ad preces dominorum de Boextel.
1421 Rector Emericus de Langhel pro abs. et pl. d. Theoderici Kyvit presb. 6 gr.
1436 Rector Gerardus Nepotis ad preces d. N. de Fiere(?) gratis.
1438 Rector Arnoldus Nepotis pro abs. et pl. d. Theoderici Kyvit presb. sec. 4 gr.
1441–1445 Rector Leonardus Michaelis pro abs. et pl. ydonei 4 gr., pro abs. et pl. d. Walteri Regis 4 gr.
1463 Rector d. Walterus Regis pro abs. et pl. ydonei 4 gr.
1473–1478 Rector Iaspar Wyrici, 1473–74 stud. Lovan. in decretis, unde docuit,

- ideo abs. gratis, 1478 servitor in archidiaconatu Hasbanie, ideo habet
abs. gratis.
- 1497 Rector d. Anthonius Sbruynincx (L. 3 f. 26).
- 1519 Rector mag. Iaspar Haselberch, studet Lovanii in iure can. (L. 4
f. 212^v).
- 1530 Rector mag. Iohannes Kolen stud. Lovan. in iure can., ideo gratis,
pro pl. deservit. 4 gr.

Altare Marie et Barbare, 1553 novum (L.18)

- 1556 Rector d. Anthonius Michaelis absens, deservitur per d. Iohannem
Back; valet cum 1 missa 3 mod. sil. (L.15 f.151).

Matricularia

- 1400 [blanco]
- 1427 Pro proclamationibus concessis Reynero fil. Henrici Iacobi dicti Co-
man Heyns clero Leod. dioc. presentato per d. Lucam de Eyke,
investitum ecclesiarum de Waderle et Wedert canonice unitarum, ad
matriculariam ecclesiarum earum, vacantem per lib. resignationem
legitimi procuratoris et eo nomine Iohannis de Geldrop, alias ad ip-
sam matriculariam presentati, nondum tamen ad eamdem per nos
admissi, et Mathei fil. Reyneri Haengreven assignati rectoris eiusdem,
vel alias quomodolibet vacantem, in manibus nostris simpliciter fac-
tam, debet Petrus Petri de Helmout infra Pentec. prox. Dat. quad
registrationem 23 apr. 2 fl. Ren. (I.126 f. 39).
- 1427 Pro admissione Reyneri fil. Henr. Iacobi dicti Coman Heyns admissi
ad matriculariam perpetuam ecclesiarum de Waderle et Wedert et pro
rata fructuum debet ipse ad relationem Iohannis de Toeven, pro-
curatoris nostri, et ipse Ioh. insolidum infra Egidii prox. Dat. 29 maii
1 fl. Ren. (I.126 f. 39^v).
- 1445 Pro iuribus proclamationis et admiss. Henrico fil. Henrici Iacobi alias
Coman Heyns clero concessarum super matricularia perp. de Wa-
derle et Wedert, vacante per lib. resignationem Reyneri dicti Haen-
greven fil. dicti Henrici Coman Heyn, per certos pretendentes se ius
ad dictam ecclesiam habere, presentato, debent d. Arnoldus de Hel-
mont, canon. S. Crucis Leod., et predictus Henricus Coman Jans insol-
idum infra conc. Pasche prox. ac pro rata fructuum pendentibus
proclamationibus, simul. Dat. 13 ian. 3 fl. Ren. (I.132 f. 39).
- 1556 Nihil valet ultra deservitram. Rector fuit Florentius Boeckel, qui
valedit; deservitur per Iohannem Henrici clericum coniugatum,
constitutum a fundatore (L.15 f.151).

Altare S. Marie et Katherine in Wedert

- 1459 [blanco]
- 1463 Rector d. Walterus Regis pro abs. et pl. ydonei 4 gr.

Altare S. Marie novum in Weerd

- 1497-1502 Rector d. Anthonius Sbruynincx stud. Lovan. in iure can., ideo gratis (L.3 f.26, L.4 f.5^v).
1523 Rector mag. Iaspar Haselberch stud. Lovan. in iure can., pro pl. 4 gr. (L.4 f.212^v).
1523 Pro iuribus litterarum proclaim. et admiss. concessarum Cornelio fil. Iohannis Colen ad alt. S. Marie in eccl. de Weerde, vacans per mortem d. Iasparis Haselberch, ult. rectoris eiusdem, per discretum virum Iohannem fil. quondam Henrici vanden Berch tamquam patronum laycum presentato. Dat. 13 ian. 4 fl. (I.154 f.48).
1536 Rector mag. Cornelius Colen pro abs. et pl. 8 gr.

Capella in Schaeft

- 1474 [blanco]
1475 Rector Aelbertus de Oss stud. Lovan. in decretis, ideo gratis.
1530 Pro iuribus litterarum concessarum mag. Laurentio Fabius, rectori altaris seu capellanie S. Adriani, siti in eccl. paroch. et collegiata S. Germani Lyerensi, ad capellam de Schaeft parochie de Werde prope Walre, vacantem per resignationem d. Iohannis Symonis, ult. rectoris eiusdem, ex causa permutationis et alias minime, ita et taliter quod alter alterius beneficium habeat et assequatur, per procuratorem venerab. viri d. Marci de Witlich, persone personatus ecclesiarum de Waelre et Weerde, presentato. Dat. 6 iunii 3 fl. (D III 31 f.38^v).
1556 Rector d. Henricus Knyffs, deservit per eumdem cum 1 missa dominicali et valet 7 mod. sil. (L.15 f.151^v).

Vicaria in Weerde

- 1487 [blanco]
1534 Rector mag. Petrus Brunix pro abs. et pl. d. Alardi Burens deservit.
1 SC.
1556 Rector d. Wilhelmus Helye, deservit per eumdem; cum 3 missis valet vix 6 mod. sil. (L.15 f.151^v).

Altare Marie et Barbare¹¹⁸

- 1556 Rector d. Iohannes de Hamalia, deservit per eumdem; cum 3^{1/2} missis [7 in 2 hebdom.], valet 10 mod. sil. (L.15 f.151^v).

Matricularia

- 1556 Rector d. Florentius Boecholt absens, deservit per Mathiam Weert, clericum minime coniugatum; habet annue 4 lop. silig. et quasi nullius valoris (L.15 f.151^v).

¹¹⁸ Pouillé van 1553 (L.18) heeft: „Alt. S. Marie et Barb., novum”; wellicht hetzelfde altaar als het op blz. 259 genoemde „alt. Marie novum in Weerd”.

WOENSEL-EINDHOVEN [Woencel, Woncell(e)] [Eynd(h)oven]

De kerk van Woensel was de moederkerk van die van Eindhoven. Beide waren vanouds geünierd en door een en dezelfde pastoor bediend. Toen in 1399 het kapittel van Eindhoven werd opgericht, werden beide kerken daarbij ingelijfd, zodat het pastoraat van beide parochies van toen af in het bezit was van genoemd kapittel, dat voor elke parochie een vicarius (plaatsvervanger) als dienstdoend pastoor aanstelde. Ook na 1399 bleven beide kerken nog altijd geünierd. Om die reden werden hun beneficies in alle pouillé's, in het eerste van 1400 tot in het laatste van 1562, te zamen op een en dezelfde lijst, onafscheidelijk van elkaar, ingeschreven, die van de moederkerk Woensel voorop.

Ecclesia matrix et Eyndoven, 1418 ecclesia matrix, 1441 [ab anno 1399] incorporata decanatu de Eyndhoven

1400	[blanco]
1556	Rector mag. Godefridus de Monte, decanus collegii Eyndhoviensis; valet 50 mod. sil. (L.15 f.150v).

Vicaria, 1438 [ab anno 1399] annexa collegiate ecclesie de Eyndoven, salva tamen institutione rectoris nobis ut loci archidiacono, quociens vacare continget, 1441 incorporata capitulo [de Eindhoven], salva institutione etc.

1400	[blanco]
1530	Pro iuribus litterarum proclamator. et admissorialium concessarum Ioachim Crossens, clero Colon, dyoc., ad vicariam eccl. de Woncell, vacantem per resignationem d. Egidii de Boeckhoven, ult. rectoris eiusdem, via permutationis triangularis inite cum prefato Ioachim, rectore alt. S. Georgii et Blasii, siti in eccl. Traiectensi inferiori, et d. Wynando Kinckens, rectore altaris Crucis in eccl. de Leerdam ¹¹⁹ , ita quod prenominatus Ioachim vicariam pretactam, d. Egidius altare S. Crucis et d. Wynandus altare S. Georgii et Blasii habent et assequantur, per illustr. dominam Walburghem relictam d. Frederici de Ysselsteyn, dominam dominii de Cranendonck ¹²⁰ , presentato. Dat. 17 iunii 5 fl. 10 st. (D III 31 f. 40).
1556	Rector d. Godefridus Bax presentatus, nondum institutus, deservitur per eumdem; cum 3 missis valet 4 libr. pagam. (L.15 f.151).

Altare Ss. Cornelii et Cypriani¹²¹

1400	[blanco]

¹¹⁹ Winand Kinck(s) (Quinquis) was deken van het Eindhovens kapittel. *Houben, Geschiedenis van Eindhoven*, I, blz. 93.

¹²⁰ Frederik van Egmond, heer van IJsselstein, overleden in 1521, had de heerlijkheid Cranendonk met bijbehorende heerlijkheden van Woensel en Eindhoven in 1483 van graaf Jacob van Horne gekocht. *S. H. Winkelmolen*, Budel en Cranendonk voorheen en thans, 1961, blz. 83.

¹²¹ Pouillé 1497 (L.3) heeft „Alt. S. Nicholai et Cypriani”; in dat van 1510 (aangelegd naar het model van 1441) ziet men de fout hersteld, maar in dat van 1553 weer overgenomen.

1556 Rector mag. Christianus fil. Wilhelmi Michaelis, deservitur per eumdem; cum onere 1 misse singulis diebus veneris valet 5 mod. sil. et 4 libr. pagam. (L.15 f.151).

Altare Marie

1400 [blanco]
1556 Rector d. Iohannes Pomarius seu Bogaerts, deservitur per eumdem; cum missis dominicis et festis diebus 14 mod. (L.15 f.151).

Matricularia

1520 [blanco]
1556 Rector d. Walterus fil. Walteri Cranen, deservitur per eumdem et valet 6 mod. sil. (L.15 f.151).

Eindhoven

Ecclesia filia¹²², 1441 [ab anno 1399] incorporata collegio [capituli]

1418 [blanco]

Vicaria, 1438 [ab anno 1399] incorporata [capitulo] salva archidiacono institutione, quociens vacare contigerit

1400 [blanco]
1443 Pro iuribus proclamationis et admissionis d. Cornelii Hoesche presb. ad vicariam perpetuam eccl. de Eydoven ex presentatione domicelli Iacobi, domini temporalis de Gaesbeke, Opcoude, Putte, Stryen et Craendonck, ratione dominii de Craendonck¹²³ vacantem per mortem d. quondam Godefredi Goben, ult. rectoris eiusdem, necnon pro rata fructuum pendente proclamatione d. [archidiacono] competente, debet infra cap. Pasche prox. Dat. 20 nov. 6 fl. Ren. (I.131 d. 34).

1463 Pro iuribus et sigillis proclamationis, institut. et admiss. concessarum Martino dicto Moninx clero de vicaria perpetua eccl. de Eydoven, cui est annexa prebenda ibidem, vacante ad presens per mortem seu liberam resignationem d. quondam Huberti Zanderi, ult. rectoris eiusdem, per nobilem virum d. Iacobum comitem de Hoerne, dominum temporalem de Hoerne, de Altena, de Cranendonck¹²⁴ et Montignie etc. ratione dominii de Cranendonck presentato, necnon pro rata fructuum sex septiminarum dno competente, debet ipse d. Iohannes Ionathe commorans in Zurendonck infra fest. B. Ioh. Bapt. Dat. 21 apr. 5 fl. Ren. (I.137 f.36).

¹²² In de pouillé's van 1400 en 1405 komt dit opschrift nog niet voor; na het altaar van Maria volgt daar „Vicaria in Eindhoven” met de verdere Eindhovense beneficies en altaren.

¹²³ Na het kinderloos overlijden van Jan van Schoonvorst was Jacob van Gaesbeek en Abkoude, die met diens zuster Margaretha gehuwd was, in 1434 heer van Kranendonk en Eindhoven geworden. *Winkelmolen*, blz. 65.

¹²⁴ Jacob I graaf van Horne, heer van Altena, Weert, Montigny enz., gehuwd met Johanna van Meurs, had de heerlijkheid Kranendonk in 1460 gekocht. *Winkelmolen*, blz. 65, 66.

1519 Henricus Leynen (L. 4 f. 167v).

Altare S. Marie et Servatii¹²⁵

1400–1445 [blanco]

Altare S. Marie

1400–1445 [blanco]

Altare S. Spiritus

1400–1445 [blanco]

Altare S. Katherine

1400–1445 [blanco]

Altare S. Iohannis Baptiste

1400–1445 [blanco]

Capella S. Georgii [in Stratum]

1400–1445 [blanco]

Altare S. Nicolai

1400–1445 [blanco]

Hospitale

1400–1445 [blanco]

Altare B. Marie et Georgii¹²⁶

1400–1421 [blanco]

Altare S. Marie, Georgii et Barbare

1400–1445 [blanco]

Matricularia

1400–1445 [blanco]

Jammer dat het bijna uitsluitend bleef bij het inschrijven der beneficies en dat wij zo weinig van hun rectoren of andere bijzonderheden vernemen. De reden hiervan zal geweest zijn, dat het Eindhovens kapittel, wegens zijn exemptie geen jurisdictie van bisschop of aartsdiaken over zich erkennend, de visitatie der kerken van Woensel en

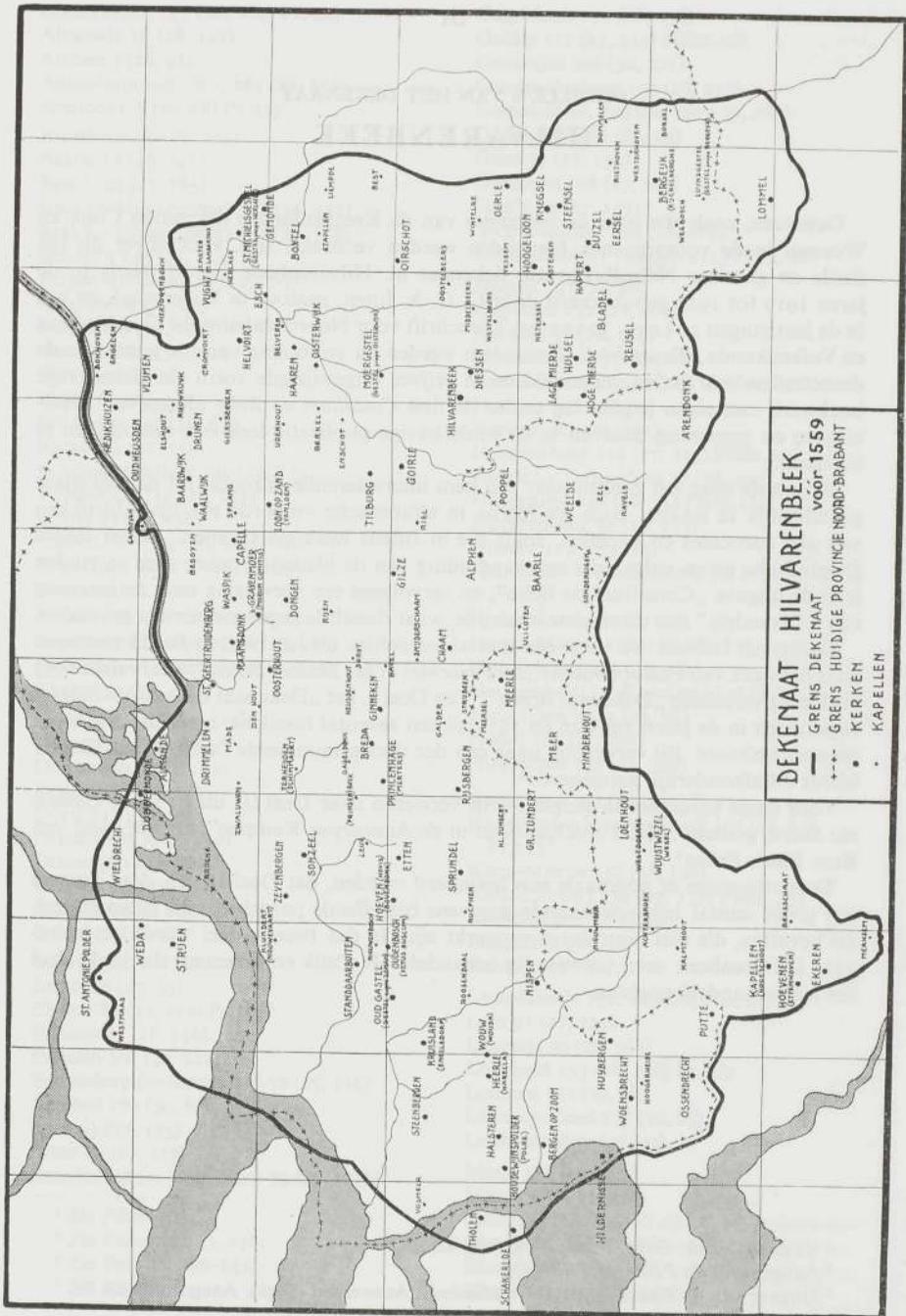
¹²⁵ Pouillé van 1497 heeft: „alt. S. Marie et Severini; in 1510 hersteld, werd de fout in 1553 opnieuw gemaakt. (Vgl. noot 121).

¹²⁶ Dit altaar wordt na 1421 niet meer vermeld, waarschijnlijk omdat het identiek was met het daarop volgende of met de kapel van St. Joris.

Eindhoven en meer andere bemoeiingen daarmede niet zal hebben toegelaten. Bij de incorporatie van beide kerken schijnt wél bedongen te zijn, dat de aartsdiakenen de institutie der vicarissen zou verrichten. Vermoedelijk omdat men de beneficielijsten toch maar oningevid liet, zonder ze te benutten voor het doel, waarvoor ze waren opgemaakt, werden de altaren van 1445 af niet meer elk afzonderlijk met naam genoemd¹²⁷. In plaats daarvan leest men dan tot in 1487 telkens: „Altaria substituta capitulo”. De meeste latere pouillé's noemen alleen (blanco, zonder namen van rectoren of enig ander gegeven): Kerk, vicarie, het altaar van Maria en dat van Cyprianus en Cornelius van Woensel, – Kerk en matricularij van Eindhoven, – Kerk en matricularij van Stratum.

De kerk van Stratum, die in 1489 als zelfstandige parochiekerk uit de oude St. Joris-kapel (zie hierboven onder „Capella S. Georgii”) ontstaan was, wordt als zodanig voor het eerst in het pouillé van 1487 (L.3) vermeld. In dat van 1556 (L.15) kreeg zij een eigen nummer onder de andere parochies, waarvan de naam met S begint. Zie verder blz. 248-249.

¹²⁷ Behalve in het pouillé van 1510, waarvoor, zoals gezegd, dat van 1441 tot model heeft gediend.

DEKENAAT — **HILVARENBEEK**
— GRENZ DEKENAAT voor 1559
—+— GRENZ HUIDIGE PROVINCIE NOORD-BRABANT
• KERKEN
+ KAPELLEN

POUILLE'S VAN HET DEKENAAT
HILVARENBEEK

Gegevens, zoals die voor de parochies van de Kempenlandse dekenaten Cuijk en Woensel in de voorafgaande bladzijden werden verstrekt, zijn, voor zover dit het derde en grootste Noordbrabantse dekenaat nl. Hilvarenbeek betreft, reeds in de jaren 1919 tot 1923 gepubliceerd door G. C. A. Juten, pastoor te Willemstad, en wel in de jaargangen 26 t.e.m. 30 van het Tijdschrift voor Noordbrabantsche Geschiedenis en Volkenkunde „*Taxandria*”. Bovendien werden na voltooiing van die publicatie de desbetreffende artikelen gebundeld en in vrijwel ongewijzigde vorm als afzonderlijk boekwerk met eigen paginering onder de titel *Consilium de Beke* uitgegeven¹. Heruitgave en opneming daarvan in de onderhavige publicatie leek ons onnodig en te kostbaar.

Om nu de lezer het zoeken naar een hem interesserende parochie uit dat dekenaat gemakkelijk te maken, laten we hierna in alfabetische volgorde een lijst afdrukken van alle parochies en kapellen, zoals die in Jutens werk voorkomen. Achter iedere geografische naam volgt eerst een aanduiding van de bladzijde, waar deze te vinden is in de uitgave „*Consilium de Beke*”, en vervolgens een verwijzing naar de jaargang van „*Taxandria*” met de vereiste bladzijde, waar diezelfde gegevens worden gevonden.

Daarnaast hebben we voor een aantal parochies uit het bisdom Breda verwezen naar het werk van Pastoor Juten: „*De Parochies in het Bisdom Breda*”, waarvan in 1935 als Deel 2 verscheen „*Dekenaat Breda*”. Van Deel 1, het „*Dekenaat Bergen-op-Zoom*” verschenen in de jaren 1925/26 en 1935/38 een zevental fascikels, maar dit deel werd nimmer voltooid. Bij verwijzing naar een der doorgenummerde fascikels van Deel 1 wordt dit afzonderlijk aangegeven².

Voor enige parochies in België wordt verwezen naar Deel III uit de reeks *Campinia Sacra*, getiteld „*Het Parochiewezien in de Antwerpse Kempen*”, van de hand van Kan. Floris Prims³.

Tenslotte moge er nogmaals aan herinnerd worden, dat Deel II van deze uitgave een groot aantal belangwekkende gegevens betreffende parochies van Hilvarenbeek zal bevatten, die niet door Juten verwerkt zijn. In dat tweede deel wordt het dekenaat Hilvarenbeek even volwaardig behandeld als Cuijk en Woensel, die in dit deel het leeuwaaandeel opeisten.

¹ Uitgave Drukk. Gebr. Juten, Bergen-op-Zoom.

² Aangehaald als *PBBr.* of *PBBr(1)*.

³ Uitgave van de *Bijdragen tot de Geschiedenis*, Antwerpen (1948). Aangehaald als *Pr.*

- Achterbroek 195 (28, 261) Pr. 123
 Almonde 18 (26, 147)
 Alphen 7 (26, 92)
 Antoniuspolder, St.-, 263 (29, 255)
 Arendonk 3 (26, 88) Pr. 223
 Baardwijk 39 (26, 255)
 Baarle 18 (26, 147)
 Bavel 103 (27, 165)
 Beek (= Hilvarenbeek) 38 (26, 253)
 Beek (= Prinsenbeek) 172 (28, 158)
 Belveren 145 (28, 72)
 Bergen-op-Zoom 29 (26, 203)
 Bergeijk 64 (27, 43)
 Berkel 229 (29, 107)
 Besoijen 299 (30, 221)
 Best 213 (29, 59)
 Bladel 26 (26, 200)
 Bokhoven 140 (28, 67)
 Borkel 76 (27, 55)
 Boudevijns polder 236 (29, 179)
 Bovendonk 119 (27, 222)
 Boxtel 43 (26, 258)
 Braken, ter-, 14 (26, 143) PBBr. 65
 Brasschaat 84 (27, 116) Pr. 99
 Breda 34 (26, 208)
 Broeke 293 (30, 191)
 Capelle (i/d. Langstr.) 50 (26, 266)
 Casterle (= Casteren) 39 (26, 255)
 Chaam 52 (27, 4)
 Cromvoirt 302 (30, 224)
 Diessen 56 (27, 7)
 Dommelen 75 (27, 54)
 Dongen 62 (27, 14)
 Dorst 213 (29, 58)
 Drimmelen 59 (27, 10)
 Druisdijk 12 (26, 96)¹
 Drunen 60 (27, 11)
 Dubbelmonde 63 (27, 11)²
 Duizel 54 (27, 6)
 Eel 233 (29, 111) Pr. 228
 Eersel 76 (27, 55)
 Ekeren 80 (27, 112) Pr. 111³
 Elshout 17 (26, 146)
 Engelen 300 (30, 222)
 Engelsdorp (= Kruisland) 78 (27, 110)
 Enschede 270 (30, 80)
 Esch 93 (27, 155)
 Etten 86 (27, 117)
 Ettenhoven (= Hoevenen) 79 (27, 111)³
 Gageldonk 171 (28, 158)⁴
 Galder 111 (27, 214) PBBr. 268
 Gansoijen 298 (30, 221)
 Geertruidenberg 190 (28, 257)
 Gemonde 46, 129 (26, 261; 27, 264)
 Giersbergen 62 (27, 14)
 Gilze 97 (27, 159)
 Ginneken 106 (27, 209)
 Goirle 95 (27, 157)
 's-Gravenmoer 189 (28, 219)
 Groot-Zundert 181 (28, 211) PBBr. 281
 Haaren 141 (28, 68)
 Halsteren 132 (27, 267)
 Hapert 156 (28, 118)
 Hedikhuizen 139 (28, 66)
 Heerle (Harella) 133 (27, 269)
 Helvoirt 146 (28, 73)
 Herlaar 127 (27, 262)
 Heusdenhout 112 (27, 215) PBBr. 226
 Heyde (= Terheijden) 37 (26, 252)
 Hildernisse 148 (28, 75) PBBr. (1) 149
 Hilvarenbeek 38 (26, 253)
 Hoeven 119 (27, 222)
 Hoevenen (= Ettenhoven) 79, (27, 111)
 Pr. 115³
 Hoogeloon 156 (28, 118)
 Hooge-Mierde 158, 160 (28, 120, 122)
 Hoogerheide 286 (30, 184)
 Hoogeschoot (= Kapellen) 137 (28, 64)³
 Hout (Den-) 212 (29, 58)
 Hulsel 130 (27, 266)
 Huijbergen 134 (27, 270)
 Kalmthout 194 (28, 260) Pr. 124
 Kapellen (= Hoogeschoot) 137 (28, 64)
 Pr. 117³
 Klein-Mierde 158 (28, 120)
 Klein-Zundert 234 (29, 177) PBBr. 353
 Klundert 202 (28, 268)
 Knegsel 51 (27, 3)
 Kruisland 78 (27, 110)
 Lage-Mierde 158, 163 (28, 120, 125)
 Leur 91 (27, 122)
 Liempde 50 (26, 265)
 Loenhout 153 (28, 116) Pr. 189
 Lommel 151 (28, 78)
 Loon-op-Zand 275 (30, 85)
 Luyksgestel 70 (27, 49)
 Made 191 (28, 257)
 Marters, zie Merters
 Meer 175 (28, 161) Pr. 190
 Meerle 179 (28, 209) Pr. 191
 Meersel 180 (28, 210)
 Merkendaal 34 (26, 250)

¹ Zie PBBr. 203

² Zie Taxandria 33, 276.

³ Zie Tax. 28, 142-143.

⁴ Zie PBBr. 2.

- Merksem 80 (27, 211)
 Merters (= Princenhage) 166 (28, 153)
 PBBR. 6¹
 Michielsgestel (St.-) 121 (27, 257)
 Middelbeers 213 (29, 59)
 Minderhout 172 (28, 159) Pr. 194
 Moergestel 134 (27, 270)
 Netersel 28 (26, 202)
 Nieuwenbosch 119 (27, 222)
 Nieuwewaart 202 (28, 268)
 Nieuw-Gastel 119 (27, 221)
 Nieuw-Herlaer 127 (27, 263)
 Nieuwkuijk 62 (27, 14)
 Nieuwmoer 194 (28, 260) Pr. 126
 Nieuw-Strijen 262 (29, 254)
 Nispenn 191 (28, 257)
 Oerle 202 (29, 48)
 Oirschot 213 (29, 58)
 Oisterwijk 217 (29, 95)
 Oostelbeers 213 (29, 59)
 Oosterhout 204 (29, 50)
 Ossendrecht 204 (29, 49)
 Oudenbosch 115 (27, 218)
 Oud-Gastel 113 (27, 215)
 Oud-Herlaer 127 (27, 262)
 Oudheusden 14 (26, 144)
 Polder (St. Ant.-) 263 (29, 255)
 Polder (Boudewijns-) 236 (29, 179)
 Poppel 230 (29, 108) Pr. 231
 Princenhage 166 (28, 153) PBBR. 1
 Prinsenbeek 172 (28, 158)
 Putte 236 (22, 179)
 Raamsdonk 244 (29, 187)
 Ravels 230 (29, 108) Pr. 232
 Reusel 238 (29, 181)
 Riel 13 (26, 142) PBBR. 6⁵
 Riethoven 72 (27, 52)
 Roosendaal 196 (28, 263)
 Ruephen 259 (29, 251) PBBR. (1) 1
 Ruimel 127 (27, 263)
 Rijen 101 (27, 163) PBBR. 9¹
 Rijssbergen 240 (29, 183) PBBR. 10⁵
 Schakerlo 250 (29, 242)
 Schimmart (Terheyden) 37 (26, 252)
 PBBR. 169, 174, 192
- Snijderschaam 54 (27, 5)
 Sondereigen 26 (26, 200)
 Sonzeel 259 (29, 251) PBBR. 203³
 Sprang 277 (30, 85)
 Sprundel 257 (29, 249) PBBR. 141
 Standdaarbuiter 271 (30, 81) PBBR. (1) 27
 Stapelen 48 (26, 263)
 Steenbergen 250 (29, 242) PBBR. (1) 53
 Steensel 247 (29, 190)
 Strijbeek 111 (27, 214) PBBR. 271
 Strijen 252 (29, 260)
- Taterbeek 196 (28, 262)
 Terheyden 37 (26, 252) PBBR. 167
 Tholen 263 (29, 255)
 Tilburg 264 (30, 74)
- Udenhout 230 (29, 108)
 Ulicoten 25 (26, 199) PBBR. 227
- Venloon (Loon-op-Zand) 275 (30, 85)
 Vessem 214 (29, 60)
 Vlijmen 299 (30, 221)
 Vosmeer 275 (30, 84)
 Vught 301–2 (30, 223, 225)
- Waalwijk 294 (30, 217)
 Wagenhuizen 304 (30, 226)
 Waspik 293 (30, 191)
 Weda 292 (30, 190)
 Weebosch 69 (27, 48)
 Weelde 271 (30, 81) Pr. 236
 Wesel 278 (30, 85)
 Westdoerne 282 (30, 92)
 Westelbeers 213 (29, 58)
 Westerhoven 74 (27, 54)
 Westmaas 262 (29, 254)
 Wieldrecht 292 (30, 190)
 Wintelre 214 (29, 60)
 Woensdrecht 283 (23, 181)
 Wouw 287 (30, 185)
 Wuustwezel 278 (30, 85) Pr. 255²
- Zevenbergen 256 (29, 248)
 Zondereigen 26 (26, 200)
 Zonzeel 259 (29, 251) PBBR. 203³
 Zundert 181 (28, 211)
 Zundert, Klein- 234 (29, 177) PBBR. 353
 Zwaluwe 60 (27, 11)

¹ Publications de la Société Historique et Archéol. dans le Limbourg. Deel LXXXV (1949) 1ste deel p. 227–243.

² Zie Tax. 28, 134, 138.

³ Zie Tax. 28, 3.

INDEX

van parochies en gehuchten met kapel

Dekenaat Cuijk:

Agatha, St.- 16
Alem 3
Anthonis, St.- 54, 66
Beers 12
Berghem 70
Beugen 8
Blerik 4
Blitterswijk 6
Boekel 111
Boxmeer 52
Brakel (= Oeffelt) 11
Brede (= Maasbree) 5
Broekhuizen 125
Broekhuizenvorst 123
Castenray 119
Cuijk 13
Demen 18
Dennenburg 19
Deursen 19
Dieden 20
Empel 23
Escharen 21
Gassel 22
Geffen 27
Gewande 60
Geysteren 24
Grave 26
Groeningen 121
Groot-Linden 16
Grubbenvorst 122
Haps 17
Haren 33
Heesch 34
Heeseind (Rosmalen) 101
Herpen 30
's-Hertogenbosch 79
Hintham 95
Holthees 122
Horst 4, 37
Hubert, St.- 51
Huisseling 32
Kessel 39
Klein-Linden 17
Koolwijk 32
Ledeakker 53, 66
Leunen 119
Lith (Groot-Lith) 46
Lithoyen 45
Lottum 41

Dekenaat Woensel:

Aalst 133
Aarle 134
Achel 131
Asten 136
Bakel 157
Beek (bij Helmond) 148
Berlicum 154
Blaarthem 150, 151
Boerdonk 181
Breugel 152
Broek (Mierlo) 215
Brouwhuis 160
Budel 144
Deurne 161
Dinther 169
Dommelen¹ 169
Donk 150
Eerde 178
Eerschot 172
Eindhoven 261
Eksel² 230
Emmerik (Heeze) 191
Erp 179
Erpecom (Grote-Brogel) 206
Gastel (Budeil) 148
Geldrop 182
Gemert 167, 181
Gerwen 215
Gestel (Blaarthem S. Lamb.) 150
Ginderdoer (Lieshout) 201
Grote-Brogel 204
Hamont 185
Havelt (Veghel) 256
Heeswijk 198
Heeze 188
Helmond 191
Hersel (Lierop) 142
Huibrechtsliede, St.- 201
Kaathoven 156
Kleine-Brogel 224
Leende 202
Leenderstrijp 204
Lierop 136, 140

¹ Hoort eigenlijk onder het dekenaat Hilvarenbeek.

² Hoort eigenlijk onder het dekenaat Beringen.

- Maasbree 5
 Maashees 26
 Macharen 57
 Maren 58
 Meer (= Boxmeer) 52
 Meerlaer (= Meerlo) 8, 60
 Megen 54
 Merselo 119
 Mill 49
 Mullem 107
 Neerlangel 43
 Neerloon 42
 Nistelrode 61
 Nuland 64
 Oeffelt 11
 Oelbroek (= St.-Anthonis) 54, 66
 Oirlo 67
 Oostrum 118
 Oploo 54, 67
 Orthen 79
 Oss 70
 Overlangel 32
 Overloon 121
 Oyen 68
 Ravenstein 43
 Reek 113
 Rosmalen 99
 Sambeek 104
 Schaijk 31
 Sevenum 102
 Swolgen 7, 103
 Teeffelen 70
 Tienray 104
 Tongelaar 22
 Uden 108
 Velp 113
 Venray 114
 Vierlingsbeek 120
 Volkel 113
 Vorstenbosch 63
 Vortum 108
 Wanroij 51, 127
 Wanssum 125
 Zeeland 112
 Lieshout 200
 Liessel 164
 Lindel (Overpelt) 229
 Loosbroek 172
 Maarheeze 206
 Meerveldhoven 209
 Middelrode 156
 Mierlo 210
 Mierlo-Hout 214
 Milheeze 160
 Nederwetten 220
 Neerpelt 225
 Nuenen 215
 Oedenrode, St.- 172
 Olland 178
 Ommel 140
 Opstal (Someren) 244
 Opwetten 219
 Overpelt 228
 Peer 221
 Riel (Zesgehuchten) 184
 Rixtel 191, 197
 Schaft 260
 Schijndel 235
 Soerendonk 208
 Someren 239
 Son 244
 Sterksel 191
 Stiphout 247
 Stratum 248
 Strijp 232
 Tongelre 249
 Valkenswaard 257
 Veghel 251
 Veldhovel (Deurne) 167
 Veldhoven 234
 Vlierden 164, 182
 Waalre 257
 Woensel 261
 Wijbosch 239
 Wijchmaal 224
 Zeelst (Blaarthem S. Sever.) 151, 230
 Zesgehuchten (Riel) 184
 Zonderwijk (= Veldhoven) 234

